THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

Twenty Seventh day of the Second session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 20th July, 1972.

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy in the Chair)

ORAL-ANSWERS TO QUESTIONS

CONSTRUCTION OF BRIDGE OVER RIVER PAPAGNI

331—

* 1025 Q.—Sri R. Seetharamaiah (Kamalapuram) :—Will hon the Deputy Chief Minister be pleased to state:

(a) when was the sanction accorded for the construction of a bridge on River Papagani, near Kamalapuram, on Sugumanchipale road in Cuddapah District;

(b) the reasons for the delay in taking up the construction work of the said bridge;

(c) the estimated expenditure for the construction of the bridge; and

(d) whether the Government will take immediate steps for the construction of the bridge at least for the purpose of providing livelihood to the agricultural labourers of Kamalapuram Taluk, which is a famine affected area?

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy) :— a) No sanction has been accorded.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

(d) It will be considered for inclusion in the Fifth Five Year Plan.

CONSTRUCTION OF BRIDGE OF VALLURU GEDDA

332 —

* 1041 Q.—Sri P. Sambasiva Raju (Gajapathinagaram) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government has prepared an estimate for the construction of a Bridge on Valluru Gedda on N. S. Road of Visakhapatnam District;

(b) if so, what is the estimated amount; and

(c) when it will be taken up for execution?

Sri B. V. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 9.11 lakhs.

(c) It is proposed to include this work in the Plan for 71-72.

ALLOTMENT OF STAINLESS STEEL QUOTA

333—

* 146 Q—Sri D. Venkatesam (Kuppam):—Will the hon Minister for Industries be pleased to state:

(a) the names of industries and other concerns to whom stainless steel quota was allotted during 1969-70 and 70-71;

(b) what is the system of check or inspection adopted by the Government to check the misuse of these quotas by the said industries and concerns;

(c) is there any proposal to appoint a Committee of the House to examine the genuineness of the said units?

The Minister for Industries (Sri J. Vengal Rao):—( ) Two separate statements for the periods 1970-71 are placed on the Table of the House.

(b) Check on the existence of the requisite machinery and accessories before the release of raw material and systematic on the spot inspection of the units during the production stage by gazetted field officers are among the measures to check possible misuse of allocation.

(c) There are no such proposals under consideration by the Government.

STATEMENTS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

NAME WITH ADDRESS OF THE INDUSTRIES TO WHOM STAINLESS STEEL QUOTA WAS ALLOTTED DURING 1969-70.

Sl. No.	Name and address of the Industry.
(1)	(2)
1.	M/s. Industrial Engineering, Industrial Estate, Sanathnagar.
2	do Model Metal Industries, Sanathnagar, Hyderabad.
3	do Jyothi Industries, Industrial Estate Sanathnagar.
4	do Agro Metal Industries, Industrial Estate, Sanathnagar.
5	do Narendra Industries, Chandulal Baradari, Hyderabad
6	do Universal Metal Industries, Hyderabad.
7	do Dhanalakshmi Iron Works, Hyderabad.

	(1)	(2)
8	M/s.	Ramesh Industries, Hyderabad.
9	do	Universal Metal Industries.
10		do
11	do	Srinivasa Pharma Industries, Hyderabad.
12	do	Indo American Pharma Industries, Hyderabad.
13	do	Charminar Drum Manufacturing and Containers, Hyderabad.
14	do	Manonar Metal Industries, Hyderabad
15	do	Sachidananda Industries, Hyderabad.
16	do	Anil Weldmesh Steel Fabric and Wire Products, Industrial Estate, Sanathnagar.
17	do	Jyothi Industries Industrial Estate, Sanathnagar.
18	do	Praveen Metal Industries, Hyderabad.
19	do	J. V. Suresh, Secunderabad.
20	do	Ari to Metal Industries, Hyderabad
21	do	Mohan Industries, Hyderabad.
22	do	Unique Metal Industries, Hyderabad.
23	do	Andhra Stainless Steel and Wire Products, Hyderabad.
24	do	Krishna Metal Industries, Hyderabad.
25	do	Agro Mech. Industries Industrial Estate, Sanathnagar.
26	do	Lakshmi Industries. Hyderabad.
27	do	Raj Industries, Hyderabad.
28	do	Dhanalakshmi Industries, Hyderabad
29	do	Auto Rolex Industries Chandulal Baradari.
30	do	Saivanna Metal Industries, Hyderabad.
31	do	Apollo Electricals. Hyderabad.
32	do	Metal Engineers, CIE, Balanagar, Hyderabad.
33		do
34	do	Ravindra Iron and Brass Works Hyderabad.
35	do	Uma Iron Steel Works, Hyderabad.
36	do	Trinity Metal Industries, Balanagar, Hyderabad.
37	do	Roshan Trading Company, Hyderabad.
38		do
39		do
40	do	Metal Engineers. C. I. E., Balanagar, Hyderabad.
41		do
42	do	Sanathnagar Wire Products, Hyderabad.
43	do	Bright Metal Industries. Industrial Estate, Patancheru.
44	do	Agro Industries, Patancheru.
45		do
46	do	Bright Metal Industrial I. E. Patancheru.
47	do	Sri Venkata Satyanarayana Industries, Nellore.
48	do	Vijaya Industries. Nellore.
49	do	Roshan Metal Industries, Nellore.
50	do	Bharathi Industries, Nellore.
51	do	Gayathri Industries, Nellore.
52	do	Raja Engineering Works. Nellore
53	do	Suresh Industries. Nellore
54	do	Dhanlakshmi Industries. Nellore
55	do	Sri Lakshmi Venkateswara Industries, Nellore
56	do	Kala Industries, Nellore
57	do	Ajanta Industries, Nellore

(1)	(2)
58	M/s. Satyanarayana Metal Industries, Nellore
59	do Aruna Metal Works, Nellore
60	do Prasanthi Metal Iddustries, Nellore
61	do Aditya Iron and Steel Works, Kavali
62	do B. P Iron and Steel Works, Kavali
63	do Bhavani Metal Works, Kavali
64	do Muralikrishna Industries, Nellore
65	do Paper Crafts Steel Unit, Kavali
66	do Manju Industrial Works, Nellore
67	do Vijaya Drugs and Industrials, Karimnagar
68	do Ramesh Industries, Mahaboobnagar
69	do Kanyakaparameswari Iron Works, Vijayawada
70	do Venkataramana Stainless and Aluminium Works, Vijayawada.
71	do
72	do Sunlight Metal Works, Vijayawada
73	do Sreeni Machine Tools, Vijayawada
74	do Kanakadurga Agricultural Fabricators, Vijayawada
75	do Master Electroplating, Vijayawada
76	do
77	do Satyanarayana Traders, Vijayawada
78	do
79	do Sreeni Machine Tools, Vijayawada
80	do Bezea Metal and Steel Industries, Vijayawada
81	do Uttam Electrical Corporation Vikarabad, Hyderabad
82	do Manjeey Industrial Alwal
83	do Surgical and Allied Industries Saroornagar, Hyderabad
84	do Srinivasa Industries, Hyderabad
85	do G K A Industries, Hyderabad
86	do
87	do South India Research Institute, Hyderabad
88	do Srinivasa Industries, Kothapalli, Karimnagar
89	do
90	do
91	do Dada Industries, Cuddapah
92	do Sankar Industries, Nellore
93	do Padma Metal Industries, Nellore
94	do Madhava Industries, Yerlayapalem, Nellore
95	do Sairam Industries, Nellore
96	do Shanthi Metal Industries, Nellore
97	do Mahalakshmi Industries Nellore
98	do Jagannadha Metal Industries.
99	do Annapurna Stainless Steel Works, Nellore
100	do Kesava Industries, Nellore
101	do Late Industries, Nellore
102	do Suraj Metal Works, Nellore
103	do Sarveswara Industries, Nellore
104	do P Vee Enterprises, Nellore
105	do Indian Metal Industries, Nellore
106	do Sivasankara Stainless Steel Industries, Nellore
107	do Asian Drugs House, Nellore
108	do Ramakrishna Industries, Nellore

(1)	(2)
109	M/s. Aditya Iron and Steel Works, Nellore
110	do B. P. Iron and Steel Works Nellore
111	do Vijayadurga Industries, Nellore
112	do Sivasankara Stainless Steel Industries. Nellore
113	do Satyeswara Industries. Nellore
114	do Suraj Metal Works Nellore
115	do Venkateswara Industries, Nellore
116	do Nellore Stainless Steel Industries, Nellore
117	do Gayatri Industries. Nellore
118	do Jagannadha Metal Industries. Nellore
119	do Kavali Steel Industries, Kavali
120	do Prasanthi Metal Industries, Nellore
121	do Saarama Industries, Nellore
122	do Sankara Industries Nellore
123	do Padma Metal Industries, Nellore
124	do Shanthi Metal Industries. Nellore
125	do Ramakrishna Industries Nellore
126	do Annapurna Iron & Steel Works, Nellore
127	do Bhavani Metal Works Kavali
128	do Satyarayana Metal Industries, Nellore
129	do Manju Industrial Works, Nellore
130	do Deccan Industrial Works, Nellore
131	do Mahalakshmi Industries, Nellore
132	do Sri Rama Cottage Industries, Chirrade, East Godavari District.
133	do Sri Laxmi Narasimha Iron Foundry, Kakinada
134	do Gouri Industries, Rajahmundry
135	do Mohan Industries, Samalkot
136	do Rajendra Metal Industries. I. E. Samalkot
137	do Sitarama Aluminium and Brass Ware Manufacturing Samalkot.
138	do Sitarama Aluminium and Brass Ware Manufacturing Samalkot
139	do Rajeswara Engineering Works, Rajahmundry
140	do Ramakrishna Metal Industries, Kothapalli, East Godavari District.
141	do Gowthami Commercial (P) Ltd. Kakinada.
142	do Metron Industries Dwaiswaram
143	do Srinivasa Industries. Divili, E. G. District
144	do Mohan Industries, Samalkot
145	do Gowthami Commercial Ltd Kakinada
146	do Srinivasa Metal Industries Rajahmundry
147	do Laxmi Narasimha Iron Foundry. Kakinada
148	do Srinivasa Industries Divili E. G. District
149	do Rajeswari Engineering Works, Rajahmundry
150	do V. V. N. Ramkrishna Metal Works, Kothapalli., East Godavari District.
151	do Rajendra Metal Corporation Samalkot
152	do
153	do Rajeswari Engineering Works, Rajahmundry
154	do Seetharama Aluminium & Brass Ware Manufacturing Co. I, E. Samalkot

(1)	(2)
155	M/s. Mohan Industries. I. E. Samalkot
156	do Lairam Rolling Mills, Rajahmundry
157	do Sri Laxmi Narasimha Iron Foundry, Kakinada
158	do Sri Rama Cottage Industries, Chitrda, East Godavari District
159	do Kalem Samaraju Aluminium & Co, Rajahmundry
160	do Srinivasa Metal Industries, Rajahmundry
161	do Joy Bharat Industries, Vizag
162	do Krishna Industries, Nizamabad
163	do Southern Enterprises, Chepurupalli, Srikakulam District.
164	do Premalata Industries Nizamabad
165	do Premalata Industries
166	do Satyanarayana Industries, Warangal
167	do
168	do Unique & Co., Pamidi, Anantapur
169	do Ashok Products, Adoni.
170	M/s Sreesailam Industries. Gurtakal
171	do Sreedevi Industries, Guntakal
172	do Vibgyor Industries. Guntakal
173	do Sreesailam Industries Guntakal
174	do Ashok Products. Adoni
175	do Sreedevi Industries, Guntakal
176	do Jayanthi Industries, Kuppam
177	do International Metal Products, Tirupati
178	do Sri Mani Industries, Tirupati
179	do Sri Ramraj Industries. Kuppam
180	do Sankar Metal Industries, Chittoor
181	do Jaya Steel Industries, Tirupati
182	do Sri Saibaba Metal Industries, Kuppam
183	do Sri Krishna Metal Works, Chittoor
184	do Sri Krishna Metal Works, Chittoor
185	do Chandra Industries. Arakonda, Chittoor
186	do Vijaya Metal Industries, Chittoor
187	do Bhagavan S. S. Industries, Tirupati
188	do Srinivasa Stainless Steel Surgical Products, Mogilivenkatapalem.
189	do Vijaya Traders, Satyavedu
190	do Kangundi Metal Industries. Kuppam
191	do Krishna Metal Industries, Kuppam
192	do M. P. N. Metal Industries, Tirupati
193	do Ravi Industries, Palamaner
194	do Nagaraj Industries, Palmaner
195	do Hema Steel Surgical Industries, Kalahasti
196	do R. S. Industries, Kalahasti
197	do Indian Metal Industries. Guntur
198	do N. Jotsal Tin Printers, Guntur
199	do
200	do Balaji Industrial Corporation, Guntur
201	do Satyadev Iron Industries, Tenali
202	do
203	do Sri Veeranjaneya Stainless Steel Industries, Ongole
204	do American Pharma Industries, Guntur

(1)	(2)
207	M/s. Guntur Metal Industries, Guntur
206	do
007	do Balakrishna Foundry, Guntur
208	do
209	do Andhra Stainless Steel Industries, Tenali
210	do Akkala Venkatramaiah, Tenali
11	do Balaji Metal Industries, Ongole
212	do
213	do Bhimavarapu Venkatareddy, Tenali
214	do
215	do Lalaji Industries, Tenali
216	do
217	do Sri Laxmi Iron Safe, Tenali
218	do
219	do Ronue Industries, Guntur
220	do
221	do Anna Kotiratnam, Guntur
222	do
223	do Narendra Metal Industries, Chirala
224	do
225	do Venkateswara Industries, Guntur
226	do
27	do
228	do Heera Steel Furniture Works, Guntur
229	do
230	do Vijayasree Metal Industries, Guntur
231	do
232	do Social Industries, Guntur
233	do Social Industries, Guntur
234	do K. Nageneram, Guntur
235	do
236	do Krishna Stainless Steel Industries, Guntur
237	do
238	do Umamheswara Metal Industries, Mangalagiri
239	do
240	do Hanuman Metal Corporation, Guntur
241	do
242	do Jyothi Metal Works, Guntur
243	do Sri Laxmi Mill & Auto Stores, Repalle
244	do Vaka Subba Reddy, Repalle
245	do Diesel Industries, Guntur
246	do
247	do Sri Lakshmi Industries, Guntur
248	do
249	do Mehar Industries, Guntur
250	do
251	do Gouri Sankar Industries, Tenali
252	do
253	do Dinesh Metal Industries, Tenali
254	do
255	do Rama Bucket Works, Kollipara
256	do

	(1)	(2)
257	M/s.	Sree Jain Metal Industries, Guntur
258		do
259	do	Sri Narasimha Stailless Steel Works, Sangadigunta, Guntur
260		do
261	do	Sha Summermal Mohan Lal Industries, Guntur
262		do
263	do	Sri Poorna Metal Industries, Guntur
264	do	Sri Poorna Metal Industries, Guntur
265		do
266	do	Indo Nippan Pharma Industries, Guntur
267		do
268	do	Sasikala Industries, Tenali
269		do
270	do	Sree Kanyakaparameswari Industries, Guntur
271		do
272	do	Sri Rama Stainless Steel Industries, Ongole
273		do
274	do	Khaleel Industries, Tenali
275		do
276	do	Vaka Subba Reddy, Repalle
277	do	The Guntur Metal Works, Guntur
278	do	American Pharma Industries, Guntur
279	do	Heera Steel Furniture Manufacturing Co., Guntur
280	do	Kanyakaparameswari Works, Guntur
281	do	Laxmi Mill & Auto Stores, Repalle
282	do	Sri Anna Kotiratnam, Guntur
283	do	Balaji Industries Carpo ation Guntur
284	do	Tallam Satyanarayana & Sons, Vijayawada
285	do	Navadurga Stainless Steel Works, Vijayawada
286	do	Sri Durga Metal Works, Vijayawada
287	do	Srinivasa Metal Industries, Vijayawada
288	do	Commercial Traders, Vijayawada
289	do	V. R. Industries, Vijayawada
290		do
291	do	Navadurga S. S. Works, Vijayawada
292	do	Laxmi Industries, Vijayawada
293		do
294	M/s.	Indira Industry, Vijayawada
295	do	Sri Venkatakanaka Durga Metal Works, Vijayawada
296		do
297	do	Bharat Agril. & Metal Industries, Masulipatnam
298		do
299	do	Andhra Metal Works, Masulipatnam
300	do	Mohan Industries, Masulipatnam
301		do
302	do	Veera Metal Works, Vijayawada
303		do
304	do	Jyothi Iron Works, Vijayawada
305		do
306	do	Sri Venkateswara Stainless Steel & Copper Works, Vijaya-

wada

1		2
303	M/s.	Vijayalaskhmi Surgical Industries, Vijayawada
304	do	Universal Engineering Works, Vijayawada
305	do	Sri Radhakrishna Metal Rolling Mills Masulipatnam
306		do
307	do	Vijayalakshmi Industries, Vijayawada
308	do	Sree Durga Aluminium & S S. Equipment, Vijayawada
309		do
310	do	Venus Metal Products, Labbipet, Vijayawada
311	do	Prakash Industries. Vijayawada
312	do	Venkatramana Stainless Steel Works. Vijayawada
313		do
314	do	Bezwada Metal Industries. Vijayawada
315	do	V. R Industries, Vijayawada
316	do	Durga Shankar Industries, Vijayawada
317	do	Sunlight Metal Works, Jawaharu Autonagar, Vijayawada
318	do	Andhra Metal Works, APIE, Masulipatnam

Sl. No.		Name and Address of the Unit
1.	Ms.	Metpros Industries Dowleshwaram, East Godavari Dist.
2	do	Surya Metal Industries, Nalgonda
3	do	Mukunda Steel Cobmines, Nellore
4	do	Gouri Industries, Rajahmundry
5	do	Godavari Metal Industries, Samalkota
6	do	Universal Sea Foods, Nellore
7	do	Vijayavardhan Metal Industries, Nellore
8	do	Tirumala Stay wire Industries. Guntur
9		do
10	do	Metal Engineers, ECIE, Balangar
11	do	Utility Metal Works, Sanathnagar
12	do	Universal Metal Industries, Hyderabad
13	do	Satya Winery and Distillary, Hyderabad
14	do	Sri Sainath Stainless Steel Industries, Nellore
15	do	Alflo Glass Equipment. Hyderabad
16	do	Venkateswara Stainless Steel Industries, Nellore
17	do	Arcoy Industries, Hyderabad
18	do	Insecon Chemical Engineering & Co, Hyderabad
19	do	Hyderabad Iron & Steel Products, Hyderabad
20		do
21	do	Metro Glass Appliances, Hyderabad
22	do	International Metal Products, Tirupati
23	do	Venkatramana Metal Works, Chittoor
24		do
25	do	M. P. N. Metal Industries, Chittoor
26	do	Swastic General Industries Hyderabad
27		do
28	do	Jaganath Industries, Chandragiri
29	do	Ramraj Industries, Kuppam
30	do	Jyothi Metal Works, Guntur

1	2
31	M/s. Akkala Narasimha Rao & Bros., Tenali
32	do Srinivasa Pharma Industries, Hyderabad.
33.	do Indo American Pharma Industries, Hyderabad.
34.	do Vibgyor Industries, Guntakal.
35.	do Sridevi Industries, Guntakal.
36.	do Gouri Sankar Industries, Tenali.
37.	do Bhimavarapu Venkatareddy, Tenali.
38.	do Lalaji Industries, Tenali.
39.	do Satyadev Iron Industries, Tenali.
40.	do B. P. Iron & Steel Works, Kavali.
41.	do Prasanthi Metal Industries, Nellore.
42.	do P. Vee Enterprises, Nellore.
43.	do Sarveswara Industries, Nellore.
44.	do Vijaya Industries, Nellore.
45.	do Venata Satyanarayana Industries, Nellore.
46.	do Sairama Industries, Nellore.
47.	do Laxmi Venkateswara Stainless Steel Industries, Nellore.
48.	do Sankara Industries; Nellore.
49.	do Satyanarayana Metal Industries. Nellore.
50.	do Jagannadha Steel Industries Nellore.
51.	do Lata Industries. Nellore.
52.	do Gayatri Industries, Nellore.
53.	do Ramakrishna Industries, Nellore.
54.	do Kala Industries, Nellore.
55.	do Shanthi Metal Industries, Nellore.
56.	do Srinivasa Stainless Steel Industries, Nellore.
57.	do Aruna Metal Works, Nellore.
58.	do Roshan Metal Industries, Nellore.
59.	do Muralikrishna Industries, Nellore
60.	do Madhava Industries, Nellore.
61.	do Dhanalakshmi Industries, Nellore.
62.	do Bharathi Industries, Nellore.
63.	do Suraj Metal Works, Nellore.
64.	do Suresh Industries, Nellore.
65.	do Padma Metal Industries, Nellore.
66.	do Aditya Iron & Steel Works, Kavali.
67.	do Sashikalal Industries, Tenali.
68.	do Paper Crafts Steel Industries, Kavali,
69.	do Ashok Products, Adhoni.
70.	do Voka Subba Reddy, Guntur.
71.	do Sri Lakshmi Mill & Auto Stores, Repalle.
72.	do Sri Krishna Metal Works, Chittoor.
73.	do Cheekoti Veeranna & Co., Secunderabad.
74.	do do do
75.	do Dedhia Industries, Musheerabad.
76.	do Vijaya Traders, Chittoor.
77.	do Raja Engineering Works, Nellore.
78.	do Manju Industrial Works, Nellore.
79.	do Venkateswara Metal Works, Kavali.
80.	do Annapurna Iron & Steel works, Kavali
81.	do Sri Krishna Metal Industries, Kuppam.
82.	do Ram Raj Industries, Kuppam.

1	2
83.	M/s. Poorna Metal Industries, Nellore.
84.	do Bhavani Metal Works, Kavali.
85.	do Sri Venkateswara Industries, Guntur.
86.	do Kesava Industries, Nellore.
87.	do Metal Engineers, CIE, Hyderabad.
88.	do Industrial Engineering Corporation, Secunderabad.
89.	do Swastic Industries, Hyderabad.

STATEMENT SHOWING THE PERSONS/FIRMS NAME AND ADDRESS OF THE INDUSTRIE TO WHOM STAINLESS STEEL QUOTA WAS ALLOTTED DURING 1970–71.

Sl. No.	Name and address of the Unit.
(1)	(2)
	TWIN CITIES
1.	M/s. Metalika Industries, Industrial Estate, Sanathnaga.
2.	do Metal Industries (Andhra) Indl. Estat, Sanathnagar.
3.	do Time Engineers, Industrial Estate, Sanathnagar.
4.	do Industrial Engineering Corporation, Industrial Estate, Sanathnagar.
5.	do Jubilee Industries Corporation, Industrial Estate, Sanathnagar.
6.	do Model Metal Industries, Industrial Estate, Sanathnagar.
7.	do Sanathnagar Wire Products, Indl. Estate, Sanathnagar.
8.	do Jyothi Industries Indl. Estate, Sanathnagar.
9.	do Hyderabad Steel Industries, Osmanshahi, Hyderabad.
10.	do Usha & Co; Hyderabad.
11.	do Secunderabad Industries, Kavadiguda, Secunderabad.
12.	do Chkoti Veeranna, Secunderabad.
13.	do J. V. Suresh, Secunderabad.
14.	do Trinity Wire & Metal Industries, Secunderabad.
15.	do Dundoo Metal Industries, Axamabad, Hyderabad.
16.	do Vishalandhra Industries, Azamabad, Hyderabad.
17.	do Andhra Stainless Steel & Wire Industries, Azamabad, Hyderabad.
18.	do Venkateswara Stainless Steel & Wire Industries, Azamabad, Hyderabad.
19.	do Anil Wela Mesh Fabric & Wire Products, Sanathnagar, Hyderadad.
20.	do Ravindra Iron & Brass Work, Erragadda, Hyderabad.
21.	do Uma Iron & Steel Works, Erragadda, Hyderabad.
22.	do Swastic Industries, Lower Dhoolpet, Hydsrabad.
23.	do Secunderabad Tin Industries, Raja Mineral Works Compound, Sanathnagar, Hyderabad.
24.	do Bharat Tubes & Tin Printer, Indl. Estate, Sanathnagar.
25.	do Bindusaria & Co., APIE, Sanathnagar.
26.	do Purushotham Traders (P) Ltd., Co-op. Industrial Estate, Balanagar.

(1)		(2)
27.	M/s.	Utility Metal Works, Indl. Estate, Balanagar.
28.	do	Urient Metal Work, Tilaknagar, Nallakunta, Hyd.
29.	do	Srinivasa Industries, Co-op Indl. Estate, Balanagar.
30.	do	Bhaskar Industries, 1-1-467, Bakaram, Hyd.
31.	do	Ramakrishna Iron Works, 8552, M. G. Road, Secunderabad.
32.	do	Dhanalaxmi Iron Works, 8568, M. G. Road, Secunderabad.
33.	do	Raghuveer Engineering Works, Ranigunj, Secunderabad.
34.	do	Narasimha Iron Works, Secunderabad.
35.	do	Moon Industries, 1-1-426 Gandhinagar, Bakaram.
36.	do	Vasant Industries, 4-5-306/1, Sultan Bazar, Hyd.
37.	do	Bantia Steel Industries (P) Ltd., New Bhoiguda, Secunderabad.
38.	do	Deccan Metal Works, 8577, M. G. Road, Hyd.
39.	do	Universal Metal Industries, J. N. Road, Hyd.
40	do	Andhra Steel & Sheet Metal Works, Musheerabad, Hyd.
41.	do	Hyderabad Iron & Steel Products, 3-36, Lingojiguda, Hyd.
42.	do	Unicorn Industries, 187, M. G. Road, Secunderabad.
43.	do	Auto Rollex, Indl. Estate, Chandulal Baradari, Hyd.
44.	do	Fitwell Industries, Indl. Estate, Chandulal Baradari, Hyd.
45.	do	Supreme Electricals, Indl. Estate. Chandulal Baradari, Hyd.
46.	do	Aswani Industries, Indl. Estate, Chandulal Baradari Hyd.
47.	do	Vijsya Iron & Steel Products 17-6-122, Outside Dabirpura, Hyd.
48.	do	Jaya Industries, 1-8-726, Nallakunta. Hyd.
49.	do	Jyothi Tin & Allied Industries. 18-4-525, Shamsheergunj, Hyd.
50.	do	Raj Industries, 21-4-544, Petlaburj, Hyd.
51.	do	Hirfat-e Hind Metal Works, 20-4-1042, Hyd.
52.	do	M/s Kamesh Industries, 19-3-1075/1, Shamsheergunj, Ayderabad.
53.	do	M/s Sayonara Metal Industries 5-5-712/A, Cottalmandi, Hyderabad.
54.	do	M/s. Charminar Drums & Containers Manufacturers Co, Hyddrabad.
55.	do	M/s Imperial Metal Industries, Ayderabad.
56.	do	M/s Srinivasa Ahauma Industries, Amberpet, Hyderabad.
57.	do	Indo American Pharama Industries, 2-2-64/2, Amberpet, Hyderabad.
58.	M/s	Omega Metal Industries, Chendanvadi, Goshamahal, Hyderabad.
59.	,,	Vijaya Metal Industries, Maharajgunj, Hyderabad. Agapura, Hyderabad.
60.	,,	Apolite Electricals, Anil Weldmesh Compound, Sanathnagar
61.	,,	Trinity Metal Industries, Co-op. Indl. Estate, Balnagar, Hyderabad.
62.	,,	United Metal Products, Industries, Chedulal Baradari Hyderabad.

(1)		(2)
63.	M/s	Andhra light Industries' Indl. Estate Sanathnagar.
64.	,,	Ido Swiss Agencies, B-21, Industries, Sanathnagart
65.	,,	Purco Industries C-21, Indl. Estates, Sanathnagar.
66.	,,	Murdharo Metal Industries, 1301-12, Prakash Talkies, Mangalghat, Hyderabad.
67.	,,	Narendra Industries, Indl Estates, Chandulal Baradari.
68.	,,	Reliable Sheet Metal Products, Indl. Estates, Chandulal Baradari, Hyd.
69.	,,	Bharat Steel & Sheet Metal workers Indl Estes, Chandulal Baradari, Hyd.
70.	,,	Agro Mech Industries, B-7, Indl. Estate, Sanathnagar.
71.	,,	Deccan Stainless Steel Wire Industries, Hyd.
72.	,,	Pentagon Steel Industries, Secunderabad.
73.	,,	K. Kalapa, Begumbazar, Ayd.
74.	,,	Marwadi Moulding Factory, Hyderabad.
75.	,,	Vijaya Industries, Shahinath Guni, Hyd.
76.	,,	Laxmi Industries, 3-2-742, Bagh Amberpet, Hyd.
77.	,,	Asoka Industries, Fateh Darwaja, Hyc.
78.	,,	Andhra Lamp Works, 20-4-424 Fateh Darwaja, Hyd.
79.	,,	A. P. Industrail Corporation, B-43, Industrial Estate, Hyderabad,
80.	,,	Sri Venkateswara Steel Industries. 1-8-663, Indl. Area, Azamabad, Ayd,
81.	,,	Hyderabad Iron & Steel works, Azamabad, Ayd.

HYDERABAD DISTRICT

1.	M/s	Manney Industries, Alwal, Ayderabad Dist.
2.	,,	M/s. Vijaya Traders, Ashoknagar, Ayderabad Dist.
3.	,,	Aruna Industries, I. E. Vikarabad' Hyd. Dist.
4.	,,	Surgical & Allied Industries, Hydarabad.
5.	,,	G. K. A. Industries. Indl. Estate, Vicarabad, Hyd. Dist.
6.	,,	Dhanalaxmi Industries. Darga Hussain Shawali, Ayd.
7.	,,	Uttam Electricals, Industrial Estate, Vikarabad, Hyderabad District.

KRISHNA DISTRICT

1.	,,	M/s Bhart Iron Industries, Robertsonpet, Machilipatnam.
2.	,,	Bezada Metal & Steel Industries, Vijayawada.
3.	,,	Prakash Industries, Jain Temple Street, Vijayawada.
4.	,,	Srivananda Industries, Laoipet, Vijayawada.
5	,,	Sri Venkateswar Stainless & Coper vers, Indl. Estate,
6.	,,	Vijaydurg Stainless Steel works, Vijayawada.
7.	,,	Durgshanker Industries, Sivalayam street, Vijayawada.
8.	,,	Commercial Treaders, Ibrahimpatnam, Vijayavada.
9.	,,	Indian Industries, Labbipet, Vijayawada.
10.	,,	Sathanaraya Traders, Satyanarayanapuram, Vijayawada,
11.	,,	Durga metal works, Vijapawada.
12.	,,	Kanyakaparameshwar Iron works, Patamata, Vijayawada.
13.	,,	Sri Venkateswara Stainless Steel & Allumiinum works, Patamata, Vijayawada.
14.	,,	Sunlight metal waiks, Jawahar Autonagar, Vijayawada.

1	2
15. ,,	Mallikarjuna Industries, Jaggaiahpet, Krishna dt.
16. ,,	Vallam Satyanarayana & Sons, Vijayawada,
17. ,,	National Stool Industries Vijayawada.
18. ,,	Jyothi Iron works, Patamata, Vijayawada.
19. ,,	Sreeni Machnine Tools, Potamata, Vijayawada.
20. ,,	Gurga Aluminium and Stainless Steel Equipment, Gannavaram.
21. ,,	Sri Kanakagurga Agricultural Fabricators, Labbipet, Vijayawada.
22. ,,	Sri Navadurga Stainless Steel Works, Labbipet, Vijayawada
23. ,,	Sumor Stainles steel industries, Vijayawada.
24. ,,	V. R Industries; Muglarajapuram, Vijayawada.
25. ,,	Krishna Conductors (P) Ltd. Vijayawada
26. ,,	Mohan Metal Industries, Hobcrtson pet, Machlipatanam.
27. ,,	Bhsrat Agricultural & Metal Industries, A. P. I. E. Machlipatnam, Krishna dt.
28. ,,	Andhra metal works, APIE, Machlipatnam.
29. ,,	Radha Krishna Metal Rolling Mills, APIE, Machlipatnam.
30. ,,	Master Electroplating, Labbipet, Vijayawada.
31. ,,	Venus Metal Products, Vijayawada.
32. ,,	Vijayalakshimi Surgicel Indvstries, Vijayawada.
33. ,,	Srinivasa Metal Industries, Patamata, Vijayawada.
34. ,,	Veena Metal works, Vijayawada.
35. ,,	Sri Venkataramana Stainless Steel works, Patamata Vijayawada.
	WARANGAL DISTRICT
1. ,,	M/s. Vijayalakshi Allied rndustries. Indl. Estate Warangal.
2. ,,	Satyanayana Industriet, Indl Estate Warangal.
	KARIMNAGAK DISTRIC
1. ,,	M/s. Mahendra Industries, Kothapalli, Karimnagar.
	NALGONDA DISTRICT
1. ,,	M/s. Suryapet Metal Industries,Suryapet, Nalgonda.
2. ,,	Venkateswara Industries, Indl. Estate, Suryapet.
	KURNOOL DISTRICF
1. ,,	M/s. Siraj & Co., Indl. Estate, Nandyal.
2. ,,	Kurnool Industrial Corporation, Indl. Estate, Nandyal.
3. ,,	Modern Saraswathi paper mart, Indl. Estate, Nandyal Ashok droducts Assistcel private Indl. Estate Adoni Kurnool Dist.
	WEST GODAVARY DISTRICT
1. ,,	M/s. orald Industrials, Bhimavarrm, West Godavari Dist.
	MAHABOOB NAGAR DISTICT
1. ,,	M/s. Ramesh Industrials, Indl. Estate Mahabubnagar.

1	2

NIZAMABAD DISTRICT

1. M/s. Krishna Industries, Indl. Estate, Nizamabad
2. do Premalatha Industries, Indl-Estate, Nizamabad

MEDAK DISTRICT

1. M/s. Agrico Industries, Indl. Estate, Pattancheru
2. do Bright Metal Industries, Indl. Estate, Pattancheru
3. do Deccan Metal Industries, Pattancheru, Sangareddy
4. do Venus Industries, Indl. Estate, Pattancheru

CUDDAPAH DISTRICT

1. M/s. Andhra Industrial Works, Indl Estate, Cuddapha
2. do Baba Industries, Indl. Estate, Cuddapah
3. do Dada Industries, Indl. Estate, Cuddapah
4. do Minerva Engineering Works, Indl. Estate, Cuddapah

ONGOLE DISTRICT

1. M/s. Balakrishna Foundry, Kurnool Road, Ongole
2. do Vijaya Durga Industries, Kandukur, Ongole District
3. do Lavania Industries, Trunk Road, Ongole
4. do Sri Balaji Industries, Guntur Road, Ongole
5. do Sri Rama Stainless Steel Industries, Hardinge Street, Ongole.
6. do Sri Veeranjaneya Stainless Steel Industries, Near Sri Ram Talkies, Ongole

NELLORE DISTRICT

1. M/s. Balaji Industries, Tyagaraju Street, Gudur
2. do Deccan Industrial Works, Tadikala Bazar, Nellore.
3. do Hindustan Metal Works, Subeqarpet, Nellore
4. do Kavali Steel Industries, V. L. Mills Area, Kavali
5. do Mukunda Steel Combines, Balajinagar, Nellore
6. do Nellore Stainless Steel Industries, Tadikala Bazar, Nellore
7. do Sri Sainath Stainless Steel Industries, Kondayapalem, Nellore
8. do Venkateswara Industries, Aucut Road, Nellore
9. da Venkateswara Metal Works, Kavali
10. do Ajanta Industriei, Tadikala Bazar, Nellore
11. do Bharati Industries, Vedamvari Agraharam, Nellore
12. do Gayatri Industries, Stonehouse pet, Nellore
13. do Raja Engineering Works, Nawabpet, Nellore
14. do Roshan Metal Industries, China Bazar. Nellore
15. do Lakshmi Venkateswara Stainless Steel Industries, Santhapet, Nellore
16. do Sri Venkata atyanarayana Industries, Santhapet, Nellore
17. do Suresh Industries, Arunachalam Street, Nellore
18. do Kodandarama Industries, Achireddipalem, Kovvur Tq.
19. do R. C. Obul Reddy Stainless Steel Industries, Kondayapalem, Nellore

1		2
20.	M/s.	Ravi Iron & Steel Works, Trunk Road, Kavali.
21.	do	Sri Satyanarayana Stainless Steel Works, Kavali
22.	do	Sri Venkateswara Stainless Steel Industries, Kondayapalem Nellore
23.	do	Nijayalakshmi Industries, APIE, Nellore
24.	do	Vijayo Vardhan Metal Industries, Big Bazar, Nellore
25.	do	Aditya Iron & Steel Works, 8-24-32A, Kalagolamm ipet, Kavali
26.	do	Annapurana Iron & Steel Work, Pothulavari Street, Kavali
27.	do	Aruna Metal Work, Pappula Street, Nellore.
28.	do	B. P. Iron & Steel Works, Cinima Hall Road, Kavali.
29.	do	Bhavani Metal Works, Mallareddi Garden, Kavali.
30.	do	Dhanalakshmi Industries, Nawabpet Nellore.
31.	do	Indi Metal Industries, Hospital Road, Nellore.
32.	do	Jagannadha Industries, Stonehousepet, Nellore.
33.	do	K. Subba Reddy & Co., Stonehousepet, Nellore.
34.	do	Kala Industries, Tadikala Bazar, Nellore.
35.	do	Lata Industies, Fateh Khanpet, Nellore.
36.	do	Kesava Industries, Stonehousepet, Nellore.
37.	do	Madhava Industries, Yellayapalem, Kovvur Tq.
38.	do	Manju Industries, APIE, Nellore.
39.	do	Muralikrishna Industries, Venkatramapuram, Nellore.
40.	do	Padma Metal Industries, Vemugantavari Street, Nellore.
41.	do	Paper Crafts & Steel Unit, Railway Station Road, Kavali.
42.	do	Prasanthi Metal Industries, Osmansahebpet, Nellore.
43.	do	Ramakrishna Industries, Anjaneyavari Temple Street, Nellore.
44.	do	Sankara Industries, Gandhi Nagar, Nellore.
45.	do	Santhi Metal Industries, Osmansahebpet, Nellore.
46.	do	Sarveswara Industries, Gandhinagar, Nellore.
47.	do	Satyanarayana Metal Industries, Pappula Street, Nellore.
48.	do	Siva Shankara Stainless Steel Industries, Stonehousepet, Nellore.
49.	do	Mahalaxmi Industries, Vinayaka Cinima Hall Compound, Nellore.
50.	do	Sri Rama Industries, Isakapalem, Nellore.
51.	do	Suraj Metal Works, Venkateswarapuram, Nellore.
52.	do	Vijaya Inudstries, Vuyyala Kaluva St., Nellore.
53.	do	P. Vee Enterprises, Nagulamitta Road, Nellore.

EAST GODAVARI DISTRICT

1.	Mls.	Mohan Industries, Indl. Estate, Samalkot.
2.	do	Seetharama Aluminium & Brass Ware Manufacturing Co., Indl Estate, Samalkot.
3.	do	Godavari Metal & Paints Industries, Samalkot.
4.	do	Udaya Industries, Suryaraopet, Kakinada.
5.	do	Gothami Commercial Pvt., Ltd., Bangudi Area, Kakinda.
6.	do	Sri Laxmi Narasimha Iron Foundry, Kakinada.
7.	do	Rajeswari Engineering Works, Rajahmundry.
8.	do	Sri Rama Cottage Industries, Chitrada.

	1	2
9.	M/s	Srinivasa Metal Industries, Chitrada.
10.	do	Sri Sairama Rolling Mill, Rajahmundry.
11.	do	Kalem Somaraj Aluminium Co., Rajahmundry.
12.	do	Metpros Industries, Dowlaishwaram, E. G. Dist.
13	do	Rajendra Metal Corporation, Indl-Estate, Samalkot.
14.	do	Gowri Industries, Gunduvari St., Rajahmundry.
15.	do	Srinivasa Industries, Divili.
16.	do	V. V. N. Ramakrishna Metal Works, Rajahmundry.
17.	do	Vijayalaxmi Industries, Rajahmundrp.

GUNTUR DISTRICT

1.	do	Andhra Stainless Steel Industries, Tenali, Guntur District.
2.	do	Indian Metal Industries, Guntu.
3.	do	Sri P. Srinivasa Rao Stainless Steel Industries, Guntur.
4.	do	Sri Venkateswara Industries, Opp. New Bus Stand, Guntur.
5.	do	Indo Nippan Pharma Industries, Patnam Bazar, Guntur.
6.	do	American Pharma Industries, Patnam Bazar, Guntur.
7.	do	Santi Industries, Pedapalivery, Repalle Tq., Guntur Dist.
8	do	Akkala Narasimha Rao & Bros. Tenali Guntur Dit.
9.	do	Khaleel Industries, Main Road, Tenali.
10.	do	Sri Narasimha Stainless Steel Industries, Guntur.
11.	do	Sha Summermal Mahanlal Industries, Jain Street, Guntur.
12.	do	Lalaji Industries, Tulsiram Ghowk, Tenali
13.	do	Sri Lakshmi Iron Safe Industries, Gandhi Chowk, Tenali, Guntur Dist.
14.	do	Bimavarapu Venkat Reddy, Chinaparimi, Tenali Tq.
15.	do	Lakshmi Miil Auto Stores, Main Road, Repalle.
16.	do	Hanuman Metal Corporation Ethukur Road, Guntur.
17.	do	Diesal India, APIE, Guntur.
18.	do	K. Naeendram, Maruthi Planters Coffee Co., Ponnur.
19.	do	Sasikala Industries, Kothapeta, Tenali.
20.	do	Satyadev Industries, Gandhi Chowk, Tenali.
21.	do	Sri Poorna Metal Industries, 12-25-30, Near Krishna Picture, Kothapet.
22.	do	Rama Bucket Work, Kollipara, Tenali Tq.
23.	do	Kanyakaparameswar Trunk Manufacturing Co., Lalapet, Guntur.
24.	do	Heera Steel Trunk Manufacturing Co., APIE, Guntur.
25.	do	Anna Kotiratnam, Eluru Bazar Guntur.
26.	do	National Tin Printers, APIE, Guntur.
27.	do	Sri Mahalakshmi Stainless Steel Industries, Ramalingeswarapet, Tenali.
28.	do	Akkala Venkatramiah & Co., Main Road, Tenali.
29.	do	Srinivasa Metal Industries, Guntur.
30.	do	Vijaya Sri Metal Industries, Jain Temple Street, Tenali.
31.	do	Dinesh Metal Industries, Jain Temple St. Tenali.
32.	do	Sri Gowrishankar Small Scale Industries, Anjaneya Panthulu Street, Tenali.
33.	do	Jyothi Metal Works, Kothapet, Old Bank St. Guntur.
34.	do	Vaka Subba Reddy, Main Road, Repalle, Guntur Dt.
35.	do	Jain Metal Industries, Main Road, Guntur.
36.	do	Ronuc Industries, Patnam Bazar, Guntur.

1		2
37.	M/s	Guntur Metal Industries, Manthanivari St, Guntur.
38.	do	Krishny Stainless Steel Industries, Srinivasanilayam, Sambasivapet, Guntur.
39.	do	Uma Maheswara Metal Industries, Pedavadlapudi Road, Mangalagiri. Guntur Dist.
40.	do	The Guntur Metal Workers' Co-op. Cottage Industries, Guntalama Chettu Street, Sangadigunta.
41.	do	T. Rama Rao, Agraharam, Guntur.
42.	do	Prabaht Tin Works, Kakumanu Ramakrishna Rice Mill, Sangadigunta, Guntur.
43.	do	Poorna Metal Industries, C/O. Ramakrishna Rice Mill, Sangadigunta, Guntur.
44.	do	Tirumala Stay Wire, APIE Guntur.
45.	do	Naredra Metal Industries, Jandrapet Road, Chirala, Guntur Dist.
46.	do	Sri Lakshmi Industries, 2nd Line, Gunturuvari Thota, Guntur.
47.	do	Mehar Industries, Agraharam, Guntur.
48.	do	Socail Industries, Lalapet, Guntur.
49.	do	Balaji Industrieal Corporation. Lalapet, Guntur.
50.	do	Venkateswara Industries, Guntur.
51.	do	Srinivasa Industries, Guntur.

SRIKAKULAM DISTRICT

1.	M/s	Southern Enterprises, Cheepurpalli, Srikpkulam Dist.

VISAKHAPATNAM DISTRICT

1.	M/s	Kamal Steel Industries, Indl. Estate, Visakhapatnam.
2.	do	Joy Bharat Industries, Indl. Estate, Visakhapatnam.
3.	do	Vizag Plastic Works, Indl. Estate, Visakhapatnam.

ANANTAPUR DISTRICT

1.	M/s.	Vibgyor Industries, Near Sub-Registrar Office, Guntakal.
2.	do	Mahaveer Industries, Guntakal.
3.	do	Bheru Industries, Guntakal.
4.	do	Srishailam Industries, Guntakal.
5.	do	Unique & Co., Pamidi.
6.	do	Sridevi Industries, Rajendranagar.

CHITTOOR DISTRICT

1.	M/s.	Kala Industries, Ekambarkuppam, Chittoor.
2.	do	Lakshmi Metal Industries, Satrawada, Via. Ekamber Kuppam, Chittoor District.
3.	do	Jayanti Industries, Kuppam.
4.	do	Jayanti Indusjries, Kuppam.
5.	do	Chandra Industries, Aragonda, Chittoor Dist.
6.	do	Lakshmi Stainless Steel Surgical Products, Apie, Chittoor.
7.	do	Kamal Stainless Steel Industries, Kuppam, Chittoor.
8.	do	Sri Venkateswara Hospital Apparatus Industrier, Kalahasit.

(1)	(2)
9.	do International and Metal Products, Tirupati.
10.	do Japa Metal Industries, Tirupati.
11.	do Jayanti Industries, Chandragiri.
12.	do Sri Mani Industries, Tirupati.
13.	do Ramraj Industries, Kuppam.
14.	do Shankar Metal Industries, Chittoor.
15	do Krishna Metal Industries, Kuppam.
16.	do Vijaya Sheet Metal Works, Chittoor.
17.	do Bhagawan Stainless Steel Industries, Kalahasti.
18.	do Hema Steel Surgical Industries, Kalahasti.
19.	do Kanugundi Metal Industries, Kuppam.
20.	do M. P. N. Metal Industries, Pa amaner.
21.	do Nagaraju Industries, Palamaneru.
22.	do Ravi Industries, Palamaner.
23.	do R. S. Industries, Kalahasti.
24.	do Saibaba Metal Industries, Kuppam.
25.	do Srinivasa Stainless Steel Surgical Products, Mogilivenkatagiri.
26.	do Sri Venkateswara Metal Industries, Pudipetagiri.
27.	do Tirumalesha Industries, Tirupati.
28.	do Vijaya Traders, Satyaveedu.

STATEMNT SHOWING THE DISTRIBUTION OF INDIGENOUS S. S. SHEETS (COLD ROLLED & HOT ROLLED) FOR THE MANUFACTURE OF CHEMICAL EQUIPMENT

Sl. No.	Name and address of the unit.
1.	M/s. United Steel Allied Industries, Industrial Estate, Moulali.
2.	do Metal Engineers, Co op Indl. Estate, Balanagar.
3.	do Dhoopeshwarkars, Co-op. Indl. Estate, Balanagar.
4.	do Ahshan Trading Co., Tilak Road, Hyderabad.
5.	do Insecon Chemical Engineering & Construction Co., 15-A, Maredpally, Secunderabad.
6.	do Manney Industries, Alwal.
7.	do Rakshi Industries, Subhas Road, Suryaropet, Kakinada.
8.	do Satya Winery & Distiller, Kothapet, Hyderab Dist.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం :— వీరు 'బి' కు సమాధానం యిస్తూ చెక్ on the existence of the requisite machinery and accessories before the release of raw material and systematic on the spot inspection of the units during the production stage అన్నారు. దానితర్వాత సెబిఐఎ ఫీల్డు ఆఫీసర్స్ are among the measures to check possible misuse of allocation అన్నారు. ఆ మెజర్స్ ఆఫ్ చెకింగ్ యేమిటి ? ఏ పద్ధతిలో ఉన్నాయి. మిస్ యూజ్ కు కమిటీవేసే అభిప్రాయం లేదు అన్నారు. ఎంతో అంశావాన్ యుటిలైజేషన్ అవుతున్నాయని పదే పదే తెచ్చామని వారికికూడా తెలుసు. కారణం యేమిటంటే ఆ ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలంటే హాళ్లు యిచ్చే కోటా 4 సంవత్సరాల క్రిందట కె. జి. లు యిస్తున్నారు. ఎవరు దానిని యుటిలైజ్ చేయడంలేదు.

అటువంటప్పుడు ఎప్పుడయితే నాన్ యుటిలైజేషన్ జరుగుతోందో ప్రభుత్వం యెందుకు దానికి క్రొత్తగా యూనిట్లు పెట్టేదానికి రెస్ట్రిక్ట్ చేయడానికి భయపడి మీరు చెబుతారా ?

(శ్రీ) కె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడు వాటికి సరిపడ్డది రావడంలేదు. ఆ యిచ్చినవాళ్ళు క్రమంగా ఉపయోగించకుండా బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నారు. అందువల్ల రెగ్యులర్ వాటిని చూసేవరకు క్రొత్తవాటికి లైసెన్స్ యివ్వడానికి వీలులేదని గవర్నమెంటు నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇదివరకు మిస్ యూజ్ అవుతోంది అంటే రివారీఖున నా బడ్జెట్ డిమాండుమీద రిప్లయి యిస్తూ చెప్పాను. రెండు నెలల్లో అవి అన్నీ అరికట్టవలసి ఉంటుంది. అప్పుడే అరెంజ్‌మెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. మిస్‌యూజ్ చేసేవాళ్ళను చెక్ చేయడానికి ప్రోగ్రామ్స్ తయారయినాయి.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—మీరు మిస్‌యూజ్‌ను అరికట్టడానికి అదను కావడంలేదు. ఎందుచేతనంటే వారిక్కే కోటా వారికి సరిపడదు. అమ్ముకపోతే వారికి విధి లేదు. ఎందుచేతనంటే వాళ్ళు లేబర్ మెంప్లైన్ చేయాలంటే వారు యిచ్చే ఒకటమ్ము. అర్ధ టన్నుకోసం లేబర్ మెంప్లైన్ చేయాలంటే అయ్యే పని కాదు. మీరు ఖచ్చితంగా యెన్ని రెస్ట్రిక్టు చేసినాకూడా అమ్ముడం జరుగుతాయి. మహారాజులను మహారాజులుగా చేస్తారు. All the rich class is maintained by the Government because of this. బీదవాళ్ళుకూడా బ్రతకాలకదా. మీరు యిచ్చే కోటా వారికికూడా 4 వందలు 5 వందలు కేజీలు యిస్తే వారుకూడా అమ్ముకొని బ్రతుకునేర్చుకున్నారు.

Mr. Speaker :—So, you want to encourage black-marketting.

Sri D. Venkatesam :—It is because you are encouraging the rich people. Let that be liberalised. Let the licences be given to all. మనం యిచ్చేకోటా తక్కువ, ఎక్కువ యూనిట్లు పెట్టే అవకాశము లేదు అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు యింకా యివ్వండి మనం సోషలిస్టిక్ పేట్రన్‌లో ఉన్నాము. మీ రెండు రిచ్ క్లాసెస్‌ను ఎంకరేజ్ చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు పెట్టిన వాళ్ళు అందరు అమ్ముడం న్యాయమే అన్నారు. వారు ఎందుకు యుటిలైజ్ చేయడం లేదంటే వారికి లేబర్ ట్రబుల్స్ వస్తున్నాయి తగినంత పని సంవత్సరం పొడుగునా యివ్వలేదు. మనం యిచ్చేకోటా వారం రోజులకు చాలదు. అలాంటప్పుడు రిచ్ క్లాసెస్‌ను ఎంకరేజ్ చేసేదానికంటె let the licences be given to all.

(శ్రీ) కె. వెంగళరావు :—అట్లాంటి అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి లేదు.

(శ్రీ) ఎ. (శ్రీ)రాములు (వజీరాబాద్) :—స్టయిన్ లెస్ రా మెటీరియల్స్‌అంతా నష్టయి చేస్తున్నాము. ఎలైస్టీల్ ప్రొడక్ట్సు చెక్‌చేసి యిచ్చిన రా మెటీరియల్ అంతా వారు ఉపయోగిస్తున్నారా లేదా అన్న ప్రొసీజరు ఇంట్రడ్యూస్ చేయడానికి అవకాశం ఉందా ?

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—ఇదే ఇంపోర్ట్ డ్యూస్ చేశాము, వాడు నిజంగా చేస్తున్నాడా ? చేస్తే అమ్మినాడా ? సేల్స్‌టాక్స్ కట్టాడా ? ఉన్న బోగస్ వ్యవహారం అంతా కలక్టుచేసి చూడాలి.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—ఇప్పుడు మనకు చాలా మెటల్ ఎ లై స్టీల్ యింపోర్టు చేసుకోడానికి లేకుండా మనం స్టైన్ లెస్ స్టీల్ యింపోర్ట్ చేసి ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజ్‌కు ఖర్చు చెడుతున్నాము. ఇది ప్రోపర్‌గా యుటిలైజ్ కాకుండా బ్లాక్ మార్కెట్‌లోకి పోతోందని అంగీకరిస్తున్నారా ?

Check on the existing production before raw material is used· ప్రొడక్షన్ స్టేజ్‌లో ప్రో సిస్టమ్ జరుగుతున్నప్పుడు చేస్తామన్నారు. అసలు థరోగా ఆ ఫ్యాక్టరీస్ ఉండాలి ఇవి పని చేస్తున్నాయి అనే రిపోర్టుకు ముందే ఎంక్వయిరీ చేసి వాళ్లకే కోటా యిచ్చి మిగతా వారికి రద్దు చేయవచ్చు కదా.

(శ్రీ కె వెంగళరావు :—ఆ కార్యక్రమం యిప్పుడే ప్రారంభం అయింది. క్రొత్త వాటికి యివ్వవద్దు. ఉన్న వాటిలో జెన్యూయన్‌గా ఉన్నవి యేవి, బోగస్‌గా ఉన్నవి యేమి తేల్చిన తర్వాత ఆ బోగస్ వాటికి తీసివేసి జెన్యూయన్‌గా ఉన్న వాటికి యివ్వాలని ఉంది.

(శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు–2) :— మిస్‌యూజ్ అవుతోంది, బ్లాక్ మార్కెట్ జరుగుతోందని ప్రభుత్వం వారే ఒప్పుకున్నారు. నేమ కూడా సహకారం చేద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో గుంటూరు లెక్కలో ఎవరెవరికి లై సెన్స్ యిచ్చినది లిస్టు యివ్వమని అడిగినాము అంతకన్న యేమీ అడగలేదు. లిస్టు యివ్వమని డెప్యూటీ డైరెక్టరును అడిగితే అది డైరెక్టరుగారికి రిఫరెన్స్ కోసం పంపించాము అని ఆ లిస్టు మాకు యివ్వలేదు. ఇవ్వడానికి సహకరించడం లేదు. అటువంటి వానికి డైరెక్టరు యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా ?

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడే టేబిల్ మీద పెట్టాను. గుంటూరు జిల్లాలోనే యెక్కువగా ఉంది. దానిలో బోగస్ యేదో జెన్యూయన్ యేదో వారు చెబితే సంతోషిస్తాము.

(శ్రీ వై. వెంకట్రావు (వేమూరు) :—గుంటూరు జిల్లా, నెల్లూరు జిల్లా యెక్కువగా ఉన్నట్లు కనపడుతోంది. తర్వాత కృష్ణా జిల్లా, యీ గుంటూరు జిల్లాలో చాదాపు ఫీలి ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నట్లు చూపించారు. వానిలో పని చేస్తున్న ఇండస్ట్రీ ఒకటి కూడా కనపడడము లేదు. మీ దృష్టికి కూడా కొన్ని వచ్చినాయి. దానిని గురించి తెలియ చెబుతున్నారు.

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—గుంటూరు, తెనాలి, రేపల్లి, మూడు జోట్ల యెక్కువగా కనబడినాయి. ఈ మధ్య 5, 6 రోజులక్రితం చెక్ చేయడం జరిగింది. కొన్ని అప్పుడే డిప్ అవ్వడం జరిగింది.

(శ్రీ వల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (గూడూరు) :— మిస్ యూజ్ ను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఒక ప్రోగ్రామును తయారు చేసింది అన్నారు. ఆ ప్రోగ్రాము వివరాలు తెలియిస్తారా ?

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—ఆఫీసర్స్‌ను ఆ జిల్లాలలో వారిని కాకుండా వేరే జిల్లాలలో వారు ఆ లిస్ట్ ప్రకారం చెక్ చేసి అసలు యూనిట్ ఉందా ? ఆ యూనిట్ లేకుండానే బోర్డు కట్టి తీసుకున్నాడా ? యూనిట్ ఉంటే అడుగుతున్నాడా అవి అన్నీ చెక్ చేయాలని.

(శ్రీ ఇ. బసప్ప :—స్టైన్ లెస్ స్టీల్ ఉపయోగించడంలో బ్లాక్ మార్కెట్ జరుగుతోంది అని ప్రభుత్వం వారే తెలిపిచ్చారు. దానిని ప్రభుత్వమే చేపట్టి బ్లాక్ మార్కెటు అరికట్టేదానికి ప్రభుత్వం యేదైనా క్రొత్త ఇండస్ట్రీని ఏర్పాటు చేసి పరిశీలన చేస్తారా ?

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—అటువంటిది యేమీ లేదు.

(శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— మా జిల్లాలో ఒకటే ఒకటి ఉంది. అది ఏరాడ్ ఇండస్ట్రీ. అది ఎక్కడా భీమవరంలో కనపడడము లేదు ఆ ఏరాడ్ ఇండస్ట్రీ మేనేజింగ్ పార్టనర్ ? యెవరో, ఆ పెద్ద మనిషి ఎవరో తెలిపిస్తారా ? రెండవది యీ సమస్య దఫదఫా రావడం మంత్రులు హామీలు యివ్వడం జరిగింది. ఇంతవరకు భోగట్టా యేమైనా ఉందా ? ఉంటే వివరిస్తారా ?

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—మొన్న డిమాండులో చెప్పినట్లుగా యిదివరకు ఉన్న సంగతి నాకు తెలియదు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి దానిలో చెక్ చేసి వాటిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని చెప్పాను. పశ్చిమ గోదావరిలో ఒకటో అరో ఉన్నట్టు ఉన్నారు. వారు బుద్ధినుంతులా కనపడుతున్నారు. ఒక రే ఉన్నారు. వారి పేరు నా దగ్గర లేదు.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఈ సమస్య హౌస్‌లో వచ్చింది. రెండు, మూడు సార్లు వచ్చింది. దానికి అప్పుడే రిపోర్టు సబ్‌మిట్ చేస్తామని చెప్పారు. డిపార్ట్ మెంటల్‌గా ఆ రిపోర్టు లేదా ? ఉంటే తెలిపిస్తారా ?

(శ్రీ కె. వెంగళరావు :—ఇదివరకు చెక్ చేయడానికి పెద్ద ప్రయత్నం జరిగినట్లు కనబడ లేదు.

(శ్రీ వెంకటరెడ్డి :—ఈ స్టైన్ లెస్ ఇండస్ట్రీస్ వారు చాలా తెలివిగల వాళ్లుగాను, పలుకుబడిగల వాళ్లుగాను ఉంటారు. మరి యే ఆఫీసరను వేస్తే ఆ ఆఫీసరును బుట్టలో వేసుకుంటారు. కాబట్టి డివ్యూటీ సెక్రటరీ హోదాకు తక్కువ కాకుండా ఆఫీసరను వేస్తే బాగా ఇన్ వెస్టి గేట్ చేసి బోగసా, జెన్యూవనా అనే నిర్ణయం చేస్తారు. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందా ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—బుట్టలో వేసుకోగల్గిన వాడు సెక్రటరీ లెవెల్ లోను ఉంటాడు. చిన్నవాడు ఉంటాడు. నీతిపరుడు వైవాడు ఉన్నాడు క్రింది వాడు ఉన్నాడు. ప్రతీ కేటగరీ మీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—ఇప్పుడు యీ రెండు సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వాన్ని మోసం చేసి స్టైన్‌లెస్ స్టీల్‌కు సంపాదించిన వారు ఎవరెవరిని పట్టుకున్నారు, యెవరెవరికి శిక్ష వేశారో అవన్నీ వివరించగలరా ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—ఆ సమాచారం నా దగ్గర లేదు.

(శ్రీ) ఎమ్. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—ఒక హైదరాబాదు జిల్లాలో కవ్వ తెలంగాణాలో ఒకటి రెండు ఇండస్ట్రీస్ తప్ప ఉన్నట్లు మిరిచ్చిన స్టేటు మెంటులో కనపడడం లేదు. అయితే దానికి యిక్కడ నుంచి రాకవా ? లేక గవర్నమెంటుకు యివ్వకవా ? కారణాలు తెలుపకోరుతాను.

(శ్రీ) జె వెంగళరావు :—బహుశా మిగతా జిల్లాలలో ఈ బోగస్ యూనిట్స్ చేసి క్లాకుమార్కెట్‌లో అమ్ముకునే అలవాటు లేదు వారికి.

(శ్రీ) కోన ప్రభాకరరావు (భాపట్ల) :—ఈ స్టెయిన్‌లెస్‌స్టీల్ వ్యవహారంలో బోగస్ ట్రాన్‌క్షాక్స్ జరుగుతున్నాయనే విషయం ఈనాడు క్రొత్తగా ఈ ఫ్లోర్ మీద వచ్చిందికాదు. 3, 4 సంవత్సరాలనుంచికూడా తరచు రానే వస్తోంది. కంచే చేను మేస్తుందని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. కాబట్టి కేవలం యిది అఫిషయల్స్‌మీద వదిలిపెట్టకుండా మంత్రిగారు స్వయంగా వారు ఆ జిల్లాలకు వెళ్ళినవ్వుడు కొన్ని యూనిట్సుఅయినా చెక్ చేసి ఏమైనా చెక్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ? to be an example to others.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రభాకరరావుగారుకూడా అట్లా బోగస్ ఉన్నాయని వారు నా దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాను. మంత్రికాదు, ఇది అందరి బాధ్యత. బోగస్ యూనిట్స్‌ను తీసేసి నిజమైన యూనిట్స్‌ను ప్రోత్సహించవలసిన బాధ్యత సభ్యులైన మంత్రిమీద అందరిమీద ఉన్నది.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—బోగస్ యూనిట్స్ ఉన్నది వాస్తవమే. కాని వారికి లైసెన్సు రిక మెండు చేసేప్పుడు మీరు చెప్పినప్రకారంగా మివస్ అన్నీ ఉంటేనే రిక మెండు చేస్తున్నారు ; కలెక్టర్లద్వారా, వారు చెప్పేదాంతో కొంత వివరాలు కావాలి. దుర్వినియోగాన్ని అరికడతాము అన్నారు. మీరు యాక్షన్ గురించి మేము మాట్లాడలేదు. నావ్ యుటిలైజేషన్ గురించి మాట్లాడుతున్నాము వారు మెషినరీ పెట్టినతరువాత వీరు ఇచ్చే కోటా వారికి ఏ మాత్రం సరిపోవడంలేదని వీరు ఒప్పుకుంటున్నారు. మాటికి 99 అసలు పనిచేయడంలేదు. స్టాకు తీసుకున్నాక ఆడిషనల్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్ ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన వారు వచ్చి సంతకాలు చేస్తారు. ఆయన జటుపోవడంతోనే ఈ పీట్స్ వెళ్ళిపోతూ ఉంటాయి. ప్రభుత్వం కమీషన్ వారు చేయడానికి తగినంత కోఆయినా ఇవ్వాలి లేకపోతే తీసేవా పారేయాలి. అట్లు కాకపోతే ఇది ప్రభుత్వం వల్ల కాదని చేను మవి చేస్తున్నాము. దీన్నిగురించి ప్రభుత్వం అభిప్రాయం ఏమిటి

(శ్రీ జె. వెంగళరావు :– ఈ కోటా కేంద్రప్రభుత్వంవారు రాష్ట్రాలకు నిర్ణయిస్తారు. మనకు సరిపడే కోటా రావడంలేదు. బ్యాగన్ వాటిని ఎలిమినేట్ చేసి ఆ వచ్చిన కోటా మంచివాటికి సద్వినియోగం చేస్తాము. వచ్చినకోటా అసలైన వాటికి పంచిపెట్టడం జరుగుతుంది. క్రొత్తది ఇచ్చే ప్రశ్న లేదు.

SCHEME TO SUPPLY MACHINERY TO THE UNEMPLOYED ENGINEERS

334—

*520 Q.— Sri M. Nagi Reddy (Gurajala) :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Andhra Pradesh Small Scale Industries Development Corporation has formulated a scheme to supply machinery manufactured in the country to the unemployed Engineers and other unemployed educated persons on hire-purchase basis ;

(b) when the said scheme will be implemented ; and

(c) whether the particulars of the said scheme will be placed on the Table ?

Sri J. Vengal Rao :—

(a) Yes, Sir.

(b) The scheme is being implemented from 22-2-1972.

(c) The particulars of the scheme are laid on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

With reference to clause (C) of L.A.Q. No. 520 [*334] (Starred) by Sri M. Nagi Reddy, M. L. A., salient features of the scheme are placed on the Table of the House.

OBJECTS :

1. The object of the scheme is provide educated un-employed persons with facilities for acquiring machine/machines and machine tools of standard type on Hire purchase basis for setting up small scale industrial units.

SCOPE OF THE SCHEME :

The value of the machines to be supplied under the scheme to one single unit will be over Rs. 1,000 and will not exceed Rs. 1.00 lakh,

3. Only small scale industrial units which are registered with the Director of Industries, Andhra Pradesh will be entitled to get benefit of the scheme.

4. Under this scheme, indigenous machines which are certified as I grade by Director General of Supplies & Disposals, or which are manufactured in Andhra Pradesh and have 18 months after sales service guaranttee or which are certified by Director of Industries, Andhra Pradesh as "Quality Machine" will be supplied,

APPLICATION:

5. Applications in the prescribed form (priced at Re. 1) shall be submitted through the Assistant Director of Industries of the district concerned. The application fee payable is Rs. 5.

EARNEST MONEY DEPOSIT:

6. Applicant must remit earnest money which is calculated at 10% of the f. o. r. cost of the machines within 15 days of the receipt of letter of offer from the Corporation. The earnest money will be adjusted against the hire purchase price of the machines supplied.

SERVICE CHARGES:

7. The applicant will be required to pay service charges at 5% of f. o. r. cost machines.

INTEREST:

8. Interest is chargeable at 8% per annum in respect of industries set up in backward districts and 9% in other cases. A rebate of 1/2% on the rate of interest will be given in the case of prompt payment. In case of delayed payments of instalment penal interest at the rate of 12% per annum will be collected,

REPAYMENT:

9. The entire cost of the machines supplied shall be payable by applicant in half-yearly instalments spread over maximum period of 7 years depending upon the life of the machine. The first instalment will be payable at the end of 12 months from the date of supply of the machine.

(శ్రీ) ఎమ్. నాగిరెడ్డి:—ఈ బేబెల్ మీద పెట్టిన స్టేటుమెంటులో సక్రమముగా ఎప్పటికప్పుడు ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సు చే చేసిన వారికి ½ శాతము మాత్రము కన్‌సెషన్ యిస్తామన్నారు. ఇంటరెస్టు ఒక 8 శాతము, 9 శాతము పెట్టారు. అవి సక్రమంగా పనిచేస్తూ వున్నట్లయితే అన్ ఎంప్లాయిడ్‌కు సహాయం చేయాలి అని పడుతూ వున్నారు కాబట్టి ఏమైనా రిబేటు యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా [గాంట్సు రూపంలో.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు:—మామూలుగా హైర్ పర్చేజ్ మీద కాగా వసూ చేసే వాటికి ½ శాతము రిబేటు. బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌కి 8 శాతము ఇంటరెస్టు, ఫార్వర్డు ఏరియాస్‌కు 9 శాతము ఇంటరెస్టు.

(శ్రీ) వసంత నాగేశ్వరరావు (నందిగామ):—నిరుద్యోగులైన యువకులకు ఇస్తామంటున్నారు, ఇప్పటికి అసలు ఏయే నిరుద్యోగులకు ఇంజనీర్లకు గాని ఆగ్రి కల్చరల్ బి. ఎస్‌సి., చదివిన వాళ్ళకు గాని ఎంతమందికి ఇచ్చారు.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు:—వెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీము క్రింద 8,200 మంది అభ్యర్థుల సెలక్సన్ జరిగింది. దాంట్లో 15 మంది హైదరాబాదు,

సికింద్రాబాదు పట్టణాల నుంచి, 1700 వందల మంది 14 జిల్లాల నుంచి తీసుకోవడం జరిగింది. దీనికోసం 76 లక్షల రూపాయలు గ్రాంటు వచ్చింది. దాంట్లో 20 లక్షల రూపాయలు హైర్ పర్చేజ్ మెషనరీ కోసం కేటాయించడం జరిగింది.

(శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—1971 వ సంవత్సరంలో నేషనల్ స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్, స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ జాయింటుగా ఇంటెన్సివ్ కేంపేన్ ఒకటి హైదరాబాదులో కండక్టు చేశారు. దీనిఫలితంగా ఎవరికైనా హైర్ పర్చేజ్ మీద మెషినరీ ఏమైనా సప్లయి చేశారా? ఆ సమాచారం ఉందాండి ?

(శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇది వేరే స్కీము దీని మీద కూడా సప్లయి చేశారు కొంత మందికి. ఎంతమంది చేశారు అనే లిస్టు నా దగ్గరలేదు.

(శ్రీ వి నాగేశ్వరరావు :—నిరుద్యోగులైన ఇంజనీర్లు ఆగ్రికల్చర్ చదివిన గ్రాడ్యుయేట్లు ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్‌లో ట్రాక్టర్ల కోసం పెట్టుకుంటే వాళ్ళ ఆప్లికేషన్స్ నిరాకరించిన మాట వాస్తవమేనా ?

(శ్రీ జె వెంగళరావు : — అది మాణిక్యరావు గారిని అడగాలి, నన్ను కాదు.

SETTING UP A PLANT FOR THE MANUFAGTUR OF SEAMLESS TUBES AT HYDERABAD

335—

*721 Q.—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Department of Atomic Energy is setting up a plant at Hyderabad for the manufacture ot seamless tubes ;

(b) if so whether the licence has been obtained ;

(c) whether the site has been selected ;

(d) the estimated cost of construction of the project ; and

(e) the employment potential of the project after completion ?

Sri J. Vengal Rao :—(a) Yes Sir.

(b) and (c) The Nuclear Fuel Complex located at Cherlapalli near Hyderabad, as a unit of the Department of Atomic Energy has already obtained the licence.

(d) The estimated cost of the project is Rs. 4.12 crores.

(e) 140 persons.

HANDING OVER OF SPINNING MILLS AT NIRMAL AND TIRUPATHI TO TEXTILE CORPORATION OF INDIA

336—

*900 Q.—Sarvasri Nallapureddi Srcenivasulu Reddy, and Vanka Satyanaaayana :—Will the hon. Minister for Industries be Pleased to state ;

(a) whether there is any proposal to hand over the spinning Mills at Nirmal and Tirupathi to the Texlile Corporation of India ;

(b) the reasons for the said proposal ;

(c) the amount of loss sustained by the said Mills every year ;

(d) the reasons for such losses ; and

(e) whether the said spinning Mills are running on Co-operative basis ?

Sri J. Vengal Rao :—(a) Yes Sir.

(b) The proposal is to enable re-opening of these mills which are closed now and which cannot be taken over and run efficiently by private management.

(c) Nataraj Spinning and Weaving Mills, Nirmal

Year	Rupees in lakhs
1965	0.40
1966	0.68
1967	2.90
1968	8.15
1969	5.40

Tirupathi Cotton Mills Limited, Renigunta.

Year	Rupees in lakhs.
1966	9.57
1967	18.53
1968	22.67
1969	18.91
1970	6.00

(d) Inefficient management was the main reason for the losses.

(e) No, Sir.

(శ్రీ) నల్లపరెడ్డి (శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇన్ ఎఫిషియంటు మేనేజ్‌మెంటు అన్నారు ఆ మేనేజ్‌మెంటు మీద రెస్పాన్సిబిలిటీ ఫిక్స్ చేసి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నారు.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—ఆది ప్రయివేటు మేనేజ్‌మెంటు. మనకు సంబంధం లేదు. ప్రయివేటు మేనేజ్‌మెంటు, కూడా లోను తీసుకొని కొంత గవర్నమెంటు గ్యారంటీ కూడా ఉండి ప్రయివేటు మేనేజ్‌మెంటు వారు నడిపారు. వారు సరిగా మేనేజ్ చేసుకోలేదు. నష్టాలు వచ్చాయి. ఆది క్లోజు అయింది. గవర్నమెంటు ఎంక్వయిరీ కమిటీ వేశాము. కమిటీ వారు దాన్ని గవర్నమెంటు తీసుకోవాలని రిపోర్టు ఇచ్చారు.

(శ్రీ) నల్లపరెడ్డి (శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ప్రభుత్వం గాని ప్రభుత్వం క్రింద ఉన్న సంస్థలు గాని దీనికి పెట్టుబడి అసలు పెట్టలేదా ? ఆ పెట్టుబడి పరిస్థితి ఏమిటి ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :— ప్రతి యూనిట్‌కి ప్రతి ఇండస్ట్రీకి ఫైనాన్షియల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్, బ్యాంక్స్ 60, 70 శాతము లోన్స్ ఇస్తాయి. గవర్నమెంటు కూడా కొంత గ్యారంటీ ఉంటుంది. ఆ ఇండస్ట్రీని ఎక్‌కరేజ్ చేయడానికి. డైరెక్టు పెట్టుబడి కాదు అది.

(శ్రీ) విజయశిఖామణి (తిరుపతి) :—తిరుపతి కాటన్ మిల్స్ ప్రతిసారి తీసుకుంటాము అంటున్నారే గాని పళ్ళ తరబడి అట్లాగే ఉంది. అది ఎప్పుడు తీసుకుంటారు ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—తీసుకోవాలనే ఆలోచన ఉంది. కాని మన స్టేటు గవర్నమెంటు వేరు 18, 14 లక్షల చాలా కట్టాలి. డబ్బు కోసం ఆలోచిస్తున్నాము. బడ్జెటు అయ్యాక అది డిసిషన్ తీసుకుంటాము.

(శ్రీ) వి. (శ్రీకృష్ణ :—సెక్ట్సయిల్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వాళ్ళకు హాండోవర్ చేయదలచుకున్నాము. ఇది చాలా రోజుల నుంచి మూత బడింది. చాలమంది నిరుద్యోగులు అయ్యారు. ఇదివరకు తీసుకున్నవి బాగా ప్రాఫిట్ మీద నడుస్తున్నాయి. డి. ఐ. ఆర్. వరంగల్ ది కూడాను. కాబట్టి మనం ఇంకో చోట నుంచేనా డబ్బు తీసి వెంటనే నెల్లిస్తే అవి పనిలోకి వస్తాయి కాబట్టి ఎప్పుడో ఆలోచిస్తాము అనే బానికంటే ఇన్ని రోజుల లోపల చేస్తామని ఏదైనా వాగ్దానం చేయగలుగుతారా ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు —ఎప్పుడో ఆలోచిస్తామని అనలేదండి. అది తీసుకోవాలి అని నిర్ణయం అయింది. నిర్మల్ నటరాజ మిల్స్‌కి కూడా తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ వారు 11½ లక్షలు రిలీజ్ చేశారు. వెంటనే నేషనల్ సెక్ట్సయిల్ కార్పొరేషన్‌కి ప్రపోజ్ చేశారు. బహుశా ఒక నెల రోజుల లోపల మేనేజ్‌మెంటు తీసుకోడానికి రెడీగా ఉన్నారు. తిరుపతి దానికి ఫైనాన్స్ డిపార్ట్‌మెంటుని అడిగాము. బడ్జెటు అయిన తర్వాత అది వస్తే నిర్ణయం తీసుకోవాలి. డబ్బు మనకు రావడంతోనే మనం వ్రాయడంతోనే వారు స్వాధీనం చేసుకుంటారు.

(శ్రీ) ఓంకార్ :—దాన్ని సెక్ట్సయిల్ కార్పొరేషన్‌కు అప్పగించిన తరువాత వరంగల్ అజంజాహి మిల్లు మాదిరిగానే పాత మేనేజిమెంటు వారికే తిరిగి మేనేజ్‌మెంటు అప్పగించారా ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—పాత మెనేజిమెంటుకి ఎందుకు యిచ్చారు. వారు వేరే ఐ. ఏ. ఎస్ ఆఫీసర్‌ను అప్పాయింటు చేసుకున్నారు.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—తిరుపతి కాటన్ మిల్స్ రివైవల్ చేయాలి అంటే సుమారు ఎన్ని లక్షల రూపాయలు పెట్టుబడి కావాలి ? మీరు సెక్ట్సయిల్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారితో ఏమి సంప్రతింపులు జరిపారు ? ఇప్పుడు ఎంత పెట్టుబడి పెడితే అది రివైవ్ అయే అవకాశం ఉంది ? ప్రభుత్వం ఏమి పరిశీలన చేస్తున్నారు ?

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—ఏ ప్రయివేటు మేనేజిమెంటు మిల్లు అయినా మూతపడిపోతే ముందు ఏక్ట్ ప్రకారం మనం ఎంక్వయిరీ కమిటీ వేయాలి. ఇండియా ప్రభుత్వము ఎంక్వయిర్ చేసిన తరువాత దాన్ని ఎట్లా తీసుకోవాలో ఒక రిపోర్టు ఇస్తారు. ఆ రిపోర్టు ప్రకారం తీసుకోవాలి. దానికి పెట్టనియిల్ గాని మనం గాని 27 లక్షల 82 వేల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టాలి. దాంట్లో 49 శాతం మనం పెట్టాలి, 51 శాతం వాళ్లు పెట్టాలి. వారు తీసుకోడానికి సిద్ధముగా ఉన్నారు, బడ్జెటు అంతా కంప్లీట్ అయిన తరువాత మనం ప్రాను కోవాలి.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—మిస్-మేనేజ్ మెంటువల్ల 5 లక్షలు మొదలు 21 వరకు నష్టం వచ్చిందని చెప్పారు. ఇది కేవలం మిస్-మేనేజ్ మెంటువల్ల కాదా దీనిలో మిస్ అప్రొప్రియేషన్ కూడా ఏమైనా ఉందా ? 20 లక్షల రూపాయలు బకాయి ఉన్నప్పుడు కూడా కార్మికుల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా మీరు అక్కడ గరివిడి మైన్స్‌కి కనెషన్ ఇచ్చారు, అక్కడ కొన్ని వేల మంది వర్కర్స్ నిరుద్యోగులు అయ్యారు, వీళ్ళ విషయంలో ఎందుకు శ్రద్ధ వహించడం లేదు.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు :—శ్రద్ధ వహించడం లేదండి. ఇక్కడ రెండు మిల్లులతో 15 వందల మంది నిరుద్యోగులు అయ్యారు దాని దృష్టితోనే గవర్నమెంటు డైరెక్టు రెస్పాన్స్‌బిలిటీ తీసుకొని చేక్ ఓవర్ చేయాలి. గరివిడిది అది పెద్ద కన్సర్న్. అందువల్ల ఒకసారి మేనేజిమెంటుకి చాన్స్ ఇచ్చి, వారు చేయక పోతే అప్పుడు దాన్ని ఆలోచిస్తాము. ఇది మేనేజిమెంటుకి చాన్స్ ఇచ్చినా నడపలేరని గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా రిపోర్టు ఉంది. అందువల్ల మనం తీసుకోవచ్చును.

UPGRADING KUPPAM PANCHAYAT AS MUNICIPALITY

337—

*178 Q.—Sri D. Venkatesam : Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state ;

(a) what is the population of Kuppam, Major Panchayat in Chittoor District and its annual income ;

(b) whether the Kuppam Major Panchayat has got all facilities to be upgraded as a Municipality ;

(c) is it a fact, that the Government asked the opinion of the Kuppam Panchayat for upgrading the Panchayat into a Municipality; and

(d) if so, the reply of the Panchayat ?

The Minister for Municipal Administration (Sri M. Manik Rao)

(a) POPULATION : As per 1961 Census 10,162

As per the latest 1971 Census 10,813

INCOME : Average Annual Income. 1,31,239.50

(b) Besides lacking more urban characteristics for municipalisation, it mainly lacks in population requirements.

(c) and (d) The Collector, Chittoor has reported that the opinion of Kuppem panchayat is being called for and that it will be sent in dua couree.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, 81 లోను పదివేలు చిల్లరి జనాభా అన్నారు. 1971 లో పదివేలు చిల్లర జనాభా అన్నారు. ఈ స్టేటస్టిక్సు చూస్తే మనకే ఆది యెంతవరకు క్లియర్ గా చేశారో; మనకే తెలుస్తోంది. ఎటువంటి జనాభు మీకే అర్థం అవుతుంది. ఎందుచేతనంటే 1961 లోను పదివేలు చిల్లరి జనాభా అన్నారు. 1971 లోను పదివేలు చిల్లరి జనాభా అంటున్నారు. ఇంత పాపులేషన్ అరికట్టిన ప్రభుత్వానికి ఎట్లా వందనాలు చేప్పాలో వాకు అర్థం కావడంలేదు. ఎందుచేతనంటే కలెక్టర్సు రిపోర్టు యిాజ్ ఎ వైడ్ అన్నారు. ఈ కలెక్టర్సు యొక్క రిమార్క్సులో యేమి చెప్పారు?

Sri M. Manik Rao :—We have to ask Collector s opinion if we want to change from Gram Panchayat to Municipalities. That is what we have asked.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం :—కలెక్టర్స్ ఒపీనియన్ కాదు. అక్కడ ఉన్నటు వంటి గ్రామపంచాయితీ బోర్డు వారు పిట్లు ప్రపోజల్స్ పంపిస్తే అక్కరలేదని మునిసిపాలిటీస్ వారు వ్రాశారు. అది ప్రభుత్వానికి అందింది?

Sri M. Manik Rao :—Yes, Sir, we have received.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం :—మనం ఎన్నో అవార్డులు యిస్తున్నాము. దానిలో దానిలో ఫామిలీ ప్లానింగు అవార్డు యేమైనా యీ పంచాయితీ స్టేటుమెంటు ప్రకారం యిస్తారా?

(శ్రీ యం. మానిక్‌రావు :—1971 కన్నా 81 లో యింకా తగ్గితే దీనికి అవార్డ్ యివ్వడానికి ఆలోచిస్తాము.

ALLOTMENT OF SITE AT RAJAHMUNDRY FOR R.T.C. BUS STAND

838—

* 644 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether any decision has been taken to allot the Municipal Stadium site at Rajahmundry, for R.T.C. Bus stand ;

(b) if so, whether some of the residents of Rajahmundry have conveyed their objection to the Government ; and

(c) the action taken thereon by the Government ?

Sri M. Manik Rao :—

(a) No, Sir.

(b) & (c) Does not arise.

(శ్రీ యమ్. వాగిరెడ్డి :—ఇమ్మడు ఎ.కు నో అన్నారు. డెసిషన్ తీసుకో లేదోమో కాని వాళ్ళ ఆర్.టి.సి. బస్‌స్టాండ్ కావాలనడం మునిసిపాలిటీవారు ఆబ్జక్షన్ పెట్టడం తర్వాత చేయడం యివి అన్నీ వాస్తవమా?

(శ్రీ ఎమ్. మాణిక్యరావు :—ఆది వాస్తవం ఉంది. కాని ప్రభుత్వం డిటైల్డ్‌గా ఎగ్జామిన్ చేసిన తర్వాత ఆర్. టి. సి. కావాలని చెప్పినప్పుడు వారు యీ సైటు తీసుకొని యింకొక సైటు యిస్తావన్నప్పుడు మునిసిపాలిటీ ఒప్పుకోలేదు. ఇవ్వడంలేదు.

Sri M. Manik Rao :—We are not giving that loan to the Corporation.

(శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ఇప్పుడు యీ మునిసిపాలిటీ పరియాప్‌లో ఉన్నటువంటి వేకెంట్ సైట్స్ యీ షైడ్ ఫీల్డు ఉంచకుండా ఉంచే భవిష్యత్తులోకూడా యివ్వకుండా ఒక స్టాండింగ్ ఆర్డర్ మీరు యిస్తారా? కారణం ఏమిటంటే స్పోర్ట్స్‌కు గాడ్యుయల్‌గా ప్రాముఖ్యం తగ్గిపోతుంది ఓపెన్ ఫీల్డు లేకపోవడంవల్ల. కాబట్టి ఓపెన్ ఫీల్డు ఎక్కడెక్కడయితే ఉన్నాయో ఆ ఆర్. టి. సి కాని యితర సంస్థలకు గాని యివ్వకుండా ఒక స్టాండింగు ఆర్డర్ యిస్తారా?

(శ్రీ ఎమ్. మాణిక్యరావు :— ఇప్పుడు మునిసిపల్ లిమిట్స్‌లోవున్న ఓపెన్ లాండ్స్‌ను పబ్లిక్ యుటిలైజ్ కోసం స్పోర్ట్సుకోసం పెట్టినాము.

Sri M. Manik Rao :—Some of the Municipalities have passed resolutions giving lease of 30-40 years. We have given some instructions to the Municipalities.

Export of Prawns to Foreign Countries

839—

* 683 Q.—Sri M. Nagi Reddy :— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether prawns have been exported to foreign countries from our State during 1970-71 and 1971-72 ;

(b) if so, the total quantity of prawns exported and the amount of foreign-exchange earned during the above period ; and

(c) the Steps being taken by the Government for promoting the export of prawns ?

The Minister for Social Welfare (Sri M. V. Krishna Rao) :—
(a) Yes, Sir.

(b) & (c) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE VIDE ANWER TO CLAUSES (B) AND (C) OF L.A.Q.No. 683

(Starred) [* 839] By Sri M. Nagi Reddy, M.L.A.

(b) During the year 1970, a total quantity of 474.393 M. tonnes of prawns were transported to Madras and Kerala State for processing and export to foreign countries. No exports took place from any port in Andhra Pradesh. During the year 1971, a total quantity of 1072.283 M. tonnes of prawns were exported, out of which 50 tonnes were directly exported from Andhra Pradesh and the

ba'ance through Kerala and Madras States, The value of foreign exchange earned on account of these exports is estimated at Rs. 20 lakhs in 1970 and Rs. 50 lakhs in 1971. Rs. 11·54 lakhs represented the value of exports from our State during the year 1971.

(c) The following are the steps taken by the Government for promoting the export o prawns.

1. Recognising the scope for development of marine fisheries as an industry especially with an export orientation negotiations were carried on with reputed firms in trade and they were invited to establish industries in Andhra Pradesh.

2. To provide shore facilities for a larger number of fishing vessels. Government approached the United Nations Development Programme Organisation to take up extensive surveys of Andhra coast to examine the feasibility of constructing fishing harbours at suitable sites.

3. Government took up the proposal for construction of a big firheries harbour as an adjunct to the Outer harbour at Visakhapatnam and approached the Government of India for sanction. The matter is believed to be in an advanced stage.

4. Special schemes like (i) supply of indigenous fishing craft and nylon twine at subsidised rates have been formulated, (ii) inclusion of fisheries-issue of craft and nylon nets on loan under the small farmers' scheme in Visakhapatnam district. Other schemes (i) for supply of 45 mechavised boats with financial assistance from Agricultural Refinance Corporation and (ii) a special scheme for financing of supply of fishing craft and tackle by scheduled Banks (in Nellore District) have been formulated and are in an advanced stage for sanction and implementation (iii) The Department had introducedl nylon gill nets for catching prawns in northern districts of coasta-Andhra and is trying to extend to the southern districts also by demonstration and training for the benefit of fishermen there.

5. The processors were finding extremely difficulty to arrange their shipment from Andhra Ports regularly because vessels with refrigeration space do not call at these ports regularly. The Department have moved this matter with Ministries of Foreign Trade and Food and Agriculture in Government of India to arrange for ships with refrigerated space to call at Visakhapatnam and Kakinada.

(శ్రీ) ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఈ స్టేటుమెంటులో మనకు యిక్కడ ఎక్స్‌పోర్టు ఫెసిలిటీస్ లేకపోవడంవల్ల మొత్తం ఆంధ్రా జిల్లాలోనే రొయ్యలన్నీ కూడా మద్రాసుకు కేరళకు ఎగుమతిచేసి అక్కడనుంచి మరల ప్రాసెస్ చేసినట్లు ఉంది. దానికి వీవో చర్యలు తీసుకుంటున్నాము అన్నా రేకాని స్పెసిఫిక్‌గా ఏమీలేవు కాబట్టి వెంటనే ఆ ఎక్స్‌పోర్టుకు కావలసినటువంటి ఫెసిలిటీస్ యిక్కడ ప్రోసెస్ చేయడానికి అని ఎగుమతి కావలసినటువంటి రెఫ్రిజరేటర్స్‌తో కూడినటువంటి స్టీమ్‌లాంచెస్ యివికూడా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకుంటుందా ?

(శ్రీ) ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—విశాఖపట్టణం రేవులో యీ రెఫ్రిజరేటెడ్ ఫెసిలిటీస్ ఉన్నటువంటి షిప్ ఆగాలి అంటే రెండు వందల టన్నులు కావాలంటున్నారు. మనం 50 టన్నులకంటే ఎక్కువ పొడక్షన్ చేయలేకపోతున్నాము. అందుచేత ఆ రెండు వందల టన్నులు చేయడానికి యీ ఫెసిలిటీస్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అక్కడ ప్లాంటేషన్ ఫెసిలిటీస్ కూడా యింక్రీజ్ చేస్తున్నారు. ప్రైవేట్ కంపెనీలు చేస్తున్నాయి. ఈ మార్కెటింగ్ కమిటీస్ కూడా రెండు వందల టన్నులు కెపాసిటీ కలిగినటువంటివి పెట్టుకొని కట్టించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అది జరిగినప్పుడు మన షిప్స్ ఆపడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. మేము గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియనుకూడా అడిగాము. మాకు ఉన్నటువంటిది 50 టన్నులు అయినప్పటికి మేము షిప్ అక్కడ ఆపుచేసి 50 టన్నులు తీసుకు వస్తాయని చెప్పడం జరిగింది. దానిని గురించి కన్సర్న్డు మినిస్టర్ గారు తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తామని అన్నారు.

(శ్రీ) సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :— అధ్యక్షా? యీ పార్ట్స్ ఎక్స్‌పోర్టు అనేది వందలకొలది టన్నులకొలది పంపుతున్నారు. అయితే యింటర్నల్ కన్‌సంప్షన్ దేశంలో వున్నవాళ్ళకు తినడానికి యిది ఏమైనా మిగిలిందా? ఆ తినడం యింటర్నేషనల్ కన్‌సంప్షన్ గూర్చి ఏమైనా ఆలోచనచేసి అది ఎక్స్‌ప్లోర్ చేశారా? ఆ ఎక్స్‌ప్లోర్ చేసిన దానిమీద సర్వులన్ వున్నదని ఎక్స్‌పోర్టు చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదా? లేకపోతే వాకు తెలిసిన విశాఖ జిల్లా నుంచి రెండు వందల టన్నులు పంపిస్తామంటున్నారు. విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో మాకు కావాలంటే దొరికే స్థితే లేకుండా పోతోంది, యింటర్నల్ కన్‌స్పషన్ ఉందా? లేకపోతే ఎక్స్‌పోర్టు అనేదే ఉందా? ఈ విషయం ప్రభుత్వంవారు ఆలోచన చేస్తున్నారా?

(శ్రీ) ఎమ్ వి. కృష్ణారావు :—మనకు సముద్రంలో చాలా రొయ్యలు దొరుకుతున్నాయి. అయితే పట్టడానికి అవకాశాలు కావాలి. అందుకని అవి ఇంప్రూవ్ చేస్తున్నాము. అవి ఇంప్రూవ్ అయినకొద్ది అవి ఎక్కువ పెట్టుకోవచ్చును పట్టుకున్నా వాటిని ఇక్కడ ఉపయోగించవచ్చు, ఫారిన్ పంపుకోవచ్చు.

(శ్రీ) సి హెచ్. పరశురామనాయుడు :—ముందు ఇంటరనల్ కన్‌సంప్షన్, యిక్కడ వున్నవాళ్ళకు కాకుండా ఎక్కడకో పంపించి డబ్బులు సంపాదిస్తూ ఉంటారు. ఫుడ్ చాలదు అంటారు. యిదంతా వుంది. ఇదిపుత్ లో భాగము దానిని ఎక్స్‌పోర్ట్ చేయడం పనా? లేకపోతే యింటర్నల్ కన్‌సంప్షన్ చూడడము పనా?

(శ్రీ) ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :— యిక్కడ అమ్మితే ఖరీదు తక్కువ. ఎక్స్‌పోర్టు చేయమని ఒకవైపు ఆందోళన, ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తే ఖరీదు ఎక్కువ అయిపోతుందని మాకు దొరకడంలేదు అంటే ఎట్లాగ? అయితే మనం చేయవలసింది ఏమిటంటే —ఎక్కువ రొయ్యలు పట్టడానికి అవకాశాలు కలగచేయాలి. దాని కోసము యీ స్కీమ్సు యెక్కువ చేస్తున్నాము.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—యిప్పుడు కొన్ని ఈ ప్రైవేటు బ్యాంక్సుకు ఇన్వెస్ట్ చేసినట్లుగా యిక్కడ డెవలప్ మెంటు కోసం యిండస్ట్రీ అని చెప్పారు. వీళ్ళ అమ్మకం రేటు బట్టి వాళ్ళు విమానాలమీద ఎగుమతి చేసినాకూడా గిట్టుబాటు అవుతుంది. అంత ధర యితర దేశాలలో వున్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఆ లాభం సంపాదించడానికి అవకాశం ఉందా ?

(శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :— ప్రభుత్వంకూడా పబ్లిక్ రంగంలో దానిని యింప్లిమెంట్ చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అయితే యిది క్రొత్తగా యింప్లిమెంట్ చేస్తున్నటువంటి యిండస్ట్రీ కాబట్టి మన ప్రైవేటువాళ్ళకు కూడా దానికి స్కోప్ యివ్వడం జరుగుతుంది. మనం కేపిటల్ పెట్టేటటువంటి స్థితిలో లేము. అందుచేత ప్రైవేటు వాళ్లను కూడా ఎంకరేజ్ చేయడం జరుగుతుంది అయినప్పటికి పబ్లిక్ రంగంలోకూడా వేరే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—నేను అడిగిన ప్రశ్న ఎగుమతి విమానాల మీద ఎగుమతి చేసినా కూడా వారికి చాలా లాభాలు వస్తాయి. అది కూడా ఆలోచిస్తున్నారా ? విమానాల మీద ఎగుమతి చేయడానికి యిప్పుడు కూడా చేస్తున్నారా ? అందుకని ఎగుమతి విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకొని ఆ వచ్చే ఫారిన్ ఎక్స్చేంజ్ లాభం అంతా కూడా మన గవర్నమెంటు పొందడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

(శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా చేయడానికి అవకాశం ఉంటే దానిని పరిశీలిస్తాము.

(శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట) :— అధ్యక్షా, యీ ప్రాన్స్‌కు ట్విన్ సిటీస్ లో చాలా డిమాండు ఉంది. కాని యిక్కడ ప్రజలకు అందుబాటులో లేవు. కాబట్టి విశాఖపట్టణం నుంచి యిక్కడికు సప్లయి చేయగలుగుతారా మినిష్టర్ గారు చెప్పాలి.

(శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ సప్లయి చేయడానికి ప్రొడక్షన్ పెరిగిన తొలది ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ సప్లయి చేయవచ్చు. దానికి అభ్యంతరం లేదు.

(శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ :—ఉన్న ప్రొడక్షన్‌లో ట్విన్ సిటీస్‌కు అక్కడ నుండి పంపగల్గుతారా ?

(శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—వస్తున్నాయి. అయితే డిమాండు ఎక్కువగా ఉంది. దాని డిమాండు మీట్ కావాలంటే మనం కేపస్ ఎక్కువ చేసుకోవాలి. అదీ చూస్తాము.

(శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :—రాను రాను యీ ప్రాన్స్‌కు డిమాండు యెక్కువ అవుతున్న దృష్ట్యా అమెరికాలో యిది బ్రీడింగ్ చేయడానికి వాళ్లు ఎక్స్‌పరిమెంట్ చేస్తున్నారు. ఆ విధంగానే యిన్‌లాండ్ బ్రీడింగ్ ఆఫ్ ప్రాన్స్. డాూూ మనం రీసెర్చి చేస్తామా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఇది సముద్రంలో అయితే మామూలుగా చాలా గ్రౌండ్స్ ఉంటాయి. ఆ గ్రౌండ్స్‌ని బట్టి చాలా రొయ్యలు, గొర్రెల మందలలాగా ఒక్కసారి వచ్చే పరిస్థితులు ఉంటాయి. మనం ఇక్కడ చిన్న చిన్న పాండ్స్‌లో చేయాలి అంటే కష్టం. చేపలు పెరిగితే పెరగవచ్చునుగాని రొయ్యలు పెరగాలంటే కష్టం. అయినా దానిని గురించి తీసెర్చి చేస్తాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం-ఏ) :—అసలు ఎవరైతే వృత్తిమీద ఆధారపడుతున్నారో వారికోసం ఉపయోగపడుతుంది అనేది ప్రభుత్వం యొక్క సంకల్పం. అయితే ఇక్కడ జరిగేది జాలరుదగ్గర కొనేది ఒక్క కే. జి. 30 రూపాయలు, కొన్ని చోట్ల 35, 40 రూపాయలు ఉన్నది. ఇది తిరుపతి వెళ్ళి 60 రూపాయలకు అమ్ముతున్నారు. రమారమి ఈ వృత్తిమీద ఆధారపడినవారు 15, 20 రూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు. వలలు ఇస్తున్నారు. వడ్డీ వ్యాపారం చేస్తున్నారు. తక్కువ ధరకి ఈ రొయ్యలను కొంటున్నారు. అది ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ? దీనిమీద ఏమి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఇదివరకు రొయ్యలు ఒక రూపాయికి 5, 6 దొరికేవి. ఒకటి 1-25 కి, 1-50 కి ఒక రొయ్యి దొరికేది కూడా కష్టం అయింది. మన దేశంలో ఉన్న తిండి మనం తింటూ మనకు ఆదనంగా ఉంటే ఇతర దేశాలకు పంపించేటట్లు చూడడం ప్రభుత్వ కర్తవ్యం.

శ్రీ ఎమ్. వి కృష్ణారావు :—ఫిషర్‌మన్‌కి ఎక్కువ ధర కావాలని కదా మీరు అడిగేది. ఎక్కువ ధర వచ్చింది. ఇంకా ఎక్కువ ధరకు ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—ఫిషర్‌మన్ కాదండి. ఫిషర్‌మెన్ ఒక భాగం. దేశ ప్రజలు మరొక భాగం. ఈ రెండిటినీ సమన్వయం చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి లేదా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—రెండూ సమన్వయం చేయవచ్చు. దానికే ముంది.

శ్రీ సి. దాస్ :—రొయ్యలకు, కప్పలకు ఏమీ తేడా లేదనుకుంటాము. కప్పలకు ప్రయివేటు ఫర్మ్ వుంది. అది ఇప్పుడు ఏ కారణంచేతనో నిలిపివేసినారు. దాని ఎక్స్‌పోర్టువల్ల చాలా ఎక్స్‌చేంజి మనకు వస్తూఉండేది. ఎక్స్‌పోర్టు మినిస్టరు సోషల్ వెల్ఫేర్ మినిస్టరు శ్రద్ధచేసి దానిని నడిపేదానికి ప్రయత్నిస్తారా? ఇప్పుడు అది ప్రభుత్వం స్వాధీనంలో ఉంది.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—కప్పల సమస్య లేదండి.

శ్రీ వెంకటరావు :—మా జిల్లాలో నిజాంపట్టణం అని ఉంది. అక్కడ చేపలువలె ప్రాను ఎక్కువ దొరుకుతుంది. ఆ క్కడ ఎగుమతి సదుపాయాలు లేక చందోలు అనే మార్కెటులో ఒక రూపాయల ప్రాను ప్రతి శుక్రవారం అమ్ముతున్నారు. రోడ్డు సరగాలేదు నిజాంపట్టణంనుంచి హైదరాబాదురోడ్డు వేయాలని ఆలోచనకూడా ఉంది. అటువంటిది చేసి సౌకర్యం కలగజేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—అంతా సర్వే చేయడం జరిగింది. 40 లక్షల స్కీము ఒకటి ఇండియా ప్రభుత్వం పరిశీలనలో ఉంది. అది మంజూరు కాగానే అక్కడ డెవలప్ మెంటు చేపడతారు.

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—రొయ్యలు ఎక్కువ ఉన్నాయని చెప్పారు. మార్కెట్ కి మేముపోతే రొయ్యలే దొరకవు. ఎప్పుడైనా దొరికినా ఒక కిలో గ్రాము పదిరూపాయలు. అదికూడా బ్లాకులో అమ్ముతున్నారు. ఇక్కడ వెనిగళ్ళ సత్యనారాయణగారు మినిస్టరుగా ఉన్నపుడు పిక్ స్కిమ్స్ ఎక్స్‌పోర్టు చేయాలని ఒక స్కీము తీశారు. ఆ ఉద్దేశము ఏమైనా ఉందా ? ఆ స్కీము పోయినట్టేనా ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఏమోనండి. ఆ స్కీము ఏమిటో పరిశీలించాలి.

శ్రీ నాగిరెడ్డి :—ఈ స్టేటుమెంటులోనే ఇచ్చారు. Export orientation negotiations were carried on with reputed firm in trade and they were invited to establish industries in Andhra Pradesh అని. సవ్యసాచిరావు గారు చెప్పినట్లు ఒకపైపున విపరీతమైన లాభాలు మధ్య వాళ్లు కాజేస్తున్నారు. కాబట్టి ఇతరులను తీసుకురావడం కాకుండా ప్రభుత్వమే దానిని సెట్టి వేయవచ్చును. ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజిలోనుంచి ఈ వృత్తిలో ఉన్నవాళ్లకి ప్రభుత్వం ఏమి సహాయం చేస్తోంది.

శ్రీ ఎమ్. వి కృష్ణారావు :—ప్రభుత్వముకూడా దీని విషయంలో చాలా బాగ్రత్తగా కార్యక్రమాలు జరుపుతూ ఉందండి. కాని మనం దానికి కావలసినంతగా ఎక్స్‌పాండ్ చేయడానికి మనదగ్గర సోర్సెస్ లేకపోవడం మూలాన్న ప్రయివేటు వారికికూడా కొంత ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం జరిగింది. మనకి వనరులు వచ్చినపుడు ప్రస్తుత పరచి ప్రయివేటువారిని తగ్గించవచ్చును.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఇప్పటికే రొయ్యలకొరత ఎక్కువగా ఉందని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. ప్రభుత్వం దీన్ని డెవలప్ చేయడానికి ఏ ప్రణాళిక వేశారు. ఏ ప్రకారంగా దాన్ని డెవలప్ చేస్తారు. దాసుగారు కప్పలను గురించి అడిగితే సమాధానం చెప్పలేదు. కప్పలకు మంచి డిమాండు ఉందికదా వానివల్ల ఎంత ఎక్స్‌చేంజి వస్తోంది ? రొయ్యలను డెవలప్ చేసేదానికి ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తోంది ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఈ స్టేటుమెంటులో ఉన్నాయి దానికి ఇంకా వివరాలు కావాలంటే చెప్పగలం. ఫ్రాగ్ లెగ్స్‌నుగురించి సభ్యులు శ్రద్ధ చూపుతున్నారు కనుక దానిమీద పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరత్నం (సంపర) :—మధ్యదళారీలు ఎక్కువగా ఉండి వాళ్ల లాభాలు పొందుతున్నారు. డైరెక్టుగా జాలర్లకు ఏమీ లాభము అందడంలేదు, కనుక ఫిషర్‌మన్ ఉన్న గ్రామాల్లో మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ పెట్టి వాటిద్వారా అమ్మిస్తే కొంచెం ఎక్కువ లాభం కలుగుతుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ) ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఆలోచిస్తున్నామండి.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—ఎక్కువ రొయ్య మన సముద్ర తీరాల్లో ఉందని తెలిసింది. బిర్లాలు, టాటాలు, శ్రీరామ్ కంపెనీ వీటిమీద కోట్లకొలది సంపాదిస్తున్నారు. అందుకని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుని మన ప్రభుత్వం ఒత్తిడి చేసి మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ ఎక్స్‌చేంజి సంపాది స్తే మనకు అడ్వాంటేజిగా ఉంటుంది కాబట్టి ఎక్స్‌పోర్టు మనప్రభుత్వంద్వారా చేయడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

(శ్రీ) ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—చెప్పానుకదండి. అసలు మనప్రభుత్వం ద్వారా చెయ్యాలని కార్యక్రమం రూపొందించాము. మన దగ్గరఉన్న శక్తి చాలనందున ఇతరులు సహాయం చేస్తున్నారు. మనకు ఎప్పుడుఅయితే ఆర్థికస్థోమత కలుగుతుందో అప్పుడు మిగతావన్నీ వాటంతట అవి పోతాయి.

(శ్రీ) వంకా సత్యనారాయణ :—చాళ్లు పట్టిన రొయ్యలలో 25 శాతము మనకు ఇవ్వవచ్చుకదా. ఆ కండిషన్‌మీదనే మన సముద్రతీరంలో వారు ఈ వేట ఆడడానికి పర్మిషన్ ఇస్తే మన స్టేటులోఉన్న కన్సమ్‌షన్‌కు ఉపయోగపడుతుంది. ఎగుమతికి ఉపయోగపడుతుంది. వాళ్ల కేచ్‌లో 25 శాతము రొయ్యలు మనం ఎందుకు డిమాండు చేయకూడదు ?

(శ్రీ) ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :— వాళ్ల కేచ్‌లో మనం డిమాండు ఎట్లా చేస్తాము. కావలసిన టాక్స్ వేస్తున్నాము మనకు ఆదాయం వస్తుంది. మనకు వచ్చేభాగం ఎట్లాగూ వస్తుంది. ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజిలోకూడా మనకు వచ్చేది వస్తుంది. కేచ్‌లో తీసుకోవాలి అంటే అది వేరే సంగతి. వాళ్ళతో మనం పార్టనర్ కావాలి.

(శ్రీ) వి. శ్రీకృష్ణ :—స్టేటుగవర్నమెంటుకి అట్లాంటి ఆర్థికవనరులు లేకపోతే కేంద్రాన్నే ఇది తీసుకోమని చెప్పి మనం ఎందుకు ప్రతిపాదించకూడదు. ఫారిన్ ఎక్స్‌పోర్టుని వారు చెక్ చేయడానికి సెంటర్‌తో సంప్రతించారా ?

(శ్రీ) ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—సంప్రతిస్తున్నామండి. నేనుకూడా వెళ్ళి సంప్రతించి వచ్చాను.

(శ్రీ) పి. వి. కె. రావు :—రొయ్యల మీద అందరికీ యిష్టం ఉన్నట్లుంది. ఇక్కడ అందరూ (శ్రీ) వైష్ణవులేనా ?

(శ్రీ) ఎం. వి. కృష్ణారావు :—పి. వి. కె. రావుగారు రోజూ కాకినాడలో రొయ్యలు తింటారని నాకు తెలుసును.

PRODUCTS OF EXPORT POTENTIALITIES OF THE STATE

340—

*939 Q.—Sri Vanka Satyanarayana :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether a detailed note on the products of export potentialities of the State was submitted to the Centre as required by it; and

(b) when did the Government send the note ?

Sri M. Manik Rao :—(a) The Government of India have not requested for any such note, nor the State Government have sent any such note to the Central Government.

(d) Does not arise.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—ఎక్స్‌పోర్టు పొటెన్షియల్ ఏ వస్తువులకు ఎంత ఉందో ప్రభుత్వానికి ఐడియా ఉందా ? లేకపోతే పరిశీలనచేసి ఎక్స్‌పోర్టు చేయడం కోసం ఫర్దర్ గా మార్గములను వెతకడానికి పిలవుతుందా ?

(శ్రీ) ఎం. మాణిక్ రావు :—గౌరవసభ్యులు అడిగిన రిపోర్టు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండియన్ యినిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్ అండ్ ఎక్స్‌పోర్టు వారు సర్వే చేశారు. They have got highly technical people to survey. దీనికి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రెండు లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో సర్వే చేయించారు. We have surveyed the whele Andhra Pradesh. We have got two volumes.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—ఈ మధ్య కొంతమంది మంత్రులు విదేశాలు పర్యటించి వచ్చారు. వ్యవసాయానికి సంబంధించిన వస్తువులు మిర్చి, పసుపు, కొరియాండర్ వీటికి ఎగుమతి అవకాశం ఎంత ఉందో స్టడి చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ మధ్య ఎవరూ పోలేదు.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—నారపరెడ్డి గారు మంత్రిగా ఉండగా వెళ్ళారు. రిపోర్టు తయారు చేశారా ?

(శ్రీ) ఎం. మాణిక్ రావు :—ఆ రిపోర్టు తయారు అయినది. They have placed on the Table also. The copies are available in the Library. కె. వి. నారాయణరెడ్డిగారు విదేశాలకు పోయినారు. The whole report has been placed on the Table.

RICE MILLS ESTABLISHED UNDER CO-OPERATIVE SECTOR

341—

* 492 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :—

(a) the District-wise number of Rice Mills established under Co-operative Sector in the State ;

(b) the capital made available by the Government to these mills for purchasing paddy ;

(c) the Mills that are functioning on profit; and

(d) the Mills that are running on loss?

The Minister for Co-operation (Sri B Subba Rao) :—(a) to (d) The answer is placed on the Table of the House.

(శ్రీ) ఎం. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ స్టేటుమెంటులో ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఉన్నటువంటి కో–ఆపరేటివ్ రైస్ మిల్స్ గుంటూరులో 11, వెస్టు గోదావరిలో 11 యిట్లా యిచ్చారు. ప్రభుత్వం యిచ్చే వాటిలో చూస్తే పశ్చిమ గోదావరికి 87,50,000 రూపాయలు యిచ్చారు. అక్కడ 11 మిల్లులున్నవి. గుంటూరులో కూడా 11 మిల్లులు ఉన్నవి, అక్కడ 5 లక్షలు రూపాయలు మాత్రమే యిచ్చారు. ఈ విధముగా తేడాలున్నాయి. ఎందుకని అక్కడ కూడా ఎక్కువ చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడం లేదు.... ...

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అన్ని ప్రశ్నలు వేస్తే మంత్రిగారు ఏ విధముగా జవాబు చెప్పగలరు ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఆ మిల్లు బిజినెస్ చేసిన దానినిబట్టి ఎక్కువ తక్కువలుంటాయి.

(శ్రీ) ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఈ 11 మిల్లులలో [గుంటూరులో] లాభం వచ్చినవి ఎన్ని ? మిగతా వాటికి ఏమి వచ్చినది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నష్టం వచ్చినవి.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఆ స్టేటుమెంటులో లాభం వచ్చినవి ఎన్నో, నష్టం వచ్చినవి ఎన్నో చూపబడినవి.

(శ్రీ) ఎం. నాగిరెడ్డి :—గుంటూరులో నష్టం వచ్చినవా, పని చేయడం లేదా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—అధ్యక్షా, తక్కినవి మూత పడిన కారణం చేత చూపబడలేదు.

(శ్రీ) ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఆది కరెక్టు అన్నరు కాదు.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—పని చేయనివి లిస్టులో తెలుపబడినవి.

(శ్రీ) వై. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, దాదాపు కో–ఆపరేటివ్ సెక్టారులో 140 మిల్లు కట్టించారు. 10–12 కంటె ఎక్కువ పని చేయడం లేదు. అన్నీ క్లోజ్ అన్నమాట. లక్షల ఖర్చు పెట్టి కట్టినది మూత వేసుకోడానికి కాదు. వాచ్‌మన్‌ను పెట్టి కాపలా కాయించకపోతే వస్తువులు పోతాయి. దాని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—అది మొట్టమొదటిలో మిల్లు పెట్టడం అప్పట్లో టెక్నికల్ సర్వే సరియైనది జరగకపోవడం, ఎక్కువ ధాన్యం ఎక్కడ పండుతుందో అలాంటి స్థలం చూసి పెట్టకపోవడం జరిగింది. అందువల్ల లాస్ జరుగుతున్న మాట వాస్తవం. దీని గురించి ఎస్. సి. డి. సి. స్టడీ టీము పంపించవలసినదిగా కోరినాము. వారు త్వరలో పంపిస్తున్నారు. పంపించిన తర్వాత వారు రిపోర్టు యిస్తే అది వచ్చిన తరువాత జాయంటు రిజిస్ట్రారుమ వేసి సూచనలమ అమలుపరచడానికి నిర్ణయం తీసుకుంటాం.

(శ్రీ) పి. రామచంద్రారెడ్డి :—81 మూసివేసినారు 44 నష్టం వచ్చినవి అన్నారు. మిగతా 600 సంగతి చెప్పలేదు. అవి ప్రారంభించక పోవడానికి కారణాలు ఏమిటి ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఎన్ని మిల్లు ఉన్నాయి, ఎన్ని పని చేయడం లేదు అనే వివరాలు స్టేటుమెంటులోనే తెలియపరచబడినవి. కొన్నిచోట్ల ధాన్యం దొరక్కపోవడం, పవరు సప్లయి లేకపోవడం మొదలైన కారణాలవల్ల పని చేయడం లేదు.

(శ్రీ) పి. రామచంద్రారెడ్డి (సంగారెడ్డి) :— పవరు సప్లయి ఉన్నప్పటికి చిట్టాపురంలో 2 లక్షలు ఖర్చు పెట్టినప్పటికి కనెక్షను తీసుకువచ్చినప్పటికి పని ప్రారంభించలేదు. దాని గురించి చర్య తీసుకుంటారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—తప్పనిసరిగా రిపోర్టు తెప్పించి పని జరిగేటట్లు చూస్తాను.

(శ్రీ) పి. వి. రమణ (అనకాపల్లి) :—ఎ. లో విశాఖపట్నంలో మూడు మిల్లులు యిచ్చారు. బి. సి డి. లు ఏమీ లేదు. ఎందుచేత ? ఆడినవా ? పొడక్షను జరుగలేదా ? ప్రొపోజబు స్టేజిలో ఉన్నవా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఆ వివరాలు ప్రస్తుతం లేవు. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

(శ్రీ) పి. (శ్రీ)రామమూర్తి (నాగరికటకం) :— (శ్రీ)కాకుళం జిల్లాలో 6 మిల్లు స్థాపించడం జరిగింది. రెండు ప్రయివేటు మిల్లులు మిగతావి కూడా కనస్ట్రక్షను అయిపోయినవి. సివిల్ సప్లయిస్‌వారు ప్రయివేటు మిల్లువారినీ ఎంకరేజి చేస్తున్నారు. ఇదేదో ప్లాటులాగ ఉంది, మిగతా మిల్లును ఎందుకు ప్రారంభించకూడదు ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—అదే మనవి చేశాను. జాయంటు రిజిస్ట్రారు రిపోర్టు రావలసి ఉంది. స్టడీ టీమును కూడా కోరడం జరిగింది. అది వస్తుంది. వచ్చిన తరువాత వారి రిపోర్టు మీద ఏమి చేయాలో చర్య తీసుకొనడానికి ఆలోచిస్తాం.

(శ్రీ) సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు (శ్రీ) రామమూర్తిగారు చెప్పివది ఒక విషయం కరెక్టు కాదు. సివిల్ సప్లయిస్‌వారు ప్రయివేటు మిల్లును ఎంకరేజ్ చేస్తున్నామన్నారు. అది సరికాదు. పొడ్యూసర్సు లెవీ మాశేశారు. మిల్లు లెవీ యివ్వలేక చాల మిల్లు క్లోజు అయినవి. ప్రయివేటు మిల్లును ఎంకరేజి చేస్తున్నామనే మాట నిజం కాదు.

(శ్రీ) ఎ. భాస్కరరావు :—సహకార మిల్లుల పట్ల ప్రొక్యూరుమెంటు లేదంటున్నారు. లెవీ లేదంటున్నారు. సహకార మిల్లులు ప్రయివేటు వ్యాపారస్థుల పోటీకి నిలవ లేకుండా ఉన్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? దానికి ఏమి ఎరేంజిమెంటు చేస్తున్నారు ? లేక దానిని పాంతం వైండ్ అప్ చేసే విషయం ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. పరిశీలిస్తున్నాం.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 11 మిల్లు ఉన్నాయి. దానిలో కేవలం నష్టం మీద నడిచినవి 2 ఉన్నాయి. లాభం మీద నడిచినవి 4 ఉన్నాయి. మిగతా 5 మిల్లు కనిపించడం లేదు.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఇంకా పని చేయడం లేదు.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—30 లక్షలు నష్టం వచ్చిన మాడరన్ రైస్ మిల్ తాడేపల్లిగూడెంను తీసుకుపోయి నల్గొండలో చూపిస్తున్నారు. మాకు అర్థం కాకుండా ఉండడానికి అలా చేస్తున్నారనుకుంటాను.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—పూర్తి వివరాలు తెప్పించి మరొకసారి మనవి చేస్తాను.

(శ్రీ) వి. (శ్రీ)కృష్ణ (నుంగళగిరి) :—అధ్యక్షా, వివరాలు నిమయము కాదు. వెస్ట్ గోదావరి డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగు సొసైటి నుంచి నడిచే మిల్లు తాడేపల్లి గూడెం. ది నల్గొండ జిల్లాలో ఎందుకు పెట్టారు అని వంకా సత్యనారాయణగారు అడుగుతున్నారు.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—పొరపాటున ప్రాయడము జరిగి వుంటుంది.

(శ్రీ) కె. వి. యస్. రాజు :—అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని 3 మిల్లులు కూడా నడవడము లేదు. దిమ్మిలి మిల్లును ప్రయివేటు వారికి లీజుకు యిచ్చుకొనడానికి పర్మిషన్ యివ్వాలని గవర్నమెంటుకు అప్లికేషన్ పెట్టుకుంటే పెర్మిషన్ యివ్వాలేదు. కరెంటుకు మినిమం చార్జెస్ సొసైటి లోని డబ్బు ఆ మిల్లుకు జమ కడుతున్నారు. ఇట్లా 10 సంవత్సరములు వుంటే ఆ సొసైటి దివాళా తీస్తుంది. ధాన్యాన్ని ఆడించడానికి అవకాశము వుంటే ఆడించడము, లేకపోతే ప్రయివేటు వారికి యివ్వడము మంచిది. దానిమీద శ్రద్ధ తీసుకుంటారా?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా తీసుకొంటామని మనవి చేశాను. దీనికి సంబంధించిన వుద్యోగులను పంపించి రిపోర్టును తెప్పించిన తరువాత ఏ చర్య అవసరమో అది తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, ప్రావర్ ఎకనామిక్ సర్వే లేకుండానే ఈ మిల్స్‌ని కొన్ని చోట్ల పెట్టడము జరిగినట్టు మంత్రిగారు కమిట్ అయినారు. ఎకనామిక్ సర్వే చేయకుండా, సరియయిన జాగ్రత్త తీసుకోకుండా ఫేవరటిజమ్‌కి తావు యిచ్చి కొన్ని జిల్లాలలో మిల్లులను ఎస్టాబ్లిష్ చేసినందుకు కన్సర్నడ్ ఆఫీసర్ల మీద యాక్షను తీసుకొంటారా? ముందు ఇలాంటి తప్పు పనులు జరగకుండా వుండే దానికి చర్య తీసుకొంటారా?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—జరిగిన లోటుపాట్లు తెలుసుకొని బాధ్యులయిన వారి పైన యాక్షన్ తీసుకొంటాము. ముందు జరగకుండా చూస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, మంత్రి గారు యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్ ప్రకారము లాభము కంటే నష్టములో నడిచే మిల్స్ ఎక్కువ కనిపిస్తున్నవి. నష్టములో వుండే దానికి కారణాలను దర్యాప్తు చేయిస్తారా ? దర్యాప్తు చేయిస్తే ఆ ఎంక్వయిరీ రిపోర్టును బల్లమీద పెడతారా ?

(శ్రీ వి. సుబ్బారావు :—లాస్‌లో నడవడానికి కారణము మిల్లులకు ధాన్యము సరియయిన సరఫరా లేకపోవడము, పవర్ సప్లయి లేకపోవడము. సరియయిన దర్యాప్తు చేస్తున్నాము. ఆ రిపోర్టును అందరికి యిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—అధ్యక్షా, దాదాపు 44 మిల్స్ లాస్‌లో నడుస్తున్నవి. లాస్‌లో వుండడానికి గల కారణాలను స్పెసిఫిక్‌గా ఎంక్వయిరీ చేయించారా ? ఆ ఎంక్వయిరీలో తేలిన అంశాల యొక్క వివరాలు యిక్కడ వుంచుతారా ? దానిలో మిస్ అప్రోప్రియేషన్ వున్న సంఘటనలు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినవా ?

(శ్రీ వి. సుబ్బారావు :—వచ్చినవి. దానికోసమే జాయింట్ రిజిస్ట్రార్‌ని ఇన్‌స్పెక్షన్‌కు పంపాము. ఆ రిపోర్టు అందిన తరువాత పూర్తి వివరాలు సభ ముందు పెడతాను.

(శ్రీ వి. ఎల్లారెడ్డి (ఖందుర్తి) :—అధ్యక్షా, హుజూరాబాదు తాలూకా ఉప్పల గ్రామములో సహకార రైస్ మిల్లు వుంది. అది ప్రాఫిట్ వచ్చిన దానిలోను కన్సించడము లేదు. లాస్ వచ్చిన దానిలోను కన్సిండము లేదు. మాయమై పోయినదా ? లేక అమ్మాలనే ఆలోచన వున్నదా ? ఆ మిల్లును దీనిలోకి ఎందుకు తీసుకురాలేదు.

(శ్రీ వి. సుబ్బారావు :—అన్ని వివరాలతో స్టేటుమెంటు సభముందు ఉంది. ఏమి పని చేస్తున్నది తెలుపబడినవి. కొన్ని కట్టడము జరిగింది. కొన్ని పని చేయడము లేదు. పూర్తి వివరాలు అంద చేస్తాను అని మనవి చేశాను.

(శ్రీ వి. ఎల్లారెడ్డి :—కరీంనగర్ జోన్‌లో వున్న మిల్లు ప్రాఫిట్ లోను వుంది, లాస్ లోను వుంది. అంటే అక్కడ రెండు మిల్స్ వున్నవా ?

(శ్రీ వి. సుబ్బారావు :—చూస్తాను.

Sri V. Srikrishna :—"Beside the Government stood guarantee to the Food Corporation of India for a loan of Rs. 2 crores made available to the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Ltd., for procurement of pady during 1970-71." అని ఇచ్చారు. దానిలో ఒక కోటి రూపాయల వరకు కృష్ణా జిల్లా లోనే యిచ్చారు. గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన రేటుకు ధాన్యాన్ని ఆ కోటి రూపాయలతో కాని ఆ మిల్స్‌కు యిచ్చారా ? ఆ మిల్స్‌లో ఆడిన బియ్యాన్ని సేకరించి సొక డిపో లలో అమ్మిస్తారా ? ఆ డబ్బును ఎట్లా వినియోగించారు ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—పూర్తి వివరాలు లేవు. మరొకసారి మనవి చేస్తాను.

(శ్రీ) యస్. వెంకటరత్నానాయుడు (రాపూర్) :—అధ్యక్షా, నెల్లూరు జిల్లాలో 11 సహకార రైస్ మిల్స్ వున్నట్లు చూపించారు. ప్రొఫిట్‌లో రన్ అవుతున్నట్లు గాని లాస్‌లో రన్ అవుతున్నట్లుగాని చూపించడములేదు. అంటే నో లాస్, నో ప్రొఫిట్ పైనరస్ అవుతున్నావా ? లేక యిది మూసివేయబడినదా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు —స్టేటుమెంటులో అన్ని విషయాలు ఉన్నవి అంతా అదనముగా వివరాలు కావలసివుంటే తెప్పించి యిస్తాను.

(శ్రీ) కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు) :—అధ్యక్షా, కో-ఆపరేటివ్ రైస్ మిల్స్ ఎక్కువ నష్టము మీదనే వున్నట్లు కనిపిస్తున్నవి. ప్రయివేటు మిల్లర్స్ ఎక్కువ లాభాలు పొందుతున్నారు. ఏ కొద్ది మంది చేతుల్లోనో యీ ప్రజాభ్యనాన్ని వుంచి వారి పెత్తనాన్ని కొనసాగించే దానికంటే యీ మిల్స్‌ని ప్రయివేటు వ్యక్తులకు లీజుకు యిచ్చే దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—కొన్ని చోట్ల యివ్వడము జరిగింది. నష్టము ఎందుకు వస్తున్నదీ తెలుసుకోడానికి సరియయిన ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నది. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత సభ ఎదుట పెడతాను అని మనవిచేశాను.

(శ్రీ) పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునగోడు) :—అధ్యక్షా, నల్గొండలో ఊరు బయట సహకార రైస్ మిల్లును కట్టారు. అది అసలు నడవడములేదు. చాల డబ్బును యిన్వెస్ట్ చేశారు. డి. సి. యమ్. యస్. లు, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు నాన్ ఆఫీషియల్స్ పైన బాధ్యత పెట్టి నష్టము వస్తున్నవి అంటున్నాము. డెప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు తిక్కువ కేడర్ కాని ఆఫీసర్‌ను రెస్పాన్సిబుల్ చేసి వాటిని నడపడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—సహకార సంఘాలు అంటే నాన్ ఆఫీషియల్స్‌తో కూడిన సంస్థలు. సక్రమముగా జరగపోతే పరిశీలన చేద్దాము.

(శ్రీ) పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—పాలసీ మేటర్స్, ఫైనాన్సెస్ వరకు నాన్ ఆఫీషియల్స్ మీద వుంచి ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ అంతా ఆఫీషియల్స్ మీద బాధ్యత పెట్టి నడపడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ? లేకపోతే కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలు అంతా బూటకము, ఏమీ లేదు అనుకోనేది చిరస్థాయి అవుతుంది. అందువల్ల ఆఫీసర్లను రెస్పాన్సిబుల్ చేస్తారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఆలోచిస్తాము.

Misappropriation of Funds in Different Branches of Chittoor Marketing Society

342—

*971 Q.—Sri D. Venkatesham :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a sum of nearly five lakhs rupees was misappropriated by the Godowa supervisors of different branches of Chittoor Co-operative Marketing Society, Chittoor.

(b) whether it is a fact that surprise checks were made by the Officers of the Bank, at V. Kota' Kuppam, Kalikiri, Punganur, Nagiri and Chittoor branches of the society, and if so, the result of the surprise cheks and the amounts found to have been misappropiated in each Branch ;

(c) the names of the person responsible for the fraud and the action taken to recover the amounts ;

(d) who are the present Directors of the Society and the name of the Official Directors during the last ten years; and

(e) whether it is a fact that the present President and Vice-President of the societ have resigned their post. and if so, whether they have been accepted ?

The Minister for Co-operation (Sri B. Subba Rao) :—

(a), (b), (c), (d) and (e) The answer is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE–VIDE CLAUSES

(a), (b), (c), (d), and (e) OF L. A. Q. No. 971 (STARRED)[* 342]

(a) During 1971-72, a total amount of Rs 5, 73, 964-82 was found to be to recoverable from the Godown Inspectors concerned in respect of not only misappropriations but also towards value of deficits of stocks found in the branches and unauthorised credit sales of stocks.

(b) Sursgrise checks were made by the President and Business Manager of the District Co-operative Marketing Society, Chittoor, and not by the officers of the Bank at V. Kota, Kuppam, Kalikiri, Punganur branches of the Disttict Co-operative Marketing Society, Surprise checkrs were not made on the Nagiri and Chittoor branches. The result of the surprise checks is as follows:—

S. No. Name o branch	Result of surprise check			Total
	Misappropriations detected.	Value of deficits in stocks detected.	Unauthorised credit sales detected.	
	Rs. ps.	Rs. ps.	Rs. ps.	Rs. ps.
1. V. Kota ..	28,919-70	1,37,606-07	86,934-45	2.53,460-22
2. Kuppam ..	1,872-39	2,016-67	Nil	3,889-06
3. Kalikiri ..	Nil	68,287-49	Nil	68,237-49
4. Punganur ...	Nil	85,620-81	Nil	85,620-81
5. Srikalahasti	15,000-00	Nil	71,395-20	86,395-20
6. Chittoor ..	Nil	Nil	76,362-04	76,362-04
Total:—	Rs. 45,792-09	9,934,81-04	234.691-69	573,964-82

Further another case of misappropriation was detected at Srikalahasti branch at the time of regular stock verification.

(c) The names of the persons responsible for the fraud and the action taken are as follows:—

S. No.	Name of the person responsible for the fraud.	Action taken to recover the amount.
1.	Sri B. Chandrasakhara-Naidu, Godown Inspector, V. Kota and Kuppam branches.	An arbitration reference for recovery of the amount and an application for conditional attachment of his properties were filed on 12-4-1922. Properties were attacted on 27-5-1972. A revised arbitration reference was filed on of 7-6-1972 for total amount of Rs. 2,57,349,p8 and it is under trial.
2.	Sri W. NarasimhaChari, Godown Inspector, Kalikiri branch.	Arbitration references for recovery of the amount and application for conditional attachment of his properties were filed on 27-11-1971, 31-3-1972 and 3-5-1972. His immovable properties were attached. A sum of Rs. 28,000/-was also recovered from him leaving a balance of Rs. 40, 237-49 to be collected. The arbitration reference is under trial. A criminal complaint has also been filed on 28-2-1972.
3.	Sri G. Siddiah Naidu, Godown Inspector Punganur branch.	Arbitration reference and application for conditional attachment of his properties were filed on 28-8-1971. His immovable properties were attached on 4-9-1971. The arbitration reference is under trial. A criminal complaint has also been filed on 1-9-1971.

(d) The following are the present Directors of the society who were elected on 30-12-1970 :

SARVASRI :

1.	M. Krishnama Naidu ..	President.
2.	Chinna Swamy Naidu Sarvasri ..	Vice-President.
3.	V. Subbanaidu	Director
4.	K. Jayachandra Naidu	-do-
5.	R. Nadumuni Reddy	-do-
6.	K. Venkataramana Reddy	-do-

7. R. Venugopal Naidu -do-
8. K. Pattabhirama Rao -do-
9. N. P. Srinivasulu Naidu -do-
10. G. Atchutha Naidu -do-
11. Divisional Co-operative Officer, Chittoor — Nominee of Registrar of Co-operative Societies.
12. Deputy Director of Agriculture, Chittoor. -do-

Names of the official Directors during last 10 years are :

Period From	Period To	Names of official Directors
16-12-1962	31-12-1966	There were no official Directors.
1—1—1966	31-12-1967	1. Revenue Divisional Officer, Chittoor. 2. Deputy Registrar of Co-operative Societies, Chittoor.
1—1—1968	31-12-1970	1. Deputy Registrar of Co-operative Societies, Chittoor. 2. Deputy Director of Agriculture, Chittoor.
1-1-1971 on wards term expires on 31-12-1973.		1. Divisional Co-operative Officer, Chittoor. 2. Deputy Director, Agriculture, Chittoor.

(e) Yes, Sir. The resignations of the present President and Vice-President of the Society have been accepted.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, 2 గంటలు టైము యిచ్చినా ఈ గోడౌన్స్ గురించి చెప్పగలను. యల్.ఎ.క్యు. 125 న్ అస్టార్డ్ క్రింద ఆన్సరు యిస్తూ డి.సి.యమ్.యస్. ఆడిట్ చేస్తే 1969-70 లో 5 లక్షల 88 వేలు లాస్ అని చెప్పారు. ఈ రోజున గోడౌన్స్ సర్ ప్రైజ్ చెక్ చేస్తే రు. 5,73,964 లాస్ అని నోట్‌లో యిచ్చారు. వివరముగా చూస్తే లాస్ ఎన్ని లక్షలో తెలియదు? నోట్ ప్రకారము "Who are the persons responsible" it is stated that Sri B. Chandra sekara Naidu, Godown Inspector, V.Kota and Kuppam Branches and two other Godown Inspectors are responsible. అని యిచ్చారు. What are the properties attached of the said persons, the Godown Inspectors.

(శ్రీ) వి. సుబ్బారావు :—ప్రాపర్టీ ఎట్టాచ్ చేయడం జరిగింది. ఆప్రాపర్టీ విలువ తెలియపరచలేదు. వెంటనే దాని విలువ తెలియపరచవలసినదని వారికి

వ్రాయడం జరిగింది. పోలీసువారికి కూడా వ్రాయడం జరిగింది. సివిల్ సైడ్ ఆస్థి జప్తు చేయడం జరిగింది. డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో ఆర్బిట్రేషన్ పెండింగ్ లో వుంది.

Sri D-Venkatesam :—How can you say only godown inspeetor is responsible for huge amount- Is it not with the connivance of the higher officer it was done- గోడౌన్ ఇన్స్పెక్టరు 2 లక్షల చిల్లర తించే సై ఆఫీసర్స్ ఏమి చేస్తున్నారు ? వారిపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ? The P-A- to the Collector (Cooperation) was asked to investigate. Immedistely telephonic orders were issued by the government trans ferring him from the district- The Collector also protested against his transfer and requested for his retention- పి ఎ.టు కలెక్టరు కోపరేషన్ సర్ ప్రయిజ్ విజిట్ 6 గోడౌన్స్ మాత్రమే చేశారు కాని 80 గోడౌన్స్ చేయ లేదు. అవికూడా చేసే ఇంకెన్ని లక్షలు వుంటుందో తెలుస్తుంది. వీటిలో ఫ్రాడ్ ను అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు ? మిగిలిన గోడౌన్సు ఎప్పుడు ఇన్స్పెక్ట్ చేయిస్తారు ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఇది జరిగినవెంటనే ప్రొసిడెంటు, అక్కడ వుండే కోపరేటివ్ డెప్యూటీ రిజిస్ట్రారు అక్కడ బిజినెస్ మేనేజరుగా వుంటున్న ఆయన ఇద్దరూ కలసి తనిఖి చేసి లోట్లు వున్నాయని తెలుసుకున్నారు. క్లాజు 51 క్రింద ఎంక్వయిరీ చేయడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టు రాగానే రెస్పాన్సిబుల్ పర్సన్స్ను పనిష్ చేయడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ) యం. నాగిరెడ్డి :—ఈ స్టేటుమెంటులో చంద్రశేఖరనాయుడుగారు 2,57,949 రు.లు, నరశింహాచారి దగ్గర 40 వేల చిల్లర, సిద్దయ్యనాయుడు దగ్గర 88 వేల చిల్లర ఇలా మొత్తం వేలు, లక్షల మీదనే వున్నది. ఏదో ఫార్మల్ గా ఆస్థి ఎట్టాచ్ చేశామంటున్నారు. ఎట్టాచ్ చేసిన ఆస్థి విలువ మిస్ ప్రొప్రియేషన్ జరిపిన మొత్తానికి సమానంగా వున్నదా ? అలా లేకపోతే ఇతరులకు పాఠం వేర్పటానికి ప్రాసిక్యూషన్ కేసు పెడతారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—కేసు పెట్టటం, ఆస్థి జప్తుచేయడం జరిగింది. ఎంత ఆస్థి వున్నదో తెలియదు. ఆ వివరాలు తెలియవర్చవలసిందని ఆఫీసర్స్కు వ్రాయడం జరిగింది. మిస్ ఎప్రొప్రియేషన్ జరిపింది 60 వేలకే చూపిస్తున్నారు. మిగిలింది ఆప్పులు యిచ్చినట్లుగా చూపిస్తున్నారు. మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ జరిగినట్లు దానిలో లేదు. పూర్తి వివరాలు పంపమని వ్రాయడం జరిగింది. ఎంత ఆస్థి వున్నదోకూడా తెలుపమని వ్రాశాము.

(శ్రీ) ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్సులో అఫీషియల్స్, నాన్ అఫీషియల్స్ వున్నారు. ఆర్.డి.వో., చిత్తూరు, డెప్యూటి రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ చిత్తూరు, డెప్యూటి డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్, డివిజనల్ ఆఫీసర్ వీరంతా వున్నారు. వీరు ఏమి చేస్తున్నారు ? వారిపై డిసిప్లినరి ప్రొసీడింగ్స్ నడుపుతారా ?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—డిలే జరగటానికి వారి లోటుకూడా వుందని భావించబడింది. దీనికి సంబంధించిన ఆఫీసర్స్‌పై చర్య తీసుకోబడుతుంది.

(శ్రీ) ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు రాజీనామా చేసినప్పుడు తమ రాజీనామా పత్రాలలో ఏ కారణాలు చూపారు? సర్‌ప్రైజ్ విజిట్స్ ఎప్పుడెప్పుడు జరిగాయి?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఎందుకు రాజీనామా చేశారనే వివరాలు తెలియవు. 1971-72లో యిది జరిగింది. జరిగిన వెంటనే దానికి సంబంధించిన డెవ్యూటి రిజిస్ట్రారు, ప్రెసిడెంటు తనిఖీచేసి కనిపెట్టి ప్రాపర్ యాక్షన్ తీసుకొన్నారు. ఒక ప్రక్క పోలీసువారికి తెలియపర్చడం జరిగింది. మరోప్రక్క ఆస్థి జప్తుచేయడం జరిగింది. ధరోగా ఇన్‌ప్రెక్ట్ చేసి దానికి భాద్యులైనవారిపై సీరియస్ యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

(శ్రీ) కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—రాష్ట్రంలో వుండే సోపల్ వెల్‌ఫేర్ హాస్టల్స్‌లో జరిగే అవకతవకలను విచారణ చేయడానికి కౌన్సిల్ నుండి ఒక కమిటీ వేశారు,చెంగల్ రెడ్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద. అట్లాగే ప్రతి జిల్లాలో వుండే మార్కెటింగ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో జరిగే వ్యవహారాలను విచారించటానికి ఎసంబ్లీ సభ్యులతో ఒక కమిటి వేస్తారా?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఆలోచిస్తాము.

(శ్రీ) పై. వెంకట్రావ్ :—ప్రతి రోజుకూడా కోఆపరేటివ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌లో మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్స్ గురించి ప్రశ్నలు వస్తున్నాయి. దానికి కారణం ఫిజికల్ వెరిఫికేషన్ జరుగకపోవడం. వారి డ్యూటీస్ వాగు నిర్వర్తించక వారూ వీరూ లాలోచి పడటంవల్ల ఇవి జరుగుతున్నాయి, కనుక ఫిజికల్ వెరిఫికేషన్ ఎప్పటికప్పుడు జరిగేట్లు చూస్తారా?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—సభ్యులు చెప్పినదానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. తరచు ఇన్‌స్పెక్ట్ చేయించటానికి ప్రయత్నిస్తాము.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—లక్షల రూపాయల ఫ్రాడ్లు జరిగిందని ప్రెసిడెంటు తమకు చెడ్డపేరు వస్తుందని వారి టరమ్ 78 వరకూ వున్నా వారు రాజీనామా చేశారు. ఇంత పెద్ద మొత్తం ఫ్రాడ్ జరిగింది కనుక ఒక స్పెషల్ ఆఫీసర్‌ను వేసి, ఎ.సి.బి.కి ఎందుకు రిఫర్ చేయకూడదు?

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఆఫీసరును వేయడం జరిగింది. సెక్షన్ 61 ప్రకారం తనిఖ చేస్తున్నాడు. ఎవరు భాద్యులో వారిపై చర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను. బోత్ ఆఫిషియల్స్ అండ్ నాన్ ఆఫిషియల్స్.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—పి.ఎ.టు కలెక్టర్, కోవురేషన్ కనిపెడితే ప్రభుత్వం అడ్డుపడి అతన్ని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. Mr. Anjaneyulu who was P.A. to Collector was transferred because he made surprise visit to these godowns. He was transferred even though the Collector protested. This is the sort of administration. What is the use of brining it

before the House when the hon. Minister gives this sort of answers? ఆఫీసర్స్‌ను పోషిస్తాము. వారు రిపోర్టు అనుకూలంగాయిస్తే సంబంధించి అంటారు. అనుకూలంగా ఇవ్వకపోతే ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేస్తారు. ఇటువంటి ప్రాడ్ జరిగింది : మరి appoint a special officer and see that A.C.B. report is called for.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—అలాగే చేస్తానని చెబుతున్నాను. ఆఫీసర్‌ను పోషిస్తాము. పోషిస్తే తరువాత ఎవరు ఫార్వర్డ్‌లో తేసిన తరువాత వారిపై చర్యలు తీసుకోవచ్చు. పి.ఎ.ను ఈ సందర్భంలో ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయలేము.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు :—ఇది డిస్కస్ చేసిన పి. ఎ. గారిని ఎందుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆ విషయం దానిలోలేదు. వారి జవాబులో అది రాలేదు.

Sri Ch. Parasuram Naidu :—Anyhow it is now before the House. The matter is very important. It is affecting the entire structure of investigation. These godowns have been surprisingly checked. So much discovery has been made. After all the Inspector is a small man.

అందుచేత ఎప్పటికప్పుడు సర్‌ప్రైజ్ చెక్ చేసేటటువంటి డ్యూటీ ఎవరి మీద అయితే వుందో వారు ఎక్కువగా భాధ్యులు. వారి మీద డిసిప్లినరీ యాక్షన్ తీసుకోవడమనేది ప్రభుత్వానికి అలవాటు లేకుండా వున్నది. ఎందుకంటే అముగుర వ్యవహారాలో వారిని పడుతారు. అందుచేత యీ విధానము మార్చాలి, మరి పి. ఎ. ను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి యీ తప్పుడు పని ఎందుకు చేశారో చెబుతారా ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—దానికి ప్రాపర్ యిన్‌స్ట్రక్షన్—లేకపోతే దానిని ఎందుకు చేయలేదో వారి మీద యాక్షన్ తీసుకోవడం అవుతుంది. పి. ఎ. యిన్‌స్పెక్ట్ చేసి పట్టుకోవడము కాదు, పట్టుగున్నవారు పొసైటీ ప్రెసిడెంటు దానిలో పని చేసే డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్.

శ్రీ పి. శ్రీకృష్ణ :— మిస్‌ప్రొప్రియేషన్ ఆనరల్ ప్రాక్టీస్‌గా కనబడుతోంది. ఎక్కువగా సొసైటీస్‌లో వుంది. కోట్లు నష్టము కలిగింది. భవిష్యత్తులో అయినా జాగ్రత్తగా వుండడము అవసరము గాబట్టి దీనిని పరిశీలించి, శాసనసభ్యులు రాజకీయాలలో భాధ్యత కలిగిన వారుదా వున్నవారు ఎక్కువ సంఖ్యలో వున్నారు, ఎంత సంఖ్య ఎవరు, ఏ పార్టీవారు తిని వేశారు అనేది పట్టుకోడానికి పెద్ద స్థాయిలో పరిశీలించి, అలాంటివి చెక్ చేసి సూచనలు యివ్వడానికి వీలైనా ప్రివిలేజ్ కమిటీ వేస్తారా ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—అది ఆలోచిస్తాము.

HOUSE SITES FOR HARIJANAPETAS IN CHINCHINADA VILLAGE, NARASAPURAM TALUK

343—

*3-K. Q.—Sri M. Omkar:—Will the hon. Minister for Socia Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that even after the D. D. was notified regarding the house sites of four harijanpetas in Cninchinada village, Narasampet taluk, West Godavari district, the Chief Minister has issued stay orders in the last stage;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) whether steps will be taken for the immediate vacation of those stay orders?

Sri M. V. Krishna Rao:- (a) and (b) There are four Land Acquisition cases pending in Chinchinada Village, viz, Vipparthivari-peta (2) Arundhatip ta (3) Arapadu and (4) P daharijanapeta. In items 1 and 2 Declaration under section 6 of the Land Acquisition Act has been issued and item 3 a d 4 Notification under section 4( ) of the Land Acquisition Act has been issued. Thereupon, Government have received objections in three cases i.e., item Nos. 1, 2 and 4 from the affected parties. Pending disposal of objection petitions in these three cases further Land Acquisition Proceedings have been stayed. In item 3 Notification under section 4(1) has been issued and the Draft Declaration i awaited from the Collector.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, కేవలము కొంత మంది ఆ భూములకు యజమానులు ఎవరైతే వున్నారో, వారు తెలిసిన అడేమణల ప్రకారముగా స్టే యివ్వడం జరిగింది అంటున్నారు ఆ స్టే చివరి రోజులలో యివ్వవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? అక్కడ ప్రజలలో బలమైన అభిప్రాయము ఏమంటే, మాజీ శాసనసభ్యుడు, మార్క్సిస్ట్ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు ఆర్. సత్య నారాయణరాజుగారి గ్రామము అనేముచేత హాలిటిక్ కారణాలతో చేశారని. హరిజనులకు నష్టము కలిగించారనేది వుంది. మంత్రిగారు దాన్ని వివరము చెబుతారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—దీనిలో రాజకీయము ఏమి లేదు. అపొజిషన్ పార్టీస్—కొద్ది భూములు వున్నవి, వరి సెంట్లు అట్లాంటి—కొబ్బెర తోటలు వున్నవి—అవి తీసుకోవడం న్యాయము కాదని పిటిషన్ పెట్టారు, అందుచేత స్టే ఇచ్చారు. ఎంక్వయిరీ చేయుచున్నారు, రిపోర్టు పంపించుచున్నారు. రిపోర్టు వచ్చిన తర్వాత పరిశీలించడం జరుగుతుంది. రాజకీయం మాత్రము ఏమి లేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఎంత కాలములో రిపోర్టు వస్తుంది?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—రాగానే పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, అబ్జక్షన్ పిటిషన్ పెడితే స్టే యిచ్చామన్నారు, 15 ఆగస్టు వరకు మొత్తము హౌస్ సైట్స్ యివ్వాలని ప్రభుత్వ ఆలోచన వుంది. ఏ రోజున అబ్జక్షన్ పిటిషన్ యిచ్చారు? మీ యాక్షన్ ఏ స్టేజీలో వుంది?

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :—వ్యవసాయ కూలీలతో వుద్దేశము, ఇంత వరకు స్టే యిచ్చినవి వుంటే వెంటనే రిపోర్టు పంపుతున్నాము, రిపోర్టు రాగానే ఆర్డరు ఇస్తాము, మార్జినల్ భూమిని పిటిషన్స్‌ను డిస్పోజ్ ఆఫ్ చేస్తున్నాము.

(శ్రీ) టి. పుల్లమోత్తమరావు :— ఈ అగ్రికల్చర్ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ ప్రభుత్వానికి ఏ డేట్‌న వచ్చింది ? యీ పించువాక గ్రామములో—దాని మీద ఏమి ఆర్డరు చేశారు ?

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :—స్టే యిచ్చింది 7-1-1972 నాడు.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—లక్ష్యాలు, మార్గదర్శకాలు యిస్తూ సమాధానము ప్రభుత్వము ఇస్తున్న విధానానికి చాలా భిన్నంగా వుంది. అగ్రిస్ట్ పార్టీస్ అంటున్నారు, అగ్రిమెంట్‌లో కొన్నైతే తోటలే వున్నాయి, అందుకని మెంక ప్రాంతాలలో పెట్టడము వ్యవసాయ కార్మికులకు లాభసాటిగా వుంటుంది. అలాంటప్పుడు యిలాంటి అగ్రీస్ట్ పార్టీస్ ఇవ్వడానికే పాలసీ ప్రభుత్వానికి వుందా ? లేదా ? మరి హరిజనులకు స్థలములు ఎట్లా యివ్వగలరు ?

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :— సామాన్యంగా స్టే యివ్వడం లేదు. అతనికి వున్న భూమి కొద్ది, దానిలో తోట వుంది, నిజము తెలుసుకోడానికి స్టే యివ్వడం జరిగింది. అంతే తప్ప మామూలు కేసుల్లో స్టే యివ్వడం లేదు.

(శ్రీ) కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :—లక్ష్యాలు. ఈ విషయములో డిఫరెంట్ యార్డిస్టిక్స్‌ను ఉపయోగిస్తున్నారని చెబుతున్నాను. కారణము ఏమంటే, ఐడబ్లిటిల్ సర్‌కాస్టాన్సెస్‌లో రామచంద్రాపురము తాలూకాలోని ఒక గ్రామములో ఒక వ్యక్తికి ఒక ఎకరము భూమి వుంటే ఆ భూమి ఎక్వయిర్ చేయడం జరిగింది, నాకు ఒకే ఎకరము భూమి వుందని అరను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చేసినప్పటికి కూడా, డిక్లేర్ చేయబడింది, మేము ఏమి చేయలేమని చెప్పాము మరి యిక్కడ వేరే ఉంది, డిస్క్రిమినేషన్ ఉపయోగిస్తే మనని చేస్తున్నాను, డిఫరెంట్ యార్డిస్టిక్స్ ఉపయోగిస్తే—

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :—అటువంటిది ఏమి చేయడము లేదు. ఈ విషయములో సూత్రమే చేశాము.

(శ్రీ) కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :— ఒక జాస్యక కలిగిన సభ్యుడిగా చెబుతున్నాను. దేర్ యీజ్....

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :— దీనికి సంబంధించినంతవరకు కొద్దిగా భూమి వుంది, విషయము ఏమిటో తెలుసుకోవాలని స్టే యిచ్చాము తప్ప మామూలుగా స్టే ఆర్డరు యివ్వడం లేదు.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—ఒక భూమిని గురించి చెబుతున్నారు, పేటల్లో అసైన్డ్ ల్యాండ్ ఎక్వయిర్ చేశారు, ఆ వ్యక్తుల పేర్లు చెబుతారా, ఎన్ని పేటలు వున్నాయో చూడండి, అన్ని పేటల్లో ఇదే మనీ అగ్రెక్టివ్ వుందా ? వివరాలు

చెప్తారా ? పది మాసాలు అయింది స్టే ఆర్డరు యిచ్చి ఇన్ని మాసాలు అంటే పాఠశాలకు యిచ్చిన స్థలాలు ఎప్పుడు ఇస్తాయి, స్టే ఆర్డర్సు తొలగించాలి, హరిజనుల యింటరెస్టును దృష్టిలో పెట్టుకొని—అఫిడవిట్ వేసినవారు ఎవరో చెపుతారా ?

(శ్రీ యు. వి. కృష్ణారావు :—అన్నింటి మీద అఫిడవిట్స్ వచ్చాయి, ఆర్. వి రామరాజు ఒక అఫిడవిట్ పిటిషన్ పెట్టారు, యింకొకటి. 7-1-1972 నాడు వచ్చింది ...

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఇంకా చాలులు వున్నారు, హరిజనులకు యిచ్చేటువంటి రాజులు అడ్డుపడుతున్నారు, ఆ మహారాజుల గురించి చివరికి అర్థము చేసుకుంటాము.

(శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—చెప్పాను గదా.

GRANT OF PATTAS FOR HOUSE SITES TO HARIJANS OF PALLAMPARTHI

214—

*279 Q—Sri Nallapureddy Sreenivasul Reddy :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) what steps have been taken so far to grant pattas for house sites and provide donka to the harijans of Pallamparthi and Thamminapatnam in Kota Panchayat Samithi of Nellore District ; and

(b) when will they be finalised ?

Sri M. V. Krishna Rao :—(a) and (b) (i) Pallamparthi :—The District Revenue Officer, Nellore, has reported that the sub-division records prepared by the Surveyor were sent to the Deputy Inspector Survey and Land Records for scrutiny and return. Further action will be taken on receipt of the sub-division records duly scrutinised by the District Revenue Officer.

(i) Thamminapatnam :—Action is being pursued by the District Revenue Officer, Nellore. The case has been referred to the Commissioner Endowments as the land in question belongs to temple and further action will be pursued after the opinion of Endowments Department is received. As regards provision of Donkas no proposals have been received.

(శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, డొంకలు ప్రపోజల్స్ లేవంటున్నారు, దాదాపుగా 7, 8 సంవత్సరాలుగా డొంకలు కావాలని కోర్టుకు వెళ్ళుకుంటున్నారు. ఆ రెండు గ్రామాలలో హరిజనులు ఇంకా స్థలాలకోసం ఎన్నో సంవత్సరాల క్రితము అప్లికేషన్స్ పెట్టుకున్నారు, జాబ్యానికి కారణము ఏమిటి ?

(శ్రీ యం. వి కృష్ణారావు :—రెండు ఎకరాల చొప్పున్ ల్యాండ్ను వారు ఆక్రమించుకున్నారు. ఎండోమెంట్స్ను పెట్టారో తెలియదము లేదు. సోల్ పెట్టేర్ డిపార్టుమెంటు లిటిగేట్ చేయమని ఎండోమెంట్స్కు రిక్వెస్ట్ చేసింది, వారు ఒప్పుకుంటే లిటిగేట్ చేస్తాము.

(శ్రీ) నల్లపరెడ్డి (శ్రీనివాసులురెడ్డి: ఇది చిన్న విషయముగాదు, పెద్ద విషయము. రామలింగరాజుగారు ఎడోమెంట్స్ మినిస్టరుగా వున్నప్పుడు ఆ హరిజనుల ఇండ్ల స్థలాలు చూశారు. 70 సంవత్సరాలనుండి ఇండ్లు కట్టుకొని వుంటున్నారు, దాని చట్టూ ఎండోమెంటు భూమి వుంది. ట్రస్టీస్ పేమో పెద్ద భూస్వాములు వున్నారు. హరిజనులను బయటకు రానివ్వడంలేదు హరిజనుల కిడ్డలను బడికి పోనివ్వడంలేదు. అక్కడ ప్రత్యేకంగా స్కూల్ పెట్టవలసి వచ్చింది ఈ విషయము మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? ఆదే విధంగా పల్లా పర్తి హరిజనవాడలో చుట్టూ కంపవాటి వారిని బయటకు రానివ్వడంలేదు. డ్రోంలకు ఆర్డర్సు లేవంటున్నారు, బయటకు రావటానికి 7 సంవత్సరాలనుండి తంటాలు పడుతున్నారు. రామలింగరాజు పర్సనల్ గా యిన్ వెస్ట్ చేశారు దేవాదాయ మంత్రిగా వున్నప్పుడు—యీ విషయము వారి దృష్టికి తేబడింది. ఇప్పటికైనా కలక్టరుగారిని పంపించి ఆ రెండు కేసులను తక్షణమే ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా?

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :—భూములు ఇవ్వాలని ఆతురతతో ఉన్నాము. ఎడోమెంటు డిపార్టుమెంటువారు పరిశీలిస్తున్నారు. వారు ఒప్పుకుంటే లాండు ఇస్తారు.

(శ్రీ) పి. నాగేశ్వరరావు :—హరిజనులకు ఇళ్ళు ఇచ్చే విషయంలో చాలా జాప్యం చేస్తున్నారు. ఆలస్యం కాకుండా దూరాన్ని నవలించి ఏర్పాటుచేసే ఆలోచన ఉన్నదా?

(శ్రీ) యం. వి. కృష్ణారావు :—లాండు అక్విజిషను ఆఫ్సు కేంద్ర ప్రభుత్వాధీనం. వారు యిస్తున్నారు.

SUPPLY OF RICE TO VISAKHAPATNAM TALUK

345—

*537 Q—Sri P Sanyasi Rao:—Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased to state:

(a) the quantity of rice (in tonnes) for which permits were issued for supply to Visakhapatnam taluk, during March, 1972;

(b) whether the said rice reached the public promptly; and

(c) if not, the reasons for the delay?

The Minister for Civil Supplies (Sri Challa Subbarayudu):—(a) 100 tonnes.

(b) No, Sir.

(c) Due to the urgent work of General Elections, orders allocating rice to the various taluks in the District could not be issued before 10-3-72 and even thereafter only two dealers lifted a quantity of 14 tonnes.

(శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— వారు ఏమి చెప్పాలో నాకు తెలియదండి.

(శ్రీ ఎ. హెచ్. సుభ్బారాయుడు :—ఎ. 105 టన్నులు. బి. ఎలాటు మూలంగా డి.ఆర్.ఓ. గారు 16-8-72 న అలాట్ చేశారు. 18 న తహసీల్దార్‌కు అందింది. 18 మంది డీలర్సులో ఇద్దరు డీలర్సు 14 టన్నులు లిఫ్టు చేశారు.

పి. సన్యాసిరావు :—మీరు న్యాయంకావాలి. ఎలాటమ్ము మూలంగా ఇవ్వలేపోటున్నారు. ఎలాటన్నకు దీనికి సంబంధంలేదు. పర్మిట్సు ఫుడ్ తహశీలుదారుకు 7వ తేదీన పంపించారు. 9వ తేదీన ఆఫీసుకు చేరాయి. 16వ తేది వరకూ పర్మిట్సు డీలర్సుకు ఇవ్వలేదు. దీని బాధ్యత తహశీలుదారులకు కాదా ?

ఎ. హెచ్. సుభ్బారాయుడు :—నాకు వచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం ఎలాట్‌మెంటు డి.ఆర్.ఓ. 16న చేశారు. 13న రవాణాదారులకు అందాయి. 105 టన్నులు 18 మంది డీలర్సుకు అలాట్ చేశాము. వారు 14 టన్నులు లిఫ్టు చేశారు.

(శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—వారు వారికి అందిన రిపోర్టు ప్రకారం చెబుతున్నారు. నేను ఎన్‌సర్న్‌డ్ ఆఫీసుకుపోయి అడిగాను. 7వ తేదీన పంపించారు. మీరు ఎంక్వయిరీ చేయవచ్చు. మీరు చెప్పిన ప్రకారం అయితే 16వ యిస్తే 19వ తేదీన యివ్వవచ్చు. డీలర్సు యివ్వలేకపోతే మీరు తహశీలుదారుపైన ఏమి చర్య తీసుకుంటారు ?

(శ్రీ ఎ. హెచ్. సుభ్బారాయుడు :—అలాట్ చేసినా డీలర్సు లిఫ్టు చేయలేదు. వారు అలాట్ చేయలేకపోటున్నాము. మాకు వచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం 105 టన్నులు 18 మంది డీలర్సుకు ఇచ్చాము. ఇంతలో 2000 టన్నులు అలాట్ చేస్తే 19 మంది మాత్రమే తీసుకున్నారు. నెలలో 50 శాతం మాత్రమే తీసుకున్నాయి. మేము వారికి స్పెషిఫిక్‌గా చెప్పినట్లయితే విచారణ చేస్తాము.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—105 టన్నులు అలాట్ చేస్తే 14 టన్నులు తీసుకున్నారంటే ఎలాటమ్ము కాబట్టి తిండి తినకుండా ఉంటారంటారా ? పర్మిట్ను మోసం చేయడం లేదనేది వుంది. అది పరిశీలించవచ్చుకదా ?

(శ్రీ ఎ. హెచ్. సుభ్బారాయుడు :—స్పెషిఫిక్‌గా సమాచారం యిస్తే పరిశీలిస్తాము.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

(Unstarred Questions and Answers)

FIRE ACCIDENT IN ATMAKUR, KURNOOL DISTRICT

81—

*328 Q - Sri M. Nagi Reddy :—Will Hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that fire accident occurred in Atmakur, Kurnool District during Sree Ramanavami Festival in March, 1972 ;

(b) if so, the particulars of the accident; and

(c) the nature of relief extended by the Government to those who sustained injuries, died and whose houses have been destroyed?

81—

328 A:—

(a) Yes, Sir.

(b) In this fire accident, 92 huts, 10 terraced houses 3 hayricks and 4 manure heaps were burnt down, one boy, by name, Murthuza, son of Hussain Saheb, aged 5 years, and Mathaiah, a road cooly died, and 2 she-buffaloes and one bull were burnt. The value of the property lost was estimated at Rs. 1,45,000. The cause of fire is accidental.

(c) Cash relief of Rs. 50 each to the seventy fire victims was granted. In addition to this, free grant of building materials to an aggregate value of Rs. 2,100 i.e. at the rate of Rs. 30 to each fire victim was sanctioned.

The proposal for giving cash relief of Rs. 100 to the father of the deceased boy Murthuza and Rs. 500 to Smt. Sovarthamma wife of the deceased Sri Mathaiah, is under consideration of Government.

RAILWAY UNDER-BRIDGE AT KUPPAM

82—

173 Q.—Sri D. Venkatesam:—Will Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state:

(a) when was the construction of Railway under-bridge at Kuppam, Chittoor District sanctioned;

(b) the estimated cost of the said bridge; and

(c) the reasons for the delay in the execution of the same?

82—

173 A:—

(a) In December, 1971.

(b) Rs. 5,45,240 including the cost of approaches.

(c) After the sanction of the scheme in December 1971 tenders were invited, settled and the work of forming approaches put on ground. As such there is no delay.

AGRICULTURAL SEED FARM AT JANGAMAHESWARAPURAM

83—

369 Q.—Sarvasri M. Nagireddy, J. Nagi Reddy:—Will the Hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) when was the Agricultural Seed Farm started at Jangamaheswarapuram of Palnad Taluk, Guntur District;

(b) the extent of land acquired by Government for the Seed Farm;

(c) the extent for land under cultivation for Seed Farm;

(d) the year-wise capital expenditure incurred upto 31-3-1972;

(e) the year-wise running expenses incurred till 31-3-1972 and the income derived year-wise;

(f) whether it is a fact that most of the acquired land is covered by weed by name 'Jammu';

(g) if so, the action taken by the Government to eradicate the weed;

(h) whether the Government propose to distribute the excess land to the landless poor; and

(i) if not, the reasons therefor?

81—

859 A:—

(a) The Seed Farm was started at Jangamaheswarapuram, Palnad Taluk, Guntur District during 1906-67.

(b) 452 acres

(c) 300 acres.

(d) statement showing the capital expenditure on the State Seed Farm. Jangamaheswarapuram, Guntur District from its inception i. e., from 1965-67 to 1971-72.

(Statement)

	1966-67	1967-68	1968-69	1969-70	1970-71	1971-72
	2	3	4	5	6	7
	..	..	..	31,440	3,160	21,000
	1,85,110	636	..	..	5,000	
	..	34,300	..	18,248	38,055	.
	..	..	6,206	2,110		..
	..	1,38,600	..	..	32,000	..
	..	..	..	..	27,000	19,300

[redacted] capital expenditure on the State Seed Farm, Jangamaheswarapuram, Guntur District [redacted] 66-67 to 1971-72:

[redacted] Farming Schemes	Contingencies including wages of watchmen	Establishment charges	Total number of Col. 3, 4 & 5	Receipts
	4	5	6	7
[redacted]	35,230	16,871	74,391	40,042
[redacted]	11,798	48,832	95,045	63,051
[redacted]	26,378	61,439	1.38,393	50,234
[redacted]	15,362	58,401	1,37,005	20,689
[redacted]	26,668	4[illegible],806	1,26,800	44,557
[redacted]	22,025	40,606	1,19,667	20,804*
[redacted]	1,97,819	2,49,955	6,91,30[illegible]	3,08,877

[redacted] from the produce obtained during kharif season of 1971-72. The amount [redacted] collection of 1971-72 is awaited.

(f) About 125 acres is covered by "Jammu" weed.

(g) Steps are being taken to control the weed. Different chemical weedicides were tried during Khanif 1970-71 and found to be not quite effective. It is proposed to eradicate the weed by mechanical methods by cuting it, and ploughing the land with M.B. plough with tractor and followed by working disc harrow.

(h) No, sir.

(i) The lands are required by the Government for taking up large scale multiplication of High Yielding Varieties of paddy, etc.

AGRICULTURAL GRADUATES IN THE STATE

84—

1148 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy:—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) How many Agricultural Graduates are unemployed in the State of Andhra Pradesh;

(b) what steps the Government propose to take to provide them employment; and

(c) Whether the unemployed Agricultural Graduates will be assigned land for the purpose of cultivation?

84—

1148 A.—

(a) 1429 Agricultural Graduates.

(b) There is no specific proposal under consideration of the Government to provide employment to Agricultural Graduates. As and when vacancies arise, the candidates will be appointed. However with a view to promoting self employment among Agricultural Graduates etc, State Bank of India formulated a "Farm Graduate Scheme". Under this scheme financial assistance is given by way of loans by the Bank to the Agricultural Graduates for the following activities:

(i) production of foodgrains and commercial crops;

(ii) undertaking special farming activities such as poultry, dairy, fisheries, grape and orchard gardens, etc.

(iii) setting up and running of custom service units.

Normally, only such prospective graduate-farmers are proposed to be taken on the Bank's books who own land either in their own names or jointly with others or as co-parceners in Joint Hindu families or possess land as tenants or as lease holders. However in exceptional circumstances, loans could also be granted for the purchase of land depending upon the merits of each case. The loan assistance will include for the following items.

(i) medium term loans for purposes of development of land, provision of irrigation facilities, construction of farm houses, etc.

(ii) instalment credit loans for purchase of tractors and other Agricultural Implements.

(iii) working capital loans for purchase of fertilisers, pesticides, seeds, etc. and for meeting other cultivation expenses.

Financial assistance was given by the State Bank of India to 12 Farm Graduates from 31-12-1969 to 31-3-1972 under the Scheme.

(c) There is no proposal at present as such to make available lands to Agricultural Graduates for the purpose of cultivation. Government would make a policy decision in this matter in due course.

DIGGING OF A SECOND WELL TO SUPPLEMENT WATER SUPPLY TO TEKKALI PANCHAYAT

85—

5 K. Q.—Sri S. Lakanadham Naidu :—Will the Hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that an estimate for digging a second well to supplement water supply to Tekkali Panchayat area is pending sanction of Government ; and

(b) if so, when it will be sanctioned ?

85—

5-K. A.—

(a) No, Sir,

(b) Does not arise.

EMPLOYEES TRANSFERRED FROM ONGOLE ZILLA PARISHAD TO NELLORE ZILLA PARISHAD

86—

* 308 Q.—Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddy :—Will the hon. Miniser for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) the number of employees transferred from Ongole Zilla Parishad to Nellore Zilla Parishad under different categories of establishment without sending substitutes from Nellore Zilla Parishad from 11-8-70 todate : and

(b) the number of employees either ousted or got reversion under Nellore Zilla Parishad on account of their transfer ?

86—

303 A.—

(a) One Superintendent, and one Lower Division Clerk. Three peons who were alloted to Zilla Parishad, Ongole on deputation and on adhoc basis were sent back to Nellore District without substitutes

(b) One Superintendent was reverted as Upper Division Clerk one Lower Division clerk was posted.

But the Lower Division Clerk has re-appointed according to his rank in the panel.

'COMMON FACILITIES CENTRE' IN KODANGAL PANCHAYAT SAMITHI

87—

616 Q.—Sri N. Venkataiah :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) when was the 'Common Facilities Centre' in Kodangal Panchayat Samithi, Mahaboobnagar district started;

(b) the value of the machinery purchased for the same and the management under which it is being run now;

(c) the year-wise expenditure incurred so far for running the same;

(d) the number of the employees in the said centre and the amount of expenditure incurred towards their pay and allowances every year;

(e) whether the said centre is being run even and the number of workers benefited so far in the centre;

(f) whether any advances have been given for running the centre, if so, to whom, how much and when; and

(g) whether the said amount has been recovered?

87—

616 A.—

(a) The Common Facility Centre was started in the year 1965-66 in Panchayat Samithi Kodangal.

(b) The value of the machinery is Rs. 15,899.43. It is not running since 1970.

(c) The year-wise expenditure incurred so far for running the centre is as follows:

		Rs.
1965-66	..	17,768.60
1966-67	..	10,499.79
1967-68	..	6,480.17
1968-69	..	6,289.72
1969-70	..	5,054.57
1970-71	..	2,155.30
*1971-72	..	1,494.10
	Total ..	49,642.25

* The expenditure incurred during 1971-72 denotes Electricity charges (minimum) and rent of the Common Facility Centre as Panchayat Samithi entered into agreement with the Electricity Department for paying minimum charges yearly.

(d) the number of employees who worked in Common Facility Centre were five only. The total amount incurred towards their pay and allowances every year is as follows:—

	Rs. Ps.
1965-66	1,981.00
1966-67	3,904.96
1967-68	3,914.00
1968-69	4,249.66
1969 70	1,938.32
Total ..	15 987·94

(e) The centre is not running now. Only 250 persons were benefited.

(f) Advances were given for running the centre. The names of persons to whom the advances were given and the details of amount of advances given are as shown below:

Name of the employee.	Date of advance.	Amount of advance.
		Rs.
(1) Sri Venkatramaiah, Extension Officer (Industries).	1-11-1966	1,000
(2) Sri Mohd. Ali Khan, Demonstrator.	21-11-1966	2,000
(3) Sri Venkatramaiah, Extension Officer (Industries)	28-11-1968	1,000
(4) Sri Venkatramaiah, Extension Officer (Industries)	12-10-1970	300
	Total Rs. ..	4,300

(g) The amount of advance of Rs. 1,000 paid on 28-11-1968 has been adjusted. The other amounts of advances have not yet been adjusted. The Block Development Officer, Kodangal, has reported that the reasons for not adjusting the advances are not known from the records available in the office. However, after thorough search of records, vouchers for Rs. 2,000 and Rs. 300 relating to advances paid are traced out. Necessary action is being taken for scrutiny of the vouchers and adjusting the advance. Regarding adjustment of remaining advance of Rs. 1,000 paid on 1-11-1966 the Extension Officer (Industries) has been addressed to send the detailed accounts.

AMOUNT SANCTIONED TO PRATHIPADU P. S. FOR DRINKING WATER

88—

798 Q.—Sri C. Peda Reddi:—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) the amount sanctioned to the Prathipadu Panchayat Samithi, Guntur district for supplying drinking water under drought relief programme for the year 1972-73; and

(b) the names of the villages for which drinking water supply scheme is taken up for the year 1972-73 in the Prathipadu Panchayat Samithi ?

88—

798 A.—

(a) & (b):A statement indicating the amount sanctioned for the year 1972-73 and the names of the villages for which drinking water supply scheme has been taken up for the year 1972-73 in Prathipadu Panchayat Samithi is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Vide L. A. Q. No. 88 (798) (unstared) Put by Sri C. Peter Paul.

With reference to clauses (a) & (b) of L. A. Q. No 798 (unstarred) given notice of by Sri Peter Paul Chukka, M. L. A; a statement showing the amount sactioned to Prathipadu Panchayat Samithi during year 1972-73 under drought relief programme and the names of the villages for which drinking water supply scheme is taken up for the year 1972-73 in that Panchayath Samithi is placed on the Table of the House :

A:—(a) An amount if Rs. 74,805 was sactioned from drought relief grant during 1972-73.

S. No.	Name of the scheme	Estimated cost.
(1)	(2)	(3)
1.	Widening and depening etc., of the well dug by Harijans in Malapalle of Annavaram. ..	3,000
2.	Improvements to the well donated by the Sarpanch Annavaram. ..	3,000
3.	Repairs to the well at Harijanwada of Turlapadu. ..	3,000
4.	Construction of new well at Harijan wada of Obulanaidupalem.	3,000
5.	Excavation of feeder channels to fillup freshwater tank with N. S. C. water or Vagu water at Abbi emeguntepalem	3,000
6.	-do- Gorijavoluguntapalem	1,800
7.	-do- Kavipadu ..	3,000
8.	-do- Chinkagadu	300

(1)	(2)	(3) Rs.
9.	Filling up fresh water tanks with N. S. C. water or vagu water with O.I Engines, at Gottipadu ..	500
10.	–do– Pathwallavapalem	500
11.	–do– Thikkareddipalem	200
12.	–do– Borravaripalem	200
13.	do– Thurpumadigapally H/o Prathipadu	14.
14.	–do– Garapadu	500
15.	–do– Madigapally of Garapadu	1,000
16.	–do– Chintepallipadu	500
17.	–do– Vanjanapadu	500
18.	–do– Kunoothala	750
19.	–do– Korenapadu	500
20.	–do– Rajupalem	500
21.	–do– Kovelamudy	400
22.	Widening deepening and filling up the tank at Pathmallayapalem	3,000
23.	Repairs to Harijanawada tank at Talepadu ..	1,500
24.	Repairs to fresh water tank at Sowpadu ..	6,000
25.	Lifting the water to the over head tank at Varagani with 12.5 H. P. pump and Motor	15,905
26.	Widening and deepening of the fresh water tank at Yamarru Harijanawada	3,000
27.	Deepening of drinking water tank Rajupalem ..	5,000
28.	Construction of new well at Harijana wada at Obulanadupalem ..	5,000
29.	Deepending and improvement to the fresh water tank at Madigapalli of Garapadu ..	5,000
30.	Filling up of the fresh water tank with N. S. C. water Pallapadu ..	750
31.	–do– Main tank at Prathipadu	500
32.	–do– Madigapalli of Vatticheru	350
33.	–do– do–	
34.	–do– Kayavaripalem	300

(1)	(2)	(3) Rs.
35.	Filling up of the fresh water tank with N. S. C. water Malapalli H/o. Ynnava	100
36.	-do- Ravipativaripalem	200
37.	-do- 2nd tank at Chemallapudy	500
38.	-do- Sowpadu ..	500
39.	-do- Vangipuram ..	500
40.	-do- Yamarru ..	600
41.	Deepenning the fresh water tank of Kernepadu Malapalli ..	1,500
	Total Rs.	74,805

LICENCE TO CHITTOOR COTTON MILLS AT BANGAMPALEM

89—

123 Q.—Sri D. Venkatesam:—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) when was the licence granted to Chittoor Cotton Mills at Bangampalem;

(b) who is the Managing Director and the Directors of the Mill;

(c) what is the share capital collected;

(d) whether the receipts and expenditure of the Mill are got audited and published; and

(e) whether any loan was sanctioned by Government to the Mill?

89—

123 A.—

(a) The licence was granted on 22-5-1962.

(b) Sarvasri Y. Rajendran and N. P. Venkateswara Chowdary are the Directors of the Mills. There is none designated as Managing Director.

(c) Rs. 5,67,975.

(d) The accounts of the mills have been audited and published upto 1970-71.

(e) No, Sir.

LAND MORTGAGE BANKS IN NELLORE DISTRICT

90—

660 Q.—Sri O. Venkata Subbaiah:—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) the number of Land Mortgage Banks in Nellore District and the amount of grants allotted to each Land Mortgage Bank for the year 1971-72; and

(b) the number of applications received from scheduled caste and scheduled tribe people in each Land Mortgage Bank during the year 1971-72; and

(c) the number of applicants who were granted loans during the year 1971-72?

90—

650 A.—

(a), (b) & (c) There are nine Primary Land Mortgage Banks in Nellore District and the information required in clauses (a), (b) and (c) are furnished in the Statement below :—

Sl. No.	Name of the Land Mortgage Bank in Nellore District	Amounts of grants allotted to each Land Mortgage Bank for the year 1971-72	No. of applications received from scheduled caste & scheduled tribe people in each L.M.B. during the year 1971-72	No. of applicants who were granted loans during the year 1971-72
1	2	3	4	5
1.	Kavali	13.00	Nil	Nil
2.	Gudur	17.00	28	9
3.	Naidupet	10.00	18	9
4.	Atmakur	12.00	6	Nil
5.	Venkatagiri	8.00	58	38
6.	Rapur	6.00	Nil	Nil
7.	Kovvur	10.00	25	10
8.	Nellore	15.00	17	1
9.	Udayagiri	15.00	17	6
	Total		169	73

THANDAVA RESERVOIR PROJECT

91—

(b) Rs. 200.40 lakhs including direct charges as per the original sanc ioned estimate. Now the revised estimate is coming to about Rs· 5.24 crores.

(c) The expenditure incurred upto end of May 1972 was Rs. 2.24,88,885.

(d) The Project is programmed to be completed during 1975-76.

(e) (i) due to the obstruction caused by the villagers of the submergible area during 1956–67 and stay orders of the High Court there was delay·

(ii) al o due to paucity of funds during 1969–70 and 1970–71 the work had to be slowed down· However, attempt was m de to do the reservoir work in 1971–72 to obtain partial benefits in 1972–73. In addition since compensation in respect of acquisition of for-shore land could not be paid in full and also the displaced fami ies could not be rehabilitated, it has not been possible to do dam work in 1971–72.

(f) 30,146 acres.

AYACUT ROAD FROM GAMALAPADU TO PULIPADU IN PALNADU TALUK

92—

34 Q.—Sarvasri M· Nagi Reddy and Vanka Satyanarayanana:— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government have decided to construct an ayacut road from Gamalapadu village to Pulipadu village in Paland Taluk, Guntur District;

(b) whether land has been acquired for the said purpose ;

(c) the estimated expenditure for the said road; and

(d) when the construction work will be taken up ?

92—

34 A.—

(a) Yes, Sir. The ayacut road is proposed under the Master Plan of ayacut roads for Block No· 5 of Nagarjunasagar Right Canal.

(b) No land has been acquired so far.

(c) Rs. 92,000·

(d) The work is programmed to be taken up during 1973–74 if sufficient funds become available.

SUPPLY OF ELECTRICITY UNDER CLUSTER SCHEME

93—

888 Q —Sri M. Nagireddy :—Will the hon. Minister for Power and Women Welfare be pleased to state :

(a) the distric-wise allotments made and the districtwise No. of villages sanctioned for the supply of electricity under Cluster Scheme;

(b) the districtwise amounts spent so far and the districtwise No. of the villages to which electricity has been supplied under the above scheme; and

(c) the districtwise amounts proposed to be spent and the districtwise No. of avillages for which electricity will be supplied in the year 1972–73 under the above scheme ?

93—

888—A.

(a), (b), and (c): Statement showing the particulars is placed on the Table of the House.

STATEMENT TO BE PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Reference to clauses (a), (b) & (c) of LAQ No. 888 (Unstarred) (S.No. 93)

Given notice of by Sri M. Nagireddy, M. L. A.

Name of the Mandals.	No. of villages included in the scheme.	Cost of the scheme in Rs. lakhs.	Amount received from R.E.C. to end of March 72 in Rs. lakhs.	Amount spent to end of March 72 in Rs. lakhs.	No. of vgs. electrified to end of March 72.	Amount proposed to be spent in Rs. lakhs during 72-78	No. of vgs. proposed to be electrified during 72-78
(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
[illegible]	90	94.69	78.50	45.60	57	49.09	33
[illegible] & Vinukonda	87	37.00	19.00	20.64	26	7.36	9
[illegible]	77	89.78	86.63	5.58	45	38.33	19
[illegible]	60	77.61	27.83	17.36	36	34.85	18
Nandigama & 3 other Taluks	111	68.78	35.67	—	—	56.04	40
Chilakaluripadu	82	79.64	—	—	—	31.46	82
Kadiri	45	45.00	18.00	14.62	50	18.38	15
Pedakurapadu	42	51.16	23.16	15.85	27	17.31	15
Pallavolu	42	39.78	14.11	15.05	30	13.17	12
Tadepalligudem	31	79.82	25.98	19.58	23	33.75	8
Tanuku	31+ 50H	64.80	35.00	28.62	42	21.38	20
Gudivada	50+ 18H	56.62	41.98	25.63	34+ 10H	27.19	24
[illegible]	32	65.2[illegible]	22.50	16.19	40	28.01	12
[illegible]	68	[illegible]	32.84	—	—	46.29	20
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	26

Cases of Illicit Distillation

94—

225 Q.—Sri P. V. Ramana :—Will the hon. Minister for Excise be pleased to state :

(a) the number of cases relating to illicit distillation of liquor detected from 1-11-1969 to 31-3-1970 and 1970-71.

(b) the number of cases relating to adulteration booked in 1969-70 and 1970-71 ;

(c) the number of cases relating to illicit transport of liquor booked during 1969-70 and 1970-71 ; and

(d) the action taken in those cases ?

94—

225 - A.

(a) From 1-11-1969 to 31-3-1970	..	2449
1970 to 1971	..	5047
b) 1969 to 1970	..	34
1970 to 1971	..	31
(c) 1969 to 1970	..	837
1970 to 1971	..	1,025

(d) The cases are disposed of at District's level as per the rules and keeping in view the merits of each case.

Mica Mines and their total output

95—

1198 Q.—Sri M. Narayan Reddy :—Will the hon. Minister for Technical Education and Mines be pleased to state :

The number of Mica Mines in various districts of Andhra Pradesh and the Annual total output of Mica Mineral ?

95—

1198—A.

The answer is placed on the Table of the House

Name of the District	No. of mica mines	Output for 1970-71 (M. Tonns)	Annual average output (5 years average (Million tonnes)
(1)	(2)	(3)	(4)
Khammam	1	42,500	39,580
Nellore	178	5,743,160	7,382.597
Srikakulam	1		
Visakhapatnam	5		1.770
West Godavari	1		25.030
Andhra	[illegible]	[illegible]	7,448.977

ANSWER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE L. A. Q. No. 492 (starred) PUT BY
SRI M. NAGI REDDY, M. L. A.,

Answer:—

Clause (a)

The District-wise number of rice mills established under co-operative sector in the State is as below:—

S. No.	Name of the District	No. of Rice Mills established
1.	Nalgonda	6
2.	West Godavari	11
3.	Mahaboobnagar	4
4.	Chittoor	4
5.	Guntur	11
6.	Adilabad	3
7.	Kurnool	8
8.	Cuddapah	2
9.	East Godavari	9
10.	Anantapur	2
11.	Nellore	11
12	Karimnagar	9
13.	Krishna	18
14.	Srikakulam	5
15.	Medak	7
16.	Nizamabad	14
17.	Prakasam	1
18.	Warangal	5
19.	Visakhapatnam	3
20.	Hyderabad	3
21.	Khammam	4
	Total	140

Clause (b):—

An amount of Rs. 28.00 lakhs was given as margin money to Co-operative Rice Mills during the year 1969-70 and 1970-71 for

purchase of paddy under National Cooperative Development Corporation's sponsored scheme as noted below : —

S. No	Name of the District	Amount of margin money given
1.	East Godavari	1,92,016
2.	West Godavari	3,59,873
3.	Krishna	4,80,040
4.	Guntur	1,92,016
5.	Nellore	1,92,016
6.	Chittoor	96,008
7.	Anantapur	96,008
8.	Kurnool	1,92,023
9.	Nizamabad	2'90,000
10.	Warangal	2,00,000
11.	Khammam	1,00,000
12.	Karimnagar	2,00,000
13	Nalgonda	1,00,000
14.	Mahaboobnagar	2,00,000
	Total Rs.	28,00,000

Besides, the Government stood guarantee to the Food Corporation of India for a loan of Rs. 2 crores made available to the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Limited, Hyderabad for procurement of paddy during 1970–71. The Marketing Federation in its turn advanced an amount of Rs. 208.40 lakhs to its constituent secieties in the State as below :—

S. No.	Name of the District	Amount advanced. (Rs. in lakhs)
1.	Krishna	35.10
2.	West Godavari	37.50
3.	East Godavari	4.00
4.	Warangal	3.00
5.	Chittoor	4.20
6.	Medak	10.50
7.	Hyderabad	0.25
8.	Khammam	4.25
9.	Adilabad	10.10
10.	Srikakulam	1.50

S. No.	Name of the District	Amount advanced (Rs. in lakhs)
11.	Nizamabad	19.70
12.	Karimnagar	11.05
13.	Kurnool	4.00
14.	Guntur	5.05
15.	Nalgonda	5.05
16.	Anantapur	1.50
17.	Mahaboobnagar	5.30
	Total Rs.	208.40 lakhs

CLAUSE (c): The following Co-operative Rice Mills are functioning on Profits :

Sl. No.	Name of the Society.	Location of the Rice Mill.
	NALGONDA DISTRICT.	
1.	Co-operative Marketing Society, Huzurnagar.	Huzurnagar.
2.	Co-operative Marketing Society, Huzurnagar.	Kodar.
	WEST GODAVARI DISTRICT.	
3.	Pulla Co-operative Rural Bank.	Pulla.
4.	Achanta Co-operative Rural Bank.	Achanta.
5.	Pedda Pulleru Large Sized Co-operative Society.	Undi.
6.	Lankalakoderu Co-operative Rural Bank.	Lankalakoderu.
	MAHABOOBNAGAR DISTRICT.	
7.	Co-operative Marketing Society, Wanaparthy.	Nagaram.
	CHITTOOR DISTRICT.	
8.	District Co-operative Marketing Society, Chittoor.	Murakambatha.
9.	Co-operative Marketing Society, Voyalpad.	Voyalpad.
	EAST GODAVARI DISTRICT.	
10.	District Co-operative Marketing Society, Kakinada.	Kakinada.

S. No.	Name of the Society.	Location of the Rice Mill
11.	Kapileswarapuram Co-operative Marketing Society.	Kapileswarampuram.
12.	Tuni Co-operative Marketing Society.	S. Annavaram.
	KARIMNAGAR DISTRICT:	
13.	District Co-operative Marketing Society, Karimnagar.	Karimnagar.
14.	Co-operative Marketing Society, Jagtial	Jagtial.
	KRISHNA DISTRICT.	
15.	Krishna District Co-operative Marketing Societies.	Gudivada.
16.	Krishna Co-operative Marketing Society,	Machilipatnam.
17.	Krishna District Co-operative Marketing Society.	Prasadampad.
18.	Krishna District Co-operative Marketing Society.	Godavarru.
19.	Krishna District Co-operative Marketing Society.	Nuzvid.
	NIZAMABAD DISTRICT.	
20.	Co-operative Marketing Society, Armoor.	Armoor.
21.	Co-operative Marketing Society, Munipalle.	Munipalle.
22.	Co-operative Marketing Society, Bodhan.	Bodhan.
23.	Co-operative Marketing Society, Banswada.	Banswada.
24.	Large Sized Co-operative Society, Yedpalli.	Yedpalli.
	WARANGAL DISTRICT.	
25.	Co-operative Marketing Society, Warangal.	Warangal.
	HYDERABAD DISTRICT.	
26.	Co-operative Marketing Society, Tandur.	Tandur.
27.	Co-operative Marketing Society, Ibrahimpat am.	Ibrahimpatnam.
28.	Co-operative Marketing Society, Pargi.	Pargi.
	KHAMMAM DISTRICT.	
29.	District Co-operative Marketing Society, Khammam.	Khammam.
30.	Co-operative Marketing Society, Madhira.	Madhira.
	GUNTUR DISTRICT.	
31.	Isakapalli Purchase and Sale Society.	Isakapalli.

S. No	Name of the Society.	Location of the Rice Mill
	CLAUSE (d) : The following Co-operative Rice Mills are running on LOSS :	
	NALGONDA DISTRICIT.	
1.	District Co-operative Marketing Society, Nalgonda.	Nalgonda.
2.	Co-operative Marketing Society, Miryalaguda.	Miryalguda.
	WEST GODAVARI DISTRICT.	
3.	West Godavari District Co-operative Marketing Society.	Modern Rice Mill Tadepalligudem.
4.	Bhimadolu Large Sized Co-operative Society.	Bhimadolu.
5.	Chebrolu Co-operative Marketing Society.	Chinanindrakolanu.
	MAHABOOBNAGAR DISTRICT.	
6.	Co-operative Marketing Society, Atmakur.	Atmakur.
7.	Co-operative Marketing Society, Badepalli.	Badepalli.
8.	Co-operative Marketing Society, Nagarkurnool.	Nagarkurnool.
	CHITTOOR DISTRICT.	
9.	Pitchatur Co-operative Marketing Society.	Pitchatur.
	ADILABAD DISTRICT.	
10.	District Co-operative Marketing Society, Adilabad.	Nirmal.
11.	District Co-operative Marketing Society, Adilabad.	Jannaram.
12.	Co-operative Marketing Society, Luxettipet.	Utnoor.
	KURNOOL DISTRICT.	
13.	Parla Co-operative Rural Bank.	Parla.
14.	Nandikotkur Co-operative Marketing Society.	Nandikotkuru.
15.	Nandyal Co-operative Marketing Society.	Nandyal.
16.	Sridevi Large Sized Co-operative Society.	Gudikal.
17.	Deepaguntla Large Sized Co-operative Society.	Deebaguntla.
18.	Banganapalli Co-operative Marketing Society.	Banganapalli.
	ANANTAPUR DISTRICT.	
19.	District Co-operative Marketing Society, Ananthapur.	Anantapur.

(1)	(2)	(3)
20.	Co-operative Marketing Society, Tadipatri.	Tadipatri.
	KARIMNAGAR DISTRICT.	
21.	District Co-operative Marketing Society, Karimnagar.	Jammikunta.
22.	Co-operative Marketing Society, Karimnagar.	Karimnagar.
23.	Co-operative Rural Bank, Mulkanoor.	Mulkanoor.
24.	Large Sized Co-operative Society, Husanabad.	Husanabad.
25.	Large Sized Co-operative Society, Gattududdenapalli.	Gattududdenapalli.
	KRISHNA DISTRICT.	
26.	Moturu Large Sized Co-operative Society.	Moturu.
27.	Arugolanu Multipurpose Co-operative Society.	Arugolanu.
28.	Veeravalli Co-operative Marketing Society.	Veeravalli.
29.	Kaikalur Co-operative Marketing Society.	Kaikalur.
30.	Krishna District Co-operative Marketing Society.	Gannavaram.
31.	Ghantasala Large Sized Co-operative Society.	Ghntasala.
32.	Bhatlapenumarru Large Sized Co-operative Society.	Bhatlapenumarru.
33.	Mudnoor Large Sized Co-operative Society.	Mudnoor.
34.	Jaggiahpet Large Sized Co-operative Society.	Jaggiahpet.
35.	Kowtharam Large Sized Co-operative Society.	Kowtharam.
	SRIKAKULAM DISTRICT.	
36.	District Co-operative Marketing Society, Srikakulam.	Srikakulam.
37.	Co-operative Marketing Society, Tekkali.	Tekkali.
	NIZAMABAD DISTRICT.	
38.	Co-operative Marketing Society, Nizamabad.	Sarangapur.
39.	Co-operative Marketing Society, Nizamabad.	Makloor.
40.	Co-operative Marketing Society, Banswada.	Pitlam.

(1)	(2)	(3)
	WARANGAL DISTRICT.	
41.	District Co-operative Marketing Society, Worangal.	Warangal.
42.	Co-operative Marketing Society. Parkal.	Parkal.
43.	Large Sized Co-operative Society Chennaraopet.	Chennaraopet.
	KHAMMAM DISTRICT.	
44.	Co-operative Marketing Society, Madhira.	Wyra.

RULING FROM THE CHAIR

re : STATEMENTS PLACED ON THE TABLE IN PURSUANCE OF QUESTIONS

Mr. Speaker :—On 18th July, 1972 when Question No. 309 (843) was put, Mr. C. V. K. Rao raised a point of order questioning the propriety of the Minister in placing a statement on the Table of the House signed by an officer of the Government but not by the Minister. Mr. B. Ratnasabhapathi, Mr. P. Satyanarayana, Mr. V. Srikrihna, Mr. Nallapareddi Sreenivasula Reddi and Mr. Syed Hasan, while supporting Mr. C. V. K. Rao, pointed out that whatever statements in the name of the Ministers are placed on the Table of the House should be authenticated by the Ministers and not by officers of the Government. Mr. Kona Prabhakara Rao, while supporting Mr. C. V. K. Rao, referred to rule 333 of the Assembly Rules and stated that a paper or document laid on the Table should be duly authenticated by the Member presenting it and not by anybody else.

Now the main question is whether the answers and statements, if any, to a question should be authenticated by the Minister or by the Officers of the Government. When a reply to a question is given on the floor of the House, the answer will go in the proceedings in the name of the Minister but not in the name of the Officers who get the answer approved by the Minister concerned. This only shows that answer and the statement are considered to be the statement of the Ministers when they are replied on the floor of the House and when such is the case it should automatically follow that answers and the statements relating to the question should also be authenticated by the Ministers and not by the Officers of the Government.

As you are aware, I have given ruling on 1st July 1972 that a statement to be made by the Ministers in pursuance of the Call Attention Notices should be authenticated by the Ministers alone and not by the Officers of the Government. I find no difference between questions and call Attention Notices as far as statements relating to them are concerned because both the statements are laid in the name of the Ministers concered and hence should be authenticated by the Ministers themselves and not by the Officers of the Government.

MATTER UNDER RULE 341

re: LACK OF SUFFICIENT NUMBER OF SEATS IN THE ARTS AND SCIENCE COLLEGE, KAMAREDDI.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, నిజామాబాదు జిల్లా కామారెడ్డిలో ఆర్ట్స్ అండ్ సైన్సు కాలేజి వుంది. సీట్లు లేక అక్కడ చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఆ కాలేజీలో సీట్లు వున్నాయి కాని డొనేషన్లు ఎక్కువగా వసూలు చేస్తున్నారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి ఈ విషయం తెస్తున్నాను. వారు శ్రద్ధగా పరిశీలించి డొనేషన్లు లేకుండా విద్యార్థులకు సీట్లు యిచ్చేట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao : - Sir, a telegram has been received from the students of the Kamareddi College alleging that the Management is collecting huge donations compulsorily for the purpose of admissions. In this connection, the Director of Higher Education has issued telegraphic instructions on the 19th July 1972, i.e., yesterday Sir, to the Principal to desist from collections of donations at the time of admissions and to refund atonce such collections if any made and to send a compliance report in the matter. The matter is being pursued with the Principal. On receipt of the report regarding the actual position, the Government will take further action in the matter.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—నేను ఎన్నో కాల్ ఎటెన్షనులు, పార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్లు పంపించాను. అవి చాలా ఇంపార్టెంటు అయినవి. తెలంగాణా అభివృద్ధిలో పాల్గొన్నవారిపైన ఉన్న కేసులన్నీ విత్‌డ్రా చేస్తామన్నారు కాని ఆ కేసులు విత్‌డ్రా చేయలేదు. నేను పార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్లుకూడ పంపించాను. అవన్ని తిరిగి వస్తున్నాయి. అలాంటి మీరు ఎందుకు తీసుకొనడంలేదు ?

Mr. Speaker :—You please meet me in my Chambers. Please resume your seat.

re: Alleged ill treatment in Rosary convent.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా గన్‌పౌండ్రిదగ్గరున్న రోజరీ కాన్‌వెంటులో మొన్న శనివారంనాడు మధ్యాహ్నం పూట 8 సంవత్సరాల బాలిక లావెట్రీలోకి వెళితే బయట బోల్టు వేసి మొత్తం స్కూలులంతా క్లోజుచేసి వెళ్లారు. ఆదివారం నాడు సెలవు. సోమవారంనాడు వెళ్లి తెరిస్తే లోపల బాలిక చనిపోయి ఉందని శవం ఉందని మాకు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి పిల్లలలోని ఒక పేరంటు దగ్గరనుంచి, ఇతరత్రాను తెలిసింది. పోలీసు కేసునుకు ఫోను చేస్తే ఆ విషయం తెలియ లేదని చెబుతున్నారు. ఇది జరిగిఉంటే చాలా సీరియస్ మాటర్. ఇది చాలా దారుణంగా ఉంది కాబట్టి వెంటనే ఎంక్వయిరీ చేయించి రిపోర్టు తెప్పించి ఇన్ ఫర్మేషను చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

Sri P.V. Narasimha Rao :—There is no information of any girl having died in Rosary convent on Saturday on the 15 th July, 1972. No report of such an incident was given by any parent either to the

convent authority or to the Police. Enquiries made by the Police on 9th July 1972(yesterday)disclosed this to be rumour only. The School authorities who were also contacted denied any incident in the School. This is the position.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Urgent need for release of water from Nagarjunasagar for the Krishna Delta area.

శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి) :— అధ్యక్షా. కృష్ణా వెస్ట్‌రన్ డెల్టా ప్రాంతములో తెనాలి, బాపట్ల, రేపల్లే తాలూకాలలో ముఖ్యంగా పాడి కట్టిపేపను రైతులయొక్క ఆధారం. ప్రతి సంవత్సరం కూడా జూలై మొదటి వారంలో ట్రాన్స్ ప్లాంటేషను పూర్తి అవుతుంది. కాని ఈ సంవత్సరం జులై ఆఖరు అయినా కాని ఇంకావరకు నిజాం పట్నం కెనాల్, ఖమ్మంమూరు కెనాల్ మొదలయిన కాలువలలో నీటిమట్టం లేకపోవడంవలన కొన్ని వేల ఎకరాలలో సాగు చేయని పరిస్థితి, నాట్లు చేయని పరిస్థితికూడా ఉంది. అంతేగాకుండా వర్షాలు ప్రారంభం కాగానే నాటులు చేసినటువంటి పొలాలలో నాటులుకూడా ఎండి పోతున్నాయి. రైతులు ఎంతో కష్టపడి పంపుసెట్లు ద్వారా ఆ నారుమళ్లు పెంచితే ప్లాంటేషను లేటు అవడంవలన ఆ నారుమళ్లు ముదిరిపోయి పనికి రాకుండా పోయినాయి. కొన్ని చోట్ల నీళ్లు లేకపోవడంవలన ఆ నారుమళ్ళు ఎండిపోవడం కూడా పర్వడింది. ఈ పరిస్థితి అంతా నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయరులో నీళ్ళు లేకపోవడంవలన ఏర్పడినటువంటి పరిస్థితి కాదని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. ఆఫ్ లాండ్సులో ఉన్న కెనాల్సుకు నీళ్ళు వదలడం కోసం దిగువ ప్రాంతానికి పంపకుండా నిల్వచేయడం జరిగింది. ఆఫ్ లాండ్సుకు నీరు రావడం లేదు. దిగువ ప్రాంతం రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రెండు ప్రాంతాలలోకూడా నష్టం వాటిల్లుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ట్రాన్స్ ప్లాంటేషను లేట్ అయితే ఎకరానికి రెండు బస్తాల దిగుబడి తగ్గుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది అంతా ఆలోచించి గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు తప్పకుండా చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకు ధాన్యం ధర ఎక్కువగా ఉంది మాకు ఫెయిర్ ప్రైసు షాపు కావాలంటే సివిల్ సప్లయిస్ మినిస్టరుగారు తెనాలి తాలూకా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఫ్రేనరీ అన్నారు. మాకు ఎరువులు దొరకడం లేదు సప్లయి చేయమంటే మార్కెట్టులో చాలా ఉన్నాయని అన్నారు. అదే రకంగా ఇరిగేషను మినిస్టరుగారు కూడా నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయరులో నీళ్ళు ఉన్నాయని చెప్పి త్వరగా కాలువలకు నీళ్ళు వదలే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—అధ్యక్షా, దాదాపు 12 లక్షల మాగాణి భూమినిగురించి రైతాంగం అంతా ప్రమైన ఆందోళన చెందుతున్నారు నారుమళ్ళు అన్నీ ఎక్కువగా మే నెలలో చేస్తారు. ట్రాన్స్ ప్లాంటేషను

35 రోజులు, 40 రోజులు తరువాత చేస్తే పనికి రాకుండా పోతున్నాయి. ఈనాడు అగ్రికల్చరల్ ఆపరేషన్సు అన్నీకూడా స్టాండ్ స్టిల్‌లో ఉన్నాయి. ఆఫ్‌లాండ్ పరియాస్ పొ ది లి, కందుకూరు, ఉదయగిరి నుంచి కూలీలు వచ్చి ఇక్కడ ఉన్నారు. వాళ్ళంతా మళమళమాడుతున్నారు. ప్రోత్సెక్షను లేదు. ఆపరేషన్సు అన్నీ ఆగిపోయాయి. నీళ్ళులేవు. వేసుకున్నటు వంటి నాట్లన్నీ ఎండిపోయాయి. నీళ్ళులేక నెర్రెలు కొట్టుకొని పోయాయి. రైతులు చాలా ఖర్చుపెట్టుకొని బ్లాక్‌మార్కెట్లలో ఎరువులు కొనిక్కొనివేస్తే ఆ పొలాలన్నీ ఎండిపోయాయి. నీళ్లు ఎఫ్. ఎస్. ఎల్‌కు చాలా క్రిందలెవెల్‌గా ఉన్నాయి. నీళ్ళు రావడంలేదు. అప్పుడు నాగార్జునసాగర్ నుంచి 20 వేల క్యూసెక్సువస్తే కృష్ణాడిస్ట్రిక్టులో 7 లక్షల ఎకరాలు, గుంటూరు డిస్ట్రిక్టులో 6 లక్షల ఎకరాలకు పూర్తిగా సరిపోతుంది. ట్రాన్స్‌మిషనులో 8 వేల క్యూసెక్స్ పోయినా 18 వేల క్యూసెక్సు తప్పనిసరిగా పడ్డయి అవుతూంటే ఆ రెండు డెల్టాలకు సరిపోయేటట్లు ఉంటుంది. కాని 6 వేల క్యూసెక్సు మాత్రమే వదులుతున్నారు. అందుచేత వేసిన నాట్లు మాడిపోతున్నాయి. ఇప్పుడు నాట్లు వేయడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. మానకొరకు రైతాంగమంతా ఎదురుచూస్తున్నారు. కాని వర్షం పడడంలేదు. నాగార్జునసాగర్‌లో నీళ్లు ఉన్నాయి. అట్ట క్యూసెక్సుపైన సర్‌ప్లస్ ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. కాబట్టి వెంటనే 22 వేల క్యూసెక్సుఇస్తే రైతాంగాన్ని భాధనుంచి తప్పించినవాళ్ళం అవుతాము. అది తొందరగా జరగకపోతే ఇంకా నాట్లన్నీ డామేజ్ అయిపోతాయి. ఒక్కొక్క సెంటు నారుమళ్లు 20 రూ. లు అయినా దొరకడం లేదు. దొరకని పరిస్థితులుకూడా ఉన్నాయి కనుక ఈ రైతాంగాన్ని ఈ ఆందోళననుంచి తప్పించడానికి మంత్రిగారిని సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Narasa Reddy :—Sir, due to heavy rains in Krishna Delta area from 30-6-72 to 9-7-72, the Nagarjunasagar Dam authorities were requested to reduce the supply of water from Nagarjunasagar Reservoir with a view to avoid wastage of water. Since there were no rains from 10-7-72 onwards, there was some shortage in water supply for a few days resulting in falling of levels in canal system. The Nagarjunasagar Dam authorities were again requested to increase the supply of water to Krishna Delta. The shortage is being made up, as there is abundant water supply from the barrage now and the canals are running to their full capacity drawing about, 18,000 cusecs.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— నిన్న వచ్చిన మమతులు చెప్పారు. అక్కడ నుంచి కొలిగ్రామములు వచ్చాయి. చేవర్లలో కూడా వచ్చింది. 18 వేల క్యూసెక్సు ఇచ్చారని అంటున్నారు. ఇంకా ఎక్కువ ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుంది. 22 వేల క్యూసెక్సు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ కెనాల్సుకు కెపాసిటీ వుండవద్దా ?

re : Urgent need for release of water from Nagarjunasagar for the Krirhna Delta area·

(శ్రీ వై. వెంకటరావు :—కొంచెం ఉండండి.

(శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—11వేల క్యూసెక్కు అయ్యిడ ఉంటే 22వేల క్యూసెక్కు ఇయ్యిడ నుంచి వస్తేనే all loss and everything will go, and again Sir, on the right canal of Nagarjunasagar, they let out on 11th July; because water to the level of 510 has been reached the supply of water for those two canals and the delta is also given. Now the level is 533. There is no shortage of water.

Failure of the Muncipal Corporation of Hyderabad to take effective steps to collect huge amounts of arrears of taxes

Sri Syed Hasan (Charminar):—Sir. the Municipal Corporation of Hyderabad is in a very deteriorating condition in the twin cities and especially the old city. It is in a pitiable plight. It was stated that paucity of funds prevented them from proceeding with the work. If we see the Audit Report which shows that out of six circles only two circles were audited. An amount of Rs. 18 lakhs in one circle and about Rs. 50 lakhs or more in another circle have to be collected by way of arrears towards the tax and other collections. It could also be seen that Audit reprt is not regular in respect of collections and balance audit. Paucity of funds arises in this matter. It is therefore necessary that the Minister should take interest and see that all the remaining circles are audited for this purpose and the collections are made for the circles in which the audit had already been completed. Sir, the two circles that have been audited consist of well-to-do persons. Whenever they go to the old city, the earthern parts and torn clothes of the people are taken out, because, they could not pay the taxes. These earthern parts have no value at all, on the contrary it has an adverse effect on the people. I hope that in view of this fact, the Minister would see that prompt action is taken and the audit report is placed for the circles which are not audited on the Table of the House.

Sri M. Manik Rao:—Sir, according to the Audit Report submitted by the Examiner of Accounts of the Municipal Corporation of Hyderabad in respect of taxes the outstanding balance for circles IV and V are indicated below for the period ending March, 1971.

Circle No. IV — Rs. 38,91,203

Circle No. V — Rs. 70,22,993

The Special Officer, Municipal Corporation of Hyderabad has reported that the Audit Report in respect of the other four circles have not yet been received by him from the Examiner of Accounts. He has also reported that the Audit Reports relating to two circles IV and V reveal that there is vast difference between the figures furnished by the Circle Offices and those arrived at by the Audit. The reason for this difference is incoreet maintenance of the current and arrears of the Demand, Collection and Balance Registers, in respect of het Demand and Collection figures. However, instructions wee issued

by the Audit to reconcile the figures after a thorough check with the Demand, Collection and Balance Register and to arrive at correct balances. Thus the correct figures relating to the arrears can be arrived at only after varification and reconciliation by circle offices as instructed by the Audit which is under progress.

Further the Special Officer, has reported that the figures of arrears arrived at by the Audit are inclusive of erroneous demand, time barred demand, properties which come under the category of properties exempted under the Hyderabad Municipal Corporations Act 1955 and the cases which are pending in the court also. Added to this, an irrecoverable demand of Rs. 10 lakhs has also been included in the arrear demand relating to Circle V.

The taxation rules for the levy and collection of Property tax already framed under the Hyderabad Municipal Corporation Act 1951 have been incorporated in the Hyderabad Municipal Corporation Act 1955 itself. The Special Officer, MCH has reported that no difficulty is being experienced in regard to the levy and collection of tax for want of separate rules in this regard.

The figures relating to the collection of property tax for the years 1967-68 to 1971-72 year-wise are indicated below :—

1967-68 Rs. 1,27,37,133
1968-69 Rs. 1,42,77,359
1969-70 Rs. 1,58,51,113
1970-71 Rs. 1,76,78,878
1971-72 Rs. 1,90,29,133

An amount of Rs. 1,90,29,133 has been collected upto 31.3.1972 as against Rs. 2,73,95,423 being the demand of 1971-72 leaving a balance of Rs. 83,66,290 in respect of all the six circles.

re : Strike launched by the East India Paints and Chemical Ltd.

శ్రీ పి. వి. రమణ :—అధ్యక్షా, విశాఖపట్నం జిల్లా, పాండురిలో ఉన్న ఇండియా పెయింట్స్ అండ్ కెమికల్ లిమిటెడ్ అనే కంపెనీ 1970 లో ప్రారంభమైంది. 1971 లో ప్రొడక్షన్ ప్రారంభమైంది. మొదటలో 40 మందిని మాత్రమే పాళ్ళు అపాయింట్ చేశారు. ఇందులో 25 మందిని ఔట్ సైడర్స్ నుండి తీసుకువచ్చారు. 12 మందిని లోకల్ వాళ్ళను తీసుకొన్నారు. ఈ 40 మంది ఒక యూనియన్ పెట్టుకొన్నారని కతతో వాళ్ళలో కొంతమందిని తీసివేయడం జరిగింది. అందువల్ల 8-4-72 నుంచి సమ్మె వాళ్లు ప్రారంభించారు. కాని 5-5-72 తేదీనుంచి 12-3 ప్రకారము అగ్రిమెంటుకు వచ్చారు. ఈ అగ్రిమెంట్ లో సెకండ్ వర్కర్సుగా పనిగట్టి పనే మానుకోడానికి వారు అగ్రీ చేశారు. కాని మేనేజ్ మెంటు ఆ అగ్రిమెంటును అమలుజరపడంలేదు. ఇంకా సమ్మె కొనసాగుతున్నది. అగ్రిమెంటులో మరొక విషయము సమిటంటే, పర్మనెంట్ కావలసిన లీగల్ ఫార్మ్స్‌లో ఫిల్ చేయించడంలేదు. లేబర్ ఆఫీసు

 Calling attention to matters of urgent public importance :

re: Steps to be taken by the Government regarding 25% power cut imposed from 22-6-72.

నిర్ణయానికి వచ్చలాని ఒక నిర్ణయము ఉన్నది. లేబరు ఆఫీసరు నుంచి యూనియన్‌కు ఏలాటి ఉత్తరమూకూడా రాలేదు. ఈ విషయము ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ వాల్యుయేషన్ అండ్ ఇంప్లిమెంటేషన్‌కు యూనియన్ తెలియజేసినా వారి దగ్గరనుంచికూడా ఏమీ రాలేదు. కాబట్టి సమ్మె ఇప్పటికి కొనసాగుతూంది. కనుక మంత్రిగారు ఈ విషయంలో కల్పించుకోవాలని, దీనినిగురించి స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri T. Anjaiah :—Sir, there was no information previously whether the management of East India Paints and Chemical works Limited have refused to implement the agreement dated 5.5.1972 There is also no information whether there is any strike by the workers. Only on 7.6.1972 a complaint was received from the President of the Workers' Union about non-implementation of the said agreement. The incharge Inspector, Evaluation and Impementation, Visakhapatnam was asked to look into the matter immediately and furnish a report and his report is awaited. నేను కూడ ఒక జాయింటు మీటింగు పిలిపించాలని అనుకొంటున్నాను.

re : Steps to be taken by the Government regarding 25% Power cut.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, తరుచు ఈ పవర్ కట్ విధించడం ద్వారా పరిశ్రమలు, వ్యవసాయము దెబ్బతినడం జరుగుతున్నది. 22-6-72 న పవర్ కట్ మంత్రిగారు విధించారు. ఈ మంత్రిగారియందు ఎంతో ఆశ పెట్టుకొని ఉన్నాము. కట్ను ఈ విధంగా ఉండవని అనుకొన్నాము. ఇక ముందైనా ఇటువంటివి రాకుండా తగు శ్రద్ధ తీసుకొంటామని చాలా వివరంగా ఒక స్టేటుమెంటు మంత్రిగారు ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను.

The Minister for Power and Women Welfare (Smt. B. Jayaprada) :- Sir, on account of the failure of monsoons last year the Hydro Electric Reservoirs in our State had received much less than the normal inflows and the water position in the reservoirs was unsatisfactory. Consequently the power generation in the State had come down and sufficient power was not available to meet the needs of the State. In order to regulate the power available, 5 % power cut had been imposed on all consumers. This Government had approached neighbouring States, i. e. Mysore, Kerala and Tamil Nadu for supply of power to tide over the situation in the State. Kerala and Mysore had supplied some quantity of power in response to this Government's request.

The Government received representations from the Industrialists requesting to remove the restrictions in consumption of power imposed by the Board as their industries were affected. The Government reviewed the position and gave certain concessions to the industries which were of national importance and which were exportoriented. The power cut in respect of those industries varied between 7½% 12½% depending upon the importance of the industry.

But the situation deteriorated further due to continued drought conditions and late onset of monsoons. Tamil Nadu and Mysore had stop ed supplied to Andhra Pradesh on 18 6-1972 and 15 6.1927 respectively due to delay in onset of monsoon in those States. As supplies from the two Sta es were stopped, the restrictions on all loads below 1000 KVA which were relaxed on 20.5 1972 were reimposed from 22.9.1972. The restriction on loads below 1000KVA re-imposed on 22 6 1972 were however lifted with effect from 28.6 1972 as the hydel reservoirs in the State have been getting some inflows. Further in view of the improvement in power position in this State with the advent of monsoon, the Andhra Pradesh State Electricity Board has removed all the restrictions hitherto imposed on all loads including those above 1000KVA, with effect from 7.7.1972.

re : INJUSTICE CAUSED BY THE PROCEDURE ADOPTED WITH SELECTION OF JUNIOR ENGINEERS FOR APPOINTMENT IN THE ANDHRA PRADESH STATE ELECTRICITY BOARD.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా అవ్యాయ మైనటువంటి విషయము, ఇది తమ దృష్టికి తీసుకొనిపోతున్నాను. ఈ ఎంప్లాయీస్ బోర్డులో జూనియరు ఇంజనీర్సురెయిట్ నియామకానికి ఇటీవల కొన్ని కొత్త పద్ధతులు పెట్టారు. వి. ఇ పాస్ అయినవాళ్ళందరు సమానమైన అర్హత కలిగినటువంటివారని మనందరికీ తెలుసు. ఆటువంటప్పుడు కొత్త పద్ధతులను ఎందుకు పెట్టారని వాళ్ళకు కావలసిన అభ్యర్థులను ఎన్నుకోవడంకోసం. వాళ్ల బంధువులను, స్నేహితులను, రాజకీయంగా వాళ్ళకు కావలసిన వారిని. ఎన్నుకోవడానికు కొన్ని పద్ధతులు పెట్టారు. అందులో పర్సనాలిటీ పెట్టడంకూడ పెట్టారు, అంటే అందాలపోటీ. ఇప్పుడు ఆ కండీషన్ పెట్టడంవల్లే, వి.ఇ.కి అ ర్డినేషన్ అప్పుడే ఇది పెట్టిఉంటే అందరు అందగాళ్ళే దొరికి ఉండేవారుకదా. వి. ఇ. పాస్ అయినతరువాత ఇప్పుడు అందాలపోటీ పెడుతున్నారంటే, మేము, మంత్రిగారిని ఒకటి అడుగుతున్నాను. * * * * * * * * * * * * * * * * * మరికొంతమందికి అవ్యాయము చేయడానికి కొంతమందిని తీసివేయడానికి, వాళ్ళకు కావలసినవాళ్ళని సెలెక్ట్ చేసుకోవడానికే కదా ఈ విధమైన పద్ధతి పెట్టారు. అందులోనూ వెయ్యినుండికి 400 మందిని మాత్రమే ఇంటర్ వ్యూకు పిలిచారు. ఇది ఒక పెద్ద గోల ఉన్నది. ఆంతేకాక, మంత్రిగారి తమ ప్రకటనలో స్పష్టంగా తెలియజేయవలసిన విషయము ఇంకొకటి ఉన్నది, ఆంధ్రా రీజియన్‌నుంచి ఎంతమందిని సెలెక్ట్ చేసారు, తెలంగాణా రీజియన్‌నుంచి ఎంతమందిని సెలెక్టు చేసినారు అనేదికూడ చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది ఇది చిన్న విషయంకాదు. అందులోను రిజ. 68, 69 లో పాస్

*Exepenged as ordered by the Chair,

re: Injustice caused by the procedure adopted in the selection of Junior Engineers for appointment in the Andhra Pradesh State Electricity Board.

అయినవాళ్లను వదిలిపెట్టి, అంతే ముందు పాస్ అయినవాళ్ళను సెలక్టు చేయకుండా 70, 71 లో పాస్ అయినవాళ్ళను, వెనుక పాస్ అయినవాళ్ళను సెలక్టు చేశారనే ఆరోపణకూడ నేను చేస్తున్నాను.

Smt. B. Jayaprada :—Sir, certain principles were laid down for the selection of these candidates and these principle are sub-judice now ; because some of the Technical Assistants who got retrenched had been to High Court and writ petitions are pending. So, perhaps it may not be permissible, to come out with all those principles.

Sir, during early 1972 the Andhra Pradesh State Electricity Board conducted recruitment of Junior Engineers (Electrical), Mechanical and Tele-communications. The principles to be followed in selecting the Junior Engineers are annexed to this statement and these principles were approved by the Board. The same principles were followed in selecting the candidates at all the centres including Tirupathi.

2. For the convenience of the candidates coming from all over the State, five centres were fixed for interviewing the candidates. The interviews were made by the Selection Committee consisting of two Chief Engineers for Electricty and the Secretary of the Electricty Board.

3. It may be seen from the principles adopted in selecting the candidates those who were passed the Degree examination in engineering in earlier years were given weightage of one mark for each year after passing the examination. No injustice has therefore been caused to those who had passed the examination long backs. On the other hand they were at an advavantageous position when compared to those who passed recently in view of the weightage given to them. If in the interviews conducted, any of the candidates who passed recently got selected and those who passed earlier could not get selection, it might be due only to the fact that the former might have secured more marks in the B. E. examination and also in the interview.

4. No personality Test as such was conducted in the interviews. However, the general department and personality of the candidates were considered in the interview besides their Technical knowledge, general knowledge, ability of expression, etc., in awarding marks as is the general practice. The interview was on the analogy of viva-voce test conducted by the Public Service Commission. In assessment of the merit of the candidates, interview is also one of the determining factors.

5. 340 Electrical Junior Engineers, 28 Mechanical Junior Engineers and 25 Tele communication Junior Engineers were selected in the interviews held at the five centres. Appointment orders have so far been issued to 237 Junior Engineers (Electrical), 11 Junior Engineers (Mechanical) and 8 Juniors Engineers (Tele Communications).

re : Injustice caused by the procedure adopted in the selection of Junior Engineers for appointment in the Andhra Pradesh State Electricity Board.

As regards region-wise details, they are not with me. It is not a region-wise selection, Sir it is a provincial selection.

(శ్రీ గల్లపరెడ్డి (శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ముందు బి. ఇ. పాసైనవాళికి అధికంగా ఒక మార్కు వేశాము అన్నారు. అసలు యీ రూలు ఎందుకు ? కావాలని యీ పద్ధతి కొత్తగా సృష్టించటం జరిగింది. వారు బి.ఇ. పాసైనపుడు ఆ పాసైన సంవత్సరాలువారీగా వారికి ఉద్యోగం ఇచ్చుకొంటూరావాలికదా. మళ్ళీ రూలు ఎందుకు ? ఒకవేళ వారు రెస్ట్‌లో అప్లైలు కాపోతే ఆ ఎప్పటికి వారికి ఉద్యోగం ఇవ్వరా ? తమవారికి, తర్వాత పాసైనవాళికి ఉద్యోగం ఇవ్వటంకోసం కొత్తగా యీ సెక్షన్ రూలు పెట్టినారు. రీజినల్ వైజ్ రిక్రూట్‌మెంట్స్ ఇవ్వాలి. ఆంధ్రప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగింది. కాబట్టి మంత్రిగారు రీజినల్ వైజ్ రిక్రూట్‌మెంట్స్ ఇవ్వాలి. ఇంకొకవిషయం దానిని గురించి సంపూర్ణమైన స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వమనండి.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రాంతంవారికి చాల అన్యాయం జరిగింది. రీజినల్ వైజ్ ఫిగర్స్ అడిగితే-దానికి మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వలేదు. వారికి కావలసినవారిని సెలక్టు చేసుకోవటానికి యీ ప్రతిపాదన పెట్టారు.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు కూర్చోండి.

Smt. B. Jayaprada :—I will get the break-up and tell you, But, as I have submitted, it is provincial services not region-wise..

Sri V. Satyanarayana :—Point of order, Sir.

Mr. Speaker :—What is that point of order ?

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెబుతూ సబ్‌జుడిస్ అన్నారు. హైకోర్టులో టెక్నికల్ అసిస్టెంట్స్ దావా ఉంది సబ్‌జుడిస్ అన్నారు. అక్కడి కాల్ ఎక్సెప్షన్ మోషన్‌కు హైకోర్టులో ఉన్నటువంటి టెక్నికల్ అసిస్టెంట్స్ దావాకు ఏమీ సంబంధంలేదు. ఇంటర్వ్యూస్‌లో అనుసరించిన పెడస్ట్రయిన ఇక్కడ సభ్యులు అడిగారు, మంత్రిగారు చెప్పారు. పర్సనాలిటీ చెస్ట్‌కూడ ఉంది. ఆ రూలు ఎలా ఉండాలన్నది వేరు, రెస్పాన్స్ అసిస్టెంట్స్ తీసుకువెళ్ళిన కేసు వేరు. ఆ కేసుకు సెలక్షన్‌కు సంబంధంలేదు. ఆ సెలక్షన్స్ ఆపుచేయమని హైకోర్టు చెప్పలేదు. ఇన్ ది ఈవెంట్ ఆఫ్ హైకోర్టు ఇంటర్‌ఫియర్ మంత్రిగారు యీ సమస్య గురించి పూర్తిగా వివరాలు చెప్పకుండా ఉండటానికి వీలులేదు ఈ సబ్జక్టుమీద పూర్తిగా వివరాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri B. Jayaprada :—Mr. Speaker, Sir, some of the B. Es. were working as Technical Assistants in the Board. Those of the Technical Assistants who were not selected, they went to the High Court

questioning the selection and they have questioned the principles laid down for selection also. It is not as if this is not the subject matter. It is the subject matter and they have questioned the principles laid down for selection of Junior Engineers and some of them obtained interim stay and subsequnetly, interim stay was vacated. It is subjudice, Sir.

Sri V. Satyanarayana :—It is not sub-judice.

Mr. Speaker :—Regarding the principles, there is no secrecy.

Smt. B. Jayaprada :—Then, I will read out the principles, Sir.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు రీజినల్ వైజ్ ఫిగర్స్ ఆర్ బేసిక్ ఆఫ్ ఫిగర్స్—ఇచ్చేటట్టయితే—తెలంగాణాలో ఆంధ్రులు ఎంతమంది పని చేస్తున్నారో, ఆంధ్రప్రాంతంలో తెలంగాణావారు ఎంతమంది పనిచేస్తున్నారో—ఆ ఫిగర్ కూడ చెప్పాలి.

శ్రీమతి బి. జయప్రద :—సర్వీసెస్ గురించి కాదండి, సెలక్షన్ గురించి నేను బ్రేక్ ఆఫ్ ఫిగర్స్ ఇస్తాను అన్నాను.

Sir, the principles followed for selecting Junior Engineers are—

(1) Filter the applications with reference to the qualifications prescribed with regard to age, experience, educational qualification, submission of character certificates, etc., reject those that do not conform to the prescribed requirements.

(2) To the percentage of qualifying marks in the final B E. Degree and 1 mark for each year of passing for those qualified in the Examination prior to the latest qualifying examination. (i. e. 1970).

(3) Add service weightage at the rate of 2 marks for each year of experience upto 30-9-1971 and prepare a list according to the above marks.

(4) Send intimation of interviews to roughly thrice the number of candidates proposed to be selected.

(5) Fix total interview marks at 50 (i e. 20 for General (Technical) knowledge in the subject, General knowledge, General Department personality, etc) 10 maiks for knowledge in Telugu and 10 marks for knowledge in Hindi.

(6) Prepare merit lists of the candidates interviewed separately for each Electrical/Mechanical/Tele-communication based on the above principles.

(7) Based on the instructions of the Government in their letter No. 10:7/E2/72-1. P. W. dated 6-3-1972 to the Andhra Pradesh State Electricity Board, prepare selection lists of the Junior Engineers

n the Electrical/Mechanical/Tele-communication Branches applying the Communal rotation ordered in G. O. Ms. No 1793, Education (B.C.C.) dated 20 9-1970 for giving appointment from the selected candidates according to the vacancies arising.

Mr. Speaker :—As promised, you give break up of figures tomorrow.

III. PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964

Sri K. Prabhakar Reddy :—Sir, I beg to lay on the Table copies in each of the notifications issued under the following G. Os. containing amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 under sub-section (3) of section 133 of the Motor Vehicles Act., 1939.

1. G. O. Ms. No. 578, Home (Transport. I) Dept. dated 24-4-72.
2. G. O. Ms. No. 729, Home (Transport I) Dept. dated 29-5-72.
3. G. O. Ms. No. 730, Home (Transport I) Dept. dated 29-5-72.
4. G. O. Ms. No. 741, Home (Transport I) Dept. dated 31-5-72.
5. G. O. Ms. No. 809, Home (Transport I) Dept. dated 20-6-72.

Annual Financial Statement (Budget) for 1972-73
Voting of Demands for Grants :

Demands No. XX- Agriculture-Rs. 10,49,32,300.
" XXII- Animal Husbandry-Rs. 5,95,52,000.
" XLVI- Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Rs. 3,70,000.
" LV- Capital Outlay on Schemes of Government Trading-R. 24,17,15,400.
" XXI- Fisheries-Rs. 1,31,78,700.
" XL- Forest Department-Rs. 5,71,73,000.
" LIII- Capital outlay on Forests-Rs. 3,00,000.

The Minister for Agriculture (Sri Kakani Venkataratnam) :—Sir, I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 10,49,32,300 under demand No. XX-Agriculture".

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,95,52,000 under Demand No. XXII-Animal Husbandry."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,70,000 under Demand No. XLVI-Capital Outlay on schemes of Agricultural Improvement and Research."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 24,17,15,000 under Demand No. LV-Capital Outlay on Scheme of Government Trading."

Mr. Speaker: Motions moved.

The Minister for Social Welfare (Sri M. V. Krishna Rao):—Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,31,78,700 under Demand No. XXI-Fisheries,"

Mr. Speaker:—Motion moved.

The Minister for Forests (Sri Sagi Suryanarayana Raju):—Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,71,76,200 under demand No.XL:—Forest department"

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,00,000 under Demand No. LIII Capital Outlay on Forests."

Mr. Speaker:—Motions moved.

(శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, ఇప్పుడు 165 రూల్ క్రింద బడ్జెట్ మోషన్స్ మూవ్ చేసేప్పుడు దానికి ఒక ఎక్స్‌ప్లనేటరీ నోట్ యివ్వాలని యున్నది. ఈ రోజున ఫిషరీస్, యానిమల్ హజ్‌బెండరీ, ఫారెస్ట్ డిపార్ట్‌మెంట్, కాపిటల్ అవుట్‌లే ఆన్ స్కీమ్స్ ఆఫ్ ఎగ్రికల్చర్ యింప్రూవ్‌మెంట్ అండ్ రిసర్చ్ ఈ డిమాండ్స్ అన్ని మంత్రివర్యులు గ్రాంట్ కోరుతూ మూవ్ చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఇచ్చినారు గదా?

(శ్రీ సి. వి. కె రావు:— అన్నిటికి యివ్వలేదు. I read this Sir, (165). They have not submitted it and the attention of the Office was drawn to this. It is not aware of that thing. Under Rule 165, on Budget motion this is the provision Sir. It is as follows: "The Minister while moving demand for a grant, shall furnish to the House an explanatory note regarding the working of the department during the year and make a statement explaining the policy underlying the demand". Now there are certain demands which they have moved. They have given an explanatory note. They have got to go into the working of the department during the year. That means the entire way in which it is working, the structure, it functions and all that and also make a statement.

Mr. Speaker:—First tell me on which demand it was not given.

Sri C. V. K. Rao:—I have got only some demands and not all.

Mr. Speaker:—Do you mean to say that they were not circulated in the House.

Sri C. V. K. Rao:—They were not circulated, Sir. I have brought it to the notice of the office also, before I brought it to the notice of the House.

Mr. Speaker :—All have been circulated. They are there. If you want you can take another set.

Sri C. V. K. Rao :—Then there is the other provision, Sir, regarding the explanatory note of the working of the department during the year. That is not there, Sir. I would like you to examine this thing. I also would like you to go into it and give your Ruling.

DEMAND No. XX AGRICULTURE — Rs. 10,49,32,300

Sri M. Nagi Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 10,49,32,300 for Agriculture by Rs. 100

రైతు పంటకు, పశువులకు భీమా పథకాన్ని అమలు చేయనందులకు

Sri A. Sreeramulu :—Sir I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 10,49,32,300 for Agriculture by Rs. 100

To discuss the faulty process of fertiliser distribution and the working of the Department with special reference to propagation of new techniques.

Sri Pothina Sanyasi Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 10,49,32,300 for Agriculture by Rs. 100

శ్రీశైలపట్టం కాలాకాలో సూతులు ప్రభుత్వానకు లోబడి ఇచ్చి అందులో 1—4 వంతులు పంచుటకు ఆ నిబంధించి మొత్తం పనులు కణిశి మొదలను గ్రామాల్లో రైతు సంఘం మొత్తం పనులు చేస్తున్నందున

Sri Y. Venkatrao :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 10,49,32,300 for Agriculture by Rs. 100

For failure to supply fertilisers to ryots.

Sri T. Purusotham Rao :—Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 10,49,32,300 for Agriculture by Rs. 100

For the failure of the Government in not providing adequate transportation facilities fertilizer supplies etc., to the ryots of Telangana region.

Mr. Speaker :—Cut motions moved:

DEMAND No. XXI—FISHERIES Rs. 1,31,73,700

Sri A. Sreeramulu :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,31,73,700 for Fisheries by Rs. 100

To criticise the working of fish farms.

Sri P. Satyasi Rao :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,31,78,700 for Fisheries by Rs. 100

మత్స్య పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడంలో ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నది తగ్గింపు వారి నిర్లక్ష్యాన్ని ప్రభుత్వానికి అర్థమయ్యేలా చేయడానికి కోరడమైనది

Sri P. Satyasi Rao :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 1,31,78,700 for Fisheries by Rs 100

చాలా పెద్ద ఎత్తున చేపలను ఉత్పత్తి చేస్తున్న గ్రామాలు విశాఖలో ఉన్నాయి రెండు గుర్తుంచుకోలేం. అప్పుడొండ, అభివృద్ధి చేయటం ప్రభుత్వం వారి వృత్తి నైపుణ్యాభివృద్ధి చేసి వలయమ్మల తక్కువ ధరలతో ఇచ్చి సహకారమందడం ఉన్న ప్రజలున్నచోట రహదారులు వేయకుండా రహదారులు మాత్రమే కొండలు కాని కొత్త రహదార్లు నిర్మించకపోవడమన తమ వ్యతిరేకత అభివృద్ధికి సహకరించకపోయి వందున.—

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,31,78,700 for Fisheries by Rs. 100

To criticise the Government for its total neglect of the fishermen an important community engaged in food production.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXII ANIMAL HUSBANDRY—Rs. 5,95,52,000

Sri T. Purushotham Rao :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 5,95,52,000 for Animal Husbandry by Rs. 100

For the failure of the Government in not expanding dairy farming in Telangana Commensurate with its counterpart Andhra in the matter of lands being provided.

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,95,52,000 for Animal Husbandry by Rs. 100

To demand the Government that Co-operative Dairy Farms be introduced in the entire State and the Dairy Farm in Kakinada be modernised.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XL-FORESTS-Rs. 5,71,76,200

Sri A. Seeramulu:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,71,76,200 for Forests by Rs. 100

To discuss corrupt practices of the Department leading to loss of revenue.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

DEMAND No. LV-CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING Rs. 24,17,15,100

Sri A. Seeramulu:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 24,17,15,100 for Capital Outlay on Schemes of Government Trading by Rs. 100

Failure of the Government to control prices by taking over wholesale trade in food grains.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

శ్రీ ని. కర్ణవారాయుడు:—అధ్యక్షా, ఈ అగ్రికల్చర్ డిమాండు చేయడానికి ముందు ఇచ్చిన వివరణ చూస్తే మన ప్రొడక్షన్ స్టాక్ సెక్టర్‌లో పడ్డట్లు గా అంకెలు ఉన్నాయి. ఫేమ్స్ మినిస్టర్ గారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో గాని తీసుకొన్న సప్లయిస్ మినిస్టర్ గారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో గాని. ఇన్‌స్టాల్ ఆఫ్ ఎగ్రిమెంట్ చాలా ఇచ్చిన స్టాటిస్టిక్స్ చూసినప్పుడు గాని మరి అగ్రికల్చర్ ప్రొడక్షన్ కి అంధ్రాలాంటి కాంబోడా మొత్తం పటాలు ఇవన్నీ కూడా గతంలో కొన్ని సంవత్సరాలు పడిపోవడం లేక పాత వెట్ గా వెళగకుండా ఉండడం మాత్రమే కనపడుతున్నది. అందుకే దీని వలన లో చాలా సీరియస్ గా ప్రయత్నం చేయకపోతే కచ్చితత్వంతో చాలా ప్రయాసం వస్తుందని అనుకుంటున్నాను. మిగతా మంత్రిగారికి గాని, మన ప్రభుత్వానికి గాని ఒక అభిప్రాయం ఉన్నది మన ఆంధ్ర దేశం ఆహార విషయంలో సంపన్నంగా ఉన్నాని, సెల్ఫ్ సఫిషియంట్ పాపన్ కు వచ్చినాయి ఇతర దేశాలు కూడా ఎంతటి దైన స్థితిలో ఉన్నామనే ఆత్మ సంతృప్తి కనబడుతున్నది. అది మాత్రం వాస్తవం కాదు. వేర్ ద్రోత్ మాసిప్పడు మనకి ఆపాదిన్‌లో కనబడడం లేదు. మన రాష్ట్రంలో అగ్రికల్చర్‌ను డెవలప్ చేయడం కోసం మంచి అవకాశాలు ఉన్నవి. కాని ప్రభుత్వ యొక్క ప్లాన్‌లు, ప్రభుత్వం తీసుకొన్న పాలసీస్‌లో ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో మన చాలా తీసుకొన్న నిర్ణయాలలో చాలా లోటు ఉండబట్టి మనకు ప్రొడక్షన్ వెంకటంగా పడిపోతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ ఖర్చు గాయి అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు పట్టి చాలా విచిత్రమైన పరిస్థితి ఒకటి ఉండేది. తీస్టిండియా కంపెనీవాళ్ళు వస్తున్నప్పుడు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఎట్లా ఉండేదో అనుకుంటా. మన యం. ఆ రాజు రిపబ్లిక్ వచ్చి మన అగ్రికల్చర్ ప్రొడక్షన్‌ను ఒక రకంగా డెవలప్ చేస్తున్నట్లు నేను భావిస్తున్నాను. చాలా

ఎందుకంటే—ఇన్పుటు అన్నిటికీ సంబంధించి కలెక్టర్సుకు పవర్సు యిచ్చాము. కలెక్టరు అంటే దాదాపుగా మిలిటరీలాంటివాడు, అటువంటి పవర్సు తీసుకాయము. ఇవ్వకపోతే ఉంటాయన్నట్లుగా లిస్టు పంపు—జిల్లా లెవెల్లో అగ్రికల్చర్ డెవలప్ మెంట్, కో-ఆపరేటివ్స్ డెవలప్ మెంట్, ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్, పెట్స్ సెటిల్ చేయడం అన్ని కలెక్టర్సుపై పెట్టాము. దానితో అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంటు యొక్క ఎఫిషియెన్సీ చచ్చిపూరుకుంది. రైతు యొక్క నీడ్స్ ఎసెస్ చేయవలసిన సమయంలో, ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన పాలసీ ప్రకారంగా వారికి అంశం లేదు. రైతుకు—అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంటుకు మధ్య వుండే లింక్, డైరెక్ట్ లింక్, తెగిపోయి దానికి పెద్ద కాంప్లెక్సుగా తయారయింది. అగ్రికల్చర్‌కు సంబంధించి, గ్రామానికి—రాష్ట్రానికి, అంటే పాలసీ మేకర్సుకు డైరెక్ట్ లింక్ ఉండాలి. అది ఇప్పుడు తెగిపోయింది. ఈ దిపోర్టును ఆమోదించి, కలెక్టరేట్లన్ని కాన్ఫరెన్సులూ పనిచేశారు. ఇదే యంటి కాంగ్రెస్ రిపోర్టు, పూర్వం సివిల్ సర్వెంట్స్ యీ దేశాన్ని పరిపాలిస్తారని బ్రిటిష్ ఇండియన్ రూలు అనుసరిస్తూ వుండే విధంగా ప్రపంచపెట్టిన పద్ధతి వంటిది. అది క్రమంగా కొన్నాళ్ళు పోతున్నది గదా అనుకుంటూ వుండే సమయంలో తిరిగి ఇసియస్. ఎసెస్ వారి రిపోర్టు ఆమోదించి పర్యవేక్షకాలు జిల్లా కలెక్టరు ఇవ్వవలసిన డైరెక్ట్ లింక్ తగిపోయింది. దీనివలన డైనాంగం అవసరాలను నిర్ణయించే విషయంలోనూ, వాటిని సేకరించడంలోనూ ప్రభుత్వం పూర్తిగా ఫెయిల్ అయింది. డెప్యూటీ డైరెక్టరు జిల్లా కలెక్టరు అధీనంలో ఉండాలి. కాకపోతే డైరెక్టర్ అధీనంలో ఉండేది. డైరెక్టరు—యూ పాస్ స్టేట్లో అనేక వందుతున్నాయి; ఫెర్టిలైజర్ సక్రమంగా డిస్ట్రిబ్యూట్ అవుతున్నదా, సీడ్సు సంబంధించి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలి, ఆ చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయా; మొత్తంయిని చూడడానికి డైరెక్టరు పెడితే అక్కడ పెద్ద కలెక్టరే డైరెక్టరు వుండడు; అయన జిల్లా కలెక్టరు చెప్పినట్లు చేయాలి అందుచేత అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు పెద్ద చిక్కు పెచ్చింది, దానితోపాటుగా యిరిగేషన్ పవర్సర్ డిపార్టుమెంటు కూడా పెనుతుపానులో అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో. అది యూనివర్సల్ యూనివర్సిటీ ప్రభుత్వానికి కంట్రోల్ వుండదు. అది వేరే కాడి అటువంటప్పుడు, వారు కూడా, ఎక్స్టెన్షన్ విషయంలో, ఇన్వెస్టిగేషన్ విషయంలో, రిసెర్చి విషయంలో వాళ్ళు చేసుకుంటూ వచ్చారు యీ కార్యక్రమాలలో వెడుతున్నారు. మన డిపార్టుమెంటుకూడా ఎక్స్టెన్షన్, రిసెర్చి ఇన్వెస్టిగేషన్ లింకేజీ విషయంలో కూడా పనవారు వేరే వెళ్ళతున్నారు. ప్రతిచోట రెండు ప్లాన్స్ ఉంటాయి ప్రతిచోట రెండు రకాలైన సలహాలు యిస్తూ ఉంటారు. ఈ విధంగా ఒక కోఆర్డినేషన్ లేకపోవడం వల్లనే, ఆందుకే ఎమ్మార్పీపీకు సంబంధించి, రిసెర్చి పార్ట్, దాని టానమి కాపాడుతూ, యూ పర్పోజీకి యిచ్చి, మిగిలిన ఎక్స్టెన్షన్, ట్రెయినింగు కార్యక్రమాలు డిపార్ట్మెంటు లేనుకుంటే దస్, యిది ఎఫెక్టివ్‌గా, ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన పాలసీ ప్రకారంగా

చేయడానికి, మేము యిచ్చిన సూచనలలో మీరు ఆమోదించిన చాలని అంశాలు జరుపలేని, ప్రాక్టికల్‌గా వచ్చిన డిఫికల్టీని లక్ష్యి, నేను ఆనవరణతో సెంవిస్తున్నాను. దీన్ని సీరియస్‌గా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇ.కే. మన ప్రాసర్టన్ చాలా చక్కగా చెప్పారు. జనవరిలో ఎక్కడా 8 వేల పాస్లు వస్తే, ఇప్పుడు 1,00 పెడ్తున్నాం. ఆపరేషన్‌లో నిజమైన ఎక్కువ ఖర్చులు ఎంత ఉన్నాయో చెప్పడం లేదు. ఎవరం ఊహించని ఖర్చులు ఉంటాయి. చిన్న ఫార్మ్స్ ఇవ్వమన్నప్పుడు, ఎక్కువ పంటను పండించడానికి, ఆపరేషన్ ఉదాహరణగా తీసుకుని, వారి అనుభవాన్ని తీసుకుని యిక్కడి ఆర్థికోత్పత్తి అనుకూలమైన చర్యలన్నీ తీసుకోవాలి కేటాయింపుల్లో 1,200 కోట్లు ఎక్కువ మనం పెట్టలేకపోతున్నాం అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా మనం ఎదుర్కోవలసినవి—కొన్ని రంగాల్లో ప్రతి సంవత్సరం 500 కోట్ల రూపాయలు నష్టం కలుగుతున్నది. పూర్తి పట్టుకోవల్సి యీ రోగాలన్నీ – ఒక్క ఆంధ్ర దేశంలోనే, సంవత్సరానికి 200 కోట్ల రూపాయిల విలువైన ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ నాశనం అయిపోతున్నవి. మనం మొత్తం కోట్ల రూపాయల విలువగల ఏటవడ్డిస్తున్నాం అందులో 20 కోట్ల రూపాయల విలువగల ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ పెస్ట్స్‌వల్ల పోతున్నది. పరిస్థితి యీవిధంగా వున్నప్పుడు – మనం ఎంత మెంబు మాత్రం చాలా మీద్‌గా ఎలాట్ చేస్తున్నాం. ఈ విషయమై ప్రధానమంత్రి చాలా సంతోషిల్లి ప్రేమ చూపిస్తున్నది. మనకంటు మనమే మరో ఎత్తి రెట్టింపుచేస్తున్నామని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వమే, ఇంక ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్‌ప్ చేసి విషయంలో నేను గట్టిగా విమర్శ చేస్తున్నాను. అందుకని, ప్రయారిటీస్ యిచ్చే వస్తువు—వ్యవసాయానికి అయినా యీ పెస్ట్స్ ఎదుర్కోవడానికి సంబంధించిన వస్తువు అన్నే ఎమౌంట్ చాలా మీగర్ అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే వీటికి ఒక ప్రాపర్ ప్లానింగ్ లేదు. ఉదాహరణకు మన సౌత్ అండియాలో, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు ఆమోదించిన పిడుగు మందు, చెరకు పండించటానికి చాలా విలైనది ఎవ థూమ్ లు. కాని. దాని కెట్టిబడులు, మిల్లులు కాన్ సెన్‌ట్రేటెడ్ అంతా నాశనంలో ఉంటాయి. అవికేలు వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్‌తో తరుగుతున్నది. ప్రాపర్ ప్లానింగ్ లేక బోయిడంగ్లో, ఏ మందులో ఏ పంట పడుతుంది అనే ప్లానింగ్ లేకుండా పోయి. మిల్లింగ్ వరకు విషయంలో మన సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు మన యొక్క కష్టాలని ప్రేమ చూపిస్తున్నారు. ఈ విషయమై మన ప్రభుత్వం ఫైట్ చేయవలసి ఉంటుంది. ఎరిగొన్ని మార్ ఫాక్టరీస్ ఉన్నది వీటి చేయాలని ఉంటుంది. మార్ కేక్ దిక్ వేమెంటు కోలేక, రైతు కారకుబ్బుకుపోగా అన్ని పెట్టవలసి ఉంటుంది. ఆ విధంగా క్రాప్ ప్లానింగ్ లేకపోవడంవల్ల మన రాష్ట్రానికి, దేశానికి నష్టం వస్తున్నది. ఇలాగే రైతుకు క్రాప్ ప్లానింగ్ చేసి వాటికి క్రెడిట్ ఇచ్చి, వాళ్ళు ఇచ్చిన పెస్ట్స్ ఎరువులు వాడటానికి సరైన పద్ధతులు వివరాలు చెప్పి, అన్ని యిన్‌పుట్స్‌ను ఇవ్వగలిగితే రైతు ఏ రాష్ట్రంలోనూ పండించలేనంత పంట పండిస్తాడు. మా మిర్చి

అవుతున్నామా? అంటే, క్రెడిట్ విషయంలో రైతులు ఎంత ఇబ్బంది పడుతున్నారో చెప్పలేము. క్రెడిట్ ఇర్రిగేషన్ కాక్షన్ చేస్తున్నాము గాని, డైరెక్ట్‌గా రైతులకు ఇచ్చినప్పటికి ఆపరేషన్ కరెక్ట్ కావడం లేదు. మూడు 40 వంతులు లంచాలక్రింద పోతున్నది. కొయిలకొండ, ఆ బాధలను తొలగించి పెట్టి రైతు చాలాయి తనలకు గురి అవుతున్నాడు ఫ్రీ పైపులో మెయిన్స్ ఎస్సీలు అందడంలేదు పంటల కాలంలో వస్తున్నవి; వంటలు మునుపు ఊళ్ళలో. వరాలు రాగానే, దమ్ములో తరువాత రావలసిన మెయిన్స్ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యొక్క వాటా లన్నీ తేసేసి, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదుకోవడానికి విధంగా అన్నలనయితేనేమి రైతుకు మెయిన్స్ ఫ్రీ-ఎస్సీలు చాలా డిఫెక్టివ్‌గా ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. అనేక సందర్భాలలో యీ విషయం మనవి చేయడం జరిగింది. మెయిన్స్ 70 పర్సెంట్ ప్రైవేటు వ్యాపారస్థుల ద్వారా సప్లయ్ చేయిస్తున్నారు. లివ్ పర్చేస్ గవర్నమెంటు కో-ఆపరేటివ్ ఏజెన్సీల ద్వారా సప్లయ్ చేస్తున్నారు. కో-ఆపరేటివ్ ఏజెన్సీల ద్వారా గవర్నమెంటు డిపోల్లో మెయిన్స్ కేవలం ఐ.యం.ఐ.ఎస్ లోన్సు ద్వారా మాత్రమేనని ప్రభుత్వం నిర్ధారణ చెప్పింది. అవసరమైన ప్రభుత్వం చెప్పలేదు. కాని కలెక్టరు ఆ నిర్ధారణ చెప్పలేదు. ఇవాళ ఐ.యం.ఐ.ఎస్. లోన్సు హైయర్ట్ వారికే యిస్తూండడం వల్ల మొత్తం రైతాంగానికి అమోనియా కొరతుండడం లేదు. అలాగే 70 పర్సెంట్ కోటా ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తారన్నమాట — వాళ్ళపై ప్రభుత్వానికి గాని, జిల్లా కలెక్టరుకు గాని చెక్ లేదు అందువలన మన రాష్ట్రానికి వచ్చే అమోనియా షార్ట్ ఇతర రాష్ట్రాలకు పోతున్నది. ఒక జిల్లాను మరొక జిల్లాకు పోకుండా చేయడానికి యిది ప్రాపర్‌గా డిస్ట్రిబ్యూట్ అయ్యేట్లు చూడడానికి ఆ ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులపై గవర్నమెంటుకుగాని, జిల్లా కలెక్టరుకుగాని కంట్రోల్ చేసే పవర్ లేకపోవడంవల్లనే వారు గవర్నమెంటును ఖాతరు చేయడం లేదు. ఉదాహరణకు యీ సంవత్సరం వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాకు, లక్కవరం ఫ్యాక్టరీకు 70 పర్సెంటు మెయిన్స్ వచ్చాయి, ఒక కోటాలో. వరి కోతల తర్వాత ఎంక్వయిరీ చేస్తే మొత్తంలో అక్కడ లేకుండా పోయింది. ఈ విధంగా ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులపై గవర్నమెంటుకు చెక్ లేదు. అందుకే వారి ఇష్టం వచ్చినట్లుగా వారు చేస్తున్నారు. ఇదొక మెయిన్ పాయింట్ అయిపోయింది. వెస్ట్ గోదావరి సబ్ డివిజన్—నూజివీడు సబ్ డివిజన్—ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులకు యిచ్చారు — తణుకులో రైతు ఇండస్ట్రీస్‌కు, ఒక ఎమ్.డి.కు యిచ్చారు; నిడదవోలులో వారి స్నేహితులు, మరో ఇద్దరికి యిచ్చారు. ఈ 70 పర్సెంటు వాళ్ళ రమ బ్లాక్ మార్కెట్లు చేసి పేదకుటుంబాలకు చిన్న వ్యాపారస్థులకు ఇవ్వరు. ఆ చిన్న వ్యాపారస్థులు ఇవ్వరు, ఎప్పుడూ లేదు వేసుకుని రైతుకు—మా. 13 నుంచి 15 కి అమ్ముకున్నాము. రైతు గత్యంతరం లేక, ఆ రైతుకో వేయకపోతే పంటపోయిందని ఆశతో వారిదగ్గరే కొంటాడు. క్రెడిట్ సౌకర్యం లేదు, దగ్గర డబ్బు లేదు, చివరకు మంగళసూత్రాలు తాకట్టు పెట్టి బ్లాక్ మార్కెట్లోకొనుక్కునే దుస్థితి ఏర్పడింది. అమోనియాసల్ఫేటు

డిస్ట్రిబ్యూషన్ సరిగా లేనందువల్ల. పంటలు ఎక్కువ పండిపోవడం, ఎక్కువ భూమి సాగులోకి తీసుకొరావటం జరుగుతున్నది. అధికోత్పత్తి చేయమని మనం ఇచ్చినంటి పార్టీలలో ఉపన్యాసాలు ఇస్తే అవి గాలిలో పుట్టాయి తప్ప, ఆచరణలోకి రావని. మా ప్రాంతంలో ఒక్క హామీ ఇవ్వడం, ప్రయోగం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. రూ 8కి ను చి 1:0 వరకు రైతు కమీషనర్ సల్ ఫేటు కొనుక్కోవలసిన పర్యవసానం సంభవించింది. రైతు పరిస్థితి ఇప్పటికే ఉంటుంది? రైతు పరిస్థితి పంట పండించగలిగినా అసలు కూడా ఎంతో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత, డిస్ట్రిక్ట్ గానున్న పెట్రోల్ సరఫరా మొదలు డిస్ట్రిబ్యూషన్ పాలసీ మార్పించడానికి ప్రభుత్వం యాక్షన్ చెయ్యాలి. అలాగే రైతులు వారి పొరుగింటి పెనుబాలి కర్చు చేయకపోతే దినదినం ముక్తి లేకుండా అనివార్యమవుతున్నాను. ఈ మెనుర్యాల్ ఎన్ సైక్లిలో సబ్సిడీ చేరుకోపోవడమే మన వెనుకబాటుతనం పడిపోడానికి ప్రధానకారణం. నుంచిగారి రిపోర్టు చూస్తే నిమ్నోన్నతమైనట్లుగా కనిపిస్తోంది. స్టాటిస్టిక్స్ చూచుకొంటే వ్యవసాయంలో మీ అభివృద్ధి కావడం లేదు. వ్యవసాయాన్ని తమ సమాధానంలో వైట్ యిర్వొలను రైతులకు చాలా చోట్ల శత్రువు వ్యవసాయమని చెప్పవచ్చు. ఆకాశాన్నంటుతామే దాని ఎంత మాత్రం చేత పాలిస్టిన్ పెరగలేదు యిందులో పెరిగినా యితర కిల్లులో దెబ్బ తిన్నది. వైట్ యిర్వొలను రైతులకు చాలా చిరాకైన వస్తువు. దమ్ము సమయంలో నుంచి పంట చేతికి వచ్చేవరకూకూడా ప్రతినిత్యం దానికి ఎటువంటి కాసు కూడా పట్టకుండా చూచుకోవలసివుంటుంది. ఆ పంటలకు ఎక్కువగా రోగాలు రావడానికి అవకాశం ఉంది. కానుకాను వైన్సంగతా మా పోతోంది. యిద్దరిలో సుకుమారులు పురుషులు పోనుకోవడానికి నిత్యం డాక్టర్లు సానుభూతి పట్టుకొని సిద్ధంగా ఉండాలి. మామూలు లేబరు ఖర్చులు వారిలో అయితే ఎకరానికి ప్రాంతాన్ని, వాళ్ళకి ఏజన్సీలూ వుండవు. అట్లాగే పూర్వానుచితమైన వారి రేకాల మటలకు ఏజన్సీలూ పట్టవు ఎక్కువ ఫలితం యిస్తే రైతులకు ఎక్కువగా రోగాలుకూడా వచ్చే అవకాశం వుంది. అందువల్ల రైతులు ఆ పంటలను చూచి భీమ్ము చూచి ట్లు చూచుకోవాలి. తే పోతే పర్యవసానం లుపోయే అవకాశం ఉన్నది. వైట్ యిర్వొలను రైతులకు ఎక్కువ దెబ్బ కొట్టాయించి ఎందుకు చేస్తున్నారు. ఎకరానికి 600 నుంచి 650 రూపాయలవరకూ పెట్టుబడి పెట్టినవాళ్ళము. ఒకవారి ఆ పంటకు కొద్దిగా ఏపి పర్యవసానం అయిపోతున్నాము. ఫైనాన్స్ యివ్వడంలోనూ, క్రెడిట్ విషయంలోనూ, పెట్టు బడిచ్చినప్పుడు క్రిమినల్ మాటలు సబ్సిడీ చేయడంలోనూ చాలా వివక్షతలున్నాయి. ప్రభుత్వ వ్యాపారస్థులు, ఈ పరిస్థితుల్లో చాలా ఎడ్జస్ట్ అవుతున్నది. ఎంట్రన్స్ టాక్స్ లో ఆదాయంలో 60 పర్సంటు నీకు ఇవ్వమన్నాము దానిని డిపార్టుమెంటు చెక్ చేసి దానికి వెనుకకు వచ్చినా మంచిదే కాని పెట్టుబడులు పెట్టినప్పుడే రోగాలు పోషణకోసం తా కొనుగోలు అవి మంచిదనుకొని కొన్నాము. ప్రభుత్వం పెట్టుబడులు అవసరమైనప్పుడు తక్కువ ధరలకు అయ్యే వేరుశనగ తీ

గవర్నమెంటువారి ఎక్స్‌పర్టు కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారమే సంవత్సరానికి 200 కోట్ల రూపాయల విలువైన పంట నష్టమవుతుందని ఉన్నది. మంత్రిగారు యిప్పటివరకు యిచ్చిన టేక్స్ కాంపెన్సేటరీ మార్కెట్ ఫెసిలిటీస్ అసలు చేయలేదు. ఈ పేరు చెప్పడం బస్తా రేటు మార్కెట్‌లో (రూపాయి యిస్తున్నారు. రైతు పండించి అమ్ముకున్నప్పుడు 4½ రూపాయిలే ఉన్నది. పక్కింటి మనిషి భూస్వామిలో నిలవ చేసుకున్నవాడు, మధ్యవర్తులు, మిల్లు యజమానులు లాభపడుతున్నారు కాని వాస్తవానికి రైతుకు ధర గిట్టడం లేదు. రైతు పండించే ప్రతి పంటకూ మార్కెట్ ఫెసిలిటీస్ ఉండాలి. పండించడానికి తక్కువ ధర రావడం, ఆ సరుకు వాడుకొనే కాలానికి ధరలు పెరగడం యిదే పనికిమాలిన విధానానికి నిదర్శనమున్న జబ్బు. దీనిని మనం కట్టడిలో చేయలేకపోతే అధిక పంటలు పండించడానికి రైతులకు యిస్తున్న టేక్స్ ఉండదు, అధిక పంట పండదని మనవి చేస్తున్నాను. మార్కెటింగు ఫెసిలిటీస్ క్రియేట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం కేటాయిస్తున్న డబ్బు కూడా చాలా తక్కువ. కోల్డ్ యిన్వెస్టిగేషన్ స్కీము యింప్లిమెంట్ చేయడం వల్ల రైతులకు యిన్సెంటివ్ ఉండదు, ధైర్యం ఉండదు. ఎగుమతి పంటల అభివృద్ధి అంటే మెయిన్ రోడ్స్, క్రాసింగ్ యిస్తే పుండు కాకా పండినట్టుంది. ఒక్కొక్కటి వారం వారం వస్తే మొత్తం అంతా కొట్టుకుపోయి నష్టం అయిపోతున్నాడు. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించడానికి తీసుకున్న యీ వ్యవసాయ శాస్త్రి. కోల్డ్ యిన్వెస్టిగేషన్ ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా ప్రైవేటు రంగంలో అభివృద్ధి సాధించవలసిందే. రైతుకూడా ముందుకు రావాలి. వ్యవసాయానికి సంబంధించినంతవరకూ మెంబర్లు ఎన్నికల్లోనుకూడా కొన్ని మార్పులు తేవాలి యూనివర్సిటీవారి యింటర్వ్యూను. కలెక్టరు యింటర్వ్యూకు, మెయిన్ రిక్వైర్‌మెంట్ పోవడం డిపార్టుమెంటులోట్ల ఉంటున్నాయి. రైతుకు ప్రాడక్ట్ యిన్వాల్వ్ పోవడం యీ డిపెండెన్సీ గాభాన్ని సంస్థను మార్చడానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించి తగు స్టెప్స్ తీసుకోకపోతే నష్టం కొనసాగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారి పొర్టుఫోలియోలో రైతే యీ పాడిపంటలు వినయంకూడా ఉన్నది. వాస్తవిక మాప్ చూపినట్లయితే శ్రీకాకుళం పోర్టు ఫోలియో అంతా ఒక్క కృష్ణా జిల్లా కేంద్రీకరించబడ్డట్లు కనిపిస్తున్నది. వారు ఒక కృష్ణ జిల్లాకే కాదు, మొత్తం రాష్ట్రానికి మంత్రి అని చెబుతున్నాను ...

(శ్రీ) కె వెంకటరత్నం :—నేను రెండు మూడు సంవత్సరాలలోపల వచ్చాను. అన్నీ కృష్ణా జిల్లాలో పెట్టుకున్నారని అనడంవలన వారుకాను ఆమాట యూనివర్సిటీవారు చెప్పాలి. వారు ఆ ఒక్కడ నుంచి వస్తే హైదరాబాదులోనూ, కృష్ణా జిల్లాలోనూ, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోనూ పెట్టారు.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—సరిగా రిక్రూమెంటు లేకుండా వారు కృష్ణా జిల్లాలోపాటు యితర జిల్లాలనుకూడా చూడాలని చెబుతున్నాను. కృష్ణా జిల్లా కే. క్రమంగా గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి, అట్లా చెయ్యగలిగితే ఎక్స్‌పాండ్

కాల్వ. పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశం ఉన్నచోట్ల సరదృష్టితో మంచి దానిని అభివృద్ధి చయాలని నా అభిప్రాయం. అంతేగాని అంతా కృష్ణా జిల్లామీదనే కేంద్రీ కరించడం మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. కృష్ణా జిల్లాతో పోల్చి విషయాలలోనూ, పాడి విషయంలోనూ పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా చాలా వెనుకబడి ఉంది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఎక్కడైనా వీర్యాన్ని చేరవేయడానికి భీమవరంలో మాత్రమే ఒక చిల్లింగ్ సెంటర్ ఉన్నది. ఏలూరు, తాడేపల్లిగూడెం, కొవ్వూరు వంటి పట్టణాలలో కూడా ఈ సౌకర్యం లేదు. వాటి జిల్లాలోనూ పాడి అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం వున్నా రైతాంగం అందరికీ సమానంగా వారికి సమృద్ధి ఎండుగడ్డి లభించడం లేదన్నది నా ప్రశ్న. ఎక్కువ చేయవచ్చును. దానివల్ల పశు సంపదకు చాలా లాభాలే ఉన్నాయి. ఈనాడు రైతాంగం పాల ఉత్పత్తి బాగా చేస్తున్నారు. కందులో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టితే అంత లాభం వస్తుందని, ప్రభుత్వానికి కూడా ఎస్తుంది తెలుసు గాని, రాయలసీమలోనూ, ఆంధ్ర పరియాలోనూ ఎక్కడైనా అవకాశమున్న చోట్లలో ఇలా కార్యక్రమాన్ని ఎక్స్‌టెండు చేయాలని కోరుతున్నాను. చిల్లింగు సెంటర్లు కూడా ఇంకా పెంచవలసిన అవసరమున్నది.

ఫిషరీస్ మంత్రిగారిచ్చిన రిపోర్టు నేను చదివాను. నేను ఆ సెమినారులో కూడా పాల్గొన్నాను. ఇందులో నాకు స్పష్టమైన దిశ్చిత్రం కనిపిస్తోంది. ఫిషర్‌మన్ చాలా పూర్ వర్గానికి చెందినవారు. వారిని ఎకనామిక్‌గా, సోషల్‌గా అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలంటే—ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ చేయాలి. వారికి రోడ్లు లేవు. పెట్టుబడులులేవు. వారిచ్చే సహకారం కూడా చక్కగా ఉన్నది. వారిని ఆర్థికంగా డెవలప్ చేయాలంటే వారు పట్టుకున్న క్యాచ్‌ని—చేపలు మార్కెట్టుకు రావడానికి ప్రత్యేకంగా వీర్యాటు చేయాలి. సముద్రపు ఒడ్డునవున్న ఫిషర్‌మన్‌కు కేవలం చేపలుపట్టే వృత్తి తప్ప మిక్కిలేకాదు. వారు వ్యవసాయం కూడా చేస్తుంటారు. ఎక్కడ లభించే అవకాశాలు అక్కడ వారు వ్యవసాయ కూలీలుగా మారిపోతుంటారు. అందువల్ల వారికి దక్కే ఆదాయం చాలా తక్కువ. ఇప్పుడు ఫిషర్‌మన్ ఆ పెద్ద ఇండస్ట్రీలవాళ్ళతో పోటీ పడవలసి వస్తోంది. వీరు చేపలుపట్టే ప్రదేశాలలో వారు వస్తే చేపలు పట్టుకొని మన మత్స్యకార శ్రామికులకు చేపలు దొరకక దరిద్రులు కాకుండా చూసే కార్యక్రమం మంత్రిగారు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. దీప్ సీ ఫిషింగుకు సంబంధించి విశాఖపట్నంలో ఒక సెంటరు పెట్టారు. భీమవరం దగ్గర మిరుగుకాలవ ఉన్నది. పాతపాలెం దగ్గర కోస్టలు డెవలప్ చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. అక్కడ హార్బర్

కట్టడానికికూడా అవకాశం ఉన్నది. కోస్టల్ ఏరియా డెవలప్ చేసుకుంటే మన రాష్ట్రానికే కాకుండా దేశానికికూడా చాలా లాభం ఉంటుంది. ఇది మా గవర్నర్ డార్లింగ్ విజన్. కోస్టల్ ఏరియాలో రోడ్లు ఎక్కువగా కావాలని అంటున్నాయని ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ రిపోర్టు ఉన్నది. ఫిషర్‌మెన్‌కు లాభం కల్పించటంగా చుంటిగారు తను కృషి చేస్తారని, ఎక్కువగా శ్రద్ధ తీసుకుంటారని కోరుతున్నాను.

ఇక ఆటవీశాఖకు సంబంధించి ఒక విషయం చెప్పి నేను ముగిస్తాను. వారు కూపన్లు ప్రయోగించి పాట పెడుతున్నారు. వారు కోయవారిని విపరీతంగా దోచుకొంటున్నారు – కూలి యివ్వడంలేదు. కోయలకు కోళ్ళు రేటిపు సైటీబు వారుచేసి ప్రభుత్వం వారికి సహాయంచేసి అడవులలో నివసిస్తున్న వారికి, కోయలకు, చెంచులకూ బేబూస్ యిచ్చి ఆర్థికంగా వారు డెవలప్ అయ్యేటట్లు చేయాలని కోరుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎ. శాస్త్రిరరావు (గుడివాడ):—అధ్యక్షా, యీ రోజు చర్చలో పున్న డిమాండ్లను నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఇప్పుడు కనపడని శ్వేత విప్లవం కనుస్తున్నది. అది పాల పరిశ్రమ. ఈ పరిశ్రమ మొట్టమొదట విజయవాడ ఇంటిగ్రేటెడ్ మిల్క్ ప్రాజెక్టు నుంచి 90.43 లక్షల లీటర్లతో ప్రారంభమై ఈనాడు 183.20 లక్షల లీటర్లకు పెరగడం చాలా సంతోషదాయకమైన విషయం. గత సంవత్సరం హైదరాబాదు ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో 1695 గ్రామాలనుంచి 27 వేల మంది పాల ఉత్పత్తిదారులు మంచి పాల సేకరణ జరిగింది. అదే విధంగా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 701 గ్రామాలనుంచి 66 వేల మంది పాల ఉత్పత్తిదారులనుంచి పాల సేకరణ జరిగింది. ఇది గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఒక చక్కని ఉపవృత్తిగా తయారైనది. సన్నకారు రైతులనుండి వ్యవసాయ కూలీలనుండి ఇతర బడుగు వర్గాలనుండి దీనిపై ఆధారపడినవాటి వాళ్ళుగా ఉన్నారు. ఇది చాలా చక్కని ఉపవృత్తిగా ఉండడం మాత్రమే కాకుండా జీవనాధారం కలిగించే కుటీర పరిశ్రమగా మారింది. ఇది హర్షించవలసిన విషయం ప్రభుత్వంవారు ఇచ్చిన మాప్‌ను బట్టి మనం ప్రాజెక్టు రాష్ట్రంలో విజయవాడతోనే ప్రారంభమైనట్టికి రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలు విస్తరిస్తూ మరున్నదని చెప్పడానికి సందేహంలేదు. బల్క్ కూలర్స్, కూలింగ్ సెంటర్స్, చిల్లింగ్ సెంటర్స్, డైరీ ఫామ్స్ వగైరాలు ఈ మాప్‌లో చూపారు. ఎక్కడైనా ఒక జిల్లాలో కొద్దిగా డెవలప్ అయినా రాష్ట్రీ వ్యాపకంగా ఫిక్సరించివుని గుణనీయమైన అభివృద్ధి సాధించిందని చెప్పడానికి సందేహంలేదు. ఇ గట్టిగా కార్యక్రమం పూర్తి అయినదని నేను అనను. మన రాష్ట్రీ ఇంకా నాలుగుళ్ళు జిల్లాలు ఉన్నవి. మనకిపుడు 8 లక్షల పాలు అవసరమని లెక్కవేస్తే ఇపుడు కోట్ల పౌన్సుల పాలకు రాష్ట్రంలో మార్కెట్టు ఉందనేది స్పష్టంగా గోచరం అవుతుంది. రాష్ట్రీ అవసరాలు స్పష్టంగా చూచిస్తున్నప్పుడు మనం సేకరిస్తున్న పాల ఏ విధంగాను సరిపోవనేది స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది. అందువల్ల ఈ పరిశ్ర

మరింత అభివృద్ధిలోనికి తేవడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి వుంది. ఇదే దీని అభివృద్ధికి కావలసిన నిధులు యిండులో యిచ్చినట్లు కనపడదు. అటువంటి పాల ఉత్పత్తిదారులకు కాని వినియోగదారులకుకాని ఇబ్బందిలేని మీ ఆశయాన్ని రాష్ట్రంలో సరళతరం చేయాలంటే ఎంత నిధులు కేటాయించాలి, ఎన్ని రకాల సహకారం ప్రజలకు అందించవలసి ఉంది అనేది ఆలోచించవలసిన కర్తవ్యం ఉందని నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ప్రతి చిన్న వారికి ఉపయోగపడే ఉపవృత్తి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో దీనివల్ల ఇతరులకే ఆదాయం కలిగించడమే మాత్రమే కాకుండా దీనికి అలవాటు పడి ఉన్నారు. పేరే చెక్కిన్ అనుకరిస్తారు. ఆర్థిక వనరులు ఎంత పెచ్చుగా సమకూర్చితే పాల ఉత్పత్తి అంత పెచ్చుగా ఉంటుంది. చదువుకోని వారికి ఉపవృత్తిగా మాత్రమే కాకుండా జీవనాధారంగా ఉంటున్నది. పాల ఉత్పత్తి ఇంతగా పెరుగుతున్నప్పటికి కంత పెద్ద ఎత్తున కార్మికులు వినియోగించబడుతున్నప్పటికి అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలో ఈ వాటికి డైరీ ఇంజనీరింగ్ కోర్సు లేకుండా ఉంది. దానిని తక్షణం ప్రారంభించవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. కర్నూలు కాని వెంకటరామన్ కాని అలాంటిది కాని పెట్టి ఇవ్వడం చదువుకుంటున్నారు అది వ్యాయామం కాదు. రాష్ట్రంలో ఈ పెద్దాలకి భాగా అభివృద్ధి చెందాలి కాబట్టి అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ వారు ఈ కోర్సును ఇక్కడ ప్రారంభించాలని అట్లా చేసినందువల్ల ఈ రాష్ట్రంలో పాల ఉత్పత్తి మాత్రమే కాకదానికి కావలసిన అన్ని పాడుగులు, సాంకేతిక విద్య ప్రజలకు ఇచ్చిన వారవుతారని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయానికి సంబంధించి ఇటీవల రాష్ట్రంలో కాని సభలో వచ్చిన విమర్శలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే చాలా జాగ్రత్తగా అలోచించవలసి ఉంది. అనంతపురం సాయిల్ కన్సర్వేషన్ విషయమై ఎందుకు అట్లా పొడపాటు జరిందో జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి ఎరువుల విషయంలో కూడా మనం ఈ చాడు ప్రయోజనం వ్యాపారస్థులు చేతిలో ఆధారపడి ఉన్నాము దీని నుంచి విముక్తి పొందాలంటే పంటలకు రగిన వ్యాయం చేసిన వారం కాని మనవిచేస్తున్నాను. చెరుకు పరిశ్రమలో అనేక వ్యాయాలు కానవస్తున్నాయి. దీనిపై చర్చకు వచ్చింది. నిర్ణయించే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేకుండా పోయింది. ఆ అధికారం తెచ్చుకోడానికి మనం ప్రయత్నం చేయవలసి ఉంది. ఈ విషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అడవులు విషయంలో ఒక్క మాట చేప్పాలి. మంత్రిగారు చాలా డిఫెన్సివ్ తీసారు. పట్టపగలైన విషయం. చేయవలసింది ఇంకా ఉంది అడవులను మనం కాపాడుకోవాలి వాటిని ధ్వంసం కాకుండా. చెట్లు కూడా కొట్టడానికి మన్నులుగా ఉన్న అడవులు చాలా ఉన్నాయి. అలాంటి వ్యవసాయ భూములను ఆవశ్యకతలేదు కాని చింత, మామిడి, తోడి మాదిరి వాటిని పాడు చేయడానికి, ప్రభుత్వమే చేయడం కూడదు. ఎవరికైనా 20-30 ఎకరాలు వుండి చెట్లు పాడుచేయడానికి అనుమతి ఇచ్చి

డిఫారెస్టు చేయవలసి ఉంది. అటువంటి చోట్లు వ్యవసాయ యోగ్యం చేయడం వీలుగా ఉంటుందని అందువల్ల ఒకరికి మైన ఉద్యోగ వనరులు కూడా ఏర్పడు తాయని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వ్యవసాయ డిమాండ్లలో ఈడి గింజల ఉత్పత్తి బాగా పెరిగిందని చెప్పారు. వాస్తవంగా ఆ పరిస్థితి లేదు. ఎనలిక్ సర్వీస్ ఆఫ్ ఇండియా వారి లెక్కల ప్రకారం 1951లో వర్షంలు మరి 1961లో వారికి లైన్ ఉన్నారని అర్థం అవుతుంది లేకపోతే ఫిగర్ 72 వర్షంలు 1961లో పాజిటివ్ లైన్ ఉన్నారని తెలుస్తుంది. మంత్రిగారు సమగ్రంగా పటాలు పరిశీలించినట్లయితే ఎక్కడ వ్రాసారో తెలియదు. ఇది ఫాల్స్ రిపోర్టు అని మనవి చేస్తున్నాను రెండు సంవత్సరాలుగా వర్షాభావంవల్ల పంటలు దెబ్బ తిన్న విషయం రహస్యం తెలుసు. మూడు సంవత్సరాలు పండినట్లు ఇందులో వ్రాసారు ఒక పంట కాపులలో నీళ్లు లేవని మేము మొత్తుకుంటుంటే మూడు పంటలు పండాయని ఎట్లా వ్రాసారు?

శ్రీ కె వెంకటరత్నం:—వర్షాలు లేక పంటలు పూర్తిగా పోయిన విషయం కూడా అందులో వ్రాశాము. మూడు పంటలు పండే చోట పండిస్తున్నారని కాని అన్ని చోట్ల పండించారని చెప్పలేదు.

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి :—తెలంగాణాలో అటువంటి భూమి ఎక్కడా లేదని అందరికి తెలుసు. అధ్యక్షుల వారికి కూడా తెలుసు. అయితే యింకొక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. తిరిగిరాజు సమయంలో ఏమి పెద్ద లేదు కాటన్ కాన్స్ మీద కాన్ సెంట్రేట్ చేస్తున్నారు. తెలంగాణాలో కూడా ఆంధ్ర రైతులు భూములు కొన్న దగ్గర కాటన్ క్రాప్స్ మీద పెట్టేశారు. మిర్చి బాగా పండిస్తున్నారు ఆంధ్ర రైతులు. ఇప్పుడు ఎట్లా పరిశీలించి పండించాలని కొత్త స్కీము వచ్చారు. దానివల్ల తిరిగిరాలు పండించే ఎరియా తక్కువ అవుతది. మంత్రిగారు ఈ వాస్తవమైన విషయం కూడబట్టి మళ్లా తెలుసుకోవచ్చు. ఎట్లానే గివ్ రిలీఫ్, సెట్ రిలీఫ్, బ్రూ రిలీఫ్ ఎన్నిందివ్వాలి. ఈ రిలీఫ్‌లను అన్నీ మంత్రిగారి కాగితాల్లో చదవడం జరుగుతున్నాయి. కాని యీ మూడు రిలీఫ్‌లను ప్రజలలో రాలేదు. రైతులలో రాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. మిల్క్ గురించి సత్యనారాయణగారు కృష్ణా జిల్లా గురించి చెప్పారు. కృష్ణా జిల్లాలో యానిమల్ హస్బెండరీ యిచ్చిన ట్యూబర్స్ 80 ఉన్నాయి. కాని గోదావరిలో 72 కాని గోదావరిలో 92, విశాఖపట్నంలో 60. శ్రీకాకుళంలో 76 తెలంగాణాలో మహబూబ్‌నగర్‌లో 31, ఖమ్మంలో 28, నిజామాబాద్‌లో 31 ఉన్నాయి. దీనివల్ల తెలంగాణా మీద ఎంత నవతిని ప్రేమ చూపిస్తున్నారో తెలుస్తున్నది. పాల కేంద్రాలు పెడతారు. మంత్రిగారు యినాగరేట్ చేస్తారు. తెల్లవారి లేస్తే బందు అయిపోతుంది. తెలంగాణా రీజియనల్ ఫుడ్స్ నూటికి 90 వరకు ఖర్చుచేసి పెట్టడం జరుగుతుంది కాని క్షీరానికు యిక్కడ పాల పరిశ్రమ లేదు. పాడి పశువులు

గేదెలు కావాలి. ఎస్టిమేట్స్ లో డబ్బు యివ్వలేదు. ఇండివిడ్యువల్స్ కు డబ్బు లేదు. తెలంగాణా డివిజనల్ కమిటీ డబ్బు ఎట్లా అయినా కైలాసనాథన్ కమిటీ డబ్బు ఎట్లా అయినా కేటాయించాలనేది చూస్తున్నాడు కాని గైడుచేత ఎట్లా గేదెలు కొనిపించాలి. కేపియర్ గ్రాంట్స్ ఎట్లా కేటాయించాలి అనేది ఆలోచించడం లేదు. అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ గురించి యిర్ గురించి ఎడిషనల్ చెబుతున్నాం. ఎప్పుడూ యిన్వెస్టిగేషన్ చేస్తూ మంటారు గాని ఏమీ చేయడం లేదు. దానిలో తెలంగాణా, ఆంధ్రా ఫీలింగ్స్ బాగా వచ్చినవి. ఇప్పటికయినా యిన్వెస్టిగేషన్ చేయించాలి. అలాగే ఆగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులకు మహారాష్ట్రలో స్కాలర్‌షిప్పులకు బయట కొన్ని హెక్టార్లు భూమి కేటాయిస్తున్నారు. ఆ విధముగా ఆ గవర్నమెంటు నిర్ణయించినట్లు పత్రికలలో వచ్చింది. అది చాలా మంచి పద్ధతి. విద్యార్థులకు థియరిటికల్‌గా వ్యవసాయంలో అనుభవంరావాలంటే వ్యవసాయం స్కాలర్‌షిప్స్ యిస్తే బయట దానిలో అనుభవం పొందడానికి వీలుంటుంది. విదేశీ ఫారెస్టు ట్రెయినింగ్ ముగిశాకా కర్ర తీసుకోవాలి ఫారెస్టు లెటర్ వచ్చిన రాదనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అందుకని విదేశీ ఫారెస్టు ట్రెయినింగ్ మంగానే కర్ర తీసుకోవాలి. నైజాం గారి హయాంలో రద్దు చేసిన కొన్ని చెట్లన్ని పోయినవి. కొన్నయినా చెట్లు గురించి కర్ర తీసుకోవాలి. యూనిఎల్ వాస్తుశాస్త్రి విషయం వ్యవసాయం విషయం తెలంగాణాను అభివృద్ధి చేయడానికి మంత్రిగారు కర్ర తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. యస్ రాజు — అధ్యక్షా ఫారెస్టు డివిజన్ గురించి కొంచెం మాట్లాడదలచుకున్నాను. ఆదివాసీ కాలనీలో రబ్బరు తోటలు పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నారు ముఖ్యంగా విదేశీ మారకానికి అవకాశాలున్నాయి. 72-73 లో వర్కింగ్ ప్లాను ప్రకారం ఫర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆఫ్ డెమ్ ఎంత అనేది ఇందులో మెన్షన్ చేయలేదు. ఇక్కడ సర్వేయర్లు ఎవరున్నారు. పీటన్నిటికి వరకున్నాయని అన్నాడు గాని రాబోయే సంవత్సరాలలో ఎన్ని ఏయార్లో యీ ప్లాంటేషన్ అభివృద్ధి చేస్తాం అనేటువంటిది యిక్కడ మెన్షన్ చేయలేదు. ఇది ముఖ్యంగా విదేశీ మారక ద్రవ్యం వస్తే అవకాశం ఉంది కాబట్టి వృద్ధి చేయడానికి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఫారెస్టు ఏరియాలో ఉండే గిరిజనులను ఎక్కువ ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేస్తున్నారని యిదివరకు అనేవారు ఫారెస్టు ఉద్యోగులు కూడా వారి హింసించడానికి కారణమవుతున్నారు. ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు ఎక్కడ పడితే అక్కడ గిరిజనులను దగ్గరకు పిలిపించి వెట్టిచాకిరి చేయించుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇది ఎక్కడా ఆగడం లేదు. ఇది ఆగాలంటే ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు ఎక్కడ పడితే అక్కడ గిరిజనులను దగ్గరకు పిలిపించి వెట్టిచాకిరి చేయించుకోవడం

ఒత్తిడి చేస్తున్నాడు. 1984 పూర్వం ఉన్న గ్యారంటీలు ఖాళీ చేయవలసిందేనని జీ. ఓ. ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఖాళీ చేయాలని ఒత్తిడి చేసి కొంత డబ్బు తీసుకుని విడిచిపెడతామని, డబ్బు తీసుకొని మళ్లా యీ సంవత్సరం ఖాళీ చేయిస్తామని అధికారులు ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. ఈ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లా పాతపట్నం, పాలకొండ తాలూకాలలో కూలీలకు సరిఅయిన కూలీ యివ్వకుండా కారణం చేత వారు అసంతృప్తి చెంది నక్సలైట్స్‌లో చేరడానికి అవకాశం కల్పించారు. అటువంటి పరిస్థితులు ఆంధ్రాలో రాకుండా ఉండటానికి కొరకు చేస్తున్నాను. ఫారెస్టు మినిస్టరు గారికి ఏదో కాగితాలు హోదా యిచ్చారని విచారం చేస్తుంటున్నారు. ఈ హోదా వచ్చిందని ఆయన్ను ఆఫీసర్స్ మీద ఒత్తిడి తెచ్చి తాండవం చేస్తున్నారు. ఆయన డిపార్టుమెంటు మీదనే కాకుండా ఉన్న డిపార్టుమెంటుల మీద ఎన్‌క్రోచ్ చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా స్పెషల్‌గా ఆడడానికి మంత్రిగారు చీఫ్ మినిస్టరుగారు విడిచిపెట్టారా? ఈ విషయం చీఫ్ మినిస్టరు గారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఒక్కొక్కసారి డి. ఫ్. ఓ.ను అర్ధరాత్రి పూట ఒకచోట ఉంచకుండా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తున్నారు. వారు చెప్పే ఉప్పుడు పిండియాలు అంగీకరించకపోతే 6 మాసాల లోగానే ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తున్నారు. ఈయరాం అనే డి. ఎఫ్. ఓ. ని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసారు. వారి డిపార్టుమెంటు కార్యకలాపాలను మనం ఏమి చెప్పడానికి వీలుకాదు. ఇతర డిపార్టుమెంట్సులో రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులో సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటులో ఆఫీసర్లను ట్రాన్స్‌ఫర్స్ జరుగుతున్నవి. చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఎంతకాలం చేయిస్తారంటే ఆ ఆఫీసర్‌ను ఒక్కడికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించాలో వివరించగలను. ఆఫీసర్స్ మీద యాక్షన్ వుంటే ఎంక్వయిరీ చేసి రుజువైతే తెలపండి. ఎక్కువ కాలంలో ఎంతకాలం ఉంచుతున్నారు. రిక్రూట్ మెంటులోని కొందరిని ఆ జిల్లాలో వుండడానికి వీలులేని యితర జిల్లాలకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించారు. దీనిగురించి మొన్న విశాఖపట్నంలో వచ్చింది. ఒక కానిస్టేబిలును ఇరవై మైళ్ళకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది. ఎస్. జి. ఓ. ఆసోసియేషన్ కార్యదర్శిగా వున్నాడు కనుక వీలులేదని వాస్తే కాన్సెల్ అయినది. ఇదే విధముగా శ్రీకాకుళం డి. ఎం. ఓ. ఆఫీసులో యాంటీ ఎడిక్ట్ ఫారెస్టు మంత్రి గారికి ఫిర్యాదు వ్రాశాను. వారి వద్దనుంచి శాఖలోను కలుగచేసుకుని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసే విధ్యేక్ష సమీపాయం ముఖ్యమంత్రిగారు కలుగచేయాలని విన్నవిస్తున్నాను. ఆది చీఫ్ మినిస్టరుగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నారు. కొయ్యలి పంచాయతీలో 11 గ్యారంటీల పట్టాలు 8-10 సంవత్సరాల నుంచి గ్యారంటీలు ఎక్సాటెండ్ చేసుకున్నారు. వాళ్ళు యీ రోజు బలవంతంగా వెట్టి యిరవదు వాయిలు చూపి చుక్కుండా చేస్తున్నారు. అది న్యాయం కాదు. వారిని ఆక్కడ వుండాలని కోరుతున్నాను. ఫిషరీస్ మెన్ కొసైటీల గురించి చెప్పి ముగిస్తాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నరసన్నపేట తాలూకాలో కొమరపోలు రిజర్వాయర్ క్రింద 6 గ్యారంటీలకు చెందిన 150 ఎకరాలు భూములు వున్నాయి. వారు కొసైటీగా రిజిస్టరు అయి చేపలు పట్టుకుంటూ జీవిస్తున్నారు. కొమర

వోలు పొసైటీని కడపసీమ ఆ రిజర్వాయర్‌ను అప్పచెప్పడానికి ఫిషరీస్ డిపార్ట్‌మెంటులో ఉరుగుతున్నది. ఎంక్వయిరీ చేసే పనుకు వ్రాసి ఆర్డర్ ఇచ్చారు. దానిని విడిచిపెట్టడానికి వీలేలేదు. కొమరవోలు పొసైటీలో జాలరికుటుంబాలు 5 మాత్రమే వున్నాయి. తక్కిన వారంతా యితరులను అనగా ఉన్నవారు కాని కుటుంబాలను రిజిస్టరు చేయిస్తున్నారు. అందుచేత ఆ రిజర్వాయర్‌ను కందుగుమ్మల-కొమరవోలు పొసైటీకి యివ్వాలని, కడపేయడ, ముదిరిగాదని మనవి చేస్తూ మంత్రిగారు వివరంగా ఎంక్వయిరీ చేయించి న్యాయం కలిగించాలని ప్రార్థిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె సోమేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా. ఈరోజున ప్రవేశపెట్టిన 4 డిమాండ్లను ఒకవరసగా కోన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచాను. ప్రజలకు అందుబాటులోవుండే విధంగా ఈవాడు మనము కార్యక్రమాలను రూపొందించాలి. రైతుశిక్షణ కార్యక్రమమునుగురించి చెబుతూ రాజేంద్రనగర్, గోపన్నపాలెం, శ్రీకాళహస్తి, నంద్యాల, కాపల్లు, సూర్యాపేట మరియు కరీంనగరులో మొత్తము 7 కేంద్రములలో రైతులకు శిక్షణ యివ్వబడుతున్నదని చెప్పారు. ఇంకా ఆ శిక్షణాకేంద్రము ఇరవై మందుకు పుంటాలలో వుండేది. ఆకర్షణగా ఫారమ్ సూపరింటెండెంటు, ఎస్టేట్ మేనేజరు రైతులకు శిక్షణ యివ్వడము జరుగుతూ వుండేది. ఇప్పుడు ఆ శిక్షణా కేంద్రాన్ని ఎత్తివేశారా? దీనివల్ల ప్రభుత్వ ఆదాయమేమిటిలో లేనట్లు అర్థమవుతున్నది. ట్రాక్టరున్న రైతులు ఎకరానికి 50 బస్తాలు పండిస్తూవుంటే ఈ ఫారంలో 15 బస్తాలుంచి ఎక్కువ పండని పరిస్థితి వుండేది. చాలామంది డిస్ట్రిక్ట్ ఆఫీసర్లుగాని, చేటు లెవెల్‌లోవున్న ఆఫీసర్లుగాని ఎంక్వయిరీని పద్ధతిగా చర్య తీసుకోవలేదు. ఆధ్యాన్ని పరిస్థితులు వున్నవి. అసలు ఆ కేంద్రాన్ని ఎత్తివేశారా వద్దా అనేది మీ దీనిలో లేదు. అది ఎందుకు దీనిలో చేర్చలేదో తెలియదు. పునఃఆలోచన చేసి ఆ శిక్షణాకేంద్రాన్ని తెరవాలి వుంచాలని మరవిచేస్తున్నాను. ఎరువుల విషయమునూ స్టే వివరీతమైన బ్లాక్ మార్కెట్ జరుగుతున్నది. దీని ప్రభుత్వం అమ్మాయీకేసు రైతులకు సరఫరాములో ఎరువులను అందచేయవలసిన ఆవశ్యకత ఎలైనా వుందని చెప్పవలసినవాడను. పాడిపశువులకు జీవనకృతిని ఇచ్చే పథకము. కొన్ని కోఆపరేటివ్ మిల్క్ సప్లయి సొసైటీలను రిజిస్టర్ చేశాయి. విజయవాడ కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ అప్పు యిచ్చినట్లు చెప్పారు. కొన్నిచోట్ల సొసైటీలు రిజిస్టర్ అయి బ్యాంక్‌లో డబ్బు డిపాజిట్ చేసుకొని ఫిలిజేట్ కాకుండా వుండిపోయినని. అక్కడున్న కిట్‌స్టేటు మిల్క్ ఇన్‌స్పెక్టరు పనిగట్టుకొని వారు చేయడానికి వీలులేకపోతున్నది వని చెప్పి, మంత్రిగారు చెప్పాలని అడుగుతున్నాను. మిల్క్ కలెక్షను సెంటర్సునకు అక్కడున్న పొసైటీలకు కొన్ని చోట్ల హోల్డ్ ఓవర్ చేశారు కొన్నిచోట్ల చేయలేదు. ఎందుకు కారణమును చూపిస్తున్నారో అర్థము కాకుండావుంది. దీన్నిగురించి మంత్రిగారు పరిశీలించాలని కోరుచున్నాను. మా తాలూకాలో మంగళాపురం మిల్క్ కలెక్షను సెంటరుచుంటే పొసైటీయుగాని దానిని పోషిస్తున్నారు

చేశారు. వర్షపాతం కలిగింది. ఆ గ్రామాలలోవున్న సెంటర్సును హెడ్ ఓవర్ సీయర్ని నాస్టేటు ఆడిగితే లేదని పంపించివేసి. దీనికి కారణము పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మిల్క్ కి లెక్షను సెంటర్సులో ఉద్యోగుల పదవులు. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజ్ ద్వారా రిక్రూట్ చేస్తే న్యాయము జరుగుతుంది, లేకపోతే ఎవ్వరు ఆప్లికేషను పిలుస్తారో తెలియదు. వారికినుబు,గరిశకులకు, పెద్దుర్లు కేస్ట్ వారికి రిజర్వేషను వున్నట్లు కన్ఫిర్మేషను రిజర్వేషను పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. మాప్రాంతమంతా జలపరిధి వున్న ప్రాంతము కృష్ణా డిమాండ్ ద్వారా ఎ.లోవున్నా నేటి అందరికీ తాగు జనవరి నెలలో 10 మైళ్ళలో వున్న కాకినాడ సంపకూడా చేలు బీటి తీసుకు పోతూ వుంటారు. ఈ చేపట్టిన పథకాలను పరిశీలించి మాట్లాడు ప్లాను ఏ పరిస్థితిలో వున్నదితెలియదు, దాని ఆలోచనలోకి తీసుకొని ఒటువంటి అవకాశమును కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం నాయుడు :—అధ్యక్షా, నెల్లూరు జిల్లాలో సుమారు 7 1/2 తాలూకాలవారు వ్యవసాయ పద్ధతులైన మాట్లాడే అంశాలను నేను తీసుకోనవలసిందని తెలుపుచున్నను. ఎక్కువగా వ్యవసాయము మీద ప్రభావము పడిన పరిస్థితులు వున్నవి. ఒక గ్రామానికి మరొక గ్రామానికి చాలావరకు తేడాలో పిక్కిన రృష్టిపాతాన్ని ఆపలివేస్తున్నాము. ఈ గ్రామస్థులు అధికవర్షాలు కావాలంటే ఆ ప్రక్క గ్రామస్థులు అక్కరలేని పరిస్థితిలో వుంటారు. పెద్ద పెద్ద పనులు వున్న గ్రామాలు ఈ మధ్యనున్న కాలాలలో లేవు, ఒక్కొక్కసారి మాత్రము డెల్టా పరిసరాలు నంబంధించినది. ఒక గ్రామస్థులు వర్షములు లేదు అని చాటడానికి పొంగలులు పెడితే ప్రక్క గ్రామస్థులు వర్షాలు కావాలని పొంగలులు పెట్టే పరిస్థితిలో పరిస్థితి విచిత్రమైన గ్రామాలతో వుంటున్నాము. ఈ పరిస్థితిలో వ్యవసాయము మీద మాట్లాడడానికి మాకు అవకాశాలు లేవు. వరుసలు ఎప్పుడు అవసరమవుతాయో మాకే తెలియదు. ఒటువంటి పరిస్థితులున్నవి. ఏమి పంట వేయుటుందో తెలియదు. ఒక సంవత్సరములోనే రెండు పర్యాలు పడతాయి. అప్పుడు ఒక రకమైన పంటను పండించుకొంటాము. ఇంకొకసారి వెనుక వర్షాలు పడితే ఒక రకమైన పంటలు పండించుకోవలసి వుంటాము. ఏ పంటకు ఏది అవసరమో తెలియని దుర్భర పరిస్థితిలో ఉన్నాము కరువు కాటకాలనుంచి బయటపడాలి అంటే మేము అంతా ఒకే పరిస్థితిలో రావాలంటే సమగ్రమైన సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మాణము జరగాలి. ఆదవులకు నంబంధించి తెలుపవలసిందిగా. గ్రామ సరిహద్దులలో ఆదవులు తయారయి వున్నవి. దానివలన ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి లాభము లేదు. 1969 లో దీని మీద వర్క్ గ్రేజింగ్ రెవెన్యూని ప్రభుత్వము తొలగించవలసిందిగా రెసిస్టెంట్ పిటిషన్ తీసివేశారు. సంతోషదాయకమైన విషయము. చాగంటి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వాన్ని అభినందించడానికి ఒకే సభలను పెట్టుకొన్నాము. అట్లాంటివి

ఫారెస్ట్ అధికారులు ప్రభుత్వానికి వచ్చే రుబ్బును నిలిపేస్తూ కూర్చోవడం జరుగుతున్నది. రక్షణ మాను తెచ్చుకోనేవారిని దిగమెక్కొని ఉనడం ఒక్కటి ఆ డిపార్టుమెంటు అన్యధా పని చేయడము లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఉటువంటి పరిస్థితులలో పారెస్టురుల్ని రక్షిత్వానికి లాంఛనాలా రాజకీయాలు లేదు. పర్యావరణాలుకునుకు ప్రాధాన్యంలో నివశించేవారికి వనరుకలను ఎక్కువగా అడవులు పెంచే అవకాశంలేదు. వారు తెచ్చుకునే దాన్ని కొంత పీప్యూనెవారికి తయారవుతున్నారు. మా కొద్దులు గ్రామాలోని అడవి ఎందుచేతనే ఇరారవడి అక్కడ గ్రామాలు ఉట్టుకున్నారు, లే పోతే వేములాడా ఏ దెబ్బలోనో ఉండేటయితే సుఖపడేవారం. గ్రామ, మేక గైరాజులను పెంచుకోవానికే మేము అక్కడ నివసిస్తున్నాము. గొర్రెలు, బర్రెలు, యితర పశువులకు మాత్రం పర్మిట్స్ తీసేశారు. మేం మీద మాత్రం పెంచే అవకాశం లేకుండా చేస్తున్నారు మేకలు పెంపకంవల్లనే మాకు ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. వాటి పెంపకాన్నే మేము అడ్డుకుంటాడు నిషేధించబడుతున్నాము: అలేది నగ్నత్యం మేకకు మేము రూపాయలు పెట్టి పెట్టితే సుమారు సంత్సరానికి 1,500 రూపాయలు వచ్చే అవకాశం ఉన్నది. నాలుగేండ్లు పెంచుకుంటే కనీసంలో పదివేలు వస్తాయి పరిస్థితి ఉన్నది. ఏం తిరారు నాగర్‌కర్నూలు, నల్లగొండ డివిజన్లలో మేకలను పెంచుకోవడానికి పర్మిట్స్ యిస్యూ చేసినట్లు తెలిసింది. ఇట్లాగే మా ప్రాంతంలో కూడా మేకలను పెంచుకోవానికి పర్మిట్స్ యిస్యూ చేయమో, లేక అడ్డుకుండా అడవులు నీరవయోగమైనవి కనుక స్వేచ్ఛగా మేపుకోవానికి అవకాశం కల్పించడమో చేయాలి అటవీ సంపదను ప్రభుత్వం దాచిపెట్టుకోవడం మంచిది. అడవులను నిర్మూలించి దిని అడవులున్నచోటకు తరలించుకొని, జీతాలు ముట్టుకు విషయాలలో వారికి భద్రత చేకూర్చడ కూడా అవసరం. ఆటవీశాఖ ఉద్యోగులకు జీతాలలోకూడా అన్యాయాలున్నాయి, పెన్.ఆర్.ఎ విషయంలో అన్యాయం ఉన్నది. ఆటవీశాఖా మంత్రిగారు యీ వివిధాలు దృష్టితో ఉంచుకొని న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఒక కమిటీవేసి వెజ్లాలు జిల్లాలోని మెట్టప్రాంతాలలో రిజర్వు చేయించి డిపారెస్టేషను చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. దీనిని గురించి చేయవలసిందిగా కోరుతూ నేను నిరమిస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ వి. నాగేశ్వర్‌రావు (కుంట్లూరు) : అధ్యక్షా, వ్యవసాయము, పాడి పశ్చిమలు, మత్స్యపరిశ్రమలు సంబంధించిన డిమాండ్లను వెళ్తాను. ఆంధ్రదేశంలో వ్యవసాయోత్పత్తులకు ప్రధాన సమస్యగా ఉన్నది. అనావృష్టి, అతివృష్టి అనేవి ఎప్పుడూ ఉన్నాయి, ఈ మాసం రైతును కష్టాలపాలుచేస్తున్న సమస్యలలో ప్రధానమైన సమస్య ఒకటి. కేంద్రంలోనుగాని, ఆంధ్రదేశంలోగాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్ని ఆటకు కావలసిన పథకాలను నిక్రమమైన రీతిలో అమలుచేసినా — [illegible] 80 శాతం రూపాయలు [illegible]

చెక్ చేయడానికి యీ వ్యవసాయశాఖ ఏ విధంగా విఫలమైనదో తెలుస్తుంది. ఎందుకు విఫలమవుతున్నదో అర్థంకాకుండా ఉంది. అగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీ విషయంచూస్తే — రాజేంద్రనగర్ అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలో ఎం. ఎస్సీ. అగ్రికల్చరు చదివినవారికి — 18 మందికి ఉద్యోగాలు యివ్వకుండా యితర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చినవారికి ఉద్యోగాలివ్వడానికి ఒక లిస్టు తయారుచేసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. అందులో ఆంధ్ర అగ్రికల్చర్ — యూనివర్సిటీలో చదివినవారికి అవకాశం లేకపోవడం శోచనీయంగా ఉన్నది. వ్యవసాయశాస్త్రం చదివి డిగ్రీలు సంపాదించినవారికి ప్రభుత్వం ఉపాధి కార్యక్రమం కలుగజేయలే పోతున్నది. బంజరుభూములిచ్చి ట్రాక్టర్లు కొనుక్కోమంటే సహాయం చేయాలని తోచుతున్నారు. గ్రామక్రొత్త క్రొత్త విత్తనాలు కనిపెట్టుతున్నారు. రైతు ఆ విత్తనాలను తన పొలంలో వేసుకొంటే పెట్టిన పెట్టుబడులు కూడా రావడంలేదని యిచ్చి ఆ పంటలను రక్షించలేకపోతున్నది. సహకార కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం కయ్యవసరంగా చేయలేకపోతున్నది. పెట్టినపైసా ఎక్కువగా వచ్చేవిధంగా రైతును ఆదుకోవలసి వుంటుందని ఎనిమిది చేస్తున్నాను. పాలసొసైటీలున్నాయి. విచిత్ర పరిస్థితులలో యీ సొసైటీలను రిజిస్టరు చేస్తున్నారు. ఏ బేసిస్‌మీద చేస్తున్నారో తెలియదు. కొన్ని గ్రామాలనుంచి అసలు కేపున్ను కట్టలుంచే రిజిస్ట్రేషను జరగదు. కొన్ని గ్రామాలలో రిజిస్టరైన బ్యాంకులకు ఎఫిలియేట్ అయినవారువాటికూడా వాటికి లోన్సు యివ్వని విచిత్ర పరిస్థితులున్నాయి. ఈ అవకతవకలనుగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించి గ్రామస్థాయిలో సహకార సంఘాలని మంత్రిగారికి మరవి చేస్తున్నాను. కియవాడనగట్టి పట్టణాలలో పాలసరఫరా చేస్తున్నమాట వాస్తవమే. ప్రతి తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సులోకూడా సీసాపాలు సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను. రైతుకు భూమిని చదునుచేసుకోడానికి కావలసిన బుల్‌డోజర్సును సర్కిల్ రేట్సుకు సరఫరా చేయుపోతే రైతు తన భూములను బాగుచేసుకోలేని పరిస్థితి ఉన్నది భూగర్భ జలాల విషయంలో ఒక ఇటర్నేషనల్ డెవలప్‌మెంటు ఆర్గనైజేషను ఆవేది ఉన్నది. కొన్ని తాలూకాలు సర్వేయించి సహాయం చేయాలని ఆలోచన ఉన్నట్లు అర్థమైంది. ఏ బేసిస్‌మీద ఆ తాలూకాలను సర్వేయించి ఐ.డి.ఏ క్రింద నిధులు యివ్వడానికి నిర్ణయించారో అర్థం కావడంలేదు. ప్రతి జిల్లాలోకూడా జియోలాజిస్టులను పంపించి సర్వే చేయించి భూగర్భ జలాలకు వీలున్న తాలూకాలలో సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్నపిల్లలకు పాలుఇచ్చే పథకాలు నందిగామ, కంచికచర్ల — యీ రెండు సమితులకు యిచ్చి వెంటనే అదేనెలలో ఆ రెండు సమితులనుంచి కూడా తీసేసి నైజరం, తిరువూరు సమితులకు యివ్వడం జరిగింది. వాటిక్కూడా మా ఉద్దేశంశాదు. కానీ తీర్చడానికి ఎందుకు తీసేశారో అర్థంకాకుండా ఉన్నది. దీనికూడా మంత్రిగారు వకీలీలించాలని కోరుతున్నాను మాది మెట్ట తాలూకా. పొగాకు వేసినట్లయితే అమ్మోనియా సల్ఫేటు కొరత ఎక్కువగా ఉన్నది. వాణిజ్య పంటలకు ఎరువు అవ్వవసరం కాబట్టి ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించి ఎరువులు సప్లయి చేయించాలని కోరుతున్నాను. తణుకులోయిందులో బాకుగుతున్న

అవకతవకలను నిర్మూలించడానికి ప్రయత్నం కృషిచేయాలి. వాళ్ళ పంటలకు తగిన మార్కెటు సదుపాయాలను మాత్రం ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేయాలని కోరుతూ నేను నా వక్తవ్యం ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. టంకార్ :—అధ్యక్షా, వ్యవసాయాన్ని గురించి చర్చించిన సందర్భంలో ప్రధానమైనటువంటి మూల విషయాలను మరిచిపోయి ఏదో వాగేస్తామంటే కుదరదు. వ్యవసాయమనేది అతి తీవ్రమైన నిర్లక్ష్యంతో మాత్రమే వుంది. ఈ నిర్లక్ష్యమనేది పూర్తిగా భూస్వామ్య ఆర్థిక వ్యవస్థయొక్క ప్రతిఫలము, దాని రూపమునిస్తున్న మనకేయిగాము. మూలమైనటువంటి ఆ వ్యవస్థలో ఆ ప్రధానాన్ని మార్చకుండానే పై పూతలొకొట్టుకు పోతున్న గోడకు పైపై పెయింటు పెట్టుకొనే పని చేసినట్లు మనకేయిగాదు. ఉన్నటువంటి యీ పరిమితిలో అభివృద్ధి చేయడానికి వాస్తవికమైనటువంటి సూచనలు ఏమీ లేవు. నిజి వనరులు కూడా వుండాలి, తమ్మ పుపయోగమునలోకి వచ్చే చిన్న నీటి వనరులు చాలా వున్నవి. ఆ చిన్న నీటి వనరులనైన కేంద్రీకరించడి. అయితే భారీ నీటివనరులకు మధ్యతరతి నీటి వనరులకు ప్రాధాన్యత యిస్తూరుడానే వుద్దేశమున్నాగాము. ఉన్నటువంటి చిన్న నీటి వనరులకు ప్రాముఖ్యమయిస్తే తక్కువ ఖర్చుతో భూమి సాగులోకి వస్తుంది. ఎక్కువ పంట రాబడానికి అవకాశము వుటుంది. భోతే అనేవులు గత ఎత్తు నిమ్నగ ప్రాంతాలు ఉడవులకు సంబంధించి రాష్ట్రానికి రావలసిన లాభనష్టాల గురించి ఎంచడానికి వీలు వుటుంది ఈనాడు అడవులను పెద్ద ఎత్తున అన్యాయము చేసినవాడు గుత్తదారులు. భూస్వాములు. వాడి ఆండ దండలుగా వుటున్న ప్రభుత్వము. ఉదాహరణకు చెబుతాను. 15 సంవత్సరాల నుండి కనీసము 10 సంవత్సరాల నుండియో అడవుల విషయములో జరిగిన అన్యాయమును విచారించడానికి కమీషన్ వేస్తే అందులో నేను రుజువు చేయగలను వరంగల్ జిల్లాలో ఎన్ని ఎకరాల వరకు పోయిందో—మన రాష్ట్రములో కూడా ధనికులకు—జన్నా రెడ్డిలాంటివారి కుటుంబాలకు 40, 50 సంవత్సరాల క్రితము, పైజాము కాలములో వ్యవసాయ భూమి తీసుకున్నవారనే పేరట కొన్ని వేల ఎకరాలు, అతరకు నిరుడుకూడా, నష్టపరిహారము అని చెప్పి కలవాళ్ళ పేరు మీదివ్వడం జరిగింది అట్లాగే కల్లెడ, వాగారం దేశ్‌ముఖ్‌లకు యిచ్చారు, ఆర్మూర్‌ల్లిలో చెరుకుపల్లి ముచ్చిర్‌రెడ్డికి ప్లాంటింగ్ కలపకోసమో, 9 లక్షల విలువ చేసే నాలుగైదు వందల ఎకరాలు లాభసీ భూమి అనే పేరుతో వుంటే, కోర్టులో రెవెన్యూ డిపార్ట్‌మెంటులో కేసులు వున్నప్పటికి, పరిష్కారములేని ఆయనకు యిచ్చారు. గుత్తదారు ఒక కూపు తీసుకుంటే పది మైళ్ళు అడవి. దుంపలు వాహనము కావలసి వస్తున్నది. లారీలో ట్రీ కట్టెలు పోతూవుంటే ఎవరు పట్టుకోరు. మాటికి ఒకటికూడా పట్టుకోరు. గుత్తదార్లు కట్టెలంతా వాహనము చేశారు, భూస్వాములు అడవి భూములను కూశేశారు. ఇంకొక ఉదాహరణ చెబుతాను, చిన్న ఎల్లాపురములో వందరూపాయల మార్కెటరెడ్డికి సుమారు 500 ఎకరాల భూమి మంచి కింద కేసు కలిగినట్లుంటే దీన్ని చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి కేసు సెటిల్‌మెంట్ ఆఫీసర్ మెంటులో సెటిల్‌మెంట్‌లో వుండి దానిని

క్యాన్సల్ చేయమని ప్రాజెక్ట్ చేసినా చేయకపోయినా. కలవ సాఫ్ చేసుకున్నాము భూమి సాఫ్ చేసుకున్నాడు, అసలు వారిని పట్టించుకోకుండా ఉన్నాము మీద కట్టడం యిల్ డిపార్ట్‌మెంటు కోయవారిమీద పడుతున్నది. నర్సాపేటకు 80 మైళ్ళ దూరములో వున్న గంగారం దగ్గర మడగూడెం కోయలను చితకగొట్టారు, 8 పిల్లలను, స్త్రీలనుకూడా అరెస్టు చేశారు. వాళ్ళ భూములు చేసుకుంటున్నందుకు—అదే వింగా తూపతి పేట. సీతానగరములో వాళ్ళకి ల్యాండ్ కన్‌స్టెక్ట్ కోయలను హరిజనులకు—కోర్టు ఇంజక్షన్ ఉన్నప్పటికీ—దానిని వ్యతిరేకంగా డిపార్ట్‌మెంటువారు వారిని కొట్టి కేసులు పెట్టారు, ఏమటి అని తూమరాజం, డి. ఎఫ్. ఒ. వద్దకు వెళ్ళి మా కార్యక్రమం ఆగిపోతే మిమ్మల్ను కూడా అరెస్ట్ చేస్తారు అన్నాడు. కోర్టు ఇంజక్షన్ వుంటే, కాని పైకి పాపే, మంత్రి ఎవడు, వాడు ఎవరు, పీకు ఎవడు అని మాటికి వచిన మాటలు అంటున్నాడు, మూడు చరణపు పైళ్ళు నాశనం పోటిను క్యాంప్స్ వున్నవి. విచారించగా వారిని కొట్టడం జరుగుతుంది. అది అన్యాయం. పోతకోయలకు పైనర్ ఫారెస్ట్స్ మీద పూర్తి అధికారము యివ్వాలి, స్వేచ్ఛగా వాడుకోడానికి వుండాలి, తునికి ఆకు కూలి రేటు కట్టకు 10 పైసలు వుండాలి, వారి జీవన పరిస్థితి బాగుపడడానికి అవకాశము వుండాలి. అలా చేయగా యిం అడవి ప్రాంతాలలో వ్యవసాయము అభివృద్ధి కావడానికి—రిజర్వ్ ఫారెస్టులో సీటి వసతులు, వాగులు వున్నాయి—వాటిని వాడుకోవడం ఆటంకమున్నది, గనైన విధంగా నిర్మించుకోడానికి అవకాశము ఇవ్వాలి నీరు లేకపోతే చెరువులు తవ్వించాలి. ఆ అవకాశము కల్పించాలి పైకము కావాలమనం పడదు అని వున్నాయి. కలవ లేదు, అడగకపోవడము అడ్డుకోడిగారు. ఆ ఫారెస్ట్ నుండి చుట్టు కీసుకొని భూమి పదిలపెడతారు. ఆ అవకాశము కూడా వారికి కల్పించాలి మనవిచేస్తున్నాను. ఆఖరు నా విజ్ఞాపన ఏమంటే ఏరో ఒక డెక్ లైన్ పెట్టి పెద్దవారికి పట్టాలు యిస్తున్నారని ఆరోపణలు వారై పోకుండా చూడాలి. అడవులను పెంచవలసిన అవసరము వుంది, అయితే వనమహోత్సవం వేళ్ళు ఆయిన్నట్టుటి, ఖమ్మం ప్రాంతాలలో వుండే ఆ పేద ప్రజలు, పుస్తు, చింతపెట్లు కొట్టుకున్న వేళ్ళు, తమ భూములలో వేళ్ళకు కలపను పెంచుకోవానికి అవకాశము యిస్తే బాగుంటుంది, దానికి మొక్కలను ఉచితంగా ఇస్తే ఆచరణలో పెడుతుంది, తన సహకారము తీసుకుంటారు, ఆ శక్తిని ప్రభుత్వం చేయాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీభాయి:— అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా ఈ ఫారెస్టు భూములు మనకు కావాలని చెబుతున్నాము. ఫారెస్టులన్నింటి ఎంతో కొంత దోపిడీ అవుతున్నది. ఫారెస్టు ఆఫీసర్స్ వచ్చి వేస్తున్నారు? డబ్బు తీసుకొని వదిలి పెడుతున్నారు. కడియంలోనే మనవాళ్ళు గర్వ్‌మెంట్ ఆఫీసర్లతో మంచి ఫారెస్టు వుండేది. ఇరిగేషన్ అధికారులు వచ్చి మాచినేనిపల్లి చాలా తిక్క ఫారెస్టు వుండేది, యిస్తాడు లేదు. ఫారెస్టు డిజర్వేషన్ అని, కొడవలి కాంగ్రెస్ ఎం.ఎల్.ఏ, మంత్రులుకూడా వున్నారు. వాళ్ళతోనే ఆఫీసర్లతోనూ చాలా ఇబ్బందులు పడి,

పోతే నిజామాబాదు జిల్లాలో యెల్లారెడ్డి తాలూకాలో వెల్లుట్ల, మోతెగాంధారి ప్రాంతాలలో ఫారెస్టు ల్యాండ్స్ వున్నవి. రెట్లు మొలవని స్థలాలు వుంది, బావులు వున్నాయి అక్కడ వుండే ప్రజలు వాటిని సాగు చేసుకునే దశలో వున్నారుగాబట్టి వెంటనే ఆ ల్యాండ్‌ను వారికి యివ్వాలని చెబుతున్నాను. సిరిపూర్ పేపర్ మిల్స్, ఎ. పి పేపర్ మిల్స్, వీరు పర్చేజ్ చేయకపోతే సిరిపూర్ కాంత్రీ పోల్ట్ ఇండస్ట్రీస్ వాళ్ళు ఫారెస్ట్ ప్లాంటేషన్ చేయాలంటే కష్టంగా వుంది. డీర్స్‌కు వీరు అందించలేరు, పోల్ట్ ఇండస్ట్రీస్ వారు పెరిగిపోయినారు, యివి అన్నీకూడా ఫారెస్టు మినిస్టర్‌గారు ఆలోచించాలి. మా స్కీమ్‌లో హామాలిస్ పని చేస్తున్నారు వారిక్కూడా రెగ్యులరైజేషన్ టి వేజెస్ యివ్వాలండీ చాలాకాలం నుండి వారు పెద్దవాళ్ళు అయిపోయినారు వారికి మినిమం వేజెస్ ప్రొవైడ్ చేయాలని చెబుతున్నాను. ఏండో ట్రాక్టర్లు మాకెన్ని ఇచ్చారు —మీగాలం మండి మహబూబ్ నగర్, ఉస్మానాబాద్, మోండా గ్లాస్ ట్రాక్టర్లు అన్నీ వున్నాయి. ఇవన్నీ లెక్క లేకుండా పెరిగిపోయినాయి. ఇవన్నీ పెరిగితే కూడా మార్కెట్లు వున్నాయి వున్నాయి. రేపు డిపేర్ అయిన ట్రాక్టర్లు అక్కడ తిరుగుతూ వుంటాయి. ఏమన్నా అంటే త్రోసుకుంటూ తిరుగుతూ వుంటాయి. ఈ మాట్లాడేవారికి అవసరములేదు, వారి గోల్లు నింపుకోలేని పోతుదిన్నట్టుగా కన్పిస్తున్నారని పోతే ఎగ్జామినర్ ఆఫ్ ఎస్టిమేట్స్ తెలంగాణాను డిపార్ట్‌మెంట్ వారున్నారు, వీరియాటి వుండి, కాని వారిని యిన్ఫ్లూయెన్స్ చేసి ఆంధ్ర ప్రాంతానికి మండి వచ్చినటువంటివారికి పోస్టింగ్స్ ఇప్పిస్తూ వారగ్గరి పోగట్టా వుంది. ఈ ట్రెయిన్ విషయంలోకూడా గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎంత చెప్పినా తెలంగాణా విషయంలో ఇగ్నోర్ చేస్తున్నారు. తిరువాత మిల్క్ సెంటర్లు ఉన్నాయి. నేను యీ ఏపరియంలో క్రిందటిసారికూడా నాలుగు ఇచ్చాను వాళ్ళకివ్వలేదు వాటిల్లు యివ్వడువున్నాయి. క్వార్టర్ లీటరు బాటిల్సుకూడా సప్లయి చేయాలి. 70 పైసలు 80 పైసలు, 90 పైసలుపెట్టి తీసుకోవడం కష్టమవుతుంది. కాబట్టి క్వార్టరులీటరు బాటిల్సుకూడా సప్లయిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో నేను ఎన్నోసారులు చెప్పాను. ఇంతవరకూ క్వార్టరులీటరు బాటిల్స్ సప్లయి చేయడమే లేదు. తరువాత సిప్ సప్లయి చేస్తున్నారు. ఆ సిప్ట్ కె. కె. హాస్ కె. కె. ఆ మిల్క్‌బూత్స్ వద్దనే సప్లయి చేయాలి. తిరువాత పాలు లోపలకొచ్చి దాని లోపున్న ఇస్తున్నారు. ఆ లోపున్న ఉన్నవారికి ఇస్తున్నారుకాని వేరేకు అంది లోపల్డ్ కాన్స్‌వారికి అసలు ఇవ్వటములేదు. తిరువాత ఆర్డినరీ పాలు తేరుకు రోజుకు 2-50 పైసలు. రూ 2-40 లు ఇస్తున్నారు. వారు రెండు [illegible] వారి పరమవెంటు చేయడంలేదు. వారిని [illegible] సెంటర్లతో [illegible] మిల్క్ సెంటర్ [illegible] వారికి ఫారెస్ట్ కేటాయించి [illegible]

అప్లికేషన్స్ మంత్రిగారికి పంపిస్తాను. ఆ విషయం మంత్రిగారు చూడాలి. అడవిలో టింబరుపైన లాభంవస్తుంది కాంబూస్, మద్రిపళ్ళు, ఇప్పకాయ, ఇప్పపువ్వు వీటిపైన లాభాలు చాలా వస్తున్నాయి. ఇక్కడి లాభం ఎంతవచ్చిందో మాకు చూపించలేదు. ఫారెస్టులపైన వచ్చే అదనంకూడా మాకు చూపించాలి. తరువాత పేపరు గొడౌనులు పెంచుతున్నారు. వాజీనాధారం గొడౌనులనుకదే. ఫారెస్టు రేంజర్సు వాడినుంచి సదస్సారాకి వెయ్యి రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. మొక్కలను మేలు పాడుచేస్తాయని మేమనీయడంలేదు. వాటి విషయంకూడా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

అగ్రికల్చరల్ విషయంచూస్తే మంత్రిగారు అగ్రికల్చరల్ లో బాగా ఆరితేరినవారని చాలామంది చెప్పారు అగ్రికల్చరల్ ను ప్రోత్సహించేవారికి నీరు అవసరం. ఇన్నికూడ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలనికోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri H. Satyanarayana: Mr. Speaker Sir, I rise here to support the demands made by the various Ministers but at the same time I wish to draw the attention of the Agriculture Minister and also the Minister for marketing. Adoni, which has got a biggest market for groundnut and cotton and when the cotton prices came down the Government of India started this Cotton Corporation of India to see that the prices of cotton do not come down and thereby give some sort of relief to the ryots. The Cotton Committee fixed a rate Rs. 2·0 per quintal but unfortunately the Cotton Corporation of India instead of giving relief to the ryots seem to have given relief to the agents whom they have appointed to purchase on their behalf. Cotton Corporation of India instead of purchasing directly from the ryots, they, in turn gave the Co-operative Marketing Federation of Andhra Pradesh which in turn appointed agents to purchase cotton on their behalf. These agents instead of giving actual rates to the ryots, purchased lowest grade of cotton which I have also taken some samples and shown to the hon. Minister of Agriculture. The cotton which they have purchased is only either fit for making beds or pillows. They purchased this cotton at the rate of Rs. 100 or 11. and they gave it to the Cotton Corporation of India at the rate of Rs. 210 per quintal, thereby making a clean profit of about Rs. 100. At this rate these agents, the Corporation officials and all these people put together have gained huge profits, thus depriving both the Government and the ryots of getting their due. I made a representation some time ago to the hon. Minister for Agriculture as I told the House earlier. It seemed the officer of the Cotton Corporation one Mr. Prasadarao grew wild and he told some of the merchants that 'some bloody M. L. A. from Adoni has reported this matter to the Government I shall see to it'. He seemed to have even given a threat; whatever it is, the unfortunate position is the idea or the purpose for which the Cotton Corporation of India was started was never fulfilled. The ryots never got this Rs 2·0 as the price for their commodity. One 'modus operandi' for this fraud is they make a bill like this. They say the price of cotton is Rs. 2·0, the (purchase price is Rs. 2.0) and they put it as Rs. 160 now being given. Rs. 60

is being taken as advance from the ryots. At the time of purchase they make it as Rs. 220 or Rs. 210 and thus show to the public that the price actually given is Rs. 210 but unfortunately the price which the ryots have got is only Rs. 110. I am telling this before the House as I have already told the Minister. The ryots refused to sell at that particular price. These agents have stopped selling; the whole country knows that the cotton prices have fallen down. The ryots who come from a distant place with huge quantities cannot keep in the godown because due to rents, the insurance charges and all those incidental expenses (and for his stay of two or three days) will go up. So they are forced to sell at those prices which is quoted by the agents of the Cotton Corporation. So I respectfully submit that this system must be stopped from next year, because this year the purchased cotton is already over. We have already come to the fag-end. The next point that I would mention is with regard to the Market Committee at Adoni. Adoni market committee is one of the biggest market Committee in the State perhaps next to Warangal, but the facilities that are there are far from satisfactory. I think the hon. Minister for marketing has also seen it is Market Committee. If he has not seen he might take the first opportunity to see the facilities that are afforded to these ryots that come there. The Market Committee levies some fees from the merchants. These fees have grown almost to Himalayan heights. It seemed that nobody seems to have paid the fees to the Cotton Market Committee. I learnt that one of the of the firms have got dues of about 40,000 rupees. I don't want to name the firm. Some firm owes Rs. 40, 000, some other firm owes Rs. 20,000. Like this lakhs of rupees are due from the merchants to the Cotton Market Committee.

The Government need not come forward to help, only if this fees could be collected. With this fee they can build market, or sheds for the ryots, who come there so that they could rest there sleep there. It is an important thing, Sir, which has been agitating the people of Adoni.

I urge the hon. Minister to see that grading is done at Adoni for cotton and groundnut before the commodities are taken to the Marketing Committee. My latest information is this has not been done; but if this has been done only yesterday or day before. I can not say. Grading to much advantage to the ryots' is done in Maharastra and Karnataka. If grading: a, b, c, d etc., is done the prices can be settled, on the spot, then and there only. Thus there will be no necessity for these merchants to dash helter skelter, for the rates follow the grades, especially for groundnut. For this automatic clearing is necessary, as obtained in Karnataka, and this is done even in cotton.

At Adoni the cotton is brought, given to merchants which they stock. After sometime, at the time of actual selling somehow mysteriously the weight of cotton goes down. Obviously because of lack of good storage arrangements, that is stolen by some persons, or something like that is done. In this regard, I learn, that in Gadak, soon after cotton is brought it is weighed, it is labelled, and when

the purchase comes then the weight on the label forms the basis and no more weighing is done at the time of selling. By introducing this system at Adoni also there will be no chance of stealing. Already there is thieving in the name of refraction, impurity, etc. Simplest alone cost heavy to the cultivators, as much of the cotton will be taken in the name of impurities. I need not tell, the people involved in this sort of stealing, but so many people have shares. The proper thing will be that as soon as cotton has come to the market, it must be weighed and labelled; then that weight mentioned on the label should form basis for any future transactions and sale, so that the poor ryots are saved from lot of stealing.

Thank you, Sir.

(శ్రీ బి. ఉపేంద్ర (ఉరవకొండ):—అధ్యక్షా వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి డిమాండుమీద మాట్లాడటానికి నాకు కొంత సమయం ముఖ్యంగా రాయలసీమ మెట్ట ప్రాంతం. అక్కడ ఎక్కువగా వేరుశెనగ వ్యవసాయం పంటలు, కొన్ని, కొద్దిప్రాంతాల్లో వరులు, వరి పండిస్తాము. అయితే తక్కువ వర్షపాతం వచ్చి కరువు కాటకాలతో ఉండే ప్రాంతాలు మావి. గత్యంతరం లేక కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి రైతులు వేరుశనగ వేస్తున్నారు. సరైన పంటలు కలిగి ఆదుకుంటుందని ఆశతో వేస్తున్నారు. అయితే ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వం వారు ప్రకటించిన ధరలు రైతులకు ఏమాత్రం లాభసాటిగా లేవు. ఉదాహరణకు నేను 70 రోజుల్లో పంటకు వచ్చే వేరుశనగ విత్తనాలు ఎకరాకు 30 కిలోలు వేశాను. ఈ విత్తనాలు ఎకరాకు 30 కిలోలు వేస్తే 300 కిలోలు పంట పండుతుంది

కాయకు పురుగులు పట్టి గొగ్గిడి పడిపోతున్నది. కాబట్టి ఆ గొగ్గిడి పడిపోకుండా దానిని అరికట్టే పరిస్థితులు అక్కడ ఉండే ఉద్యోగస్థులు కాని దానికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంటు కాని ప్రయత్నం చేయడం లేదు. దీనికి ప్రభుత్వం ఎంతవరకు ప్రోత్సాహం ఇస్తుందో అర్థం కాకుండా ఉంది. ప్రత్యేకంగా దీనికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటే ఎక్కువ వ్రత్తి వంట పండించి ఉత్పత్తి చేయవచ్చును. కాబట్టి ప్రతి పంటకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహం కలుగచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. తుంగభద్ర హై లెవెల్ కానల్ క్రింద వంటను పండించేదానికి అవకాశాలు సక్రమంగా ప్రభుత్వం పరిశీలన చేయడం లేదు. అక్కడ ప్రోత్సాహం సక్రమంగా ఇస్తే, అక్కడ ఉన్న ఆయకట్టుదారులకు సరైన వాతావరణం కలుగ జేస్తే ఎక్కువ పంట పండించేదానికి వీలు ఉంది. అక్కడ బుల్ డోజరు లేనందువల్ల సామాన్య రైతులు వారికి ఇచ్చిన ఆయకట్టును సక్రమంగా చదును చేసుకుండా ఉంచడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఎన్నో పర్యాయాలు విజ్ఞప్తులు చేయడం జరిగింది. బుల్ డోజర్లకు నిర్ణయించిన ధర చాలా వివరీతంగా ఉంటున్నదని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. దీనిని బట్టే తగ్గించి ఉదారకొండ ప్రాంతంలో ఈ ఆయకట్టుదార్లకు బుల్ డోజర్లు వ్యయం చేయనవసర అవకాశం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో అక్కడక్కడ కొన్ని అడవులు ఉన్నాయి. అక్కడ ఏ విధమైన చెట్లు లేవు. ఏమైనా కొంత గుట్టి భాగాల్లో పెరిగే వరిస్థితులు ఉన్నాయ్యి. అక్కడ చెయిరీ ఫారమ్ ఏదైనా ప్రోత్సాహం చేస్తే కొంతవరకు పత్తి వృద్ధి కావడమే కాకుండా ఉద్యోగులకు కూడా వీలు కల్పిస్తుంది. అక్కడ కి. మీ చేలు [illegible] ఉంది. కాబట్టి ఆ ప్రాంతాన్ని చెయిరీ ఫారమ్‌గా తీసుకుంటే చుట్టూ కాపలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆయకట్టు స్థిరత్వంతో [illegible] వేలాది [illegible] పెద్ద శ్రీరంగ పని చేస్తున్నాయి. [illegible] ఉత్పాటు చేయుటకు వీలుగా [illegible] వీళ్ళందరికోసం ఇండ్లు [illegible] [illegible] [illegible]

ము ఖ్యమైనది. వ్యవసాయము ప్రజలు ప్రతిశేటుపంటిది ముఖ్యంగా మెదక్ జిల్లా, మా గజ్వేల్ తాలూకాలో ఇప్పటికి 9 మాసాలు కాలము అయిపోయినా ఇప్పటి వరకు రైతులకు ఎరువులు అందలేదు. వాళ్లకు పంటలు లేకుండా పనులు లేకుండా అయిపోయింది ఇప్పుడు చెరుకులు పెట్టినారు. రకరకాల విత్తనాలు పెట్టినారు, కాని ఇంతవరకు వారికి ఎరువులు లేవు. నేను డైరెక్టరు గారిని ఇక్కడి 14 వ తారీఖు కలిశాను, మరల 16 వ తారీఖున కలిశాము కాని ఇంతవరకు వారికి ఎరువులు దొరకలేదు. మరి అవి బ్లాక్ మార్కెట్‌లో ఎక్కడ అమ్ముతున్నారో, ఎక్కడ నించి అమ్ముతున్నారో ఆ భగవంతునికి తెలుసును.

(శ్రీ) కాకాని వెంకటరత్నం :—ఇదివరకే పంపించామండి

(శ్రీ) జి. సైదయ్య —మంత్రిగారు చెపుతున్నారు గాని పంపించామో, మరి అవి ఎక్కడ పోయినామో తెలియదు నిన్ననే నేను గజ్వేలుకు పోయి వచ్చాను. చెరుకులన్నీ ఎర్రబడిపోయినాయి. ఈ విషయం గురించి చెప్పడానికే నేను అధ్యక్షులవారితో కొంచెము సైము తీసుకొని మాట్లాడవలసినిచ్చినది. కనుక మంత్రిగారు దయచేసి మా గజ్వేల్ తాలూకా ప్రాంతములో వెంటనే ఎరువులు అందజేసేటట్లు చూడాలని మనవి చేసుకొంటున్నాను ఇప్పుడు చాలా చోట్ల మొన్న వర్షము పడింది. కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో కొద్దిగా నీళ్లు వచ్చాయి. వరి నాట్లు వేసుకొంటున్నారు మరి వరి వేసుకోవాలన్నా మిర్చి వేసుకోవాలన్నా రాగులు వేసుకోవాలన్నా, జొన్న వేసుకోవాలన్నా ఎరువులు కావాలి. కనుక ప్రభుత్వమువారు ఈ ఎరువుల పంపిణీ సరియైన పద్ధతిలో చేయాలని, సకాలములో పంపిణీ చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వమువారు చాలా పెద్దగా పనిచేస్తున్నారు లేదని నేను అనడంలేదు. కాని మీరు చేసే సహాయము సైములో అందడంలేదు పదో ఆరో అయిపోయినతరువాత 4 గంటలకు భోజనము పెట్టినట్లు అవుతుంది కనుక మంత్రిగారు దయచేసి ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకొని తప్పకుండా మాకు వెంటనే ఎరువులు పంపించాలని కోరుతున్నాను ఇక్కడనే మిల్క్ ప్రాజెక్టు అని మూడుచోట్ల మరి దేశ దేశాలలోను, జిల్లా జిల్లాలలోను. తాలూకా తాలూకాలలోను పెట్టి ఉన్నారు. పైనుకబడిన జాతుల వివరం మీ గృష్టికి తెస్తున్నాను మారిటుపులు, గొరవఱులకు ఆసోకాటుండా ఇంకా పైనుకబడినవారికి ఒక ఉద్యోగమునుకూడా దొరకథరులేదు. వారు ఏమి చేద్దవదువులు చదువుకొన్న వారు కాదు, 7 వ తరగతి, 8 వ తరగతి, 10 వ తరగతి ఆ విధంగా చదువుకొన్నటువంటివారు మరి వారికి పెద్ద ఉద్యోగాలు లేకపోయినా చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలైనా పైనుకబడినవారికి కలుగజేయమని కోరుతున్నాను. వారికి విషయాలు తరువాత చెప్పడానికి రాదు. సరియైన పద్ధతిలో చెప్పలేదు. నేను చెప్పింది చేయడానికి కూడ రావడంలేదు. మరి మంత్రిగారు నేను చెప్పిన ఈ సూచనలపట్ల శ్రద్ధ తీసుకొని మా ప్రాంతానికి తగు సౌకర్యాలు [illegible] మనవిచేస్తూ వెళ్లి తీసుకొంటున్నాను

(శ్రీ వై. వెంకటరావు —అధ్యక్షా, అధికోత్పత్తి సాధించాలని చెప్పుతున్నారుగాని రైతులు ఎటువంటి ప్రోత్సాహముకూడ లభించడంలేదు. ముఖ్యంగా, అధికోత్పత్తి సాధించాలంటే ఒకటి అవసరము అది క్రాప్ అండ్ క్యాటల్ ఇన్స్యూరెన్సు అని నేను అనేక సార్లు చెప్పుతూవచ్చాను. కాని ఇంతవరకు ఈ పశువుల భీమాగాని, పంటల భీమాగాని పెట్టడం జరగలేదు దాన్నిగురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రాణాము, పెడతామని చెప్పుతున్నారుగాని అది రాలేదు. ఇక ఎరువులు దొరకడంలేదనేది చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఇప్పుడు మిత్రులు సైదయ్యగారుకూడ అదే విషయం చెప్పారు అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఫర్టిలైజర్సు కాన్షన్ నెస్ అనేది ప్రతి రైతులోను వచ్చింది. కారణం ఏమిటంటే ఈ సాయిల్ అంతా రిప్లీట్ అయిపోయి, దానిని రిప్లనిష్ చేయవలసిన పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు, కెమికల్ ఫర్టిలైజర్సుతప్ప మరొక మార్గము లేదు. ఇన్‌పుట్సు లేనప్పుడు మళ్ళీ రిటర్న్ రాదని అందరికి తెలుసును. ఈవాడు ఫర్టిలైజర్సు, అమోనియం సల్ఫేట్ అపురూపం అయిపోయింది. అడల్ట రేషన్ ప్రారంభమైంది. బ్లాక్‌మార్కెట్లలోకూడా జరుగుతున్నది. ఇంకొకటి దాదాపు 25 వేల టన్నుల ఫర్టిలైజరు విశాఖపట్టణంలో పట్టుకొన్నట్లు వంటిది ఆక్కడి హార్బరులో ఉన్నది రెండు లక్షల రూపాయలు డీలర్సు రగ్గరుముచి కట్టించుకొనిన తరువాత అది ఆ హార్బరులో ఉన్నది. అది సైకోర్టులో రిట్ ఉన్నది. అది తొందరగా డిస్‌పోజ్ ఆఫ్ చేస్తే ఆ 25 వేలటన్నులు రైతులకు అభ్యంతయ్యేలట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. ఇక సేవనల్ పీడ్ కార్పొరేషన్ వాళ్ళు సీడ్సు కొద్దిగాసప్లయి చేస్తున్నారు. ఏదో మినికిట్సు, పై యీల్డింగు వెరైటీస్ ఇచ్చామని. అని రైతాంగానికి ఎక్కువ ఉపయోగపడుతుందని చెప్పారు. కాని అవి కొద్దిమందికే లభ్యమై నాయి తరువాత ఐశ్వర్యం! అని హైయీల్డింగు వెరైటీలు వేయమని ప్రభుత్వం పొరపగండా చేస్తున్నారు. కాని దానివల్ల రోగాలు ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. దానికి ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ మెజర్సు ఎక్కువ కావాలి. ఆవిధంగా ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ మెజర్సు వచ్చేటప్పటికి మొత్తముమీద 4 లక్షలు చిల్లర ఖర్చుపడి యిస్తామని చెప్పుతున్నారు. హై యీల్డింగ్ వెరైటీలు ఎన్‌కరేజ్ చేస్తున్నారు. దానికి ఇన్సెంటివ్ బోనస్ ఇస్తాము, క్వింటాలుకు 5 రూపాయలు ఇండియన్నారు. మే మంతా వేశాము ఈ హైయీల్డింగు వెరైటీలు మరి మాకు ఇంతవరకు ఆ ఇన్సెంటివ్ బోనస్ రావడంలేదు, ఎన్నోసార్లు కలెక్టరుకు చాయతంకూడ ఇయ్యుతున్నది. కాబట్టి మీరు చెప్పేటట్లుచేయటి మాటలు ఆమలు జరిగేటట్లుకూడ చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ మెజర్సు గురించి ఇక్కడ హైదరాబాదులో ఒక సెంటరు ఉన్నది, అది చాలా కాలం పనిచేస్తున్నది. దాని మనం చూచి వచ్చాము. కాని రైతులకు చూపెయ్యక్క ప్రయోగాలు అందించలేదని ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో చూచుకొంటే మూడుమూడు కోట్ల రూపాయలు అదనపు రూపాయలు [illegible] [illegible] [illegible]

గాని, నూటికి 20 వంతులు పోతోంది. కాబట్టి దానికి ప్రాముఖ్యత ఉన్నదో మంత్రిగారుకూడ తెలుసుకోవాలి. కాబట్టి ప్లాంట్ ప్రాజెక్టులకు యిచ్చిన మీగర్ అలాట్‌మెంటు, 4 లక్షలు చాలదు, ఎక్కువ ఇచ్చి దానికి ఆ సౌకర్యము కలుగజేయాలి అని ఆశిస్తున్నాను. ఇక సప్లయి చేసిన స్పేర్సియర్సు గురించి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఒక్క స్పేర్స్ కూడ పనికి రావడంలేదు.

(శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—పవర్ స్పేర్సియర్సు పంపిస్తూవుంటే కూడ పనిచేయడంలేదు అని అంటే ఎట్లా ?

(శ్రీ వై. వెంకటరావు :—మీరు చెప్పే సమాధానాలు అలాగే ఉంటాయి. మేము అనుభవము మీద చెప్పుతున్నాము. ఇప్పుడు ఎరువులు పంపిస్తున్నాము అంటున్నారు. కాని దొరకడంలేదు. అవి దొరుకుతూవుంటే దొరకట్లేదు చెప్పవలసిన అవసరం ఏముంది. మేముకూడ రైతులమే కాబట్టి ఆ విషయం మాకు తెలుసు. తరువాత సాయిల్ కన్‌సర్వేన్సీ గురించి యిటీవల బిల్లొచ్చారు. అవంతపురంలో కాంటూర్ బండింగ్ మొదలు పెట్టారు. అది పెడితే దాదాపు 75 మంది ఆఫీసర్లను సస్పెండ్ చేశారు, దాదాపు 10 లక్షలు దానిక్రింద పోయినాయి. ఈ విధంగా జరుగుతున్నది. ఈ పెట్టిన క్లోసం ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్‌ను కార్పొరేషను వాళ్ళ దగ్గర ప్రభుత్వం తీసుకొని 10 లక్షలు ఉంచే, ఆ డబ్బుతో ఇతర చోట్ల పెట్టి రైతుల్ని కొనిపించి, వారి రూపాయలు ఇంటరెస్ట్ ఫ్రీ క్రింద రైతులమీద వేసివారు. యిదే స్పేర్స్ మీద ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి స్కీము. మార్కెటింగ్ గురించి రైతులు వండించినవన్నీ డిస్పోసిబిల్ సేల్స్‌కు అమ్ముకొంటున్నాము. గోడౌన్ ఫెసిలిటీస్ లేవు. గోడౌన్ ఫెసిలిటీస్ క్రియేట్ చేస్తే ఫార్మర్స్‌కు డబ్బు పెట్టే అవకాశం వుంటుంది. అక్కడ ధాన్యం వుంచుకొని, డబ్బు తెచ్చుకొని, ఆ తరువాత అమ్ముకోవటానికి వీలుగా ఉంటుంది. రైతులు బాధపడుతూ అప్పులు తెచ్చి డబ్బు పెట్టే అవసరం ఉండదు. ఇటువంటి స్కీములు ఏమీ లేకుండా ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ వాళ్ళకు ఇవ్వడం వల్ల ప్రయోజనం లేదు. కాబట్టి ఈ విషయాలు ఆలోచించి, ఈ ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ వాళ్ళ దగ్గర నుండి ఇవ్వడం ఆపివేసి, ఆ డబ్బు రైతులకు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఇంకా ఎన్నో విషయాలు చెప్పవలసి ఉన్నది. కాని సమయం లేదు కాబట్టి ఈ విషయాలు మాత్రమే చెప్పి నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తున్నాను.

అంగలకుదురు చిల్లింగ్ సెంటర్ ఉంటే దానిలో 88 కలెక్షన్ సెంటర్స్ ఉన్నవి. దాదాపు 100 గ్రామములనుంచి పాలు వస్తూవుంటాయి. కాని అక్కడవున్న ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్స్ అయిదుగురు. ప్లాంటింగ్ మేటర్ చాలా తక్కువగావుంది ఇంకా స్టాఫ్ కావాలని చీఫ్ సెక్రటరీని అడిగితే అస్టిరిటీమెజర్స్ మీకు ఇవ్వటానికి వీలులేదు అంటున్నారు. ఆటువంటప్పుడు మిల్క్ ప్రొడక్షన్ వృద్ధిచేయటం ఎట్లా? యిది అటానమస్ బాడీగా, కార్పొరేషన్‌గా చేసుకుంటే ఆటు ప్రొడ్యూసర్స్‌కు, అటు కన్‌జూమర్స్‌కు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఆటువంటి సౌకర్యాలు కలుగజేసుకోవచ్చునని మనవిచేస్తున్నాను. ఇండియన్ డైరీ కార్పొరేషన్‌వారు ఆపరేషన్ ఫ్లడ్ క్రింద ఫీడర్ బేలన్సింగ్ ప్లాంట్ అని గుంటూరు జిల్లాకు ఒకటి శాంక్షన్ చేసినట్లు మాకు తెలుస్తున్నది ఆ విషయం బోట్‌లోకూడ చెప్పారు. దానికి 10 లక్షల రూపాలు ఈ సంవత్సరం కేటాయించినట్లు తెలుస్తున్నది గుంటూరు దగ్గర వడ్లమూడి పాంతంలో పెట్టాలనుకొంటే డైరీ ప్లేస్ డింగ్ ఇవ్వలేదు. తెనాలిలో పెట్టటానికి నిర్ణయం చేశారు. అక్కడ మిల్క్ ప్రొడ్యూసర్స్ 60 ఎకరాలుకొని ఇస్తామని చెబుతున్నారు కాని ఇంతవరకు చర్యలు తీసుకోలేదు. తగు చర్యలు తీసుకొని ఆ బేలన్సింగ్ ప్లాంట్ తెనాలిలో పెట్టేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. ఆగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ క్రింద రైస్ రిసర్చ్ స్టేషన్ తెనాలిలో ఉంది. ఆ ఒక్క సెంటర్‌లోనే లాభం వస్తున్నది. సంవత్సరానికి 18 వేల రూపాలు లాభం వస్తున్నది. తక్కిన సెంటర్స్‌లో ఎక్కడా లాభం కనబడటంలేదు. కాని అక్కడ భూములులేవు. అక్కడ భూములులేక యితరుల దగ్గర కౌలు తీసుకొని ఫాంట్లో రైస్, కాటన్ రీసెర్చ్ చేస్తున్నారు. దాదాపు 12 లక్షల ఎకరాలలో రైస్, 8 లక్షల ఎకరాలలో పల్సెస్, 80 వేల ఎకరాలలో కాటన్ రీసెర్చ్ చేస్తున్నారు. దానికింద వారికి సూపర్‌విజన్ ఉంది ఆక్కడ భూములులేవు. భూమాత తీసుకొంటున్నారు. బిల్డింగ్‌లులేవు. అక్కడ బిల్డింగ్స్ కట్టించాలి. అండ్‌కొనే వసూళ్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఫినిరీక్‌కు సంబంధించి నిజామ్ పట్నం పాంతంలో ఆయిల్ పామ్స్ దొరుకుతాయి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో లాంగ్ స్టాపిల్ కాటన్ నిజామ్ పట్నం దగ్గర డెవలప్ చేయాలి. ఆక్కడ పెద్దలు ఉన్నారు. ఆటు వైపు వెళ్ళి, పీండ్ మార్కెట్స్, ఇతర ప్రాంతాలు అందరికి చూపించి వీటిని పట్టుకొని ఇతరులకు నష్టం కలుగకుండా అవకాశం ఉంటుంది. పరిశ్రమలు పెట్టడానికి కొంతమంది ముందుకు వస్తున్నారు. ఆక్కడ రోడ్స్ సౌకర్యాలు ప్రభుత్వం అభివృద్ధిచేయాలి. కాటన్ పండించటమే కాకుండా ఆక్కడ ఉన్నది. ఈ పరిశ్రమలు పెట్టడానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయి. ఈ పండించటమే కాకుండా ఆక్కడ మిల్స్ కూడా పెట్టడానికి అవకాశాలున్నాయి. కాటన్ కొనుగోలు చేసే విషయంలో ఆక్కడ ఉన్నవారికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా ఎన్నో ఇవ్వాలి.

గర్వకారణమైన మన రైతాంగానికి కటువంటి దెబ్బ కొట్టినే మాత్రం మళ్ళీ మీరు రైతాంగాన్ని సృష్టించుకోలేరని చెబుతూ మీరు తప్పనిసరిగా నేను చెప్పిన సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పాటిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ వీరప్ప (నల్లమడ) :— అధ్యక్షా, మన దేశం ముఖ్యంగా వ్యవసాయం ప్రధానమైనటువంటి దేశము. ఏ విధమైనటువంటి పరిశ్రమలకు పోల్చినటువంటి దేశంగా తయారైనది ఈ అగ్రికల్చర్ విషయంలో అనాది నుంచివున్న పరికరాలే ఇపుడూ ఉన్నవి. ఏదో కొద్దిపాటిగా తప్ప ఆ నాడువున్న పరికరాలకు, ఈ నాడువున్న పరికరాలకు ఏమీ లేదా లేదని చెప్పటానికి బాధ పడుతున్నాను. ఆ నాటి నాగలి ఈ నాడు ఉంది. ఆ నాడు రూరల్ ఎకనామిక్స్‌లో మేము చదువుకొన్నటువంటి లైట్ ఇంప్లిమెంట్స్ ఈ అగ్రికల్చర్‌లో ఉపయోగించాలన్నది యింతవరకు జరగలేదు అందుకు కృషి జరగలేదు. ఏవో కొన్ని యినువ నాగళ్ళు, ఈ ట్రాక్టర్స్ చూస్తూ యింప్లిమెంట్స్‌లో అభివృద్ధి జరిగినదని అంటున్నారుగాని, ఈ వ్యవసాయరంగంలో వ్యవసాయ పరికరాల విషయంలో ఏ విధమైన అభివృద్ధి జరగలేదని చెప్పటానికి చింతిస్తున్నాను వెనకటికంటె యిపుడు వ్యవసాయరంగంలో రైతులకు సదుపాయాలు ఏమి చేస్తున్నారు ? అన్నిటికి రైతు చాలా ముఖ్యుడు. అతనికి సహకారం చేయాలి, అభివృద్ధి చేయాలని మాట్లాడుతున్నాము. కాని విత్తనాల సరఫరాలో లోట్లు జరుగుతున్నవి. పటలు పెట్టినాక విత్తనాలు సరఫరా చేయటం, లేదా యీ విత్తనాలు ఎపుడు వేయాలో రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయకుండా విత్తనాలు యివ్వటం యిటువంటి లోటుపాట్లు జరుగుతున్నవి. ఎరువుల సరఫరాలోకూడా లోటుపాట్లు ఉండటం జరుగుతున్నది ఈ విషయాలు యీ సభలో అనేకసార్లు అనేకమంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ ఉన్నారు. కాని మంత్రిగారు వచ్చే పద్ధతి క్రమంగా సరఫరా జరుగుతున్నది అని అనటంలో అర్థం లేదు. ఆ సరఫరా జరగనివాడు మొత్తం వ్యవసాయమంతా కుంటు పడుతుంది. ప్రభుత్వం తమ లెక్కల ప్రకారమే డ్రౌట్ కండిషన్స్ ఉన్నవని ఒప్పుకొంటున్నారు మేము డ్రౌట్ కండిషన్స్ ఉన్నని, మీరు సహాయం సహకారం చేయాలి అని అంటే—డ్రౌట్ రాలేదని అంటున్నారు. మీరు సివిల్ సప్లయీస్ వాటిల్లో ప్రానే నోట్స్‌లో డ్రౌట్ కండిషన్స్‌వల్ల వంటలు ఫండలేదు అని వ్రాస్తారు. మేము కరువు వచ్చింది, మా అవసరాలు తీర్చండి, సహాయం చేయండి—అన్నప్పుడు కరువు రాలేదు అంటారు. మళ్ళీ కర్ఫ్యూ ఉన్నన్నాళ్ళు అమలుచున్నది. కొంతమంది వంటలు పెట్టలేకుండాపోతున్నారు. కొన్ని విత్తనాలు దేవివి మొలవకుండా ఉన్నవి. ఈ పరిస్థితిలో ముందుగాను ఇవ్వడు పరపతి సహకారం ఎక్కువ ఏమి చేశాము ? కోపరేటివ్ రంగంలో 100 కి 99 మంది బోగస్ వ్యవహారం ఉండటం అన్నది ప్రతి సభ్యుడు విమర్శిస్తున్నాడు. సామాన్య రైతులకు పరపతి సౌకర్యం దొరకదు. అక్కడక్కడో స్టేట్ బ్యాంక్ కొన్ని బ్రాంచెస్ వేర్పాటు చేసి రైతులకు పరపతి, సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. ఈ భూపంపకాలవల్ల, ఆర్డినెన్స్‌లవల్ల రైతులకు

ప్రయివేటు రంగంలో అప్పులు దొరకటంలేదు. కోపరేటివ్ రంగంలో అప్పులు పుట్టటంలేదు. రైతుల పరిస్థితి చాలా అన్యాయంగా ఉంది. కాబట్టి పరపతి సౌకర్యం వెంటనే వారికి కలుగజేస్తే తప్ప వారు విత్తనాలు వేసుకొనే పరిస్థితి లేదు. ఎగ్రిక్చర్ యూనివర్సిటీకి చాలా తక్కువ మొత్తం కేటాయించారు. ఆ మొత్తం వారి ఉద్యోగుల జీతభత్యాలకే సరిపోదు. ఇక వారు రిసర్చి ఏమి చేయగలుగుతారు, ఏమి అభివృద్ధి చేయగలుగుతారు ? వారి జీతభత్యాలకు అప్పు కూడ పుట్టటంలేదు. 11 పర్సెంట్ అడుగుతున్నారు. ఆ యూనివర్సిటీ మనకు ఉపయోగపడే రీతిలో ఉండాలంటే—దానికి అధికంగా మొత్తాలు కేటాయించాలి. అపుడే అది అభివృద్ధి కరమైన పంథాలో నడవటానికి వీలుంటుంది. మొన్న మంత్రిగారు ద్రాక్ష చెట్లకు వచ్చిన వ్యాధులు గురించి పరిశీలన చేయలేక చాలవరకు నష్టం జరిగిపోయిందని చెప్పినారు. అట్లాంటి నష్టం జరకుండా చూడాలి. వ్యవసాయ రంగంలో ఏ విధమైన వ్యాధి వచ్చినా వెంటనే పరిశీలించి వాటిని నివారించే పద్ధతులలో ఉండాలి. వెంటనే అలెండ్ అయి శ్రద్ధ తీసుకొనే పరిస్థితి ఉండాలి. వాటి పరిశోధనకు ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించాలని నేను కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా, ఈ డెయిరీ ఫార్మింగు విషయంలో, ఇది మొత్తము పట్టణాలకే పరిమితం అయింది గ్రామాలలో పెట్టడంలేదు. ఇంతకు ముందు ఈ సబ్జెక్ట్ వచ్చినప్పుడు కూడ నేను మాట్లాడాను, కాని ఏమి చర్య తీసుకోలేదు. ఈ డెయిరీ ఫారమ్ము గ్రామాలలో పెట్టవలసినటువంటివి. అక్కడ వచ్చిక జాగుంటుంది, అక్కడనే జంతువులకు అనుకూలమైన పరిస్థితి ఉంటుంది కాబట్టి గ్రామసీమలలోనే ఇది ఎక్కువ అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశమున్నది. కాబట్టి వాటిని గ్రామసీమలలో ఎక్కువగా పెట్టేటటువంటి పరిస్థితి చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, అనంతపురములో ఒక ఫారము ఉన్నది. అక్కడ ఒక ట్రాక్టరు మాత్రమే ఉన్నది. ఒక ట్రాక్టరు 500, 600 ఎకరాలవరకు వ్యవసాయము చేయడానికి వీలుంటుంది. కనీసం ఆ ఫారమకు 2, 3 ట్రాక్టర్సు అయినా సప్లయి చేయాలి. ఇవి అనేక చోట్ల నిరుపయోగంగా ఉంటున్నాయని వింటున్నాము, కాబట్టి అనంతపురము ఫ్యాక్టరీకి 2, 3 ట్రాక్టర్సు తరలించి అభివృద్ధి సాధించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేసుకొంటున్నాము. అంతేగాక, ఈ సాయిల్ కన్సర్వేషన్ విషయంలో అనేకమైన లోటుపాట్లు, ప్రత్యేకంగా మా అనంతపురము జిల్లాలో జరిగి మాకు తీరని లోటు పర్పడిందనేది మీ అందరికి తెలుసు. మాకు కావలసింది ఆ అధికారులైన చర్య తీసుకోవడం కాదు, లేక ఆతడు ఏమవుతాడు, ఇతడేమవుతాడు అనేది కాదు. మాకు అన్యాయంవల్ల జరిగినటువంటి లోటును వ్యవసాయ డిపార్టుమెంటు భర్తీ చేస్తుందా లేదా అనేది కావాలి. ఈ విధంగా శాశ్వతమైన కరువు నివారణకు కోటి, 60 లక్షలు ఇస్తే, అది ఈ విధంగా దుర్వినియోగము చేస్తే అందువల్ల నష్టపడింది మేము, గనుక ఈ కోటి, 60 లక్షల రూపాయలను ఏ విధంగా భర్తీ చేయగలరు ? దానిని వేరే హెడ్ క్రిందనైనా తీసుకువచ్చి అనంతపురము జిల్లాలో ఖర్చు పెడతారా లేదా, లేకపోతే మాకు తీరని లోటు

ఉంటుంది అనేది గుర్తించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. తరువాత మా అనంతపురం జిల్లాలో ఈ డెయిరీ ఫార్మింగు ప్రాజెక్టు ఒకటి నెలకొల్పాలని మనవి చేసుకొంటున్నాను. పాలపొడి ప్రాజెక్టు ఒక దానిని నిర్మించే అవకాశాలు ఉన్నాయని ఇదివరకే పరిశీలన ద్వారా తెలిసింది. కాబట్టి అక్కడ అదొకటి నెలకొల్పాలని మేము పదే పదే ప్రార్థిస్తున్నాము. తరువాత ఈ క్రెడిట్ ఫెసిలిటీసు గురించి ఈ స్టేట్ బ్యాంకులతో ముఖ్యంగా మన మంత్రిగారు మాట్లాడి అక్కడక్కడ గ్రామసీమలలో ఒక కేంద్రాన్ని నెలకొల్పాలని కోరుతున్నాను. అంతేగాక, వ్యవసాయ రంగంలో ఈ పంపిణీల విషయంలో ముఖ్యంగా శ్రద్ధగా తీసుకొని ఖుద్దున పరిశీలిస్తే తప్ప ప్రయోజనం లేదు. నేను కొన్ని సలహాలు ఇచ్చినాను, ఏ విధంగా సరఫరా చేయాలని, అక్కడ ఎం. ఎల్. ఏస్. ఉంటారు, అక్కడ కన్సైన్‌మెంటు వస్తూ వే ఎంత వచ్చిందో వాళ్ళకు కాపీలు పంపడం, ఎవరెవరికి పంపించింది ఆ లిస్ట్ కూడ మాకు పంపించినట్లయితే, మేము ఆ విషయంలో సహకరించడం ఒరుగుతుంది. ఏది జరుగుతుంది, ఏది జరగలేదని చెప్పగలము. కాని మాకు ఏ విధమైన ఇన్‌ఫర్మేషన్ పంపించకుండా మా నుంచి సహకారము కోరడం సరియైన పద్ధతి కాదు. కాబట్టి ఆ విధంగా వెంటనే చర్య తీసుకొని మాకు ఆ వివరాలు కాపీలు పంపించేట్లు చేయాలని కోరుతూ ఈ సూచనలన్నీ అమలు చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—అధ్యక్షా, ఈ వ్యవసాయ శాఖకు సంబంధించిన డిమాండు సందర్భంలో ప్రప్రథమంగా క్రాపు ఇన్స్యూరెన్స్ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. సంకర జాతి విత్తనాలు మనము ప్రవేశపెట్టినప్పటినుంచికూడ రైతు ఎంతో పెచ్చు మొత్తము పెట్టుబడి పెట్టవలసియున్నది. కాని ఈ సంకర జాతి విత్తనాలు అన్నీకూడ ఎక్కువగా పెస్టు డిసీజస్ రావడంవలన ఆ పంట ఆకారణంగా నాశనమైపోవడం, తద్వారా రైతు పెట్టిన పెట్టుబడి అంతాకూడ నష్టం అయిపోవడం అవిధంగా రైతు విపరీతంగా నష్టపడడమే కాకుండా ఇప్పుడు భయపడుతున్నారు కూడ. 69 సంవత్సరము నుంచి మా కోస్తాజిల్లాల్లో తుపాను వచ్చినప్పటినుంచి వరుసగా 4.5 పంటలు నాశనమైపోయినాయి. హైబ్రీడ్ వెరైటీసు వేడితే ఎక్కువ లాభము వస్తుందని దాని మీద ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టడము, తీరా చూస్తే, ఏదో డిసీజ్ వచ్చి పంటలు నాశనమైపోవడంచేత. ఈ హైబ్రిడ్ వెరెయిటీస్ వేయడానికి భయపడేటువంటి పరిస్థితి వీర్పడింది. ముఖ్యంగా రైతుకు ఒక గ్యారెంటీడ్ ఇన్‌కం రావాలంటే క్రాపు ఇన్స్యూరెన్సు ద్వారా ఒక అస్యూరెన్సు కనుక ఇచ్చినట్లయితే తప్పకుండా ముమ్మందు రైతులు ఎక్కువ పంటలు పండించడానికి అవకాశము ఉంటుంది. అది ప్రస్తుతానికి కష్టమైనా మనకు ఉద్దేశము వుంటే అది సాధించలేని విషయము కాదు. కనుక ఈ క్రాపు ఇన్స్యూరెన్సుకుగాను తగు ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఈ ఫర్టిలైజర్సు డిస్ట్రిబ్యూషన్ గురించి ఈ సభలో ఉన్న ప్రతి వ్యక్తి చెప్పుతున్నాడు. ఏ జిల్లాలోను,

ఏ తాలూకాలోగాని ఇవి సక్రమంగా అంచడంలేదు. ముఖ్యంగా ఈ డీలర్సు మార్కెటింగు సొసైటీసుద్వారా వెడుతున్నారు. అన్ని జిల్లాలలో ఉండేటటువంటి మార్కెటింగ్ సొసైటీలలోను విపరీతమైన కరప్షన్ ఉన్నదని తెలుస్తున్నది. అదేవిధంగా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోను, అనేక జిల్లాలలోను కరప్షన్ ఉన్నది. రైతుకు సక్రమంగా రావడంలేదు. మార్కెటింగ్ సొసైటీసుకు స్టాక్సు ఇస్తున్నారు. వాళ్లు రైతులకు ఇవ్వకుండా బజారులలో ఉంచేటటువంటి కోట్లకు బ్లాకులో ఇస్తున్నాడు. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు ఒకటి చేయవలసిందని కోరుతున్నాను. ప్రతి గ్రామంలోను అక్కడఉండేటటువంటి రైతాంగానికి, ఒక్కొక్కరు రైతుకు ఎంత భూమి ఉన్నదో ఆ భూమి విస్తీర్ణమును బట్టి ఆ ఊరిలో ఉండేటటువంటి అగ్రికల్చర్ అసిస్టెంట్లకు ఇన్ని బస్తాలు అమోనియా సల్ఫేటు అని గాని, ఇన్ని బస్తాలు యూరియా అని గాని ఫిక్స్ చేసి ఒక కార్డు ఇస్యూచేసినట్లయితే, దాని ప్రకారము ఇస్తే బాగుటుంది. ముఖ్యంగా ఈ స్టాక్స ఎప్పుడైతే మీరు ఏయేతాలూకాలలో డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తారో అన్ అథరైజ్డ్ లెజిస్లేటర్సుకు ఇన్ఫర్మేషన్ పంపించినట్లయితే, కనీసం ఆ డిపార్టుమెంటులో వాళ్లను చెక్ చేయడానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఇంతవరకు అటువంటి పని జరగడం లేదు. కనుక ముందు లెజిస్లేటర్సుకుకూడా వారు ఈ విషయంలో పర్యవేక్షణ చేసేటటువంటి అవకాశము కల్పించాలి అని కోరుతున్నాను. ఫర్టిలైజర్సు విషయంలో పీపుల్స్‌కు ఒక సివిక్ కాన్షస్‌నెస్ కూడ తగ్గిపోయింది. నీతి నిజాయితీలు తగ్గిపోతున్నాయి అమోనియా సల్ఫేట్‌లో ఉప్పుకలుపుతున్నారు బస్తాలలో. ఈ డీలర్సు ఈ విధంగా దారుణమైన కరప్షన్ చేయడం వలన బంగారులాంటి భూములు అన్నీ చౌడుపారిపోయి వాశనమైపోయినాయి. కాబట్టి నేను మంత్రిగారిని కోరేది, స్పెషల్‌గా ఈ పవర్సు ఏమైనా ఈ ఆఫీసర్సుకు ఇచ్చి రెగ్యులర్‌గా పరితివారము వాళ్లు డిపోసుకు వెళ్లి చెక్ చేసి శాంపుల్సు తీసుకొని చేయాలి అని. శాంపుల్సు తీసుకొన్నప్పటికికూడ తీరా లేబరేటరీకి వెళ్లేటప్పటికి అక్కడకూడ మళ్లీ వారు కరప్షన్ ప్రవేశపెడుతున్నారు. రెండు సంవత్సరాలక్రిందట కోరమాండల్ ఫర్టిలైజర్స్ విషయంలో విజయవాడ దగ్గర పట్టుకొంటే తీరా వచ్చేటప్పటికి అవి కెమ్యూయన్ ఫర్టిలైజర్స్ కింద ప్రూవ్ చేయడం జరిగింది. అందువలన ఈ కొల్యూషన్ కూడ చెక్ చేయాలి. తరువాత పెస్టు కంట్రోలు విషయంలో, రైతులకు తగినంత విజ్ఞానము లేకపోవడంవలన, చేనుకు పెస్టు వచ్చినప్పుడు, వెంటనే దానికి తగిన ప్రికాషన్సు తీసుకొనేదానికి అవకాశము లేదు. కాబట్టి వెంటనే ఒక గ్రూపు సిస్టం ఇంట్రడ్యూస్ చేసి 80,40 ఎకరాలు ఒక్కొక్కరు వి.ఎల్.డబ్ల్యు.కు ఎంట్రస్ట్ చేసి ఒక పైములేబిల్ ప్రకారము రెగ్యులర్‌గా ఈ హైబ్రిడ్ వెరెయిటీస్ ఎక్కడైతే వేస్తున్నారో అక్కడ ఈ వి.ఎల్.డబ్ల్యూస్ స్ప్రేచేసేటటువంటి ఏర్పాట్లు చేయాలి అని కోరుతున్నాను. తరువాత ఈ సాయిల్ టెస్టింగ్ గురించి లేబరేటరీసు కూడ ఒక డైర్ నెసిసిటి అయిపోయింది. ముఖ్యంగా తూర్పు గోదావరిలో, మా సెంట్రల్ డెల్టాలో అనేకమంది మంచి రైతులు వచ్చిమన సెంట్రల్

డెల్టాలో ఒక సాయిల్ టెస్టింగ్ లేబరేటరీ ఉండాలని కోరడం జరిగింది. వారంతా మంచి ఎడ్యుకేటెడ్ రైతులు, ఫారన్‌లో స్టడీచేసినటువంటి రైతులు. పి.హెచ్.డి. చేసిన రైతులుకూడా అన్నారు. వీరందరు ఇచ్చిన సలహా ఏమిటంటే ఈ సెంట్రల్ డెల్టా పరియా కాబట్టి ఒక లేబరేటరీ అక్కడ పెట్టించాలని కోరారు. తరువాత ఈ యానిమల్ హజ్‌బెండ్రీ విషయంలోకూడ సెంట్రల్ డెల్టాకు ఒక కి సెంటరుపెట్టి సెమన్‌క లెక్షన్ చేయించాలని ఇదివరకు నుంచి మేము కోరుతున్నాము. కాని అది ఇంతవరకు సఫలము కాలేదు. కనుక దీని విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. తర్వాత పాల సరఫరా విషయంలో రాజమండ్రిలో ఒక మోర్లిన్స్ ఫ్యాక్టరీ పెడుతున్నారు. దానికి కావలసిన పాలు అన్నీ సప్లయి చేయడానికి సెంట్రల్ డెల్టా ఆలాట్ చేసినారు. కాని ఇ తపరకు సెంట్రల్ డెల్టాలో ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అసేంజి చేయలేదు. ఆ సెంట్రల్ డెల్టాలో ఉండే రైతాంగము ఆ ఫ్యాక్టరీకి కావలసిన పాలు సప్లయి చేయాలంటే,ఆ రైతాంగము అక్కడ బర్రెలు కొనడానికి, దూడలు కొనడానికి, వాళ్‌కి సౌకర్యాలు కల్పించడమే కాకుండా. ముందర కొంత డిపార్టుమెంటుద్వారా కాన్వాస్ చేయించి రైతులకు డెయిరీ ఫార్మింగు రెయిజ్ చేయడమేకాకుండా, దానికి కావలసిన గడ్డి, ముఖ్యంగా ఈ హైబ్రిడ్ గ్రాస్ పండించేటటువంటి ఏర్పాట్లు చేయాలి. అక్కడ ఉండేటటువంటి రైతాంగానికి ఈ అలవాట్లు లేవు. కనుక ముఖ్యంగా డిపార్టుమెంటు కాన్వాస్ చేసి ఇది సాధించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత, ఫిషరీస్ విషయంలో, ముఖ్యంగా, కృష్ణారావుగారు యీ పోర్టిఫోలియో చేపట్టినప్పటినుంచి వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. వారికి నా ముఖ్యమైన సలహా ఏమంటే—మీరు ఒకసారి స్కాండినేవియన్ కంట్రీస్‌కు వెళ్ళి, అక్కడ ఫిషరీస్ ఎట్లా డెవలప్ చేస్తున్నారో చూడండి. అక్కడ చాలా డెవలప్ చేస్తున్నారు. మీరు అక్కడకువెళ్ళి చూసినట్లయితే మీకు ప్రాక్టికల్ ఎక్స్‌పీరియెన్స్ వస్తుంది. ఆ ఎక్స్‌పీరియెన్స్‌తో యిక్కడ మనకు కావలసిన రిఫార్మ్స్‌ను చేయడానికి వీలుంటుంది. అనేకమైన విషయాలలో శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు ; సెంట్రల్ డెల్టాలో ప్రధమంగా, పైలట్ ప్రాజెక్టు స్కీము పెట్టారు, ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటులో. కాని, దురదృష్టవశాత్తూ దానిలో అనేకమైన పాలిటిక్స్ రావడంవల్ల. దానిని అధోగతిపాలు చేశారు ; కాబట్టి దానిని రిఫార్మ్‌చేసి చక్కగా పనిచేసేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. తరువాత, సెంట్రల్ డెల్టాలో ఫిషింగ్ విలేజెస్ చాలా ఉన్నాయి. వారికి, సొసైటీకి చాలాదూరం. ఇంకా చాలా అన్‌కల్టర్డ్‌గా వుంటున్నారు. పైలట్ స్కీములో ఇదివరకు మోడెల్ హాస్పిటల్ స్టీమ్‌లాంచ్‌లోపెట్టిరన్ చేశారు. ఆది సక్రమంగా పనిచేయడంలేదు ; డాక్టర్సుకు సరియైన ఇన్‌సెంటివ్ లేక, ఏ డాక్టరూ పని చేయడానికి రావడంలేదు. అనేకమంది ఫిషర్‌మన్ ఐలండ్‌లో ఉంటున్నారు. వారికి ఏ మెడికల్ ఫెసిలిటీకావాలన్నా, పురుడుకుకూడా నీటిలో బోట్‌పై తీసుకురావలసి ఉంటుంది. వీరికి మొబైల్ బోట్, వెల్ ఎక్విప్డ్ హాస్పిటల్‌తో

పర్చాటు చేయడానికి యిదివరకు ప్రయత్నంఉంది. ఇంతవరకు అది మెటీరియలైజ్ కాలేదు, చివరిగా, ఒక విషయంచెప్పి ముగిస్తాను. ఫారెస్టు విషయంలో—ముఖ్యంగా మనకు ఫారిన్ ఎక్ఛేంజి వచ్చేది—గ్రీన్ గ్రాస్, లెమన్ గ్రాస్ పొగాకు—వీటిని చేస్తే, దానినుంచి వచ్చే ఆయిల్ వలన మనకు ఫారిన్ ఎక్ఛేంజ్ చాలా రావడానికి అవకాశంఉంది. ఈ పథకాన్ని, అమలుజరిపి మద్రాసు ప్రభుత్వం నీలగిరి హిల్స్‌లో—ప్రత్యేకంగా యీ గ్రాస్ పండిస్తున్నారు. నేనుకూడా స్వయంగా చూశాను. అక్కడ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారుకూడా చెబుతున్నారు. ఫారిన్ ఎక్ఛేంజ్ ఎక్కువరావడానికి అవకాశంవుంది. మనకుకూడా హైఅల్టిట్యూడ్ ప్రదేశాలు—అరకువాలీ వుంది—ఇక్కడ లెమన్ గ్రాస్ ప్రొడ్యూస్ చేసి ఆయిల్ తయారుచేస్తే ఫారిన్ ఎక్ఛేంజి ఎక్కువగా వస్తుంది. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) యస్. వెంకట్రావు (గోపాలపురం) :—అధ్యక్షా, వ్యవసాయశాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్సుతో పరిపూర్తిస్తూ నేను కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా, మనది వ్యవసాయిక దేశం. సుమారు నూటికి 70 మంది రైతులు వ్యవసాయంపై ఆధారపడి వున్నారు. నూటికి 85 మంది వ్యవసాయకూలీలు వ్యవసాయంపై ఆధారపడివున్నారు. ఇంకా అనేక రకాలైన నీటివసతులుగలిగి, చక్కని భూములు కలిగివుండికూడా అహోరపదార్థాలు ఉత్పత్తి చేసుకోవడంలో 25 సంవత్సరాలు గడించినప్పటికి మనం స్వయంసమృద్ధి సాధించలేకపోయినాంఅంటే—అన్నీవుండికూడా అల్లుడి నోట్లో శని అన్నట్లుగా వుంది మన ప్రభుత్వవిధానం. కాబట్టి, అధికదిగుబడి వంగడాలను ప్రవేశపెట్టి యీ ఆహారసమస్యను పరిష్కరించాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశంగా కనబడుతున్నది. ఈ అధికదిగుబడి వంగడాలు చాలా తేలిగ్గా నష్టానికి, తెగుళ్లకు గురిఅవుతున్నవి; ఈ తెగుళ్ళకు గురిఅయ్యే అధిక దిగుబడి వంగడాలకు కావలసిన—సస్యరక్షణకు యితడమైన పర్చాట్లు ప్రభుత్వం చేస్తున్నప్పటికికూడ అవి రైతులకు సకాలంలో అందక, ఇంచుమించుగా రైతు ఏ ఉద్దేశాన్ని ఆశించి యీ అధికదిగుబడి వంగడాలను పండిస్తున్నాడో దానికి వ్యతిరేకంగా పంటలను నష్టపోతున్నాడు. ఇప్పుడు కొత్తగా ఐ ఆర్ 19-991 మొదలయిన అనేక వంగడాలను పరిచయంచెట్టడం జరిగింది. కాని, ఇవి రైతులకు ఏమాత్రము అందుబాటులో లేకపోతున్నవని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి, యీ అధికదిగుబడి వంగడాల విషయమై ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని, సకాలంలో రైతులకు సస్యరక్షణ పర్చాట్లు చేయవలసినదిగా మరొక సారి మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇక పైలట్ ప్రాజెక్టుస్కీమ్సు అని కొన్ని ముఖ్యమైన జిల్లాలలో యివి పర్చాటుచేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో యీ పైలట్ ప్రాజెక్టుస్కీము చాలా ఘనయవంతంగా నెరవేరినది. కాని, డెల్టా పరియాస్‌లోమాత్రం యివి చాలా నష్టాలను పొందుతున్నవి. కారణమేమంటే—ఒకే పంటకు మిక్స్‌డ్ క్రాప్ యిది—వరి,

కంది, ఉలవ, జొన్న, పెసర కలిపివేస్తే, అవి మెరక ప్రాంతాలలో పండేవితప్ప, డెల్టా ఏరియాస్‌లో పండేవికాదు. ఈ సైలట్ ప్రాజెక్టుస్కీము కేవలం మెట్ట ఏరియాస్‌కు పరిమితం చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇక, రసాయనిక ఎరువుల విషయమున్నది. ఎరువులు నిరుడు ప్రభుత్వం 9.78 లక్షలు ఖరీదుచేస్తే యీ సంవత్సరం 12.50 లక్షలు ఖరీదు చేసినది. ఈ ఎరువులన్నీ ఏమవుతున్నాయి? ఇప్పుడు సింధ్రీ, సైదేలి, నంగల్, కోరమాండెల్ ఫేర్టిలైజర్స్‌నుంచి, యితర దేశాలనుంచికూడా అనేక రకాల ఎరువులు దిగుమతి చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. కాని, యీ విషయంలో ప్రభుత్వంనుంచిగాక, వాటిని ప్రభుత్వంనుంచి పొందే అవకాశం లేదుగాని, ప్రైవేట్ వ్యాపారస్థుల నుంచి కావలసిన ఎరువులు సప్లయ్ అవుతున్నాయి. ఈనాడు మార్కెట్లో అమోనియా సుమారుగా ఫిక్స్‌డ్ రేట్ రూ. 56 వుంటే, అది వాస్తవరూపాయిలు కాల్షియమ్ నైట్రేట్ రూ. 25 వుండేది రూ. 85 లు; ఎ.యస్.యం-85 వుండేది రూ. 45 లకు పెరిగింది. యూరియా రూ. 47 నుంచి రూ. 56 అమ్ముతున్నారు. ఇవి వారికి ఎక్కడనుండి దొరుకుతున్నాయి? కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈవిషయంలో ఫెడరేషన్ వారినుంచిగాని, యితర ఏజెన్సీస్ నుంచిగాని వచ్చే యీ బ్లాక్ మార్కెట్ వ్యాపారాన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకుని రైతులకు లాభించే విధంగా చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే, యీ ఎరువులలో అడల్టేరేషన్ చాలా ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. ప్రభాకరరావుగారు చెప్పారు; కామన్‌సాల్ట్ కొద్దిగా కలుపుతున్నారన్నారు, కొద్దిగాకాదు, చాలా ఎక్కువగా కలుపుతున్నారు, అదేగాక, సున్నంకూడా కలుపుతున్నారు. దానివల్ల భూమికివుండే సహజలక్షణంకూడా పోయి, అక్కడ మొక్క మొలిచే పరిస్థితిపోయి, భూమియొక్క సహజలక్షణమేపోయి, భూమంతా చవుడుబారిపోయి, రైతు ఒక కూలీగా మిగిలిపోయే వ్యవస్థ తప్పనిసరిగా వస్తుందనే భయంమాత్రం నాకు కలుగుతున్నది. ఇది నా స్వానుభవంలో నేను చూస్తున్న విషయం. కాబట్టి, గ్రీన్ మెన్యూర్స్‌లో సైలట్స్ ఎక్కువగా వుంటాయికాబట్టి, గ్రీన్ మెన్యూర్స్ ఎక్కువగా వేసే పథకాలను చేపట్టవలసినదిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇంకో సస్యరక్షణ విషయముంది. హైబ్రిడ్ వెరైటీస్ చాలా తేలిగ్గా తెగుళ్లకు లోనవుతాయి. బ్లయిట్స్, బ్లయిట్ మొదలయినవి....వేరుకనగ చెరుకు, వరి మొదలయినవాటికి ముఖ్యంగా వస్తున్నాయి. దీనివిషయంలో సబ్సిడీస్ యిస్తున్నారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. పేపర్‌లో చూస్తున్నాం. ఈ సబ్సిడీ ఎంతవరకు రైతాంగానికి అందుతున్నది? ఈ పెస్టిసైడ్స్ ఎంతవరకు మనకు అందుబాటులోకి వస్తున్నాయి? వెస్టు గోదావరిలో సుమారు పదివేల రూపాయల విలువైన పెస్టిసైడ్స్ ఉద్యోగులు మింగేయడం జరిగిందితప్ప, రైతులకు ఒక్కరూపాయి విలువైనదికూడా అక్కడ అందలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే-రైతులకు కావలసిన ప్రధానమైన సస్యరక్షణ

కార్యక్రమం ఎరువులు సప్లయ్ చేయడం ; అవైనా సక్రమంగా అందనప్పుడు పంటలను పండించడానికి రైతు ఏ విధంగా ముందుకువస్తాడు? అని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

ఇకపోతే, వ్యాపార పంటలు, ముఖ్యంగా పొగాకు, అరటి, చెరుకు, నూనెగింజలు మొదలయినవి మన వ్యాపారాన్ని పెంపొందించే పంటలు. ఈ పంటల విషయంలో తగిన ప్రోత్సాహం లేదు అని నేను ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. కారణమేమంటే—మా ప్రాంతంలో అధికోత్పత్తి చేసే రైతులు ఉన్నారు ; ఇవి ఆ రైతుల అభిమానాన్ని చూరగొన్న ముఖ్యమైన పంటలు. ఇన్సూటికి వాటికి సంబంధించి తగినంత ఇన్ సెంటివ్ లేనందువల్ల, రైతులు వాటిని ఎక్కువగా పండించడానికి అవకాశం లేకపోతున్నది. కాబట్టి, ప్రభుత్వం యీ విషయమై ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను సాయిల్ టెస్టింగు యూనిట్లు కొద్ది ప్రాంతాలలో మాత్రమే ఉన్నాయి. రైతు అనువైన భూములలో పైరులు వేసుకోవాలి. ప్రతి భూమిలోనూ ప్రతిపంటా పండదు. ఏ భూమిలో ఏ పంట పండుతుందనేది చెప్పింగు యూనిట్లుద్వారా తెలుసుకోవాలి. కాబట్టి ప్రతి తాలూకాకుకూడా ఒక టెస్టింగు యూనిట్టు పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

పశుపోషణ ఉన్నది. వ్యవసాయంలో పశువులు ప్రధానపాత్ర నహిస్తున్నాయి. అవి లేకపోతే వ్యవసాయం చేయడం చాలా కష్టం. పశువుల గడ్డి చెత్త, పెంట ఎరువులక్రింద ఉపయోగపడతాయి. వెటరినరీ హాస్పిటల్సు ఉన్నాయి కానీ వాటిలో మందులేమీ కనిపించవు. పశువులకు దొమ్మ, వణుకుడు తెగులు ముఖ్యంగా వస్తుంటాయి. ఆ రోగాలనరికట్టడానికి అనేక పథకాలున్నాయని చెబుతున్నారు. కానీ వెటరినరీ హాస్పిటల్సుకు వెళ్ళితే ఒక వేళ డాక్టరులున్నా మందులుమాత్రం లేవంటారు. తగిన మందులు సరఫరా చేసినట్లయితే పశుసంపద ఎక్కువగా అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. (కోరంగంట ప్రమోగింప బడెను.) మిల్కు ప్రాజెక్టు విషయంలో మన ప్రభుత్వం చేసిన కృషి బాగానే ఉన్నది. ముఖ్యమైన పట్టణ ప్రాంతాలలోతప్ప పాలు ఉత్పత్తియయ్యే ప్రాంతాలలో యీ ప్రాజెక్టు రావడంలేదు. పశువులకు కేంద్రమైన పల్లెప్రాంతాలలో పాల పరిశ్రమ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసినట్లయితే ఎక్కువ అభివృద్ధికి రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పాల ప్రాజెక్టు విషయంలో మంత్రిగారు ఎక్కువగా శ్రోక్యం చేసుకొని ఉద్యోగస్థులను ఎక్కువగా యిబ్బందులు పెడుతున్నట్లుగా ప్రజలు చెప్పుకొంటున్నారు. అది మా వరకుకూడా వచ్చింది. వారు చాలా వరకూ ఆ శ్రోక్యం తగ్గించుకొన్నట్లయితే యింకా ఎఫిషియంటుగా పనిచేయడానికి దోహదం చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

అన్ రిజర్వు అనీ రిజర్వు అనీ రెండురకాల ఫారెస్టులు ఉన్నాయి. వాటిని ప్రయివేటు వ్యాపారస్థులకే యివ్వడం జరుగుతోంది తప్ప గిరిజనులకు, హరిజనులకు తగిన సదుపాయాలు లేవు. ఇండ్లు కాలిపోయిన పరిస్థితులలోకూడా

వీరు ఒక పెద్దరుమిక్క్ కొట్టుకోడానికికూడా వీలులేని పరిస్థితులున్నాయి. అడవుల విషయంలో గిరిజనులకూ, హరిజనులకూ తగిన సదుపాయాలు చేయాలని చెబుతూ నేను మీ నుంచి సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) కె. నారాయణ (జనగామ్) :—అధ్యక్షా, వ్యవసాయశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. 6వ పర్యంటు జనాభా ఆధారపడివున్న వ్యవసాయం చాలా ముఖ్యమైనది. అధికంగా పంటలు పండించడానికి మెకనైజ్డు కల్టివేషన్ చేయాలని ప్రభుత్వం ఒక ప్రక్క చెబుతున్నది. తగినంత పంటలు పండించడానికి యీ రెండు పృక్పథాలనూ తీసుకోవడం చాలా సంతోషదాయకమైన విషయం. కానీ కార్యనిర్వహణలో కొన్ని వైఫల్యాలు వస్తున్నాయి. వాటిని స్పష్టంగా అర్థం చేసుకొని తొలగించవలసిన అవసరమున్నది. వ్యవసాయానికి సంబంధించినంతవరకూ మన దగ్గరవుండే చిన్న రైతులు మెషిన్లు కొనుక్కొవడం సాధ్యం కాదనే ఉద్దేశంతో ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను నివేదికగానీ, మంత్రిగారు ఇచ్చిన నివేదికలు గానీ చూస్తే వీటిలోనే వైఫల్యం చెందినట్లు స్పష్టంగా చూపబడింది. అందరికీ ఉపయోగపడేట్లుగా, ఆ సంస్థలను బాగుచేయడానికీ, పునరుద్ధరించడానికి యీ నివేదికలలో చూపించకపోయినందుకు నాకు విచారంగా ఉన్నది. ఇంతకు ముందు ఎందరు గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగానే యీ ఆగ్రో-ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషనుకు సంవత్సరానికి 22 లక్షల రూపాయల లాస్ వస్తున్నది. ఇది రైతులకు ఉపయోగపడేది కాదు, కానీ వారిపేరుమీద ఖర్చు చేయబడేది. అది స్పష్టంగా రిపోర్టులోనే ఉన్నది. 5 కోట్ల రూపాయలు పెట్టాముకానీ అది రైతులకు ఉపయోగపడేది లేదు. బుల్‌డోజర్సు ఉన్నాయంటే వాటి ధర పెరిగింది. ప్రయివేటుగా స్వయంగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టి వాటిని బాగు చేయించుకునే పరిస్థితి లేదు. భూములను బాగు చేసి ఎరువులు వేస్తే గానీ పంటలు అధికంగా పండవు. సివిల్ సప్లయిస్ సమస్యలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ఉన్నదాంట్లో పంపకాలు చేసుకుంటే ఆత్మ విమర్శ తప్ప కడుపు నిండే సమస్యలేదు హైదరాబాదులో హోకా ఉండె. అది యీ నాడు లిక్విడేటర్సు స్వాధీనంలో ఉన్నది. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను కూడా యిట్లా వదిలితే దీనిని కూడా లిక్విడేట్ చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. అది స్పష్టంగా నివేదికలోనే ఉన్నది. ఇందులో ఒక ఐటం ఉన్నది. ఆర్. ఎస్. ట్రాక్టర్సు ఉన్నాయి. అవి మన దగ్గర పనికి రావని ఇంజనీర్సు ఒపినియన్ ఇచ్చారన్నారు. వాటిని యింతవరకు పంపించేయలేదు. వాటికి కోట్ల రూపాయలు, యింటరెస్టు లక్షల రూపాయలు అట్లా పెరుగుతూ ఉంటే అది లిక్విడేట్ అయిపోతుంది కానీ పునరుద్ధరించడం సాధ్యం కాదు. ట్రాక్టరులు రైతులకు కావాలనే తలంపు రావడం చాలా అభినందనీయం. పదికాలాలపాటు వుండి ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా వుండే పథకాలు ఆలోచించాలి కానీ దీనివల్ల లాభంలేదు. ఫెడరేషను ఉన్నది. దాని లైసెన్సులో కూడా యీ ట్రాక్టరులు గానీ, మెషీనరీ గానీ తెప్పించడానికి వున్నది. అది ఉండగా కూడా ఒక శాఖ పెట్టాము. హోకా సంస్థను

పునరుద్ధరించలేదు. అనవసరమైన, అవసరం లేని సిబ్బంది ఉన్నది. అది నివేదిక లోనే ఉన్నది. ఇది 69 లో పర్వతింది. ఇప్పుడు 72 లో ఉన్నాము. అనవసరమైన స్టాఫును పెట్టుకొని నష్టాన్ని పెత్తిన వేసుకోవడం కంటే ఆ అనవసరమైన సిబ్బందిని వెంటనే తొలగించవలసివుండె అనవసరమైన సిబ్బంది పనికిరాని మిషినరీ వల్ల లాసెస్ వస్తున్నాయని చెప్పారు. సిబ్బందిని తొలగించడంగురించి కానీ, పనికిరాని మెషినరీని గురించిగానీ వీటిని పరిధంగా పరిష్కారం చేయబోతున్నారో చెప్పలేదు ఈనాడు వ్యవసాయ శాఖకు మెషినరీ చాలా అవసరం. ఈ మెషినరీలేన్ని కల్టి వేటర్సుకు అందుబాటులో ఉండేటట్లు చేయాలి కానీ పనికిరాని విధంగా కాదు. దానివల్ల కడుపు నిండదు. ఎగ్రో-ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషనువల్ల మాన్యుఫాక్చరు ఏమీలేదు. ప్రయివేటు ఫ్యాక్టరీలు తయారు చేసేవాటిని యీ సంస్థ అమ్ముతుంది అయిల్ ఇంజన్సు, కరెంటు మోటార్సు 18 పెద్ద సంస్థలవారు యిందులో సభ్యత్వం కలిగి షేర్సు తీసుకొని ఉన్నారు. వారి మోటార్సు, ఆయిల్ ఇంజన్స్ మన సంస్థ అమ్మాలి. వారు పది శాతం కమిషను యీ కార్పొరేషనుకు యిస్తారు. ఈ కార్పొరేషనుద్వారా కాకుండా ప్రయివేటు కంపెనీలనుంచి రైతు కొనుక్కుంటే అతనికి 500 రూపాయల తక్కువకు మెషినరీ వస్తుంది. కానీ అప్పు కావాలంటే యీ కార్పొరేషనుద్వారా ముడిపెట్టి ఎక్కువ ఖరీదుకు మెషినరీని తీసుకోమని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఎవరైనా అప్పు తీసుకోడానికి వస్తే ఎగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను నుంచి మెషినరీ తీసుకోమంటారు. ఒక్కొక్క ఆయిలు ఇంజనుకూ 500 రూపాయలు ఎక్కువ పడుతుంది. ఈ భేదాన్నికూడా ప్రభుత్వం తగ్గించాలి. ధరలు నిర్ణయించడంలో ఎగ్రో-ఇండస్ట్రీస్ వారి పెత్తనం లేదు, ఆ అధికారం ప్రయివేటు కంపెనీలదే. రైతు బయట కొన్నా, మన కార్పొరేషను దగ్గర కొన్నాకూడా ఒకే ధరకు యిచ్చే పరిస్థితి వున్నప్పుడే వారిని కొనమనడం న్యాయమవుతుంది కానీ లేకపోతే కాదు. ఖారు చేయగా అమ్ముకోడానికి అవకాశం ఉంది. వారివద్దకొన్నవారికి తక్కువ మన వద్ద కొన్నవారికి ఎక్కువ అతే అటువంటి ధర న్యాయంకాదు. ఎరువుల విషయంలో కత్తి లేకుండా అందరికి అందించాలనే పాలసీని ప్రభుత్వంవారు తీసుకున్నారు. పూర్వకాలంలో పశు సంపద అధికంగా ఉండేది. పశుసంపదద్వారా గొర్రెలు మేకలు ద్వారా ఎరువు ఆ రోజులలో చేకూరేది. ఇప్పుడు వీళ్లులేకుండా పోయాయి. పశువులు తగ్గిపోయాయి. ఎక్కువగా రసాయనిక ఎరువులమీదనే ఆధారపడవలసి వస్తున్నది. ఈ విషయంలో మనం ప్రవేటు వ్యాపారస్థులకు లొంగిపోయామా అనిపిస్తున్నది. ఇదివరలో ఫెడరేషన్ ద్వారానో డి.సి.ఎమ్.ఎస్ ద్వారానో సప్లయి చేస్తే. ఎక్కడైనా తరుగు వస్తే వచ్చేదేమోకాని ఈనాడుండే తిప్పలు ఆనాడుండేవి కావు. కలెక్టర్ల స్వాధీనంలోను జిల్లాపరిషత్తుల స్వాధీనంలోను పంపకం ఉండేది. ఈ నాడు అంతా సుద్ద,సున్నం అని సభ్యులు చెప్పినమాట నిజం. పంచనామాలు చేయించి ప్రభుత్వదృష్టికి కూడా తెచ్చారు. అందువల్ల తటపటాయించకుండా ఎరువులు ప్రభుత్వమే స్వాధీనం

చేసుకుని తమ ఏజెంట్లద్వారా తమ సంస్థలద్వారా డి.సి ఎమ్.ఎస్ ల ద్వారా ఫెడ రేషనుల ద్వారా — ఏదోవిధంగా నడిపించవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి ప్రభుత్వం భారం మోసే అవసరంకూడా లేదు. ఇదివరకే కావలసినంత సిబ్బంది, మెషినరీ ఉంది. ప్రవేటువారికి భాగ్యవంతులకు ప్రభుత్వం అందించవలసిన అవసరం లేకపోయినా, సామాన్య రైతుకు అందించే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. ఎరువుల సప్లయిని ప్రభుత్వమే స్వాధీనం చేసుకోవాలి. ఇదివరకు జరిగిన కొన్ని లోపాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని భయపడుతున్నారు. ఆనాడుకూడా లోపాలు పంపకంలో జరుగలేదు. ప్రైవేటు వ్యాపారస్థులకు అనుకూలమైన ధోరణి ప్రదర్శించడంవల్ల జరిగింది. దావాల వరకు పోయింది. పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి కేసులు. డి.సి.ఎమ్.ఎస్ లకే ప్రభుత్వం ఐదారు లక్షలు ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ బాపతు ఇవ్వవలసి ఉంది. ఇటువంటి లోపాలుంటే ఒకటి రెండు నెలలు కూర్చుని ఆలోచించి పరిష్కారం చేయాలికాని కోట్ల రూపాయిలలో పెట్టిన వాటిని లిక్విడేషన్‌లోనికి తెచ్చుకుంటే సంతోషం కాదు. సైకోర్టుకు పోయి లిటిగేషన్ పెంచడం గౌరవం కాదు. కేసులు త్వరగా పరిష్కరించి బాసులపై అవసరమైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. కమలాదేవి (పామర్రు):—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన వ్యవసాయశాఖ, పశుగణ, మత్స్యశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండులను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఆ శాఖలకు సంబంధించిన కొన్ని సాధకబాధకాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుట నా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఐదులక్షల ఎకరాలమేరకు నీటిపారుదల, చెరువులద్వారా కాని జల ప్రవాహాలద్వారా కాని, పర్నాడి ఉన్నది. మత్స్య పరిశ్రమకు సంబంధించి కేటాయించిన ధనం చాలా తక్కువగా ఉంది. కాకినాడలో పిపింగ్ హార్బరు నిర్మించడానికి మంచి అవకాశం ఉంది. పిపింగ్ హార్బరులేనందువల్ల ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి ఎంతో ఖర్చుచేసి మనం తెచ్చుకోవలసి వస్తున్నది. ప్రతి జిల్లాలో జాలర్లకు ఇటువంటి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మత్స్యపారిశ్రామికులు మెకనైజ్డ్ బోట్ల ఖరీదును వాయిదాలపై చెల్లించే విధానంలో చాలా లోటు ఉంది. వారికి 50 పర్సంటు ఇంజను మీద 20 పర్సంటు హల్లరుమీద ఇస్తున్నారు. ఇప్పుడు బోట్లధరలు చాలా ఎక్కువైనాయి. 50 లక్షల పైచిలుకు కావడంవల్ల హల్లరుపైకూడా 50 పర్సంటు సబ్సిడీ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వాయిదాలు ఆరుసంవత్సరాలలో తీర్చాలని నియమం చేసినారు. వాయిదాలను ఇంకా పెంచవలసిందిగా కోరుతున్నాను. డీసిల్ ఆయిల్‌పైకూడా సబ్సిడీ విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వం వారు అనుమతి ఇచ్చారు కనుక దానిని అమలులో పెట్టాలని కోరుతున్నాను. సర్వీసింగ్ స్టేషన్స్ లేనందువల్ల మేకనైజ్డ్ బోట్లకు రిపేర్లు చేయడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది. అటువంటి ఏర్పాట్లుకూడా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. రెండున్నర పర్సంటువరకు బోటు ఇన్స్యూరెన్సు ఉంది. రూ. 1000 ల నుంచి రూ. 7,500 ల వరకు ప్రీమియం చెల్లించవలసి ఉంది. వారు కట్టడానికి చాలా బాధపడుతున్నారు కనుక ప్రీమియంరేటును తగ్గించేవిషయం ఎల్.ఐ.సి వారితో చేసుకో

చేయాలని కోరుతున్నాను. ఐస్ కోల్డ్ స్టోరేజి ప్లాంటు ఒకటి ప్రతి జిల్లా కైలైలోమ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. కాకినాడలో 20 టన్నుల ఐస్ తయారుచేసే స్టోరేజి ప్లాంటు నిర్మించాలని ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను. విశాఖపట్టణం హార్బర్‌ను పోర్టు ఆఫీసర్లు కమర్షియల్ హార్బరుగా ఉంచడంవల్ల షిప్పింగ్ చేసుకోడానికి జాలరులకు అవకాశం కలగడం లేదు. అందువల్ల వారికి ఆ అవకాశం ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. మద్రాసు కలకత్తాల మధ్య రైళ్లలో ఫ్రీజైర్ కంపార్టుమెంటు పెట్టించవలసిన అవసరం వుంది. ఆంధ్రపాంతంలోని రొయ్యలు, చేపలు మొదలయినవి యితర రాష్ట్రాలకు పంపాలంటే వ్యవసాయపోవడంవల్ల వ్యాపారం కుంటుపడుతోంది. ఫ్రీజైర్ కంపార్టుమెంటు ఏర్పాటు చేస్తే చాలా ప్రయోజనం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను బోట్లు కేటాయించడం విషయంలోను డ్రైవింగ్ బోట్ మెన్‌కు బోట్లు ఇవ్వడం విషయంలోను రు 8000 లు సాల్వెన్సీ ఉండాలని నియమం పెట్టారు. దీనివల్ల వారికి కేటాయించిన బోట్లు ఇతరులకు ఇవ్వడం, వారు డ్రైవర్లుగా అందులో పని చేయడం జరుగుతోంది. అందువల్ల సాల్వెన్సీని పొగానికి తగ్గిస్తే వారికి అనుకూలత ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. మత్స్య పారిశ్రామికులకు నివాస సౌకర్యాలు చాలా కష్టంగా వున్నాయి. వారి నివాసం చాలా మురికివాడల్లో ఉండడంవల్ల సరైన మంచినీరు, విద్య, వైద్య సౌకర్యాలు, రవాణారులు, లైటింగ్, ఇలువంటి సౌకర్యాలు ఏవీ లేకుండా వుంటున్నారు. పది లక్షలకుపైగా జాలర్లు ఈరకంగా నివసిస్తున్నారు. వారికి ఈ సౌకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ప్రపంచ సంస్థనుంచి ప్రభుత్వం నాలుగుకోట్లు మంజూరుకు అనుమతి అడిగినట్లు తెలిసింది. అది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు. కాని దానిని ఆమలుచేస్తే చాలా ప్రయోజనం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. లైజన్ ఆఫీసర్లను ఏర్పాటుచేస్తే వారికి ప్రభుత్వానికి మధ్య కల సంబంధం మంచిగా ఏర్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. రక్షణ ఏర్పాట్ల విషయంలో గాలులలోను తుపానులలోను చిక్కుతున్న బోట్లను సంరక్షించడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే మన రాష్ట్రంలో మెకైజ్డు బోట్లు చాలా తక్కువగా వున్నాయి. వాటిని అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. మహారాష్ట్రలో 2500, గుజరాతులో 1874, కేరళలో 1505 వుంటే మన రాష్ట్రంలో 200 బోట్లుమాత్రమే వున్నాయి. త్వరగా ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అడవుల విషయంలో 258600 హెక్టార్ల భూమిని రిజర్వేషనునుంచి తప్పించారు. చాలా సంతోషకరమైన విషయం. అడవులను ఎక్కువగా కొట్టివేయడంవల్ల వాతావరణంలో కాలెన్స్ ఆఫ్ నేచర్ సరిగా ఉండకపోవడం తటస్థిస్తుంది. కాలెన్స్ ఆఫ్ నేచర్ మైంటేన్ చేయడానికి తెలంగాణాలో రాళ్లు రప్పలతో కూడిన వాస్ట్ పేస్ట్ లాండ్‌ను వార్ ఫుటింగ్‌మీద కేటు, మారుజాతి వృక్షాలతో ప్లాంటేషన్స్ వేసినట్లయితే, ప్రభుత్వానికి కొంత ఎడిషనల్ ఖర్చు ఉన్నప్పటికి అటవీ సంపదవల్ల ప్రభుత్వానికి ఆదాయం రావడం మాత్రమే కాక నేచరులో వాతావరణం మైంటేన్ చేయడానికికూడా ఉపయోగపడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అటవీ శాఖలో ఎన్. జి. ఓ. ల విషయం చాలా

శోచనీయంగా వుంది. వారు వుండడానికి ఇంటి సౌకర్యం లేనందువల్ల చాలా బాధ పడుతున్నారు. వీరి జీతాలు పెంచి వారికి సౌకర్యాలు కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పశు సంపద వృద్ధి చేయడానికి తీసుకున్న చర్యలు శ్లాఘనీయం. ఇంకా ఎక్కువమంది వెటర్నరీ డాక్టర్లు అవసరమని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری شفیع الرحمن - اردو بولنے والوں کا ایک جلوس آرہا تھا - لیکن پولیس والوں نے اسے راستے میں روک دیا - چیف منسٹر صاحب نے ان سے ملنے سے انکار کردیا - عوامی خواہشات کا اگر خیال نہ کرینگے تو ان کے بیشرو کا جو حشر ہوا انکا بھی وہی حشر ہوگا -

మిస్టర్ డిప్టీ స్పీకర్ - ఆప్ కిసీ قانون اور قاعدہ کے تحت بولیں تو ٹھیک ہوگا -

(శ్రీ) డి. శంకరయ్య (కొండపి):—అధ్యక్షా, గతపారి ఈ పద్దు క్రింద రూ.1,40,72,000లు కేటాయించారు. అందులో ఖర్చు పెట్టినది రు. 1,19,78,500లు మాత్రమే. అంటే 81.60 శాతం ఖర్చు పెట్టారన్నమాట. దాదాపు కేటాయించిన డబ్బులో 20 శాతను ఖర్చు పెట్టలేదని స్పష్టముగా అర్థం అవుతోంది. రాయలసీమ అభివృద్ధి ప్రత్యేక పథకంక్రింద 18.550 కేటాయిస్తే ఖర్చు అయినది. 9.887 అంటే 89.18 శాతము మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. దానికి అసలు కేటాయించినదే తక్కువ. అందులో ఎందువల్ల ఖర్చు పెట్టలేకపోయినారో అర్థం కావడంలేదు. దీనివల్ల ప్రభుత్వ అసమర్థత స్పష్టంగా అర్థం అవుతోంది. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం, అందులో కేటాయించినదే తక్కువ. దానిలో ఖర్చు పెట్టలేదంటే అది ప్రభుత్వంయొక్క అసమర్థతనే అర్థం అవుతుంది. వ్యవసాయం అభివృద్ధి కావాలంటే ఎరువులు ముఖ్యం. కాని ఎరువులు కన్నుబొడుచుకున్నా కంట్రోలు రేటుకు చిక్కడంలేదు. బ్లాక్ మార్కెట్‌దారుల దగ్గరకు పోవలసివస్తున్నది. సకాలంలో అందించలేకపోవడం జరుగుతున్నది. ఐ.ఎం.ఎస్. లోన్సు ఉన్నాయి. బి డి ఓ, సమితి ప్రెసిడెంటు వ్యాపారస్తునికి కేటాయిస్తారు. అక్కడకు పోతే సల్ఫేటు కావాలంటే ఫాస్ఫేటు ఉందంటారు. ఫాస్ఫేటు కావాలంటే సల్ఫేటు ఉందంటారు. అలాంటి పరిస్థితులలో వేసే కొనుక్కోమని చెప్పే పరిస్థితి ఉంది. అలాంటి పరిస్థితి తొలగించి ప్రతి 10 గ్రామాలకు గవర్న మెంటు డబ్బుతో మార్కెట్లు చేసి తద్వారా రైతులకు సౌకర్యం కలుగచేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అప్పుల విషయం మాస్తే రైతాంగం 15% మాత్రమే పెట్టుబడి పెడుతున్నారు. తక్కిన 85% కేవలం వడ్డీ వ్యాపారస్థుల మీద ఆధారపడవలసిన పరిస్థితి ఉంది. అయితే లాండ్ సీలింగ్ వచ్చిన తరువాత వ్యాపారస్థుడు ఒక పైసా కూడా యివ్వలేని పరిస్థితి ఉన్నది. అందుచేత వ్యవసాయాభివృద్ధి కోసం బ్యాంకుల ద్వారా ఎక్కువ అప్పులు యివ్వవలసిన పరిస్థితి ఉంది. బ్యాంకులు 10 ఎకరాల లోపువారికి యివ్వడం లేదు. గ్రామాలలో రెండు మూడు ఎకరాలున్న రైతులకు బ్యాంకుల నుండి అప్పులు యిప్పించి తద్వారా వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసినదిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఈనాడు రైతు ఎంతో వ్యయప్రయాసలకు ఓర్చి ఉత్పత్తిచేస్తే తగిన కిట్టుబాటురేటు దొరకడం లేదు. కిట్టుబాటు ధర ప్రభుత్వంవారు చూపించి తద్వారా రైతులను కాపాడాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పంటల కోసం ఎంత ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ పంట వస్తుందనే నమ్మకం రైతుకు లేకుండా పోయింది. అందుకని భీమా పథకము ఏర్పాటుచేసి తద్వారా రైతులను కాపాడాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు బావులకు సబ్సిడీ యిస్తున్నారు. కాని బావి ప్రవ్వితే నీరుండడంలేదు. అందుకని రిగ్స్, పంప్ సెట్సు ఏర్పాటు చేసి యిరిగేషను డెవలప్ చేయాలి. మన రాష్ట్రంలో చిన్నతరహా మధ్యతరహా స్కీములు (శ్రీ)కాకుళం, విశాఖపట్టణం, నల్గొండ జిల్లాలలో ఏర్పాటుచేశారు అవి మోస్టు బ్యాక్‌వర్డు పరియాస్ అన్నారు. అన్ని జిల్లాలలో యిలాంటివి చేసి తద్వారా చిన్నతరహా రైతాంగం వ్యవసాయ కూలీలను రక్షించాలని విజ్ఞప్తిచేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పిఠాపురం):—అధ్యక్షా ! వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండు సంతోషదాయకం. ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశంలో 10 సంవత్సరాలనాడుండిన పరిస్థితి నేటిపరకు జరిగిన అభివృద్ధి అవలోకించినట్టయితే ఎంతవరకు మనం వ్యవసాయంలో అభివృద్ధి చెందామనే విషయం తేటతెల్లంగా అర్థంకాకతప్పదు. ఉదాహరణకు యివ్వాళ మన అగ్రికల్చరులో ఉద్యోగస్థులు ఎంతోమంది పరీక్షలు పాసయి చెప్పుచేసే అనేకమైన ఎక్కువ యీల్డ్ యిచ్చే విత్తనాలను తయారుచేసి యిచ్చారు. అంతేకాకుండా మహత్తరమైన తెగుళ్లు వచ్చిపడ్డాయి. అన్ని తెగుళ్లను నివారణ చేయడానికి రాత్రింబవళ్ళు కృషి చేసినటువంటి ఉద్యోగులకు అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను. రాత్రింబవళ్లు అగ్రికల్చరు అభివృద్ధి కోసం తాపత్రయం పడినవారిగురించి ఒక్కమాట కూడా చెప్పక పోవడం వారి కృషిని ప్రోత్సహించినట్లు కాదు. అగ్రికల్చరు ఏమీఅభివృద్ధి కాలేదనే పదాన్ని వాడడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేయడానికి ఉద్యోగులు మంత్రిగారు చేసిన కృషిని ఎవరూ కాదనలేరు. ఉదాహరణకు 1964 లో మా పెద్దలు చెబుతూండేవారు. ఒక తెగులు వస్తే రక్షించలేక భూములను పోగొట్టుకునే పరిస్థితిని అనుభవించేవారు. ఇప్పుడు రైతాంగం మహానందం అనుభవిస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఎక్స్‌పర్ట్సు చేసిన కృషి ఫలితంగా అన్ని తెగుళ్లను నాశనం చేస్తున్నారు. అంధ్రదేశ వ్యవసాయానికి వారు అచంచల భక్తి విశ్వాసంతో చేసిన కృషికి వారిని తప్పకుండా మనం అభినందించాలి. ఇది మరుపు రాని విషయం. మెర్యూర్సు విషయంలో లోపాలున్నా అక్కడక్కడ ఉండవచ్చు. మెన్యూర్సు కల్తీ జరిగినవి, మందులలో కల్తీ జరిగింది అంటే నూటికి ఒకటో అరో జరిగితే జరుగవచ్చు, దానిని తొలగించాలి. అంతమాత్రంచేత అందరూ అంచగొండి ఉద్యోగులే అంటా కల్తీయే అనడం హాస్యాస్పదం. ఎక్కడయినా ఉంటే ఉండవచ్చు జనబాహుళ్యంలో లోపాల్ని పరిశీలించి సవరించాలి. వారు ఎంతో కష్టపడిన పెద్దమనుష్యులు, వారి కృషిని మెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. చెరుకు ధర గురించి ఎన్నోసార్లు చెప్పడం జరిగింది. చెరుకు మొదటి దుక్కి నుంచి ఫ్యాక్టరీకి చేర్చేవరకు ఎంతో ఖర్చవుతుంది. అందుచేత

వారికి కనీస ధర నూరు రూపాయల చొప్పున టన్నుకి యివ్వాలని కేంద్రానికి సలహా యివ్వడం శ్రేయోదాయకం. దానిగురించి కేంద్రానికి తెలియచేయాలని మంత్రివర్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పాడిపరిశ్రమ చాలా సంతోషదాయకంగాను ఆనందదాయకంగానూ ఉంది; అని చెప్పడమే తప్ప తూర్పు గోదావరిలో ఏమీ లేదని చెప్పడానికి విచారంగా ఉంది తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో పాడి పరిశ్రమ పెట్టడానికి మంత్రివర్యులు యింకా ఎందుకు ఉద్యుక్తులు కారో అర్థంకావడంలేదు. అక్కడ ఒక పథకం పెట్టండి. ఎక్కడో పంజాబు నుంచి ఎ తెంతో పాలు యిస్తే పళ్ళవులను తీసుకువస్తారట. వాటిని అన్ని జిల్లాలలోను పెడుతున్నారు. మేము ఆ పళ్ళవులను చూసి ఆనందించే అవకాశము మాకు దొరకదాఅని మా జిల్లా రైతులు అంటూ వుంటారు. ఎటువంటి అపవాదు రాకుండా వుండేదానికి మాకు కూడ అటువంటి అవకాశాన్ని కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను. మన రాష్ట్రములో వ్యవసాయాభివృద్ధి రావాలంటే రైతులలో వున్న లోపాలను సవరించాలి. అధిక ోత్పత్తిని ఎట్లా సాధించాలి, ఎప్పుడు ఏ రకమైన ఎరువులు వాడుకోవాలి అని తెలుసుకోడానికి వీలుగా రైతు బిడ్డలు వ్యవసాయ పట్టభద్రులు అయ్యే అవకాశమును కలుగచేయాలి. ప్రతి రైతు బిడ్డ అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీకి వెళ్ళి ఫ్రీగా ఆ విద్యను నేర్చుకోవడానికి అవకాశము కల్పించాలి. పంజాబులో అగ్రికల్చర్ గ్రాడ్యుయేట్లే వ్యవసాయము చేస్తున్నారు. కాని ఇక్కడ ఫస్టు ఫారమ్ పాస్ కాగానే ఉద్యోగము కొరకు వెతుకుతారు. ఏ రకమైన విత్తనాలు ఎప్పుడు ఉపయోగించాలి, ఏవిధంగా అధికోత్పత్తిని సాధించాలని వ్యవసాయదారుడు తెలుసుకోవడానికి వీలుగా రైతు బిడ్డలకు అగ్రికల్చర్‌లో ఫ్రీ ఎడ్యుకేషను యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. నరసయ్య (పాలకొండ):— అధ్యక్షా! మత్స్య పారిశ్రామిక, మార్కెటింగ్, వ్యవసాయ, అటవీ శాఖామంత్రులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లను బలపరుస్తున్నాను. మార్కెటింగ్, శాఖా మంత్రిగారు యువకులు, ఉత్సాహవంతులు, లా గ్రాడ్యుయేట్స్, భవిష్యత్తులో సమర్థులని నిరూపించుకోగలరు. కాని వారికి తగిన పోర్టుఫోలియో లేదేమో అనిపిస్తున్నది. అడవులు, వన్యమృగాలను పెంచడములో అపాయ్యత చూపించిన రాజవంశీకులు రాజా సాగిమూర్యనారాయణ రాజుగారు సమర్థులు. వ్యవసాయములో కాకలుతీరిన వెంకటరత్నంగారు వ్యవసాయ శాఖకు వుండడము మన అదృష్టము. వ్యవసాయాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు వారికి బాగా తెలుసు. సాంఘిక సేవలో అత్యంత ఉత్సాహముతో వున్న యమ్. వి. కృష్ణారావుగారిని అభినందిస్తున్నాను. వారు అనేక కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. ఇచ్ఛాపురం నుంచి బందరు పరకు 800 మైళ్ళ సముద్రతీరప్రాంతంలో వున్న 10 లక్షల మంది జాలర్ల పరిస్థితి హరిజన, గిరిజనుల పరిస్థితి వలె వున్నది. ప్రత్యేకముగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలోనే 3 లక్షల మంది జాలర్లు వున్నారు. వారి పరిస్థితిని గురించి ఆలోచించినపుడు హృదయము కరిగిపోతుంది. డొంకలూరునుంచి కాసిబుగ్గ వరకు 2 లక్షల మంది వున్నారు. సోంపేట తాలూకా మొత్తము అటు సముద్రానికి, ఇటు ట్రంక్ రోడ్డుకి మధ్య వున్న 800 గ్రామాలలోనివారు అగ్నికుల

ఉత్పత్తియలే. వీరికి ప్రత్యేక సదుపాయాలు ఇప్పటికే లేవు, దానికి కేంద్రముగా బారువ వుంది. బారువలో 12 వేల జనాభా వుంది. బారువకు ఆనుకొని కొన్ని వందలమంది మత్స్యపారిశ్రామికులు వున్నారు కళింగపట్నం, ఇచ్ఛాపురము, సోంపేట, నరసంపేటలో హాస్పిటల్స్ వున్నవి. నరసంపేట, సోంపేట, ఇచ్ఛాపురములలో వున్నవి గవర్నమెంటు హాస్పిటల్స్ అయినవి. మత్స్యపారిశ్రామికులతో కూడుకొని వున్న, లక్ష ప్రజలతో ఆనుకొని వున్న బారువలో యల్. యఫ్. డిస్పెన్సరీవుంది కాని గవర్నమెంటు హాస్పిటల్ లేదు. వెనుకపడిన ప్రాంతాల పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని గవర్నమెంటు హాస్పిటల్‌గా కన్వర్ట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ వున్న హైస్కూల్సులో సూటికి 30 మంది మత్స్యపారిశ్రామికుల పిల్లలే. అక్కడ 660 మంది పిల్లలు వున్నారు. అక్కడ గవర్నమెంటు కాలేజి పెట్టాలని కోరినప్పటికి ఇంతవరకు పని జరగలేదు. వెనుకపడిన జాతులవారికి అవకాశము కలుగచేయడానికి వీలుగా శ్రీకాకుళం ప్రాంతములో ఒక కాలేజీని పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ) కె. దామోదరరావు (బుగ్గారం) :—అధ్యక్షా, మనది వ్యవసాయ దేశము. మన రాష్ట్రములో సూటికి 70 మంది వ్యవసాయము పైన ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నారు. ఈ గురుతర బాధ్యతను వ్యవసాయ మంత్రిగారు తీర్చిదిద్దవలసి వుంది. వ్యవసాయమంత్రిగా కాకానిగారు వచ్చినందుకు మేము సంతోషపడ్డాము. పెద్ద మనిషి, వయోవృద్ధుడు, నిష్పాక్షికముగా వ్యవహరిస్తారనుకొన్నాము. వయోలోపమో, భావలోపమో అర్థము కాలేదు. తెలంగాణాలో ప్రతి పండించిన రైతులకు తీరని అన్యాయము చేశారని అనకతప్పదు. ఆంధ్రప్రాంతములో 7 ప్రత్తి కొనుగోలు కేంద్రాలు స్థాపించి తెలంగాణాలో ఒక్కటి వుంచకపోవడము విచారకరమైన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను. రామగుండంలో స్పిన్నింగు మిల్ వున్నప్పటికి ప్రభుత్వ పక్షాన ప్రత్తి కొనుగోలు కేంద్రాన్ని వుంచకపోవడము చాల విచారించవలసిన విషయము స్పిన్నింగు మిల్సు వారు పత్తిరకు కొంటున్నారు? ఏమి ధర నిర్ణయించాలనే రెస్ట్రిక్షన్సు లేకుండా చాలని మాపైన లూటీకి విడిచి పెడుతున్నారు ఇంత పక్షపాతముతో వుండవలసిన అవసరము ఏమి వచ్చినది?

(శ్రీ) కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, ఒక్కనాపైనా పిటిషను పంపించి, ఇక్కడ కూడ ప్రత్తి వుంది. కొనుగోలు కేంద్రాలు కావాలని అడిగితే మేము ఏమైనా చెప్పగలము. కాని వారు ఇక్కడ చెబుతున్నారు.

(శ్రీ) కె. చామోదరరావు :—తుమించాలి. క్వింటాలుకు 400 రూపాయలు యిప్పిస్తామని ప్రోత్సహించి ప్రత్తిని పండించమంటే పండిస్తున్నాము. అన్యాయము జరుగుతున్నది. ధర రాపడము లేదు. అని కలెక్టరుగారిని అడుగుతూ వుంటే ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నట్లు వారు చెబుతున్నారు. వారికి తెలియము అంటే కేవలము మమ్ములను మోసగించే ఉద్దేశ్యము తప్ప వారి ఉద్దేశ్యము వాస్తవము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇన్ని రోజులనుంచి తెలుసుకొనలేదు అంటే ఏమి చేస్తున్నట్లు? బాధ్యతా రహితముగా ప్రవర్తిస్తున్నట్లే అంటున్నాను. కాకి జవాన్,

కైె కిసాన్ అన్నారు. ఎవరిని సంతోషపెట్టడానికి ఇది. అక్కడ జవానుకి ఏమి ఆయుధాలు యిస్తారో తెలియదు కాని ఇక్కడ కిసాన్ కి మాత్రము రీసెర్చి స్టేషన్సులో తయారయ్యే విత్తనాలను మాత్రము అందించారు. దానికి కారణం ఏమిటి ? ఏ కైె మ్‌కు ఇవ్వాలో ఆ కైె మ్‌కు అందించడంలేదు. ఎరువుల పరిస్థితి గురించి సోదరులు చాలా మంది చెప్పారు. స్వంత పూచీపై పంట పండించుకుంటున్న రైతులపై ఎన్నో ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. వైా ఈల్డు వెరైటీస్ కి నైట్రోజన్ ఎరువులు ఎక్కువగా ఇస్తూవుంటాము కనుక ఎక్కువగా రోగాలు వస్తూవుంటాయి. దానిని కంట్రోలు చేయడం వేప రైతులకు స్వాధీనం కావడం లేదు. ఎరువులలో కల్తీ వుంటున్నది. వాటిని పరిశీలించాలి. పంటలు రోగం వచ్చి పాడైతే ప్రభుత్వం రేమ్యునరేషన్ ఏమీ ఇవ్వడం లేదు. వారు ప్రభుత్వం పై ఆశలు పెట్టుకొని వుంటే వారికి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—I now adjourn the House to meet again at 4.00 p.m.

(The House then adjourned till Four of the clock)

(The House re-assembled at Four of the clock)

(Mr. Speaker in the Chair)

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— అధ్యక్షా ! మన మంత్రిగారు యిచ్చినటువంటి యీ వివరణ పరకంగాను యీ సమస్య మీద వారి అభిప్రాయము తెలియజేసేదిగాలేదు. దీనిలో కావలసినటువంటి సమాచారము, మా అభిప్రాయాలను చెప్పడానికి వీలుగా లేదు. ముఖ్యంగా మనకు వున్నటువంటి పంట, ప్రొడ్యూసర్స్ సీడ్స్ పోగా మార్కెటులోకి వచ్చేది ఎంతో ప్రభుత్వానికి తెలియదేమో దానిగురించి చెప్పలేదు. అందువల్ల మేము యిచ్చే సూచనలు, యితర డేటా ప్రకారముగా యివ్వవలసి వుంటుంది. ఆహార సమస్య గురించి చాలా సీరియస్‌గా అభిప్రాయపడుతున్నట్లు మన దేశానికి ప్రధాన మంత్రిలుగా వచ్చినటువంటివారు చెబుతూ వచ్చారు. మన రాష్ట్రపతిగా వున్నటువంటి శ్రీ రాధాకృష్ణన్ గారు Food supply is a most elementary thing. If we have life we can then develop life. అని చెప్పారు. నెహ్రూగారు చెప్పారు. It is really a folly to talk of culture and even of God when human beings starve and die. అని. తరువాత ప్రధాన మంత్రిగా వచ్చినటువంటి లాల్ బహద్దూర్ శాస్త్రిగారు, ప్రధానమంత్రి అయిన మొట్టమొదట ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్‌లో, ధరలను అదుపులో పెట్టడమే నా ప్రధాన ధ్యేయము అని చెప్పారు. ఇందిరాగాంధీగారు అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత కేబినెట్ సబ్ కమిటీని వేశారు, పెద్ద ప్రయత్నము చేస్తున్నామని దేశానికి వాగ్దానము చేశారు. అయినప్పటికి ధరలు ప్రభుత్వము అదుపులో లేకుండా ఎప్పటికప్పుడు పెరుగుతూ వస్తున్నాయి. తగ్గడం లేదు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత, ప్రణాళికా విధానము ప్రారంభించిన తరువాత

కూడా— ఎప్పుడు ధరలు తగ్గడము లేదు. వివరాల్లోకి ఎక్కువగా పోనుగాని మంత్రిగారు యిచ్చినటువంటిదానిలో ధరలు ఎందుకు పెరుగుతున్నాయనేదానికి యిచ్చే అర్గ్యూమెంట్స్ చాలా హాస్యాస్పదంగా వున్నాయి. మార్కెట్టులో డిమాండు అండ్ సప్లయి వల్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయన్నారు. మన రాష్ట్రములు సర్ప్లస్ అయినప్పుడు ధరలు పెరగడానికి డిమాండు అండ్ సప్లయి ఎట్లా కారణమో అర్థము కావడము లేదు. స్పీడ్‌కు మించి ప్రొడక్షన్ వున్నప్పుడు ధరలను ఎందుకు అదుపులో పెట్టలేకపోతున్నారు? మన దేశము జోలె పట్టుకొని పరాయి దేశాల చుట్టూ తిరిగి 1956 నాటికి 2 కేజీ 500 కోట్ల విలువచేసే ధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకున్నది ఆ తరువాత 8 కేజీ 500 కోట్ల ధాన్యము దిగుమతి చేసుకున్నారు. ఇంత దిగుమతి చేసినా దానిని మార్కెట్టులోకి రిలీజ్ చేసి కంట్రోలు చేసి ధరలను అదుపులో పెట్టలేక సప్లయి అండ్ డిమాండు ఆర్గ్యూమెంట్ చెబుతున్నారంటే ఫస్ట్లూకాస్‌గా పెద్ద వ్యాపారస్తులు దొంగ వ్యాపారస్తుల తరపున ప్రభుత్వము వకాల్తా పుచ్చుకొని ఆర్గ్యూమెంటు చేస్తున్నవన్నమాట. అది మీనమో యించి ఆలోచించాలి. ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టాలని ప్రయత్నము చేశారు, కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూషన్ అని ప్రయత్నము చేశారు, బఫర్ స్టాకు పెట్టి ప్రయత్నము చేశారు, తరువాత చెక్ పోస్టులు అని చెబుతున్నారు, చీటికి మాటికి జోన్స్ అటు యిటు మారుస్తూ తుగ్లక్ పరిపాలన కొన్నాళ్ళు కొన సాగిస్తూ వచ్చారు. ప్రొడ్యూసర్స్ లెవీ మిల్లర్స్ లెవీ అనే మెథడ్ చెట్టారు. ప్రొక్యూర్‌మెంట్ అన్నారు. యిన్ని రకాల పద్ధతులు పెట్టి యీ పీరియడులో యీ సమస్యను పరిష్కరించడంలో ప్రభుత్వము విఫలం అయిందంటే యిందులో కొంత దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసిన విషయము వుంది. ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయడానికి చూడాలి. దీనిలో అదేమీలేదు, ఏదో కొంత డేటా యిచ్చారు, అవసరమైన డేటా లేదు. ముందుచెప్పినట్లు దీని సాల్యూషన్ కొరకు ప్రయత్నము చేస్తున్నారనేది ఏమీలేదు. ఓపెన్ మైండ్‌తో వుంటే మేము చెప్పేది విని ఆ తరువాత పరిశీలించి ఆలోచించి చేస్తే బాగుంటుంది.

(శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— ఓపెన్ మైండుతో వున్నానని చెప్పాను, అందరి సలహాలు తీసుకొని నిర్ణయము చేస్తాము.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— చర్చించి ఆ తరువాత నిర్ణయాలకు వద్దాము. ధరలు పెరుగడానికి కారణం ఏమిటి? నేను ప్రొడక్షన్ విషయములోకి పోవడము లేదు. దేశము మొత్తము మీద చూచినప్పుడు ప్రణాళికా టార్గెట్సులో పార్టుఫాల్ వుంది. అది ఒక కారణము, కాని మన రాష్ట్రము అట్లా గాదు. మనది సర్ప్లస్ స్టేటు. ప్రొడక్షన్ విషయము పోనీ, అనేక సందర్భములలో మాట్లాడుతున్నాము. ఎవేలబుల్ ఫుడ్ వుండి పీపుల్‌కు అందించడం లేదనేది, స్వాతంత్ర్యము రాకముందు నుండి, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలము నుండి నేటివరకు ప్రతిఒక్కరు గుర్తించిన విషయము. ఉన్నటువంటి ఫుడ్ స్టఫ్‌ను హోర్డు చేసి మార్కెట్టులోకి రాకుండా ధరలు పెంచే శక్తులు సంఘములో వున్నాయనే విషయము అందరు అంగీకరించిన విషయము. దానిని మొనట దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వారు నిల్వ చేయడానికి

ఎవరు అవకాశము కలిగిస్తున్నారు? అంటే బ్యాంకుల నుండి వారికి అడ్వాన్స్‌లు యిచ్చి—ప్రతి సంవత్సరము ఫుడ్ గ్రేన్స్ కొరకు 200 కోట్ల రూపాయలు పెడ్యూల్డు బ్యాంక్సు అడ్వాన్స్ యిస్తున్నాయి. వాని పట్టుగిట్టం చేసి హోర్డింగ్ ఆపుజేసే పని చేయడము లేదు. డైరెక్టుగా ప్రొడ్యూసర్‌కు యిస్తున్నారా అంటే అదీ లేదు. పరకంగాను చిన్న రైతులకు అవకాశము లేదు. పెద్ద రైతులు, రైస్ మిల్లర్స్ ఫుడ్ గ్రెడర్స్ వేర హోర్డు చేయిస్తున్నారు. హోర్డర్సు. వారికి అసిస్టెన్స్ యిచ్చే బ్యాంక్సు, మూడవది గవర్నమెంట్ యిసెడిక్వేట్ అండ్ యినెఫిషియంట్ అండ్ రాంగ్ పాలసీస్, యీ మూడు కలసి దేశములో తిండి సమస్య మీద చాలా చిక్కులు తెస్తున్నాయి. ఈ మూడింటిని గమనించి ఏదైనా పరిష్కార మార్గము ఆలోచించాలి. ఇతర కారణాలు చెప్పకండి. అవి పిట్టి గ్రౌండ్సు, ఎవరు కారణము? 15 ఏండ్ల నుండి 20 ఏండ్ల నుండి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు, యీ మూడు కారణాలను తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తేనే ఏదైనా చేయడానికి వీలు వుంటుంది. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రం సర్ప్లస్ రాష్ట్రం. దేశం మొత్తంలోని ఇంక్రెడిబుల్ నేషనల్ ఫుడ్ పాలసీ ఉండాలన్నారు. అది ఇంకెవరకూ లేదు. భువనేశ్వరులో తీర్మానాలు చేశారు, ఇంతకుముందూ చేశారు; తరువాత చేశారు. భారతదేశంలో హోల్ సేల్ ఫుడ్ ట్రేడ్ స్వాధీనము చేసుకుని నిర్వహిస్తే తప్ప ప్రభుత్వం ప్రజలకు సక్రమంగా ఆహార ధాన్యాలు అందించలేదు, ధరలు అదుపులో పెట్టలేదు అని అనేకసార్లు కాంగ్రెసు వేదిక నుంచి ఫుడ్ కమిటీలు సూచనలు చేశారు. యీ బేసిస్ యిన నేషనల్ ఫుడ్ ఒడ్డటు పెట్టాలని హోల్‌సేల్ ట్రేడు ప్రభుత్వం చేతిలోకి తీసుకుని నిర్వహించడానికి ప్రయత్నం చేయాలంటే కేంద్రీప్రభుత్వంకాని రాష్ట్రీప్రభుత్వంకాని పూనుకోవడంలేదు ఇది కేరళ రాష్ట్రం వారు చేశారు. అది డిఫిసిట్ రాష్ట్రం అయినప్పటికి వారు చేసినప్పుడు సర్ప్లస్ రాష్ట్రమయిన మనకి చాలా సులువు. అది ఆ పాలసి మనం చేసినట్లయితే మనం ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి సావకాశం ఉంటుంది. రిజర్వు బాంకువారి స్టడీలో 90% of the rise in prices of other commodities is only due to rise in price of food stuffs." అని ఉంది. ఇతర ధరలు పెరగడానికి ఫుడ్ స్టఫ్స్ ధరలు పెరగడం 90 శాతం వరకూ కారణమని రిజర్వు బాంకువారు వారి సర్వేలో చెప్పారు. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో 2.5 లక్షల టన్నులు ప్రొక్యూర్ చేశారు. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు ట్విన్ సిటీస్‌లో నెలకు 12 వేల టన్నులు ఆహార ధాన్యాలు కావాలి. వైజాగుకు 6 వేల టన్నులు కావాలి. సంవత్సరానికి 2.16 లక్షల టన్నులు హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, వైజాగులకు కావాలి. ప్రభుత్వం సమగ్రశక్తి సామర్థ్యాలు వినియోగించి తమ విధానం అమలుచేస్తే యీ పట్టణాలకు కావలసిన ఆహార ధాన్యాలు చేతిలో పెట్టుకుంటే మిగిలిన 28000 గ్రామాలకు ఆహార ధాన్యాల సరఫరాకు ఎవరి దయాదాక్షిణ్యాల పయిన వదిలిపారా మరి. ఇంకొక 2 లక్షల 50 వేల టన్నులు దగ్గర పెట్టుకుని రూరల్ సైడు డిస్ట్రిబ్యూషనుకు గాని బఫరు స్టాకు 10 లక్షల టన్నులు పెట్టుకుని రేషనింగు ద్వారా పట్టణాలలో సప్లయి చేయడానికి పది లక్షల టన్నులు చేతిలో ఉంటే మొత్తం మార్కెటు కంట్రోలు చేసి మార్కెటు ధరలకు సప్లయి చేయడానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఇది

ఎలా చేయాలో పరిశీలించాలి. ప్రభుత్వము ఇద్దరకు భయపడకుండా ఉండాలి. మిల్లర్సుకు, గ్రామ ప్రాంతాలలో సర్‌ప్లస్ స్టాకు ఉన్న పెద్ద రైతులకు లొంగకుండా ధైర్యంగా వ్యవహరిస్తే ఇది సాధ్యం అవుతుంది. లేకపోతే సాధ్యం కాదు. 1965-66 లో అగ్రికల్చరల్ ప్రైసెస్ కమిషను వేస్తే వారు సమాచారం యిచ్చారు. మన రాష్ట్రంకూడా పరిశీలించారు. స్టీప్లీ గ్రేడెడ్ లెవి పెట్టమన్నారు. మూడున్నర ఎకరాల డెల్టా ప్రాంతంలో ఉన్న వాళ్ళమీద లెవీ వేయవద్దు అన్నారు. 50 బస్తాలు పండించేవాళ్ళమీద లెవి వేయవద్దు అన్నారు. స్టీప్లీ గ్రేడెడ్ లెవి కనుక పెడితే అయిదు ఎకరాలుకనుక ఉంటే ఎకరాకు ఇంత అని, పది ఎకరాలు ఉంటే అంతకంటె కొంచెం ఎక్కువ అని ఇంకా ఎక్కువ ఉంటె ఇంకా కొంచెం ఎక్కువ స్టీప్లీ గ్రేడెడ్ లెవి ఉంటె ఎమిమిదిన్నర లక్షల టన్నులు రాష్ట్రం మొత్తంమీద ప్రొక్యూరు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది, అని అంచనా వుంది. ఇది కాకుండా ఓపెన్ మార్కెట్ పర్చేజ్ ప్రకారంగా ఇన్‌సెంటివ్ యిచ్చి రెండున్నర లక్షలు సేకరిస్తే మన రాష్ట్రప్రభుత్వం పదిలక్షల టన్నులు చేతిలోకి తీసుకోవచ్చు అన్నారు. 1965-66 లో ఇది చెబితే ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వం పరిశీలించ లేదు. ఊరికే తుగ్లక్ మాటలు చెబితే ప్రయోజనం లేదు. 15 వేల టన్నులు కేంద్రప్రభుత్వం తయారుచేసిన ఉప్పుడుబియ్యం ఎందుకూ పనికిరాకుండా చేశారు. ఇన్‌సెంటివ్ ప్రొక్యూర్‌మెంట్ అని శాశ్వతంగా పొరపాట్లు చేస్తున్నాము. పది లక్షల టన్నులు రావడానికి మార్గం అన్వేషించాలి. ప్రొక్యూరుమెంటుకు సోర్సు ఏమిటి లెవి విధ్వంయించి స్టీప్లీ గ్రేడెడ్ లెవి నిర్ణయించి ఫుడ్ కార్పొరేషను ద్వారా ప్రొక్యూరు చేయవచ్చు తరువాత కరవ్షను తగ్గించాలి. కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీస్ మార్కెటులో ఎంటర్ అయేట్లుగా చేసి రైతులకు కీజనబుల్ రేటు యివ్వాలి. వానికి యింకొక రెండు రూపాయలు అవసరమయితే యివ్వండి మాకు అభ్యంతరం లేదు. బస్తా 40 రూ. లు అయితే రెండు బస్తాలు 80 రూ. లు ఇచ్చివా 100 శాతం వరకూ రైస్ వస్తుంది. రూ. 80 లు అంటే అందులో మిల్లింగ్ చార్జెస్, చిట్టు, తవుడు పోతే ఇన్‌సెంటివ్ చార్జెస్ 65 పైసలు మేరు యిచ్చే అవకాశం వుంటుంది. అది రైతులకు యివ్వవచ్చు. మీడియేటర్సు లాభం పొందకుండా చూడాలి, డిస్ట్రిబ్యూషను మెకానిజము కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారాగాని ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్‌ద్వారాగాని పెట్టవచ్చు. ఇది నిజంగా జరగడంలేదని మంత్రిగారు అంగీకరించారు. దానికి ఒక పాపులర్ కమిటీ వేసి విజిలెన్స్‌గా కంట్రోలు పెట్టి కన్స్యూమరుకు అజమాయిషి వుంటే డిస్ట్రిబ్యూషను సరిగా జరిగే అవకాశం వుంది. పోతే మరొక విషయం ఉంది. రైతులు మా దగ్గరనుంచి రూ. 40 లకు తీసుకుంటారు, మాకు కావలసిన సరుకులమాట ఏమిటని అడుగుతున్నారు. ప్రభుత్వ ముకు ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్లాన్ ఉంటె రైతులకు కావలసిన క్రెడిట్, ఫెర్టిలైజర్సు, సీడ్సు, ఇంప్లిమెంట్సు, సోప్స్, కిరోసిన్, సైకిల్సు, వెటిటబుల్స్, పల్సెస్ ఇవన్నీ మీకు చేశాడు, మీ అసమర్థత్వం అంటె చెప్పలేనుకాని అవసరమయితే స్టాఫ్‌ను వేసి ఒక ఇన్‌స్టిట్యూషనును పెట్టి వారికి కావలసిన సీడ్స్ వారు పంటలో ఏపర్సంటేజి ధాన్యం యిస్తారో ఆమేరకు వారికి సప్లయిచేస్తే బాగుంటుంది. వారికి ఇన్‌సెంటివ్

పర్చడుతుంది. ఇలాంటి సౌకర్యాలు రైతు పండించే సర్ ప్లస్‌నుబట్టి వారికి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌గాని ఫుడ్ కార్పొరేషనుగాని పెట్టి వారికి సప్లయి చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేయాలి. తరువాత జి. పార్థసారధి, జి. సుబ్బారావుగారలు ఒక సర్వే చేశారు. వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో కొన్ని గ్రామాలు ఎవరివో అని మూడున్నర ఎకరాలున్నవారినుంచి ధాన్యం తీసుకుంటారనే బాధ మీకు అక్కరలేదు. వారు మార్కెటు సర్ ప్లస్ గురించి సర్వే చేసి డాటా తీశారు. ఒకటినుంచి అయిదు ఎకరాల రైతుకు మొత్తం ప్రొడక్షను 50 శాతం వుంది. మార్కెట్ సర్ ప్లస్ 8 శాతం వుంది, వారు న్యాయంగా కళ్లంలో అమ్ముకుంటారు. మధ్యతరగతివారు అయిదునుంచి పదిహేను ఎకరాలున్న వారు ప్రొడక్షను 82 శాతం ఉంటే మార్కెట్ సర్ ప్లస్ 35 శాతం వుంది, వారికి గ్రేడెడ్ పద్ధతిలో ఇన్ సెంటివ్ యివ్వాలి. 15 ఎకరాలకు పైన డెల్టావానినుంచి మొత్తం 52 శాతం పండిస్తున్నారు, వారి మార్కెటు సర్ ప్లస్ 57 శాతం ఉన్నది. మొత్తం ప్రొడక్షనులో 25 శాతం 10 లక్షల టన్నులు వారినుంచి మనకు వచ్చే అవకాశం ఉంది. పెద్దవారు ప్రభుత్వ ముకు వ్యతిరేకత చూపుతారని భూస్వాములకు భయపడి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోకుండా ఉంటే ప్రభుత్వము ఏమీ చేయలేదు. ధైర్యసాహసాలు ప్రభుత్వానికి ఉంటే యిది సాధించవచ్చు. లేకపోతే డివాల్యుయేషకు పైములో 1960 లో ఏ ఫలితాలు ఎదుర్కొన్నారో ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితే రావచ్చు. లోయస్ట్ గ్రూప్‌కు తక్కువ ధరలు యిస్తున్నారు. ఈ చిన్న రైతులనుంచి కొని నిలవచేసి, మిల్స్‌లో వాటాదారులుగా ఉండి, బాంక్సులోనున్న సంపాదించి అవసరమయితే తడిసిపోయిన ధాన్యం కేరళకు ఎగుమతిచేసి లక్షలు సంపాదించి ప్రభుత్వానికి రెండున్నర కోట్ల రూ. లు ముడుపులు చెల్లించేవారలకు ప్రభుత్వం లొంగకుండా యీ సమస్య ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా పరిష్కరించాలని యిది ఒకటే మార్గమని మనవిచేస్తున్నాను. అసలు ధర చూడండి. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, వైజాగులలో స్టాట్యుటరీ రేషనింగున్న వచ్చినప్పుడు అవి బ్లాక్‌మార్కెట్‌లోకి తరలించడానికి అనకాశము లేనప్పుడు క్వింటాలు ధర రూ. 118 లు ఉంది. కొంచెము ఎక్స్ పెరిమెంటు చేసి తెచ్చుకోమన్నారు. 1970, 71, 72 వచ్చేటప్పటికి ధరలు బాగా పెరిగిపోయాయి. ఎప్పడయినా నీడ్సు ఉన్నచోటికి సర్ ప్లస్ ఉన్నచోటనుంచి వెళ్లడానికి అవకాశం ఇచ్చి పంపించామంటే అక్కడ వుండే నీడ్సుని ఆధారం చేసుకొని స్టాకును విత్‌హోల్డు చేసి వాళ్ల కక్కుర్తిని పెంచి మెట్టప్రాంతాలకు ఈ రకంగా పైసెన్స్ పెంచి మార్కెటు అంతా డిస్ట్రాయి చేసేటటువంటి పద్ధతులలో చేస్తారు. ఎప్పడయినాసరే అలాంటి ఫ్రీ మూవ్‌మెంటుకు అవకాశం ఇవ్వవద్దు. పంజాబీసు దేశం అంతటా కావాలని అడుగుతున్నారు. ఎందుకంటే—వాళ్లంతా ఇతరచోట్లకు తీసుకొనిపోయి ఇష్టంవచ్చిన ధరకు అమ్ముకోవడానికి అడుగుతున్నారు. దానిమీద చర్చకూడా జరిగింది. గవర్నమెంటు జోనల్ సిస్టమ్‌కాని ఇంకొకటిగాని మొత్తంమీద అది చేతిలో పెట్టుకొని సఫిషియంటు స్టాఫ్‌ను కంట్రోలులో పెట్టుకొని మార్కెటులో పైసెన్స్‌ను సరయిన పద్ధతులలో అదుపులో పెట్టడానికి ధైర్యమయినటువంటి ఒక స్టెప్ తీసుకోనడానికి కావలసిన మెకానిజం మనం ఏర్పాటు చేసుకోకపోతే ఫుడ్‌గ్రెయిన్

రకంగామాత్రం దీనిని చేయలేరు. దానినిమాత్రం ప్రభుత్వం పట్టితో పెట్టుకొని చేయమని మనవిచేస్తున్నాను. **Mill levy is a miserable failure.** ఇది ఫార్స్. దీనిలో ఎందుకు చెప్పలేదో, దీనిని ఎందుకు తీసుకొనిరావడంలేదో, నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇదిమాత్రం ఈ హౌసులో డిక్లేర్ చేయాలి—ఇది ఫార్స్, ఇదిమాత్రం మనం చేయకూడదని. మిల్లర్సుదగ్గరకు వెళ్ళి నీవు మిల్ చేసినటువంటిదానిలో నాకు 50 % కొన్నిచోట్ల, 25 % కొన్నిచోట్ల, 75 % కొన్నిచోట్ల జోన్సులో యిమ్మని అడుగుతున్నారు. మిల్లరు 1000 బస్తాలు కొంచె 200 బస్తాలు అయినా అక్కౌంటు గవర్న్ మెంటుకు చూపిస్తాడా ? మన మంత్రిగారిని చెప్పమనండి. ఆది చూపించరు. దీనిలో 800 బస్తాలు మళ్లీ ఇష్టంవచ్చినట్లు చేసుకుంటున్నారు. రెండవది-రూ. 35 లు రేటులో ఉండేటటువంటి పద్ధతులలో మనం బియ్యాన్ని అడుగుతున్నాము. రూ. 57 లకు మార్కెట్టులో కొన్నటువంటి మిల్లరు నీకు ఇచ్చినదానిలో వచ్చేటటువంటి 50 లక్షలు, 60 లక్షలు నష్టం అంతాకూడా ఎక్కడ భర్తీ చేసుకుంటాడు అంటే ఫ్రీ మార్కెట్టులో దాన్ని అంతా కలిపి కన్స్యూమర్ మీద తెచ్చుకొంటున్నాడు. ఇది ఇమ్మోరల్, ఫ్రాడ్యులెంటు, చిటింగు ది పబ్లిక్. ఈ మాటల కంటె తక్కువ అని అనడానికి వీలులేదు ఇక్కడ నుంచి డిక్లేర్ చేసి ఆ పాలసీని తప్పించాలని చెప్పాలి. మిల్లర్సు మీద ఆధారపడే పద్ధతి మంచిది కాదు. నేడు కూడా మాట్లాడాను. మిల్లర్సుకూడా సిద్ధమే. ఈ గుంజాటంలో కంటె వాళ్ళ ఇష్టం వచ్చినట్లు మనం చేయాలి. మనం ప్రొక్యూర్ చేసినటువంటి ధాన్యంలో మిల్లర్సుకు ఒక న్యాయమైనటువంటి పద్ధతులలో ఇంతో అంతో మిల్లింగు ఛార్జెస్ ఇవ్వండి. ఇంత దిగుబడి ఇమ్మని మిల్లరగ్గరనుంచి తీసుకోండి. ఆ దిగుబడి లెక్కల ప్రకారం నిర్ణయించి తీసుకొని ఆ రైసును దగ్గర పెట్టుకొని దానిని సక్రమంగా పంపిణీ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ చర్యలు తీసుకోకుండా మాత్రం సాధ్యం కాదు. అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది **Popular Food Committees at the State level, district level and at the Co-operative Society level**—వీటిని చేసి ప్రొక్యూర్ మెంటులో వచ్చే అన్యాయాలు, ఈ డిస్ట్రిబ్యూషనులో వచ్చే అన్యాయాలు, లంచాలు ఇవన్నీ లేకుండా చేయాలంటే, దొంగ మార్కెట్టును అదుపులో పెట్టాలంటే, సక్రమంగా పంపిణీ జరగాలంటే, ప్రభుత్వం తీసుకున్న మేరకు ప్రజలకు ఉపయోగ పడేట్లు చేయాలంటే ఈ రకమైనటువంటి పాపులర్ కమిటీలను వేయడానికి వెంటనే నిర్ణయం తీసుకొని అమలు పరిస్తే సాధ్యం అవుతుంది. మొన్న కాంగ్రెసు సభ్యులతో సమా మాట్లాడిన ప్రతి ఒక్కరు ఈ సంస్థమీద ఆవేదన ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. ఇది పంట వచ్చే తరుణం. చివరికి నవంబరు వచ్చేటప్పటికి ఏ పరిస్థితి వస్తుందో ఆలోచించి దానిని సీరియస్‌గా ఉభయ పక్షాలనుంచి అందరి యొక్క అభిప్రాయాలను తీసుకొని అవి మనస్సులో ఉంచుకొని ఈ సమస్యయొక్క ప్రాధాన్యతను తీవ్రంగా అర్థం చేసుకొని దానిని ఇప్పటినుంచి ప్లాను చేసుకుంటే తప్ప సాధ్యం కాదు. తిరిగి లీన్ మంత్సు వచ్చిన తరువాత—చేయి కాలిన తరువాత ఆకుముట్టుకున్నట్లు లేక కొంప అంటుకున్న తరువాత జావి త్రవ్వినట్లు —ఇలాంటి

పనులు చేయకుండా వెంటనే ఈ సంస్థమీద నిర్దిష్టమైన చర్యలు తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ రకంగా ఆలోచిస్తే తప్ప మరొక రకంగా పరిష్కారం చేయలేరని నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను.

Sri M. Narayana Reddy :—Sir, the long note given by the Hon'ble Minister for Civil Supplies listed many constraints and difficulties in the matter of procurement as well as more rice to the fair price shops. While appreciating the difficulties listed here on account of natural circumstances or the circumstances beyond his control, I would like to suggest few measures to be taken. That it is to say, it is no use supply will be all right if production is more. We are only tackling the end result without attempting to tackle at the root cause, that is production. You will kindly notice from the statistics furnished that the entire area under rice in our State which is considered to be the grannery of India for rice is hardly 65 lakhs acres but under normal conditions in the preceding years, it was 80 lakhs acres under rice. What is the total production that we have made consistently ? It is 40 to 41 lakhs acres. If we look at these figures, you will surely conclude that there is much under-production in the average yield from each acre. Hardly half ton of rice is being produced from our lands in this State where the peasants are use to produce paddy from many many decades. It is there we have to tackle the problem. Unfortunately there does not appear to be adequate and proper coordination between the Agriculture Minister and the Advisory Institution, i.e., Research Institution of the Agriculture University. Three years ago I was a member of the Delegation which visited on behalf of the Central Government Punjab and Hariyana. We were asked to find out about the real reasons for the production that they had in wheat in a period of three to four years. We were there for three to four days and we were glad to find out that every kisan accepted or acknowledged the services rendered by the Ludiana Agriculture University. But unfortunately our University has not played a role that is expected of it. Therefore, I would suggest that there should be a Co-ordination Committee between the Civil Supplies and the Agriculture Department and the University. All the three of should sit together and see how they can produce more rice so as to make it available either for the buffer stock as suggested by the Hon'ble friend or for giving it for Central pool or for giving it to the fair price shops without any subsidy whatsoever.

As you know,we must all realise that rice is a commodity which is in short supply not only in India but also in the world market. Whoever produces more rice will give it to central pool. We did not seem to have realised or given sufficient importance. Therefore, if we produce more rice and given to the central pool, we will not only be surplus but also giving bonus and also feeding those areas in which rice in short supply. In this regard what is to be done first? We did not tackle in the beginning. In the districts like the East Godavary District and West Godavary District the average yield appears to be more. This Co-ordination Committee should identify the areas district-wise or block-wise in three regions. Which are the areas which are really ow productive, i.e., the average yield per acre of paddy is much low

After identifying those areas, we must immediately take measures about the importance in the increase in the yield and importance in their conditions. Now whatever inputs that are necessary to increase the yield, we have to supply them in a coordinated programme to those areas because the ryots who are used to produce more have become sufficiently conscious to get the inputs even otherwise. Therefore, it is here the ryots either or not fully conscious or unable to muster or mobilise resources by way of inputs, there our advice and help is necessary. Unless that is done, the situation would go on like this from year to year. Taking adhoc measures from time to time would not solve the problem.

The second suggestion is, some four years ago, West Bengal also supplied surplus rice to the Central Pool. Soon after the price was fixed, I came to know that they quoted Rs. 5 more per quintal for supply to the Central Pool. They said "unless the Central Government gave Rs. 5 more per quintal, we are not going to supply anything to the Central Pool. We are starving our own people only to maintain our commitment to the Central Pool." Then the Food Minister had to agree to the extra price. That can also be done here with better results and better earnings. I would also beg of him to consider this aspect to increase the quota for Central Pool. By this way we can pass on that incentive not only to the rice millers but also the producers who would come forward and give levy of their own accord.

Then, Sir, it is mentioned that there is some sort of helpless on the party of the Ministry, on the part of the Government with regard to the fixation of levy price because it is referred that the price is fixed by the Agricultural Price Commission. We must realise that our State is on a different footing altogether than other States. That is to say ours is purely agricultural economy and agricultural State, where 70% to 80% people have to depend on land. When we have no control or any ceiling or freezing of prices, on inputs, fertilizers, agricultural implements, seeds and so on and so forth on all these requirements, how can we freeze the levy price and at the same time expect lakhs of tons for the Food Corporation of India, for the Central Pool and for the buffer stocks? That is not practical or realistic, Sir. We must fight for the increase in the heavy price; We must even if necessary call for a conference of those States which are in surplus in rice so that a concerted effort can be made with the Government of India to see that the levy price of paddy is increased to attract more levy or more paddy which is in short supply, Sir. It is very much necessary. There need not be any helplessness on our part. We must fight for the right of our own people and increase the surpluses. That is necessary for the Central Pool as well as for the FCI and fair price shops.

Then, Sir, about the Food Corporation of India. Less said, it is better for the FCI. We need not appreciate, because the agricultural concentration of FCI is in my own district where they have constructed a RCC godown, a very huge establishment costing Rs. 80 lakhs or Rs. 1 crore. With what cost they have constructed, we are surrendering our rice at Rs.81 and purchasing the same rice from them at Rs. 109. A difference of Rs. 28. A difference of Rs. 28 when we are curbing the private trade for making a profit of Rs. 2, 3 or 4,

We ourselves run the orga isation and it is charging 28 rupees. It is high time that the existing structure of the FCI operations are subject d to strict scrutiny and verification. This is something which I cannot stomach, Sir. Rs. 28 in a quintal from a public undertaking organisation, that too within our own State to whom we give and just take after a month or two. Even after a few days, they add charges. This mat er merits immediate examination and consideration of the Government. If they do not come round, we can even do away with the agency of FCI and strengthen our own organisation i.e., Federation of Marketing Society. Federation of Marketing Society is financed by different financial institutions. It is running in losses. Therefore, if a formula or machinery is evolved by the Civil Supplies Department, in collaboration and consultation with the Federation of Marketing Society, I do not think there would be any difficulty in mobilising the supply from rice millers and others.

One more point, Sir, as regards Rice Milling industry. We have large number of rice mills. But the rules and procedure that is applicable for the grant of licences to the rice mills are not only obsole e but they are acting as great culprit on the operation of rice mills. Let us realise, Sir, if there are more number of rice mills in the country-side, the price of rice will be less. If this is realised, understood and appreciated by the Civil Supplies Department, then they would definitely accept them and see how best the procedure for granting licences to the rice mills is evolved. At present the number of reports and certificates are so many, even the Director of Civil Supplies may find it difficult to fill those forms leave aside a small man in the country-side. So many forms have to be filled up for getting a licence, with the result what is happending is particularsly is Srikakulam and Nizamabad there are hundreds of mills running without any licences during the past ten years or more. We are allowing them to opera e without granting them licences. It is better to grant licences and allow the same situation so that we can have some better control, some fees also and enforcement staff can take some action. Now they have to get the site plan approved from the Health Officer, another plan approved from the Chief Inspector of Factories, Municipal permission, Gram Panchayat permission No objection permission from the Cooperative Societies Deputy Registrar, Report of the Tahsildar and a certificate from the Collector to say that there is no shortage of paddy. If we involve more departments in granting licences, the result is obvious. I need not mention. This can be done away with. Whether paddy is available or not, at a point of time when licence is to be granted, a certificate is to be obtained from the Collector with the result what happens is, hundreds of applications fromeach district have been in cold storage for several years. On account of the strict measures that our Hon. Minister has taken recently many rice mills have stopped. The moment they were stopped, what happened ? It resulted in the price shooting up in the rice market.

One thing more about the subsidised rice. Having regard to the present situation, we need not be very strict to the price. We can even add five to ten paise more per kilo in the fair price shops to prevent black market. It is admitted in the note that the course rice is being sold at Rs. 1-15 to Rs. 1.20 per kilo. In our anxiety to help

the small man, we are incurring Rs. 7 crore in the process. By doing so, we are giving very little. With the result, the same small man is obliged to purchase rice at higher rate from the free market. Therefore, it can be flexible having regard to the conditions obtaining at a particular time. Therefore we can even enhance it by five paise to ten paise pe. kilo of this rice so that at the same rate the whole requirement of the common man is met instead of giving very little at Rs. 1 per kg. and asking them and putting them in a position to purchase at Rs. 1.20 per kilo or so.

Without adding anything more, I hope that the hon. Minister would look to the long term range policy that and evolve a policy would help our own people and contribute to the Central Pool in rice.

Sri A. Sreeramulu (Eluru):—Mr. Speaker, Sir. Over the past 10 years, the country has witnessed a phenominal rise. Foodgrain prices have gone by 1 7% during this period. The wholesale price index, has shown for all other commodities has shown an increase of 81%. This is a reality which the Government at the Centre and the State, are not prepared to appreciate or accept except some windowdressing or tinkering here and there, opening a few Fair Price Shops or setting up show pieces of Super Bazars. But nothing concrete has been done. The talks of economy of this country have gone into this complex problem of prices. After the detailed study of the entire situation they have come to certain conclusions. They say the erroneus economic policies pursued by the Government of India over the last two decades and they are solely responsible for this unregularising prices I shall try to enumerate some of the conclusion of the expert economist of the country. For example, increased supply and demand money in 1951 we had Rs. 2026 crores of money supplied to the market. By 1971 this figure go has one to Rs 7000 crores i. e., 350% increase in the money supply. This is the official currency, i e, the currency printed in Security Press at Nasik In addition to this official currency, we have a faked currency. Nobody in this country is in a position to tell us exactly the value of the faked currency now in circulation. Some of the experts are of the view that we have nearly Rs. 400 crores worth of faked currency, in circulation To add to this, Bank credit in 1970 was of the order of Rs. 4026 crores. It has risen to Rs. 4792 crores by 1971. It means an increase of more than Rs. 700 crores within a period of one year. I don't know for what purpose this credit has been used. If it is for the production purpose it is alright But unfortunately, the Bank credit is taken and is being used for speculative purposes and for exploitation purposes. This is certainly leading to inflationary trend. The Government of India, while pumping flow of paper money into the market, did not look at the production levels. The money supplied is absolutely disproportionate to production levels either in agriculture or industry. If we look into the figures of production, we find 200% increase in this period while 350% increase in money supply is visible. This is one.

Now borrowings of commercial Banks also have gone up. These Commercial Banks are drawing from the Reserve Bank in the form of loans. That was Rs. 163 Crores in 1970 and it goes to Rs. 369 crores in 1971. This is another indirect form of deficit

financing. This is also adding to the already dangerous inflationary trend that is thrust upon the economy of this country. To crown all these things, Government of India has been putting indirect taxes in the form of Central Excise Duties. In 1965-66 the total amount collected in the form of Central Excise duties was Rs. 1116 crores. This has risen to Rs. 2380 crores. It means a 100% increase in regard to the Central Excise duties. Prof. Narainwala, a big economist of the country anlaysed the tax component of our price structure and came to the conclusion that on most of the commodities that the common man uses everyday the tax is playing a predominent role. He says, in cloth 65% of the price is covered by the Central Excise Duty. In steel it is 54%. In matches it is 55%. In Sugar it is 65% and in Kerosene it is 58%. On average, the Central Excise Duty is constituting more that 50% in regard to the price of any commodity that the ordinary man purchases. To add to all these to our economy, we have an enormous amount in the from of black-money. They have to come to the conclusion that we have Rs. 3000 crores. A member of this Commission has expressed a different view. He says it is of the order of nearly Rs. 6000 crores. Rs. 7000 crores of money supply, Rs. 3000 crores of black money and nearly Rs 5000 crores of Bank borrowings, crorers and crores of rupees, are in the markes. What exactly is the use of simply trying to look at this question from a limited and straight angle. After all, the State Government, I think, is practically helpless. Unfortunately, the Central Food Minister is blaming the State Government. I don't know whether our Food Minister has been the speech of Mr. Shinde the Union Food Minister. If there was the rise in the prices of foodgrains in any part of the country, it was mostly due to unsatisfactory distribution system of the State Government. So the Central Governmen is trying to blame the State Government and the State Government is trying to pass on the whole thing to the Central Government. That seems to be the way in which this crucial and very delicate question of prices is being dealt with. If there is no price stability, planed development, all talk of socialism, all talk of providing better conditions to the weaker sections, would amount to hypocracy. If we are not able to get rid of some of the inhibitions, the concept of mixed economy, the concept of co-existence for the rich and the poor and the concept of controls and partial controls, all these concepts have to undergo a revolutionary change. Mr. Parkinson who visited India and delivered a lecture in Hyderabad. He made an observation that the stagnation of the economy of this country is largely due to the lack of the correct understanding of the economic picture and the lack of concrete planning. We are trying to combine two irreconcilable factors. We want partial control and at the same time we want free trade. That is evident in the policy that is pursued by our State Government. We are trying to put a levy of 75% on the mills. This is something very fantastic. After all why should be collect 75% from the mills and allow or give a sart of licence to the miller, who is exploiting our community by selling 25% at a fabulous price? Whatever he lose in the 75%, he is bound to make it up in the 25% sale. Government of the State is giving him a free licence for exploitation. That is why the State Government will have to prevail upon the Government of India to amuk this black money, to find or to restrict the range of the Central Excise

duties. There is no point in simply expanding of this range year after year.

We might be getting a share out of it. But that is not going to be a consolation There are indirect taxes that are play ng havoc in regard to the price structure. At the same time, the Reserve Bank has to exercise stricter control on all the financial institutions, more particularly Banks in regard to credit policy. To-day they seem to have a much better freedom then they had five years ago. Though we have nationalised Banks, we have not been able to nationalise or give a new approach in regard to the lending system of our banking institution.

Now coming to our Sta e, our Minister has given us a statement. I am sorry he has not even expressed concern about this problem of prices. I find all the people in authority, right from the Prime Minister down to the last man have been expressing anxiety and concern. Of course, that is the only think that they can do or they propose to do. But our Minister has not even done that. He has simply furnished certain statistics and asked us to draw our own conclusions. According to the statics given to us, rice production in the State has been 46 lakhs tonnes in 1967-68. It has come dov n to 41 lakhs. There is partically stagn ation in regard to the rice production in our State. We should not forget in the Nagarjuna Sagar Project we have created an additional irrigation potential of 10 lakhs aceres, Having created additional potential of 10 lakhs acres why the pr.duction is stagnant? Why it is going down, is the question of which the Civil Supplies Minister and also the Agricultural Minister will have to consider. I don't know whether these statistics are correct; because these are only approximations. Sometimes these are prepared by persons who do not get into the field, but simply look at the roof and formulate statistics. If the statistics are correct, there is something radically wrong in regard to our agricultural policy and production methods Something will have to be done immediately to see that the additional irrigation potential of 10 lakhs acres is to the maximum use and our production is increased commensurate with the investment we have made in irrigation.

It is more curious that this procurement figure is 2½ lakhs and our export figure is 8½ lakhs. Even if we leave 6 to 7 lakhs, we have nearly 3 lakhs of tonnes of rice in our State. I don't know why the price should go up? If according to my friend, Mr. Narayan Reddi, production is the criterian to decide the level of price in India, we had last year the record production of 110 million tons of foodgrains. When we have 110 millions of tons of foodgrains, there is absolutely no justification for the price of food grains to go up. Similarly in regard to the sugar. We have been able to produce 42 lakhs of tons of sugar and according to the optimum levels of consumption, 25 lakhs of tons of sugar will be sufficient for the people of this country. Though we have surplus production of nearly 17 lakhs of tons of sugar, 15 million tons of foodgrains, prices have not come down. So production is not the only criterion. The other economic principles of supply and demand are no more operative; because there are exploiters in our society. There are vested interests in our administration.

Our Government, by its permissive policy of price rise, by its extending political favours to certain individuals and handful of persons, have simply cornered the entire welfare nation and contributed to this serious phenomenon. That is why it is absolutely essential that the old measures must be adopted I suggest, keeping the whole picture in mind, that the State Government should prevail upon the Government of India to change their economic policies. Unless this is done, there is not going to be a lasting solution to the problem of prices. Whether 5 more tons are procured or whether Fair Price Shops are opened or not, the lasting solution to the problem of prices is possible only when a new direction is given to our economic thinking. The concept of mixed economy must be an end. If you want socialism you must have a socialist economy. If you don't want to have let us have a free enterprise or the capitalist economy or develop as a capitalist country or develop it as a socialist country. But don't try to build up a semi-feudal or semi-capitalist fashion in the economy in the State by adopting erroneous and wrong policies. I suggest the following measures· The State Government should exercise pressure on Government of India and try to put in extra effort to increase production of foodgrains. The State Government should think of setting up of a Civil Supplies Corporation and take over the wholesale trade in foodgrains. I am making these suggestions with a sense of responsibility, because I have myself been in the administration and I know what exactly the difficulties and practical problems that are likely to crop up. If we are to embark upon these projects. I have discussed with some of the important officers of the administration. They tell me that if a corporation is set up and if a Corporation is set up and if adequate finance can be secured through financial institutions and public institutions and utilise our existing machinery, because the allowances and remuneration being paid to the officials of the Food Corpoation of India are certainly much higher than those paid to our own people, and if we take this bold decision, it is possible to reduce the sale price of Rs: 12 per bag. After all Rs. 28 is the money that is being spent on the management of the foodgrains trade by the Food Corporation of India. If our State Government has got the courage and will to take over the trade and set up a small Corporation of its own, Rs. 12 per bag can certainly be reduced. The Government should substitute producer levy in place of miller leavy. Organise a net work of fair price shops. There is no point in simply starting a few fair priee shops here and there in towns. This should have a big net work. If all these measures do not produce the expected results of assuring rice supply at least at Re. 1 or Rs. 1–10 per Kg. Government will have to think of subsidising the entire stock and supplying to the people. It does not much matter if the Government spends in subsidising. Food will have to be subsidised· Government of Kashmir is doing it. The same procedure can be followed by the Government of Andhra.

Thank you.

Sri C. V. K. Rao :—At this rate, can we all get a chance? You fixed time upto 5-30 P. M. Some of us have mooted in the first instance as Adjournment Motion, as call attention and also for debate. Therefore I request you to extend the time, because at this rate, it won't be sufficient.

శ్రీ కె. వి. ఆర్. ఎస్. పద్మనాభరాజు (గృహ సరఫరాలు మంత్రి) :— అధ్యక్షా, ఆహార సమస్య ఈ రోజు ప్రధాన సమస్యగా ఉన్నది. సమయం యిచ్చిన తక్కువ టైమ్‌లో నేను చెప్పబడిన ప్రాంతం, శ్రీకాకుళం జిల్లా, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో పరిస్థితులు కొద్దిగా సమయాభావంవల్ల తెలియపరుద్దామని అనుకుంటున్నాను. ఈ ఒంపర్సరం ఎండలు చాలా జాస్తిగా ఉండడం కారణం చేత చెప్పబడిన ప్రాంతాలలో తాలకర్ర పంటలన్నీ దెబ్బతిన్నాయి. చోడిగంటి, నువ్వులు యిటువంటి పనులు కూడ దెబ్బతిని రైతాంగానికి కూలి పనులు కూడ దొరకకుండా చాలా కష్టమైన పరిస్థితి యున్నది. ఈ రోజువరకు వర్షాలు లేకుండా ఉన్నందున పోసుకున్న నారులు అన్నీ ఎండిపోయి, ఆకులు కూడ చచ్చిపోయే పరిస్థితిలో ఉండి యిప్పుడు వర్షం పడినా కూడ నాట్లకు పనికి రావు అని ప్రజలు చాల ఆందోళన చెందుతున్నారు. గ్రామాలలో పరిస్థితి చూస్తే కూలి వారికి కూడ పని లేదు. మ్యాడికైనా పోయి కిలో బియ్యం కొనుక్కోవాలి అంటే—గవర్నమెంట్ రేట్ రూపాయి, రూపాయి 10 పైసలు ఉంటే కొట్టుకుపోయి కొనుక్కుంటే రూపాయి 80 పైసలకు తప్ప బియ్యం దొరకడం లేదు. ఈ విషయంలో బాగా ఆలోచించి గ్రామాలలో ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టి ఆహార సమస్య పరిష్కరించకపోతే చాల యిబ్బందులకు లోను అవుతారు. మూడు మాసాల క్రింపట విశాఖపట్టణం జిల్లాలో జిల్లాపరిషత్ వారు 5 వేల టన్నుల బియ్యం కావాలని రిజర్వేషన్ పాస్ చేయడం, కలెక్టరుగారు 2 వేల టన్నులు కావాలని ఆ రోజున ప్రాయడం జరిగింది. ఉభయ శాసనసభలలో ప్రశ్నల సమయంలో తెలిపిచ్చారు. ఆ రోజున 1100 టన్నులు రిలీజ్ చేశారు, అక్కడ ఉన్న డీలర్స్ తీసుకోలేని చెప్పారు. ఆ విషయంలో మంత్రిగారితో పరీక్షవిస్తున్నాను. ఆ రోజున ఉన్న పరిస్థితి అంత ప్రమాదకరమైంది కాదు. కాని ఈ రోజున ఉన్న పరిస్థితి చూస్తే మాత్రం తక్షణం 5 వేల టన్నులు కాకపోయినా మూడువేల టన్నులు అయినా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు రిలీజ్ చేసి ఫైర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టకపోతే ప్రజలు చాల యిబ్బందులకు లోనవుతారు అని ద్వారా తెలియపరుస్తున్నాను. రోడ్ వర్క్‌గాని, కాలవ పనులు గాని మరొకటి గాని కరువు పనులు కల్పించకపోయినట్లయితే చాల భాధపడవలసిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఆ జిల్లాలో ఉన్న రైతాంగం ఎట్లాంటి వారు అంటే వారే రైతులు, వారే వ్యవసాయ కూలీలు అనే విధంగా సామాన్య రైతాంగం కాబట్టి ఈ విషయాలన్నిటిని తమరు దృష్టిలో పెట్టుకొని అక్కడ ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టాలి. మునిసిపాలిటీలు, మేజర్ పంచాయతీలు అని కాకుండా సామాన్యమైన గ్రామాలలోకూడ ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టకపోయినట్లయితే చాల యిబ్బంది కలిగే పరిస్థితి యున్నది. రైస్ ఒకటే కాదు. కిరసనాయిలు, ఉప్పు, మినపపప్పు, పెసరపప్పు ప్రతి దానిమీద ధరలు పెరిగే పరిస్థితి వచ్చినది. ఈ విధంగా అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగుతూనే వస్తున్నాయి. ధరలను అరికట్టడం అనేది ప్రధానమైన సమస్య అనుకోండి. ఏదోవిధంగా ప్రభుత్వం ఒక ఆలోచనకు వచ్చేవరకు, దానిమీద ఒక అభిప్రాయం తీసుకొనేవరకు తాత్కాలికంగా వారికి ఈ సదుపాయాలు కలిగించాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :—అధ్యక్షా, ఈ ధరల పెరుగుదల అనేది ఈ సమావేశంలో వచ్చినదికాదు. చాలాసు ప్రతి సమావేశంలోకూడ ఈ శాసనసభలో చర్చకు వస్తున్నది. ఈ సమావేశంలో మనం చర్చించడమేకాదు, స్వతంత్రం వచ్చిన మొదలుకొని, 25, 26 సంవత్సరాలనుంచి ప్రతి సీజన్‌కుకూడ ఈ ధరల పెరుగుదల గురించి ఆందోళనపడడం జరుగుతున్నది ఇదమిత్థమైన పాలసీని గవర్నమెంట్ ఏర్పాటుచేసుకోలేకపోవడంవల్ల ఈ సమస్య అట్లాగే ఉండిపోయింది. దీని పరిష్కారం మటుకు యింతవరకు జరగలేదు. భారతదేశం మొత్తంపైన గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ఒకప్పుడు ఒక కమీషన్‌ను వేశారు. వారుకూడ దీనిని కూలంకషంగా ఎనలైజ్‌చేసి సరైన విధానాన్ని సజస్ట్ చేయలేకపోవడంవల్ల ఈ సమస్య అట్లాగే ఉండిపోయింది. ఈ రోజు కేవలం మన రాష్ట్రంలోనేకాదు, ఈ ధరల పెరుగుదల ఆందోళన కలిగిస్తూ ఉండేది. భారతదేశం మొత్తంపైన ఈ రోజు ఎంత ధరలు పెరిగింది, దానివల్ల ఎంత ఆందోళన జరుగుతున్నది అనేది— ఈ రోజు పేట్రియాట్ పేపర్‌లో చదివితే మనకు అర్థం అవుతుంది.

Sri B. Ratnasabhapathi :- Sir, the Patriot, Dated 20th July, 1972, writes :

" The Government is concerned at the steep price during the current year The increase of 3.1 per cent in a single month from 18 May to 17 June is equal to the average price rise for the whole of last year.

At 199.3 the official wholesale price index recorded a rise of 0.9 per cent during the week ended 17 June this year. At this level the index was 7.1 per cent higher than the level a year ago.

ఈ ప్రైస్ రైజ్‌కు వారు ఇంకొక కారణం కూడా చెప్పారు.

Though Officials hope that the latest spurt may be a passing phenomenon, brought about by seasonal pressures. it is pointed out that contrary to expectations the agriculture output in 1971-72, is estimated to be down by 20 lakhs tonnes. " అధ్యక్షా, భారతదేశంమొత్తంపైన యిట్లావుండగా, మన రాష్ట్రంలో వున్న పరిస్థితిని మనం యిక్కడ చర్చిస్తున్నాం కాబట్టి, ఒక రియలిస్టిక్ కౌట్ లుక్‌తో యీ ప్రాబ్లెంను అర్థంచేసుకోవడం మంచిది. ఈ రోజున, వారిచ్చిన పత్రంలోకూడా తెలియజేశారు. కోస్టల్ జిల్లాలలో వర్షాలుపడి, సైక్లోన్స్‌వచ్చి అక్కడ ప్రైస్లు దెబ్బతినడంవల్ల ప్రొడక్షన్ దెబ్బతిన్నది అందువల్ల ప్రైసెస్ పెరిగాయి అన్నారు; రాయలసీమలో కామంచి అక్కడ పంటలు పండక, అక్కడ ప్రొడక్షన్ దెబ్బతిన్నందువల్ల, అక్కడ ప్రైసెస్ పెరిగాయి అన్నారు. ఈ విధంగా మొత్తం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో వున్న ప్రొడక్షన్ చూస్తే— మనకు అఫిషియల్ స్టాటిస్టిక్స్ లేకపోయినప్పటికి మొత్తంచేసి వున్న స్టాటిస్టిక్స్ చూస్తే యీ సంవత్సరం మన ప్రొడక్షన్ ఎంత తగ్గిందో తెలుస్తుంది. కరువువచ్చి ప్రత్యేకించి రాయలసీమలో ధరలు ఏ విధంగా పెరిగాయో, అక్కడ ప్రొడక్షన్ లేక, మార్కెట్‌లో సరుకులేక ప్రైసెస్ పెరిగినందువల్ల కేవలం యీ రోజున ఒక్క

ఉద్యోగులేగాక, అర్బన్ ఏరియాస్‌లోవున్న వారేగాక, ఇండస్ట్రీస్‌లో పనిచేసేవారేగాక, అగ్రికల్చర్ లేబర్ వర్గానికంటే అంతాకూడా యీ ధరల పెరుగుదలను యీ రోజున ఎదుర్కొనవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. ఇది యీ విధంగా అన్ని రంగాలలో వున్నవారికి వర్తిస్తుంది కాబట్టి, దీనిపై మనం దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. కొంతమంది మిత్రులు చెప్పారు— ఫుడ్ పైరసీస్ సబ్సిడైజ్ చేసి, దాని వల్ల ప్రజలకు తక్కువధరలకు ఆహారధాన్యాలు సప్లయ్‌చేయమని, పెద్ద ఎకానమిస్ట్స్ చెప్పారు— ఎక్కడా యీ విధంగా చేయలేదు; ఒక సిలోన్‌లోమాత్రం చేశారు; సబ్సిడైజ్ చేయడంవలన మొత్తం ఎకానమీ అంతా దెబ్బతిని పోతుందని ఎకానమిస్ట్స్ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేశారు. కాబట్టి ప్రైస్ ప్రాబ్లెం సబ్సిడయిజ్ చేసినందువల్ల సాల్వ్ కాదని తేలిపోయింది. ఒకప్పుడు సిలోన్‌లో వారుచేసినప్పుడు వారి ఎకానమీ అంతా మొత్తం ధ్వంసం అయిపోయింది. ఈ నాడు ఎక్కడా, పీపుల్స్ రిపబ్లిక్‌లలో ఎక్కడా ఫుడ్ పైరసీస్ సబ్సిడయిజ్ చేసినట్లు లేదు. కాకపోతే, ఫుడ్ పైరసీస్ పెరిగిన కారణమేదో వారు ఆలోచించి, మార్కెట్లో ఎక్కువగా సప్లయ్ వచ్చేట్లుగా చేయడంవల్లనే యీ సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి పీపుల్స్‌డెమోక్రసీలలో మరో రకంగా కాదు అన్నారు. శ్రీరాములుగారు చెప్పారు - పూర్వకాలంలోవున్న ఎకనమిక్ ప్రిన్సిపుల్స్ ఇప్పుడు పనిచేవు అన్నారు. అట్లాకాదు; యీ రోజున మనకు వున్న ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులలో ఆహారపదార్థాల ప్రయిసెస్ తగ్గిపోయే పరిస్థితులు వున్నాయి. క్రైస్ కంప్లపన్ ఇదివరకంటె యిప్పుడు ఎక్కువగా ఉంది. కాబట్టి, ఆ విధంగా ఆ కారణాలు వున్నాయి. అసలు యీ రోజున యీ ప్రయిసెస్ పెరగడానికి ఏ ఫాక్టర్స్ దోహదం చేస్తున్నాయి? అనేది మనం ముందుగా అర్థంచేసుకోవాలి. మొట్టమొదట కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు, దేశంలో వున్న యీ ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ ప్రొడక్షన్, ఫుడ్ సప్లయ్ అండ్ డిమాండు అలోచించి కంట్రోల్స్ పెట్టారు. ఆ కంట్రోల్స్ పెట్టడంవల వచ్చిన అనర్థాలు ఏమిటో ఆలోచించండి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో కీద్వాయి, రాజగోపాలచారిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆ కంట్రోలును మొట్టమొదట వారు చేసినది. With one stroke of pen, they have removed controls.... ఆ తరువాత కంట్రోల్స్‌వల్ల వచ్చిన అనర్థాలు ఏమిటి? దానివలన ఫుడ్ అవైలబులిటీ తగ్గినదా, పెరిగినదా? ఫ్రైస్ టీపై దాని ఇంపాక్ట్ ఏ విధంగా వున్నది. సొసయిటీని అది ఎంత డీమోరలయిజ్ చేసినది? ఎంతవరకూ యీ ప్రాబ్లెమ్ సాల్వ్ చేయగలిగారు? స్మగ్లింగ్ సాల్వ్ చేయ గలిగారు. బ్లాక్ మార్కెటు ఎంతవరకు సాల్వ్ చేయగలిగారు? కాబట్టి, ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని, కేవలం రెస్ట్రిక్షన్స్‌వల్ల యిక్కడ గవర్నమెంటు కంట్రోల్స్‌వల్ల యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయగలమా? అనేది కూలంషంగా, బేసిక్‌గా, ఫండమెంటల్‌గా ఆలోచించవలసివుంటుందని కోరుతున్నాను. ఈ రోజున మన రాష్ట్రంలో కృత్రిమంగా నాలుగు బ్లాక్సుగా విభజించారు. ఒక బ్లాక్‌నుంచి ఇంకో బ్లాక్‌కు ప్రీ-షేడ్, నార్మల్ షేడ్ లయిన్ రెస్ట్రిక్ట్ చేశారు. అందు వల్ల పైరయిస్ రెగ్యులరైజ్ చేయగలిగామన్నారు చేయగలిగామా? ఈ ఇరవయ్యయిదేళ్ళలో

నానారకాలైన రెస్ట్రిక్షన్స్ పెట్టారు, ఎన్నో చట్టాలు తీసుకొచ్చారు, రెగ్యులేషన్స్ చేశామన్నారు. ఏ విధంగానైనా రేషన్స్ ఎలివేట్ చేశారా ? లేదు. నేను శ్రీరాములు గారు చెప్పిన ఒక విషయంతో ఎగ్రీ అవుతున్నాను. either you follow one system or the other-no via media. నేను అది ఇక్కడ నిర్వచించలేను. నాలుగువేల వెర్షన్స్ ఆఫ్ సోషలిజం వుంది ఇప్పుడు ప్రపంచములో, వారు దేనిని ఫాలో అవుతున్నారో నేను చెప్పలేదు. వారు ఏ వర్షన్ రావాలని చెబుతున్నారో నాకు తెలియదు. If you want really to follow the Socialist System' then follow it. Follow either the total restrict & regimentation, or total free trade. ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒకటి మనం అనుసరించవలసి ఉంది. అది కూలంకషంగా అర్థం చేసుకుని, చేస్తేతప్ప మనం దీనిని అవుపల చేయలేమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నాలుగు బ్లాప్స్ సృష్టించారు. ఒక బ్లాకునుంచి ఇంకొక బ్లాకుకు ప్రిఫ్రీడ్ రెస్ట్రిక్ట్ చేశారు. కాకపోతే, మీకు సప్లయ్ చేసిన ధాన్యాన్ని యితర జిల్లాలలో అధికారులద్వారా పరిపరి రా చేస్తున్నారు. అది కూడా కాదు, కావలసిన దానిలో సగభాగంకూడా సప్లయ్ చేయలేని పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు, కనీసం మీరు ప్రొక్యూర్ చేయించే ఏర్పాట్లు చేయండి, ఆ ఎక్స్‌పరిమెంట్ వద్దు. You are committed to some facts, let them caste on the people and the Society; and let there be an experiment for some time with the free market and free trade. అది ఒక్కటే, మళ్లీ ఒకసారి యీ సమస్యలుసంబంధించి మొత్తం అంతా పరిశీలనచేసి, మీరు అనుసరిస్తున్న పాలసీలలో ఒక్కటి కూడా స్థిరమైనది లేదు. స్థిరమైన పాలసీ అనుసరిస్తే ప్రైసెస్‌ను కంట్రోల్ చేయగలము, లేకపోతే, రియల్ వేజెస్, ఎంతో కష్టపడి రోజూ కష్టపడి సంపాదించుకునే వేజ్ దోపిడి అయిపోతుంది. వారికిపచ్చే వేజెస్‌తో వారు సంపూర్ణంగా కొన్నుక్కుని, కడుపునిండా తినడానికి వీలు లేని పరిస్థితి వస్తుందికాబట్టి I am fully convinced that in all the developing countries, free trade has a place that has been recognized by Economists also that is the only solution which may bring the prices down and end most of the ills of today. అందుచేత అక్కడనుంచి యిక్కడ నుంచి కొంచెం ఐడియాస్ బారో చేసి యిది పరిష్కారం చేయగలమనుకోవడం పొరపాటు. ఈ ఎఫ్. సి. ఐ మనపై ఒక వైట్ ఎలిఫెంట్‌గా తయారైనది. పోయిన ఎలక్షన్స్ ముందు యిక్కడ జరిగిన సమావేశంలో, మమ్ములను తీసుకొచ్చి, ప్రక్కనకూర్చోబెట్టి ఎఫ్. సి. ఐ నుండి పెద్ద పెద్ద ఆఫీసర్సును తీసుకొచ్చి కూర్చోబెట్టి డిస్కస్ చేశారు. అధ్యక్షా, ఒక్కటి చెబుతున్నాను— ఇక్కడ లూట్ జరుగుతున్నది. The prices are the real problem. It has to be soveld in a substantial way, in a basic way, in a fundamental way. అని నేను ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. ఎందుకంటే-75 పైసలకు కె. జి కొంటున్నారు వ్యాపారులనుంచి. This is a deliberate ill indulged in by the

Government, encouraged by Government. and promoted by Government, even more than the black marketers, and smugglers. This is done by it the Government and the Food Corporation of India.

They are selling for more than a rupee. It the Government is also subsidising. Government is also losing. Government is also a loser when it tries to sell at one rupee a kg. Therefore, the Food Corporation of India, has to be ended. There is no point in continuing the F.C.I. If the Government of India want for their pleasure and luxury; let them have any number of Corporations. This Corporation does not serve anyone. Let us do away with it. Let us be realistic in our outlook and let us solve the problem in a realistic manner.

(శ్రీ ఎం. తులసీదాస్ (సోంపేట) :— అధ్యక్షా, ఆహారధాన్యాల ధరలపై విషయంలో సోదరుడు నారాయణరెడ్డిగారు చెప్పినదానికి చాలా ముఖ్యంగా ఆలోచించవలసిన విషయం. ఇతర దేశాలలో అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారు గవ్వలయి మరియు డిమాండు పొజిషను చూచి ఎట్లా రెగ్యులేట్ చేయాలనేది ఆలోచిస్తుంటారు. దురదృష్టం ఏమంటే—మన దేశంలో యింకా చానిని ఖచ్చితమైన పంథాలో మలచలేకపోయాము. ఇప్పటికైనా మించిపోయింది లేదు. మన రాష్ట్రాన్ని గ్రూవరీ ఆఫ్ ది కంట్రీ అనుకునే సమయంలో మన రాష్ట్రంలోనే వ్యవసాయంలో లోపాలున్నాయి. ఆహారంలో కొరత ఉన్నది, మన రాష్ట్రంలో కొరత ఉండడం వల్లనే మధ్యప్రదేశ్ నుంచీ, రాజస్థాన్ నుంచీ కూడా కొన్ని తిండిగింజలు తెప్పించుకున్నాము. మన రాష్ట్రంనుంచి ఈస్ట్ బెంగాల్‌కు గవ్వలయి కావాలన్న పరిస్థితులలో మధ్యప్రదేశ్ నుంచి రాజస్థానునుంచీ తెప్పించుకునే పరిస్థితి వచ్చిందంటే గవ్వలయి మరియు డిమాండు పొజిషను చూచి దానికి తగ్గట్లు రెగ్యులేట్ చేసుకొనే యంత్రాంగము—మెషీనరీ మనకులేదని నేను శాసిస్తున్నాను మేము ముఖ్యమంత్రిగారితో ఒకసారి మాట్లాడేటప్పుడు రాష్ట్రంలో వర్షాలు లేవు, జిల్లాలనుంచి తెల్లిగాములు వస్తున్నాయి, మాతులలో నీళ్ళుకూడా లేని వస్తున్నాయి. నారుకూడ పోయలేదు. కరువు పరిస్థితి వర్ధింది, చౌక డిపోలు కావాలి అని అందరూ చెప్పారు. సివిల్ సప్లయిల మంత్రిగారు ఉన్న సాధక బాధకాలూ, ఇబ్బందులూ చెబుతున్నారు. గోదావరి జిల్లాలవారుకూడా వచ్చి గింజలు దక్కువ అయిపోయాయి, చౌకడిపోలు పెట్టండి అంటుంన్నారు. ఏమి చెప్పాలో ఎవరికీ తోచని పరిస్థితి వచ్చింది. అమెరికాలో గవ్వలయి మరియు డిమాండుమట్టి యీ సంవత్సరం యిన్ని గోధుమలు కావాలంటే దానికి సరిపడేటట్లు ఏకరేజిని రెగ్యులేట్ చేసుకుంటారు. మనకు ప్రొడక్షను రెగ్యులేట్ చేసుకోడానికి తగిన యంత్రాంగం లేదు. తిండిలో కూడా మార్పులు తేవాలనే ప్రయత్నంకూడా చేస్తున్నాము. అది కూడా రాలేదు. స్వరాజ్యం రాకమునుపు మేము ఎన్నడూ వరి అన్నం తిని ఎరుగం. ఇప్పుడు మేము వరి అన్నమే పుష్కలంగా తింటున్నాము. సజ్జలూ, రాగులూమరిచే పోయాము. అంచరికీ లియ్యం కావాలి. దీనిని రెగ్యులేట్ చేసుకోవాలి. ఫుడ్ కార్పొరేషను వారు కొనేటప్పటి రేటుకూ వారు అమ్మే రేటుకూ చాలా తేడా ఉంటున్నది. కొనేటప్పుడు ఉండే నాణ్యత అమ్మేటప్పుడు ఉండడంలేదు. ఆ విధంగా డబుల్ లాస్. మేలురకం తీసుకొని కచ్చాచక్కాన్ని మేలురకంగా అమ్ముతూ ఉంటారు.

మనకు సప్లయి మరియు డిమాండు పొజిషనుచూచి ప్రొడక్షనును రెగ్యులేట్ చేసే యంత్రాంగం చాలా అవసరం. దానిని గురించి మనకు ముఖ్యమంత్రి గారు తీక్షణంగా ఆలోచిస్తున్నారు. వారు దానిని ఆచరణలో పెడతారని నేను ఆశిస్తున్నాను. మనం తిండి గింజల విషయంలో యితరులను అడిగే పరిస్థితి వచ్చిందంటే చాలా విచారించవలసియున్నది. స్టాక్ పొజిషను, సప్లయి, డిమాండు పొజిషను, ప్రొడక్షను—యివన్నీ కంట్రోలు చేయడానికి ఎఫెక్టివ్ యంత్రాంగం తయారు చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. గోదావరి జిల్లాలలోనే బాధపడి ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ కావాలని అడిగితే యిక మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎంత బాధపడాలో నేను వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. మాకు యిక్కడ కెరిసిన్ మీద కెరిసిన్ గ్రాములు వస్తున్నాయి. ఫుడ్ కార్పొరేషనువల్ల ఖర్చు ఎక్కువ అవుతున్నది. మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మీరు పెట్టనక్కరలేదు, మేము జాగ్రత్తగా చేస్తామని చెప్పి, వారు లెవీ అడిగినాసరే, రెమ్యూనరేటివు ప్రైస్‌కూడా రైతులకు చూపించవచ్చు. మనకే లేనిది యింకొకరికి రెమ్యూనరేటివ్ ప్రైస్ యివ్వడం మంచిది కాదు. బార్డరు జిల్లాలలో ఉద్యోగస్థులు ధాన్యం మన రాష్ట్రంనుంచి బయటకుపోయినా అడ్డుతున్నారు, లోపలకు వచ్చినా అడ్డుతున్నారు. ఒక వంతు స్వార్థమనుకుంటే అనుకోవచ్చు కానీ యితరులనుంచి మనకు వచ్చేది అడ్డకుండా వుంటే బాగుంటుంది. పంటలు పండించడంలో మగం కెమికల్ ఫర్టిలైజర్సు ఉపయోగిస్తున్నాము. పది సంవత్సరాలు చాలా ఎంకరేజింగుగా ఉన్నది, ప్రొడక్షను బాగా వచ్చింది కానీ ఆ తరువాత పది సంవత్సరాలలోనూ ఫర్టిలైజర్సులో ఉప్పు వంటివి కలిపి మాల్ ప్రాక్టీసెస్ చేయడంవల్ల భూసారం దెబ్బతిని, ప్రొడక్షను తగ్గిపోయింది. దానినికూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని మనం రెగ్యులేట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. దురదృష్టం ఏమంటే ఒకసారి ఒక కెమికల్ మాన్ వెళ్లి మీ వరి వృక్షాలు బాగున్నాయా అని అడిగారట. వరి వృక్షాలనుకునే వారుకూడా అక్కడక్కడ ఉన్నారన్నమాట; యీ శాఖలో. వారిని వ్యవసాయ శాఖ్రాలలో దేశభక్తియుతంగా పైపైనింగు చేయవలసిన అవసరమున్నది. అప్పుడే మనం ప్రొడక్షనును రెగ్యులేట్ చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కూంబా మున్నగు యితర దేశాలలో బీటు షుగరు తయారు చేస్తారు. దానిని మన దేశంలోకూడా ఇంట్రడ్యూస్ చేశారు. మామూలు షుగర్ 30—40 టన్నులు వస్తే యిది 60—70 టన్నులు వస్తుంది. బీటు సప్లయి కావాలి, బీటు ఫ్యాక్టరీస్ కావాలి. అందువల్ల సివిలు సప్లయిలతో వ్యవసాయంకూడా సమన్వయపరచడం చాలా అవసరమని మనవిచేస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వంవారు తలపెట్టిన ప్రొక్యూర్‌మెంటు విషయంలో ప్రజలకు చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. ఫ్లాకు మార్కెటు చేసేవారికి, వ్యాపారస్థులకూ లాభదాయకంగా ఉన్నది కానీ ప్రభుత్వానికిగానీ, ప్రజలకుకానీ ఏమీ లాభంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం, తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్టణం జిల్లాలను ఒక కోన్ క్రింద చేసి పొడిలో 50 శాతం గవర్నమెంటుకు యివ్వాలని లెవియజేయడం జరిగింది. ఆ జిల్లాలనుంచి మిగతా జిల్లాలకూ, యితర రాష్ట్రాలకూ పోయేది పోయి చక్ పోస్టులలో ఒకటి

రెండు లారీలు గొరుకుతున్నాయంటే ఆ ఆర్డర్లన్ స్టాక్సు ఎక్కడనుంచి వచ్చా గనేది ప్రభుత్వం తెలుసుకుంటే యిందులోవున్న యదార్థం మ ప్రకాశంకూడా బోధపడుతుంది. 200 బస్తాలు ప్రొక్యూర్ చేసి ప్రభుత్వ గిడ్డిలో 50 బస్తాలే పెట్టి మిగతా 150 బస్తాలుకూడా స్మగుల్ చేయడానికి అనుకాశాలున్నాయి. ఫుడ్ కార్పొరేషనువారు బస్తాకు వం కె. జి. లు కౌంట్ చేసి బస్తా మొత్తం మీద వందరూపాలే ఎక్కువ ఖరీదు గింజలు వుంటే రిజక్టు చేయడం జరుగుతోంది. ఈ పరిస్థితులలో రైతులు వారి పంటను పండించి పెట్టితే అ పండించినవా లకంటే బస్తాకు రెండు మూడు రూపాయలు గగ్గించి అమ్ముకోవలసి పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. రైతుకు సరైన లాభం రాక అన్యాయం జరుగుతోంది. శ్రీకాకుళంజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు గత ఐదు సంవత్సరాలలో పంటలు పూర్తిగా పోయాయి. రెండు సంవత్సరాలు తుపాను, మూడు సంవత్సరాలు వర్షాలు లేకపోవడం. ఈ సంవత్సరం కూడా గత జనవరినుంచి ఈ రోజు వరకు వర్షం పడలేదు. క్రిందటి సంవత్సరం పంటలు పోయినప్పటికి చోడి, మువ్వలు వంటి రెండవ పంట వేసుకుని మదుపు వెట్టుకునే అవకాశం కలిగింది. ఈ సంవత్సరం అటువంటి అవకాశం కూడా లేకుండా పోయింది. అక్కడ కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడడంతో చవక దుకాణాలు ఏర్పాటుచేసామని చెబుతున్నారే కాని అవి కాగితాల మీదనే ఉండిపోయాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 600 చవక దుకాణాలు ఏర్పాటు చేసినట్లు ఇక్కడ లెక్క చెప్పారు. ఎక్కడ ఏర్పాటు చేశారో మాకు తెలియదు. ఎక్కడా బియ్యం లేదు. మా కలెక్టరుగారిని అడిగితే ఇక్కడ స్టాక్స్ లేవు, దుకాణాలకు ఎక్కడనుంచి ఇవ్వను, మీరు వెళ్ళి సివిల్ సప్లయిస్ మంత్రిని ముఖ్య మంత్రిని అడిగి స్టాక్స్ సరఫరా చేయిస్తే ఏమైనా చేయడానికి వీలుంటుంది అన్నారు. 600 చవక దుకాణాలు వెట్టారన్న విషయం నమ్మశక్య విషయం కాదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని గ్రామాలలోని రైతుల వద్దకు వేట హరిజనులు, లేబరువెళ్ళి ఈ విధమైన బాధలతో ఉన్నాము, మీరు సవ్యంగా అప్పుగానైనా ఇస్తారా, లేకపోతే ఇల్లు దోచుకుంటారా అని అడగడం, కొన్ని చోట్ల పోలీసు కంప్లయింట్లు ఇవ్వడం, పీరందరూ నక్సలైట్లని వారు అరెస్టు చేయడం—ఇటువంటివి కూడా జరుగుతున్నాయి. కూలివాలి చేసుకుని జీవించే వేద ప్రజలకు చవక దుకాణాలు పెట్టక పోతే, వారికి తిండిగింజలు సప్లయి చేయకపోతే, మరల శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పూర్వపు పరిస్థితి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను, ఈ సంవత్సరం మొన్న పడిన వర్షాలకు విత్తనాలు చల్లడం జరిగింది. కాని అవి రాలేదు. అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు ద్వారా వారికి సీడ్ మెటీరియల్ రెండవపారి లోన్ రూపంలో రైతా నప్లయి చేసిన నాడే ఈ సంవత్సరం కొంతవరకైనా పంటకు అవకాశం ఉంటుంది. లేకపోతే ఈ సంవత్సరం కూడా కరువు ప్రాంతంగా గుర్తించవలసి వస్తుంది. చీకట్ల దుకాణాల విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకుని మంత్రిగారు కలెక్టరుగారికి డైరక్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :—అధ్యక్షా, ఆహార సమస్య గురించి మనం చర్చించేటప్పుడు కొన్ని సంవత్సరాలుగా వస్తున్న రెండు విషయాలు మనం గమనించవలసి ఉంది. ఒకటి, నరుకుతు తక్కువ రైతువద్దకు ధరలు విపరీతంగా పెరిగి

చౌక దుకాణాలుపర్వరచాలనే ఆందోళన. రెండవది, ఉత్పత్తి ఎక్కువగా ఉండి మార్కెట్టులో లెవెలులో ఉన్నప్పుడు రైతులు సరైన గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. అది దొరికేట్లూ చేయాలి అనేది. ఈ రెండూ ఒకే దానికి పురోగతి పరస్పర విగుద్ధమైనపని మరకు తెలుసు. మన ఆహార సమస్యను గాలిలో వదిలివేయడంవల్లనే ఈ పరిస్థితులు పర్వడ్డాయని నేను నమ్ముతున్నాను. దీనికి ఎటో రకమైన శాశ్వత పరిష్కారం అవసరం. రాష్ట్రంలో ఉన్న మెట్ట పైరులైనా వరి పైరులైనా వాటినన్నింటిని మనం చామాషీ పద్ధతిపై అంగనా పేసురుని ఈ సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం నినిసిస్తున్నది. ఈ సందర్భంలో వ్యాపార పంటల విషయం ఒక మాట చెప్పవలసి ఉంది. వాటికి గిట్టుబాటు ధర లేక రైతులు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ సమావేశంలోనే అనేక సందర్భాలలో చెరుకు గురించి పొగాకు గురించి పత్తి గురించి గత ముందుకు రావడం జరిగింది. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన టొబాకింగ్ పాటరన్ విషయంలో ఒక సరైన నిర్ణయం తీసుకొని శాశ్వత పరిష్కారానికి మార్గం వెతుక్కోవలసి ఉంది. అందుకు రెండు విధానాలు కనిపిస్తున్నాయి ఒకటి, జాతీయం చేయడం, రెండు, ఆశక్తి మవకు లోపించినప్పుడు ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు వెతకడం. రెండింటిలో ఏ మార్గం అనుసరించినప్పటికి ప్రజలకు సకాలంలో సరసమైన ధరలకు తిండి గింజలను అందించే విధానాన్ని మనం రూపొందించుకొనవలసి ఉంది. జాతీయం చేసే విషయంలో దేశ వ్యాప్తంగా ఒక అందోళన ఉంది. సరిగ గోడపమ్ము లేవని కాని అవసరమైన పెట్టుబడి లేదని కాని ఇంకా ఉత్పత్తి సరైన ప్రమాణానికి చేరుకొన లేదని కాని ఆచరణయోగ్యం కాదనే భావం ఆప్పటికప్పుడు వ్యక్తం చేస్తూ వచ్చాము. రెండవ పద్ధతికి సంబంధించి, అమ్మకం కొనుగోలు పూర్తిగా ప్రయోజన వ్యక్తుల మీద ఆధారపడి ఉండడం, అవసరమైన ప్పుడు వారిని అదుపులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతున్నది. కాని మనం ఎంత త్రొక్కితే అంతగా అది పైకి లేస్తున్నది. బంతిని ఎంత గట్టిగా కొడితే అంత గట్టిగా పైకి లేచినట్లు వుంది పరిస్థితి. ఈ సమస్యకు పరిష్కారమార్గం కుదరలేదు. కొంత కష్టమైనా ఇబ్బంది అనా ఒక నిశ్చితమైన అభిప్రాయంతో ఎప్పటికప్పుడు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర, వినియోగదారుకు సరసమైన ధర అందించే మార్గం అన్వేషించక పోతే ఎంతకాలం మనం ఇట్లా గాలిలో తీరులాడుతున్నా ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం ఉండదు. జాతీయం చేయడం కష్టమైతే నేను ఒక మార్గం గత సమావేశంలో మనవిచేసి ఉన్నాను. మనం ప్రకాశం పంతులుగారి శత వర్ష దినోత్సవాలు జరిపే సంవత్సరం యిది. వారు మద్రాసులో ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా ఉత్పత్తి-కొనుగోలు సహకార సంఘాలని ఏర్పాటు చేశారు. అవి అరు మాసాలలో పోయాయి. వారి నిర్ణయం ప్రకారం ఐదువేల టన్నులు ఉత్పత్తి జరిగే ప్రతి ప్రాంతానికి ఒక సహకార సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేశారు. ప్రొక్యూర్ మెంట్, డిస్ట్రిబ్యూషన్ సైమల్టేనియస్‌గా అందులో మేళవించారు. సైకేటు మిల్లర్లకు కేవలం వర్కింగ్ వరకే తప్ప కొనుగోలు వ్యవహారాన్ని వారిపై పెట్ట లేదు. మిల్లర్లకు జాంకులు అప్పులు యిచ్చే విధానాన్నికూడా అనాడు వారు రద్దు చేశారు. కొనుగోలుకు కావలసిన అప్పు సైకేటులకు యిచ్చాలని అన్నారు.

గోడౌన్లలో పెట్టుకోండి అన్నారు. పీలై తే రైస్‌మిల్స్ ఏర్పాటు చేసుకోడానికి కూడా అవకాశం యిచ్చారు. ఎగుమతి దిగుమతులకు కావలసిన వాహనాలు కొనుక్కోండి అన్నారు, 50 వేల మేరు కాపిటల్. కొనుగోలుకు వినియోగానికి ఇంకా కావాలంటే మిగిలిన డబ్బు బాంకులనుంచి తెచ్చి క్రమబద్ధం చేయాలని ఆనాడు వారు చెప్పారు. ఆ ప్రకారం డెల్టా జిల్లాలలో సొసైటీలు ఏర్పడ్డాయి. ఆ విధానం విఫలం కాకపోయినా కొన్ని రాజకీయాలవల్ల స్తంభించిపోయింది అని చెప్పడానికి నేను విచారపడడంలేదు. మొదట్లో కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చినప్పటికి ఈనాటివరకు అవి నడచివుంటే మనం ఈవాడు ఇన్ని కష్టాలు ఎదుర్కోవలసివచ్చేది కాదేమో. జాతీయం చేయడం ఒక మార్గం. లేదా, ఈ పద్ధతిలానా అవలంబించండి. ఈ పద్ధతికూడా కాదు అనుకుంటే, ఇప్పటున్న యంత్రాంగంలో దీనిని ఉపయోగించవచ్చును అనే భావానికి మనం వస్తే, అదికూడా ఆలోచించండి. ఈరోజు ఉదయమే ఒక ప్రశ్న వచ్చింది. మన రాష్ట్రంలో 140 సహకార బియ్యపు మిల్లులున్నాయి. వాటికి కొనుగోలు చేయడానికి తగిన పెట్టుబడి లేదు. వాటికి ప్రైవేటు వర్తకులతో పోటీకి నిలబెట్టారు. ప్రైవేటు వర్తకుల పోటీకి తాళలేక కొనుగోలు చేయలేకుండా ఉన్నాయి. మిల్లింగ్ చేయలేకుండా ఉన్నాయి. డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయలేకుండా ఉన్నాయి. అటువంటి పోటీనైనా నివారించాలి. దీనికి అనుబంధంగా రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఒక మార్కెటింగ్ చట్టం ఉంది. ప్రతిచోట మార్కెటింగ్ కమిటీలు ఏర్పడ్డాయి. వారికి అవసరమైన పెట్టుబడిని పదోవిధంగా సమకూర్చి వాటికి అనుబంధంగా సహకార మిల్లును పెట్టి వాటిద్వారా ప్రొక్యూర్‌మెంట్ చేయించి గోడౌన్లు కట్టించిగాని ప్రైవేటు గోడౌన్లు అద్దెకు తీసుకునిగాని నిలువచేసి డిస్ట్రిబ్యూషన్ సెంటర్లు ఏర్పాటుచేసి మన అదుపులో ఉంచుకుంటే అటువంటి యంత్రాంగంద్వారా పూర్తిగా కాకపోయినా కొన్ని ఇబ్బందులనయినా ఎదుర్కోడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. డెల్టా పరియాలో ఒక యిబ్బంది ఉంది. అవసరం అయినంత ప్రొక్యూర్‌మెంటు చేస్తారు. కాని డిస్ట్రిబ్యూషను విషయమే పట్టించుకోవడం లేదు. ఏమిటంటే చాలా ధాన్యం పండిస్తారు, ఇబ్బంది లేదంటారు. తినడానికి ఉంచుకుని వ్యవసాయ ఖర్చులకు ఉంచుకుంటారు. మిగిలినది తనదగ్గర ఉంచుకుంటే వ్యవసాయ ఖర్చులు ఎట్లా నడుస్తాయి. మార్కెట్టులో అమ్మవలసివస్తుంది. అక్కడ అగ్రికల్చరు లేబరు, పెనుకబడిన తరగతులవారికి రోజు వారీ అవసరాలు ఎలా తీరాలి అనే అంచనా ప్రభుత్వానికి లేదు. ప్రొక్యూర్‌మెంటు చేసేటప్పుడు అగ్రామ జనాభా ఎంత క్వాంటిటీ తీసుకుంటున్నారు, వారికి ఎంత అవసరం అన్నే టోటల్ ఎస్టిమేటు ఏదయినా ఉందా అంటే అది కనిపించడం లేదు. ఎక్కడ పురి ఉంటే అక్కడ ఎక్కడ పాతర ఉంటే అక్కడ తీసుకుంటున్నారు. వాళు లభో దిభో అంటే, ఎవరై తే నిష్పక్షపాతం చేశారో వారి ధాన్యమంచి బలవం తీసుకుని వదిలిపెట్టడం జరుగుతున్నది. అందుకని పెట్టుబడియంతా ఎల్లప్పుడూ సప్లయిచేసే విధానం ఉండాలి. పంట పండేవరకూ ఫండ్ కర్చయి అయి పరిస్థితి నివారించి, ఒక వర్కింగ్ పొజిషన్ ఉండాలి. నేను యింతకు ముందు

చెప్పిన పరిష్కారమార్గాన్ని స్థూలంగా ఆలోచించి గట్టి నిర్ణయం తీసుకుని రాష్ట్రాన్ని పీడిస్తున్న ఆహార సమస్యలోని క్లిష్ట స్థితిని మళ్ళీ పునరావృతం కాకుండా నివారించాలని కోరుతున్నాను. థాంక్ యూ.

(శ్రీ కె. రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఆహార పరిస్థితిని గురించి చాలా కూలంకషంగా చెప్పారు. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆహార కొరత విషయం నేను అనుకుంటా మనకంటే ఎక్కువ ప్రభుత్వమే అర్థం చేసుకుంది. కాని దీనిని పరిష్కరించడంలో విఫలం కావడానికి కారణం ఏమిటో అర్థం కావడంలేదు. వారు యిచ్చిన ఒక నోట్‌లోనే యిక్కడ చూపించారు. ఇప్పుడు బియ్యం ధర హైదరాబాదులో రు. 1.60 లు కిలో ఉన్నట్లు చూపించారు. ఈ బియ్యానికి ఖరీదు చేసేటప్పుడు రు. 1.10 లు ఫిక్స్ చేశారు. ఇప్పుడు 50 పైసలు మార్కెట్‌లో ఒక్కింటి ధర పెరిగినట్లు చూపించారు. జూనులో యిచ్చిన లెక్క కాబట్టి వారు రు. 1.60 లు కిలో లెక్క చూపించాను. ఇప్పుడున్న మార్కెట్లు లెక్కలు రు. 1.65 లకు దొరుకుతుంది. అంటే 55 పైసలు ప్రొక్యూరు చేసే దానికంటే అప్పుడు నిర్ణయించిన ధరకంటే ఎక్కువ అయివడ్డి ప్రొక్యూరు మెంటుకు వచ్చేటప్పుడు ధరలు ఎప్పుడు నిర్ణయించిరంటే మార్కెట్లులో ధరలు రెయిజ్ అయిన తరువాత మార్కెట్‌లో ఉన్న ధరలకంటే తక్కువ ధరలకు యివ్వవలసినదిగా ఒక ధర ఫిక్సు చేస్తారు. ఈ సంవత్సరం వర్షాకాలం పంటలు—ఇక్కడ ఖరీఫ్ అంటారు—ఒక క్వింటాలు 85 రూపాయలు మొదలు 95 రూపాయలవరకు చాదాపు రెండు మాసాలు ఉండినది. ఓపెన్ మార్కెట్‌లో రైతులు విక్రయించుకున్న వ్యవహారాలు ఆరోజు రైతులు బ్రతిమాలి వ్యాపారస్థులకు విక్రయించిన సందర్భం. ఆ చాదస్థం ప్రభుత్వానికి ఈ వ్యవస్థ పట్టలేదు. ఆ విధముగా ఉన్నప్పుడు ధరలు నిర్ణయించవలసిన అవసరం కలుగలేదు. రెండు మూడు మాసాలు చాటిన తరువాత ధరలు నిర్ణయించారు. తరువాత పెరగడం ప్రారంభించి ఈ రోజు 165 పైసలకు పెచ్చింది. కేవలం ప్రభుత్వం ఈ ఆహార ధాన్యాలలో ఒక తమాషాగా వాటాకట్ట అడుగుతున్నది, జనం జీవన్మరణ సమస్యలు, ప్రజల యొక్క అవస్థను చూచైనా కూడా ఆహారధాన్యాల విషయంలో ప్రతి సంవత్సరం తప్పుటడుగులు వేస్తున్నది. నిజమైన అడుగులు వేసేది ఎప్పుడో అని మనం ఆలోచించవలసి ఉంది. ఖరీఫ్ రకంగా జొన్నలు. మొత్తికి 80 మంది జొన్నలు ఉపయోగిస్తారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో పరిస్థితి అది. ఆంధ్రా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కంకి రాయబడ్డ తరువాత కొంతవరకు ఉపయోగించవచ్చు. కాని తెలంగాణా ప్రాంతంలో జొన్నలు, ముఖ్యంగా వాడుతూ ఉంటారు. కళ్ళాల మీద జొన్న క్వింటాలు ఒక్కంటికి 75 రూపాయలు మొదలు 80 రూపాయలవరకు ఉండినది. ఈ రోజు అది 120 రూపాయలు వరకు పెరిగింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం అంచనా వేసి చూపిస్తాయంటే 115 రూపాయలు తెల్ల జొన్నలు, 80 పైసలు వచ్చు తీసుకుంటామని చూపిస్తున్నారు. నిన్న నేను మార్కెట్లులో విచారించాను. కోళ్ళు, గుడ్లు తినగలిగిన జొన్న రూ. 1.08 లు కాస్త ప్రజలు తినడానికి ఉపయోగపడే జొన్నలు రూ. 1.09 లు తెల్ల జొన్న రూ. 1.10 లు ఈ రకంగా ధరలు)

ధరలు హైదరాబాదులో ఉన్నప్పుడు పల్లె ప్రాంతాలలో వీటి కంటె హెచ్చుగానే ఉంటాయి. ఈ పరిస్థితులలో ఒక పల్లెటూరిలో కూలి చేసి జీవించే మనుష్యులు ఒక నెలలోకు కావలసిన కూలి కూడా తెచ్చుకోలేని పరిస్థితులలో ఎలా జీవిస్తారో చూసి వలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉందా లేదా అని మంత్రిగారిని తమద్వారా అడుగుతున్నాను. మొత్తం మీద ఆహార ధాన్యాల పరిస్థితి దినదినానికి దిగజారుతోందని స్పష్టం అవుతున్నది. ఈ చూపించిన నోటులో పలురాలలో నెలలో రూ. 1.20 లు ధర ఉందన్నారు. బహుశా అక్కడ చాలా సర్ప్లస్ స్టాక్సు ఉండవచ్చు. వారు నిర్ణయించిన నాలుగు శ్లాబ్సులో ఇది ఒక శ్లాకుగా చేరి ఉంది కాబట్టి ఈ ప్రకారం ధర తక్కువగా ఉంది. హైదరాబాదు పట్టణంలో కాని యితర జిల్లాలలో గాని ఆక్కడనుంచి ఇంపోర్టు ఎందుకు చేయించుకో కూడదు అని నేను మంత్రిగారిని తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను. మన రాష్ట్రంనుంచి బెంగాలుకు యింతకు ముందు ఎంతో ధాన్యం పంపించాం. ఈ రోజు మనకే తిండి లేకుండా ఈ విధముగా మలమల మాడే పరిస్థితి ఎందుకు వస్తుందో నేను ఊహించ లేకపోతున్నాను. మన అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటునుంచి ఏదో చాలా గొప్పలు చెప్పుకుంటూ అనేక రకాలయిన మిశ్రమ జాతి వరివంగడాలు పెట్టినాం అంటున్నారు, దాని ఫలితం యిదా అని అడుగవలసి వస్తుంది. నిజంగా ఫలితం యిదే అయితే దానిని బహుశా రేపు మన మంత్రిగారు సమాధానం యివ్వవలసి వస్తుంది. ఏగయినా ప్రొక్యూరుమెంటు ఎక్కువ చేయడం వల్ల ఆహార సమస్య తీరుతుంది. దీనివల్ల ప్రజలు బాగుపడతారు అంటే మీరు చేసిన పరిశోధనలు గాని మీరు చేసే పరిశ్రమ గాని ఫలప్రదం అవుతుంది కానీ తిండి లేక మలమల మాడే ప్రజలు మిమ్మల్ని గుర్చి ఏమనుకుంటారో ఒక పర్యాయం ఆలోచించవలసిందని సవినయంగా తమ ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. పల్లెటూర్ల విషయం ఒక యదార్థం చెబుతున్నాను. నేను మూడు రోజులు మా నియోజకవర్గం తిరిగి వచ్చాను. ఈ రోజు ఆకు తెచ్చుకుని ఉడకపెట్టుకుని తింటున్నారు. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో 845 ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ పెట్టినారు అన్నారు. అందులో సగభాగం షాప్స్‌కి కూడా సప్లయి చేయడం లేదని కొల్లాపూర్ తాలూకా మొత్తం మీద జరగలేదు. 118 కొల్లాపూర్‌లోను బిక్కెంలోను ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్సు నడుస్తున్నాయన్నారూ. ఒక చోట 80 క్వింటాళ్లు, ఒకచోట 18 క్వింటాళ్లు బియ్యం యిస్తే 1,80,000 మందికి ఏమి సరిపోతుంది. కొన్నులు రాగులు సన్నయి లేదు. కాబట్టి దినదినానికి ఈ విధముగా దిగజారుతున్న ఆహారం విషయంలో మీరు నిప్పుతో చెలగాటం ఆడుతున్నారు, అది మంచిది కాదు అని మనవిచేస్తున్నాము. ఈ రోజు మనకు పంటలు చేతికి రావడానికి యింకా కనీసం మనకు వర్షాలు మంచిగా పడి ఖరీఫ్ అయినా చేతికి రావాలంటే కొన్నలు, మిల్లెట్సు చేతికి రావాలంటే 4 మాసాలు కావలసి వస్తుంది. ఈ నాలుగు మాసాలు ప్రజల అవసరాలు తీర్చవలసిన బాధ్యత పూర్తిగా మన మీద ఉంది. ఆ బాధ్యతతో మీరు సాధ్యమైనంత వరకు ఎక్కువ ధాన్యాన్ని యితర ప్రాంతాలనుంచి దిగుమతి చేయించి ఏధరకు అయినా సరే విక్రయించినా సరే కొనడానికి పుస్తెలు అన్ని

అమ్ముకుని ధాన్యం కొనడానికి ప్రజలు తవతహాలాడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో ఆహార ధాన్యాలు చిక్కని పరిస్థితులలో రసీసం అదయినా చేయాలని మిమ్ములను కోరుతున్నాను. శాసనసభ్యులము యిక్కడ వున్నాము. చక్కెర వారానికి 2 కిలోలు యిప్పించమని సెప్రటరీగారికి దరఖాస్తు పెట్టుకొంటే యిప్పించిన పాపాన పోలేదు. కిలో 8 రూపాయలకు తెచ్చుకొని కాఫీ త్రాగుతున్నాము. ఈపరిస్థితులలో ఈప్రభుత్వము ఆహార ధాన్యాలను ప్రజలకు ఎట్లా సప్లయిచేస్తుందో, ప్రజలు ఎట్లా బ్రతుకుతారో రాముడేచూడాలి. రంగడే రక్షించాలని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ లోకనాథంనాయుడు:—అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం నుంచి ఏర్పడిన కరువుపరిస్థితులలో ఆహారసమస్యను తీర్చడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు అయితేనేమి, సివిల్ సప్లయిలమంత్రిగారు అయితేనేమి ఆలోచించి రాష్ట్రమొత్తముమీద షెయిర్ పై ఫిస్ షాప్స్ ఓపెన్ చేసినందుకు నేను వారికి హృదయపూర్వకమైన అభినందనలు అర్పిస్తున్నాను. శ్రీకాకుళంజిల్లాలోని ప్రజలు ఒకసంవత్సరము తీవ్రమైన గాలివానకు గురిఅవడము మూలాన, 4, 5 సంవత్సరములనుంచి కరువుకు గురికావడము మూలాన గవర్నమెంటునుంచి పరకమైన సహకారమును పొందడానికి అర్హతలేకుండా వున్నారు. గవర్నమెంటుయిచ్చిన లోన్సును తిరిగి చెల్లించే స్తోమతులేక చిన్నకారురైతులు ఇప్పుడు గవర్నమెంటుయిచ్చేరుణమును పుచ్చుకొనే పరిస్థితులలో లేకుండా వున్నారు. కరువుపరిస్థితులున్నప్పటికి లోన్సుకలెక్షన్సు విషయములో నన్నకారురైతులపైన చాల వత్తిడితెస్తున్నారు. పెద్దరైతులనుంచి రికవరీచేసి సన్నకారురైతులనుంచి కలెక్షన్సు ఆపుచేసి నిత్తనాలకు లోన్సు అందేటట్లు చేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. 510 రైస్ డిపోలు పెట్టినట్లుగా ఈనోటులో చూపించినారు. కాని రైస్ అక్కడిప్రజలకు అందడము లేదు. పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుకో ఆపరేటివ్ సొసైటీకో యిస్తున్నారు. బస్తాకు ఛార్జెస్ క్రింద 4, 5 రూపాయలు అవుతున్నవి. కాని మనము రూపాయికి కిలో అమ్మాలంటున్నాము. బియ్యాన్ని అమ్మనిడిపోలను ఆఫీసర్లు విజిట్ చేసి కాన్సిల్ చేసి అమ్మేవాటికి అవ్వకుండాపున్నారు. దానివల్ల ప్రజలకు అందకుండా పోతున్నది. చౌకడిపోలు అవసరమని చెప్పనప్పటికి కొన్ని చోట్ల కలెక్టరు యివ్వడములేదు. అవసరములేనిచోట్ల యివ్వడము జరుగుతున్నది. ఈ విషయాలు మంత్రిగారికి చెబుతున్నపుడు చూస్తాము. పరిశీలనచేస్తామని అంటున్నారు. శాసనసభ సమావేశాలు ప్రారంభమైనప్పటినుంచి ఆహారసమస్య గురించి, చౌకడిపోలగురించి ప్రతిరోజు వస్తున్నది. శాసనసభ్యులుచెప్పిన దానిమీద మంత్రిగారు చర్యతీసుకొని చౌకడిపోలద్వారా బియ్యముఅందేవిధంగా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమబోర్డు పెట్టారు. కెలంగా దాన్ని దెవలపుమెంటుబోర్డు పెట్టారు. మాజిల్లాను సర్కారుజిల్లాలతో కలుపుతున్నారు. సర్కారుజిల్లాలలో కలపకుండా వెనుకబడిన జిల్లాగా గుర్తించాలి. శ్రీకాకుళం

జిల్లాలో సిస్సిలైటు ఉత్పత్తిమువల్ల కొన్నివందలమందిపీదలు కోసినప్పటికి ప్రజలు ఎంతమెనకబడిఉన్నారో గుర్తించి మాళ్లాకుకూడ ఒక డెవలప్‌మెంటు బోర్డును వేయడానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, మనయందుపెట్టిన ప్రభుత్వము యొక్క వివరణపత్రములో ధరలు పెరుగుదల, కిరోసిన్ కొరత అంతమట్టుకు బాగానేవుంది. ధరలు పెరుగుదల ఏమిటో చెబుతోంది తప్ప అవారణాన్యాయికి ప్రజలకు సంబంధము వుండే విషయమునైన కొంచెమైనా ఆలోచించకుండా ప్రభుత్వమువుండని మనవిచేస్తున్నాను. ధరలు పెరుగుదలకు సంబంధించినంతవరకు ఈప్రభుత్వము డయలెక్టిక్స్‌లో, చాపనలో, థీసిస్‌లో ప్రవేశించినది కాని ఈ ధరలపెరుగుదలకు ప్రజల జీవితానికి సంబంధము వుండనే ధోరణిలేకుండా వుంది అంటే ఈ ప్రభుత్వమునుచూసి సవ్వాలో, ఏడ్వాలో తెలియకుండావుంది. ఈప్రభుత్వము సంపూర్ణమైన దివాలాకోరు రాజకీయవిధానాన్ని అవలంబించడమేకాకుండా దివాలాకోరు ఆర్థిక విధానాన్ని అవలంబించి ప్రజలను మల మల మాడ్చివేస్తున్నారు అకలితో ప్రజానీకాన్ని చంపివేస్తున్నారు. లక్షలకొలది పేద ప్రజానీకము అలమటించిపోతున్నారని పెచ్చరిస్తున్నాను. ధరలకు ఆహారపదార్థాలకు సంబంధము, ఈనాడు భూమికి వున్న తృప్తికి సంబంధము, ప్రభుత్వానికి ఫుడ్ కార్పొరేషన్‌కు సంబంధము. ఖయ్యాన్ని సంచులలో వేయడము మాత్రమే దానికి తెలుసు. ఎగుమతులు తెలుసు. ప్రజలు తెలియరు. మంత్రిగారుయిచ్చిన 10, 12 పేజీలలో కిరోసిన్‌కొరతతో సహా అంతావుంది. కాని ఒక్కపేరాలోకూడ ప్రజలను గురించి చెప్పలేదు. ఈప్రభుత్వముదృష్టిలో ప్రజలు లేనేలేరు. ప్రజలనుమాడ్చి పడ్డించడానికే ఈప్రభుత్వమువుండికనుక దానిదృష్టిలో ప్రజలు వుండనేవుండరు. 1967-68 నుంచి నాకు సుబ్బారాయుడుగారు తెలుసును. అప్పటినుంచి ఈ ఆహారసమస్య ఎంత తీవ్రమైపోయినదీ, ప్రజలు మల మల మాడిపోతున్నదీ వారికి తెలుసు. మంత్రిఅయినతరువాత ప్రజలపరిస్థితి మరచిపోవడమా? వారే కాదు, వారి సహచరులు వారి ప్రభుత్వము. 68 నుంచి 72 వరకు స్టాటిస్టిక్స్ అంతా చక్కగా యిచ్చారు. అతినమ్రితతోయిచ్చారు. దీనివల్ల లాభములేనేలేదు. చదువుకొన్నవారి వ్యవహారమా? కష్టపడేవారి వ్యవహారమా అని ఆడుగుతున్నాను. పండించేచిన్నరైతులు మధ్యతరగతివారు తినడానికి జీవిస్తున్నారా లేక వారి తెలివితేటలుచూసి ఆనందించి చంకలుఎగరవేసుకోడానికి జీవిస్తున్నారా? ఈనాడు అకలిచావులకు ప్రజలను గురిచేస్తున్నది ఈ ప్రభుత్వము పైన వ్యాఖ్యానించడానికే ధోరణి లేకుండా అకలిచావులకు ప్రజలను గురిచేస్తామనే విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నారు. ప్రజలతరపున నిలబడిన ఏవ్యక్తి వూరుకోడానికి వీలుఅవుతుందా? 68 నుంచి యిప్పటివరకు ఏమార్గములో చూసినప్పటికి వారిదృష్టిలో ప్రజలు లేనేలేరు. కార్మికులు, కర్షకులు లేవేలేరు. మధ్యతరగతివారు లేనేలేరు. ఉన్నదిఅంతా కూడ ఒకటే ఒకటి. ప్రభుత్వముయొక్క దివాలాకోరు విధానము. ఈ ఆహారపదార్థాలను పండించేవారు తక్కువఅమీకాదు. జనాభా పెరిగింది.

కష్టపడేవారు పెరిగారు. తక్కువకాకనేకాదు. ఆహారధాన్యాలు తక్కువ ఐపోయినా పనిచేసేవారికి పనియివ్వడములేదు తినేవారికి తిండిలేకుండా చేస్తున్నారు 1963 లో 47 లక్షల టన్నులపట్ట వుండేది దివాలకోరు ప్రభుత్వ విధానాలవల్ల ఈనాడు 4. లక్షలటన్నులు అని చెబుతున్నారు ఈప్రభుత్వానికి సిగ్గులేదాఅని అడుగుతున్నాను. ఆదేరీతిగా 1967-68 లో కోర్స్ గ్రెయిన్స్ ఎందుకూ పనికిరానివని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు పూర్వం గంటలు తినేవారం, ఇప్పుడు బియ్యం తింటున్నాము బియ్యం తినటమే కాదు, ఇందిరాగాంధిగారి పుణ్యమా అని ఇక్కడ కూర్చుంటున్నాము నిజానికి ఈనాడు ఆ కోర్సు గ్రెయిన్స్‌కుకూడా నోచుకోలేదు 20 లక్షల టన్నులు వున్నది 15 లక్షలకు దిగిపోయింది. దానికి సిగ్గుపడక్కర్లేదా, ఎందుకు దిగిపోయిందో చెప్పనక్కరలేదా? అంతే మనయొక్క ఎగ్రికల్చరల్ విధానము ఈ ధోరణిలో వుందన్నమాట. ఇక పల్సెస్ విషయము చూస్తే అవికూడా తగ్గిపోయాయి 8 లక్షలనుండి 2 లక్షలకు తగ్గిపోయాయి. మీ దిక్కున్నచోట చెప్పుకోండి అని మాముఖాన ఈ ప్రభుత్వం పారేసింది సుబ్బారాయుడుగారు ఇంత ఘనకార్యం చేశారన్నమాట ఇంకో ఘనకార్యం ఏమి చేశారంటే రెండు బ్లాకులని నాలుగు బాకులు చేశారు. అసంతా బుద్రలేనివని అంటారు. ఈనాడు రెండు బ్లాకులుగా చేస్తే ఒరిగిరది ఏమిటో నాకు అర్థం కావటంలేదు. దాని తాత్పర్యం ఏమిటంటే ఎగ్రికల్చరల్ విధానం పడిపోవటమే గాక ఈనాడు మిల్లర్స్‌చేత బ్లాక్‌మార్కెటు చేయించటానికి పూనుకొన్నారు. అందువల్లనే మన పాలకవర్గం 2 కోట్లు సంపాదించుకొన్నది. మిల్లు లెవి 75 పర్సంటు అంటే దేనిమీద 75 పర్సంటు? పండిన పంట అంతా మిల్లులోకి వస్తుందా అంటే రాదు. మిల్లులోనికి వచ్చిందంతా లెక్కలోకి వస్తుందా అంటే అదీ లేదు అతను ఇచ్చే లెక్క ఒక లెక్కా? అంటే నీయిష్టం వచ్చినట్లు బ్లాకుమార్కెటులో అమ్ముకోమని చెప్పటం అన్నమాట ఒకప్రక్క భూమిని పాడుచేశారు. మరోప్రక్క మిల్లర్స్‌ను బ్లాక్‌మార్కెటీర్స్‌గా తయారు చేశారు. ఇక ప్రొక్యూర్‌మెంటు టార్గెట్ చూస్తే 67-68 లో 7 లక్షలు ప్రొక్యూర్ చేస్తే ఈనాడు రెండువ్వర లక్షల టన్నులు చేశారు. సిగ్గులేదా? ఇదంతా మాయ, మోసం, మ్యాజిక్. దేశంలో 41.25 లక్షల ఆహార గింజలు వున్నాయికదా! ఎందుకు ప్రొక్యూర్ చేయలేదు? ఇక ప్రొక్యూర్‌మెంటు ప్రైయిస్ చూద్దాము. అధ్యక్షులవారు ఏమి తింటారో నాకు తెలియదు. మేము లాంగ్ బోల్ట్ వెరైటి తింటాము. అది 69-70 లో 74 రూపాయలు ప్రొక్యూర్‌మెంటు ప్రైయిస్ వుండేది. అప్పుడు రు. 80-85 లకు అమ్ముతున్నారు. గవర్నమెంటు తన బుద్ధి కుశలతను ఉపయోగించి, ఆధారం చేసుకొని మాయూలుచారు తినే బియ్యం క్వింటాలు రు. 80-85 లకు అమ్ముతున్నది. మాని ఈనాడు మధ్యతరగతివారికి ఉద్యోగులకు ఆ ధరకు పుట్టుమన్నా అంటే లేదు. 69 సైజులు కిలో అమ్మే బియ్యం ఈనాడు రు. 1-35 సైజులకు అమ్ముతున్నారు, అంటే అది వచ్చి అబ్బరం రు. 1-50 సైజులకు అమ్ముతున్నారు. అంటే ప్రజలకు క్వింటాలో 150 రూపాయలకు అందుతున్నది. ప్రజలు మామూలు మాటిపోతున్నారు, వాడికి పడుకు పట్టలయి చేయించండి అని చెబుతున్నాము. పొరపడిపోయాడాయా బియ్యం పట్టలయి పోతున్నది, తల్లి, మోసం

కుట్ర. మేము ఇక్కడ వున్నందువల్ల మాకు అడిగే బాధ్యత వుంది. ప్రభుత్వం చేసే పాపాలను మేము మోయాలి ప్రజలు మలమల మాడిపోతున్నారు. ఇలా ఒక రోజు, ఒక నిమిషం సాగితే విస్ఫోటనమైన పరిస్థితులు వస్తాయి, మనం తుడుచు పెట్టుకుపోతామని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలపై సాము చేయటానికి వీలు లేని హెచ్చరిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

సివిల్ సప్లయిస్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ సిపాచ్. సుబ్బారాయుడు) :—అధ్యక్షా! గౌరవ సభ్యులు 11 మంది మాట్లాడారు. చాలా అమూల్యమైన సలహాలను ఇచ్చారు. ధరల పెరుగుదల విషయంలో దేశం మొత్తంపైన ఈ పెరుగుదల జరుగుతున్నదని, ఒక స్టేజికి మించిపోతే దాని ఫలితం చెడుగా ఉంటుందని ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. ధరల పెరుగుదల అనేది గౌరవసభ్యులు శ్రీరాములుగారు చెప్పినట్లు డెవలపింగ్ ఎకానమీలో ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ మిగిలిన వస్తువులలోపాటు పెరగటం అనేది జరుగుతూ వుంది. మన ప్రధానమంత్రి చెప్పారు. చవాన్‌గారు చెప్పారు. అర్థిక శాస్త్రవేత్తలు సెలవిచ్చారు. శ్రీకృష్ణగారు ప్రతి సంవత్సరం ధరలు పెరుగుతున్నాయని చెప్పారు. దానిగురించి ఇప్పుడే మనవిచేశాను. సర్ ప్లస్ స్టేటు అయినప్పుడు ధరలు ఎందుకు పెరగాలి అని గౌరవసభ్యులు మనవిచేశారు. ఉత్పత్తిని గురించి లెక్క మేముకుంటె నారాయణరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు పంజాబులో గోధుమలు ఆయితేనేమి యీ మధ్యన మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా బియ్యానికి సంబంధించినంతవరకుకూడా ఉత్పత్తి చాలా ప్రభ్యోండంగా పెరిగినమాట నిజమే. ఇతర రాష్ట్రాలతో పంజాబు మొదలైన రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూచినప్పుడు ఈ రాష్ట్రములో ఉత్పత్తి పెరుగలేదనేది నిజంగా విచారించవలసిన విషయమే. మిండేగారుకూడా మేము అప్పుడప్పుడు ఢిల్లీ వెళ్లినప్పుడు చర్చల సందర్భములో చెబుతూ వచ్చారు. "There is something wrong somewhere in Andhra Pradesh" అనే మాట వారుకూడా అనడము జరిగింది. ఇంకొకటి వుంది. పంజాబుకు మనకు బేసిక్‌గా ఒక డిఫరెన్స్ వుంది. నూటికి 44 వంతులు అక్కడ ఎస్యూర్డ్ వాటర్ సోర్సెస్ వున్నవి, 15 శాతము ట్యూబ్ వెల్స్ ప్రభుత్వ సోర్సెస్ వున్నవి, మిగతా ప్రైవేటు ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ వున్నవి. మన రాష్ట్రములో కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాతప్ప మిగతా ఎస్యూర్డు సోర్సెస్ లేవు. దానికితోడు డెల్టా ఏరియాలోకూడా కొన్ని డిస్‌టిలిటీస్ వున్నవి, మురుగు పారుదల సమస్య వుంది. పోతే 67 మంచి లెక్క తీసుకుంటే ఒక సంవత్సరము ఒక ప్రాంతములో వరదలు వాటివల్ల ధాన్యము దెబ్బతినడము, అంటే ఉత్పత్తి పెరగకపోవడానికి యిదొక కారణము. పంజాబులో ఆగ్రికల్చర్ పైన చాలా పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడి పెట్టడము జరిగింది. ఎరువుల విషయములో అయితేనేమి మిగతా విషయాలలో అయితేనేమి చాలా సిస్టమేటిక్‌గా చేస్తున్నారు, చాలామంది మనము ఎంతో నేర్చుకోవలసిన అవసరము వుంది. ఉత్పత్తి పెరిగితేతప్ప యివి అన్ని పరిష్కారము కావడానికి అవకాశాలు వుండవు. ఉత్పత్తి పెరగడానికి కావలసినటు వంటి ప్రయత్నాలు అన్నీ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాము. ఉత్పత్తితోపాటు ధరలు పెరిగినప్పుడు—రైతుకు ప్రొక్యూర్ మెంటు ప్రైస్ ఇవండి...

(శ్రీ) వీరప్ప :—ఇప్పుడు రైతు పరిస్థితి ఏమిటి? ఉత్పత్తి గురించి చెబుతున్నారు, ఉత్పత్తి ఉంటే క్రమక్రమంగానే వుండగు, ఇప్పుడు పరిష్కార మార్గము చూపించాలి, ఉత్పత్తి వస్తే చేస్తామనే మాట గాదు...

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు :—ఉత్పత్తి ఎక్కువ అయితే యీయన ఎందుకు?

(శ్రీ) వి. శ్రీకృష్ణ :—(శ్రీ)రాములుగారు చెప్పారుగదా, 1970-71 లో 120 మిలియన్ టన్స్‌కంటే ఎక్కువ ఉత్పత్తి జరిగినా ఆ సంవత్సరముకూడా ధరలు పెరిగాయి, మరి మీరు చెప్పే సూత్రము ఎట్లా వర్తిస్తుంది?

(శ్రీ) సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—అది ఆల్ ఇండియా ఉత్పత్తి. మనకు సంబంధించినంతవరకు...

(శ్రీ) వి. శ్రీకృష్ణ :—ఉత్పత్తి పెరిగితే ధరలు తగ్గుతాయి అంటున్నారు, 80 మిలియన్ టన్స్ నుండి 110 మిలియన్ టన్స్‌కు పెరిగితే ఆ సంవత్సరముకూడా ధరలు పెరిగాయి, దానికి ఏమి చెబుతారు?

(శ్రీ) సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—దానికే మనవిచేశాను. ఉత్పత్తి పెరగాలంటే ఉత్పత్తిదారులకు గిట్టుబాటు ధర వుండడము ప్రథమసూత్రం. అగ్రికల్చరల్ ప్రైస్ కమీషన్ రికమండేషన్సు సి. ఎమ్స్. కాన్ఫరెన్స్‌లో చర్చకు వచ్చినప్పుడు గోధుమలకు సంబంధించి ప్రొక్యూర్‌మెంటు ప్రైస్ తగ్గించాలని చర్చకు వచ్చిన సందర్భంలో, అన్ని రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు ఒకే వాదన చెప్పడం జరిగింది. ఈ రేటు ప్రాక్టికల్‌గా లేదని వున్నారు. కాస్టు ఆఫ్ ప్రొడక్షను గృహ్టిలో పెట్టుకొని చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఆరకంగా చేయడము లేదనే మాట చెప్పడం జరిగింది. కాస్టు ఆఫ్ ప్రొడక్షను గురించి పరిశీలన చేయడానికి ఒక కమిటీని.....

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ప్రతి సంవత్సరము పెరుగుతుందేగాని తగ్గడము లేదు. ప్రభుత్వానికి చేతకావడము లేదు...

(శ్రీ సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—అందువల్ల ఉత్పత్తి పెరుగాలంటే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర యివ్వాలి, లేకపోతే గాదు...

(శ్రీ) పి. వి. కె. రావు :—ధరలు పెరిగితే వుత్పత్తి పెరుగుతుంది అంటే యిదేమి గొడవ?

(శ్రీ) సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—రెండవది, వినియోగదారుడి విషయము. ధరలు పెరుగుతుంటే కారణముచేత, వారికి వచ్చేటటువంటి రాబడివిబట్టి ధరలు ఎక్కువగా వుండే సందర్భము వుంటే, వారికి రిలీఫ్ యివ్వడలచుకుంటే, స బ్సి డి ఇవ్వవలసివస్తుంది. ఆ రకంగా చేస్తేనే న్యాయము చేసినవారము అవుతాము, కాని వుత్పత్తి దారుడికి గిట్టుబాటు ధర లేకుంటే వుత్పత్తి పెరుగుతుందంటే సా ధ్య ము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రములో యీ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందంటే, 67-68 వార్మల్ యియర్‌లో 6 లక్షల టన్నులు ప్రొక్యూర్ చేశాము. ప్రొడక్షన్ కాస్టు మిల్లర్ లెవీ వున్నటువంటి సీరియస్ 68-69 లో డ్రాట్ కండిషన్స్

ఫ్లడ్సు రావడము, డామేజ్ కావడము జరిగింది. ఈ సంవత్సరము అనావృష్టి పరిస్థితి వచ్చింది. దానికితోడు మెట్ట ప్రాంతాలలో మెట్ట ధాన్యము దెబ్బతిన్నది. జొన్నలు 1-10 పైసలు, 1.20 పైసలు పున్నది. కే. జి. కాని బియ్యానికి ఎక్కువ డిమాండు వుంది. కంజమ్ప్షన్ పేటర్న్‌నుబట్టి కొన్ని యిబ్బందులు వుంటాయి. అక్కుళ్ళు కోస్తా జిల్లాలవారు వాడుతారు. అయితే అదే మొత్తములో 3 వ భాగము వీక రేజ్ తగ్గించారు. హైహీల్డింగ్ వైరైటీ సూపర్‌ఫైన్ వెరైటీ చేశారు. పంట ఎక్కువ అవుతుంది. ధర ఎక్కువ వస్తుందని, ప్రతి ఒక్కరు అక్కుళ్ళు డిమాండు చేస్తున్నారు. ఆ జిల్లాలలోనే ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్‌కు గాకుండా ఈ జిల్లాలలో స్థానికంగా పండించే కోర్స్ రైస్‌కన్న అక్కుళ్ళు కావాలనే డిమాండు వుంది. ఈ హైయిల్డింగ్ వెరైటీ, సూపర్‌ఫైన్, 25 లక్షల టన్నులు ప్రొక్యూర్ చేస్తే, కోర్స్ రైస్ 146 లు. మన రాష్ట్రములో ఫేర్ ప్రైస్ షాప్స్‌లో డిస్ట్రిబ్యూషన్‌కు సూపర్‌ఫైన్ పుపయోగించరు, మరి యీ ధరలు పెరుగుతున్నాయి, పేదవిధంగా అదుపులో పెట్టాలంటే ఒక మార్గము ఉత్పత్తిని రైతుకు సంబంధించినంతవరకు అవసరమైనది వుంచి, మిగతాది నేషనలైజ్డు అనండి. ఎఫ్.సి.ఐ. అని పేరు పెట్టండి, కంజ్యూమర్స్ యూనిట్ అనండి, ఏమైనా వారిదగ్గిఱ ముండి తీసుకవచ్చి, రెగ్యులేట్ చేసి ప్రతి జిల్లాకు అందజేసే పర్పాటు చేయాలి.

లేదా రెండవది వారి దగ్గర ఉన్న సర్‌ప్లస్ అంతా తీసుకుని మార్కెట్‌లో చాలినంత స్టాకుఉంచి హోల్‌సేలులో ధరలు పెరిగితే ధరలు అదుపులోపెట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాని సఫిషెంట్ బఫర్ స్టాక్ లేనప్పుడు ఇది ఆపరేట్ చేయడానికి అవకాశంలేదు నేషనలైజుచేసిన ప్రోడక్సుకు పర్మిట్ చేసినా ఒక్కొక్క ప్రొడ్యూసరు నుంచి తీసుకుని సరయిన ధరకు సప్లయిచేయడానికి హోల్‌సేల్‌కు సంబంధించినంతవరకు ఆపరేట్ చేసే విధానం చూస్తేతప్ప యీ ధరలు అదుపులో పెట్టే అవకాశంలేదు. ఏపయినా చేసినప్పటికి ఇంపాక్టుగా ఉంటుంది. తరువాత ప్రొడ్యూసరు లెవి మిల్స్ లెవి అని ఉన్నాయి. మిల్ లెవికి వివరీతమయిన స్టాఫ్ కావాలి. దీనివలన క్రిటిసిజము ఉన్నది, హరాస్‌మెంటూ ఉన్నది. చానిమంచి ఆశించినంత క్వాంటిటి రాలేదు. యీ పరసెంటేజి లెవి లేకుండా నంబర్ ఆఫ్ వర్కింగ్ డేస్ విషయం వి. వి. రాజుగారు ఎగ్జామిన్ చేశారు. శ్రీకృష్ణగారు చెప్పినట్లుగా వెయ్యి టన్నులు ఉంటె వి. రిజిస్టరుతో 100 ట. 200 ట. ఎంటర్ చేయవచ్చు మిపర్ విజనుకష్టం. మిల్ లెవి ఫెయిల్ అవుతుంది. మొదటినుంచి పంటవచ్చినప్పటి నుంచి తీసుకుంటె ఉన్న రేటుకంటె 6-100 రూపాయలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు వారు మార్కెటు రేటుకంటే పది రూపాయలు నష్టపడితె మిల్ లెవి ఇవ్వాలంటె ఇంకొక రూపాయా వారికి ఇస్తే తప్ప ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదు. రాయిలసీమ షార్ట్ ఫాల్ ఉన్నది, వారు నష్టపడితె అవసరమయిన జిల్లాలలో యీ విధానం వలన ప్రతి చోట రేటు ఎక్కువగా ఉండదు కాబట్టి యీ ఎక్కువ రేటు వారికి ఇచ్చేట్లుగా ఉండాలని గమనించాము. చాలినంతగా బఫర్ స్టాక్ చేకరించడానికి ఏవిధానం బాగుంటుంది, ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ చార్జెస్ తగ్గించడానికి అవకాశం ఉంటుందా అనేది పరిశీలనలో ఉన్నాయి. ఇది జూలై నెల. అన్ని పరిశీలనలో ఉన్నాయి

రాబోయే క్రాప్ గురించి యీ సెషను ఆఖరులో 14 న ప్రతిదానిగురించి ఒక పాలసి స్టేట్ మెంటు సభవారికి ఇస్తాను ముందు తీసుకోదలచిన చర్యలగురించి ఒక స్టేట్ మెంట్ సభవారికి ఇస్తాను. ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ సప్లయిచేస్తున్నది అక్కడక్కడ అందడంలేదన్నారు. ఎనిమిది వేల షాప్స్ ఉన్నప్పుడు మొత్తం అజమాయిషి చేయడానికి చెక్ చేయడంలో స్థానికంగా ఉన్న శాసన సభ్యులు ప్రజలు కూడ ప్రదర్శించుకుంటె బాగుంటుంది. అంతా ఉద్యోగులే చేయాలంటె కష్టము. తగినంత స్టాఫ్ లేదు. అవకాశాలు కూడ లేవు. కొన్ని జిల్లాలలో ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ లేవన్నారు.

శ్రీ ఎ.వి.కె. రావు :—మా జిల్లాలలో లేవన్నారు. 400 ఉన్నాయన్నారు.

శ్రీ సి. వెంచ్. సుబ్బారాయుడు :—రంగదాసుగారు లేవన్నారు. 500 టన్నులు అలాట్ చేశాము...

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :—ఎల్లారెడ్డిలో ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్సు లేవని చెప్పాను.

శ్రీ సి. వెంచ్. సుబ్బారాయుడు :—ప్రతి జిల్లాకు అలాట్ మెంటు ఉన్నది. ఏ జిల్లాకు ఎంత అలాట్ చేశారో ఏజిల్లాలో ఎన్ని ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాప్సు ఉన్నాయో స్టేట్ మెంటుకూడ ఉంది. అవసరాలను బట్టి ఆయా కలక్టరులకు అధికారాలు ఇచ్చారు. రాబోయేవి గడ్డురోజులున్నాయి. ఇప్పటికి వర్షాలు చాలినంతగా లేవు. చెరువులలో నీరు చాలినంతగా లేదు. రాబోయే నాలుగుమాసాలకు ప్రభుత్వం నిలువలు సేకరించడానికి అంతా చేయవలసినది చేస్తున్నది, ప్రొక్యురుమెంటు చేస్తున్నది. జాగ్రత్తగా వ్యవహరిస్తున్నాము. వర్షాలు సమయానికి రానందువలన ఆరియాక్షను కనబడుతున్నది. సంవత్సరం పొడుగునా ఒకేరీతుకు సప్లయిచేయాలంటె చాలినంత ధాన్యం సేకరించాలి. అవసరమయితె రయితులకు అదనంగా రెండు రూపాయలు ఇచ్చి చాలినంత ధాన్యం సేకరించాలని శ్రీ కృష్ణగారు ఇతర సభ్యులు ఇచ్చిన సలహాలు అన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని గ్రేడెడ్ సిస్టం అమలుచేయాలని లేకపోతె ప్రొడ్యూసింగ్ లెవి మిల్ లెవి నంబర్ ఆఫ్ డేస్ ప్రకారంగా చేయాలా అనేది పరిశీలిస్తున్నాము అవన్నీ పరిశీలించి తరువాత శాసనసభ్యులకు తెలియచేస్తాను.

శ్రీ వి. కృష్ణ :—వారు ఇచ్చిన ఫిగర్సుకు వారు చెప్పినదానికి ఎక్కడా పొంతన కుదరడంలేదు, 65-69 లో 88 లక్షల టన్నులు, 69-70 లో 40 లక్షల టన్నులు, 70-71లో 48 లక్షల టన్నులుఉంటె ప్రొడక్షను మూడు సంవత్సరాలలో పది లక్షలు పెరిగింది. 88 లక్షలమంచి 48 లక్షలకు పెరిగింది. ప్రొడక్షను పెరిగి ధరలు కూడా పెరిగాయి తమరు సరిగా అర్థంచేసుకోవాలి. పంటలు పెరిగితె ధరలు పెరుగుతాయా అది జాగుండలేదు. 69-70లో 38 శాతం ప్రొక్యురుమెంటు, 70-71లో 40 లక్షలు ఉన్నప్పుడు 8.8 శాతమే. టార్జట్ ఏ సంవత్సరంలోకూడ ఫుల్ ఫిల్ కాలేదు. మనం తిరిగి ఇది చర్చించడానికి ఒక క్లియర్ కట్ పాలసితో ఉండాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—4 6 లక్షలు అనేది చెప్పారు. ప్రతి సంవత్సరం జనాభా పెరుగుతున్నది. కోర్సు రైనుంచి మామూలు రైసుకు స్విచ్ ఓవర్ కావడం ఉన్నది. 46 లక్షలు అంటే డామేజ్ అయిన కారణంచేత మన రాష్ట్రంనుంచి ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి అవడం ఇవన్నీ డిసెంబరులో నేను చెప్పాను. బ్రేడ్ ఎకౌంట్ క్రింద ఆరు లక్షల టన్నులు ఎక్స్‌పోర్ట్ అయినాయి. యన్. జి ఓస్. స్టాయికువలన స్మగ్లింగ్ అయిందని చెప్పాము. మునదగ్గర 20-25 శాతంవరకు నిలవ ఉండేది అది....

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రభుత్వ పాలసికూడ కారణం దీనికి. 6 లక్షలు ఎగుమతి కావడానికి అవకాశం ఇచ్చింది ప్రభుత్వంకాదా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. అప్పుడు మీరందరూ అనుమతి ఇవ్వాలని గౌరవసభ్యులు అపోజిషనునుంచికూడా చెప్పినటువంటివారే కదా.

Sri C. E. Morris :-Mr. Speaker, Sir. May I ask the Honourable Minister of Civil Supplies whether the statement given on this paper includes the daily supplies of four Oil Companies in the Twin Cities. He has spoken only of the Indian Oil Company supply made to the market but has not mentioned the other three. I take it that the other three, during the acuted shortage days, were supplying their quota to the local market. There is no shortage on their account. Am I right?

Sri Challa Subbarayudu:—Yes.

Sri C. E. Morris :—Here again, he says that there was acute shortage from 24th to 26th June not from 15th to 20th. May I know the quantity that went out to the local market and the quantity given to the consumers from 24th to 26th. Here again you say that on 4th and 5th the Indian Oil Company received waggons and they therefore released 50k. litres on 4-7-1972 and 40 k. litres on 5 7-72 and this is in addition to the supplies of those three other companies. So, the Twin Cities on 4th and 5th, got the full supply. Then May I ask why there were crowds falling on one another, asking for one litre of kerosene oil. On 6th again there was no waggon supply and therefore, the Indian Oil Company did not release kerosene stock to the market But I ask you one thing Sir. What has happened to the stock of the Caltex, Burmah-Shell and Esso? On the 7th however, the Indian Oil Company received 70 k. litres of kerosene oil and the entire quantity was released to the wholesale dealers in the twin cities. Therefore, on the next day the position had eased. When you say "had eased" I take it that they got the full supply. But still we see people running about streets, trying to beg about ½ litre to litre of oil. May I ask how much of these 70 K. Liters were distributed to the consumers? Here again you say that as on 18-7-72, the stock position has considerably increased and there are no complaints from any quarters of the City. I beg to state that rationing is still continuing in spite of the flattering statement made by you.

Thank you.

Sri Ch. Subbarayudu :—We require about 80 K. Litres, out of wich, 50 K. litres is met by Indian Oil Company and 30 by the other sister concerns. Unfortunately due to the shortage of tank waggons, the Indian Oil Company had to get from Madras. That is why as and when waggons are not available, this shortage is felt and whatever quantity is available with other sister concerns we have asked and they were sparing addiftinoal quantity to what they used to issue during those periods. But yesterday and day before yesterday, the Indian Oil Company has received sufficient quantities of stocks and I am told just before two hours that they have released stocks of 100 K. Litres into the market. Now as at present, there is no scarcity or there is no trouble with regard to kerosene. But now and then, not only with regard to Hyderabad, but in Vijayawada also, due to waggon shortage this difficulty is being felt. We have taken up this issue with the Corporation and the Ministry whenever I went. When the waggons are not available, they should make alternative arrangement to transport it by Vans. We are pursuing that matter and we will see as far as possible that such things will not occur.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా మినిస్టరుగారు ఇప్పుడు ఏమీ స్కేర్సిటీ లేదని అంటున్నారు. ఈవేళ కిరసనాయిలు స్కేర్సిటీ చాలా ఉంది. వాకు కిరసనాయిలు కావాలంటే దొరకడంలేదు. వేగన్సు ఎందుకు దొరకడం లేదు, అక్కడ ఏమైనా స్ట్రయికు ఉందా ? బీటరు కిరసనాయిలు రెండు రూపాయలంటే బ్లాకులో దొరుకుతున్నది. ఏ పస్తుకైనా బ్లాకుమార్కెట్టులో దొరుకుతున్నాయి. వైట్ మార్కెట్టులో దొరకడంలేదు. మీరు బ్లాకుమార్కెట్టు చార్లకు పట్టి చేస్తున్నారా ? ఎప్పుడూ ధరలు పెరగడమేకాని తగ్గడం లేదు. రైతులదగ్గర మీరు డైరక్టుగా తీసుకొని చేయండి. ఇప్పుడు ఎఫ్. సి. ఐ. వచ్చింది. ముఖ్యంగా తెలంగాణా ఏరియాలో జొన్నలు తింటారు. అవికూడా రేటు బాగా పెచ్చుగా ఉన్నవి.

శ్రీ సి హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—ఇప్పించండి మీరు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అది ఈ పరిభుత్వానికి చేతకాదని వెంటనే రిజైన్ చేయమని అంటున్నాను. చేతకాని ప్రభుత్వం అని డిక్లేర్ చేయండి. డిక్లేర్ అయిపోయిందికూడా. బాధ్యతగల మినిస్టరు మాట్లాడినప్పుడు మీరు ఇప్పించండని అంటే అర్థం ఏమిటి ? మీ మినిస్టరుపదవి నాకు ఇవ్వండి నేను చేసి చూపిస్తాను.

Mr. Speaker :—There must be some order in the House. That is not the way.

శ్రీ సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—అధ్యక్షా టాంకు వేగన్సు గురించి మనకే కాదు ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడా స్కేర్సిటీ ఉంది. ఫుడ్ గ్రెయిన్సు 60 వేల టన్నులు యు. ఎస్. ఏ నుంచి వచ్చాయి. Myself and our Chief Minister repeatedly and continuously making efforts with the Railway Board and the Railway Ministry also. But we are helpless; because they are all diverted to East Bengal. That is why we have to face it for

some time to come. తరువాత చూస్తాములనే మాట ఒకటి చెప్పారు. ఎఫ్. సి. ఐ. ద్వారా ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి కొన్పించడానికి ప్రయత్నం చేసాము. రాజస్థాన్ నుంచి 5 వేల టన్నుల చొప్పున చెప్పినట్లే ఇస్తాము మరియు 8 వేల చిల్లర టన్నులు నిల్వ ఉంది. కోర్సు గ్రెయిన్ కూడా కొన్పించడానికి ప్రయత్నం చేసాము. కాని అవకాశం లేకపోయింది.

(శ్రీ) పి. సన్యాసిరావు :—మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ చాలా విషయాలు చెప్పారు. గతాన్ని గురించి, భవిష్యత్తును గురించి కాని వచ్చే 5 నెలలలో ఏమి చేస్తారని చెప్పలేదు. ఇటు వర్షాలు పడడం లేదు. రెండో ప్రక్క జనంయొక్క పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా ఉంది. ఆ విషయం తెల్చలేకపోతే ఎట్లా... ఎందుకు ఈ సమావేశం. నేను మాట్లాడకపోయినా నాతో ఉన్న మిత్రులు చెప్పారు. ఈ 5 నెలల కాలం ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది. ఏమి చేయవలచుకొన్నారు? మీదగ్గర బియ్యం నిల్వలు ఎంత ఉన్నాయి. యింకా అనవసరంగా ఎక్కడనుంచి తీసుకొని వచ్చి ఈ సంవత్సరం పరిస్థితి చూస్తారు అనేది సరిగా చెప్పండి.

(శ్రీ) సిహెచ్. సుబారాయుడు :—ఇప్పుడు ధాన్యాలు కొట్లోంలో లేకపోయాయి. ధాన్యం ఉన్నది. కాకపోతే ధరలు చెప్పుచెరిగాయి. రూపాయికి కిలో అనే విధానం పెట్టేసాము కనుక ఈ విధానం క్రింద చాలినంత సప్లయి చేయడంలేదు. రాబోయే నెలలో ఈనెలలో 20 వేల టన్నులు ఇప్పుడు చేశాం. కోర్స్ గ్రైన్ 7 వేలకు, పైన్ గ్రైన్ యింతకు తగ్గకుండా యింకా ఎక్కువ అలాట్ చేస్తామని అనుకొన్నాము. ఈ వాలుగు మాసాలు యింతకు తగ్గకుండ యిప్పుడు చేస్తామనే మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఒకరిని కూడ ఆకలి చావులతో చావనీయమని మనవిచేస్తున్నాను.

DISCUSSION ON DEFFERENTIAL LEVY SUGAR PRICE FIXED BY THE GOVERNMENT OF INDIA

Sri M. Narayan Reddy :—Mr. Speaker Sir, I beg to raise the discussion on the issue of defferential and discriminative levy price fixed by the Government of India with effect from 1-7-72 due to which the sugar industry in the South in general and the industry in Andhra Pradesh in particular received a great set-back. It is a very grave matter which should receive the serious attention of the House as well as the State Government in as much as the sugar industry is going to suffer and sustain a loss of nearly six crores of rupees on account of the reduction. The previous price rise, prior to first July was Rs. 150 per quintal. At the factory, exclusive of the taxes it stands reduced to Rs. 120-82 N.P. per quintal from 1st July. If it is considered in terms of production, Andhra Pradesh Sugar Industry produces more than three lakh tonnes every year. That has been the production of last year. If we apply this price of 70% of the levy, it comes to two lakhs 10,000 and odd. The net loss would be nearly six crores. It is not a question of nearly six crores but it is a question of the threat for the closure of the industry as a whole, affecting not only the Industrial Labour but also the Cane Growers all over the State and the consumer as well. Why this price has been reduced as alleged in accordance with the formula of the Tariff

Commission and all that. It is a complex problem for which we have to see the rational of the formula as fixed by the Tariff Commission with reference to the previous practices. For that I beg of you not only to give me some more time but also give me a patient hearing. As I submitted the other day, this has a particular background; the mechanics for reduction receding the recession there is a lot of agitation in north Indian Mills. In order to know the real situation as affecting the Southern Mills and more so the Andhra Pradesh Mills and benefit the North Indian Mills, we may have to see the placing of the location of industry and the production in these two regions. At the end of 1971 we have 229 Sugar Mills all over the country, out of which 144 are private, 74 belong to Co-operatives and 4 under Public Sector and the concentration of this Industry in North and South will be seen; in north India more than 121 i e more than half of about 58 to 60% of the Industries are concentrated in North India. In U. P. alone there are 71 factories which is more than 1/3rd of the country's Industrial Licence capacity of this industry and again out of 71 there are 57 Private Mills as against 19 in our State (8 co-operatives, 1 public Sector and 10 Private); whereas out of 71, 67 are Private Mills as against this the Southern Mills that are affected are in all 50 in all the four States including Pondichery (Fifth State). In five states the location of industry is such as to constitute only 50 industries with a production of 5 to 6 lakh tons. From the production point of view U. P. alone produces 14 lakh tons in this country. That means, the U. P. and North Indian Sugar Mills are more interested in having that highest price. First it was not necessary to give them a highest price to reduce the same price in relation to specially Andhra Pradesh. Andhra Pradesh as it is now placed, will have the lowest price and for that they have said with reference to Tariff Commission formula, the defects and falacies. I will presently submit to you Sir. This is a highly regulated industry, under Industrial Development and Regulation Act 1951 as well as under the Essential Commodities Act Before 1952 or until 1952 when there were only 139 mills there was no control either on production, distribution or movement or even price. It was free for all and nobody bothered about it. It is only after 1952 the licensing system has been introduced in the Sugar Industry which is now regarded as the second biggest in the country. Then after introducing this licensing system for the first time, fixation of price was contemplated by the Government of India and for that purpose they have appointed for the first time a Committee known as Naidu Committee in 1953 in order to go into the question of as to what price and on what principles the price of sugar should be fixed. This Naidu Committee examined the whole issue for the first time in the country as facing the industry; then they have evolved a policy. Taking Kanpur in U. P. again as the Central point of this entire Sugar Market and Industry and fixed a price and that price was applied to the entire industry in all other States giving only a lead on transport charges. Suppose in Madras where the same price was taken plus so much extra as would be enough to meet the Transport of Suger from Kanpur to Madras on an assumed basis and so much was added to them. This continued upto 1953. In 1956 when this formula was not found practical, another Committee was appointed by name 'Gopalakrishna Committee' during 1966. They modified

the formula and gave a little more price to the Sugar Industry so that they may also pass on the extra benefit to the Cane Growers as an incentive to encourage more Cane cultivation as we were having less production in those days. This continued for a few years. Then for the first time in 1958 the Govt. of India asked the Tariff Commission to examine the whole issue, the cost structure of the Sugar Industries and as well as the fair price. The word used is 'fair, the fair price to be paid to the Sugar Industry on the sale of sugar. In 1958 the Tariff Commission examined the whole question. This continued, Sir, for a few years. Then for the first time in 1959 Government of India asked the Tariff Commission to examine the whole isue: the cost structure of the sugur industries, fair price (the word used is 'fair', Sir) to be paid for the sugar industry on the sale of sugar. In 1968, the Tariff Commission examined the whole issue and submitted its report in 1959 to the Government of India. For the first time they fixed 'Zones', 'Cost Zones', dividing the country into five Zones, and then whatever factories I ft were taken as one unit, for treating cost schedule of sugar. These schedules were accepted by the Government of India in 1959. This cost-schedule worked till April, 1968, when the sugur control came.

With the control of sugar, the distribution, price, etc. came under Government of India, For the first time, when they introduced control, they also fixed the price, with reference to the cost schedules prepared and recommended by the First Tariff Commission in this regard; and this continued upto 1965-57 season, say for four years.

Then the Government of India appointed a 'High Power Commsssion' under Dr. Sen, viz., 'Sugar Enquiry Commission' or commonly known as 'Sen Commission'. This Sen Commission went into the whole structure in a very comprehensive manner taking into consideration the location, state of affair in each industry, the age of machinery, point of starting and all that. They prescribed different schedules for a more rational and scientific basis. Then also the Sen Commision revised the Zones, and divided the sugar industries into five Zones. Andhra Pradesh came in the first zone, on the basis of their accepting the cost schedule prepared by the Sen Commission. Government of India gave up the schedules of the First Tariff Commission and re-fixed the rates.

In 1966-67, the full control policy' was modified into partial de-control, of 60% under control and 40% under free sale. Representations were made by Sugar Industry in 1968, that the price-schedule prescribed or recommended by the Sugar Enquiry Commission dose not hold good at this stage of time, and that a Second Tariff Commission was essential. Then in 1968, the Tariff Commission once again went into this question. They submitted a Report in 1969, departing from previous principle with which we are presently concerned.

In 1969, the Second Tariff Commission, divided the entire industry into 15 Zones. instead of 5 Zones, as was done in the past,

The whole State of Andhra Pradesh was separately constituted and became Zone No. 13.

When they went to each State for enquiring into cost structure and fair price—that was bad to Andhra Preadesh. I do not want to go into details.

Here instead of taking all the State factories into account, they had chosen only seven factories for this purpose-two or three in Private Sector, and two-three in Co operative and Public Sector, and two-three in Co-operative and Public Sector. I must emphasis, only seven Factories in Andhra Pradesh had to determine the cost schedule as well as other important facts.

As you know, Sir, all the 19 Factories were established only after 1952, but the economies of different Sectors like Public Sector, Private Sector Co-operative Sector, and even in both the Regions, vary. The economy differs or varies even from factory to factory. This important fact was overlooked by the Tariff Commission when they submitted a cost schedule that was accepted by Government of India. Substantially they have differed with respect to the amount, and the relative charges etc. but about cost schedule and zones, Government of India have accepted the recommendations. In this acceptancy there is a fallacy, which I want to bring to the kind notice of the Industries Minister. The recommendations were accepted (the date is also important) on 20th February, 1970, and applied by Government of India, for 1969-70, 1970-71, 1971-72, i. e. the cost schedules, though highly discreminatory in so far as Andhra Pradesh was concerned, were valid only upto March, 1972 and this one point, is also important, which the Hon'ble Minister has to bear in mind very much when he takes up the matter with the Central Government.

The Government of India having accepted cost schedules of these Zones, with effect from 20th February, 1970 (this is very interesting, Sir), again revised them. But this upward revision has not been applied or taken place in respect of Andhra Pradesh, which resulted in injustice. The first revision took place on 23rd April, 1970. Within two or three months of the first acceptance of the recommendations upward revision took place. This revised cost schedule was applied to few industries in Central Uttar Pradesh, North Bihar, South Bihar, Gujrat and Maharashtra. Again on a further representation from Mysore, and Madras the Government of India again revised upward the cost schedule on 7th June, 1970. With these two upward revisions in the cost schedule by the Second Tariff Commission, the industries in the States just ment oned have received the benefit, whereas the Andhra Pradesh was already overlooked in several matters, including the first revision that took place and on another two occasions, which I have submitted. All this our Hon'ble Minister has to verify. In this connection it is interesting to note that the Industries did not submit the relevant details and did not plead with the Government of India for a revised schedule under a notion that the Courts will give what the Government have refused. They relied more on Court than on Government of India and thought that the Court will give a *de novo* hearing to their advantage.

After seeing that the production is enough in the country to meet the internal demand to the tune of 34–35 lakhs, the Government of India lifted the control on 25th May, 1971 (this is also very important, Sir)—lifted the control on price, movenmet and distribution of sugar by a policy declaration by the Food Minister. With that, in order to get procured sugar under levy-quota to extent of 60%, the Government of India entered into negotiations with All India Sugar Mills Association, for a voluntary contribution of sugar under 60% levy by giving 150 rupees per quintal ex factory, exclusive of taxes. This continued from 25th May to the end of June, 1972, for a period of more than about 13 months. Then all of a sudden (you kindly note this) there was a change in policy (I am saying policy), affecting the second biggest industry in the country ; affecting customers, agriculturists, industrialists, labour, etc. This modification or change of policy should have taken place either after the completion of season or long before. But this was done in the middle of season, due to which entire calculation went wrong.

The State Government is not in a position to take any initiative or seek legal remedy. It is very unwise to revise this policy in such a manner because one of the basic principles under Tariff Commission formula is that it is based on the sugar recovery and duration of the season. At the same time, the installed capacity of industries, age of machinery, plant value, depreciation, interest on capital, have to be taken into consideration. In point of time the industries in Andhra Pradesh came in 1952. From that point of view it would not incur any loss.

The second important factor that was overlooked in Sen Commission's recommendations is this : unless the factory is able to crush more than 250 tons per day, they have declared that it would not be an economic unit and it would not be in the national interest to continue such units unless they modernize and expand their units in such a way as to be able to crush 1250 tons. From that yard-stick, half the factories in the country and 90% of them in Northern India are uneconomic units. Therefore, my simple submission is, in order to sustain the industry which has become uneconomic due to default of modernization or rationalization of their industry, it is not wise to ask other industries elsewhere to pay for it This is not a policy which is conducive for the higher production of sugar which is already in short fall. This is a very serious matter from three or four aspects; firstly the total production in the country is going to suffer; secondly the industry in Andhra Pradesh in particular and in the southern States in general would not only receive a set-back but they may even close down, putting the cane growers and their families in great jeopardy. Cane cannot be preserved like paddy or rice. It has tobe consumed and crushed soon after it is harvested. Thirdly we will lose revenues. Fourthly, the State has invested several crores of rupees in the co-operative sector, in eight factories which have already huge accumulated losses ; and they would receive further set back and they would not be able to rehabilitate themselves. And lastly, labour also will be affected. Therefore, I would suggest to our Minister that this matter should be taken up at the highest level, because this is a serious matter, and I think, more serious than any other problem that is facing us or that we are discussing in this August House. For this,

we must do whatever we can to remove imbalance and discrimination and rectify the injustice done. You will kindly appreciate that cost of production is conceded by the Minister for Industries, viz. Rs. 147 per quintal ex-factory. If that is the case, how can this industry continue or even start in the next season with levy price of 122.82 nP. It is impossible. The industry would never open and we will be all affected. Therefore, I would beg of the hon. Minister for Industries to see that the matter is taken up for reconsideration at the earliest, and he should also assure us that before the close of this session he would inform you about the progress made in the matter.

Thank you.

(శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి):—అధ్యక్షా, పంచదార లెవి ధర తగ్గించడం అనే విషయం మూలుగుతూ ఉన్న నక్కపై తాటిపండు పడ్డట్టుగా యున్నది. గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా రైతుకు యిచ్చే ధర గిట్టుబాటుగా లేదని ఆ ధర యిచ్చే అవకాశం ఫాక్టరీకి లేదని ఆ కంట్రోవర్శి మన రాష్ట్రంలో కొనసాగుతూనే యున్నది. గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా షుగర్ ప్రొడక్షన్ జరిగినట్లయితే ప్రతి సంవత్సరం అది తగ్గిపోవడం, లోగడ నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ఉత్పత్తి అయిన పంచదార అంతా పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ అవుతుంది? దీనిలో చాల భాగం మనం పరాయిదేశాలకు ఎగుమతి చేయవలసి ఉంటుందనే దృష్టితో ఆలోచించడం జరిగింది. కాని ఆ తరువాత, క్రమేణ మన కన్‌సంప్షన్ పెరగడం, మన ప్రొడక్షన్ తగ్గుతూ రావడం, ఉన్నటువంటి నిలవలు క్రమేపి తరిగిపోయి, ఈ సంవత్సరం వచ్చేటప్పటికి ప్రొడక్షన్ మన దేశంలో వినియోగానికి సరిపోక తక్కువ అవుతుంది అనే ధోరణిలో ఆలోచించడం జరుగుతూ ఉన్నది. ఈ ఉన్నటువంటి 150 రూపాయల ధరను ఆసరాగా తీసుకొని రైతుకు 100 రూపాయలవరకు యివ్వవచ్చునని ఆరూపేణ ఆలోచించినప్పుడు 78 రూపాయలు కూడ యివ్వడానికి అవకాశం లేదని మిల్లర్స్ చెప్పడం ప్రభుత్వం చాల ప్రయత్నం చేసి నిస్సహాయ స్థితిలో రైతుకు ఎక్కువ యిప్పించలేకపోవటువంటి పరిస్థితిలో ఉండడం మనమందరం ఎఱిగి ఉన్న విషయం. 78 రూపాయలు ఉత్పత్తి ధర లెక్క కట్టి కేన్‌కు ధర యిప్పించేటట్లయితే క్రమేపి ప్రతి సంవత్సరం చెరకు వేస్తున్నటువంటి ఏరియా తగ్గిపోవడం, ఆవిధంగా మనకు ఉన్న పంచదార ఉత్పత్తి తగ్గిపోవడం కూడ చూస్తున్నాము. అసలు పరిశ్రమలు తక్కువగా ఉన్న మన రాష్ట్రంలో ఏదో కొద్దిగా 19 ఫాక్టరీలు మాత్రమే ఉన్నటువంటి ఈ పంచదార పరిశ్రమ మొత్తం మీద మూతపడి. మూలపడిపోయే పరిస్థితి ఈ రోజున కనిపిస్తున్నది. ఈ రోజున కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న ఈ యాటిట్యూడ్ చాల అన్‌రియలిస్ట్‌గా ఉన్నదని చెప్పకతప్పదు. వారు యిస్తున్న ధర వివిధమైన ప్రొడ్యూస్‌కు చూసినప్పటికి మనకు భారత దేశంలో అట్టడుగున ఉండే విధంగానే ఉన్నది. మనకు ధాన్యం విషయంలో కూడ ఏ యితర రాష్ట్రానికంటె తక్కువ ఉన్న విషయం మనం గ్రహిస్తూనే ఉన్నాము. ఆ విషయంగా మనం కేంద్రప్రభుత్వంతో పోట్లాడటం జరుగుతూనే యున్నది. షుగర్ పైప్ విషయం చూసినట్లయితే—ఈ రోజున యిచ్చిన షెడ్యూల్‌లో, యిది

భారత దేశంలో అట్టడుగు 120 రూపాయల ధర ఫిక్స్ చేసి మన ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ప్రత్యేకంగా చూపించడం, అభిమానించడం లేకపోగా ప్రత్యేకించి డిస్క్రిమినేట్ చేసి చూపించడం జరుగుతున్నది. ఈ పంచదార ధర ఉత్పత్తి పైన పడ్డే దిగుబడి పైన, క్రిమ్ చేసే రోజుల పైన ఆధారపడి టారిఫ్ కమిషన్ నిర్ణయం చేసినదని మనకుచెప్పడంజరిగింది. మనకువచ్చే దిగుబడి చూసినప్పటికి మనం అన్నిరాష్ట్రాలకంటె, చాలరాష్ట్రాలకంటె తక్కువలో ఉన్నాము మనకంటె పైనఉన్నటువంటి మద్రాసుగాని, మహారాష్ట్రగాని మైసూరుగాని పీటన్నిటికి మనకంటె ఎక్కువధర యివ్వడంజరిగింది. మనం ప్రొడక్షన్ బేస్ లెక్క వేసుకొని చూసుకొన్నప్పటికి ఆ రాష్ట్రాల అన్నిటికంటె తక్కువగా ఉండడం అనేదిజరిగింది. టారిఫ్ కమిషన్ వారు మొత్తం 19 ఫ్యాక్టరీలలోఉన్న ప్రొడక్షన్ యావరేజ్ లెక్కలు చూడకుండా రాండమ్ శాంపిల్స్‌గా 7 ఫ్యాక్టరీస్ తీసుకొని ఈ నిర్ణయంచేయడం మనరాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయానికి ముఖ్యకారణం మనరాష్ట్రంలో ఎక్కువరోజులు వర్క్‌చేసిన ఫ్యాక్టరీలు, ఎక్కువ దిగుబడివున్న 7 ఫ్యాక్టరీలు తీసుకొని మనరాష్ట్రానికి ఆపద్ధతిగా యావరేజెస్ చాలఎక్కువగా వస్తున్నాయని కాస్టు ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ తక్కువ అవుతున్నదనే దృష్టితో చూసినట్లుగా కనిపిస్తున్నది. ఈరోజున మనకుఉన్న పెద్ద ఫ్యాక్టరీలు చాల తక్కువఅవడం, కొత్తగా పెట్టుకొన్నటువంటి కోఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీస్, 1000 టన్నులు రోజుకు ఎక్కింగ్ కెపాసిటి కలిగిన ఫ్యాక్టరీలు, కనీసం రెండున్నరకోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితేగాని రానివరిస్థితులలో లోగడ ఎప్పుడోస్థాపించిన పెద్దఫ్యాక్టరీలు, రోజుకు 5 వేలటన్నులను ఉత్పత్తిచేసేఫ్యాక్టరీలను వారు శాంపిల్స్‌గాతీసుకొని వాటికిఉన్న మెషినరిధర చాలతక్కువ అవడంవల్ల వాటిపై ఉన్న పడ్డిగాని డిప్రిషియేషన్‌గాని చాలతక్కువగా ఉండడంవల్ల తక్కువగా ఉన్నటువంటివానిని వారు బేసిస్‌గా తీసుకొని వర్క్‌అవుట్‌చేసి మనరాష్ట్రానికి అన్యాయం చేయడంజరిగింది. ఒకవేళ ఉత్పత్తి తక్కువతో చేయగలిగినప్పటికి అది మనకు నష్టంగా పరిణమించరాదు. అది ఒకవిధంగా మనరాష్ట్రానికి లాభంగా ఉండాలి. కాని పరాయిరాష్ట్రాలు తక్కువఉత్పత్తిచేసే వాటికి ఎక్కువ ధరయిచ్చి మనం ఎంతోనిపుణతతో, తక్కువఉత్పత్తి ఖర్చుతో ప్రొడ్యూస్‌చేస్తున్నాము కనుక చానిధర తగ్గించడం సరైన విధానంకాదు. ఈనాడు భారతదేశంఅంతటికి ఒకటే లెవ్రైస్ ఉంచడం జరుగుతూయున్నది. మనదగ్గర 122 రూపాయలు వారు ప్రొక్యూర్‌చేసినప్పటికి పరాయిరాష్ట్రాలలో 150 రూపాయలకుప్రొక్యూరు చేసినప్పటికి అన్నిటికి ఒకేధర ఉంచడం జరుగుతూయున్నది. మనదగ్గర 122 రూపాయలు వారు ప్రొక్యూర్‌చేసినప్పటికి పరాయిరాష్ట్రాలలో 150 రూపాయలకుప్రొక్యూరు చేసినప్పటికి అన్నిటికి ఒకేధర ఉంచడం జరుగుతూయున్నది. ఆ విధంగా చూసినప్పుడు మనకుజరిగే అన్యాయం చాల ఘోరంఅని చెప్పకతప్పదు. మన రైతుకుగిట్టుబాటు కానటువంటి ధర. ఈధర పెంచడంకోసం కనీసం 150 రూపాయలు యావరేజుగా ఉంటుందని లెవి పైరిస్‌మ లెక్క వేసుకొని వారికి 89 రూపాయలనుంచి 95 రూపాయలవరకు ధరయివ్వమని మనం అందరం ఒత్తిడి చేయడం ప్రభుత్వం అవిమయంగా కొంత యినిమి యే టీవ్ తీసుకొనడం, కోఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీస్ అన్నీ చానికి ఒప్పుదలఅవడం మనమందరం ఎఱిగియున్న విషయం. 150 రూపాయలధర ఉంటుంది అనేదృష్టితో 85 రూపాయలచొప్పున

కోఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీస్ వారు యివ్వడానికిముందుకువచ్చినప్పుడు ఈమధ్యకాలంలో వచ్చిన రివిజన్‌వల్ల కోఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీస్‌కు కోటిరూపాయలచొకా నష్టంవచ్చే అవకాశంయున్నది. ఈ ఒక్కసంవత్సరమే దరిదాపు 4 కోట్ల రూపాయలు షుగర్ యిండస్ట్రీకు నష్టం వచ్చే అవకాశము యున్నది. ఈ సంవత్సరము నాలుగుకోట్లుమాత్రమే కారణమేమంటే యిప్పటికి 50 పర్సెంట్ మనం అమ్మివేసి వుండడంవల్ల మిగతా 50 పర్సెంట్‌కు నాలుగుకోట్లు నష్టంవచ్చేట్లుగా ఉంది. ఇదేపరిస్థితిగనుక కొనసాగినట్లయితే, వచ్చేసంవత్సరం ఎనిమిది కోట్ల రూపాయలు మనకు నష్టంవచ్చేపరిస్థితిఉంది కాబట్టి మనం దీనిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరంఉంది. టారిఫ్ కమిషన్‌వారు తీసుకున్నటువంటి ఉద్దేశంగాని, వారుతీసుకున్న లెక్కలుగాని, సరియైనవి కావనేవిషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు, అందరికితెలుసు. ఈరూపేణా ఏదోఒకటి, యీమిల్లర్సు యీఉత్పత్తిదార్లు యీపరిశ్రమికవేత్తలు వారికికావలసిన రిప్రజెంటేషన్ టారిఫ్ కమిషన్‌కుగాని కేంద్రప్రభుత్వానికిగాని చేస్తున్నారులనే దృష్టితోప్రభుత్వం యిన్నిరోజులు అలసత్వంతో వుండడం జరిగింది. కాని ఆ రూపేణా జరిగే నష్టం మొత్తం రాష్ట్రానికి మన కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఇండస్ట్రీకి రైతులకు అందరికి జరుగుతున్నది కాబట్టి ప్రభుత్వం ఏదో ఎవరో కొద్దిమంది పైవేటు ఉత్పత్తిదారులు లేదా ఫ్యాక్టరీస్ వారు తీసుకుని దీనినిగురించి చేస్తారు అనే దృష్టితో గాకుండా ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చి యీ కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్‌కుజరిగే నష్టాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకుని, రాష్ట్రానికి జరిగే నష్టాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకుని, ప్రొడ్యూసర్స్‌కు జరిగేనష్టాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకొని కేంద్రప్రభుత్వంవద్ద తిరిగి యీవిషయాన్ని తోడిగట్టివత్తిడి తీసుకువచ్చి దానిని రివైజు చేయించవలసిన అవసరమున్నది. అసలు మనకువున్న పరిశ్రమలే తక్కువ. ఉన్నటువంటి యీఒక్క చక్కెర పరిశ్రమకూడ యీవిధంగా మూతపడితే యీవిధంగా నష్టంవచ్చినట్లయితే దీనివలన రాష్ట్రానికి తీరనిలోటు జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి యీవిషయంగా మన రాష్ట్రప్రభుత్వంవారు ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ప్రక్కనున్న మద్రాసు రాష్ట్రానికి యిచ్చినట్లు ఆమేరకుకూడ మనకు యివ్వలేదు. మద్రాసురాష్ట్రం విషయంలో టారిఫ్ కమిషన్ వారు తీసుకున్నటువంటి లెక్కలుచూస్తే వారికివున్న టోటల్ ఫ్యాక్టరీస్ యావరేజెస్ వారి రాండమ్ శాంపుల్స్ యావరేజ్ చూస్తే సరిపోయేటట్లుగావుంది. మనవిషయంలో డెయిలీ యావరేజ్ క్రషింగ్ కెపాసిటీ దాదాపు 400 టన్నులు లేడావుంది. 400 టన్నులు ఎక్కువఉత్పత్తిచేసుకునే విధంగా ప్రొడక్షన్ ఉంటుందనే దృష్టితో వారు యీ లెవీ పైసా తగ్గించడం జరిగింది. తిరిగి దీనిని రివైజుచేయించి పవిధంగానయినప్పటికి రు. 150 లకు తక్కువగాకుండా లెవీపైసాస్ వుండేటట్లుగా ప్రయత్నంచేస్తేతప్ప ప్రయోజనములేదని, లేకపోతేమనకు తీరనినష్టం జరుగుతుందని ప్రభుత్వంవారు యీ విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని, కేంద్రప్రభుత్వంపై వత్తిడి తెచ్చి దీనిని రివైజుచేయించవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాము.

(Sri K. Ramanatham in the Chair)

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా ! కేంద్రీ ప్రభుత్వం లెవీ ప్రైస్ నిర్ణయించడంలో ఆంధ్రకు అన్యాయం చేశారు అనడంలో రెండవ అభిప్రాయంలేదు. అయితే, ప్రభుత్వం వారు- కాంగ్రెసు పక్షంవారు- చాలా త్వరగా రియాక్టు అయ్యారు యీ సమస్యపై. దీనిపై ఇప్పుడు నారాయణరెడ్డిగారు, రామనాధం గారు యిద్దరు సభ్యులు మాట్లాడారు. వారు యీ సమస్యకు సంబంధించి రెండు యాస్పెక్ట్సుపై మాట్లాడారు. ఒకటి- సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు మన యెడల పక్షపాత వై ఖరి పహించారు; రెండు- ప్రొడ్యూసర్సకు లేవు ప్రొద్దున యీ రూ. 78 కూడా టన్నుకు ఖరీదు యివ్వరు దానివల్ల ఇండస్ట్రీకి దెబ్బ తగులుతుంది. అదీ మొత్తంపై వారు చెప్పింది. కాని, వారిద్దరూ కూడా అన్యాయం చేసింది ఏమిటంటే— తినేవారి మాట మాత్రం వారు మరచిపోయారు. ఇప్పుడు తినే వారికి ఘోరమైన అన్యాయం, యీ పాలసీ విషయంలో జరుగుతున్నది. 60 పర్సెంటు లెవీ షుగర్ తీసుకుని, ప్రయివేటు వర్తకుల దగ్గర లేక కో ఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీస్ దగ్గర తీసుకుని 40 పర్సెంటు ఫ్రీ మార్కెట్‌కు వచ్చే పద్ధతిగా చేస్తున్నారు. ఈ 40 పర్సెంటు కూడా కె. జి. మూడు రూపాయలు అమ్ముతున్నారు వారు. గవర్నమెంటువారు రెండు రూపాయలు అమ్ముతున్నారు. రూపాయి డిఫరెన్స్ ఉంది. 40 పర్సెంటు మీ యిష్టం వచ్చినట్లు అమ్ముకోండి; ఏ రేటు అయినప్పటికీ ఫర్వాలేదు, మూడు రూపాయలు కాకపోతే నాలుగు రూపాయలు అమ్ముకోండి అని వారికి లైసెన్సు ఇచ్చారు. మాకు 60 పర్సెంటు పడేస్తే మేము యితర రాష్ట్రాలకు పంపడానికయితేనేమి ఇతర దేశాలకుపంపడానికయితేనేమి ఇక్కడ అమ్మడానికయితేనేమి మేము వాడుకుంటామ; మీరు మాత్రం ఆ 40 పర్సెంటు మీ యిష్టం వచ్చిన రేటుకు అమ్ముకోండి, మాకు 60 పర్సెంటు పడేస్తే చాలు. మా పల్లం మేము గడుపుకుంటామనేది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పాలసీ. ఇది శుద్ధతప్పుడు పాలసీ అని నా అభిప్రాయం. దీనిని ఎందుకని మన కాంగ్రెసు వ్యతిరేకించడం లేదో నాకు అర్థంకావడంలేదు. దీనిపై మంత్రిగారు ఏమి చెప్పబోతారో వినవలసివుంది. 40 పర్సెంటు ప్రయివేటు వర్తకులకు వారి యిష్టం వచ్చిన ధరకు అమ్ముకోమని లైసెన్సు యివ్వడంలోనే ప్రభుత్వం యొక్క యాంగిల్ తెలిసిపోతున్నది. ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథం తెలిసిపోతుంది. ఆ యాంగిల్ గురించి దృక్పథం గురించి ఆలోచించమని నేను అనవలసివస్తున్నది. అయితే ప్రభుత్వానికి ఆతృత వుండవలసినదే, మన స్టేటు యొక్క ఇంటరెస్టు మన ఇండస్ట్రీస్‌ను అభివృద్ధిపరచుకోవడం, మన కల్టివేటర్స్ యొక్క బాగోగులు చూడవలసిందే; అందులో అనుమానమేమీలేదు. దానితో పాటుగా ప్రయివేటు యజమానుల యెడల వారి అప్రోచ్‌ని కూడ ఖండించకపోతే, స్ట్రాంగ్‌గా ఖండించకపోతే, దానిని అడ్వాంటేజ్‌గా తీసుకుని వారు ధరలు విపరీతంగా పెంచి ప్రజానీకాని కాబందులుగా పీక్కు తింటున్నారు. ఈ సంవత్సరం ప్రయివేటువారు 2,98,900 టన్నులు క్రష్ చేశారు కో ఆపరేటివ్ అండ్ గవర్నమెంటు- 74,861 టన్నులు చేశారు. అంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ వారు క్రష్ చేశారు. సరుకు వారివద్ద వుంది. కాని ప్రయివేటు యజమానులు

కో ఆపరేటివ్ సంస్థలు యిచ్చినట్లుగా రూ. 85, రూ. 90 రైతులకు యివ్వమంటే మాత్రం యివ్వడం లేదు. ఒక్క ప్రయివేటు యజమాని వద్ద నుండి మీరు ఆ విధంగా యిప్పించగలిగారా? 40 పర్సెంటు వారి యిష్టం వచ్చినట్లుగా అమ్ముకోవడానికి మీరు అవకాశం యిచ్చారుగాని, వారిని కేకేసి ఏమయ్యా కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీవారు రూ. 85 లు యిస్తున్నారు; మీరెందుకు ఇవ్వరు? కోట్లకొద్ది మీరు సంపాదిస్తున్నప్పుడు రైతులకు ఆ విధంగా ఎందుకు ఇస్తారు? అవేమైనా అడిగారా? అది అమలుజరిపించారా? ఎందుకు వారిని మీరు అడగలేకపోతున్నారు? ఎందుకు అమలుజరిపించలేకపోతున్నారు? వారి కేసును యిక్కడ యింత స్ట్రాంగ్‌గా నారాయణరెడ్డిగారుగాని, రామనాధంగారుగాని, మంత్రిగారుగాని ఎందుకు ఆర్గ్యూ చేయవలసివస్తున్నది? రైతులకు యివ్వవలసినదానిని గురించి వారు ఎందుకని ఒక్కమాట మాట్లాడరు? అదే వారి క్లాస్ కారెక్టరును, వైజాన్ని తేలియజేస్తున్నది. అది మీతప్పకాదు. ఆ క్లాస్ కారెక్టరే అంత.

శ్రీ కె. వెంగళరావు :— ఈ ఆర్గ్యుమెంటు అంతా కూడా రైతులకు లాభం చేకూరాలనే, వారి క్షేమం కోరకే.

మిస్టర్ వైస్ చైర్మన్ :—లెవీ ప్రైస్‌కు కనస్యూమర్ ప్రైస్‌కు రిలేషన్‌షిప్ వుందా, లేదా అనేది కూడా చెప్పండి.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— ఈ లెవీ ప్రైస్ యింత తక్కువగా ఇస్తున్నప్పుడు కొనుక్కునేవాడికి రెండు రూపాయిలకే దొరుకుతుందని వూహించకండి. లెవీ ప్రైస్ ఏ విధంగా వున్నా ఆ రేటు అట్లాగే మెయిన్ టెయిన్ అవుతుంది. అందుచేత నేను మనవిచేసేదేమంటే—రైతు యాంగిల్ నుంచి మనం ఆలోచించాలి; కొనుక్కునివేసేవాడి యాంగిల్ నుంచి మనం ఆలోచించాలి. రైతుకు యీ సంవత్సరం 85 రూ.లు ఎందుకు ఇప్పించలేకపోయినారు? ప్రయివేటు యజమానుల పెట్టుబడి ఆరుకోట్లు అయితే, ఏడు ఫ్యాక్టరీస్ లాభాలు 22 కోట్లు వుంది. వారికి అన్ని లైసెన్సులు యిస్తున్నప్పుడు రైతాంగానికి 85 రూ లు యివ్వమని మీరు ఎందుకు చెప్పలేకపోతున్నారు? వారిచేత 85 రూ లు ఎందుచేత యిప్పించలేకపోతున్నారు. ఇప్పటికైనా ఆత్మపరీక్ష చేసుకోండి. మిల్లు యజమానుల యెడల అంత స్ట్రాంగ్‌గా మీరు ఎందుకు వుంటున్నారో ఆలోచించుకోండి. నిజమే కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని చిన్నచూపు చూశారు. ఒరిజనల్‌గా కూడా, క్రాప్ ప్లానింగ్‌లో, సౌతిండియాలో వున్న భూమి చెరుకు పంటకు చాలా ప్రశస్తమైనదని గతంలో నిర్ణయించారు. నార్తరన్ ఇండియా సాయిల్‌కు సదరన్ ఇండియాలో వున్న సాయిల్‌కు చాలా డిఫరెన్స్ వుంది. మన సాయిల్ షుగర్ రేట్‌కు సూటబుల్‌గా ఉంటుంది. దురదృష్టవశాత్తూ, సౌతిండియాలో, ముఖ్యంగా మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో షుగర్ ఇండస్ట్రీని ఎంకరేజ్ చేయడం విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎప్పుడూ సవతి తల్లి ప్రేమే చూపుతున్నది. మహారాష్ట్రలో, ఉత్తరప్రదేశ్‌లోనూ, బీహారులోనూ జాగా డెవలప్ చేశారు. ఎక్కువ దిగుబడివచ్చి లాభాలు సంపాదించే రైతాంగం ఆర్థికంగా నిలబడడానికి వీలయిన యీ చరిత్రమలు సెంట్లలు గవర్నమెంటు చిన్నచూపు చూసింది. ఇపుడు

లెవీ నిర్ణయించడంలోకూడా అన్యాయం జరిగింది. ఈ అన్యాయాన్ని మన మందరమూ ఎదుర్కోవలసినదే. దీనివల్ల రైతులకు నష్టం రావడమేగాని, యజమానులు లాభపడతారు. రైతాంగానికి, పంచదార కొనుక్కొనేవారికి ఉపయోగపడేవిధంగా చేయాలి. మార్కెట్‌లోకి వెడితే పంచదార రెండు రూపాయలకు దొరికేటట్లుగా ఉండాలి. రైతులకుకూడా ప్రయివేటు యజమానుల చేత 85 రూపాయలు యిప్పించగలగాలి. ఈ రెండు కండిషన్లు పెట్టకుండా మీరూ మేమూ అంతా కలిసి సెంట్రలు గవర్నమెంటుమీద ఒత్తిడిచేయాలి. మనకు అన్యాయం జరిగిందనేదాంట్లో రెండవ అభిప్రాయంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ దృక్పథమే మంత్రివర్గానికి, కాంగ్రెసు సభ్యులకూ కూడా ఉండాలని కోరుతూ నేను సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

Sri M. Narayana Reddy:—The hon. Member has referred to me not once but more than once. He has misunderstood the whole case. The motion tabled by me confines itself to differential in levy price. I would be guilty of irrelevance if I concentrated on thelevy price and consumer price. If my hon. friend bring in a motion about levy price and consumer price I shall be the first one to suppor it. That is not germane or relevant to the present discussion.

(శ్రీ) వి. పాలవెల్లి (చోడవరం):—అధ్యక్షా, ఈనాడు మిత్రులు నారాయణ రెడ్డిగారు తెచ్చిన మోషను ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోవున్న చక్కెర ఉత్పత్తిదారులకయితే నేమీ, చెరకు ఉత్పత్తిదారులకయితేనేమి కలుగుతున్న ఆందోళనను వ్యక్తం చేయడానికి మాత్రమేనని నేను వినియంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంకూడా వారు యిప్పుడే క్లారిఫై చేశారు. కనుక్కామరుకు ఏమాత్రం గిట్టుబాటుధర ఉండాలనేది వేరు విషయం. కానీ, 1-7-72 నుంచి భారతప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించిన లెవీ పైసా వలన ఆంధ్రరాష్ట్రానికి అన్యాయం జరిగింది, ఆ నిర్ణయించిన విధానంలోపభూయిష్టంగా ఉంది, కాబట్టి దానిని సవరించి న్యాయం జరిగేటట్లుగా చూడాలనే అభిప్రాయాన్ని మనం స్పష్టంగా వ్యక్తంచేసుకుంటూ భారత ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవడానికి యీ అవకాశం వినియోగించుకోవాలని నేనుకొంటున్నాను అయితే, మన రాష్ట్రంలో 19 షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ ఉన్నాయి. ఈ పైసా నిర్ణయించడంవల్ల వీటిలో 4 కోట్ల రూపాయలు నష్టంవస్తోంది. కో ఆపరేటివు షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలోనే సుమారు కోటిరూపాయలు నష్టం వస్తుంది. కో ఆపరేటివు షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు ఎటువంటి అధ్వాన్న పరిస్థితులలో వున్నాయో మనకు తెలుసు. వాటి మీద యీ విధింపు వేసినట్లయితే గోరుచుట్టుమీద రోకలిపోటువలే అవుతుంది. ఆ పరిశ్రమ సంపూర్ణంగా దెబ్బతిని సర్వనాశనం అయిపోవడానికి దారితీస్తుందనడంలో సందేహంలేదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం దృఢమైన, నిశ్చితమైనవై ఖరి అవలంబించాలి, లేకపోతే పరిశ్రమ దెబ్బతింటుంది. ఉత్పత్తిదారులుకూడా నిరాశ చెందుతారు. ప్రభుత్వం అస్థవ్యస్థమైన విధానం అనుసరించి దృఢవైఖరి లేకుండా సంవత్సరం మధ్యలో మార్పులు చేస్తే యీ పరిశ్రమ తనకాళ్లపై తాను నిలద్రొక్కుకొని ముందుకుపోవడానికి ఎక్కడ అవకాశం ఉంటుంది? మనకు యిబ్బందులు చాలా ఉన్నాయి. క్రొత్తగా పర్యవేక్షణచేసిన యీ పరిశ్రమలో అనేక ఖర్చులు పెరుగుతాయి. విపరీతమైన ఋణగ్రస్థమైన పరిస్థితిలో ప్రతి ఫ్యాక్టరీలోనూ

కనిపిస్తోంది. ఏ ఫ్యాక్టరికీ లాభం లేదు. ఇస్తుడు యీ విధానం అవలంబించడం వల్ల ఆందోళన ఎక్కడ ఉంది, ఎందుకు వచ్చించేది తెలుసుకోవలసియున్నది. మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయిన పంచదారకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించినదర 122.72 రు.లు మధ్యప్రదేశ్‌లో 168 77 రు లు. ఎందుకు ఈ విధంగా చేయవలసి వచ్చింది? వారు టారిఫ్ కమీషను వేశాము, వారు తీసుకున్న నిర్ణయాలసుకారం చేశాము అన్నారు. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన వెంటనే యీ విషయమై స్పష్టంగా తెలియ పరచారు. ఇక్కడ లెక్కల పరిగణనలో తీసుకున్న పైఖరితోనే లోపం ఉన్నది. అది పునరాలోచన చేసి లెక్కలు కట్టించవలసిన అవసరమున్నది. ఇది అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఒక ఫ్యాక్టరిలో కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ దేనిని బట్టి ఆధారపడి ఉంటుంది? ఫ్యాక్టరీ పనిచేసిన దినాలనుబట్టి, వచ్చిన రికవరీనిబట్టి ఉంటుంది దానినిబట్టే ధర నిర్ణయించవలసి వుంటుంది. పనిచేసే దినాలు హెచ్చుగా వుండి, రికవరీ హెచ్చుగా వుంటే అక్కడ కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ చాలా తక్కువగా ఉంటుందనేది జగమెరిగిన సత్యం. ఈ చేసిన నిర్ణయం ప్రకారం ఎక్కడ హెచ్చు రికవరీవస్తున్నదో ఆ ప్రాంతాలలోని ఫాక్టరీస్‌కు ఎక్కువ ధర యిచ్చి తక్కువ వున్న ఆంధ్ర వీరియాలో అన్ని రాష్ట్రాలకంటే చాలా స్వల్పంగా ధర యివ్వడం మనలను అవమానపరచడమేనని నేను భావిస్తున్నాను. వారు యీ ధరలు నిర్ణయించేటప్పుడు మన ప్రభుత్వంతో ఎందుకు కన్సల్టు చేయలేదు? మన రాష్ట్రంలోని పరిస్థితులేమిటనేది, మన పరిశ్రమలు ఏవిధంగా వున్నాయనేది వారు పరిగణనలోకి తీసుకుంటే యీ తప్పు వారు చేసి ఉండరు. ఇటువంటి మౌలికమైన, ఒక రాష్ట్రంలోని కోటానుకోట్ల ప్రజానీకానికి సంబంధించిన నిర్ణయం తీసుకోబోయే ముందు మన ప్రభుత్వాన్ని వారు తప్పనిసరిగా కన్సల్టు చేసే విధానం అవలంబించేట్లుగా ఒత్తిడి తేవాలని నేను మన పరిశ్రమల మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వారు యీ విషయం పత్రికలలో రాగానే మనకంటే హెచ్చు ఆవేదనతో ముఖ్యమంత్రిగారితోకూడా కలిసి ఉత్తరువులుకూడా జారీ చేశారని తెలిసింది. ఈ నాడు యీ సభ వారు చేసిన కార్యక్రమానికి మద్దతు యిస్తూ, వారి చేతులను బలపరుస్తూ, వారు యింకా ధైర్యంగా సావకాశంగా వెళ్ళి మనకు న్యాయమైన ధర లభించేట్లు కృషి చేయాలని వెంటనే వారు ఢిల్లీలో సంప్రదింపులు సాగించి యీ శాసనసభ పూర్తయ్యేలోపలనే యీ ఉత్పత్తికి గిట్టుబాటు ధరలను నిర్ణయించేటట్లుచేసి శాసన సభకు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. వారి చర్యలు తప్పకుండా ఫలితానికి వస్తాయని ఆశిస్తున్నాను. లేకపోతే మాత్రం వచ్చే సంవత్సరం మన ఫ్యాక్టరీలు మూసివేయవలసిన పరిస్థితి వస్తుంది. 70 రూపాయలకు తోలమంటే రైతులు తోలడంలేదు, వారికి నష్టం వస్తోంది. ఉత్పత్తి ఖర్చులు పెరిగాయని రైతులు మొత్తుకొంటున్నారు. ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తెచ్చి ఆ రేటును 75 రూపాయలకూ 85 రూపాయలకూ కూడా పెంచిన ఘటనలు ఉన్నాయి. వచ్చే సంవత్సరం యిదే ప్రతిపాదికగా తీసుకుంటేమాత్రం ఏ రైతు కూడా ముందుకురాడు. ఇది దుర్భర మైన ఆవేదనను కలిగిస్తోంది కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు సత్వరంగా సంప్రదింపులు చేసి తగు నిర్ణయం తీసుకొని సభవారికి తెలియజేయవలసిందిగా హృదయపూర్వకంగా కోరుతూ చేసు పెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. వి. రమణ :— అధ్యక్షా, పంచదార ఫాక్టరీ కార్మికులకు కనీస వేతనాలు ఉండాలనే డిమాండు ప్రభుత్వం అంగీకరించిన విషయమే. ఇది సర్వత్రా ఉన్న అభిప్రాయం కూడా. పంచదార ఫాక్టరీలకు చెరుకు ఉత్పత్తి చేసే రైతులకు కనీస ధర అయినా దొరకాలని వారు అడగడంలో అన్యాయం ఏమిటి? మనం ఆ విధంగా ఎందుకు నిర్ణయించలేకపోతున్నాము? టన్నుకు వంద రూపాయలు ఉండాలని కనీసధరగా ప్రభుత్వం అంగీకరించింది, వాయిదా కోరుతున్నారు. కానీ కేంద్రంలో అధికారం ఉంటడం వల్ల, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఏ అభిప్రాయం ఉన్నప్పటికీ కూడా అమలు చేయడం సాధ్యంకాని పని అవుతోంది. ఒకే సంస్థలో పని చేస్తున్న ఫ్యాక్టరీ వర్కర్సుకు కనీస వేతనాలు యిచ్చే పద్ధతి ఒప్పుకున్నప్పుడు ఆ ఫ్యాక్టరీకి చెరకును తయారుచేసే రైతాంగానికి కనీస ధర—న్యాయమైన ధర ఉండాలనేది కూడా వారికి వర్తింపచేసినట్లయితే యీ తేడా వుండేది కాదనుకుంటున్నాను. 80 రు. లు మంచి ధర రూపాయలవరకూ కూడా యిచ్చిన పరిస్థితులున్నాయి. ఫ్యాక్టరీలు లాభసాటిగా రన్ అయ్యే పరిస్థితి వున్నట్లయితేనే సాధ్యమవుతుంది. కానీ—సెంట్రలు గవర్నమెంటులో పంచదార ధర నిర్ణయించేటప్పుడు యిక్కడ 8 —90 రూపాయలు యిచ్చినా లెక్కలలోకి రావడంలేదు కేంద్ర ప్రభుత్వం 78.70 రూ.లు ధర నిర్ణయిస్తున్నది కాబట్టి ఆ ధర మాత్రమే వారు లెక్కలోనికి తీసుకొని దానినుగుణంగా పంచదార ధర నిర్ణయించడం జరుగుతోంది. రికవరీని బట్టి లెక్క సమస్య వచ్చినప్పుడు—ఒక స్టేజిలో మాత్రమే రికవరీ బాగుంటుంది. ప్రారంభంలోకాని, అంతములోకాని రికవరీ పడిపోతుంది. ఏవరేజీ లెక్క యింకొక విధంగా ఉంటుంది. కనీసధర నిర్ణయించి దానిని ప్రాతిపదికగా పంచదార ధర నిర్ణయం చేసినట్లయితే యీ విధమైన చిక్కులురావు. ఇదివరకు ఏమి జరిగింది అనేది ఎట్లా ఉన్నా, క్రిందటి సంవత్సరం ఈ సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరలు చూచినా ఇట్లా ఉన్నాయి—కేరళ రాష్ట్రంలో క్రితం సంవత్సరం రూ. 123 20 లు ఉంటే యీ సంవత్సరం రూ. 152.98 లు నిర్ణయించారు. బీహార్‌లో రూ. 144 లు ఉండేది ఈ సంవత్సరం రూ. 169.08 లు చేసారు. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో రూ. 157 లు ఉండేది ఇప్పుడు రూ. 183 77 లు చేసారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మాత్రం పెరగడానికి బదులు తరగింది. ఇందుకు కారణం ఏమిటంటే టారిఫ్ కమిషన్ తీసుకున్న లెక్కల పద్ధతి. మనకు 19 ఫాక్టరీలుంటే ఫాక్టరీలను మాత్రమే వారు తీసుకున్నారు. ఆ విధంగా తీసుకున్న 7 ఫాక్టరీలలోను రికవరీలు ఉన్నాయి. క్రషింగ్ కెపాసిటీ ఉంది. వాటినే లెక్కకు తీసుకోవడంవల్ల ఫిగర్స్ బూస్టు ఆఫ్ అవాయి. తక్కిన 12 ఫాక్టరీలలోను డిస్ ఎడ్వాంటేజీలున్నాయి. యీ రకంగా లెక్కలు తీసుకోవడంవల్ల ఈ పరిస్థితి వచ్చింది. మద్రాసులో బాగా తక్కువ రికవరీ వచ్చేవాటిని లెక్కకు తీసుకోవడంవల్ల వారికి బాగా వచ్చింది. నాలుగు ఫాక్టరీలను మాత్రమే తీసుకొని నిర్ణయించడంవల్ల ఆ రకంగా ఆరగడానికి కారణమైనది, ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రాయడం జరిగిందని తెలుసు. దీనిపై వత్తిడి తీసుకువచ్చి ఆంధ్ర దేశంలో కనీసమైన ధర వచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంతవరకు ఈ వేదికపైన

పరిశ్రమల మంత్రిగారు ప్రకటన చేసారు. దానిని అమలు చేయించడానికి చర్యలు తీసుకోకపోతే తప్పనిసరిగా ఉత్పత్తి పడిపోతుంది. చెరుకు ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుంది. ఫ్యాక్టరీల పరిస్థితి కూడా మరొక రకంగా తయారవుతుంది. దీనిని అమలు చేయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు:—అధ్యక్షా, టారిఫ్ కమిషన్ వారు ఫిక్స్ చేసిన రేట్లు చూస్తే చాలా దురదృష్టకరమని చెప్పకతప్పదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించి నంతవరకు రూ. 122.82 లు ఐతే మధ్య ప్రదేశ్‌కు సంబంధించి రూ. 139.77 లు అంటే క్వింటాలుకు రూ. 61 లు భేదం ఉంది అన్న మాట. చక్కెర పరిశ్రమ విపత్కరమైన పరిస్థితిని ఎదుర్కొనబోతున్నదని చెప్పవలసివుంది. సహకార రైతాంగానికి వినియోగదారులకు రాబోయే కష్టాలను గుర్తించి వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినందుకు ప్రభుత్వంవారు అభినందనీయులు. ఈ ప్రైస్ రివైజ్ చేయాలని కోరడం మంచిదే కాని అంత మాత్రం చేత చాలదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఏమీ కోరినా మనం చేస్తున్నాము, బియ్యం ఎక్కడికి తరిలించుమంటే అక్కడకు తరలిస్తున్నాము. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఫ్యాక్టరీలు మూత పడతాయని పరిశ్రమ నశిస్తుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారిని మనం ఇంప్రెస్ చేయవలసిఉంది. అంతేకాదు. చక్కెర పరిశ్రమకు సంబంధించినంతవరకు పవర్సును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసికొని ఈ పరిశ్రమకు సంబంధించి ఒక ఆటోనమస్ బాడీని క్రియేట్ చేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే పరిశ్రమ సర్ వైవ్ కావడమే కష్టమని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయ ఖర్చులు చాలా పెరిగాయి. ఫర్టిలైజర్ల ధర పెరిగింది. గత సంవత్సరం రూ. 156 లు లెవీ ప్రైస్ ఉన్నప్పుడే రైతుకు రూ. 85.90 లకు పెంచడానికి పోయిన ప్రభుత్వం మిల్లర్సును పిలిపించి సమావేశం జరిపి వారిని బ్రతిమాలి ఒప్పించడం మనకు తెలియదనికాదు. రూ. 122 లంటే రూ. 72 లు కాదు, రూ. 60 లు ఇవ్వడానికి కూడా సిద్ధపడరు. ఇదివరలో చాలా మంది రైతులు ఫ్యాక్టరీవారు చెరుకును డ్రా చేసుకోకపోతే తగలపెట్టిన సంఘటనలున్నాయి. సరైన ధర రాకపోతే చెరుకు ఎవరూ వేయరు. వేసినా బాగిరీ వంటి వాటికి డైవర్ట్ చేస్తారు. చక్కెర ప్రజలకు దొరకని స్థితి వస్తుంది. చివరకు మిల్స్ కూడా క్లోజ్ చేసుకోవలసి వస్తుంది. ఇదేమీ సంతోషించతగిన పరిస్థితి కాదు. ఎంతో మంచి ఉద్యోగాలు కోల్పోయి జీవనోపాధి లేకుండా పోతారు. ఫ్యాక్టరీవారు డ్రా చేసుకోకపోతే బ్లాక్ రంగంలోకొన్ని చోట్ల తప్ప వేరే ఎక్కడా రైతులు నష్టపోయే పరిస్థితి ఉండదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో చెక్కెరను ఇతర దేశాలనుంచి తెప్పించుకోవలసి వస్తుంది. ఇప్పటికే చెక్కర ధర పెరిగింది. ఇది ఒక రాకెట్‌గా తయారైనది. దొంగపర్మిట్లు తయారుచేసే ముఠా ఒకటి సిటీలో ఉందని దానిని పట్టుకున్నారని పేపర్లలో కూడా చదివాము. చక్కెర అసలు కనపడని రోజులు వస్తాయి. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఇంప్రెస్ చేసి కనీసం రు. 150 లైనా లేకపోతే ఇక్కడ రైతాంగానికి కాని వినియోగదారులుగాని ఫ్యాక్టరీల వారికి కాని అక్కడి ఉద్యోగులకు కాని తీవ్రమైన పరిస్థితి వస్తుందని మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ జె. వెంగళరావు (పరిశ్రమలశాఖ మంత్రి) :— అధ్యక్షా, మిత్రులు (శ్రీ నారాయణరెడ్డి గారు ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించారు. వారు ఈ విషయం పై ఋణాత్మకంగా మాట్లాడారు. ఇతర సభ్యులు కూడా బాగా మాట్లాడారు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలతో ప్రభుత్వానికి ఏకీభావం ఉంది. ఇందులో అభిప్రాయ భేదం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి యీ సమస్యకి సంబంధించిన అన్ని విషయాలలోను శ్రద్ధవుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక ప్రక్క ఈ పరిశ్రమ దెబ్బ తినకూడదు. రెండవప్రక్క చెరుకు ఉత్పత్తిదారులకు నష్టం కలుగకుండా కష్టపడిన దానికి తగిన ఫలితం రావాలి. వంకా సత్యనారాయణగారు చెప్పినట్లుగా, రూ. 122 లు పెట్టినంతమాత్రంచేత వినియోగదారుకు తక్కువ రేటుకు పంచదార వస్తుందని నేను అనుకోడంలేదు. చెరుకు ఉత్పత్తిదారు విషయం తీసుకున్నా, ఫాక్టరీ యజమాని విషయం తీసుకున్నా, వినియోగదారు విషయం తీసుకున్నా, కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తెచ్చి ఈ తగ్గించిన రేటును మామూలు రేటుకు వచ్చేట్లు చేస్తే నే ముగ్గురికి క్షేమం అని అదే ప్రభుత్వ ఉద్దేశం అని మనవిచేస్తున్నాను. నారాయణ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, టారిఫ్ కమిషన్ రికమెండేషన్ చేసేటప్పుడు ఒక్కొక్క సంవత్సరంలో ఒక పద్ధతి కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో ఆలోచించి చేసి ఉంటే బాగుండేది. సంవత్సరం మధ్యలో కొన్ని ఎగ్రిమెంట్లు అయి ఉంటాయి. రైతుకు కొంత ధర ఇస్తామని ఫ్యాక్టరీలు నిర్ణయం చేసిన తరువాత ఈ నిర్ణయం వల్ల రాష్ట్రం లోని పరిస్థితి అంతా తారుమారైనదని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. రెండవ టారిఫ్ కమిషన్ రికమెండ్ చేసారని మనకు తెలుసు. రిపోర్టు ఎప్పుడు ఇచ్చింది. ఎప్పుడు అమలు చేసారు, ఎప్పుడు చేయాలి అనేది ఆలోచించకుండా సడెన్‌గా చేయడం జరిగింది. ఈ పరిశ్రమలో ఉంటున్న వార్క్, సౌత్ తగాదాల లోనికి నేను పోను కాని కష్టపడి పండించే రైతు మీద, మోడర్నైజ్ చేసిన మిల్లర్లు మీద ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ చూపినందుకు పెనాల్టీ వేయడం మంచిది కాదని దీనివల్ల ప్రొడక్షను దెబ్బ తింటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రొడక్టవిటీ పెంచిన వారికి ఇన్‌సెంటీవ్స్ ఇవ్వాలి. దానికి బదులుగా పెనాల్టీలు వేస్తే అంతా నిరుత్సాహం ఐపోయి పరిశ్రమ మూలానికే దెబ్బ తిసే ప్రమాదం వస్తుంది. (శ్రీ సత్యనారాయణరాజుగారు చెప్పారు. తమకు తెలియనిది కాదు. రూ.150 లు క్వింటాలు ధర ఉన్న సంవత్సరంలోనే ప్రవేటు మిల్లు యజమానులు మొదట రూ. 85 లు ఇచ్చి తరువాత వచ్చిన లాభాలు 60:40 రేషియోలో ఇవ్వాలంటే అందుకే పెద్ద కష్టమైపోయింది. ఇప్పుడు 121 రూపాయల మీద యివ్వమంటే ఏమి యిస్తారో మనకు అర్థం కావడంలేదు. (శ్రీ సత్యనారాయణగారు చెప్పారు. మీరు ప్రవేటు యజమానులను పిలిపించి చెప్పారు కాని ఒప్పించలేవని అన్నారు. నేను ఒప్పించానని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు 85 రూపాయలు ఈనాటికి యిస్తున్నారు. చాగల్లు యిస్తున్నది, విశాఖపురం యిస్తున్నది, చెన్నూరు యిస్తున్నది. తణుకు ఉయ్యూరు 88 రూపాయల పై చిల్లర యిస్తున్నారు. మిల్లు యజమానులు ఎంత కోటీశ్వరులు అయినా కొమ్ములు తిరిగినా రైతులకు న్యాయము కల్పించడంలో వెనుకాడము. ఇది పెద్ద గొడ్డలిపెట్టు. మధ్య ఈ రేటు రాకుండా

ఉంటే కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు 100 రూపాయలు యిచ్చేవి. బోదన్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ఉయ్యూరు షుగర్ ఫ్యాక్టరీ వంట రూపాయలు యిచ్చేవారు. ప్రభుత్వం పర్చాటు చేసిన పార్ములా పరంగానే ఉందో దాని ప్రకారం స్టాట్యూటరీ ప్రయిస్ కాక 85 రూపాయలు యిచ్చి వచ్చిన లాభం మీద డబ్బును 60:40 నిష్పత్తిలో రైతులకు పంచిపెట్టాలనే నిర్ణయం చాలా మంచిది. కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీల పరిస్థితులు అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో కాస్టు ఆఫ్ ప్రొడక్షను ఎక్కువగా ఉంది. యావరేజ్ కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షను పర్ క్వింటాలు 147 రూపాయలు. ఆ రేటు ప్రకారం 24 రూపాయలు ప్రొడక్షను కాస్టు పెరుగుతుంది. ఇవ్వాళ ఉన్నటువంటి స్టాక్సు మీద లెక్క వేస్తే 75 లక్షల రూపాయలు 80 లక్షల రూపాయల పై చిల్లర కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో లాస్ ఉంది. ఎందుచేతనంటే కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ అన్నీ బాగాలేవు. కొన్ని బాగా ఉన్నాయి. ఆముదాలవలస ఫ్యాక్టరీ చూస్తే ఈ సంవత్సరం 50 వేల టన్నులు క్రష్ చేసినారు. అట్లాగే కొన్ని షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయి. అందువల్ల కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ యిదే రేటు ఉంటే వచ్చే సంవత్సరం...

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :— ఆముదాలవలస ప్రొడక్షను తక్కువయిందంటున్నారు, ఈ సంవత్సరం కేన్‌కు డిసీజ్ వచ్చి లభ్యంకాలేదు.

శ్రీ కె. వెంకళరావు :— ఈ సంవత్సరం క్రషింగ్ తక్కువ అయినదని చెబుతున్నాను. 50 వేల టన్నులు క్రష్ అయినది. నష్టము వచ్చింది. అందుచేత కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ వచ్చే సంవత్సరానికి కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు మూతపడడం, 75 రూపాయల రేటు యిచ్చే పరిస్థితి లేదు. పైరైతూ యివ్వడు. ఈ సంవత్సరము మన అనుభవము చూస్తే, నాకున్న యిన్ఫర్మేషను ప్రకారం చూస్తే కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ కంటె ప్రయివేటు షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ ఖండసారి ఫ్యాక్టరీస్ 10 రూపాయలు ఎక్కువ ఇచ్చారు. వాటికి మొలాసెస్ మీద కంట్రోలు లేదు. ఫ్రీగా అమ్ముకునే అవకాశం ఉంది. వెంకటరావుగారు చెప్పినట్లు బెల్లానికి రైతులు యూజ్ చేసే ప్రమాదం ఉంది. ఇండస్ట్రీస్‌కి ప్రమాదం వచ్చే పరిస్థితి వుంది. ఒక ప్రక్కన రైతులకు నష్టం కలుగకుండా కనీసం టన్నుకు 85 రూపాయలు వచ్చే పరిస్థితి కలిగించకపోతే వేసినటువంటి షుగర్-కేను తగ్గించే ప్రమాదం ఉంది. ఫ్యాక్టరీలకు యివ్వకుండా ఉండే ప్రమాదక ఉంది. అందుచేత ఆ రేటు నిర్ణయం చేయడం మనకు అనివార్యం జరిగింది ఈ విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని, అవసరం అయితే రేపు ముఖ్యమంత్రిగారు డిల్లీ వెళ్ళినప్పుడు ప్రధాన మంత్రిగారితో మాట్లాడుతారు. ప్రధానమంత్రిగారు 28 వ తేదీన యిక్కడకు వస్తున్నారు. వాకిటి నచ్చచెప్పి రాష్ట్రి సుగర్ యిండస్ట్రీకి మంచి పరిస్థితి ఉంది. ఎప్పో ఫ్యాక్టరీలు పల్లికు వెళ్లారులో, కో-ఆపరేటివ్ సెక్టారులో పెట్టాలనే అభ్యర్థతో ముందుకు వెళుతున్నాం, తెలంగాణాలో నైజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీతో, ఎక్కడ వచ్చినా పరే పోచంపాడు దగ్గర నైసెన్సు రాబోతున్నది, మిరియాల గూడెం దగ్గర నైసెన్సు వెట్టారు. ఈ విధముగా ఎక్కువగా షుగర్ యిండస్ట్రీ

పెట్టాలని ఉద్దేశ్యం ఉంది. పరిశ్రమను ముందుకు రావాలనే అభిప్రాయం ఉంది. ఈ నిర్ణయం మీయితే టారిఫ్ కమిషనువారు చేశారో దానిగురించి నారాయణరెడ్డి గారు బాగా చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో 19 ఫ్యాక్టరీలు ఉంటే టారిఫ్ కమిషను రాండం సాంపిల్ 7 ఫ్యాక్టరీలకు బాగా ఉన్నత్తి ఉండి లాభాలు వచ్చే ఫ్యాక్టరీల గురించి తీసుకున్నారు. ఉదాహరణకు ఆముదాలవలస ఫ్యాక్టరీ దగ్గర రాండం శాంపిల్ తీసుకోలేదు ఆముదాలవలస ఉన్నత్తి అయ్యే ఘుగరు క్వింటాలు రూ. 122 8 లు ఉంటే అక్కడకు 50 మైళ్ళ దూరంలో రాయఘడల ఉన్నత్తి అయ్యే ఘుగరుకి క్వింటాలు 152 రూపాయలు, అలాగా 80 రూపాయలు లేదా 50 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్నవానికి ఉంది. ఊరుంగా చిత్తూరులో ఉన్నటువంటి ఫ్యాక్టరీ క్వింటాలు ఘుగరుకి రూ 122-50 లు యిచ్చి 50 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న మురాసులో రూ. 134 లు రేటు యిచ్చారు. ఎక్కడో బోధన్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీనో, ఉయ్యూరునో, తుంకుర షుగర్ ఫ్యాక్టరీనో, ఏటికొప్పాకనో రాండం సాంపిల్ చేసి రేటు నిర్ణయం చేశారు. అందువల్ల మన పొరపాటు ఉందని ఒప్పుకోక తప్పదు. టారిఫ్ కమిషను ముందు ప్రభుత్వం తరపున కో-ఆపరేటివ్ సెక్టారు తరపునకాని, పబ్లికు సెక్టారు నుంచిగాని ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని వారి ముందు మన కేసు రిప్రజెంటు చేయబడలేదని ఒప్పుకోక తప్పదు. అందువల్ల మనకు వారు వన్-సైడెడ్ జడ్జిమెంటు యివ్వడం జరిగింది ఇప్పుడు వెంకట్రావు గారు చెప్పినట్లు ఎక్కడో యూ.పీ లో మధ్యప్రదేశ్‌లో 184 రూపాయలు రేటు యిస్తే వారు ఎవరో సరిగా పండించలేదు. ఈద్దు ప్రకారం లేదు, పాత ఫ్యాక్టరీలను మాడరనైజ్ చేయకుండా ఉంటే దానికి జరిమానా ఆంధ్రప్రదేశ్ అనుభవించవలసి రావడం మంచిది కాదు. అందుకోసం దీని విషయం ప్రభుత్వం తుణ్ణంగా ఆలోచించింది. గౌరవసభ్యులు చెప్పినటువంటి విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నాయి. మొట్టమొదట రావడంతోనే వెంటనే మన ముఖ్యమంత్రిగారిచేత ఫక్రుద్దీన్ అలీ అహ్మద్‌గారికి లెటరు వ్రాయించడం జరిగింది. ప్రయిం మినిస్టరుగారి దృష్టికి తీసుకురావాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించారు. వారు రేపు ఉదయం ఢిల్లీ వెళ్లబోతున్నారు. అక్కడ చెప్పడమే కాకుండా 23 వ తేదీన ప్రయిం మినిస్టరుగారు జోనల్ కౌన్సిలు మీటింగు సంకర్షంలో యిక్కడకు వస్తారు. అప్పుడు వారి దృష్టికి తీసుకు వచ్చి ఆంధ్ర దేశంలో రైతాంగానికి దీనివల్ల కలిగే నష్టం గురించి, ఈ యిండస్ట్రీకి మన రాష్ట్రంలో ఎంతో భవిష్యత్తు ఉంది, ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నాం, అటువంటి యిండస్ట్రీ దెబ్బతినకుండా ఉంచడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉందని వారికి నచ్చచెబుతారు. కన్‌స్యూమర్ విషయం కూడా ఆలోచించాము. సత్యనారాయణగారు చెప్పినట్లు 120 రూపాయలు అయినంత మాత్రాన కన్‌స్యూమరుకు చౌకగా రాదు. స్టాకు బాగా ఉన్నవారు అదనంగా వేసి 8 రూపాయలకు మూడున్నర రూపాయలు, 4 రూపాయలకు కూడా ధరపోవచ్చు. ఆ విధముగా వారు ఈ నష్టాన్ని గుంజుకునే అవకాశం ఉంది. దీనివల్ల ఏదో తగ్గించాం ప్రయివేటువారికి 40% వదిలిపెట్టినందువల్ల ఎక్కువగా వేసుకునే

ప్రమాదం ఉంది. ఈ విషయాలన్నీ ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నవని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కాల్ అటెన్షన్ మోషను మీద అసెంబ్లీలో మాట్లాడడం, దాని తరువాత దీని మీద వెంటనే చర్య తీసుకుని కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్రాయడం, సమాచారం చెప్పించడం యివన్నీ జరిగాయి. దీని మీద యిప్పుడు క్రొత్తగా షుగర్ ఇండస్ట్రీ విషయంలో షుగర్ యిండస్ట్రీ ఎట్లా చేయాలి, దేశం అంతటా ఏ రకంగా ఉండాలి అని భార్గవా కమిటీ వేశారు. దానిముందు ఈ విషయాలు చెప్పడానికి రిపోర్టు తయారు చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులను కోరడం జరిగింది. దాని ముందు ఈ విషయాలు చెట్టి, అప్పటివరకు ఆగకుండా ప్రధానమంత్రి దృష్టికి, కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చి, నిర్ణయం స్టే చేసి, 150 రూపాయలగురించి పునరాలోచించే వరకు పాత రేటు ఉంచాలని కోరడానికి నిర్ణయం తీసుకుంటున్నాం. గౌరవసభ్యులు వ్యక్తం చేసిన ఆందోళనతో సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తూ, ప్రభుత్వం శక్తివంచన లేకుండా కృషి చేస్తుందని తమ ద్వారా వాగ్దానం చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా. కేంద్రప్రభుత్వంతో మన పరిశ్రమకు న్యాయం కలిగించే విషయంలో ప్రయత్నం చేసే ముందు అసలు ఫ్యాక్టరీ యజమానులను పిలిచి 8½ రూపాయలు మినిమం యిచ్చి లాభంలో హాఫ్ టు హాఫ్ యివ్వడానికి నచ్చచెప్పడానికి వారి దగ్గర ఈ విషయంలో ఎటువంటి కష్టం వచ్చినప్పటికి గట్టి కృషి చేస్తున్నాం. He must tell them thus: "In the interests of our State and the industry, you must also see the interests of the cane-growers."

(శ్రీ) కె. వెంగళరావు :—నిన్న దత్తాగారితో, ప్రెసిడెంటు గారితో మాట్లాడాను. ఈ సమయంలో యిదివరకు చేసిన వాగ్దానాలు నిలబెట్టుకోవాలి; లాభాలలో వాటా యివ్వాలని మాట్లాడాను. వారు దానికి సుముఖంగా ఉన్నారు.

7.40 p.m. (The House then adjourned till Half-Past Eight of the Clock on Friday, the 21st July, 1972)

APPENDIX

1972-73 వ్యవసాయ డిమాండు

నభాపతి మహోదయా :

సాధారణ పద్దు వివరములు

1972-73 బడ్జెట్ అంచనాలలో వ్యవసాయ రెవెన్యూ పద్దు క్రింద మొత్తం 6,23,43,500 రూపాయలు కోరడమైనది అందులో ప్రణాళికా పద్దు క్రింద 1 85,82,000 రూపాయలు, ప్రణాళికేతర పద్దు క్రింద 4 87,55,500 రూపాయలు కేటాయించబడ్డాయి.

రాయలసీమ అభివృద్ధి ప్రత్యేక పథకము క్రిందగల 13,55,000 రూపాయలు కలిసి 1971-72 ప్రణాళికలో 11,46,72,000 రూపాయలు కేటాయించబడినవి. ఈ మొత్తములో 81.65 శాతము అనగా 1,19,79,500 రూపాయలు వినియోగించబడినవి.

పథకముల ఖర్చు ఈ క్రింద వివరింపబడినది :

వరుస సంఖ్య	అభివృద్ధి పథకము	రూపాయలు లక్షలలో		శాతము
		కేటాయింపు	ఖర్చు	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	వ్యవసాయోత్పత్తి :			
	(i) సాధారణ పథకము	67.910	50.520	74.39
	(ii) రాయలసీమ అభివృద్ధి ప్రత్యేక పథకము	13.550	9 367	69.18
	మొత్తం	81.460	59 887	78 52
2.	భూసంరక్షణ పథకము	56 260	54.040	96.05
3.	ఆయకట్టు అభివృద్ధి .. .	9.000	5 868	65 20
	వెరసి మొత్తం	146.720	119.795	81.65

రాయలసీమ, ప్రకాశం జిల్లాల ఆవశ్యకత కనుగుణంగా రాయలసీమ అభివృద్ధి ప్రణాళిక క్రింద కొన్ని మాతవ కార్యక్రమాలు చేపట్టబడినవి. ఉదాహరణకు, కడప జిల్లాలో సబ్సిడీ క్రింద మిట్టబ్లోయర్ల సరఫరా, బోర్నెలు, చిత్తూరు జిల్లాలలో స్ప్రింకర్లు సరఫరా చేయుట, ఎరువు, విత్తనము ఒకేసారి చేసే ఆధునిక గొబ్బరులు సరఫరా చేయబడినవి. ప్రకాశం జిల్లాలో వ్యవసాయానికి వినియోగించే పాత బావులకు గొట్టాలు దించి బాగుచేయుట మొదలైనవి చేపట్టబడివని.

1972-73 సంవత్సరమున వ్యవసాయరంగములో ముఖ్య లక్ష్యమేమనగా మెట్ట, మాగాణి పైరులలో ఎకరా ఉత్పత్తి అభివృద్ధి చేయుటకు, దేశవాళీ రకాలకు బదులు అధిక దిగుబడినిచ్చే రకాలు వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుట, ఆధునిక పద్ధతులతో అభివృద్ధి చేయుట రెండవ ముఖ్య అంశము. నిర్ణీతమైన భూములలో పలు పంటల పథకము అమలుజేసి పరిమితి భూమినుండి ఉత్పత్తిని వృద్ధిచేయుట వలన అధికోత్పత్తి దోహదమే కాక రైతుయొక్క ఆర్థిక సుస్థిరత ఏర్పడుతుంది.

అధిక దిగుబడి వంగడాల పథకము : మన రాష్ట్రి పైర్లు వేయు విధానమునకు అనుగుణ్యంగా అధిక దిగుబడి వంగడాలు ఇమిడినవి. 1970-71 సంవత్సరములో 18.06 లక్షల ఎకరాలు, 1971-72 లో 20.84 లక్షల ఎకరాలలో వేయబడినవి. ఈ సంవత్సరము 89.03 లక్షల ఎకరాలలో వేయుటకు లక్ష్యము నిర్ణయించబడినది.

వరుస సంఖ్య	పైరు	లక్షల ఎకరాలలో		
		సాధించబడిన 70-71	సాధించిన అంచనాలు 71-72	లక్ష్యము 72-73
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	వరి	13.40	17.43	28.65
2.	గోధుమ	0.87	0.68	1.78
3.	సంకర జొన్న	0.70	0.92	3.21
4.	,, సజ్జ	0.78	1.04	3.21
5.	,, మొక్కజొన్న	0.81	0.82	1.28
	మొత్తము	16.06	20.84	89.0

ఈ లక్ష్య సాధనకై రాష్ట్రి వ్యాప్తంగా 1972 ఖరీఫ్ పంట కాలములో ముమ్మర కార్యక్రమము అమలు పెట్టబడినది. ఇదే విధంగా రాబోవు రబీలోనూ తరువాత కూడ అమలు పెట్టబడును.

ఈ పథకము విజయవంతము కావాలంటే అధిక దిగుబడినిచ్చే వంగడముల దిగుబడి శక్తిని రైతులకు నిరూపించి వారికి నమ్మకము చేకూర్చటానికి తగిన ప్రదర్శన క్షేత్రములు వెలయాల్సి. 1972 ఖరీఫ్ పంట కాలములో రైతులకు పరపరా చేయటకు మూడువేల మెట్రిక్ టన్నుల అధిక దిగుబడి వంగడముల విత్తనాలు సేకరించబడినవి. ఈ విత్తనాలు రైతులకు అప్పుడే ఇవ్వబడుచున్నవి

ప్రత్యేకమైన విత్తనాల ఉత్పత్తికై రాష్ట్రి వ్యవసాయశాఖ 88 విత్తనోత్పత్తి క్షేత్రాలను స్థాపించినది. ఈ క్షేత్రాలు పథకాలకారిగా అభివృద్ధి చేయుచున్నవి.

రాష్ట్రములో విత్తనాల పరీక్షకై తాడేపల్లిగూడెం, రాజేంద్రనగర్ లోను విత్తన పరీక్షా కేంద్రాలు స్థాపించబడినవి. ఈ కేంద్రాలు రాష్ట్రి అవసరాలను

తీర్చగలుగుతున్నాయి. 1972లో తాడేపల్లిగూడెంలో స్థాపించిన ప్రత్తి పరిశోధన కేంద్రమునకు అధునిక సామగ్రి చేకూర్చవలసి వున్నది. అందుకు తగిన మొత్తము కేటాయించబడినది.

చిత్తూరు జిల్లాలో మదనపల్లెపురం, గుంటూరు జిల్లాలో జంగమహేశ్వరిపురం, నిజామాబాదు జిల్లాలో మాల్తుమెడలోనూ పత్తి శుద్ధి కేంద్రాలు స్థాపించబడినవి. ఈ కేంద్రాలకు అధునిక సామగ్రి అవసరమగుటచే తగిన మొత్తము ఈ సంవత్సరములో కేటాయించబడినది. ఈ యూనిట్ల నిర్వహణ ఖర్చుకై తగిన మొత్తముకూడా కేటాయించబడినది.

అధిక దిగుబడి వంగడాల ప్రాధాన్యత రైతులకు అవగాహనమయ్యేటందుకు పెద్దఎత్తున ప్రదర్శన స్థాపించుటకు నిర్ణయించబడినది. ఈ ప్రేత్యములలో పంటలు వేయుటలో నూతన మార్పులు, పద్ధతులుకూడ రైతులకు ప్రదర్శించబడును.

ఈ లక్ష్యసాధనకై ప్రథమంగా "చిరు పంచులు", (మినికిట్ పథకము) లమలుపెట్టబడినది. రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ, అఖిలభారత సమన్వయ వరి అభివృద్ధి ప్రాజెక్టువారు కలిసి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిర్వహించుచున్నారు. ఈ పథకముక్రింద విడుదల చేయబడినవి, విడుదల ఇంకా చేయని రకాలను రైతులకు రెండు కేజీల విత్తనములను ఉచితముగాను, సబ్సిడీగా 5 రూపాయలు సబ్సిడీగా యివ్వబడుచున్నవి. రైతులు ఈ వంగడాల ప్రాధాన్యత గ్రహించిన తరువాత వారే ఈ రకాలను ఎక్కువగా వ్యాప్తిలోకి తేగలుగుతారని ఆశిస్తున్నాము. రాష్ట్రమంతటా 10 వేల మినికిట్‌లు పంపిణీలో వున్నవి. 1971-72 ఐ. ఇ. టి-1084 రకాలు అప్పుడే రైతులను ఆకర్షించినవి.

పలు పంటల విధానము :—భూమిని, నీటి వనరులను ముమ్మర సేద్యి పద్ధతి క్రింది సద్వినియోగము చేసుకొనుటకై రాష్ట్రమంతటా "పైలెట్ ప్రాజెక్టులు" అమలు పెట్టబడినవి. ఎగువ గోదావరి, కర్నూలు, కరీంనగర్ జిల్లాలలో గత సంవత్సరమునుండి అమలులో నున్నవి. ఈ ప్రాంతములో ప్రవేశ పెట్టబడిన క్రొత్త పంటల సేద్య పద్ధతి రైతులను ఆకర్షించినది. ఈ పైలెట్ ప్రాజెక్టులయందు సాధించిన ఫలితాలు పరిసర ప్రాంతాలలోకూడా అమలు పెట్టుటకు అనుగుణ్యమైనవి. ఈ పథకము 1972-73లో 50 వేల ఎకరాలలో అమలు పెట్టుటకు రూ. 2 810 లక్షలు కేటాయించబడినది.

రసాయన ఎరువులు :—గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా వ్యవసాయశాఖ చేసిన కృషి ఫలితంగా వ్యవసాయోత్పత్తికి రసాయన ఎరువులు తప్పనిసరి అని రైతులు గుర్తించారు.

1971-72 సంవత్సరములో రాష్ట్రమంతటా 9.78 లక్షల టన్నుల ఆమోనియం సల్ఫేట్, 4.46 లక్షల టన్నుల సూపర్ ఫాస్ఫేట్, 0.46 లక్షల టన్నుల మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పొటాష్ రైతులకు సరఫరా చేయబడినవి.

వరి పంట ఉత్పత్తితో నూతన ఉన్నత స్థాయినందుకొనుటకు రాష్ట్ర వ్యవసాయశాఖ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అధిక దిగుబడినిచ్చే వరి వంగడముల వ్యాప్తికి

1972-73 సంవత్సరములో 'క్రాష్ ప్రోగ్రామ్' అమలుపరుచుటకు పథకములు ఉన్నవి. ఈ పథకములు జయప్రదం కావాలంటే ఈ సంవత్సరములో భారీ ఎత్తున రసాయన ఎరువులు సరఫరా చేయుటకు కార్యక్రమము వేయబడినది. 12.50 లక్షల టన్నుల నత్రజని నిచ్చే అమోనియం సల్ఫేట్, 5.40 లక్షల టన్నుల భాస్వరము నిచ్చే సూపర్ ఫాస్ఫేట్, 0.45 లక్షల టన్నుల పొటాష్ నిచ్చే మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పొటాష్ ఎరువులను సరఫరా చేయుటకు నిర్ణయించబడినది ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించుటకు వేసిన కార్యక్రమములో కొన్ని యిబ్బందులున్నవి. ఆవి యేవనగా ఎరువులు కొరత లేకుండ రైతులకు అందచేసి మంచి ఫలసాయమును పొందునట్లు చేయుట ప్రస్తుతము ఇతర దేశములనుండి దిగుమతులు తగ్గిపోయినందువలన 'స్టెరియట్ ఫెర్టిలైజర్సు'యొక్క దిగుమతి తగ్గిపోయినది.

సస్య రక్షణ :—ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విశాల ప్రాంతములో అధిక దిగుబడినిచ్చే వరి రకముల విస్తరణ విరివిగా జరుగుచుండుటచే సస్యరక్షణ కూడా ఎక్కువగా చేయవలసి వుంటుంది. ఇంతేకాక సాంద్ర వ్యవసాయ పద్ధతులద్వారా పంటలు బాగా పండించాలి. అందువల్ల పైర్లు ఏపుగా చీడ పీడలు లేకుండా, ఆరోగ్యముగా ఉండునట్లు చూడవలయును 1971-72 సంవత్సరపు ఖరీఫ్ పంట కాలంలో తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 'హిస్పా' (శాటాకు తెగులు), నిజామాబాదు జిల్లాలో వరిమీద 'అగ్గి తెగులు' వ్యాప్తి కాకుండ సకాలంలో సస్య రక్షణ చర్యలు తీసుకొనబడినవి. ఈ తెగుళ్ళు ఇతర ప్రాంతములకు వ్యాప్తి చెందకుండాకూడా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకొనబడినవి సస్య రక్షణ మందులు కొనుటకు రైతులకు 4.998 లక్షల రూపాయలు సబ్సిడీ యివ్వబడినది. ఇంతేకాక రాయలసీమ అభివృద్ధి పథకమునుండి 4.81 లక్షల రూపాయలను, అనంతపురం జిల్లాలో ధనియాల పైరుపై 'బూజు తెగులు' నివారణకు, వేరుశనగపై ఆకు ముడత ఎర్రగొంగళి పురుగునకు, మామిడి, నిమ్మజాతి పండ్ల తోటలకు తెగుళ్లు రాకుండా ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకొనుటకు కృష్ణా, కడప, చిత్తూరు జిల్లాలయందు సస్య రక్షణకు సబ్సిడీ క్రింద ఇవ్వబడింది. ఈ సస్య రక్షణ పద్ధతులను రైతులకుగాని, నిరుద్యోగులైన వ్యవసాయ పట్టభద్రులకుగాని, కాంట్రాక్టు పద్ధతిపై సస్యరక్షణ చేయదలచిన, మందుచిమ్మే మిస్టు బ్లోయర్లు కొనుటకు 50 శాతం సబ్సిడీ యిచ్చుటకు పథకములు అనులు చేయబడినవి. ఇందుకుగాను 2.850 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయబడినది. ఆత్యవసర సమయాలలో సస్యరక్షణకై వ్యవసాయశాఖ మంచి చల్లే పనిముట్లను సమకూర్చి ఉంచినది. వ్యవసాయశాఖ 80 లక్షల రూపాయల ఖరీదైన పురుగులు, తెగుళ్ళను నివారించే మందులను నిల్వచేసి వాటి కొరత లేకుండా చేసింది. అయితే యితర దేశాల నుండి దిగుమతి కావలసిన మందుల విషయములో కొరత లేకుండా చేయుటకు వీలుపడలేదు. దేశములో తయారు చేసిన మందుచల్లే పరికరములు, మందులు, యితర దేశాల మందులతో పరీక్షించుటకుగాను ప్రయోగశాలలపై రైతులకు శిక్షణ ప్రదర్శనలు జరిపి నిరూపించ

[illegible]

సస్య రక్షణ కార్యక్రమాలకు 1972-73 సంవత్సరములో 15,827 లక్షల రూపాయలు కేటాయించబడ్డది. పెద్ద విస్తీర్ణములలో అధిక దిగుబడినిచ్చే వరి

రకములను సాగుచేయు రైతులకు యకరాకు రూ. 10 మించకుండా 100 శాతము సబ్సిడీ, మందులమీద యిచ్చుటకు ఏర్పాటు అయినది. కేంద్ర పథకములద్వారా సబ్సిడీ లేనిదెుడల వేరుశనగకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సబ్సిడీ యిస్తుంది. రాష్ట్రములో సస్య రక్షణ పరికరముల మరమత్తులకు, రాష్ట్ర సస్యరక్షణ శిక్షణా కేంద్రము నడిపించుటకు, పెస్టు సర్విలెన్సు, సస్య రక్షణ మందులను పరీక్ష చేయుటకు తగిన అంత బడ్జెటు కేటాయించబడినది.

ప్రవృత్తి :—ఎక్కువ పొడవైన పింజగల సి: ఐలెండు, యం. సి. యు–5 మరియు కృష్ణ పత్తి వంగడములతో 1.05 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తిని ఉత్పత్తి చేయుటకు ఫారత ప్రభుత్వము ఒక ప్రత్యేక పథకము మంజూరు చేసినది.

కర్ణాటక జిల్లాలో వర్షాధారముతో లక్ష్మీ ప్రవృత్తి రకమును సాగుచేయు పథకములను కేంద్ర ప్రభుత్వము మంజూరు చేసినది. ఈ పథకము క్రింద 30,000 ఎకరములలో లక్ష్మీ ప్రవృత్తి సాగుచేసి 7,500 బేళ్ళ ప్రవృత్తి ఉత్పత్తి చేయబడినది.

ఆదిలాబాదు జిల్లాలో వర్షాధారముతో పండించే ప్రవృత్తికి 25,000 ఎకరాలలో ప్రవృత్తి రైతుకు రసాయనిక ఎరువులు వేసి సస్యరక్షణ పద్ధతులతో ఎకరా దిగుబడిని ఎక్కువచేయ పిలౌతుందని సిఫార్సు చేయబడినది. ఈ పథకము క్రింద రూ. 68,000 వ్యయము చేయబడినది.

హెచ్–4 అను పొడవు పింజగల ప్రవృత్తి ఎకరమునకు 15 క్వింటాళ్ళ ప్రవృత్తి దిగుబడిని వర్షాధారము క్రింద పండించ వీలవుతుంది. నీటి ఆధారముతోను, వర్షాధారముతోను, ఈ రకపు దిగుబడి చాల ఆకాజనకము ఉత్తేజకరముగా ఉండుట చేత 1972–73 సంవత్సరములో ఈ రకపు ప్రవృత్తిని వ్యాప్తి చేయుటకు ఉద్దేశింపబడినది. ఇంతేగాక నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద నీటివసతితో అత్యంత పొడవైన పింజగల యం. సి. యు–5 ప్రవృత్తి రకమును వ్యాప్తిచేయుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వము రూ. 70 లక్షల ఖర్చుతో ఒక లక్ష ఎకరములలో సాగు చేయుటకు ఈ సంవత్సరము ఒక పథకము రూపొందించినది. రాష్ట్రములోని అన్ని జిల్లాల మాగాణి భూములలో కూడ కృష్ణా ప్రవృత్తిని 28.60 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో 1.50 లక్షల ఎకరాలలో పండించుటకు సంకల్పించ బడినది. గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో పొగాకు పండించే కొన్ని భూములు చౌడువలననూ, తదితర కారణాలవల్లను పొగాకు సాగునకు అనుకూలము కాక పోవుటచే ఆ భూములలో ప్రవృత్తి పండించుటకు పథకమున్నది.

పొగాకు :—దొర పొగాకు (వర్జీనియా) అభివృద్ధి చేయు పథకము క్రింద 1971–72 సంలో 28,000 ఎకరాలలో వ్యాప్తి చేయుటకు లక్ష్యము నిర్ణయించ బడినది. వ్యాప్తి 45,986 ఎకరాలవరకు చెందినది. 1972–73 సం.లో మొత్తము మీద 36,000 ఎకరాలకు వ్యాప్తి చేయుటకు ఉద్దేశింపబడింది. వాతావరణ పరిస్థితులు అనుగుణ్యంగా వుండి, మార్కెటు పొకర్యాలు వుంటే, ఈ పొగాకు ఉత్పత్తి ఇంకా ఎక్కువ వ్యాప్తి చెందుటకు అవకాశమున్నది. ఈ పథకము క్రింద ఎర్ర భూములలో వర్జీనియా పొగాకు పండించే రైతులకు,

—వారు కొనుగోలు, సస్య రక్షణ మందులు, చేతితో మందులు చిమ్మే స్ప్రేయర్లు కొనుటకు త్రవ్వుట మొదలయిన ఖర్చులను పట్టుబడు సహాయము చేయబడును.

చమురు గింజలు :— ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పండించే చమురు గింజల పంటలలో వేరుశనగ, ఆముదము, నువ్వులు ముఖ్యము ప్రాణాళిక పథకములు, కేంద్ర పథకములద్వారా వీటి అభివృద్ధి సాధించబడుచున్నది ఈ పథకములలో తగిన సాంద్ర వ్యవసాయ పద్ధతులతోను, అధిక దిగుబడి నిచ్చే రకములతోను, చమురు గింజలు వృద్ధి చేయబడుచున్నవి వేరుశనగ ను ఎక్కువ పండించుటకు ఒక ప్రత్యేక పథకము చూడ అమలులో వుంది పురాతనము నుండి పండించే చమురు గింజల పంటలే కాక ఇప్పుడు కొత్తగా ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వు కూడా ఒక చమురు గింజల పంటగా 1968 సంవత్సరము నుండి ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వ్యాప్తి చేయబడుచున్నది. ఇంతవరకు మనం పెంచుతూ వచ్చే ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వులు కేవలం శృంగారము కొరకే అయితే రవ్వా నుండి తప్పించబడిన రకములు బాగా మానే శాతము కలిగి వ్యాప్తిలో నున్న చమురు పంటలను మరిపించగలవు ప్రొద్దుతిరుగుడు గింజలలో 47 శాతం పప్పు మానే వుంటుంది కొలెస్టాల్ భాగము తక్కువ. ఈ పైరుని పర్వాంధ్రములోను, నీటి పారుదలతోను సాగు చేయవచ్చును. 1968 సంవత్సరము మన రాష్ట్రంలో వర్షాలు పంట కాలంలో తగినంత లేకపోయినప్పటికి ఈ ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వు, బాగానే పైరుచేసి దిగుబడి నిచ్చినది. కర్నూలు ఎల్లా నల్ల భూములలో మొక్క జొంగా దీనిని సాగు చేయవచ్చును అన్ని జిల్లాలలో దీనిని సాగు చేయవచ్చును చాల ప్రాంతములలో వర్షాలు ఆలస్యంగా వచ్చినప్పుడు, వేరుశనగ వేసిన పైరు బాగా రాదు, అట్టి సమయములలో మరో పంటగా ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వు బాగా పంట నిస్తుంది

కాబట్టి ఈ ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వును, కేంద్ర సహాయముతో 1971-72 సం॥ ఖరీఫ్ పంటకాలంలో 3,000 ఎకరాలలో వ్యాప్తి చేయుటకు ప్రయత్నించబడినది. ఈ సంవత్సరము ఖరీఫ్‌లో ఒకలక్ష ఎకరములలో సాగు చేయుటకు కార్యక్రమం రూపొందించబడినది. ఈ పథకము వలన 1972-73 సం.లో 69,000 టన్నుల అధిక దిగుబడి పొందించవచ్చునని అంచనా.

చెఱకు :—చెఱకు అభివృద్ధి పథకంలోని వివిధ రకాల మేలురకపు పద్ధతుల ద్వారా 1972-73 సం.లో ఎకరా దిగుబడి ఎక్కువ చేసి అదనంగా 4 16 లక్షల టన్నుల చెఱకు ఉత్పత్తి చేయుటకు అవకాశము ఉన్నది.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చెఱకు పైరునకు ఎర్రకుళ్ళు తెగులు (రెడ్ రాట్) విస్తారంగా వస్తున్నది దీని నివారణకు రాష్ట్ర వ్యవసాయశాఖ తెగులులేని వెల్ల పేళ్ళు చెఱకు రకాలను టన్నుకు రూ. 80 చొప్పున 1971-72 లో సబ్సిడీ ఇవ్వాలని ఈ పథకాన్ని 72-73 సంవత్సరంలోకూడా అమలుచేయబడుతుంది

ఉలవలు, ఎనుములు :—ఉలవ గింజలు ఎగుమతి చేయు పథకము కడప జిల్లాలో

ప్రారంభించడమైనది. వేలు రూపాయల ఖర్చుతో ఎండిన మాగాణి పద్ధతులద్వారాను 5,000 ఎకరములకు వ్యాప్తి చేయుటకు వీలున్నది.

భూసార పరీక్ష :—వ్యవసాయ శాఖ కార్యక్రమాలలో భూసార పరీక్ష ఒక ముఖ్యమైన అంశము. వ్యవసాయోత్పత్తిని ఎప్పుడపేయాలంటే, రసాయనిక ఎరువులను, భూసార పరీక్షా ఫలితములను అనుసరించి ఉపయోగించవలెనని రైతులు గుర్తించారు. ప్రకాశం జిల్లాకు బాపట్లలోని ప్రాంతీయ లేబరేటరీ పని చేయుచున్నది. మిగతా అన్ని జిల్లా కేంద్రములలో మట్టి నమూనాలు పరీక్షచేయు లేబరేటరీలు స్థాపించబడినవి.

రాష్ట్రంలోని 22జిల్లా భూసార పరీక్షా లేబరేటరీలు మరియు సంచార భూసార పరీక్షా లేబరేటరీ కలిసి 1971–72 సంవత్సరంలో 1,15,529 మట్టి నమూనాలను పరీక్షించి వాటిఫలితాలను రైతులకు అందజేయబడినవి. సంచార వాహనములో భూసార పరీక్షలు 1971 సంవత్సరము నుండి మారుమూల గ్రామాలలో రైతులవద్దనే జరుపుటవలన దీనిపై రైతులకు మంచి నమ్మకము కుదిరినది.

ఈ సంచార పరీక్షా లేబరేటరీ 1971–72 సంవత్సరములో 7,400 మట్టి నమూనాలు పరీక్షచేసి, ఇతర జిల్లా లేబరేటరీలు పరీక్షచేసిన సంఖ్యతో మట్టి నమూనాలకంటె పైచెయ్యిగా వున్నది. మొత్తము భారత దేశములోనే మట్టి నమూనాల పరీక్షలలో ప్రథమ స్థానము పొందగలిగినది.

1972–73 సం.లో 11,61,000 మట్టినమూనాలను పరీక్షచేయుట లక్ష్యంగా నిర్ణయింపబడినది.

అనంతపురం జిల్లాలోని ఇండో–ఇజ్రాయిలీ మెట్ట వ్యవసాయపథకము :—అనావృష్టికి కరువులకు తరచు నిలయమైన అనంతపురం జిల్లాలోని మెట్ట వ్యవసాయ వృద్ధిని మెరుగుపరచుటకు ప్రభుత్వము తలపెట్టినది. ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వ సహాయముతో 1970–71 లో మెట్ట వ్యవసాయ వృద్ధుల అభివృద్ధికి రాష్ట్ర వ్యవసాయశాఖ కృషి చేయుచున్నది. నలుగురు ఇజ్రాయిలీ నిపుణులు మరి నలుగురు రాష్ట్ర వ్యవసాయాధికారులతో కలిసి ఉపయోగమైన అనేక సాగు పద్ధతులు అమలు పరచినారు.

ఇబ్రహీంపట్నం మరియు అనంతపురంలో మెట్టసేద్యపు అభివృద్ధి పథకం :—దేశవ్యాప్తంగా మెట్ట వ్యవసాయమును అభివృద్ధిచేయుటకు భారత ప్రభుత్వము

ఒక సాంద్ర వ్యవసాయ పథకము ప్రారంభించింది. ఈ పథకము క్రింద రెండు కేంద్రములను అనగా హైదరాబాదు జిల్లాలోని ఇబ్రహీంపట్టణము, అనంతపురం జిల్లాలోని అనంతపురంలోను స్థాపించబడినవి. ఈ పథకము ద్వారా 4 సంవత్సరములలో ఎక్కువ విస్తీర్ణములో మెట్ట వ్యవసాయానికి సంబంధించిన సమస్యలను తొలగించుటకు, సమగ్రమైన కృషి చేయుటకు కార్యక్రమము తయారుచేయబడినది. వీటిలో ముఖ్యంగా అభివృద్ధికర పద్ధతులు, విత్తులు (వ్వు), క్రొత్త పంటలను, పనిముట్లను ప్రవేశపెట్టుట, రసాయన ఎరువుల వాడకము, పశుగ్రాసము, పంటలకు రక్షణగా చెట్లను పెంచుట మొదలయిన రంగాలలో గట్టి ప్రయత్నములు చేయబడును. ఆయా పరిశోధన కేంద్రముల సమీప ప్రాంతంలో పరిశోధన ఫలితాలను ఉపయోగించి ఈ పథకము అమలుచేయబడును. ప్రారంభించిన మొదటి సంవత్సరంలోనే మెట్టపైర్లకు రసాయన ఎరువులు వేయుటలో మంచి నమ్మకము ఆ ప్రాంతం రైతులకు ఏర్పడింది. రసాయన ఎరువులు వేసిన పైర్లుగడచిన సంవత్సరంలో వచ్చిన వర్షాభావాన్ని ఎరువులు వేయని పైర్లకంటె బాగా ఎట్టుకొని నిలబడగలిగినవి, ఈ అనుభవము వలన మెట్టప్రాంతంలో వ్యవసాయోత్పత్తిని ఎక్కువ చేయగలమని నిర్ధారణ అయినది.

రైతు శిక్షణ కార్యక్రమము :—ప్రస్తుతము రాష్ట్రములో రాజేంద్రనగర్, గోవన్నపాలెం, శ్రీకాళహస్తి, నంద్యాల, శాపట్ల, సూర్యాపేట మరియు కరీంనగర్‌లో మొత్తము 7 కేంద్రాలలో రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడుతున్నది. కరీంనగరులో 1971–72 సం.లో శిక్షణా కేంద్రము ఏర్పాటు అయినది. 1972–73 సం.లో రాష్ట్రములో మరి రెండు రైతు శిక్షణా కేంద్రములు ఏర్పాటు చేయబడును. భవిష్యత్తులో ప్రతిజిల్లాకు ఒక శిక్షణా కేంద్రమును స్థాపించుటకు కార్యక్రమము వేయబడినది.

భూసార రక్షణ పథకము :—ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వర్షము తక్కువగా కురియు ప్రాంతములలోనూ, యితర ప్రాంతములందునూ, ఇంతవరకు అమలుపరచిన భూసార రక్షణ కార్యక్రమములవలన వ్యవసాయోత్పత్తి ఎక్కువయి రైతులు ఈ కార్యక్రమములమీద శ్రద్ధవహిస్తూ చూపుచున్నారు. ఈ పథకము క్రింద గట్లు, శాతితో బద్దలవరుపు గట్లు, చిన్న వాగులకు అడ్డకట్టలు (Gully control) మొదలగునవి, చేయబడుతున్నవి. ఇంతేగాక రాష్ట్రములో చిన్న నీటివనరులుగల కొన్ని ప్రాంతములలో భూసార రక్షణ నిర్మించి నీటివి జాగ్రత్తగా వాడుకొను పద్ధతులలో రైతులకు తోడ్పడుచున్నారు.

ఈ క్రిందివి పట్టికలో 1971-72 సం॥ లో భూసార రక్షణ పథకముద్వారా

చేసిన అంశములు, 1972-73 సం॥లో సాధించవలసిన విషయములు తెలియచేయ బడినది :

నెం.	విషయము	1971-72		1972-73	
		బడ్జు రూ. లక్షలలో	చేసినపని వేల హెక్టార్లలో	చేయవలసిన ఖర్చు రూ. లక్షలలో	చేయవలసిన/ సంకల్పించిన పని వేల హెక్టార్లలో
(i)	సాగుచేయు భూములలో భూసార రక్షణ				
	(ఎ) ప్లాన్	54.04	23.65	61 86	25.00
	(బి) నీటి ఎద్దడి నివారణకు	6 84	5.64	—	—
	(సి) నీటి ఎద్దడికి గురి యగు ప్రాంతముల కార్యక్రమము	28.02	24 56	58 56	29 85
	(డి) తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ (ప్లాన్) ...	6.84	5.75	25.00	17.65
	(ఇ) క్రాష్ ప్రోగ్రాం....	5 25	3 56	—	—
	మొత్తము ...	105 49	68.16	145.44	72 00

ఆయకట్టు అభివృద్ధి :—అయకట్టు అభివృద్ధి పథకము క్రింద క్రొత్త ప్రాజెక్టులలో త్వరితగతిని అన్ని విధముల అభివృద్ధి చేయుటకు పథకములున్నవి. మేలురకము వరి విత్తనములు, ఇతర విత్తనములు రైతులకు అందజేయుటకు ప్రాజెక్టు పథకములో ఏ విత్తనపు క్షేత్రములు ప్రారంభించబడినవి. ఇంతేగాక ఆయకట్టులోని రైతుల ఉపయోగము కొరకు నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు క్రింద నున్న ఆమరావతిలోద్ద, గరికిపాడువద్ద ఒక్కొక్క ప్రదర్శన క్షేత్రము తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు క్రిందనున్న యమ్మిగనూరువద్ద, కనెక్లోవద్ద మరి రెండు ప్రదర్శన క్షేత్రములు స్థాపించబడినవి. రాష్ట్రములో క్రొత్త పెద్ద ప్రాజెక్టులు, మధ్యరకం ప్రాజెక్టుల క్రింద 12.70 లక్షల ఎకరాల భూమి నీటిపారుదలతో అదనంగా సాగులోకి తేబడింది. ఇందులో 8.35 లక్షల ఎకరాలు మేరకు బాగా అభివృద్ధి చేయబడింది. మిగతా 3 25 లక్షల ఎకరాలలో 1972-73 సం. లో 9 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేసి ఒక లక్ష ఎకరాలు అభివృద్ధి చేయుటకు పథకములు చేయ బడినవి. భూమరమ్మత్తులకు, అప్పుల క్రింద యిచ్చే మొత్తాలుగాక పై పెట్టిన డబ్బును విస్తరణ కార్యక్రమాలకు, ప్రదర్శనా క్షేత్రాలకు ఉపయోగించబడును.

పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని మెరుగుపరచుట :—అంచనాలకమిటీ సిఫార్సు లనుసరించి క్షేత్రస్థాయిలో కార్యక్రమములను సమర్థవంతముగా బాగా అజ మాయిషీ చేయుటకు వ్యవసాయ శాఖను పునర్వ్యవస్థీకరణ చేయుటకు

ప్రతిపాదనలు చేయబడినవి. దీనిక్రింద రాష్ట్రమును 4 ప్రాంతములుగా విభజించి, ఒక్కొక్క ప్రాంతాన్ని ఒక జాయింటు డైరెక్టరుకు యివ్వబడుతుంది.

ఈ విధంగా చేయుటవలన జిల్లా కలెక్టరుకు, జిల్లాలోని వ్యవసాయ సివృంధికి అభివృద్ధి పథకాలను అమలుపరచుటలో సహాయపడుటకు అవకాశము ఎక్కువగా కలదు. వారి వారి ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ కార్యక్రమములను అమలుపరచుట వారి ముఖ్య కర్తవ్యము కాగలదు. వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు కార్యాలయ మందు మాత్రము విధాన విషయములు నిర్ణయింపబడును. ఈ విధంగా చేయుట వలన, రాష్ట్ర రాజధానినుండి బహుకొద్ది విషయములలో నిర్ణయము కొరకు వేచియుండవలసిన అవసరముండదు. ఇందువల్ల ఆలస్యము లేకుండా నిర్ణయాలు తీసుకొని అమలుపరచుటవలన అధికోత్పత్తిని సాధించుటకు ఎక్కువ వీలు కలుగుతుంది.

ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితులు :— గత సంవత్సరం మన రాష్ట్రమునకు వచ్చిన వర్షాభావ పరిస్థితులు గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తెలిసిన విషయమే.

నిజానికి గత సంవత్సరం సకాలంలో తొలకరి జల్లులు పడినందువలన ఖరీఫ్ పంటలను అదునలో విత్తడం జరిగింది. కాని జూన్ నెల ఆఖరునుండి ఆగస్టు నెల రెండవ పక్షమువరకు వర్షాలు లేనందువలన పంటలన్నీ దెబ్బతిన్నాయి. ఆగస్టు రెండవ పక్షములో కొద్దిగా వర్షాలు పడ్డాయి. కాని ఇవి పైరుకు ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడలేదు. ఈ వర్షాలు పడేటప్పటికే పైర్లు బాగా ఎండిపోయినవి. బాష్పీభవనమువలన చెరువులలోనూ, బావులలోనూ కూడా నీరు తక్కువగుటో, అడుగంటడమో జరిగింది. ఇందువల్ల నీటిపారుదల క్రింద సాగయ్యే పైర్లు వేయుటకు వీలులేక పోవడంగానీ, తరువాత కురిసిన వర్షాలవల్ల కొద్ది విస్తీర్ణములో మాత్రము పైర్లు వేయడానికి వీలైంది. కాని ఈ పైర్లనుండి దిగుబడి బాగా తగ్గిపోయింది. ఖరీఫ్ పంటకాలంలో ఆంధ్ర ప్రాంతములో నీటిపారుదల వసతి క్రింద 1970-71 సంవత్సరంలో సాగుచేసే విస్తీర్ణములో 1971-72 సంలో 88 శాతము మాత్రమే సాగుచేయబడినది. అదేవిధంగా తెలంగాణా ప్రాంతములో 66 శాతము మాత్రమే సాగుచేయబడింది. వర్షాధారము క్రింద సాగుచేయబడిన పంటలలో 60 నుండి 70 శాతము వరకు పూర్తిగా ఎండిపోయినవి. మిగతా విస్తీర్ణములో కూడా వర్షాభావము వలన, క్రిమికీటకాదుల వలన పైర్లు దెబ్బ తిన్నాయి. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెల్లలో కురిసిన వర్షాలవల్ల రబీ పంటలను ఎక్కువ విస్తీర్ణములో సకాలములో వేయుటకు వీలు కలిగింది. కాని ఈ వర్షాలు కురియకపోతే సీటివనరులలో తగినంత పీరులేక ఆశించినంతగా ఫలసాయం రాదు.

కనుక గత సంవత్సరం ఖరీఫ్, రబీ పంటకాలములో అనుకూల వాతావరణము లేకపోవడంచేత రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయోత్పత్తి 1970-71 సం॥ కంటే తక్కువగా ఉంటుందని అంచనా వేయబడింది.

జై హింద్!

AGRICULTURE DEMAND FOR 1972-73

BUDGET IN GENERAL

Speaker Sir,

The Budget Estimates of 1972-73 provided for a gross demand of Rs. 6,23,43,500 under Revenue Account of Agriculture, of which, Rs. 1,35,88,000 are under Plan and Rs 4 87,55,500 under non-plan.

During 1971-72, under the plan, a total provision of Rs. 1,46,72,000 was made which is inclusive of Rs. 13,55,000 meant for special Rayalaseema Development Schemes. As against this, the total expenditure incurred was Rs 1,19,79,300 which works out to a percentage of 81.65. The Head of Development-wise details of expenditure are as follows:

Sl. No.	Head of Development	Rs. in lakhs		
		Provision	Expenditure	Percentage
I.	Agricultural Production :			
	(i) Normal Plan Schemes	67.910	50.520	74.39
	(ii) Special Rayalaseema Development Schemes	13.550	9.0 0	69.13
		81.460	59.887	73.52
II.	Soil Conservation on Agricultural lands	50.260	56 040	96.05
III.	Ayacut Development	9.000	5 863	65.20
	Grand Total of State Plan Schemes	146.720	119.795	81.65

Some important new Schemes were implemented under the Special Rayalaseema Development Plan which have had its relevance to the specific problems of the Rayalaseema districts including Prakasam district. To name a few., supply of Mist Blowers on subsidy for customs spraying in Cuddapah district, distribution of sprinklers on subsidy in Kurnool and Chittoor districts, and revitalisation of existing open wells by drilling on subsidy in Prakasam district are some of the important schemes that have been of direct benefit to farmers.

The main strategy of agricultural programmes for the year 72-73 is to increase the per acre productivity of irrigated and dry-crops by replacing the local varieties with the high yielding varieties and by improving the managerial capacity of farmers through adoption of improved package of practices for different crops. Another stategy adopted to increase agricultural production in a unit area is to popularise multiple cropping which, besides improving agricultural productivity would also add to the economic stability of the farmers.

HIGH YIELDING VARIETIES PROGRAMME:

High Yielding Varieties have estaolished themselves well in our cropping programmes. It is proposed to cover 39.03 lakh acres during 1972-73 under the High Yielding Varieties of Rice, Wheat, Maize, Bajra and Jowar, as against the previous years coverage of 16.06 lakhs acres in 1970-71 and 20.84 lakh acres in 1971-72.

Sl. No.	Crop	Actual achievement in 1970-71	Achievement in 1971-72 (tentative figures)	Target for 1972-73
			(in lakh acres)	
(i)	Rice	13.40	17.43	29.65
(ii)	Wheat	0.37	0.63	1.73
(iii)	Hybrid Jowar	0.70	0.92	3.21
(iv)	Hybrid Bajra	0.78	1.01	3.21
(v)	Hybrid Maize	0.81	0.82	1.23
	Total	16.06	20.84	39.03

To achieve the above targets, a crash programme has been launched throughout the State in Kharif 1972, which will be a forerunner for similar programmes in the ensuing Rabi and other seasons to follow.

To make this programme successful it is essential to supply quality seed duly supported by suitable demonstrations to convince the farmers about the high yield potential of these varieties and to popularise them. 3000 metric tonnes of high yielding varieties are produced by the Department for distribution during the kharif season 1972. The seed is already under distribution.

For producing the quality seeds, the department is maintaining 38 State Seed Farms, which are in various stages of development which has been taken up in a planned manner.

The two seed testing laboratories located at Rajendranagar and Tadepalligudem are meeting the needs of seed testing in the State. The laboratory at Tadepalligudem started in April, 1972, needs further strengthening by way of latest equipment etc., for which necessary provision has been made in the budget.

Further, the three seed processing units established recently at Mahadevamangalam in Chittoor district, Jangamaheswarapuram in Guntur district and Malthumeda in Nizamabad district also require further development. Provision to run these units is also made in the budget.

For achieving necessary impact of the High Yielding Varieties on the farmers it is programmed to lay out a number of demonstrations on an area basis with high yielding and to introduce suitable change

in the cropping patterns. One of the tools adopted in this direction is the new Minikit Programme' drawn up by the State Department of Agriculture in close co-ordination with the All India Co-ordinated Rice Improvement Project, Rajendranagar in almost all the districts of the State. wherein small quantities of some of the few released and pre-release varieties with high potential are made available to a large number of farmers in small packets of 2 kgs free of cost along with a subsidy of Rs 5 for purchase of pest cides. The new varieties which find natural favour with the farmers on the basis of their performance under field conditions would find natural spread to other farmers. About 10,000 minikits are under distribution in the State during this kharif. The new rice varieties IET 1991 and 1039 under such distribution have found great favour with the ryots already.

Multiple Cropping

For optimum use of land and water resources with intensive cropping patterns, three centrally sponsored pilot projects on multiple cropping are in operation in West Godavari, Kurnool and Krimnagar districts since last year. New cropping practices introduced in these areas have already created an impact. The results of these pilot projects will be of wide applicability to surrounding areas also. The scheme will be continued during 1972-73 with an outlay of Rs. 2.810 lakhs to cover about 20.000 acres.

Fertilisers

Fertilizers are essential for increasing agricultural production. As a result of the intensive efforts of the department during the past few years the farmers of Andhra Pradesh have become highly fertilizer minded.

During 1971-72 fertilizers were distributed to the extent of 9.78 lakh tonnes in terms of Ammonium Sulphate, 4.45 lakh tonnes of Super Phosphate and 0.45 lakh tonnes in terms of Muriate of Potash.

In view of the special drive for the high yielding varieties crash programme during 1972-73 it is Proposed to achieve a break-through in rice production for which the fertilizer distribution programme is proposed to be taken up on a much larger scale amounting to 12.50 lakh tonnes of Potassic fertilizers in terms of Muriate of Potash during 1972-73. There are certain inherent gaps in the requirements of Fertilizers and the supply position including the distribuion pattern for which Government is striving hard to stream line the arrangements and it is hoped that very soon we will achieve satisfactory results. At present, due to break in import programme, there is a shortage of straight fertilizers.

Plant Protection

The introduction of high yielding varieties in a big way also necessitates much larger attention on plant protection. Intensive Crop production Plans involve sustained efforts to maintain healthy crop population to maximise the yield potential of the high yielding varieties. During kharif 1971-72 prompt action was taken to control

Hispa on paddy in East Godavari district and Blat in Nizamabad district and a constant vigil was kept to prevent their spread to other areas. An amount of Rs. 4·983 lakhs was spent towards subsidy to farmers for purchase of pesticides. Besides this, a sum of Rs. 4 80 lakhs under Kayalaseema Development Funds was granted as subsidy for the cont cl of mildew on coriander in Anantapur district, Leaf-Webber and Red-Hairy Caterpillar on Groundnut and for prophylactic spraying of mango and citrus orchards in Chittoor and Cuddapah districts. In order to encourage contract sprayings as a part time avocation for farmers and unemployed agricultural graduates, it is proposed to provide 50% subsidy for purchase of mist blowers for those who would undertake contract spraying. An amount of Rs. 2.8 0 lakhs was actually utilised for this. Departmental stock of plant protection equipment was also made available to the farmers to undertake timely plant protection measures. The Department also maintained a buffer stock worth Rs. 80.00 lakhs of pesticides and chemicals to supplement the private trade and as such no difficulty was experienced by the farmers in getting pesticides except those which come under Foreign Import Regulations. In order to convince the farmers that indigenous chemicals are equally effective in combating pests and diseases, regular training programmes and large scale demonstrations were held quite successfully with locally manufactured equipment and chemicals.

During 1972 73 an amount of Rs. 15.027 lakhs is provided for plant protection schemes. To encourage farmers to go in for High yielding varieties it is proposed to provide subsidy of 100% on pesticides (limited to Rs. 10 per acre) where high yielding variety paddy crop is grown in large compact areas. Other schemes include subsidy on control of groundnut pets in districts where Central subsidy on control of groundnut pests in districts where Central subsidy is not available Adequate funds are also provided for the purchase and maintenance of plant protection equipment and for running the State Institute of Plant Protection and Pest Surveillance and Pesticides Testing Laboratory, Rajendranagar.

Cotton

For development of extra long and long staple cotton, Government of India have sanctioned special schemes for production of 1.05 lakh bales of cotton with varieties like Sea-Island, M. C· U.-5 and Krishna.

A scheme for development of rainfed cotton has also been sanctioned by Government of India for operation in Kurnool district under which an area of 30,000 acres has already been brought under Laxmi Cotton which gave an additional production of about 7500 bales of cotton. For increasing per acre yield of cotton in Adilabad district, ground application of fertilizers and adoption of plant protection measures have been recommended under the Intensive cultivation of rainfed cotton scheme over an area of 35,000 acres. An amount of Rs. 6 3,000 was spend under the scheme.

H4, a long staple cotton, has given creditable performance with an gverage of 15 quintals of yield per acre under rainfed conditions. It has a much higher potential, if irrigated. It is therefore, proposed

to popularise this variety both under rainfed and irrigated conditions, during 1972-73. There is also a centrally sponsored scheme for the development of extra long staple M. C. U 5 cotton variety in Nagarjunasagar Project area over 1 lakh acres for which a provision of Rs. 0.60 lakhs is shown in the current year's budget of Krishna cotton in rice follows to receive attention and it is proposed to cover an area of 1 50 lakh acres at an estimated cost of Rs 8.60 lakhs in all the districts of the State. It is also proposed to divert some areas from tobacco to cotton in Guntur and Prakasam districts, where tobacco is not recommended due to salinity of soil or other reasons.

TOBACCO :

Under the scheme for development of Flue—cured Virginia tobacco in light red soils of Andhra Pradesh an area of 45,986 acres was covered during 1971-72 as against the target of 28,000 acres. During 1972-73 it is programmed to cover a cumulative area of 36,000 acres. This target may be exceeded subject to favourable seasonal conditions and good marketing facilities. Under this scheme, incentives are provided to the farmers for the purchase of seedlings, pesticides, hand operated sprayers, digging of wells and construction of barns so as to encourage the farmers to take up the cultivation of tobacco in light soil areas.

OILSEEDS :

Among the various oilseed crops grown in Andhra Pradesh Groundnut, Castor and Seasamum are more important. For the development of these crops a number of schemes, both plan and centrally sponsored, are under implementation. These schemes envisage covering larger areas with improved and high yielding varieties with suitable package of practices. A crash programme for increasing production of groundnut is also under implementation.

Apart from these traditional oilseed crops, a new oilseed crop *viz.*, Sunflower has been introduced in Andhra Pradesh last year. The local sunflower is merely an ornamental plant. The new varieties are introduced from Russia to outbeat the traditional oilseed crops for oil production Sunflower, with 47% oil content, has a low cholesterol content and can be successfully grown both under rainfed and irrigated conditions The crop has proved its good potential in areas of scanty rainfall as it has done well in many areas of the State inspite of drought last year. Further, it can cover large areas in black soils where alternate crops are not available as for example in Kurnool District. In many areas where groundnut cannot be sown in time due to late rains, sunflower suits admirably as an alternate crop.

In order, therefore, to popularise sunflower a centrally sponsored scheme has been taken up in Kharif 1971-72 covering an area of 3000 acres. It is now programmed to cover 1 lakh acres during 1972-73.

These schemes are estimated to give an additional production of about 68,000 tonnes during 1972-73.

SUGARCANE :

Under the Sugarcane Development Scheme it is envisaged to create an additional production potential of 4.16 lakh tonnes of Sugarcane during 1972–73 which is proposed to be achieved mainly by increasing the acre yield productivity of the crop, through various development schemes.

Red-rot disease on sugarcane is prevalent in Srikakulam district. To eradicate the disease, during the year 1971-72, the State Department of Agriculture subsidised transport of disease free seed at the rate of Rs. 30 per tonne. During 1972-73 season also it is programmed to continue the scheme.

BANANA EXPORTS :

A scheme for export of banana has been launched in Cuddapah district and this will cover ultimately 5000 acres, by demonstrating improved cultural and marketing techniques.

SOIL TESTING :

Soil testing has become one of the important activities of the Department. Along with fertilizer consciousness the farmers are increasingly becoming aware of the need for soil testing to rationalise application of fertilizer for maximum results and to ensure their efficient use. It has now been possible to establish a soil testing laboratory in each of the districts, except Prakasam district which is now being served by the Regional laboratory at Bapatla.

During the year 1971–72 a total number of 1,25,529 soil samples have been analysed by the 22 District Soil Testing Laboratories and One Mobile Soil Testing laboratory The Mobile Soil Testing Laboratory provided by Central assistance in 1971 has proved very popular among farmer who are enthusiastic to see the tests conducted in their presence in remote villages.

It has analysed 7,400 samples during 71–72 which exceeds the averages of district laboratories and has recorded the highest performance in India. The mobile van tours the district to supplement the work of the district laboratories.

During the year 1972–73 it is targeted to analyse 1,61,000 samples.

INDO-FRENCH DRY FARMING PROJECT IN ANANTHAPUR DISTRICT :

Ananthapur being a chronically drought affected area has attracted much attention to improve its farming conditions. A Dry farming project in collaboration with the French Government is in operation in this district since 1970–71 to improve dry farming practices. Four French Experts are working with their counterparts in the Agricultural Department at Ananthapur. Many useful new implements and new cropping practices have been introduced in that area.

Integrated Dry Land Development Project (Ibrahimpatnam and Anantapur) :—To improve dry land farming in the country the Government of India have sponsored a country-wide Integrated Dry Land Project under which two centres are allotted for Andhra Pradesh one in Ibrahimpatnam Taluq of Hyderabad District and the other in

Anantapur Taluq of Anantapur District. This Project envisages a composite area approach to cover good areas in each centre over a period of 4 years to tackle all the dry land problems in an integrated manner including development of land through improved practices, sinking of wells introduction of new crops and implements, use of fertilizers, development of cattle fodder and farm forestry. It is located in proximity of research stations and the programme is closely linked to the research findings of that research centre. The results of first year have already aroused awarness of the new technique among the farmers particularly in the use of fertilizers in dry areas, which was to them a strange thing till now In fact the fertilized crops have withstood last year's drought much better than unfertilized crops This has opened up new vistas of increasing Agricultural production in dry areas.

Farmer's Training and Education Programme:—At present 7 Farmer's Training Centres are functioning at Rajendranagar, Gopannapallem Srikalahasti, Nandyal, Bapatla, Suryapet and Karimnagar. The farmers' Training Centre at Karimnagar was newly established during 1971-72. It is programmed to have 2 more Farmers' Training Centres establishd in 1972-73. It is part of a long-range phased programme to have one such centre for each district.

Soil Conservation Programme:—Soil and water conservation programmes in Andhra Pradesh both in low rainfall areas and also other tracts are gaining popularity as they have proved useful in increasing crop production, in the areas of implementation. Under the programme, Soil Conservation works like bunding, stone-terracing and gully control work, etc., are being taken up. Besides this, the staff also help farmers in water use management programmes under minor irrigation sources in the selected catchments.

The following table shows the progress made under the scheme during 1971-72 and the programme for 1972-73.

S. No.	Item	1971-72		1972-73	
		Expenditure (Rs. in lakhs)	Physical achievement ('000 hectares)	Provision (Rs. in lakhs)	Physical target ('000 hectares.
1.	Soil Conservation on Agricultural lands:—				
	(a) Plan	54.04	28.65	61.88	25.00
	(b) Drought relief	6.34	5.64	..	..
	(c) Drought-Prone area Programme.	33.02	24.56	58.56	29.35
	(d) Talangana Regional Committee (Plan)	6.84	5.75	25.00	17.65
	(e) Crash Programme	5.25	3.56	..	..
	Total	105.49	68.16	145.44	72.00

Ayacut Development:—The programmes under the Ayacut Development Schemes include various activities connected with rapid development of ayacut in the newly commanded project areas. 5 Seed Farms have been organised in the project areas to supply the seed requirements of improved varieties of paddy and other crops. In addition, there are 4 project demonstration Centres for the benefit of the Ayacutdars at Garikapadu and Amaravathi under Nagarjunasagar project, Yemmiganur in Thungabhadra Project and at Kanekal under the Tungabhadra Project High Level Canal. Under the different major and medium new projects in the State an area of 12.10 lakhs acres is newly irrigated. Out of this an area of 8.85 lakh acres has been developed so far. It is proposed to develop 1.00 lakh acres in 1972–73 out of the balance of 3.25 lakh acres yet to be developed. for which, a provision of Rs. 9.00 lakhs has been made in the budjet for extension work and demonstration farms which excludes land development charges, and loans advanced for land development.

Streamlining the Administration:—Proposals are afoot to reorganise administration at the field level to ensure effective and close supervision over the developmental programmes based on the recommendations of the Estimates Committee. According to this, itis proposed to streamline the departmental organisation by having four Zonal Offices in the various regions of the state headed by the Senior Officer of the rank of a Joint Director of Agriculture for each zone.

By creating these zonal offices with smaller jurisdictions incharge of Joint Directors of Agriclture, it is hoped that they will be able to guide the field staff and the District Collectors better in the implementation of various departmental programmes. Further, each Joint Director of Agriculture will be fully responsible for the actual implementation and execution of all the Agricultural Developmental programmes in his zone while the Directorate will retain its responsibility for making policy decisions and to advice the Zonal Offices in the implementation of the various programmes. This will avoid the pit-falls of remote control from the Directorate and give more freedom for zonal offices to act in discharge of their overall responsibility for attaining the different targets and is expected that this revised pattern will be helpful in improving the overall efficiency and at the same time produce immed ate results in achieving the much desired break-through in Agricultural production in the State.

ADVERSE SEASONAL CONDITIONS IN 1971–72.

Honourable Members are aware of the adverse seasonal conditions that prevailed in the State during the year 1971–72.

In fact. the agricultural year 1971–72 started with some good rains in April-May 1971 facilitating early sowings of crops in the State. Subsequently, however. the entire State experienced a continuous dry spell from the middle of June, 1971 to the second fortnight of August, 1971 due to which there was wide-spread failure of crops. Though there were some rains in the later part of August and the following months, these were not, however, helpful to improve the crop conditions as by that time the crops had already withered away.

On account of the widespread failure of rains irrigation sources outside the canal systems were badly affected Irrigation tanks throughout the State were either completely dry or received only

meagre supplies. Cultivation of irrigated crops could not either be commenced or commenced only over a fraction of the normal extent, taking advantage of the later rains but the yields from these areas were below normal. The total area brought under wet cultivation during Kharif season region-wise, was 88% for Andhra and 55% for Telangana over the previous year. 60% to 70% of the area sown under dry crops withered away and in the remaining areas also. The crops suffered much damage due to drought and pest attack.

The rains received in the months of September-October, however, helped early sowings of Rabi dry crops on an extensive scale in which there was no shortfall in area. But, due to the subsequent failure of rains in November-December, the crucial months for the normal crop growth, and due to inadequate water supplies in irrigation sources, the Rabi crops did not fare well.

Due to the adverse seasonal conditions during both the Kharif and Rabi seasons in 1971-72, it is expected that the production in the State would be less as compared to the previous year.

JAI HIND

1972-73 సంవత్సరానికి పశు సంవర్ధకశాఖ పద్దును గురించి వివరణ :—

ఆంధ్రప్రదేశ్, స్థానిక రైతాంగము యొక్క సహాయ సహకారములతో భారత దేశములో పశుగణాభివృద్ధిలో ఒక విశిష్ట స్థానము సంపాదించుకొని ఆ ప్రభ్యాతిని నిలబెట్టుకొని ముందుకు పోవలెనను ఆశయముతో పురోగమించు చున్నది. వ్యవసాయమే ముఖ్య వృత్తిగాకల రాష్ట్రమగుటచే పశుగణముల ప్రాధాన్యత తగ్గియుండలేదు. పశుగణములు ప్రజల ఆర్థిక, సాంఘిక వ్యవస్థలో ప్రధాన స్థానము ఆక్రమించుకొన్నవి. దేశము మొత్తముమీద పశుగణముల సంఖ్యనుబట్టి మనరాష్ట్రము తెల్లజాతి పశువులలో ఏడవ స్థానము, నల్లజాతి పశువులకు రెండవ స్థానము ఆక్రమించుకొన్నట్లు తెలియనది. రాజస్థాన్ రాష్ట్రమునుతర్వాత గొర్రెల సంఖ్యలో మనదే ద్వితీయ స్థానము. కోళ్ళలో దేశము మొత్తముమీద మనదే అగ్రస్థానము. మన రాష్ట్రపు పశు సంఖ్యల విలువ 700 కోట్లు కాగా, పాడి పరిశ్రమ ఇతర పశుగణములు, కోళ్ళ పరిశ్రమ విలువ రూ. 3885 కోట్లు.

పశు సంవర్ధకశాఖ కార్యక్రమాలన్నియు, ఆధికోత్పత్తికి అనువుగా, రైతాంగముయొక్క ఆర్థిక స్థోమత పెంచేవిగాను, ముఖ్యముగా సన్నకారు రైతులు రైతుకూలీలు పురోభివృద్ధికి దోహదపరిచే విధముగా నడుపబడు తున్నాయి. ఈ పథకముల ద్వారా "శ్వేత విప్లవము" సాధించగలమను ధైర్యము, ధ్యోతకమగుచున్నది.

పశుగణాభివృద్ధి పథకములు :— విజయవాడ, హైదరాబాద్, సాంధ్ర పశుగణాభివృద్ధి పథకములు పాడి పరిశ్రమద్వారా స్థానిక రైతాంగము యొక్క ఆర్థిక స్థోమత పెంచే స్థాయిలో పని చేయుచున్నవి. విదేశీ ఆబోతులతో "క్రాస్ బ్రీడింగ్" (Cross Breeding) మరికొంత ముందు పురోగమించింది. "హోల్ స్టీన్ ఫ్రేజియన్" జాతి విజయవాడలోను, "జెర్సీ" జాతి హైదరాబాదు ప్రాంతములోను వినియోగింపబడుచున్న విషయము అందరకు తెలిసినదే! మేలిరకపు సంకరజాతి దూడలసంఖ్య రోజు రోజుకు పెరిగిపోతోంది. 1971, మార్చి 31 వ తేదీవరకు 15,821 దూడలు పుట్టినవి. "ఫ్రెజన్ స్విస్ జాతి" మూర్రుగోదావరి జిల్లాలో రైతుల ప్రోత్సాహమును అందుకొంది. "గరస్సీ" జాతి విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆ జాతి అనువుగా లేనట్లు వింటున్నాము. ఆ స్థానములో "జెర్సీ" జాతిని ప్రవేశపెట్టవలెనను విషయము ఆలోచనలో నున్నది. 1971-72 సంవత్సరములో రూ. 87,000 ఖర్చుతో రాష్ట్రములోని "సెనన్ బ్యాంకు" లన్నింటిలో వయస్సు మించిన ఆబోతులకు మారుగా సాంప్రదాయముగల వయస్సులోనున్న మేలిజాతి ఆబోతులు ప్రవేశ పెట్టబడినవి.

విజయవాడ సాంధ్రపశుగణాభివృద్ధి ప్రాంతములో 1971-72 సంవరంలో, గత సంవత్సరములోకన్నా, 27 శాతము గేదె దూడలు ఎక్కువగా పుట్టినవి. ముందు ఉదహరించినరీతిని 9 శాతము సంకరజాతి దూడలు ఎక్కువగా పుట్టినవి. వీటి ఉత్పలవలన మొత్తము 5 శాతము పాల ఉత్పత్తి అధికమైనది. కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కార్యక్రమము అభివృద్ధికి దోహదమగునట్లు 1970-71 కన్న 1971-72 లో 32 శాతము అధికముగా తరుణ వయస్సుకు వచ్చిన మగదూడలకు విత్తులు కొక్కి చేయబడినవి (Castration). హైదరాబాదు సాంధ్ర పశుగణాభివృద్ధి

పథక ప్రాంతములో పైనుదహరించిన రీతిని సంకర జాతిదూడలు 10 శాతము, గేదె దూడలు 5 శాతము, 1971–72 లో, 1970–71 కన్న ఎక్కువగా పుట్టినవి. ఈ ఈతలద్వారా సుమారు 5 శాతము 1970–71 కన్న, 1971–72లో పాలఉత్పత్తి అధికమైనది. 1971–72 లో తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘంవారు కేటాయించిన నొమ్ములో వరంగల్ ప్రాంతములో ఒక సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి పథకము అమలులోనికి తీసుకొని రాబడినది. దీని ఏర్పాటుకు అంతకుముందే పనిచేయుచున్న ఘనపూర్, బచ్చన పేట, నరసంపేట, కరీంనగర్ కీలక గ్రామ కేంద్రములు సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి పథకములో విలీనము చేయబడినవి. 1971–72 సంవత్సరములో కర్నూలుజిల్లా కోయిలకుంట్లలో స్థాపించిన కీలక గ్రామ కేంద్రముతోపాటు, ప్రస్తుతము రాష్ట్రములో 41 కీలక గ్రామకేంద్రములు పనిచేయుచున్నవి. యివి చాలవని తెలుపు, ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగా లేవు.

రాష్ట్రములోని ప్రభుత్వ పశుక్షేత్రములన్నియు, (State Livestock Farms) సాంప్రదాయముగల మేలిజాతి ఆబోతులు, ఎన్నుల ఉత్పత్తికై పని చేయుచున్నవి. ఆధునిక శాస్త్రీయ, విజ్ఞాన పద్ధతులకు అనుగుణంగా, దూడలలోని సాంప్రదాయపు చార పరీక్షించి నిర్ణయించే (Progeny Testing) పద్ధతులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడి, ఆ పథకములు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నవి. ముఖ్యంగా సాంప్రదాయపు పాలచార పరీక్షించి నిర్ణయించే పథకమును 1971–72 లో కేంద్ర ప్రభుత్వముచారు 14 లక్షలతో 8 సంవత్సరముల పథకముగా మంజూరు చేసి యున్నారు. ప్రస్తుత సంవత్సరములో కర్నూలుజిల్లా బనవాసి క్షేత్రములో అమలుపరచబడుచున్నది. ఇందుమూలముగా గేదె జాతి అభివృద్ధి శాస్త్రీయ పద్ధతులలో నడపబడడమేకాక, అధిక సాంప్రదాయముకల మేలిజాతి దున్నల ద్వారా పాల ఉత్పత్తి ఏకేటా అధికమగును. ఇటువంటి పథకము మన రాష్ట్రములో అమలుపరచుట మిక్కిలి ముదావహము. ప్రభుత్వ పశుక్షేత్రముల ద్వారా 1971–72 లో 202 ఆబోతులు (దున్నలు) రాష్ట్రములోని వివిధ పథకములకు సరఫరా చేయుటయేగాక, 8,91,627 కేజీల పాలు, 11,228,198 మెట్రిక్ టన్నుల పశుగ్రాసము ఉత్పత్తి చేయబడినది.

నెల్లూరు జిల్లా, చింతలదేవిలోని పశుక్షేత్రము, అంబలోనున్న ఒంగోలు జాతి పశువులన్నింటితో ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయమువారికి 1971–72 లో అఖిలభారత పశు అభివృద్ధి సమాఖ్య పశు అభివృద్ధి పథకము (All India Coordinated Cattle Development Project) క్రింద ఇచ్చివేయ బడినది. దేశవాళీ పరిస్థితులకు అనువుగా అధికముగా పాలు ఇవ్వగల ఒక సంకరజాతి పశువును వాడుకలోనికి తీసుకొని వచ్చుటకు ఈ పథకము సిద్ధోంచ బడినది.

ఒక ముఖ్య విషయమేమన 1971–72 లో కేంద్ర ప్రభుత్వమువారిద్వారా ఆస్ట్రేలియన్ ప్రభుత్వమువారు "తక్కువ కలవారికి" (For those who have less) అను పథకము క్రింద 18 హాల్‌స్టీన్ ఫ్రీజియన్ జాతి, 11 జెర్సీజాతి పశువులు ఇవ్వబడినవి. "హాల్‌స్టీన్ జాతి" పశువులు విశాఖపట్నం పాడి క్షేత్రములోను, "జెర్సీజాతి" వరంగల్ వద్దనున్న పశుపాడి క్షేత్రములోను పుంచబడినవి. ఆయా పశు క్షేత్రములలో పై నుదహరించిన జాతుల అభివృద్ధికి చర్యలు తీసుకొనబడు

చున్నవి. ఇటీయమునుగాక "బ్రౌన్ స్విస్" జాతి ఆబోతులు, అవులు, పెయ్యలు కేరళ రాష్ట్రములోని "మున్నార్" వద్దనున్న "ఇండో-స్విస్" ప్రాజెక్టు వద్దనుండి కొని, ఆబోతులు తూర్పు గోదావరి జిల్లా రాజానగరం సెమన్ బ్యాంకులోను, అవులు పెయ్యలు కాకినాడ పాడిపశు క్షేత్రములోను వుంచబడినవి. ఈ జాతి తూర్పుగోదావరి జిల్లా వాసుల ఆమోదము పొందుటవల్ల ఆ జాతిని అభివృద్ధి చేసి ఉత్తరోత్తర "కాస్ట్ బ్రీడింగ్" విస్తృతపరచుటకు ఆవసరమయ్యే ఆబోతుల సరఫరాకుగాను ఈ జాతి నిఖార్సుగా వుండేటట్లు అభివృద్ధిచై చర్యలు తీసుకొన బడుచున్నవి.

క్రిందటి సంవత్సరము మన రాష్ట్రమును "పాలవెల్లువ" (Operation Flood) పథకము క్రింద చేర్చుకొన్నట్లు చెప్పిన విషయము గౌరవసభ్యులకు గుర్తువుండే వుంటుంది. అనతికాలములో, అనగా 1972 సెప్టెంబరులోగా ఈ పథకము అమలు అయ్యే సూచనలు కానవచ్చుచున్నవి. ప్రస్తుతము విజయవాడలో సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి పథకము క్రిందనున్న ప్రాంతము "పాలవెల్లువ" ప్రాంతముగా పరిగణింపబడి, అక్కడనున్న సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి పథకము "పాలవెల్లువ" ప్రాంతముతో కలిసిపోయేలాగున కృష్ణా జిల్లా మిగులు ప్రాంతములు గుంటూరు ఉభయ గోదావరి జిల్లాలు చివరకు "పాలవెల్లువ" పథకముకు అనువుగా వుండేలాగున మార్పు చేయబడును. ఈ పథకము క్రింద 1974 జూన్ లోగా ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు అగునట్లు అఖిలభారత పాడి పరిశ్రమ సంఘము (Indian Dairy Corporation చే అంచనా వేయబడినది. ఈ సొమ్ము 80 శాతము గ్రాంటుగాను, 70 శాతము అప్పుగాను అఖిలభారత పాడి పరిశ్రమ సంఘమువారిచే ఇవ్వబడును ఈ సొమ్ముగాక, విదేశీజాతి ఆబోతుల పశుక్షేత్రము ఏర్పరుచుటకుగాను, 40 లక్షల రూపాయలు గ్రాంటుగా ఇవ్వబడుచున్నది. ఈ సొమ్ముతో విశాఖపట్నం పాడిక్షేత్రములో విదేశీ జాతుల పశుక్షేత్రముతోపాటు, ఒక "ఫ్రోజెన్ సెమన్ బ్యాంకు" (Frozen Semen Bank) ఏర్పరుచుటకు ఆలోచింపబడుచున్నది.

పశువుల దాణా సరఫరా :—1971-72లో కూడా ప్రపంచ ఆహార వ్యవస్థ దాణా గింజలు సరఫరా చేసినది. వారితో ఒప్పందము 1972 ఆగస్టుతో ముగియుటతో పారితోషికపు దాణా గింజల సరఫరా నిలిపివేయబడుతుంది. అందుచేత స్థానిక రైతాంగమే మన రాష్ట్రములోనున్న 3 మిశ్రమ దాణా కర్మాగారములకు సరిపోవునన్ని దాణా గింజలు ఉత్పత్తి చేయుటకు తగిన ప్రోత్సాహపుచర్యలు గైకొనబడుచున్నవి. విటమిలు, లవణములతో మిళితమైయున్న మిశ్రమ దాణా సరఫరాకు పాడి పరిశ్రమదారులచే కోరబడుచున్నది. వరంగల్‌లో క్రొత్తగా ఏర్పరచబడిన పాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి పథక ప్రాంతములోని పాడిపరిశ్రమదారుల అవసరములు తీర్చుటకొరకు తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘమువారు యిచ్చిన సొమ్ముతో కరీంనగర్‌లో ఒక మిశ్రమ దాణా ఫ్యాక్టరీ రూపొందించబడుతోంది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరము ఆఖరికి కరీంనగర్ ఫ్యాక్టరీ పనిచేయ ప్రారంభించును.

ప్రాజెక్టు 129 మరియు 348

(బుద్ధవరము, గుడ్లవల్లేరు, భువనగిరి మిశ్రమ దాణా కర్మాగారములు)

1.	మార్చి 31, 1972 వరకు విదేశముల నుండి దిగుమతి చేసుకున్న దాణా గింజలు	....	12,479.454 మె॥ టన్నులు
2.	దాణా గింజల ఖరీదు	....	రూ. 48,68,942.90
3.	మార్చి 31, 1972 వరకు రాష్ట్రములోని మిశ్రమ దాణా కర్మాగారములు వినియోగపర్చిన దాణా గింజలు	....	10,240.880 మె॥ టన్నులు
4.	మార్చి 31, 1972 వరకు అమ్మిన మిశ్రమ దాణా	....	32,183.076 మె॥ టన్నులు
5.	మార్చి 31, 1972 వరకు మిశ్రమ దాణా అమ్మకంతో ఉత్పన్నమయిన సాముదాయక నిధి	....	రూ. 21.31 లక్షలు
6.	మార్చి 31, 1972 వరకు సాముదాయక నిధినుండి ఖర్చు కాబడిన సొమ్ము	....	రూ. 7.88 లక్షలు
7.	లబ్ధిపొందిన పశు ఖామందులు		19,250

ఉత్పన్నమయిన సాముదాయక నిధులతో మిశ్రమ దాణా ఫ్యాక్టరీలు మరింత ద్విగుణీకృతముగా పనిచేసి రైతాంగానికి ఉపయోగపడవలెనను ఆశయముతో ఏటిష్టము చేయబడినవి. మిశ్రమ దాణా రైతాంగానికి ఎల్లప్పుడు అందుబాటులో నుండుటకు వీలుగానుండే స్థలములలో గిడ్డంగులు ఏర్పాటు చేయబడినవి. నీటి వనరులు అభివృద్ధి చేసుకొని, పశు గ్రాసపు పైరులక్రింద విస్తీర్ణము అభివృద్ధి అయ్యేలాగున పంపుసెట్లు, మేలుజాతి పశుగ్రాసపు పైరుల విత్తనపు కాండములు, రసాయనిక ఎరువులు, పాతితోటకపు పద్ధతులపై ఇవ్వబడినవి. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది మొట్టమొదటిసారిగా రైతాంగానికి ఈనిల్వ నిధులనుండి తాత్కాలికముగా పశువులలోనుండే గొడ్డుమోతుతనపు వ్యాధులను నివారించే మందులుకొని, పశువుల ఆస్పత్రులలో నుంచబడినవి.

పశుగ్రాసపు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు :—అధిక దిగుబడి కలిగి, పుష్టినిచ్చి, పశువుల మేపుకు అనువుగానున్న మాంస కృత్తులు విరివిగా కలిగినటువంటి లూసర్న్, బర్సీమ్, పిల్లిపెసర, జనుము, రష్యన్ అలసంద, మాంస కృత్తులులేని హైబ్రిడ్ నేపియర్, వేరాగడ్డి మొదలగు పశుగ్రాసపు పైరుల క్రిందనుండే

వివిధ కార్యక్రమము అభివృద్ధిపొందే లాగున, పశుసంవర్ధకశాఖ నిబ్బందిచే సాంద్ర పశు గణాభివృద్ధి పథక ప్రాంతములలోను, కీలక గ్రామ పథకముల ప్రాంతములలో పైతాంగము ప్రోత్సహించబడుచున్నారు. ఈ విషయములో ఒక నిర్దిష్ట ధ్యేయముతో పని కొనసాగించబడుచున్నది. ఉన్న పశు గ్రాసము సద్వినియోగ పరుచుటకు "చాఫ్ కటర్లు" ప్రవేశపెట్టబడినవి, మాగుడు మేత చేసే విధానము తెలియచెప్పటయేగాక, ప్రత్యక్షముగా చేసుకొనే విధానము చూపబడుచున్నది. నల్గొండ జిల్లా, భువనగిరి ప్రాంతములోని భూమిలోను, నీరులోను కొన్ని లవణముల కొరత యున్నట్లు జాతీయ పాడిపరిశ్రమ పరిశోధనసంస్థ, బెంగుళూరుకు చెందిన ఒక నిపుణుని పరిశోధనలవల్ల తెల్సుకొనబడినది. ఆ కొరతలు పశువుల దాణాల మేపుద్వారా తీర్చబడుచున్నవి. కాకినాడ ప్రభుత్వ పశుక్షేత్రములో కాపర్, కోబాల్ట్, మొదలైన ధాతువులు పశువులకు తగిన మోతాదులో మేపుటవల్ల మామూలుగా 3 లేక 3½ సంవత్సరములకు తరుణ వయస్సునకు వచ్చే ఒంగోలు పెయ్యలు 24 మాసముల లోపలనే యెదకు వచ్చినవి.

పశు గ్రాస అభివృద్ధి పథకము క్రింద *1971-72* సంవత్సరములో ఇంతవరకు సాధించిన వివరములు

1.	పశుగ్రాసపు ప్రయోగక్షేత్రాల సంఖ్య...	1,74,567
2.	మేలిజాతి సరఫరాచేసిన గడ్డివిత్తనముల కాండముల సంఖ్య.	...2,04,56,085
3.	సరఫరాచేసిన మేలురకపు పశుగ్రాసపు పైరుల విత్తనములు.	... 55,488 కిలో గ్రాములు
4.	కొత్తగా పశుగ్రాసపు పైరుల క్రిందకు తీసుకువచ్చిన భూమి.	... 36,650.51 ఎకరాలు
5.	సరఫరాచేసిన చొప్ప నరుకు పనిముట్ల సంఖ్య.	... 556
6.	వాటిన పశుగ్రాసపు సంఖ్య	... 2,31,566
7.	వివిధ ప్రాంతములలో ఏర్పరచిన మాగుడు మేత (Silage) గోతులసంఖ్య....	46
8.	సరఫరాచేసిన రసాయనికపు ఎరువుల మొత్తము.	.... 6,689.50 కిలో గ్రాములు

పశువుల భీమా :— పశువుల భీమా ప్రవేశ పెట్టవలసినదిగా చాలా కాలముగా ఖరీదుగల పశుకామందులచే కోరబడుచున్నది. కొన్ని భీమా సంస్థలు ఈ విషయములో ముందుకు వచ్చి భువనగిరి ప్రాంతములో సన్నకారు రైతాంగము యొక్క పశువులతో పాటు కొన్ని పశువులు భీమా పథకము క్రిందికి తీసుకొనిరాబడెను. ఇంతేగాక పాల కో-ఆపరేటివ్ (సహకార) సంస్థలలో తప్పనిసరిగా భీమా చేయబడుచున్నవి.

గొఱ్ఱెల అభివృద్ధి కార్యక్రమము :—గొఱ్ఱెల అభివృద్ధి ఇటీవల చాలా ప్రాముఖ్యతకు వచ్చినది. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతములలో ముతక ఉన్నికి ప్రసిద్ధిచెందిన గొఱ్ఱెల మందలుండగా, కోస్తా ప్రాంతములో మాంసముకు అనువైన మందలున్నాయి. వెనుకొండ (అనంతపూర్ జిల్లా), మహబూబ్ నగర్, చింతలదేవి (నెల్లూరుజిల్లా) లలోనున్న గొఱ్ఱెల క్షేత్రములలో గొఱ్ఱెలు అధునిక పద్ధతులతో పోషింపబడి, విత్తనపు గొఱ్ఱె పొట్టేళ్ళు పంచిపెట్టబడుచున్నవి. గొఱ్ఱెల అభివృద్ధి అధునిక శాస్త్రీయ పద్ధతులలో పోషించుట విస్తరింపచేయవలెనను తలంపుతో అటువంటి వారిని ప్రోత్సాహపరచుటకు పశు సంవర్ధక శాఖవారు 6 గొఱ్ఱెల ప్రదర్శన క్షేత్రములు, 2 గొఱ్ఱెల పర్యవేక్షక సంస్థలు, 22 గొఱ్ఱెలు మరియు ఉన్ని కేంద్రములు రాష్ట్రములో నడుపుచున్నారు. వివిధ పశు క్షేత్రములలో గొఱ్ఱెల పెంపకమునకు అనువుగా ప్రస్నచోట్ల గొఱ్ఱెలు కూడా పెంచబడుచున్నవి. ఇటువంటివి ముఖ్యముగా చింతపల్లి, మహానంది, బనపాసి, మామునూరులలో కలవు. గొఱ్ఱెలలో కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి ప్రవేశ పెట్టుటకు, శిక్షణ ఇచ్చుటకుగాను, మండపేట స్కూల్ ఆఫ్ యానిమల్ రిప్రొడక్షన్‌లో శిక్షణా కేంద్రము పెట్టబడినది. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతములు మాంసము, ముతక ఉన్ని గొఱ్ఱెల పెంపకమునకు అనువుగానున్న పరిస్థితులు పురస్కరించుకొని, వాటిని మరింత అభివృద్ధికి తీసుకొని రావలెనను ఉద్దేశ్యముతో, మామిడిపల్లి పెద్ద తరహా గొఱ్ఱెల క్షేత్రములో పెంచబడుతున్న కారిడేల్ సంకర పొట్టేళ్ళతో స్థానిక గొఱ్ఱెలను సంకరపరచుటకు నిశ్చయింప బడినది. ప్రస్తుతము గొఱ్ఱెల అభివృద్ధిగల ప్రాధాన్యతను బట్టి 1972-73 లో ప్రణాళిక పథకములక్రింద కేటాయించిన పొమ్ములమండి 2½ లక్షల రూపాయల వ్యయంతో గొఱ్ఱెల సాంద్ర అభివృద్ధి పథకముక్రింద మహబూబ్‌నగర్‌లో గొఱ్ఱెలు మరియు ఉన్ని విస్తరణ కేంద్రములు ఏర్పరచుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈ పథకము అమలుతో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని గొఱ్ఱెల కాపరుల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడుటకు దోహదమగునమట నిర్వివాదాంశము. అనతికాలములో అక్కడే ఉన్ని విక్రయ వసరులు కల్పింపబడును. గత 2 సంవత్సరములుగా కేంద్ర ప్రభుత్వము వారి సహాయ సహకారములతో నడపబడుచున్న మామిడి పల్లిలోని పెద్దతరహా గొఱ్ఱెల అభివృద్ధి కేంద్రములో ఆస్ట్రేలియా నుండి వచ్చిన కారిడేల్ జాతి పొట్టేళ్ళతో, నెల్లూరు, బళ్ళారి జాతి గొఱ్ఱెలను సంకరపరచి అందుమండి పొందిన కారిడేల్ సంకర జాతి పొట్టేళ్ళను దేశవాళీ గొఱ్ఱెల అభివృద్ధికి రాష్ట్రీ జిల్లాలో పంచిపెట్టి వినియోగపడేట్లు యేర్పాట్లు చేయబడినవి. మామిడిపల్లి గొఱ్ఱెల కేంద్రమునకు 1971-72 లో 24 నెల్లూరు జాతి పొట్టేళ్ళు, 882 నెల్లూరు జాతి గొఱ్ఱెలు, 119 బళ్ళారి జాతి గొఱ్ఱెలు ఖరీదు చేయబడినవి.

మెట్ట ప్రాంతములలో, అనగా పచ్చికబయళ్ళు విరివిగాగల ప్రాంతములలో గొఱ్ఱెల పెంపకము లాభసాటి వృత్తికాగలదు. కాకపోతే క్రయవిక్రయ వసరులు పెద్దతరహా కబేళాలున్నచోట గొఱ్ఱెల పెంపకము రాణించగలదు హైదరాబాదులో పెద్దతరహా ఆధునిక కబేళా ఇకటి త్వరలో నిర్మించుచున్నారు. గొఱ్ఱెల అభివృద్ధి మంచి భవిష్యత్తుగల పథకములు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి.

సీమ పందుల అభివృద్ధి :—సీమ పందుల పెంపకములో జాగుగా పురోగమించిన రాష్ట్రములలో ఒకటి ఆంధ్ర ప్రదేశ్. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా వెదవేగిలోను, కృష్ణా జిల్లా ముక్త్యాల గన్నవరములలో కలిసి రాష్ట్రములో 3 ప్రధాన సీమ పంది అభివృద్ధి కేంద్రములు పని చేస్తున్నాయి. వీటిలో యార్క్ షైర్, లాండ్ రేస్ సీమ జాతులు పోషింపబడుచున్నవి. ఇవి కాక, ఇతరులచే 1,800 సీమ పందులు 65 చిన్న కేంద్రములలో పెంచబడుచున్నవి. 1971-72 సంవత్సరములో ఒక మగసీమ పంది, 5 ఆడసీమ పందులు గల 15 యూనిట్లు కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి, వరంగల్ జిల్లాలలో 50 శాతము పాలితోపికము క్రింద ఇవ్వబడినవి, వాటి సంతతి గన్నవరం బేకన్ ఫ్యాక్టరీకి అమ్మబడును. ధనాభావముచే ఇంకా కొన్ని యూనిట్లు ఇవ్వటకు వీలుపడలేదు. పెద్దగా పొమ్ము మరుపు పెట్టి సీమ పందులు, వాటి పిల్లలను పోషించుట బాధ్యతతో కూడిన వ్యవహారము. అదీగాక చిన్న పిల్లలను వ్యాధులనుండి కాపాడుట అతి సున్నితమైన పని, అందులో ముఖ్యముగా మొదటి, రెండు నెలల వయస్సులో, ఈ బాధలనుండి తొలగించి, సీమ పందుల పెంపకము ప్రోత్సహించవలెనను తలంపుతో, సీమ పంది పిల్లలు తల్లి నుండి పాలుమలపగానే అనగా 2 నెలల వయస్సులో రైతాంగానికి ఒక నిర్ణీత ధరకు ఇచ్చి మరల 8 నెలల వయస్సులో గన్నవరం బేకన్ ఫ్యాక్టరీకి అమ్మేలాగున ఆలోచించబడుతున్నది. ఈ విషయము చాలా మందికి అనుకూలంగా ఉన్నట్లు తెలియగొనబడినది. గన్నవరం బేకన్ ఫ్యాక్టరీ యొక్క పురోభివృద్ధి అది విక్రయము చేసే సీమ పంది మాంసము మీద ఆధారపడియున్నదన్న విషయము చేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఈ విషయములో ఇంకా అనేక ఇబ్బందులు ఎదురుకొంటున్నప్పటికి ప్రస్తుతము పరిస్థితి కొంచెము మేలుగా వుంది. సగటున దినమునకు 10, 15 సీమ పందులు వధించబడుచున్నవి. గన్నవరము సీమ పందుల ఫ్యాక్టరీ పూర్తి స్థాయికి అందుకొనే లోపున, ఫ్యాక్టరీ ఆర్థిక స్థోమత పెంచుటకుగాను, గొఱ్ఱె మాంసము సరఫరా చేయుటకు ప్రయోగాత్మకముగా నిర్ణయించబడినది.

1971-72 లోని పని వివరములు

(1) వధింపబడిన సీమ పందుల సంఖ్య	....	1,918
(2) వధింపబడిన సీమ పందుల ఖరీదు	....	రూ. 4,19,844
(3) తయారు చేబడిన సీమ పంది మాంసపు బరువు (కేజీలు)		85,674
(4) అమ్మబడిన సీమ పంది మాంసపు ఖరీదు	....	రూ. 4,85,345

మృతపశు వినియోగ కేంద్రము-కేసరపల్లి (కృష్ణా జిల్లా) :—ఇది ప్రభుత్వానికి, రైతాంగానికి లాభసాటి అయిన సంస్థ. ఎందుచేతనగా ఇది వ్యర్థము నుండి అర్థము తీయును. 1971-72 సంవత్సరములో హైదరాబాదు వద్దనున్న ఉప్పల్ చర్మము తీయు కేంద్రమును, ఖాదీ గ్రామోద్యోగ సంస్థ నుండి పశు సంవర్ధక శాఖకు బంటనగరాల ఉపయోగార్థము బదిలీ చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడినవి. ఇది జనవరి 1972-73 లో సఫలీకృతము కాగలదు.

1971–72 లో జరుపబడిన కార్యకలాపముల వివరములు

వరుస సంఖ్య	వివరములు	మొత్తము	ఖరీదు
			రూ. పై.
1.	శుద్ధి చేయబడిన చర్మములు ...	874	8,264.00
2.	శుద్ధి చేయబడిన మాసంపు పొడి ...	1,03,545 (కేజీలు)	98,190.50
3.	శుద్ధి చేయబడిన యెముకల పొడి ...	1.15,479,50 (కేజీలు)	98,228.35
4	శుద్ధి చేయబడిన క్రొవ్వు ...	4,022 (కేజీలు)	14,077.00
5.	కుక్క బిస్కట్లు	12.050 (కేజీలు)	5,268.00
6.	పిరిగిన కొమ్ములు	200 (కేజీలు)	100.00
		మొత్తం ఖరీదు...	2,19,119.85

ఈ కేంద్రములో తయారు కాబడే కుక్కల బిస్కట్లు చాలా మంది కుక్కల యజమానులచే కొనబడుచున్నవి. మృత పశు వినియోగ కేంద్రాలు ఇంకా ఎన్నియో రాష్ట్రములో తెరచుటకు అవకాశములున్నవి.

కోళ్ళ అభివృద్ధి మరియు మార్కెటింగ్ :— పెరటి కోళ్ళ పెంపకముగా బయలుదేరి ఒక భారీ పారిశ్రామిక సంస్థగా మారి అతిత్వరితగతిని అభివృద్ధి చెందిన విగభాములలో ఒకటి కోళ్ళ పరిశ్రమ. పెద్ద పెద్ద కోళ్ళ క్షేత్రములు జంట నగర పరిసర ప్రాంతములోనే గాక పట్టణ ప్రాంతములలోను, ఆయా ప్రాంతముల అవసరములకు అనుగుణ్యముగా పెలయుచున్నవి. కోళ్ళ పరిశ్రమ ప్రతివారికి అందుబాటులోనుండి వారి ఆర్థిక స్థోమత అభివృద్ధి చేయగలదన్న విషయము నిర్వివాదాంశము. ఏ జాతికి చెందినవారైనను; ఏ వృత్తి అవలంభించినవారైనను రైతుకూలీలు మొదలగువారంతా ఈ పరిశ్రమ చేపట్టవచ్చును. ఈ పరిశ్రమ కొంతవరకు నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించినది.

ప్రభుత్వ యాజమాన్యమున కోళ్ళ క్షేత్రములు, తెల్ల లెగ్ హార్న్, రోడ్ ఆయిలెండ్ రెడ్, ఆస్ట్రలార్ప్స్ జాతులతో కోళ్ల పరిశ్రమ చేపట్టదలచినవారికి పొదుగు గ్రుడ్లు సరఫరాచేయు నిమిత్తము నడపబడుచున్నవి. అవి ప్రదర్శన,

శిక్షణా కేంద్రములుగా కూడా పనిచేయుచున్నవి. అధిక ఉత్పత్తికి దోహదము కాగల సంకరజాతులు రూపొందింపబడుచున్నవి. రాష్ట్రములో ఈ క్రింది కోళ్ళ సంస్థలు పని చేయుచున్నవి :

1.	ప్రాంతీయ కోళ్ళ ప్రదర్శన, పరిశోధనా క్షేత్రములు	....	6
2.	కోళ్ళ పరిశోధనా సంస్థ	....	1
3.	జిల్లా కోళ్ళ ఉత్పత్తి క్షేత్రములు	....	8
4.	సాంద్ర కోళ్ళ అభివృద్ధి పథకములు	....	7

ప్రాంతీయ కోళ్ళ ప్రదర్శన, పరిశోధనా క్షేత్రములలో 1500 మొదలు 2000 వరకు గ్రుడ్లుపెట్టు పెట్టలు వుంచబడుచున్నవి. 20 మొదలు 80 వేల గ్రుడ్లు పొదగగల యంత్రములుకూడా వుంచబడినవి. మిగతా క్షేత్రములలో 1000 పెట్టలు 5,000 నుండి, 10,000 గ్రుడ్లు పొదగగల యంత్రములు వుంచబడినవి. జిల్లా కేంద్రములలో 150 మొదలు, 500 పెట్టలు వుంచబడినవి. రాష్ట్రములోని 7 సాంద్ర కోళ్ళ అభివృద్ధి పథకములక్రింద రాష్ట్ర ప్రధాన కేంద్రములలో 7 ప్రధాన వ్యాపార కేంద్రములతోపాటు 18 వ్యాపార ఉప కేంద్రములు పనిచేయుచున్నవి. ఈ కేంద్రములు ప్రయివేటు రంగములోని కోళ్ళ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి ఇతోధికముగా సహాయపడుచున్నవి. ఈ పథకము ద్వారా కోళ్ళపిల్లల పరఫరా, గ్రుడ్లు కొనుగోలు, అమ్మకము, కోళ్ళ దాణా, కోడి మాంసము, కోళ్ళ క్షేత్రములు నడుపులలో సాంకేతిక సహాయము అందజేయబడుచున్నవి. "ఆప్లయిడ్ న్యూట్రిషన్ ప్రోగ్రాము" క్రింద "యూనిసెఫ్" వారి సహాయముతో రాష్ట్రములోని 12 జిల్లాలలో 23 బ్లాకులలో ఈ కార్యక్రమము సాగించబడుచున్నది. ఈ పథకము ఒక నిర్దిష్ట ధ్యేయముతో గ్రామస్థాయిని, కోళ్ళ పథకములు అమలుపరచి గ్రామస్థులకు ఆరోగ్యము కలిగి పుష్టి చేకూర్చేలాగున గ్రుడ్లు దినసరిగా వాడు అలవాటు చేయుట యే ముఖ్యాంశము. మహిళామండలులు, యువజన సంఘములు ఈ పథకములో పాల్గొనుటకు ప్రోత్సాహము చేయబడినవి.

కోళ్ళను అంటువ్యాధులనుండి కాపాడుటకు పశువైద్యశాలలద్వారానూ, ప్రత్యేక నిబ్బందిచ్చారాను, కొక్కెర తెగులుకు, కోళ్ళ మశూచికమునకు టీకాలు వేయబడుచున్నవి. ఈ చర్యలవలన చాలావరకు కోళ్ళ వ్యాధులు తగ్గినవి.

ఇంకనూ కోళ్ళ పరిశ్రమలో ఎంతో పాధించవలసియున్నది. గ్రుడ్లే ప్రతి వారికి అందుబాటులోనున్న మాంసకృత్తులు విరివిగాగల ఆహారము. జాతీయ స్థాయిని ప్రజలు ఆరోగ్యము కాపాడుకోగలిగినంతగా గ్రుడ్లు ఉత్పత్తి చేయబడుట లేదు. అందుచే ఈ పరిశ్రమకు మంచి భవిష్యత్తు కలదు.

పరిపంచ ఆహార సంస్థ–కోళ్ళదాణా ప్రాజెక్టు 858.

1. 1972 మార్చి 31 వరకు విదేశములనుండి
దిగుమతి చేసుకొన్న దాణా గింజలు. 22267.220
(మెట్రిక్ టన్నులు)

2. 1972 మార్చి 31 వరకు విదేశములనుండి దిగుమతి చేసుకొన్న దాణాగింజల ఖరీదు. .... రూ. పైలు. 7,93,530-50

3. 1972 మార్చి 31 వరకు ఉపయోగించుకొన్న కోళ్ళ దాణా గింజలు. .... 2289. మె.ట.

4. పంపిణీ చేయబడ్డ కోళ్ళ దాణా .... 6,585.161 (మెట్రిక్ టన్నులు)

5. కోళ్ళదాణా అమ్మగా ఉన్నమైన సాముదాయక నిధి. .... రూ. 5,19,542-20 పైలు

6. సాముదాయక నిధినుండి మరల కోళ్ల అభివృద్ధికి ఉపయోగించిన సొమ్ము. .... రూ. 2,57,040-10 పైలు

7. లభ్దిపొందిన కోళ్ళ క్షేత్రముల సంఖ్య 210

8. కోళ్ళ వ్యాపార కేంద్రములద్వారా జరిగిన వ్యాపార వివరములు :

1.	పుట్టుకొచ్చిన గ్రుడ్లు.	....	14,27,939
2.	అమ్మబడిన గ్రుడ్లు.	....	5,58,837
3.	ఉత్పత్తికాబడిన పిల్లల సంఖ్య.	....	2,94,936
4.	అమ్మిన కోళ్ళు.	....	76,536

పాడి పశువుల కొనుగోలుకు మరియు కోళ్ళ క్షేత్రముల స్థాపనకు బ్యాంకుల ఋణసౌకర్యాలు :—రాష్ట్రములో చాలా మంది రైతులు ఈ సదవకాశాన్ని వినియోగించుకుని అనేక పాడి క్షేత్రములు కోళ్ళ క్షేత్రములు స్థాపించారు. ఇంకా విరివిగా ప్రజలుఈ సదవకాశమును వినియోగించుకుని పాడి కేంద్రములు, కోళ్ళ పెంపక కేంద్రములు ఏర్పరచుకొని వారి ఆర్థిక స్థోమత పెంపుచేసుకోవలసిందిగా కోరబడుచున్నది.

ఋణసౌకర్యాల వివరాలు

క్షేత్రములు	అప్పుమంజూరుకై పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులు	మంజూరుకై సిఫారసు చేయబడిన దరఖాస్తులు	మొత్తం రూ
పాడి క్షేత్రాల స్థాపనకు	20	19	8,95,695
కోళ్ళఫారముల స్థాపనకు	19	19	10,65,700

పశు ఆరోగ్యపు చర్యలు:—పశు అభివృద్ధి, తద్వారా పాల అధికోత్పత్తి కార్యక్రమము ధ్యేయముమేరకు సఫలీకృతము కావలెనంటే అందుకుఅనువుగా పశువుల ఆరోగ్యము కాపాడే సక్రమమైన చర్యలు తీసుకొనకపోతే పథకములు ఖర్చు ప్రదము కానేరవు. అందులకే పశువులలో, గొర్రెలలో, కోళ్ళలోవచ్చు వివిధ అంటువ్యాధులు నిరోధకములో వుపయోగపడే టీకాలమందులు తయారుచేసే

లాగున హైదరాబాదులోని "వెటర్నరీ బయాలాజికల్ రిసెర్చి సంస్థ" పటిష్టము చేయబడినది. విజయవాడలోని "పశు ఆరోగ్య కేంద్రము" ఆ ప్రాంతపు పశురోగ నిర్ధారణ సమస్యలు పరిశోధించుటకుగాను, మరింత పటిష్టము చేయుటకు చర్యలు గైకొనబడినవి.

వెటర్నరీ బయాలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూటు:—1947 వ సంవత్సరములో చిన్న స్థాయిలో మొదలు పెట్టబడిన ఈ సంస్థ ఈ నాడు అతిపెద్దదై స్వయం సమృద్ధి సాధించుటయేగాక, ఇతర రాష్ట్రములకుకూడా "వాక్సీనులు" సరఫరా చేసే పరిస్థితికి పచ్చినది. 1971-1972 సంవత్సరములో రాష్ట్ర అవసరములను తీరుస్తూ,సుమారు 2.51 లక్షల రూపాయల ఖరీదుగల "వాక్సీనులను" ఉత్తర ప్రదేశ్, బెంగాల్, బీహార్, మహారాష్ట్రములకు అందజేయబడింది. ధనాభావంచే ఈ సంస్థ ముందుకు పెద్దగా సాగిపోవడానికి వీలులేకుండా వుంది. ముసరవ్యాధి, టీకాలమందు మన రాష్ట్రమునకు సరిపోయేటంత మనమే తయారు చేసుకొంటున్నాము. ఇదివరలోవలె బయటినుంచి కొనుటలేదు. వివిధరకముల టీకాల మందుల తయారీ గత మూడు సంవత్సరములుగా ఎట్లు అభివృద్ధి చెందినది ఈ క్రింది పట్టికలో ఇదహరించబడినది.

వరుస సంఖ్య	వాక్సీన్ పేరు	తయారు కాబడిన మందులు లక్షల మోతాదులలో		
		1969-70	1970-71	1971-72
1.	ముసరవ్యాధి మందు	1.18	31.80	55.42
2.	గొంతువాపు మందు	57.54	58.23	71,64
3.	జబ్బవాపు మందు	24.00	24.60	31.65
4.	కోళ్ళ కలరామందు	0.19	0.10	0.33
5.	గొర్రెల వ్యాధిమందు	23.37	27.27	19.08
6.	కోళ్ళలో కొక్కెరతెగులు (చిన్న పిల్లలకు)	3.57	3.74	7.18
7.	కోళ్ళలో కొక్కెర తెగులు	130.29	142.60	162.00
8.	కోళ్ళ మశూచి	10.12	10.36	13.76
9.	పిచ్చికుక్క కాటుమందు	—	—	430 M L

పిచ్చికుక్క కాటుకు ఇచ్చే వాక్సీను మనము ఇంతవరకు కేంద్ర సంస్థల నుండి కొనుక్కొంటున్నాము. మొట్టమొదటిసారిగా 1971-72 లో ఆవాక్సీను వెటర్నరీ బయాలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో తయారుచేయబడి "కసౌలీ" వంస్థవారిచే పరీక్ష చేయబడి అమందుశక్తి నిరూపించబడినది. ఇకముందు పిచ్చికుక్క కాటుమందు మన రాష్ట్రములో తయారుకావచ్చును.

మరొక్క గమనించదగిన విషయం ఏమంటే ఆఫ్రికా భారత స్థాయిని ప్రాంతీయ పరిశోధనలకు ఏర్పరచిన "సోటి గాళ్ళు" "కాలి గాళ్ళు" పరిశోధన సంస్థ ఇది వెటర్నరీ బయలాజికల్ రిసెర్చ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆవరణలో ఏర్పరచ బడింది. ఈ సంస్థ మైసూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములలోవచ్చే "గాలి కుంటు వ్యాధికి" కారణ భూతమైన వివిధ రకములు "వైరస్" ను తెలుసుకొంటుంది. దానినిబట్టి ఆ వ్యాధి నిరోధమునకు "వాక్సిను" తయారుచేయుటకు వీలవుతుంది. అనతి కాలములో ఈ సంస్థలో జరిపిన ప్రయోగములను పురస్కరించుకొని, రాష్ట్ర రైతాంగానికి అందరికి సకాలములో అందుబాటులో వుండే లాగున వాక్సిన్ తయారు చేయబడుతుంది. ఈ వాక్సిన్ "సోటి గాళ్ళు . కాలి గాళ్ళు" పశువులలో రాకుండా నివారించుటకు వరప్రసాదిని లాంటిదని వేరుగా చెప్ప నక్కరలేదు ప్రయివేటు రంగంలోకూడా ఈ వాక్సిను రైతాంగానికి అందజేసి అదుకోవాలని కొన్ని మందుల సంస్థలు కృషిసల్పుతున్నాయి 1971-72 లో ఈ సంస్థ ఉన్నతస్థాయికి తేబడినది. గొర్రెల వ్యాధి (Enterotoxaemia నిరోధమునకు ఇతోధికముగా మందు తయారుకాబడుతోంది. దేశములోమన్న రాష్ట్రములన్నిటికన్నా మిన్నగా ఈ మందు మన రాష్ట్రములో తయారు చేయ బడుతోంది.

ముసరవ్యాధి నిర్మూలన పథకము క్రింద అనంతపురం జిల్లాలో విజిలెన్స్ యూనిట్ చెక్ పోస్టులు 1971-72 లో పెట్టబడినవి. ముసరవ్యాధి ఆరికట్టుటకు ఒంగోలులోను, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోను సంచార పశువైద్య స్క్వాడ్ (Squad) ఏర్పాటు చేయబడినది. వైన ఉపరించినవినిగాక, నిజామాబాద్. ఒంగోలులో రెండు వ్యాధి నిర్ధారక శాలలు (Clinical Laboratories) ఏర్పరచ బడినవి. 1970-71 లో ఏర్పరచిన జలగరోగ నివారణ పథకము నల్గొండ జిల్లాలోని, ముఖ్యముగా నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలువ ఆయకట్టుదారులకు ఎంతగానో సహాయపడుతోంది. కొద్ది సంవత్సరములలో ఈ వ్యాధి అదుపులోనికి వచ్చునను ఆశాభావం కలుగుచున్నది. జలగరోగ నివారణ పథకము గుంటూరు, కృష్ణా మరియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో అమలుపరచుటకు ఎంతేని ఆవశ్యకత గలదు. ఎందుచేతనంటే ఆ ప్రాంతములోకూడా 50 శాతము పశువులు ఈ వ్యాధికి గురియగుచున్నట్లు కనుగొనబడినది. ఈ పథకములకుగాను, ఏటేటా ₹. 6 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ముందుకు పోవటానికి రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులు అడ్డువడుతున్నాయి. రానున్న సంవత్సరములలో దీనికి ప్రాధాన్యత యివ్వబడుతుంది. అయినప్పటికి ఆయా జిల్లాలలో జలగరోగ నివారణ మందులు విరివిగా పశువుల ఆస్పత్రులలో వుంచబడుతున్నాయి.

1972-73 సంవత్సరములో పొంచంపాడు ఆయకట్టు ప్రాంతములో జలగ రోగ వ్యాధి నిర్మూలనకు, ప్రణాళికా కేటాయింపునుండి 1.5 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయబడుతుంది. అదే విధముగా పాడురోగ (Surra) నివారణకు అవసరమైన మందులు ఇంగ్లండు నుండి దిగుమతి చేయడమైనది ప్రతియేటా మందులు దిగుమతి చేసుకొనుటకు నిశ్చయించడమైనది రాష్ట్రములో ప్రస్తుతము ₹ 100 వివిధ రకముల పశువైద్యశాలలు కలవు. పెద్దతరహా వైద్యశాలలు లేవు.

వేసుకుంచే ప్రతి 20,000 పశుగణములకు ఒక పశువుల డాక్టరు కలదు. అన్ని రకముల పశువైద్యశాలలు కలిపి లెక్కవేస్తే ప్రతిని లేక 10 వేల పశుగణముల జనాభాకు ఒక పశువుల ఆస్పత్రిలేదు.

1969-70 సంవత్సరములో 21 O. Y. V. D. లు, తెరువబడినవి. అదే విధముగా 1970-71 సంవత్సరములోకూడా 32 O. Y. V. D. లు. 18 చిన్న తరహా పశువైద్యశాలలు, 15 గ్రామీణ పశువైద్యశాలలు రాష్ట్రమిలో తెరువ బడినవి. 1971-72 లో అదే విధముగా కొన్ని పశువైద్యశాలలు తెరువబడెనని ఆశించినప్పటికి, ధనాభావముచే సాధ్యపడలేదు.

పశు సంవర్ధకశాఖ శిక్షణా కార్యక్రమములు:—"స్కూల్ ఆఫ్ యానిమల్ ప్రొడక్షన్స్," మండపేటలో రాష్ట్రస్థాయిలో పశువైద్య పట్టభద్రులకు కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి పశువులలో గొడ్డు మోతుతనము పరీక్ష మొదలగు వివిధ కార్యక్రమములో శిక్షణ గరపబడుచున్నది. వెటర్నరీ లైవ్ స్టాక్ ఇన్స్పెక్టర్లకు ప్రాంతీయ పద్ధతిపై హైదరాబాదు, కంకిపాడు, నంద్యాలలో శిక్షణ ఇవ్వబడు చున్నది. మిగతా కార్యక్రమములు చురుకుగా సాగిపోవుచున్నవి.

1971-72 సంవత్సరములో అమలుపరచిన శిక్షణా పథకములు.

1.	మండపేట, స్కూల్ ఆఫ్ యానిమల్ ప్రొడక్షన్స్‌లో 9 మాసముల పోస్ట్‌గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులో శిక్షణ పొందినవారు	...	2
2.	మండపేటలోనే కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి పద్ధతులు, మొదలగు వానిలో 9 వార ములు శిక్షణ పొందిన పశువైద్యులు	...	77
3.	హైదరాబాదు, కంకిపాడు, నంద్యాల ప్రాంతీయ కేంద్రములలో కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి పద్ధతులపై ఒక నెల శిక్షణ పొందినవారు	...	141
	వెటర్నరీ లైవ్ స్టాక్ ఇన్స్పెక్టర్లు	49	
	వెటర్నరీ కాంపౌండర్లు ...	88	
	స్టాక్ మెన్ ...	4	
		141	
4.	ఇజత్‌నగర్‌లోని భారతీయ పశుపరిశోధనా సంస్థలో వివిధ రకముల కోర్సులలో తమ స్వంత ఖర్చుపై చదువుటకు పంపబడిన వైద్యులు	....	7
	National Diploma in preventive Veterinary Medicine ..	2	

National Diploma in Animal Genetics ..	—	
National Diploma in Poultry Husbandry ..	3	
Biological Products ..	1	
	7	

5. స్వంతఖర్చుపై M.V.Sc., P.H.D చదువులకు భారతదేశములోని ఇతర కాలేజీలకు వెళ్ళిన పశు వైద్యులు.	....	5
6. తమ స్వంత ఖర్చుపై ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయమునకు M.V.Sc. చదువుటకు వెళ్ళిన పశు వైద్యులు	....	5
7. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో B V Sc. కోర్సు చదువుటకు పంపబడిన వెటరినరీ లైవ్ స్టాక్ ఇన్స్పెక్టర్లు	....	—
8. హైదరాబాదులోని స్టాక్ మెన్ శిక్షణా కేంద్రమునకు పంపబడిన వెటర్నరీ కాంపౌండర్లు.	....	60
9. మండపేటలోని స్కూల్ ఆఫ్ యానిమల్ రిప్రొడక్షన్‌నందు 15 రోజుల రిఫ్రెషర్ కోర్సు శిక్షణ పొందిన గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లు.	...	—
10. పెనుకొండ (అనంతపురం జిల్లా) గొఱ్ఱెల క్షేత్రములో 14 రోజులపాటు గొఱ్ఱెల పశుసంవర్ధకములో శిక్షణ పొందిన పశు వైద్యులు	....	—
11. విదేశములలో శిక్షణ పొందిన ఆఫీసర్లు.	....	2
12. విదేశములలో సెమినార్సులో పాల్గొని స్టడీ టూర్ చేసిన ఆఫీసర్లు.	....	1
13. గన్నవరములో సీమపందుల పోషణ మరియు పోర్క్ కెక్నాలజీలో శిక్షణ పొందినవారు.	....	45

Veterinary Assistant Surgeons	26	
Veterinary Compounders	18	
Private Breeder ..	1	
	45	

భారత వ్యవసాయ పరిశోధనా కౌన్సిల్ వారు సీనియర్ వెటర్నరీ సైన్స్ ప్లాక్ ఇన్ స్పెక్టర్లకు 3 సంవత్సరములలో కుదిరించబడిన B.V.Sc. డిగ్రీకోర్సు వడుపులకు వారి ఆమోదము తెల్పియున్నాము. చాలా కాలముగా ఆందోళన జరుగుతున్న ఈ విషయము పరిష్కారమైనందును చాలా సంతోషము. బహుశః ఈ కోర్సు 1972-73 లో ప్రారంభింపబడును.

రాయలసీమ అభివృద్ధి కార్యక్రమము :—రాయలసీమ అభివృద్ధి ప్రత్యేక నిధులనుండి పశు సంవర్ధకశాఖకు 11.01 లక్షల రూపాయలు ఇవ్వబడినవి. అందులో 2.027 లక్షల రూపాయలు వ్యయముగల క్రొత్త పథకములు మంజూరు చేయబడలేదు. అనగా 8.983 లక్షలకే ఖర్చు పరిమితము చేయబడినది. ఇదిగాక 1970-71 లో ఖర్చుకాక మిగిలిపోయిన 1.615 లక్షల రూపాయలు కూడా 1971-72లో ఖర్చు చేయుటకు కేటాయించబడినది. ఈ పొమ్ముతో ఈ క్రింద ఉదహరించబడిన పథకములు చేపట్టబడినవి :

1. రాయలసీమలోని పశు వైద్యశాలలు వైశాంగానికి మరింతగా ఉపయోగపడేటట్లు మైక్రోస్కోపులు, రెఫ్రిజిరేటర్లు, క్రెవిస్‌లు, మందులు ఇవ్వబడినవి.

2. కర్నూలు, చిత్తూరు, అనంతపూర్, రోగ నిర్ణయశాలలు మరింతగా పటిష్ఠము చేయబడినవి.

3. గ్రామీణ పశుగణాభివృద్ధి దృష్టిలో మంచుకొని, గొఱ్ఱె పొదేళ్ళు, కోళ్ళు, సీమ పందులు, లంబాడీ తండాలకు ఆలోతులు పంచిపెట్ట బడినవి.

4. పశు క్షేత్రములు, సెమన్ బ్యాంకులు పటిష్ఠము చేయబడినవి.

5. మార్కాపురం, గిద్దలూరు పశువుల ఆస్పత్రుల భవన నిర్మాణములు చేయబడెను.

6. కర్నూలు జిల్లా కోయిలకుంట్లలో 10 ఉప కేంద్రములతో ఒక కీలక గ్రామ కేంద్రము ఏర్పాటు చేయబడినది.

7. రూ. 44,000ల ఖర్చుతో చిత్తూరు, కడప జిల్లాలకు సంచార పశు వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఇవి స్థానిక వైశాంగానికి వైద్య సరుపాయములు కలుగజేయుటయేగాక, వ్యాధి నిరోధక టీకాలు సశాలములో రైతుల ఇంటివద్దనే చేయుటకు వీలువడును.

తెలంగాణా ప్రాంతీయాభివృద్ధి కార్యక్రమము :—తెలంగాణా అభివృద్ధి విషయములో 1971-72 సంవత్సరము ఒక ముఖ్య ఘట్టముగా తీసుకోవాలి. తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘమువారు అతి ఉదారతతో కేటాయించిన 7.005 లక్షల రూపాయలతో వరంగల్‌లో ఒక సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి పథకము, కరీంనగర్‌లో ఒక మిశ్రమ దాణా ఫ్యాక్టరీ స్థాపనకు పునాదులు వేయబడినవి. సకాలములో పథకములు మంజూరు కాకపోవుటచే అనుకున్న మేరకు సొమ్ము ఖర్చుచేయబడలేదు. ఈ రెండు సంస్థలు 1972-73 నాటికి పనిచేయ ప్రారంభిస్తాయి. మిగతా పథకములు అనుకున్న మేరకు పురోగమిస్తున్నాయి.

ఆయకట్టు ప్రాంతాభివృద్ధి :—ఈ పద్దుక్రింద కొత్త పథకములేమియు చేపట్టనప్పటికీ, లోగడ మంజూరు కాబడిన పథకములు మరికొంత ప్రగతిని సాధించినవి, అందులో ముఖ్యమైనవి :

1. శ్రీకాకుళం, నంద్యాల సెమెన్ (seman) బ్యాంకులు పటిష్టము చేయబడినవి.

2. సాలూరు, ఆముదాలవలస, జగ్గయ్యపేట, నంద్యాల, రుద్రూర్, మెట్‌పల్లి, మిర్యాలగూడ, కోదాడ, నర్సాపూర్ కీలక గ్రామ కేంద్రములు మామూలుగా నడుపబడినవి.

3. నల్గొండ జిల్లాలోని కంపాసాగర్, పశుక్షేత్రము పటిష్టము చేయ బడినది.

4. నల్గొండ జిల్లాలోని కొండ్రుపోల్ పశువుల ఆసుపత్రి మామూలుగా నడుపబడినది.

గిరిజనాభివృద్ధి కార్యక్రమము :—1970-71 సంవత్సరములో మంజూరు కాబడిన 12 గ్రామీణ పశువైద్యశాలలు 5 చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలు 1971-72 లో కూడా నడుపబడినవి. ఇనికాక మరో 5 చిన్నతరహా పశు వైద్యశాలలు, 6 గ్రామీణ పశువైద్యశాలలు ఈ దిగువ ప్రాంతములలో తెరుపబడినవి.

5. చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలు :

1. పాడేరు (అచ్చంపేట తాలూకా-మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా)
2. ముత్తనూర్ (ఉట్నూర్ బ్లాక్-ఆదిలాబాద్ జిల్లా)
3. కేరమేరి (వాంకిడి బ్లాక్-ఆదిలాబాద్ జిల్లా)
4. కొత్తగూడెం (వర్ధంపేట తాలూకా-వరంగల్ జిల్లా)
5. అశ్వాపురం (బోర్గంపాడ్ బ్లాక్-ఖమ్మం జిల్లా)

6 గ్రామీణ పశువైద్యశాలలు :

1. నార్లపూర్ (ములుగు తాలూకా-వరంగల్ జిల్లా)
2. లింగాల (అచ్చంపేట తాలూకా-మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా)
3. నార్నూర్ (ఉట్నూరు బ్లాక్-ఆదిలాబాద్ జిల్లా)
4. ఇంధని (వాంకిడి బ్లాక్-ఆదిలాబాద్ జిల్లా)
5. మాధారం (యెల్లందు బ్లాక్-ఖమ్మం జిల్లా)
6. ఆల్లపల్లి (ఇద్దమల్లి బ్లాక్-ఖమ్మం జిల్లా)

పై వైద్యశాలల మీద 1971-72 సంవత్సరములో రూ. 1,95,400 లు ఖర్చు అయినది.

సన్నకారు, చిన్నతరహా రైతాంగము యొక్క అభివృద్ధి :— బలహీన వర్గాలు, వెనుకబడిన జాతులు, సన్నకారు, చిన్నతరహా రైతాంగము, రైతు కూలీల పరిస్థితి మెరుగుపడితేనేగాని ప్రజా సంక్షేమ రాజ్యము నిర్మించజాలమని ధ్యేయముగా పెట్టుకొన్న మన రాష్ట్రములో ఆ కార్యక్రమమునకు దోహదపడే పథకములెన్నో అమలుపరచినాము. వారి ఆర్థికపురోభివృద్ధి పశు, కోళ్ళ పథకములమీదనే ఆధారపడియున్నదన్న విషయము వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. అందుగాను సరియైన వనరులు కల్పించి ఆర్థికముగా తోడ్పడితేనేగాని, వారి పురోభివృద్ధి ముందుకు పోజాలదు. చిన్నతరహా, సన్నకారు రైతులు, రైతు కూలీల అభివృద్ధికిగాను, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, కడప, నల్గొండ జిల్లాలు ఎన్నుకొనడమైనది.

కడప జిల్లాలో పాడి పశువులను సరఫరా చేసేందుకుగాను, 169 మంది రైతాంగము ఎన్నుకొనబడినారు. చిన్నతరహా రైతాంగానికి 7 మందికి బోర్డుటూరు సిండికేటు బ్యాంకు ప్రతి ఒక్కరికి రూ. 1,000 లు చొప్పున అప్పు ఇవ్వడమైనది సిద్దౌట్ తాలూకా ఉత్తర రాపూర్‌లోని 52 చిన్నతరహా రైతాంగానికి 16 గొఱ్ఱెలు, ఒక పోతేలు, 8 గొఱ్ఱె పిల్లలు ఇవ్వడమైనది. ఈ 52 మందికి కడప సహకార సెంట్రల్ బ్యాంకువారు ప్రతి ఒక్కరికి రూ. 1,400 చొప్పున అప్పు ఇవ్వడమైనది.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని చిన్నతరహా అభివృద్ధి సంఘముచే 12 సమితులలో పాడి గేదెలు, వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చు ఎద్దులు, కోళ్ళు, మరియు గొఱ్ఱెలు ఇచ్చుటకుగాను నిర్ణయించబడినది. పాడి పరిశ్రమకు 50 గ్రామములలో 498 మందికి ఆధారము లభించేలాగుననూ, 9 గ్రామములలో 407 మంది కోళ్ళ పరిశ్రమలో పాల్గొను విధమునను, 40 గ్రామములలో 384 మంది గొఱ్ఱెల అభివృద్ధిలో పాల్గొనునట్లునూ, 69 గ్రామములలో 1,600 మందికి వ్యవసాయ మునకు ఎద్దులు లభించే లాగునను, ఏర్పాట్లు చేయడమైనది. ఇవేగాక, చిన్న తరహా రైతుల అభివృద్ధి సంఘము చాలా మందికి. విజయనగరం, శ్రీకాకుళం కేంద్ర సహకార బ్యాంకులద్వారా పాడి పశువులు, వ్యవసాయమునకు పనికి వచ్చు ఎద్దులు కొనుక్కొనగలందులకు అప్పులు లభించేలాగున ఏర్పాట్లు చేయ బడుచున్నవి.

నల్గొండ జిల్లాలో చిన్నతరహా రైతుల అభివృద్ధి కార్యక్రమము నల్గొండ, సూర్యాపేట, రామన్నపేట తాలూకాలకు పరిమితమైయున్నది. ఇప్పటివరకు పెట్టుకొన్న ధ్యేయము, సాధించినది ఈ క్రింది పొందువరచడమైనది :

విషయము	ధ్యేయము	సాధించినది
పాడి పశువులు	500	190
కోళ్ళ యూనిట్లు	150	4
గొఱ్ఱెల యూనిట్లు	350	151

సన్నకారు రైతులు, రైతుకూలీల అభివృద్ధి పథకముల అమలుకు విశాఖపట్నం, నల్గొండ జిల్లాలు ఎన్నుకొనడమైనది. ఈ కార్యక్రమము క్రింద పెందుర్తి పంచాయితీ సమితిలో విజయనగరం సహకార కేంద్ర బ్యాంకువారు 26 మందికి రూ. 3,700 పాడి పశువులు కొనుక్కునే నిమిత్తం అప్పుగా పంచి పెట్టినారు.

నల్గొండ జిల్లాలో కెనారా బ్యాంకు, సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, కేంద్ర సహకార బ్యాంకు, భువనగిరి అంతా కలిసి పాడి పశువులు కొనుక్కునే నిమిత్తము రూ. 99,685 లు అప్పులుగా ఇచ్చిది.

పైన వివరించిన విషయములు ఒకసారి సింహావలోకనముచేస్తే సాధించిన ప్రగతి ద్యోతకమపడమేగాక, ఇంకా సాధించవలసినది చాలా వున్నట్లుగా తెలిసి పోతుంది. ధనాభావము మనను బాధిస్తోంది. అయినప్పటికీ మన రైతాంగము యొక్క సహాయ సహకారములతో ముందుకు పోతున్నాము. ప్రస్తుత సమస్య లేమైనప్పటికి, అనతికాలములో మన ధ్యేయము అందుకొనగలమని ఆశిద్దాం.

POLICY NOTE ON THE ANIMAL HUSBANDRY DEMAND FOR THE YEAR 1972-73

Budget Estimates for the year 1972-73 provide for an expenditure of Rs. 4,45,59,400 for the Department of Animal Husbandry.

Andhra Pradesh continues to retain the significant place it has achieved in the Indian Union under Animal Husbandry sector due to the progress achieved under different Livestock Development Projects with the active co-operation and participation of the farmers.

Being predominantly an agricultural State, cattle are playing a prominent role in the socio-economic and cultural life of the people. The State is third in rank with respect to bovine population. When cattle and buffalo population is considered separately Andhra Pradesh stands 7th and 2nd respectively among the States (1966 census) while it stands next only to Rajasthan regarding sheep population possessing 80.44 lakhs comprising of both mutton and woolly type of sheep. We have the highest poultry population in the country totalling 147.15 lakhs. The estimated capital value of various Livestock and Poultry in the State is about Rs. 700 crores and the value of dairy and other Livestock and Poultry products is estimated at Rs. 335.59 crores.

The activities of Animal Husbandry Department have been oriented towards 'increased production' and economic uplift of the farmers particularly the weaker sections with particular emphasis on milk output to make "white revolution" a reality.

Cattle Development:

The two Intensive Cattle Development Blocks, Vijayawada and Hyderabad are steadily progressing and continue to serve the farmers to make a decent living. The cross breeding activity is gaining ground step by step with Holstein Fresian breed in Vijayawada area and Jersey breed in Hyderabad area. The calf crop of both the breeds is on the increase in the respective areas. Steps are being taken to dispose off the Guernsey breed from Visakhapatnam and Srikakulam districts and to introduce Jersey breed. Brown Swiss breed continues to have sway in the East Godavari

district. The farmers have fully understood the benefits of cross breeding which is evident from the fact that the number of cross breed calves is on the increase and that 15,231 calves are born up to 31st March, 1971. A sum of Rs. 87,000 was spent during the year 1971-72 for replacement of the old breeding bulls in all the 13 Centralised Semen Collection Centres in the State with young pedigreed bulls to the extent possible. The Centralised Semen Collection Centre, Rajanagaram has been strengthened with 3 Brown Swiss bulls purchased from Indo-Swiss Project at Munar in Kerala State.

During the year 1971-72 there has been a significant increase in the number of buffalo calves born in the Intensive Cattle Development Block, Vijayawada numbering to 14,359, which is about 27% increase over previous year *i.e.* 1970-71. Likewise there has been an increase in the cross breed calves produced numbering 441 against 405 produced during 1970-71 showing an increase of about 9%. There has been an overall increase in milk production of about 5% during 1971-72 over that of 1970-71. The number of castrations done during the year 1971-72 is also on the increase by 32% which goes a long way in aiding artificial insemination and production of high milk yielding strains and good draught capacity offsprings.

Similarly, there has been a very significant increase in the number of cross bred and Murrah calves in the Intensive Cattle Development Block, Hyderabad registering a percentage of increase of 10% and 5% during the year 1971-72 over that of 1970-71. 922 exotic cross bred calves and 1,452 Murrah calves were born during 1971-72 as against 837 and 1,379 born during 1970-71. Regarding milk production, there has been an increase by about 5% during 1971-72 over that of 1970-71 and that 32,387 litres of milk is being produced in the Intensive Cattle Development Block area per day as against 24,646 litres per day produced during 1970-71. During the year 1971-72 under special telangana development programme an Intensive Cattle Development Block was established at Warangal. The Key Village Centres that were functioning at Ghanpur, Buchannapet, Narasampet and Karimnagar have been merged with the Intensive Cattle

Development Block at Warangal. With the Key Village Centre established at Koilkuntla during 1971-72 there are at present 41 key village centres working in the State.

The State Livestock Farms are functioning for the production of pedigreed stock of breeding bulls while keeping the economy in view. The farms are being reorganised to adopt the system of progeny testing on line with the latest improvements in the breeding programmes. The State Livestock farms have distributed 202 breeding bulls, produced 8,91,627 kgs. of milk and 11,288,196 M.Ts. of fodder grasses.

During the year 1971-72 Progeny testing scheme in Murrah buffaloes has been sanctioned by Government of India at a cost of Rs. 14 lakhs spread over a period of 3 years to be established at the Government Livestock farm, Banavasi and is under implementation during 1972-73.

The Scheme envisages the production and supply of progeny tested Murrah bulls to the various semen banks in the State which will ensure buffalo development on scientific lines for a greater increased milk output in the progeny from year to year. This is a long felt need and I am glad to inform the Hon'ble Members that we have succeeded in bringing this Central Scheme to our State.

By progeny testing is meant, the assessment of the breeding value or the transmitting ability of a bull on the basis of the actual performance of his daughters while comparing their performances in order to assess the value of the bulls as progeny tested bulls. As such it is possible to select the best and then achieve a fairly high rate of genetic gain per year through genetic selection.

The Government Livestock Farm, Chintaladevi with all its stock of Ongole breed of cattle was handed over to Andhra Pradesh Agriculture University for running an All-India Co-ordinated Project of Cattle Development for evolving cross bred cattle suitable to the environment with high milk yield.

A notable feature of the achievement during the year 1971-72 is the receipt of 13 Holstein and 11 Jersey

breed of animals from the Government of India, donated by the Government of Australia, under the Scheme 'For those who have less'. The Holsteins are stationed at Government Dairy Farm, Visakhapatnam while Jerseys are at Cattle-*cum*-Dairy Farm, Mamnoor acting as foundation stock for the production of good quality animals of the respective breeds. The Animal Husbandry Department has also purchased cows and heifers of Brown Swiss breed from Indo-Swiss Project, Munar in Kerala State and are stationed at the Cattle-*cum*-Dairy Farm, Kakinada for raising pure bred stock of Brown Swiss breed to meet the bull requirements of Semen Bank at Rajanagaram of East Godavari district for the intensification of cross breeding work in East Godavari district, since this breed has attained popularity with the farmers. Last year Hon'ble Members were informed of the selection of Andhra Pradesh as one of the States under Operation flood during 1971-72. We have gone a step forward in convincing the Indian Dairy Corporation for the early implementation of Operation flood and effective steps are being taken to bring the scheme into operation by September, 1972. The present operational area of Intensive Cattle Development Block, Vijayawada has been tentatively selected for the implementation of Operation flood and the present Intensive Cattle Development Block will be shifted to the other milk shed areas contiguous with present Intensive Cattle Development Block area so that ultimately all the 4 districts *i.e.*, East Godavari, West Godavari, Krishna and Guntur will be considered for bringing them under the cover of Operation flood. A sum of Rs. 1 crore will be spent for the purpose before June 1974. Indian Dairy Corporation is financing this project on 30% grant and 70% loan basis. In addition to this, an outright grant of Rs. 40 lakhs is being given by Indian Dairy Corporation for the establishment of an Exotic Breed Cattle Farm which is likely to be located at Visakhapatnam in consideration of its environment and readily available facilities. It is also under contemplation to establish a frozen semen bank at Visakhapatnam.

Feed and Fodder :

Feeds : Grains from World Food Programme supply continued during 1971-72 also and the aid is being extended till August, 1972. Steps are being taken to encourage the local farmers to raise grains necessary for making cattle feeds required by our Feed Mixing Plants at Budhavaram and Gudlavalleru in Krishna district and Bhongir in Nalgonda district particularly after the aid ceases. There is a great demand for the premixed feed as the farmers have realised the benefit of a well balanced feed fortified with vitamins and minerals in increasing milk production. With the establishment of Intensive Cattle Development Block at Warangal, the need for supply of premixed feed to the project area is found imminent and a Feed Mixing Plant has been established at Karimnagar during 1971-72 with the funds provided by the Telangana Regional Committee and by the end of 1972-73 the Plant will come into production.

The following figures will speak of the out-turn during 1971-72.

1.	Grains received till 31-3-72 ..	12,479.454 MT.
2.	Cost of the grains received ..	Rs. 3,68,942.9(
3.	Grains utilised till 31-3-72	10,249.880 MT.
4.	Amount generated as counterpart funds 31-3-72 ..	Rs. 21.21 Lakhs.
5.	Generated funds actually utilised till 31-3-72	Rs. 7.83 Lakhs.
6.	Quantity of feeds sold till 31-3-72	32.133.076 MT.
7.	Breeders benefited	19,250

Projects 129 and 348 ;

The counterpart funds generated were ploughed back for strengthening the Feed Mixing Plants to serve the project more efficiently and necessary incentives are extended to the farmers to improve water sources to extend the area under fodder and grain cultivation by supplying pumpsets at subsidised rates supplying superior seed material besides manure for intensifying the production. Major expenditure was made for construction of small feed godowns at central places near about sub-centres in the Intensive Cattle Development Block area, so as to enable dairy farmers to have premixed feed readily available at short distances.

Treatment of infertile cases on a large scale made possible by purchasing drugs from the generated funds.

Fodder Development Programme :

High yielding varieties of fodders both non-leguminous like Hybrid Napier, Para grass and leguminous varieties like lucerne, Berseem, Phillipesara, Sun hemp and cow pea are encouraged. The departmental personnel both in Key villages and Intensive Cattle Development Block Project are working under a targetted programme to raise demonstration plots and assist the farmers in having fodder plots suitable to the area. The farmers are being taught fodder conservation methods like silage making and usage of chaff cutters to economise and prevent wastage of fodders. With a view to find out mineral deficiency in the soil and water, samples from Nalgonda district were got tested by experts on nutrition from National Dairy Research Institute, Bangalore which revealed certain mineral deficiencies which are being made good through cattle feed. It is interesting to observe that with the addition of minerals such as copper and cobalt to the cattle feed and when fed to the Ongole heifers aged about 1½ years, have yielded remarkable results in bringing these heifers to maturity as early as 2 years of age as against 3 to 3½ years normally seen.

The following is the work done during the 1971-72 :

1.	No. of fodder demonstration plots present	1,74,587
2.	No. of improved grass slips supplied	204,56,095
3.	Quantity of fodder seed supplied ..	55,498 Kgs.
4.	Additional area brought under fodder cultivation	36,650.61 acres.
5.	No. of chaff cutters introduced ..	559
6.	No. of fodder trees raised ..	2,31,566
7.	Silo pits dug	46
8.	Manure distributed	6,689.50 Kgs.

Cattle Insurance :

Farmers are requesting for the introduction of cattle insurance a point worth noting which indicates the progress we have achieved in cattle development. Farmers cannot afford to lose their valuable cross bred stock. Here again some insurance companies have come in a liberal way and insured the cows of dairy farmers including weaker sections in Bhongir area.

Sheep Development :

Sheep Development has since gained considerable importance. Telangana and Rayalaseema have a large number of sheep of coarse wooly type whereas in the coastal area the sheep are comparatively sparse with mutton type dominat. Stud rams are being distributed by the three sheep farms at Penukonda, Mahaboobnagar and Chintaladevi where sheep are being reared on scientific lines. In order to encourage sheep farmers to rear sheep on modern scientific ways the Department is running five sheep demonstration units, two sheep supervisory units and 22 sheep and wool extension centres. Sheep units are also attached to the State Livstock Farms. wherever there are facilities for sheep rearing particularly at Chintapalli, Mahanandi, Banavasi and Mamnoor. In order to introduce artificial insemination in Sheep a training unit is attached to the School of Animal Reproduction, Mandapeta. Telangana and Rayalaseema areas are well suited for sheep husbandry and with the material and facilities available in the State, it is felt necessary that the existing breeds of mutton and wool should be improved by cross breeding with cross bred Corriedale rams that are being raised at Large Scale Sheep Breeding Farm, Mamidipalli. Since Sheep development is gaining a very important place, a sum of Rs. 2.50 lakhs has been provided under the normal plan budget of the Department for establishment of Sheep and Wool Extension Centres in Mahaboobnagar district during 1972-73 under Intensive Sheep Development Programme. With this, it is expected that the shepherds in Mahaboobnagar district will be benefitted to a considerable extent in improving their economic status when marketing facilities for wool will be organised in that area in due course. The Large Scale Sheep Breeding Farm, located at Mamidipalli near Hyderabad with the collaboration of Government of

India on a financial pattern of 75 per cent grant and 25 per cent loan at a cost of Rs. 26.95 lakhs spread over a period of 4 years, is in existence, for the last two years. By crossing Nellore and Bellary breed of sheep with Australian Corriedale Rams, crossbred rams are being produced at this farm. These are ultimately to be distributed in the rural areas for upgrading the local sheep. The Large Scale Sheep Breeding Farm, Mamidipalli has been strengthened during 1971-72 with the addition of the following :

Ram Corriedale	24
Ewes Nellore	882
Ewes Bellary	199
Total..	1,105

Sheep farming can be conveniently taken up by farmers having small holdings under dry farming conditions to augment their income. Marketing facilities should be provided along side with Sheep development through the establishment of slaughter houses in the district on modern lines. This is also engaging the attention of Government. A large scale modern slaughter house is being established at Hyderabad, during this year as a centrally sponsored scheme.

Piggery Development :

Andhra Pradesh is one of the progressive States in propagating swine husbandry as an item of mixed farming to augment the annual income of farmers. There are three Government Pig Breeding Stations one at Pedavegi in West Godavari district, the second at Muktyala in Krishna district while the model piggery unit is attached to the Bacon Factory, Gannavaram in Krishna district, where Yarkshire and Landrace breeds of pigs are maintained. In addition to the above there are 65 private piggery units in the State with a total of about 1,800 exotic pigs, 15 piggery units (one boar and 5 sows) have been distributed during 1971-72 in the districts of Guntur, Krishna, West Godavari and Warangal on 50 per cent subsidy basis to feed the

Bacon Factory, Gannavaram. For want of adequate funds this programme could not be pushed further. Since the farmers are not in a position to invest heavy amounts in raising sows along with the piglets, besides the risk of heavy mortality amongst piglets in the first 2 months, it is considered useful to supply the piglets after weaning to the farmers at a particular price to enable them to raise piglets up to age of 8 months and supply to Bacon Factory. This move is being favoured by the farmers. Though marketing of pork and pork products is still the main bottleneck for the factory to flourish, there is definitely a better out turn in the sales. The daily average of pigs slaughtered has increased from 10 to 12 pigs per day at the Bacon Factory. Till such time it is thought that sheep can be slaughtered and dressed to improve the economy of the Bacon Factory, as an experimental measure.

The work turned out during the year 1971-72 *is given below* :

1.	No. of pigs slaughtered	1,913
2.	Cost of the pigs slaughtered	Rs. 4,19,844
3.	Quantity of pork and pork products manufactured	84,674 Kgs.
4.	Cost of products of pork sold	Rs. 4,95,345

Animal Bye Products Centre, Kesarapalli (Krishna district):

This is a profitable concern both for farmers as well as to the Government as it brings wealth from waste. During 1971-72 steps have been taken to bring the Uppal Hide Flaying Centre which was with Khadi and Village Industries Board under the Animal Husbandry Departmental control to meet the necessities of the city area.

The following are the particulars on the out turn of the Kesarapalli centre during 1971-72 :

Sl. No.	*Item*	*Quantity*	*Value*
			Rs.
1.	Cured hides —	374	8,261
2.	Sterilised meat meal ..	1,03,545 Kg.	93,190.50
3.	Sterilised bone meal ..	1,15,479.50 Kg.	98,228.35
4.	Refined tallow	4,022 Kg.	14,077.00
5.	Dog biscuits	1,250 Kg.	5,263.00
6.	Horns	200 Kgs.	100.00
	Total Rs.		2.19.119.85

Poultry Development:

Poultry Development has made rapid strides in the recent years. From backyard poultry keeping, it has developed into a major industry run on commercial lines. Specialised farms adopting scientific management methods have sprung up in and around the twin cities and important towns in the State to meet the increasing demands for eggs and poultry meat. The industry proved beyond doubt that poultry farming brings quick returns and that every class of society irrespective of caste and creed and status can either make a decent living or augment their annual incomes. This is one of the industries which is being taken up to solve the unemployment problem to some extent.

Government Poultry Farms have been established with exotic breeds such as White Leghorn, Rhode Island Reds, Austrolops for the supply of quality stock and hatching eggs to the private poultry breeders. They also serve as demonstration and training centres to the people interested in poultry rearing. Co-ordination programme of sire family selection is being implemented at all the Regional Poultry Farms. Cross breeding between Rhode Island Red and White Leghorn and Austrolops and White Leghorns is being conducted in the farms to develop the crosses. The following poultry units are run by Government in the State.

1.	Regional Poultry Demonstration and Research Farms	6
2.	Poultry Research Stations	1
3.	District Poultry Production Farms	8

The Regional Poultry Demonstration and Research Farm, Saroornagar, has a capacity to maintain 1,500 to 2,000 layers with an incubation capacity varying from 20,000 to 30,000 per month. The remaining Regional Poultry Demonstration and Research Farms have a layer strength of 1,000 hens each and incubation capacity of 5,000 to 10,000 eggs. The District Poultry Production Farms are keeping 150 to 500 layers in each. Each Poultry Unit has a layer capacity of 100 to 200.

At present we have 7 Poultry marketing Centres with 13 sub-centres located at strategic centres where private poultry industry is thriving well. These centres are intended for the supply of chicken, marketing of table eggs processing of birds and sale of dressed chicken, supply of feed additives on no loss no profit basis and technical assistance is rendered to the private poultry farmer as a comprehensive programme.

Applied Nutrition Programme:

Encouraged with the successful implementation under Expanded Nutrition Programme, the Applied Nutrition Programme with UNICEF Aid has been taken up in 20 selected blocks covering 12 districts of the State in first phase during the year 1966-67. This programme aims at production, demonstration, training and extension aspects of poultry husbandry in the rural parts to popularise improved breeds and increased consumption for better nutritional status. The project has a targetted programme to establish 70 poultry units at block level and 150 village units at Mahila Mandals and Youth Clubs and 40 with private breeders.

Poultry Health Measures:

Poultry epidemics prevail all round the year and inflict heavy losses on poultry, crippling the industry. In order to reduce these losses, preventive vaccinations against Ranikhet and Fowlpox have been intensified by the field staff of the department. Arrangements have also been made in all the Veterinary Institutions in the rural and urban areas to undertake vaccinations of poultry on fixed days in a week. These measures have controlled the mortality in poultry considerably.

Still the State has not achieved national nutritional standards and eggs being the cheap source of quality protein there are unlimited opportunities for this poultry industry to expand for the supply of quality eggs and to create job potential to the unemployed youth.

The work turned out by the State Poultry Farms and Marketing Centres are as detailed below.

Regular Poultry Demonstration Research Farms and District Poultry Production Farms :

1.	Eggs produced	14,27,939
2.	Eggs sold ( )	5,58,837
3.	Chicks produced	3,91,936
4.	Chicks sold ( )	2,94,936
5.	Birds sold ( )	76,536

Poultry Marketing centres, Project 353 :

1.	Grains received till 31-3-72 ..	..	2,267.230 MTs.
2.	Cost of grains received ..	Rs.	7,93,530.50
3.	Grains utilised upto 31-3-72 ..	..	2,267.230 MTs.
4.	Amount generated as counterpart funds till 31-3-72	Rs.	5,19,542.20
5.	Generated amount actually utilised till 31-3-72 ..	Rs.	2,57,040.10
6.	Feed distributed till 31-3-72 ..	..	6,885.161 MTs.
7.	No. of poultry farmers benefited	..	210
8.	Sales done through Poultry marketing centres :		
	(*a*) Eggs sold ( )	.. ..	1,09,04,883
	(*b*) Dressed birds sold	.. ..	40,969

Commercial credit for Livestock and Poultry Improvement:

Commercial credit by Scheduled Banks was taken advantage of by many a farmer both for starting dairy units and poultry units. It is further requested that people may utilise this opportunity to start Dairy Farms and Poultry Farms to improve their economic status. Following are the details regarding credit facilities taken advantage of by the farmers during 1971-72.

Item	*Loan applications*		*Amount involved*	*Loan applications rejected*
	Received	*Recommended*		
			Rs.	
Opening of dairy farms	20	19	.. 8,95,695	1
Poultry farms	19	19	.. 10,65,700	..

Animal Health Measures:

In order to ensure the livestock development projects especially involving large scale cross breeding programme and with a view to increase in milk production implemented successfully and in order to render necessary support in this direction, additional steps are taken to improve animal health measures by intensifying the working of Veterinary Biological and Research Institute for the production of vaccines against many specific diseases of cattle, sheep and poultry. The Animal Health Centre is established at Vijayawada to conduct detailed investigation of diseases in Intensive Cattle Development Block area. Further, measures for strengthening this centre are being taken to enable the technical staff to function effectively in conducting the investigation of diseases in the Intensive Cattle Development Block area at Vijayawada and to attend to disease control measures promptly.

Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad:

The Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad was established during the year 1947 for production of vaccine and sera required for the erstwhile State of Hyderabad. This Institute which was producing vaccines and sera on a limited scale, has during the past few years risen to a stage where vaccines against the various contagious and infectious diseases of livestock are being produced not only to meet the requirements of this State but also for catering to the needs of other States like Uttar Pradesh, West Bengal, Bihar and Maharashtra. This has been due to the finances provided by the Government though to a limited extent, and it will be possible to further increase the production if adequate finances are provided and certain amount of profit can be expected by sale of vaccines to other needy States. During 1971-72 receipts to the extent of Rs. 2.51 lakhs by supply of vaccines to other States have been obtained. During the year 1969-70, a unit for production of Rinderpest vaccine was started in this Institute and it has been possible to strengthen this unit during 1970-71 with additional amounts sanctioned by the Government and this unit is now in a position to produce Rinderpest vaccine to meet the demands of the State:

The annual production of different vaccine and their increase during the last three years is tabulated below :

Sl. No.	Name of vaccine	Quantity produced in lakhs doses		
		1969-70	1970-71	1971-72
1.	Goat Tissue rinderpest vaccine	1.13	31.80	55.42
2.	Haemorrhagic Septicaemia Broth vaccine	57.54	58.23	71.64
3.	Black quarter vaccine ..	24.00	24.62	31 45
4.	Fowl cholera	0.19	0.10	0 53
5.	Enterotoxemia	31.37	27.27	19.05
6.	F. 1 Ranikhet Disease vaccine	3.57	3.74	7.18
7.	Ranikhet Disease vaccine ..	130.29	142.60	162.00
8.	Pigeon Pox vaccine ..	10.12	10.56	13.76
9.	Anti Rabies vaccine ..	Nil	Nil	430 ml.

A significant achievement during 1971-72 is the manufacture of Anti-rabies vaccine for the first time in this Institute. This vaccine has been got tested in the Central Research Institute at Kasuli, who have certified as to the potency of this vaccine. The manufacture of this vaccine in large quantities is under way during this year. Adequate finances are required to develop this Institute into a Premier institute in the South.

A point of special significance during the year 1971-72 at Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad is the establishment of research centre on Foot and Mouth virus as an All-India Co-ordinated Project sponsored by the Indian Council of Agricultural Research, New Delhi for typing this Foot and Mouth virus. The activities of the Institute are to spread over States of Andhra Pradesh and Mysore. Many specimens from field outbreaks are already typed to facilitate future production of vaccine. Within a short time it is expected that Foot and Mouth

vaccine will be manufactured on the basis of the experiments conducted in the Project and supplied to the ryots of the State and that too at the needy time. It need not be further emphasised that this vaccine will be a boon for preventing out-breaks of Foot and Mouth in cattle. Some of the private firms are also experimenting on the manufacture of this vaccine for supply to the ryots in the State. One post of Epidemiologist and one post of Virologist (Class III) and a post of Assistant Epidemiologist (Class IV) have been sanctioned in addition to the post of Assistant Virologist already existing in the Foot and Mouth virus typing centre at Veterinary Biological and Research Institute, Hyderabad with a view to indentify the various types of strains of Foot and Mouth disease in order to facilitate manufacture of a polyvalent vaccine with local strains to combat the disease effectively.

In addition one Research Officer for Entero-toxæmia vaccine has also been appointed at Veterinary Biological and Research Institute, Hyderabad to concentrate on the large scale production of entero-toxæmia vaccine that is needed to protect the sheep against this disease. Incidentally, the production of the vaccine is the highest in the country. The Rinderpest eradication programme in the State is further strengthened by the establishment of vigilance units and check posts in Anantapur district during 1971-72 under centrally sponsored scheme. Two mobile squads one at West Godavari district and other at Ongole have been established to control Rinderpest effectively.

Two clinical laboratories one at Nizamabad and other at Ongole have been established for proper diagnosis of diseases making the total clinical laboratories to eighteen in the State. The incidence of Fasciolasis is on the increase in the newly developed project areas and it has become a challenging problem to the department. The economic loss sustained by the farmers in these project areas due to this disease is collosal.

During the year 1970-71 a scheme for control of Liver-fluke infestation was started in Nalgonda district for the benefit of the farmers along with Nagar-

Nunasagar Project left canal, and during the year 1971-72 this scheme has progressed well in the control of liver-fluke infestation in the district of Nalgonda. Within the next few years it is expected that liver-fluke infestation will be on the low ebb in this district. The establishment of Anti-liver-fluke Scheme in the districts of Guntur, Krishna and West Godavari needs no emphasis because in these areas it is found that about 50% of the cattle are being effected by this disease. Annually an amount of Rs. 5 to 6 lakhs is required for implementing the scheme. To start this project the financial stringency of the State is coming in the way. Necessary emphasis will be given in the future years. However the medicines required for treating this disease is being supplied liberally to the veterinary dispensaries in these districts.

During the year 1972-73 an amount of Rs. 1.5 lakhs has been provided under normal plan provision of the department for establishment of a similar project in the Pochampad Project for the benefit of the farmers of that area. Of late it has been noticed that cattle are being affected with Surra in an out-break form in villages of some of the districts of the State especially in Nalgonda, Khammam, Guntur, etc. To combat this disease effectively sufficient drugs have not only been imported from U.K. but it is also made as a regular feature in the years to come.

There are at present 2,100 Veterinary Institutions of different varieties catering to the needs of the farmers to get their sick and ailing animals treated. Apart from this, the personnel attached to these institutions, attend to out-breaks of livestock diseases and conduct preventive vaccinations. Taking into consideration the minor veterinary dispensaries, it is seen that for every 20,000 cattle there is one Veterinary Assistant Surgeon, and when all veterinary institutions are included there is one veterinary institution for catering to the needs of every 9,000 to 10,000 animals. In the year 1969-70 we have established 21 Own Your Own Veterinary Dispensaries. In the year 1970-71 32 Own Your Own Veterinary Dispensaries, 18 Minor Veterinary Dispensaries and 15 Rural Veterinary Dispensaries have been established. Likewise though it was contemplated to establish some more

veterinary institutions during 1971-72 it was not possible to establish them due to paucity of funds.

Training Programme :

The School of Animal Reproduction, Mandapeta is being continued to impart practical training in techniques of artificial insemination to Veterinary Assistant Surgeons while the Regional Artificial Insemination Training Centres at Hyderabad, Nandyal and Kankipadu are being continued to train the Veterinary Livestock Inspectors and the ranks below. Other annual training programmes under deputation of personnel continued as usual.

Details of Training programme conducted during 1971-72 :

		V.L.I.	*Vety. com-pounders*	*Stock-man*	*Total*
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	No. of post-Graduate candidates trained for 3 months course at School of Animal Reproduction, Mandapeta..	..	..		2
2.	(6) Weeks course in A.I. methods at School of Animal Reproduction, Mandapeta	..	..		77
3.	One month course in Artificial insemination methods at various Centralised semen collection centres ..	49	88	4	141
4.	No. of Veterinary Asst. Surgeon deputed to I.V.R.I. Izatnagar at their own cost	..	..		7
	Details for item No. 4	..	..		
5.	(*a*) Poultry Husbandry	..	..		3
	(*b*) Animal Husbandry	..	..		..
	(*c*) Preventive Veterinary medicine ..	...	..		3
	(*d*) Biological products	..	..		1
6.	No. of Veterinary Asst. Surgeons who have gone for M. V. Sc., and Ph. D. at their own cost in other colleges in India	..	..		5
7.	No. of Veterinary Asst. Surgeons who have gone for M. V. Sc., at their own cost in Andhra Pradesh Agriculture University	..	..		5

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
8.	No. of Veterinary Live-stock Inspectors deputed for B.V.Sc., at Andhra Pradesh Agriculture University at their own cost ..	..	.	..	..
9.	No. of Veterinary compounders undergone for stockmen training course at S.T.C. Hyderabad ..	..	..	..	60
10.	No. of Gazetted Officers deputed for refresher couse at School of Animal Reproduction, Mandapeta for 15 days.	..	..	..	
11.	No. of Veterinary Asst. Surgeons undergone training in sheep Husbandry in Sheep farm, Penukonda for 14 days	..	..	..	..
12.	No. of officers undergone Training abroad	..	..	..	2
13.	No. of officers deputed to attend seminars and studytour abroad	..	..	..	1
14.	No. of persons trained in pork technology and pork Husbandry at the Bacon Factory, Gannavaram ..	26 (V.A.Ss.)	18 (V.Cs.)	1 private breeder	45

Hon'ble members will be pleased to know that the Indian Council of Agricultural Research has given clearance to introduce condensed B.V.Sc. degree course to Senior Veterinary Livestock Inspectors in the department and the course extends for a period of 3 years. The long felt desire of the Veterinary Livestock Inspectors has been fulfilled. The course will come into operation during 1972-73.

Rayalaseema Development Programme :

A sum of Rs. 11.01 lakhs was allotted for the Animal Husbandry Schemes under Special Rayalaseema Development Programme during the year 1971-72. Out of the total outlay of Rs. 11.01 lakhs an amount of Rs. 2,027 lakhs worth of schemes have not been sanctioned and the balance of Rs. 8.983 lakhs was only available for utilisation.

During the year 1971-72 a sum of Rs. 8.311 lakhs has been spent up to 31st March, 1972 as against the balance outlay of Rs. 8.983 lakhs. Under the Special Rayalaseema Development Programme an extent of 100 acres at Banavasi Livestock Farm in Kurnool district is being brought under pasture development to demonstrate to farmers the cultivation of improved pasture for raising sheep and cattle in areas where crop production will be an uncertainty. Steps are being taken to establish extensive pastures in Anantapur, Cuddapah and Chittoor districts particularly in the forest areas, where afforestation has been taken up by the Forest Department. Under Special Rayalaseema Development Programme 648 rams have been purchased during 1971-72 for distribution to the private breeders on 50% subsidy basis.

Besides Government have been pleased to accord sanction for the revalidation of unspent amount of the year 1970-71 to a tune of Rs. 1.515 lakhs of which a sum of Rs. 1.417 lakhs has been spent during the year 1971-72. As seen from the expenditure particulars it is evident that adequate attention has been paid to strengthen the various institutions of the Department functioning in Rayalaseema region as detailed below :

1. Veterinary institutions now functioning have been equipped with trevises, refrigerators, microscopes and medicines at a cost of Rs. 1.774 lakhs to ensure better type of Veterinary aid to the sick animals.

2. Clinical Laboratories at Kurnool, Chittoor and Anantapur have been provided with equipment and medicines for better working . Accommodation of facilities have also been provided.

3. With a view to improve the livestock of the rural areas distribution of rams, poultry units, cockerels, sows and boars besides breeding bulls to nomadic cattle breeders have been undertaken.

4. Strengthening of livestock farms, poultry farms, centralised semen collection centres and poultry marketing sub-centres has been taken up by providing additional facilities during 1971-72.

5. A veterinary hospital has been established at Giddalur to render veterinary aid to the ailing animals of the area. Necessary provision has also been made for the completion of buildings intended for Veterinary Hospital, Markapur.

6. One Key Village Block with 10 sub-centres has been established at Koilkuntla in Kurnool district.

7. Two Mobile Veterinary Dispensaries one for Cuddapah and Chittoor district at a cost of Rs. 44.000 each has been provided for the first time, to carry veterinary aid to the door steps of the farmers besides conducting preventive vaccinations and artificial insemination in the villages.

Telangana Development Programme :

As already indicated I am to state that the Telangana Regional Committee has come out liberally during 1971-72 and a sum of Rs. 7.005 lakhs sanctioned for the establishment of Intensive Cattle Development Block at Warangal and Feed Mixing Plant at Karimnagar. Both schemes have been implemented and the expenditure was not as expected due to late receipt of Government orders. A sum of Rs. 3,602 lakhs could only be spent. Other developmental programmes were continued with reasonable progress to their credit.

Ayacut Development :

No new special activity was undertaken during 1971-72 but all the previous sanctioned schemes were continued as indicated below :

1. Continuation and strengthing of Centralised Semen Collection Centres, Srikakulam and Nandyal.

2. Continuation of Key Village Blocks, Salur, Amadalavalasa, Jaggaihpet, Nandyal, Rudrur, Mettapalli, Miryalaguda, Kodad and Nakarikallu.

3. Strengthening of Cattle Breeding Farm, Kampasagar.

4. Continuation of Minor Veterinary Dispensary, Kondaprole in Nalgonda district.

Girijan Development:

During the year 1971-72 the 5 Minor Veterinary Dispensaries and 12 Rural Veterinary Dispensaries started under Tribal Development Scheme of 1970-71 were continued and 5 Minor Veterinary Dispensaries and 6 Rural Veterinary Dispensaries were newly opened in the following places:

Opening of 5 Minor Veterinary Dispensaries:

1. Paderu village in Achampet taluk of Mahaboobnagar district (Wanaparty zone).
2. Muthanoor village in Utnoor Block of Adilabad district.
3. Kerameri village in Wonkidi Block of Adilabad district.
4. Kothagudem village in Narsampet taluk of Warangal district.
5. Aswapuram village in Burgampad Block of Khammam district.

Opening of 6 Rural Veterinary Dispensaries:

1. Narlapur village in Mulug taluk of Warangal district.
2. Lingal village in Achampet taluk of Mahaboobnagar district, Wanaparthi zone.
3. Narnoor village in Utnoor Block of Adilabad district.
4. Indhani village in Wonkidi Block of Adilabad district.
5. Madharam village in Yellandu Block of Khammam district.
6. Allapally village in Iddimalla Block of Khammam district.

An expenditure of Rs. 1,95,400 was incurred on the above during 1971-72.

Small Farmers and Marginal Farmers Development Scheme:

As the Hon'ble members are aware that Andhra Pradesh is very much committed for a socialistic pattern of society and improve the lot of weaker sections and as a part of this major programme the various schemes intended for the benefit of small and marginal farmers were taken up with all earnestness and sincerity. The economic uplift of the livestock and poultry breeders can only bring the desired change to a greater extent in the society with necessary inputs and incentives provided so as to enable them to make a living. Under small farmers development agencies the districts of Cuddapah, Srikakulam and Nalgonda are selected.

In Cuddapah district, 169 beneficiaries under dairy development for supply of milch animals have been identified and 7 small farmers were sanctioned a loan of Rs. 1,000 each by the Syndicate Bank, Proddutur Branch for the purchase of milch animals. Fifty-two small farmers in North Rampura of Siddhout taluk were supplied each with one ram and 16 ewes with 8 lambs. Each of the 52 farmers were issued a loan of Rs. 1,400 by the Cuddapah District Co-operative Central Bank for the above purpose.

In Srikakulam district 12 Panchayat Samithis have been selected for implementation of the Departmental Schemes for supply of milch buffaloes, plough bullocks, poultry and sheep under small farmers development agency. For dairy 50 villages with 498 beneficiaries, for poultry 9 villages with 407 beneficiaries for sheep 40 villages with 384 beneficiaries and for plough bullocks 60 villages with 1,600 beneficiaries have been tentatively selected. The small farmers development agency have identified many small farmers for disbursement of loans and recommended to the Co-operative Central Bank, Vijayanagaram and Srikakulam for starting dairy and for the purchase of plough bullocks for the present.

In Nalgonda district the programme of small farmers development agency is confined to the taluks of Suryapet, Nalgonda and Ramannapet. The targets and achievements in Nalgonda district under this programme are given below:

	Targets	*Achievements*
Dairy Animals	500	190
Poultry units	150	4
Sheep units	350	151

Under the Marginal Farmers and Agricultural Labourers Scheme the districts of Visakhapatnam and Nalgonda are selected.

Under this programme, Co-operative Central Bank, Vijayanagaram has distributed a loan of Rs. 37,000 for 26 beneficiaries under dairying in Panchayat Samithi, Pendurthi.

In Nalgonda district the Canara Bank, Bhongir, Central Bank of India, Yadagirigutta and Co-operative Central Bank, Bhongir have distributed a loan of Rs. 99,635 to the farmers for the purchase of milch animals.

Hon'ble members can judge by themselves the progress achieved in Andhra Pradesh under Animal Husbandry sector. There is potentiality to achieve much more in all branches of the department but financial stringency is coming in the way and is not allowing to have a bold step forward. However as promised by me last year we are running through a crucial period and I have no hesitation to mention that we will turn the corner and reach the desired goal.

డిమాండు నెం. LV- కాపిటల్ ఔట్ లే ఆన్ స్కీమ్స్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్ [పేడింగ్-డెయిరీ వింగ్

ఖర్చాశీర్షిక పథకాల [కింద పాడిపరిశ్రమకొరకు గాను 10,84,74,400 రూపాయల మద్దు కోరడమైనది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యంగా వ్యవసాయిక రాష్ట్రం. పాడి పరిశ్రమ కూడా రాష్ట్రంలో చాలమంది సన్నకారు రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు ముఖ్యమైన జీవనాధారంగా రూపొందింది సన్నకారు రైతులు పాడి పరిశ్రమ పథకాలద్వారా ఏంతో [ప్రయోజనం పొందారు. కేవలం వ్యవసాయంలో సన్నకారు రైతులు, కూలీలు ఆర్థికంగా లాభం పొందడానికి పరిమితమైన అవకాశాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. [పతి సంవత్సరం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పాల పథకాలు సంఖ్యలో పెరగడమేగాక ఒక వైపు రాష్ట్రాభివృద్ధిశ్వం మరియు ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్, మరొక వైపు రైతుల సహకారం [పోత్సాహంతో ఇంకా పటిష్టంగా తయారౌతున్నాయి.

పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చాల మంచి అవకాశాలున్నాయి. 1971-72 సంవత్సరంలో సంయుక్త పాల[పాజెక్టయొక్క వివిధ[పాంతాలలో కొత్త కూలింగ్ సెంటర్లు, చిల్లింగ్ సెంటర్లు స్థాపించడంలో అనేక కొత్త పాలసేకరణ కేంద్రాలు కూడా స్థాపించడం జరిగింది. దానివల్ల, హైదరాబాదు-సికింద్రాబాదు జంటనగరాలలో, పాల అమ్మకం రోజుకు 75,000 లీటర్ల నుండి 80,000 లీటర్లకు పెంచడమేగాక పాల సేకరణ [పాంతాలలోకూడా స్థానికంగా పాల విక్రయం విస్తృతం చేయడం జరిగింది.

ఇదివరకు సహకార పాల సహ్లయి సొసైటీలు పరిమితంగా ఉండేవి. ఇప్పుడు సెంట్రల్ డెయిరీ, హైదరాబాదు మరియు పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ, విజయవాడ పాంతాలలో సహకార పాల సహ్లయి సొసైటీలు చాల ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. వాణిజ్యబ్యాంకులు, సహకార బ్యాంకులు, సహకార పాల సహ్లయి సొసైటీల సభ్యులు పాడి పశువులు కొనడానికి గాను ఆర్థికసహాయం చేస్తున్నాయి. 1971-72 సంవత్సరంలో హైదరాబాదు డెయిరీ [పాంతంలో రైతులకు 3.81 లక్షల రూపాయలు అప్పుగా యిచ్చాయి. అట్లాగే విజయవాడ పాల ఫ్యాక్టరీ

ప్రాంతంలో పాడి పశువుల కొనుగోలు నిమిత్తం సహకార పాల సప్లయి సొసైటీల సభ్యులకు, విజయవాడ సహకార కేంద్ర బ్యాంకు ప్రతి సభ్యునికి 800 రూపాయల చొప్పున మొత్తం 8.98 లక్షల రూపాయలు అప్పుగా యిచ్చింది. దీనికి ప్రభుత్వం హామీగా ఉంది. బలహీనవర్గాలకు చెందిన సభ్యులు, సన్నకారు రైతులు, చిన్న రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు చాలామంది, అప్పులు తీసుకొని పాడిపరిశ్రమను అనుబంధ వృత్తిగా స్వీకరించి ఆర్థికంగా ఎంతో లాభం పొందుతున్నారు. ఈ అప్పు బాకీ సొమ్మును సంయుక్త పాలప్రాజెక్టు వారికి చెల్లించే పాలబిల్లు నుండి వసూలుచేసి యివ్వడం జరుగుతున్నది.

ఈ సంవత్సరం నల్గొండజిల్లాలో మల్లెపల్లి మరియు నల్గొండలో జాతీయ సహకార అభివృద్ధి కార్పొరేషన్ సహాయంతో, సహకారరంగంలో రెండు చిల్లింగ్ సెంటర్లు స్థాపించడానికి పథకాలు రూపొందించబడుతున్నాయి. అట్లాగే విశాఖపట్టణంలోకూడా సహకార రంగంలో ఒక పెద్ద ఆధునిక డెయిరీ స్థాపించే ప్రతిపాదనకు సంబంధించిన పథకం సిద్ధం చెయ్యడం జరిగింది. నల్గొండలో పాల శీతల కేంద్రాలు విశాఖపట్నంలో ఆధునిక డెయిరీ స్థాపించడంవల్ల పాలు నిలువచేసే శక్తి పాశ్చురైజేషన్ శక్తి పెరుగడంతో, నల్గొండ, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో అమలుచేస్తున్న సన్నకారు రైతులు, చిన్నరైతులు, వ్యవసాయకూలీల పథకాలలోని వాళ్ళంవరి నుండి పాలు సేకరించడానికి వీలుంటుంది. దానివల్ల వాళ్ళ ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపడటానికి అవకాశం కల్గుతుంది.

1972-73 సంవత్సర ప్రణాళికేతర పద్దులో పాల కొనుగోలు ఖర్చులు, ఆపరేషన్ ఖర్చులు మరియు సిబ్బంది ఖర్చులకు కావల్సిన నిధులు సమకూర్చడం జరిగింది. 1972-73 సంవత్సరానికిగాను "124-కాపిటల్ అవుట్ లే ఆన్ స్కీమ్స్ ఆఫ్ గవర్నమెంటు బ్రేడింగ్-ఫార్ ఇంటిగ్రేటెడ్ మిల్క్ ప్రాజెక్టు" కొరకు ప్రణాళికేతర పద్దులో 10.84 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. వివరాలు దిగువ పొందుపరచబడ్డాయి.

గత సంవత్సరం అంటే 1971-72 సం॥ లో పాలకొనుగోలు, ఆపరేషనల్ ఖర్చులు, సిబ్బంది ఖర్చులకుగాను 8.97 కోట్ల రూపాయలు వినియోగించడం

ఉరిగింది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరం 10.84 కోట్ల రూపాయలు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. వివరాలు దిగువ పొందుపరచబడ్డాయి :

	(లక్షల రూపాయలలో)	
	1971-72 సం.లో ఖర్చులు	1972-73 సం.లో కేటాయించిన నిధులు
1. పాల కొనుగోలు విలువ ...	690.83	858.05
2. ఆపరేషనల్ ఖర్చులు ...	162.98	172 97
3. సిబ్బంది మరియు ఇతరఖర్చులు	44.49	53.72
మొత్తం ...	897.85	1,084.74

దీనివల్ల 1971-72 సంవత్సరములో ఖర్చు పెట్టినదానికంటె 1972-73 లో నిధుల కేటాయింపు రూ. 186.89 లక్షలు ఎక్కువగా పెరిగినట్లు కనిపిస్తున్నది.

ఎందుకంటె రాష్ట్రంలో పాల పథకాలు విస్తృతంగా పెరిగే అవకాశం ఉంది. ముఖ్యంగా హైదరాబాదు, విజయవాడ ప్రాంతాలలో 1971-72 సంవత్సరంలో కొత్త కూలింగ్/చిల్లింగ్ సెంటర్లు ప్రారంభించబడ్డాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కల్వకుర్తి, మహబూబ్‌నగర్, ఆలేరు, కరీంనగరులలో కొవి పని చేస్తున్నాయి. ఆంధ్రలో చిల్లకల్లు, శ్రీకాకుళంలో పనిచేస్తున్నాయి. రాయలసీమలో అనంతపూరు కూలింగ్ సెంటరు పనిచేస్తోంది. ఈ సంవత్సరం అంటె 1972-73 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలో నిర్మల్, పర్లిలో కూలింగ్ సెంటర్లు సూర్యాపేటలో చిల్లింగ్ సెంటరు, ఆంధ్రలో భీమవరం, సర్వారావుపేట, తిరువూరు, ఒంగోలులలో చిల్లింగ్ సెంటర్లు, కర్నూలులో డెయిరీ ప్రారంభించడానికి కార్యక్రమాలు రూపొందించబడ్డాయి.

1971-72 సంవత్సరంలో ప్రారంభించిన కేంద్రాలన్నీ ఈ సంవత్సరం పూర్తిగా పని చేస్తుంటాయి. పాల పథకాలు విస్తృతంగా అమలు చేయడంవల్ల పాల సేకరణ, అమ్మకం పెరగడమేగాక అదే నిష్పత్తిలో అన్ని పద్దులలో ఖర్చులు కూడా పెరుగుతాయి.

రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం తెలియచేసిన పరిమిత ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా 1972-73 సంవత్సరంలో సంయుక్త పాలప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో పాల పథకాల విస్తృతాన్ని పరిమితం చేయడం జరిగింది. అన్ని పాల పథకాలలోకూడా ఖర్చులు; పూర్తిగా రాబడులలోబడి ఉన్నాయి. ఖచ్చితమైన ఆర్థిక ఫలితాలు బొంబాయి అక్కౌంటు తయారైన తదుపరి వెలువడుతాయి. దీనికి అవసరమైన పని ప్రారంభించబడినది. పరిణామశీల నిధుల పద్దులో, ఆపరేషన్ ఫ్లడ్ కార్యక్రమంలో, ఇంకా కొత్త పరిశోధనలు, సబ్సిడీ పాల పంపిణీ, మరియు CARE కార్యక్రమంలో బడి పిల్లలకు ఉచితంగా పాల సరఫరా, మరియు పాల సరఫరా పథకంలో సాధించిన లక్ష్యాలు వగైరా వివరంగా "XXII-ఎనిమల్ హస్బెండరీ" పద్దు పరిశీలనకు పెట్టినప్పుడు సభముందు ఉంచడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియ చేస్తున్నాను.

DEMAND NO. LV—CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING-DAIRY WING.

I rise to move the demand for Rs. 10,84,74,400 in respect of Dairying under Non-Plan Schemes.

The State of Andhra Pradesh is predominantly an agricultural State. Dairying has also become the main source of livelihood of many small farmers throughout the State. The small farmers are more benefited through dairying schemes whereas in Agriculture there is limited scope for small farmers to benefit economically. The Dairying Schemes in the State of Andhra Pradesh are not only increasing in numbers year by year but also gaining in strength with the encouragement provided by Government and the Indian Dairy Corporation on one side and the farmers of Andhra Pradesh State on the other side.

The State of Andhra Pradesh has great potential for Dairy Development Programmes. The Integrated Milk Project has undertaken during 1971-72 the establishment of number of new centres for collection of milk by opening new Cooling and Chilling Centres in various places as envisaged in next para. Simultaneously the sale of milk has been increased in twin cities of Hyderabad and Secunderabad from 75,000 litres to 90,000 litres a day in addition to extending the sales in local areas from where milk is procured.

The Co-operative Milk Societies were hither to limited. More number of Co-operative Milk Supply Societies have been organised both in the area covered by Central Dairy, Hyderabad and Milk Powder Factory, Vijayawada. The commercial banks are financing the members of these co-operative milk supply societies toward purchase of milch animals. In the area covered by Central Dairy, Hyderabad they have advanced loans to the extent of Rs. 3.31 lakhs in 1971-72. Similarly in the area covered by Milk

Powder Factory, Vijayawada, the Vijayawada Co-operative Central Bank Limited, has advanced Rs. 8.93 lakhs to the members of the Co-operative Milk Supply Societies for the purchase of milch animals at the rate of Rs. 800 per individual. This is covered by Government guarantee. The members of the weaker sections and small and marginal farmers as well as Agricultural Laboures were benefitted by these loans and they have adopted dairying as a subsidiary occupation. The recovery of these loans is arranged by the Integrated Milk Project through milk bills.

In the current year, schemes are being formulated to establish two chilling centres at Mallepalli and Nalgonda in Nalogonda districts in the Co-operative Sector with the assistance of National Co-operative Development Corporation. There is a proposal to formulate a scheme for establishment of big modern dairy at Vizag in the Co-operative Sector with the assistance of the National Co-operative Development Corporation. The establishment of the Chilling units in Nalgonda and modern dairy at Visakhapatnam will improve the storage and processing capacity of the milk in Nalgonda and Visakhapatnam districts which will help in turn to procure more milk from the beneficiaries of marginal farmers, small farmers and Agricultural Labourers Schemes under implementation in these districts.

Under Non-plan, the demand provides for required finances for purchase of milk, operational costs and staff charges for 1972-73. A sum of Rs. 10.84 crores has been provided under Non-plan budget head of "124 Capital Outlay on Schemes of Government Trading' or Integrated Milk Project for 1972-73 as detailed below

During last year *i.e.*, 1971-72, a sum of Rs. 8.97 crores has been incurred on Integrated Milk Project as against Rs. 10.84 proposed during the current year towards purchase price of milk, operational costs, staff charges as per the details furnished below:

	Expenditure during 1971-72	Provision for 1972-73
	(Rs. in lakhs)	(Rs. in lakhs)
1. Purchase price	690.38	853.05
2. Operational cost	162.98	172.97
3. Staff & Miscellaneous Charges ..	44.49	58.72
Total ..	897.85	1,084.74

From the above, it will be seen that the provision for 1972-73 has been increased over the expenditure of 1971-72 by Rs. 186.89 lakhs. This is due to the fact that the expansion of DairySchemes is envisaged through out the State and more especially in Vijayawada and Hyderabad complex. During the year 1971-72 new cooling and chilling centres have been started and are functioning at Kalavakurthy, Mahabubnagar and Karimnagar in Telangana Region. In Andhra the centres at Chilakallu and Srikakulam have commenced production and the Cooling Centre at Anantapur in Rayalaseema Region has alo been started. During the current yea

i.e., 1972-73. plans are under way to start Cooling Centres at Nirmal and Pargi in Telangana Region, Chilling Centres at Bhimavaram, Narasaraopet, Tiruvuru and Ongole in Andhra Region and a dairy at Kurnool in Rayalaseema Region.

All the Centres started during year 1971-72 willl be operating on full scale this year *i. e.*, 1972-73 as against plant capacity during 1971-72. In view of the said expansion of the dairy schemes, the collection and disposal of milk will increase proportionately calling for increased expenditure under all budget heads.

Further, expansion activities of the Dairy Schemes in Integrated Milk Project has been restricted during this year 1972-73 due to overall financial stringency measures declared by the State Government.

The expenditure on all these schemes is fully and safely covered by receipts. Exact financial results will be provided as soon as *pro forma* Accounts are made available for which a beginning is made.

Some more details of Plan Funds and the new proposals under "Operation Flood Programme" supply of subsidised milk distribution and supply of milk to the school going children under "Care" Programme and the achievements under Milk Supply Scheme will be placed before the House, when the main demand under XXII—Animal Husbandry" is moved in the House.

1972-73 సంవత్సర పాడి పరిశ్రమ డిమాండు గురించి వివరణ

వ్యవసాయ ప్రధానమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ పైరు పచ్చని విప్లవంతో ప్రగతి పథంలో పురోగమించడంతో, అత్యధిక రైతులకు, వ్యవసాయమే ముఖ్యమైన జీవనాధారంగా ఉంటున్నది. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడువంటి బహుళార్థ సాధకమైన ప్రాజెక్టులక్రింద, నమ్మకమైన నీటి పారుదల సౌకర్యాలతో అనేక యకరాల భూమి విస్తారంగా సాగుబడిలోకి వచ్చి, సస్య శ్యామలమైన ప్రాంతంలో పాడి పరిశ్రమవంటి అనుబంధ వ్యాపకంతో, రైతుల ఆర్థిక స్థితిగతులు ఇంకా ఎక్కువగా మెరుగు పడటానికి అవకాశం ఉంది.—మెరుగు పర్చాల్సిన అగత్యం ఉంది. ఈనాడు దారిద్ర్యాన్ని,నిరుద్యోగాన్ని,ఆర్థిక అసమానత్వాన్ని సత్వరంగా తొలగించి, బలహీన వర్గాలవారి వెనుకబడిన తనాన్ని తొలగించి, సామ్యవాద సిద్ధాంతాల ప్రాతిపదికగా నవ సమాజ నిర్మాణానికి, కంకణం కట్టుకొన్న ప్రభుత్వం, మన రాష్ట్రంలో భూకమతాల పరిమితి చట్టాన్ని ప్రతి పాదించటంతో, గ్రామీణ ఆదాయం యొక్క ప్రాధాన్యత వ్యవసాయం నుండి పాడి పరిశ్రమ మీదికి మరలుతున్నది. సన్న కారు రైతులు, చిన్న రైతులు, భూమి లేని కూలీల ఆర్థిక స్థితి గతులు, పాడి పరిశ్రమ ద్వారా మెరుగుపడే అవకాశం ఉంది. ఎందుకంటే కేవలం—వ్యవసాయం మాత్రమే సంవత్సరం పొడవునా,ఈ రైతులకు కూలీలకు జీవనాధారంగా నిలిపోదు.

సంయుక్త పాల ప్రాజెక్టు :—మన రాష్ట్రములో పాడి పరిశ్రమఅభివృద్ధికి ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. మంచి భవిష్యత్తుంది. కనుకనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ అవకాశాలను పూర్తిగా సద్వినియోగం చేసుకోడానికి పాడి పరిశ్రమ సఫలీకృతం విజయవంతంగా అమలు చేయడానికి కావల్సిన మార్కెటింగు సౌకర్యాలకు తగిన రూప కల్పనలు చేసింది. దీనికిజతగుణంగా 4.86 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో ప్రభుత్వ రంగంలో ప్రణాళికా పథకంగా బృహత్తరమైన సంయుక్త పాల ప్రాజెక్టు అవతరించింది. కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో పుష్కలంగా లభించే పాల ఉత్పత్తి ప్రాంతాలను హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలో కావలసిన పాల అవసరాలతో ముడి పెట్టడం జరిగింది హైదరాబాదు చుట్టు పట్టు ప్రాంతాలలో కూడా ఇప్పుడు పాల ఉత్పత్తి చాల అభివృద్ధి చెందింది.

డెయిరీలు :— పై ఆశయాలను ఆచరణలోకి తీసుకరావడానికిగాను, నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో అధునిక డెయిరీల నిర్మాణం, ఒక్క హైదరాబాదు విజయవాడలలోనే గాక విశాఖపట్నం, రాజమండ్రి, నెల్లూరు, చిత్తూరు, వరంగల్, కర్నూలువంటి ముఖ్యమైన పట్టణాలలో కూడా చేపట్టడం జరిగింది. అంతేగాక షాద్‌నగర్, భువనగిరి, కిడ్డాల, నిజామాబాదు, పామఱ్ఱు, హనుమాన్ జంక్షన్,గుడ్లవల్లేరు, వీరంకిలాకు, అంగలకుదురు, కొల్లూరు, రేటూరు, చిల్లకల్లు, సూర్యాపేట, మైదుకూరువంటి ముఖ్యమైన ప్రాంతాలలో పాల చిల్లింగ్ సెంటర్లు నిర్మించడానికి నిధులు సమకూర్చడం జరిగింది. ప్రతి డెయిరీ యొక్క ఆర్థిక, శైలిక లక్ష్యాలు. సాధించిన వివరాలు పథకాల వారీగా చూపించడం జరిగింది.

గణనీయమైన ప్రగతి :—పాలపథకాల గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేస్తామని గుర్తించిన రైతులు, పాడి పరిశ్రమను పెద్ద ఎత్తున అనుబంధ వృత్తిగా స్వీకరించారు. గత సంవత్సరం, అంతకుముందు సంవత్సరాలలో డెయిరీలు నిర్వహించిన పాలు దీనికి దృష్టాంతంగా చెప్పవచ్చు. గత శీతకాలంలో విజయవాడ, పాల ఫ్యాక్టరీ గరిష్ట పరిమితిన రోజూ 1.41 లక్షల లీటర్ల పాలు సేకరిస్తే అంతకుముందు శీతాకాలంలో 1.03 లక్షల లీటర్ల పాలు సేకరించడం జరిగింది. అట్లాగే సెంట్రల్ డెయిరీ, హైదరాబాదు గత శీతకాలంలో రోజూ గరిష్ట పరిమితి 65,000 లీటర్ల పాలు సేకరించేకల్గితే అంతకు ముందు శీతకాలంలో 54,000 లీటర్ల పాలు మాత్రమే సేకరించింది. ఇప్పుడు కొత్త పాల సేకరణ కేంద్రాలు, కూలింగు సెంటర్లు, చిల్లింగ్ సెంటర్లు స్థాపించమని, కూలింగ్ సెంటర్లను చిల్లింగు సెంటర్లుగా అభివృద్ధి చేయమని ఇంకా డెయిరీలు ఎక్కువగా స్థాపించమని ప్రజలనుండి మనవుల్లు వస్తున్నాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో పాల ఉత్పత్తిదారులు పాడి పరిశ్రమలో ఎంతో ఉత్సాహం చూపించడంవల్ల, హైదరాబాదు డెయిరీ నిర్వహణ శక్తి కంటె ఎక్కువగా పాలు సేకరించడం జరిగింది. ప్రభుత్వంకూడా హైదరాబాదు డెయిరీ నిర్వహణశక్తిని ఎక్కువ చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడమే గాక రాష్ట్రంలో పాల ఉత్పత్తికి ఎక్కువ అవకాశాలుగల ప్రతి మారుమూల ప్రాంతాల్లోకూడా రైతులు ఉత్పత్తిచేసే పాలకు ఆర్థికంగా లాభకరమైన మార్కెటు సౌకర్యాలు కల్గజేస్తూ, మరొకవైపు పాల వినియోగదారులకు నాణ్యమైన పాలు సప్లయి చేయడానికి కృషిచేస్తున్నది.

ఈ సంవత్సరం ప్రతిపాదించిన పాడి పరిశ్రమ కార్యక్రమాల ముఖ్యాంశములు :

సంయుక్త పాల ప్రాజెక్టు, హైదరాబాదు-విజయవాడ :

(1) హైదరాబాదు సెంట్రల్ డెయిరీలో పాల పదార్థాల విభాగం ఏర్పాటుచేయడం.

(2) హైదరాబాదు, సెంట్రల్ డెయిరీలో, ద్రవ రూపంలో వివిధ రకాల పాలు ఎక్కువ పరిమాణంలో నిర్వహించడానికి తగిన సౌకర్యాలు కలిగించి పటిష్టం చేయడం,

(3) గత సంవత్సరం చేపట్టిన వివిధ పథకాల మిగతా మిగులు పనులు పూర్తి చేయడం.

(4) ఖీమపరం, తిరువూరు, నర్సరావుపేటలోని చిల్లింగ్ సెంటర్ల నిర్మాణం పూర్తి చేసి ప్రారంభించడం.

(5) ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్ నిధుల సహాయంతో విజయవాడ, పాల ఫ్యాక్టరీని పాలు ఎక్కువగా నిర్వహించడానికి పటిష్టం చేయడం.

(6) గుంటూరుజిల్లాలో గురజాల కాని, మరొక్కచైనా చిల్లింగ్ సెంటరు స్థాపించడానికి ముందు చర్యలు తీసికోవడం.

(7) ఒంగోలు, చిల్లింగ్ సెంటరు పనులు ప్రారంభించడం.

(8) ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్ నిధుల సహాయంతో గుంటూరు జిల్లాలలో 'ఆపరేషన్ ఫ్లడ్' కార్యక్రమం క్రింద "ఫీడర్ బ్యాలన్సింగ్ డెయిరీ" స్థాపనకు ముందు చర్యలు తీసికోవడం.

ఇతర డెయిరీలు :

(9) నెల్లూరు డెయిరీ రోజూ 12,000 లీటర్ల పాలు నిర్వహించడానికి గాను పటిష్ఠం చేయడం.

(10) రాజమండ్రి డెయిరీని పటిష్ఠం చేయడం.

(11) విశాఖపట్నం డెయిరీని పటిష్ఠం చేయడం.

(12) కర్నూలు డెయిరీ పూర్తిచేసి ప్రారంభించడం.

(13) తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధులద్వారా వరంగల్ డెయిరీని పటిష్ఠం చేయడం.

(14) తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధులద్వారా కరీంనగర్ డెయిరీ పూర్తిచేసి ప్రారంభించడం.

చిల్లింగ్ సెంటర్లు :

(15) జహీరాబాదు కూలింగ్ సెంటర్‌ను చిల్లింగ్ సెంటరుగా మార్చి ప్రారంభించడం.
(తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధుల సహాయంతో)

(16) నిజామాబాదు చిల్లింగ్ సెంటరు పూర్తిచేయడం ప్రారంభించడం.
(తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధుల సహాయంతో)

(17) సూర్యాపేట చిల్లింగ్ సెంటరు పూర్తిచేసి ప్రారంభించడం.
(తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధుల సహాయంతో)

(18) ఏజ్వేలు చిల్లింగ్ సెంటరు పూర్తిచేయడం, ప్రారంభించడం,
(తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటి నిధుల సహాయంతో)

(19) మైదుకూరు కూలింగ్ సెంటరును చిల్లింగు సెంటరుగా మార్చడం, ప్రారంభించడం.

కూలింగ్ సెంటర్లు :

(20) నిర్మల్ కూలింగ్ సెంటరు పూర్తిచేసి. ప్రారంభించడం.

(21) వర్గీ కూలింగ్ సెంటరు పూర్తిచేసి, ప్రారంభించడం.

(22) కొత్తగూడెంలో కూలింగ్ సెంటరు స్థాపించడం.

(23) అనంతపూరు కూలింగ్ సెంటరును డెయిరీగా మార్చడం.

గత సంవత్సరం చేపట్టిన పాల వధకాలకు సంబంధించిన పనులు చాల చురుకుగా పురోగతిలో ఉన్నాయని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేయడానికి సంతోషంగా ఉంది.

నేనులు చురుగుగా కొనసాగుతూ అభివృద్ధిలోఉన్న పథకాల వివరాలు :

(1)	పర్టీ కూలింగ్ సెంటరు.	తెలంగాణా
(2)	నిమ్మల్ కూలింగ్ సెంటరు.	
(3)	గజ్వేల్ చిల్లింగ్ సెంటరు.	
(4)	జహీరాబాదు చిల్లింగ్ సెంటరు.	
(5)	సూర్యాపేట చిల్లింగ్ సెంటరు.	
(6)	కరీంనగరు డెయిరీ.	
(7)	తిరువూరు చిల్లింగ్ సెంటరు.	ఆంధ్ర
(8)	భీమవరం చిల్లింగ్ సెంటరు.	
(9)	నర్సరావుపేట చిల్లింగ్ సెంటరు.	
(10)	మైదుకూరు చిల్లింగ్ సెంటరు.	రాయలసీమ
(11)	కర్నూలు డెయిరీ.	

ఈ సంవత్సరంలో పై చెప్పిన పథకాలన్నీకూడా పూర్తిచేయబడి ప్రారంభించబడతాయని ఆశిస్తున్నాను. దిగువ చూపిన పథకాల పనులుకూడా ప్రారంభించబడుతాయి :

(1) కొత్తగూడెం కూలింగు సెంటరు.
(2) ఒంగోలు చిల్లింగ్ సెంటరు.
(3) గురజాల చిల్లింగ్ సెంటరు.
(4) అనంతపూరు డెయిరీ.

రాష్ట్రంలో ఇట్లా పాలపథకాల కేంద్రాల స్థాపన ప్రగతి పథంలో పురోగమించడంతో సన్నకారురైతులు, చిన్నరైతులు, వ్యవసాయకూలీలు పాడివరిశ్రమ ద్వారా ఎంతో ప్రయోజనము పొందగలిగారు. సంపోషించతగ్గ మరొక విశేషమేమిటంటే పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి కృషిలో తెలంగాణా ప్రాంతీయకమిటీ మరియు జిల్లాకలెక్టర్లనుంచి మంచి సహకారము లభించింది.

ఇంకా నల్గొండజిల్లాలో పెద్దవూర సమీప ప్రాంతంలో, మెదకు జిల్లా దేవనూరు ప్రాంతంలో మరియు అదిలాబాదు జిల్లా, ఆక్వెట్టిపేట ప్రాంతాలలో పాల శీతల కేంద్రాలు స్థాపించాల్సిన అవసరముంది.

ఆపరేషన్ ఫ్లడ్ (పాలవెల్లువ) :—గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేసే మరొక సంతోషకరమైన విషయమేమిటంటే ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్ సహాయముతో ఆపరేషన్ ఫ్లడ్ కార్యక్రమము క్రింద విజయవాడలో పాలపొడి ఫ్యాక్టరీని పటిష్టం చేయడానికి, గుంటూరు జిల్లాలో ఫీడర్ బ్యాలన్‌సింగ్ డెయిరీ స్థాపించడానికి తీసుకోవలసిన నిర్దిష్టమైన చర్యలు ప్రగతి పథకంలో ఉన్నాయి. ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్ గుంటూరు జిల్లాలో ఫీడర్ బ్యాలన్‌సింగ్ డెయిరీకి 1972-73 సంవత్సరానికిగాను మొదట 10 లక్షల రూపాయలు విడుదల చేసింది.

హైదరాబాదులో పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ :— ప్రణాళికా నిధులు మరియు తెలంగాణా కమిటీ నిధులతో సెంట్రల్ డెయిరీ హైదరాబాదుకూడా ఎక్కువ పాలు నిర్వహించడానికి పటిష్టం చేయబడుతున్నది. అదనముగా మిగిలే పాలు, పాల పదార్థాలు, పాలపొడిగాకూడా తయారు చేయబడుతాయి. కడప, కర్నూలు లవంటి ప్రాంతంలోకూడా ఒక బహుళార్థసాధకమైన డెయిరీ స్థాపించడానికి ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అందుకు గాను వేషనల్ డెయిరీ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు నిపుణుల బృందాన్ని ప్రాజెక్టు రిపోర్టు తయారు చేయడానికి రాయలసీమ పర్యటించవల్సిందిగా ఆహ్వానించడం కూడా జరిగింది.

సంతోషకరమైన ఇంకొక విషయం ఏమిటంటే రాయలసీమ ప్రాంతంలో పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ స్థాపించడానికి జగ్‌జీత్ కంపెనీవారు సంసిద్ధతను తెలుపుతూ ముందుకు వచ్చారు. ఈ విషయము ప్రభుత్వము యొక్క దృష్టిలో ఉంది. సన్నకారు రైతులు చిన్న రైతులు వ్యవసాయ కూలీల పథకాలు శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, నల్గొండ, కడప జిల్లాలలో అమలు కావడంతో పాల పథకాల ప్రాంతాల్లో పాడివశువులు కొనుక్కోవడానికి, ఎన్నిక చేయబడిన రైతులకు అప్పులు కూడా ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అట్లాగే, ఎక్కువ పాలు నిర్వహించడానికి కావలసిన సౌకర్యాలు కొరకు తొలి ప్రయత్నాలకు రూపకల్పనలు చేయబడ్డాయి.

అంశేగాక, పైన చెప్పిన ప్రాంతాలలో—అంటే :—

1. విశాఖపట్నంలో ఒక పెద్ద డెయిరీ ప్రారంభించడానికి ఒక మాస్టరు ప్లాను రూపొందించడం జరిగింది. ఈ విషయము ప్రభుత్వం—జిల్లా కలెక్టరు చూస్తున్నారు.
2. పాల ఉత్పత్తిదారులు—వినియోగదారులను ఇంకా ఎక్కువగా చేర్చుకోవడానికి మార్కెటింగు విభాగం విస్తృతం చేయడం జరుగుతుంది.

దేశరక్షణ కృషి :—అత్యవసర పరిస్థితుల కనుగుణంగా విజయవాడ పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ దిగువ సుదహరించినట్లు దేశరక్షణ కృషిలో సమయానికి ముందడుగు వేసింది.

1. 800 టన్నుల 'హోల్ మిల్క్ పౌడర్' సైనికులకు సిద్ధము చేసి వారి ఆహారంలో పుష్టికరమైన మాంసకృత్తులు అందజేయడంలో తోడ్పడింది. ఈ విషయం మన భారత ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరా గాంధి ఫిబ్రవరి నెలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సందర్శించినప్పుడు ఎంతో మెచ్చుకున్నారు.
2. విజయవాడ ప్రాంతపు పాల ఉత్పత్తిదారులు 1,24,222 రూపాయలు జాతీయ రక్షణ నిధికి విరాళమిచ్చారు.
3. హైదరాబాదు ప్రాంతపు పాల ఉత్పత్తిదారులు జాతీయ రక్షణ నిధికి 56,800 రూపాయలు విరాళంగా యిచ్చారు.
4. పాల ధరలను అత్యవసర పరిస్థితులలో అదుపులో ఉంచగలిగాము.

పాల సహకార సంఘాలు : —సెంట్రల్ డెయిరీ హైదరాబాదు పాల పథకము ప్రాంతము, నల్గొండ, మెదక్, మహబూబ్‌నగర్, హైదరాబాదు, వరంగల్ జిల్లాలలోకి విస్తరించింది. ఈ జిల్లాలలో ప్రస్తుతము 193 సహకార పాల సప్లయి సొసైటీలు పని చేస్తున్నాయి. 1971-72 సంవత్సరంలో 59.16 లక్షల లీటర్ల పాల సహకార సంస్థలద్వారా మొత్తం 56,86,583 లీటర్ల పాలు సేకరించడం జరిగింది. అంటే దాదాపు 86 శాతం పాలు వస్తున్నాయన్న మాట.

1971-72 సం.లో పాల సహకార సంస్థలకు అప్పులివ్వడానికి బ్జెటులో నిధులు లేవు, కాని వాణిజ్య బ్యాంకులు సహకార పాల సప్లయి సొసైటి సభ్యులకు పాడి పశువులు కొనడానికి గాను 8.30 లక్షల రూపాయలు ఇప్పుగా ఇచ్చాయి. ఈ సొమ్ము వాటికి, పాల కొనుగోలు బిల్లు నుండి మినహాయించి తిరిగి చెల్లించడం జరుగుతున్నది. ఈ సహకార పాల సప్లయి సొసైటీలు సక్రమంగా పని చేస్తూ నిలద్రొక్కుకోవడానికి అవి సప్లయి చేసే ప్రతి లీటరు పాలకు అనవంగా 4 పైసలు యివ్వడం జరుగుతున్నది.

బలహీన వర్గాలకు సహాయం :—విజయవాడ పాల ప్రాజెక్టు ప్రాంతం, కృష్ణా, గుంటూరు, ఖమ్మం గోదావరి జిల్లాలలోకి విస్తృతం చేయబడింది. ఈ జిల్లాలలో 859 సహకార పాల సప్లయి సొసైటీలు ఏర్పాటు కావించబడ్డాయి. అందులో 161 సొసైటీలు మిల్క్ కమీషనరుచే రిజిస్టరు చేయబడ్డాయి. ఇవి ముఖ్యంగా విజయవాడ పాల ఫ్యాక్టరీ ప్రాంతంలో పాల ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేయడానికేగాక సహకార సంస్థలద్వారా బలహీన వర్గాలవారి ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగు పరచడానికి పైలట్ పథకంగా ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఈ సొసైటీలోని సభ్యులు, పాడి పశువులు కొనుక్కొని పాల ఉత్పత్తిద్వారా ఆర్థికంగా బాగుపడటానికి అప్పులు యిప్పించడం జరిగింది. ఈ సొసైటీలు మచిలీపట్నం, తెనాలి, విజయవాడ, ఏలూరులలోని నాలుగు సహకార కేంద్ర బ్యాంకులద్వారా అప్పు పొందడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాష్ట్ర సహకార ఎఫెక్స్ బ్యాంకుకు 50 లక్షల రూపాయలకు హామీ యిచ్చింది.

గత సంవత్సరం విజయవాడ సహకార కేంద్ర బ్యాంకు 48 పాల సప్లయి సొసైటీలకు మొత్తము 8.93 లక్షల రూపాయలు అప్పు యిచ్చింది. దీనివల్ల 1,200 మంది రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు ప్రయోజనం పొందారు. ఇతర సహకార సెంట్రలు బ్యాంకులు యింకా అప్పులివ్వడం ప్రారంభించలేదు. అవికూడా ఈ సంవత్సరం త్వరలోనే అప్పులిస్తాయి. దాంతో బలహీనవర్గాలకు చెందిన చాలమంది లాభపడుతారు.

సాంఘిక బాధ్యతలు:—పాడి పరిశ్రమ కార్యక్రమాలు సాంఘిక బాధ్యతలను కూడా నిర్వర్తిస్తున్నందున, పాల పథకాలు, సామాజిక ప్రయోజనంగల సంక్షేమ పథకాలుగా ఖ్యాతి గడించాయి.

పాలు పుష్టికరమైన పోషకాహారం :—పోషకాహార లోపంవల్ల పిల్లలలో మేధాశక్తి క్షీణించి, మరుగుజ్జుతనంతో ఎడ్డివాళ్లుగా తయారయ్యే ప్రమాదం

గుర్తించి ప్రభుత్వం చంటిపిల్లలకు, గర్భిణీ స్త్రీలకు పోషకాహారంగా ఉపయోగపడునట్లు హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలో ప్రత్యేకమైన పాల సరఫరా కార్యక్రమాలు చేపట్టింది.

1. మూడు సంవత్సరాలలోపు చంటి పిల్లలకు హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ అధ్వర్యంలో ఉన్న శిశు సంజీవిని కేంద్రాలద్వారా భారత ప్రభుత్వం సహాయంతో తియ్యని డబుల్ టోన్డు పాలు పావు లీటరు సీసాలలో ఉచితంగా సప్లయి చేస్తున్నది. ప్రస్తుతం 7,000 మంది పసిపిల్లలకు యివ్వడం జరుగుతున్నది.

2. CARE సంస్థ కార్యక్రమంలో రోజూ 30,000 మంది బడిపిల్లలకు తియ్యని పాలు పావులీటరు సీసాలలో సప్లయి చేయబడుతున్నాయి.

3. సబ్సిడీ పాల పంపిణీ : యూనిసెఫ్ సంస్థలో కుదుర్చుకొన్న ఒప్పందం ప్రకారం తక్కువ ఆదాయంగల కుటుంబాలకు సబ్సిడీ పాల పథకం క్రింద రోజూ 4,000 లీటర్ల టోన్డుపాలు లీటరు ఒక్కంటికి 80 పైసల చొప్పున జంటనగరాలలో సప్లయి చేయడం జరుగుతున్నది. సుమారు 7,000 కుటుంబాలు ప్రయోజనం పొందుతున్నాయి. ఈ కార్యక్రమం విజయవాడ, గుంటూరు పట్టణాలకు కూడా విస్తృతం చేయడం జరుగుతుంది.

పాల సరఫరా :—ఇవిగాక జంటనగరాలలో రోజూ దాదాపు 90,000 లీటర్ల పాలు సుమారు 63,000 కుటుంబాలకు సప్లయి చేయడం జరుగుతున్నది. అట్లాగే విజయవాడ, మంగళగిరి, గుంటూరు, బాపట్ల, రేపల్లె, తెనాలి, గుడివాడ, ఉయ్యూరు, పమూరు, తాడేపల్లిగూడెం, మచిలీపట్నం వగైరా పట్టణాలలో దాదాపు రోజూ 56,000 లీటర్ల పాలు సప్లయి చేయడం జరుగుతున్నది.

పాల సేకరణ :— హైదరాబాదు ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో గత సంవత్సరం సుమారు 1,666 గ్రామాలలో దాదాపు 27,000 మంది పాల ఉత్పత్తిదారులనుండి 159.16 లక్షల లీటర్ల పాలు సేకరించడం జరిగింది. అందుకు 1,57,85,648 రూపాయలు గ్రామీణ పాల ఉత్పత్తిదారులకు పంపిణీ చేయడం జరిగింది.

విజయవాడ ప్రాజెక్టు ప్రాంతములో సుమారు 701 గ్రామాలనుండి 56,000 మంది పాల ఉత్పత్తిదారులు 382.20 లక్షల లీటర్ల పాలు సప్లయి చేశారు. అందుకు వారికి 417.58 లక్షల రూపాయలు పంపిణీ చేయడం జరిగింది. 1971-72 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో మొత్తము 690.38 లక్షల రూపాయలు పాల కొనుగోలు నిమిత్తము కేవలం ఉత్పత్తిదారులకు ముట్టడంతో గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థలో విప్లవాత్మకమైన అభివృద్ధి జరుగుతున్నదని చెప్పవచ్చు.

1972-73 ప్రణాళికా పథకాలు

1972–73 సంవత్సరములో పాల పథకాలు అమలు చేయటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 75 లక్షల రూపాయలతో ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు రూపొందించింది. తెలంగాణా పాల్‌ంతీయ కమిటీ, తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి నిధులనుండి ఈ సంవత్సరానికి 25 లక్షల రూపాయలు కేటాయించింది. యివికాక మరి రూ. 11 లక్షలు కూడా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు యిచ్చుటకు పాల్‌ంతీయ సంఘమువారు సంసిద్ధత తెలిపారు.

పథకాలవారీ కార్యక్రమాలు సంక్షిప్తమైన వివరాలతో చూపించబడ్డాయి.

ఈ వార్షిక ప్రణాళికలో చేర్చబడిన పాల పథకాలు.

తెలంగాణా పథకాలు

సంయుక్త పాల పాల్‌జెక్టు, హైదరాబాదు :

		1972–73 సం లో కేటాయింపు (లక్షల రూపాయలలో)
1.	సెంట్రల్ డెయిరీ పరిష్కరం-యంత్ర పరికరాల కొనుగోలు, పాలపొడి ప్లాంటు కొరకు యంత్ర పరికరాల కొనుగోలు సివిల్ పనులు, ఇతర పనులు ...	25.88
2.	మెథక్ కూలింగ్ సెంటరు ...	0.45
3.	గజ్వేలు చిల్లింగ్ సెంటరు ...	2.50
4.	నిర్మల్ కూలింగ్ సెంటరు ...	0.15
5.	ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది ...	1.27
6.	పాల కమీషనరు కార్యాలయంలో ఆదనపు సిబ్బంది ...	0.50
	మొత్తం ...	80.05

ఆంధ్ర పథకాలు

(లక్షల రూపాయలలో)

(1)	గుంటూరు ప్రాంతంలో చిల్లింగ్ సెంటరు మరియు ఒంగోలు, భీమవరం, నర్సారావుపేట, తిరుపూరు చిల్లింగ్ సెంటర్లకు దేశీయ యంత్రపరికరాల కొనుగోలు మరియు చిల్లకల్లు చిల్లికల్లు సెంటరు ...	9.00
(2)	విజయవాడ, పాలపోడి ఫ్యాక్టరీ పటిష్ఠం, పామ్రరు, ఏలూరులలో కోల్డు స్టోరేజీలు, సివిల్ పనులు, ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకు పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ కాలన్స్ పేమెంట్లు ...	5.45
(3)	పామ్రరు, హనుమాన్ జంక్షన్, గుడ్లవల్లేరు, వీరంకీలాకు, చిల్లింగ్ సెంటర్ల భవనాలు ...	0.15
(4)	రాజమండ్రి డెయిరీ పటిష్ఠం ...	2.90
(5)	నెల్లూరు డెయిరీ పటిష్ఠం ...	2.00
(6)	విశాఖపట్నం డెయిరీ పటిష్ఠం ...	3.00
(7)	రామభద్రాపురం కూలింగ్ సెంటరు ...	1.00
(8)	యింజనీరింగ్ సిబ్బంది ...	1.50
	మొత్తం	25.00

రాయలసీమ పథకాలు

(లక్షల రూపాయలలో)

(1)	చిత్తూరు డెయిరీ	0.75
(2)	మైదుకూరు చిల్లింగ్ సెంటర్	3.00
(3)	కర్నూలు డెయిరీ పథకం మరియు రాయలసీమలో తగిన ప్రాంతంలో చిల్లింగ్ సెంటరు స్థాపన	11.00
(4)	అనంతపూరు పథకం	4.25
(5)	ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది	1.00
	మొత్తం	20.00

మొత్తం రూ. 75.00 లక్షలు.

తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధులు

		(లక్షల రూపాయలలో)
(1)	పట్టీ కూలింగ్ సెంటరు	0 25
(2)	ఉప్పరపల్లి చిల్లింగ్ సెంటరు	2 50
(3)	కడ్తాల చిల్లింగ్ సెంటరు	1 00
(4)	కల్వకుర్తి కూలింగ్ సెంటరు	
(5)	మహబూబ్‌నగరు కూలింగ్ సెంటరు	
(6)	సూర్యాపేట చిల్లింగ్ సెంటరు	2.00
(7)	కొత్తగూడెం కూలింగ్ సెంటరు	0.70
(8)	భువనగిరి చిల్లింగ్ సెంటరు	0.60
(9)	నిజామాబాదు చిల్లింగ్ సెంటరు	1.50
(10)	కరీంనగరు డెయిరీ	1.90
(11)	వరంగల్ డెయిరీ	1.25
(12)	ములుగు కూలింగ్ సెంటరు	
(13)	సెంట్రల్ డెయిరీ హైదరాబాదు (పాలపొడి ఫ్యాక్టరీతోసహా)	13 30
	మొత్తం ...	25.00

ఇదికాక అదనముగా రూ. 11 లక్షలు ఇచ్చుటకు ప్రాంతీయ సంఘము సంసిద్ధముగా యున్నది.

రీసర్చి పథకాలు :— హైదరాబాదులోని పాల రవాణా శీతలీకరణకు సంబంధించిన, మరియు విజయవాడలోని మిగులు పాలు, తక్కువ ప్రమాణము గల పాలను సద్వినియోగపరచుటకు సంబంధించిన రీసర్చి పథకములు భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధన సంస్థ ఆదేశాను గుణముగా కొనసాగుతున్నాయి.

1972-73 సంవత్సరంలో తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాల ఖర్చులు కాక ఇతర పథకాల ప్రణాళికల వివరాలు.

తెలంగాణా ప్రాంతం

1. సంయుక్త పాల ప్రాజెక్టు, హైదరాబాదు :— సెంట్రల్ డెయిరీ హైదరాబాదు, షాద్‌నగర్, భువనగిరి, చిల్లింగ్ సెంటరు మెదక్, గజ్వేలు, ఆలేరు, చిట్యాల కూలింగ్ సెంటర్లు.

(a) 1971-72 సం॥లో తాత్కాలిక ఖర్చులు రూ. 21.24 లక్షలు

(b) 1972-73 సం॥ కేటాయింపు రూ. 28.95 లక్షలు

(c) 1971-72 సం॥లో సాధించిన లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ 62,000 లీటర్లలో

(d) 1972-73 సం॥లో లక్ష్యాలు — రోజూ సగటున పాల నిర్వహణ 85,000 లీటర్లలో (గరిష్ఠ పరిమితిన 85,000); 1,00,000 (గరిష్ఠ పరిమితిన)

1971-72 సంవత్సరములో హైదరాబాదు డెయిరీకి పాలు సప్లయి చేయడానికి వివిధ కూలింగ్/చిల్లింగ్ సెంటర్లు స్థాపించడమేగాక, అదనంగా స్టోరేజీ టాంకులు, క్రింటాంకులు, బట్టర్ చర్న్‌లు సమకూర్చబడ్డాయి. పాల ఉత్పత్తుల విభాగం యొక్క సివిల్ పనులు చేపట్టి హైదరాబాదు డెయిరీ పటిష్టం చేయబడింది. 1972-73 సంవత్సరంలో హైదరాబాదు డెయిరీ పాల నిర్వహణ శక్తి పటిష్టం చేయడానికి మరియు పాలపొడి తయారుచేసే ప్లాంటు ఏర్పాటు చేస్తూ వాటికి తగిన సివిల్ పనులు చేపట్టుటకు ప్రతిపాదించడమైనది. గజ్వేలు కూలింగ్ సెంటరు చిల్లింగ్ సెంటరుగా అభివృద్ధి చేయబడుతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతీయ కమిటీ నిధుల సహాయంతో జహీరాబాదు, సూర్యాపేట చిల్లింగ్ సెంటర్లు కరీంనగర్ డెయిరీ ఏర్పాటు చేయబడుతున్నాయి.

2. వరంగల్ డెయిరీ (ములుగు కూలింగ్ సెంటరుతో సహా):

(a) 1971-72 సం॥లో తాత్కాలిక ఖర్చులు రూ. 1.88 లక్షలు

(b) 1972-73 సం॥లో కేటాయింపు రూ. 6,500

(c) 1971-72 సం॥ సాధించిన లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ లీటర్లలో రోజుకు

(d) 1972-73 సం॥ లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ లీటర్లలో రోజుకు 10,000

1971-72 సం॥లో వరంగల్ డెయిరీ ప్రారంభించబడింది. స్థానికంగా ఇది రోజు 5,000 లీటర్ల పాలు విక్రయించ కల్గింది. శీతాకాలంలో హైదరాబాదు డెయిరీకి రోజూ 4.5 వేల లీటర్ల పాలు సప్లయి చేసి తెలంగాణా ప్రాంతపు పాల సప్లయిలో స్వయం సమృద్ధికి దోహదం చేసింది.

3 నిజామాబాదు పాల కూలింగ్ సెంటరు:

(a) 1971-72 సం॥లో తాత్కాలిక ఖర్చులు ... .

(b) 1972-73 సం॥లో కేటాయింపు ....

(c) 1971-72 సం॥లో సాధించిన లక్ష్యాలు 2,000

(d) 1972-73 సం॥లో లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ లీటర్లలో రోజుకు 6,000

తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి నిధులతో నిజామాబాదు కూలింగ్ సెంటరు చిల్లింగ్ సెంటరుగా అభివృద్ధి చేయబడుతున్నది. ప్రస్తుతం ఇది రోజూ 2,000 లీటర్ల పాలు స్థానికంగా విక్రయిస్తోంది. హైదరాబాదులో పాల సప్లయి కార్యక్రమం ఎక్కువ చేయడానికి, శీతాకాలంలో రోజూ సుమారు 1,800 నుండి 2,000 లీటర్ల పాలు సప్లయి చేయగలిగింది

4. కరీంనగరు పాల కూలింగ్ సెంటరు :

(a) 1971-72 సం॥లో తాత్కాలిక ఖర్చులు	....	రూ. 0.34 లక్షలు
(b) 1972-73 సం॥లో కేటాయింపు	....	—
(c) 1971-72 సం॥లో సాధించిన లక్ష్యాలు	పాల నిర్వహణ లీటర్లలో రోజుకు	500
(d) 1972-73 సం॥లో లక్ష్యాలు		3,000

తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి నిధుల సహాయంతో కరీంనగర్, కూలింగ్ సెంటరు డెయిరీగా మార్చడం జరుగుతున్నది. వచ్చే నెలలో స్థానికంగా పాల విక్రయం ఎక్కువ చేయడమేగాక, రామగుండంలో కూడా పాల విక్రయానికి ప్రయత్నాలు చేయబడుతాయి.

5. నిర్మల్ పాల కూలింగ్ సెంటరు :

(a) 1971-72 సం॥లో తాత్కాలిక ఖర్చులు	....	రూ. 1.08 లక్ష
(b) 1972-73 సం॥లో కేటాయింపు	....	రూ. 0.50 లక్ష
(c) 1971-72 సం॥లో సాధించిన లక్ష్యాలు	పాల నిర్వహణ లీటర్లలో రోజుకు	—
(d) 1972-73 సం॥లో లక్ష్యాలు		2,000

ఈ సంవత్సరం నిర్మల్ కూలింగ్ సెంటరు త్వరలోనే ప్రారంభించబడుతుంది.

ఆంధ్ర ప్రాంతం

1. పాలపాడి ఫ్యాక్టరీ విజయవాడ మరియు పాల సప్లయిచేసే కూలింగ్ చిల్లింగ్ సెంటర్లు :

(a) 1971-72 సం॥ లో తాత్కాలిక ఖర్చులు		రూ. 19.95 లక్షలు
(b) 1972-73 సం॥ లో కేటాయింపు		14.60
(c) 1971-72 సం॥ లో సాధించిన లక్ష్యాలు	పాల నిర్వహణ లీటర్లలో రోజూ	1,08,000
(d) 1972-73 సం॥లో లక్ష్యాలు		1,50,000

1971-72 సం॥లో రేటూరు, చిల్లకల్లు చిల్లింగ్ సెంటర్లు ప్రారంభించబడ్డాయి. పాలపాడి ఫ్యాక్టరీ ఉత్పత్తుల విభాగం వరికరాలతో పటిష్టం చేయబడింది.

1971-72 సంవత్సరంలో ఈ ఫ్యాక్టరీ దిగువ చూపిన ముఖ్యమైన పాల పదార్థాలు ఉత్పత్తి చేసింది :

	పదార్థం	పరిమాణం
(1)	నెయ్యి	1225 టన్నులు
(2)	వెన్న	33 టన్నులు
(3)	వెన్నతీసిన పాలపొడి	903.8 టన్నులు
(4)	హోల్ మిల్క్ పౌడరు	561.6 టన్నులు
(5)	పాలు—హైదరాబాదుకు సప్లయి చేసిన వాటితోసహా	282.14 లక్షల లీటర్లు

1972-73 సంగలో త్వరలోనే,తిరువూరు,నర్సారావుపేట భీమవరం,చిల్లింగ్ సెంటర్లు ప్రారంభించబడుతాయి. ఒంగోలు చిల్లింగ్ సెంటరు పనులు ప్రారంభించబడుతాయి. గురజాల చిల్లింగ్ సెంటరు స్థాపనకు ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. ప్రణాళిక లోని నిధులే కాకుండా, పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ పౌడరు విభాగం విస్తృతం చేయడానికి, నీటి సరఫరా, మురుగు నీటి పారుదల, రెల్వేసైడింగ్ వగైరా కార్యక్రమాలకోరకు, ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్ ఆర్థిక సహాయం చేయడానికి ఒప్పుకుంది. అతిత్వరలోనే పనులు ప్రారంభించబడుతాయి. అప్పుడు పాల ఉత్పత్తి చాలులు శీతకాలంలో అదనంగా ఉన్న పాలన్నీ సప్లయి చేయడానికి వీలుంటుంది.

ఫీడర్ బ్యాలన్ సింగ్ డెయిరీ :— ఇండియన్ డెయిరీ కార్పొరేషన్ ఆర్థిక సహాయంతో గుంటూరు జిల్లాలో మరొక పెద్ద ఫీడర్ బ్యాలన్ సింగ్ డెయిరీ రాబోతున్నది. గుంటూరు పాల పథకం ప్రాంతంలో, ఉత్పత్తి అయ్యే పాలన్నీ మార్కెటు చేయడానికి, ఇది సహాయపడుతుంది. దీనికి గాను త్వరలోనే పనులు మొదలవుతాయి.

2. రాజమండ్రి డెయిరీ :

(a)	1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు	రూ.1.27 లక్షలు
(b)	1972-73 సం.లో కేటాయింపు	రూ.29.0 లక్షలు
(c)	1971-72 సం. సాధించిన లక్ష్యాలు	1,000 -పాల నిర్వహణ
(d)	1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు	లీటర్లలో రోజుకు 15,000

1971-72 సం.లో రాజమండ్రి డెయిరీకి, అయిల్ పైడ్రు కాయిలర్, బట్టర్ చర్న్, వంటి యత్ర పరికరాలు అదనంగా సమకూర్చి పటిష్టం చేయడం జరిగింది. కాకినాడలో నేగాక, సామర్లకోట, రామచంద్రాపురంలో కూడా పాల విక్రయం ప్రారంభించబడింది.

1972-73 లో పాలు ఎక్కువగా నిర్వహించడానికి,రెండు పోరేజిటాంకులు ఒక రోడ్డు టాంకర్ సప్లగు చేయబడుతాయి.

3. నెల్లూరు డెయిరీ :

(a)	1971-72 సం.లో శాశ్వాలిక ఖర్చులు	రూ.3.88 లక్షలు
(b)	1972-73 సం.లో కేటాయింపు	రూ. 2.00 లక్షలు
(c)	1971-72 సం.లో సాధించిన లక్ష్యాలు	పాల నిర్వహణ 3.100
(d)	1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు	లీటర్లలో రోజూ 7.500

1971-72 సంవత్సరములో నెల్లూరు డెయిరీ, రిఫ్రిజిరేటర్ పరికరాలు, స్టోరేజి టాంకు, మరియు బాయిలర్‌తో పటిష్టం చేయడం జరిగింది.

1973-73 సం.లో ఎక్కువ శక్తిగల పాళ్ళుగైరుతో పటిష్టం చేసి పాల సేకరణ, విక్రయం ఎక్కువ చేయడం జరుగుతుంది. గూడూరు పట్టణంలో పాల అమ్మకం ప్రవేశ పెట్టబడుతుంది.

4. విశాఖపట్నం డెయిరీ :

(a)	1971-72 సం.లో శాశ్వాలిక ఖర్చులు	రూ. 8.80
(b)	1972-73 సం.లో కేటాయింపు	రూ. 3.00
(c)	1971-72 సం.లో సాధించిన లక్ష్యాలు	8.000 -పాల నిర్వహణ
(d)	1972-73 సం. లో లక్ష్యాలు	లీటర్లలోరోజూ 12,500

విశాఖ పట్నంలో భారీ పరిశ్రమలు, ఉక్కు కర్మాగారము రావడంతో, ఆంధ్రప్రదేశ్ పటంలో ఇది చాలా ముఖ్యమైన స్థానము ఆక్రమించింది. ఈ జిల్లాలో చిన్న రైతులు వ్యవసాయ కూలీల పథకం కూడా అమలు జరుగుతున్నది. ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకుని, చిన్న రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలనుండి పాలు తీసుకోవడానికి 1971-72 సం. లో విశాఖపట్నం డెయిరీలో గంటకు 4,000 సీసాలను పరిశుభ్రంచేసి పాలునింపే ఆధునిక బాటిల్ వాషర్, మరియు ఫిల్లింగ్ యంత్ర పరికరాలు సమకూర్చి పటిష్టం చేయడం జరిగింది, అదిగాక 1970-71 సం. లోనే ఒక స్టోరేజి టాంకు, ఆయిల్ ఫైర్డ్ బాయిలర్ మరియు రిఫ్రిజిరేషన్ యంత్రపరికరాలు సమకూర్చి పటిష్టం చేయడం జరిగింది.

1972-73 సం.లో ప్లేటు చిల్లర్, ఐస్ బ్యాంకు టాంకు సమకూర్చబడతాయి దీనివలన రోజూ 12,000 నుండి 15,000 లీటర్ల పాలు నిర్వహించడానికి వీలుంటుంది. విశాఖపట్నంలో 50,000 లీటర్ల పాలు నిర్వహించగల ఆధునిక డెయిరీ స్థాపనకు మాస్టర్ ప్లాను సిద్ధం చేయబడింది. ఈ డెయిరీ స్థాపనకు కావల్సిన ఆర్థిక సహాయం చేసే సంస్థకోసం వెతకడం జరుగుతున్నది. దీనివలన ఈ ప్రాంతంలోని చిన్న రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలవద్ద అధనంగా ఉత్పత్తి అయ్యే పాలకు మార్కెట్టు సౌకర్యాలు కలుగడమేగాక వారికి అదనపు ఆదాయానికి మార్గం ఏర్పడుతుంది.

5. భీమభద్రాపురం పాల కూలింగ్ సెంటరు :

(a) 1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు ... రూ. 0.22 లక్షలు

(b) 1972-73 సంలో కేటాయింపు ... రూ. 1.00 లక్షలు

(c) 1971-72 సం.లో సాధించిన లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ 1,000 సరాసరి లీటర్లలో

(d) 1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు 2,000

1972-73 సం.లో భీమభద్రాపురం కూలింగ్ సెంటర్‌కు శాశ్వత భవన నిర్మాణం చేయడం జరుగుతుంది. పాల విక్రయం, సున్నబేడ, గర్విడికి విస్తృతం చేయడం జరిగింది. చిన్న రైతులవద్దనుండి పాలు ప్రత్యేకంగా స్వీకరించబడతాయి. ఈ నాడు చిన్న రైతుల అభివృద్ధి ఏజెన్సీ కూడ పాడి పశువులు కొనడానికి అప్పులిచ్చే ఏర్పాట్లు కావిస్తున్నాది.

6. శ్రీకాకుళం పాల కూలింగ్ సెంటరు :

(a) 1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు ... రూ. 0.12 లక్షలు

(b) 1972-73 సం.లో కేటాయింపు ... —

(c) 1971-72 సంలో సాధించిన లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ 700 లీటర్లలో రోజూ

(d) 1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు 2,000

1972-73 సం.లో పాల అమ్మకం ఎక్కువ చేయడం జరుగుతుంది. అదనంగాఉండే పాలు, అమదాల వలస ఇంకా ఇతర ప్రాంతాలలో విక్రయించడం జరుగుతుంది. చిన్న రైతులు ఉత్పత్తిచేసే పాలు ప్రత్యేకంగా స్వీకరించబడతాయి.

రాయలసీమ ప్రాంతం

1. చిత్తూరు డెయిరీ :

(a) 1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు రూ. 0.49 లక్షలు

(b) 1972-73 సంలో కేటాయింపు రూ. 0.75 లక్షలు

(c) 1971-72 సం.లో సాధించిన లక్ష్యాలు — పాల నిర్వహణ 5,000 లీటర్ల లో రోజూ

(d) 1972-73 సం. లక్ష్యాలు 8,000

ఈ సొమ్ము ఆఫీసు భవనము మరియు ఇతర చిన్న చిన్న పనుల కోరకు కేటాయించడం జరిగింది. తిరుపతి మరియు తిరుమలై కొండమీద యాత్రికుల సౌకర్యార్థం మంచి వాణ్యమైన పాలు సీసాలలో సప్లై చేయబడుతున్నాయి.

2. మైదుకూరు పాల చిల్లింగ్ సెంటరు :

(a) 1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు రూ. 4.87 లక్షలు

(b) 1972-73 సం.లో కేటాయింపు రూ. 3.00 లక్షలు

(c) 1971-72 సం.లో సాధించిన లక్ష్యాలు } పాల నిర్వహణ లీటర్లలో 1,800

(d) 1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు } రోజూ 6,000

1971-72 సంవత్సరంలో, మైదుకూరు కూలింగ్ సెంటరును చిల్లింగ్ సెంటరుగా మార్చడానికి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

1972-73 సంవత్సరంలో చిల్లింగ్ సెంటరు ప్రారంభించబడుతుంది. ఒక బట్టర్ చర్న్ కూడా సమకూర్చబడుతుంది. ఈ జిల్లాలో చిన్న రైతులు ఉత్పత్తి చేసే పాలు ప్రత్యేకంగా ఈ కేంద్రం స్వీకరిస్తుంది. ఇక్కడ చిన్న రైతు అభివృద్ధి పథకం అమలు జరుగుతున్నది.

3. కర్నూలు డెయిరీ :

(a) 1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు రూ. 11.32 లక్షలు

(b) 1972-73 సం.లో కేటాయింపు రూ. 11.00 లక్షలు

(c) 1971-72 సం.లో సాధించిన లక్ష్యాలు } పాల నిర్వహణ లీటర్లలో

(d) 1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు } రోజూ సగటున 5,000

1972-73 సంవత్సరంలో కర్నూలు డెయిరీ ప్రారంభించబడుతుంది. ఒక బట్టర్ చర్న్‌కూడా సమకూర్చడం జరుగుతుంది.

4. అనంతపూరు పాల కూలింగ్ సెంటరు :

(a) 1971-72 సం.లో తాత్కాలిక ఖర్చులు రూ. 3.24 లక్షలు

(b) 1972-73 సం.లో కేటాయింపు రూ. 4.25 లక్షలు

(c) 1971-72 సంలో సాధించిన లక్ష్యాలు } పాల నిర్వహణ లీటర్లలో 500

(d) 1972-73 సం.లో లక్ష్యాలు } రోజూ 2,000

1971-72 సంవత్సరంలో అనంతపూర్ కూలింగ్ సెంటర్ ప్రారంభించబడింది. 1972-73 సంవత్సరంలో ఈ సెంటరు డెయిరీగా మార్చబడుతుంది.

ఇట్లూ పాడి పరిశ్రమ పథకాలు, మన రాష్ట్రంలో గ్రామాలలో బలహీన వర్గాల నిరుద్యోగ సమస్య నివారణలో తోడ్పడుతూ, గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను పటిష్టంచేస్తూ ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను పెంచడంలో జాతి ఆరోగ్య సంరక్షణ కృషిలో ఎంతో తోడ్పడుతూ జాతి సంక్షేమ కార్యక్రమాలుగా ఖ్యాతిగాంచాయి.

పాలు కొనుగోలు నిమిత్తం, నిర్వహణ ఖర్చుల నిమిత్తం, సిబ్బంది నిమిత్తం మరికొన్ని కార్యక్రమాలకుగాను "LV, కాపిటల్ హెడ్" డిమాండు క్రింద 10.84 కోట్ల రూపాయల కేటాయింపుకు సభతో విడిగా ప్రతిపాదించడమైనది.

అనుబంధము

హైదరాబాదు మరియు విజయవాడ ప్రాంతములో పాల సేకరణ-అమ్మకం (లక్షల లీటర్లలో)

సంవత్సరము	హైదరాబాదు ప్రాంతం		విజయవాడ ప్రాంతం		
	పాల సేకరణ	అమ్మకం	పాలసేకరణ	హైదరాబాదుకు రవాణా చేసిన పాలు	అమ్మకం
1961-62	18.45	19.10	—	—	—
1962-63	19.78	20.70	—	—	—
1963-64	21.47	20 29	—	—	—
1964-65	19.70	23.79	1.38*	1.25	0.10
1965-66	21.79	40.85	46.44	28.11	14 48
1966-67	23 09	60.31	59.96	33 59	23.31
1967-68	37.07	114 06	90.48	58 44	29.17
1968-69	60 84	156.59	126.49	81.04	47.15
1969-70	82 98	160.87	193.25	59 54	88.45
1970-71	118.00	222.00	264.48	55.07	146.65
1971-72	159.16	250.07	382 20	67.62	152.32

* 48 రోజుల కొరకు.

హైదరాబాదు ప్రాంతంలో చూపించిన పాల సేకరణ మరియు అమ్మకం అంకెలు సరితూగవు. ఎందుకనగా యిందులో టోన్డు పాలు, స్టాండర్డైజ్డు అమ్మకం, మరియు విజయవాడ నుండి రవాణా చేసిన పాలుకూడా కలుపబడ్డాయి.

1,10 225 లీటర్ల పాలు గత శీతకాలంలో హైదరాబాదునుండి విజయవాడకు పాలపొడి తయారుచేయుటకు సరఫరా చేయబడినవి.

జై హింద్

NOTE ON THE FOREST DEMAND FOR 1972-73.

Revenue and Expenditure :

During 1971-72, Rs. 957 lakhs were realised as revenue against Revised Budget Estimate of Rs. 854 lakhs. The revenue during 1972-73 has been fixed at Rs. 965 lakhs.

2. An outlay of Rs. 574.762 lakhs is provided in 1972-73 budget (Plan, Non-Plan and Centrally Sponsored Schemes put together) for the management and improvement of Forests against the Budget Provision of Rs. 496.06 lakhs in 1971-72. Out of this an amount of Rs. 61.00 lakhs is in the State Plan Sector for forestry schemes and capital outlay and Rs. 8 lakhs under Soil Conservation. Under the Centrally Sponsored Schemes the amount provided is Rs. 27.92 lakhs during 1972-73.

Plan	1971-72 *Original*	1971-72 *revised*	1972-73 *Budget*
	(*Rupees in lakhs*)		
(*a*) *State Sector* :			
1. Forestry Schemes..	55.44	55.44	58.00
2. Capital Outlay ..	9.56	9.56	3.00
	65.00	65.00	61.00
3. Soil Conservation..	8.00	8.00	8.00
(*b*) Centrally Sponsored Schemes ..	15.53	15.53	27.92

Forest Area :

3. The total Forest area in the State is 64,889.13 Sq. Kms., which includes 45,290.53 sq. Kms. reserved forests, 18,075.95 Sq. Kms. reserved lands and 1,522.65 Sq. Kms. un-notified areas. This constitutes roughly 24% of the land area. This is below the National Standard of 33-1/3% set in the National Forest Policy.

4. During 1971-72, 20,536.00 hectares or 205.36 Sq. Kms. of forest lands were dis-reserved against 64,000 hectares (1,60,000 acres) during the previous year, for assignment to landless poor and for the rehabilitation of displaced persons affected by irrigation and hydro-electric projects.

Coffee Plantations :

5. The State Government has at present a holding of 491.60 hectares (1,229 acres) of Coffee Plantations. It is proposed to plant 122 hectares (305 acres) with Coffee in 1972-73 and maintain the plantations already raised.

6. During 1970-71, 256 tonnes of Coffee were harvested which fetched a revenue of Rs. 13.40 lakhs. During 1971-72, 60 tonnes of clean coffee have been harvested and transferred to the pool of the Coffee Board only recently, which is expected to fetch a revenue of nearly Rs. 2.70 lakhs. The biennial periodicity in Coffee is a problem which the Forest Department is trying to solve by adopting suitable cultural operations with the help of the Coffee Board experts.

7. The success achieved so far in raising Coffee in Visakhapatnam and Rampa Agency has been so impressive that these plantations have been acclaimed as equal to the best plantations in the traditional Coffee tracts by the Technical Experts from the Coffee Board, who are frequently visiting our plantations and keeping a close watch over the progress we are making.

8. A scheme to plant up an additional area of 810.0 hectares (2,025 acres) with Coffee has been approved by the Ministry of Rehabilitation, Government of India as a measure of rehabilitating Ceylon repatriates. The Government of India has also sanctioned loan assistance of Rs. 106.577 lakhs to implement the Scheme. The sanction carries a moratorium on repayment of the principal as well as interest till 1983. The loan carries an interest of $5\frac{3}{4}$ per cent.

9. The State will have to provide employment for 600 families of Ceylon repartaites on these plantations.

10. When the scheme is fully implemented, we will have 3,200 acres of Coffee Plantations which are expected to employ a labour force of 2,000 men every day throughout the year and yield a gross income of about Rs. 38 lakhs per annum and net income of Rs. 12.5 lakhs.

Teak and other Plantations :

11. During 1971-72, 2,951 hectares (7,377 acres) were planted with teak by clear felling miscellaneous and mixed forest stands. In 1972-73, it is proposed to plant up 3,414 hectares (8,535 acres) with teak.

12. The Scheme of planting fast growing species, namely Eucalyptus and Bamboo has been continued under the State Sector. 2,221 hectares (5,552 acres) were planted with the above species during 1971-72 and it is proposed to take up 2,769 hectares (6,922 acres) in 1972-73.

13. Casurina Plantations have been raised over an area of 767 hectares (1,690 acres) during 1971-72 and it is proposed to plant up 500 hectares (1,250 acres) during 1972-73.

Red-Sanders :

14. Red-Sanders Plantations were raised over an area of 52 hectares (130 acres) during 1971-72 and it is proposed to raise 72 hectares (180 acres) during 1972-73.

Bursera Plantations :

15. In 1971-72, Bursera Plantations were raised over an area of 20 hectares (50 acres) and in 1972-73 it is proposed to raise 40 hectares (100 acres).

16. With the object of controlling soil erosion from the denuded hills falling within the Machkund Basin and also to win the tribal population over to the settled practices of cultivation, soil conservation works which were initiated in 1960-61 are being continued. The scheme was implemented during 1971-72 at a cost of Rs. 12.46 lakhs. Under the Forest Sector 644 hectares (1,610 acres) of podus and blank areas were planted and under the Agriculture Sector Stone terracing was done over 141.32

hectares (358.30 acres), graded bunding in an area of 229.42 hectares (573.55 acres), stream bank protection over 30 Kms. and vegetative protection works over 299 Kms. To continue the scheme in 1972-73, a sum of Rs. 12.75 lakhs has been provided in the Budget. While the works under the Centrally Sponsored Scheme are confined to priority areas fixed on the basis of the assessment of theerosion hazard, in the non-priority areas supporting schemes in the shape of block planting of bamboo and silver oak are being implemented under the State Plan Sector.

Rubber Plantations :

17. Rubber Plantations have been raised over an area of 34 hectares (85 acres) in Maredumilli area of East Godavari District during the last four years, using the high yielding clonal variety of planting material supplied by the Rubber Board on experimental basis. A decision for taking up plantations on a large scale will be taken up after watching the results from the experimental plantations for the next two or three years and after the technical officers of the Rubber Board confirm that large scale planting of rubber is feasible, subject to availability of funds.

Pepper Plantations :

18. Since 1962 the Forest Department has been raising experimental plantations of pepper with seedlings obtained from the Pepper Research Institute at Taliparamba. Up to now 30,000 vines were planted incurring nominal expenditure. In June, 1971, 15,000 cuttings of hybrid panniyur variety have been obtained from Kerala and planted in the various coffee estates. The nurseries raised will make the State self-sufficient to meet its future planting requirements.

Forest Resources Survey :

19. Under a Centrally sponsored Scheme, a forest resources survey party has surveyed the Nallamalai Industrial Catchment area and at present it is surveying the industrial potential in Seshachalam hills of Rayalaseema area. The party is expected to complete its work and give its report before the end of 1973

Drought prone areas programme :

20. The Government of India have sanctioned implementation of Drought Prone Areas Programme in the chronically drought affected areas of Kurnool, Cuddapah, Anantapur, Chittoor and Mahboobnagar Districts with a view to mitigate, if not eradicate totally, the scarcity conditions in these areas by constructing civil works of a permanent nature and taking up production oriented and labour intensive programmes in these districts. The drought prone areas programme is eligible for 100% assistance from Government of India. Based on the administrative approval given by Government of India, the State Government have sanctioned an amount of Rs. 24.45 lakhs during 1971-72 for carrying out broadly the following programmes under the forest sector.

(1) Farm Forestry ;

(2) Soil and moisture conservation works coupled with pasture development and sandal propogation ;

(3) Fixation of sand dunes and arrest of sand drift ; and

(4) Afforestation.

An amount of Rs. 21.27 lakhs was spent and employment to the extent of 5.84 lakhs mandays created during 1971-72. During 1972-73 the State Government tentatively allocated an amount of Rs. 24.62 lakhs to the Forest Sector. It is proposed to continue the same works as in 1971-72.

Zoological Park at Hyderabad :

21. The Nehru Zoological Park set up in October, 1959 in pursuance of the recommendations of the Indian Board for Wild Life, with the object of popularising the cause of Wild Life Preservation among the people has since been developing in a remarkable way.

22. At present Nehru Zoological Park is one of the largest Parks in the Country spread over an area of 302 acres. It is visited annually by about 8 lakhs of people from all over the country and also by the Foreign Tourists.

The revenue realised during 1970-71 was Rs. 2.72 lakhs and during 1971-72 3.19 lakhs.

23. During 1971-72 a variety of exotic and Indian animals and birds was purchased. Several animal enclosures were constructed in addition to monkey cages and flight aviaries for birds.

24. Due to the keen interest evinced by Dr. Sarojini Mahishi, Union Minister for Tourism and Civil Aviation, it has been possible to obtain a grant of Rs. 6 lakhs from Government of India for setting up a Lion Park in the Nehru Zoological Park. In the Park the Lions will roam about freely and visitors can go round the park in cars or Station Wagons. It is expected to complete this work during the current financial year.

25. A prehistoric animals park is being set up in Nehru Zoological Park under the supervision of the Geological Survey of India. The Park depicts life-size fibre-glass models of prehistoric Dinosaurs. This park is the first one of its kind in the Country. At present one model has been completed which was inaugurated in the first week of July, 1972, by Sri Shah Nawaz Khan, Union Minister of State for Steel and Mines, Government of India.

Wild Life :

26. During 1971-72 no shooting permits were issued and all the forests were closed to shooting as resolved in the State Wild Life Advisory Board meeting. However the Government have accorded permission in two instances during the year for foreigners to shoot one bison in Nirmal Division and to shoot animals in Nagarkurnool Division. Further a tiger declared as Maneater by the Collector, Adilabad in Sirpur Taluk has been shot dead in 1972.

Co-operative Societies :

27. Since 1970-71, the Forest Co-operative Societies have been asked to participate in open auctions and obtain their requirements. A rebate of 10% on lease amounts is allowed as subsidy to such societies who become the highest bidders in open auction. The subsidy amount is deducted

from the original lease amount and instalments fixed for the remaining lease amounts as per G. O. Ms. No. 1765 F.& A. (For.-III) Department, dated 25-9-1969 read with G. M. No. 4513/For-III/70-7-Food and Agriculture, dated 16-11-1970. This scheme was originally sanctioned for a period of 2 years. The system was working satisfactorily and proposals for continuance of the above scheme are under consideration of Government.

During 1971-72 (4) Co-operative Societies participated in auction and obtained 11 lease units for a sum of about Rs. 1,70,000. A sum of Rs. 16,910 is being paid to the Societies as subsidy.

Agency Development :

28. The Forest Department has been leasing out at negotiated rates all items of M.F. P. in the Agency areas of Srikakulam, Visakhapatnam, East and West Godavari Districts to the Girijan Co-operative Corporation Limited, Visakhapatnam. The Corporation extended its activities to Adilabad District (All Forest Divisions of Adilabad Circle), Nagarkurnool of Mahboobnagar District, Karimnagar East Division of Karimnagar District for the first time during 1971-72, besides its activities in Srikakulam, Visakhapatnam, Kakinada, Eluru and all Divisions of Khammam District, Warangal, Mahboobabad Divisions of Warangal District.

29. The Corporation has also been participating in open auctions conducted by the Forest Department and obtaining certain M. F. P. lease Units in Chittoor East, Chittoor West and Nellore Divisions. The Corporation employs the tribals wherever available.

30. The Corporation took certain fuel, faggot wood and bamboo coupes in Srikakulam Division and also cane in Visakhapatnam Division.

31. During 1972-73, the Corporation will continue to have all the leases taken by them during 1971-72 besides extending its activities to Chittoor and Guntur Divisions.

Red-Sanders :

32. The Managing Director and Special Commissioner Export and Import Corporation, contacted the Consulate-General of People's Republic of Korea and informed that the Korean team is interested in Red-Sanders Wood and Korea would be the first importer of this wood (other than Japan). The Koreans required 3 tonnes of Red-Sanders wood as sample.

33. With a view to obtain bulk orders in future from the Foreigners and with a view to create market among alternate buyers of other countries, instead of merely depending upon Japanese purchasers 3.5 tonnes of Red-Sanders Wood was supplied @ Rs. 5,000 per tonne to them. Further steps are being taken to explore the possibility of exporting Red-Sanders Wood to other countries.

34. In the Sales held on 24-1-1972 at Rajampet Red-Sanders Wood of 'B' quality amounting to 12.118 tonnes was sold in public auction for Rs. 11,926.

Supply of Bamboos to Paper Mills :

35. At present there are two Paper Mills in Andhra Pradesh.

(1) Sirpur Paper Mills at Sirpur Kagaznagar, Adilabad District.

(2) Andhra Pradesh Paper Mills Ltd., Rajahmundry East Godavari District.

36. Under the Long Term Agreement entered into by the Erstwhile Hyderabad Government M/s Sirpur Paper Mills were being supplied approximately 52,000 tonnes of bamboo annually from the Bamboo areas of Adilabad District and about 30,000 tonnes from Khammam District at negotiated rates. The rate fixed for the bamboos of Adilabad District (for 52,000 tonnes) was Rs. 3 per tonne and the rate for bamboo of Khammam District was fixed at Rs. 5 and Rs. 6 50 per tonne. This long term lease expired on 31st March, 1971. Renewal of long term agreement with the Sirpur Paper Mills beyond 31st March, 1971 for the supply of bamboos is under consideration of the Government. However pending finalisation of the long term agreement for a further period the Sirpur Paper

Mills are being supplied bamboos beyond 31st March, 1971 from the same areas *i.e.*, Adilabad and Khammam Districts to a tune of (80,000) tonnes per annum. Other details of terms and conditions of agreement and the issue of revision of royalty are under consideration of the Government.

37. Similarly under a long term agreement entered into with M/s Andhra Pradesh Paper Mills, 1,00,000 tonnes of bamboos are given annually to Andhra Pradesh Paper Mills Limited, Rajahmundry at a royalty rate of Rs. 5 per tonne and a minimum royalty of Rs. 5,00,000 (Rupees five lakhs only) per annum. This royalty rate is applicable for the first 5 lakhs tonnes to be consumed by the company and the rate of royalty thereafter is subject to revision at intervals of not less than 5 years. The Andhra Pradesh Paper Mills have already extracted first 5 lakhs tonnes of bamboos, as such the issue regarding revision of rate of royalty for Andhra Pradesh Paper Mills has also been taken up by the Government and it is under their consideration.

38. In view of the researches conducted by Forest Research Institute, Dehra-Dun regarding use of Hard Woods in mixture with Bamboos for Paper production and the results being encouraging, both Sirpur Paper Mills and Andhra Pradesh Paper Mills have been prevailed upon to use Hard Woods for their Paper Manufacture. Both the Mills are experimenting with the utilisation of Hard Woods in their Plants. The Sirpur Paper Mills have already been supplied 5,000 tonnes of Hard Woods and a scheme for supply of 30,000 tonnes of Hard Woods annually is under consideration of the Forest Department.

39. Similarly the Andhra Pradesh Paper Mills have also been supplied Eucalyptus and other Hard Woods for experimental purposes.

SUPPLY OF TIMBER TO OTHER DEPARTMENTS :

Integrated Saw Mills Unit, Rajahmundry :

40. The primary object of the integrated unit at Rajahmundry is to popularise the use of non-teak species by the public, including Government and Quasi-Government Institutions after seasoning and treatment. There are Firm Indents for sawn timber and demand for the supply of

constructional timbers like beams, rafters, scantlings, doors, windows, frames, flush doors etc., is increasing every year. Among the major indentors Port Trust, Visakhapatnam, Director-General, Naval Project, Visakhapatnam, Housing Board Hyderabad, Housing Board Madras, Hindustan Shipyard, Visakhapatnam, Central Ware Housing Corporation and State Ware Housing Corporation, Zilla Parishad, Kakinada, South Eastern Railway, Police Housing Corporation, Hyderabad, Telephone Workshop, Bombay, Ordinance Factory, Katni, Hindustan Copper Mines, Agnigundala deserve mention.

41. An expenditure of Rs. 9,83,000 was incurred and Rs. 26.89 lakhs was realised as revenue in 1970-71 in the Integrated Unit at Rajahmundry. In 1971-72 an expenditure of Rs. 9.33 lakhs was incurred and a revenue of Rs. 25,67,000 was realised.

Departmental Scheme, Jannaram :

42. The Saw Mill and Timber Depot at Jannaram in Adilabad District continued the supply of teak round and sawn timber to Government and Quasi-Govrenment Agencies. In 1970-71 and 1971-72 Rs. 5.03 lakhs worth of sawn sizes were supplied to Government Polytechnics at Warangal, Mahboobnagar, Nizamabad, Wanparthy and Hyderabad. The Timber supplied during 1971-72 from Jannaram Depot is detailed below :

	Rs.
Round Timber 703.888 cm.	.. 4,49,924.55
Sawn sizes 821.718 cm. ..	.. 2,73,748.89
	7,23,673.44

In 1971-72 round timber, sawn sizes and paratas valued at Rs. 7,92,948.27 were supplied. During 1970-71, a revenue of Rs. 22.89 lakhs was realised as against the expenditure of Rs. 5.75 lakhs on works and establishment. During 1971-72 an expenditure of Rs. 7,39,200 was incurred towards works and establishment. A revenue of Rs. 31.91 lakhs was realised during the year.

43. Teak sawn waste such as Paratas (cut ends) and saw dust obtained at Government Saw Mill, Jannar am is supplied to the ryots for their bonafide and domestic consumption at rates fixed by the Government from time to time.

Manure Leaf Permits :

44. The system of selling green manure leaf permit by Panchayats at 0.25 P. per cartload has been discontinued *vide* G. M. No. 184 For-III/69-20, Food and Agriculture, dated 1-5-1972. Instead the permits will be issued by Departmental Officers.

Concessions to Public :

45. The Scheme for removal of dead and dry fuel in Mahadevpur Range of Karimnagar East Division was continued during 1970-71 as per G.O.Ms. No. 1781-Food and Agriculture Department, dated 17-12-1970 and 468 permits were issued at Rs. 2 per permit. The Scheme is continued during 1971-72 also *vide* G.O.Ms. No. 120-Food and Agriculture (For-III) Department, dated 31-1-1972.

46. The Scheme for the supply of fuel to local people from thinning coupes of Jannaram Division during 1971-72 has been sanctioned *vide* G.O.Rt. No. 758/F.&A./For-III/, dated 6-8-1971 for one year. The rates charged are at Rs. 7.50 per cart-load and 0.40P. per head-load of fuel.

47. During the year 2,245 persons were granted Timber Bamboos etc., free of cost for construction of huts destroyed due to natural calamities such as floods and fires. The details of Forest produce distributed to these grantees are as follows:

(1) Timber	..	503.22 Cm. 1930 Poles
(2) Bamboo	..	1,775.80 tonnes 1485 Poles
(3) Thatched grass	..	1235 Cart Load
(4) Other Produce	..	4.00 tonnes

Free Grazing :

48. As per G.O.Ms. No. 387-Food and Agriculture Department, dated 14-10-1968, free grazing is allowed in the entire state except in plantations and prohibited areas with effect from 1-4-1968. Goart browsing is strictly prohibited in Reserve Forest. But some special blocks have been opened in Padra Block of Nagarkurnool Division and Nidgal Block of Nalgonda Division for goat browsing and an amount of Rs. 15,994 was collected.

49. The scheme for Regulation of Trade in Beedi Leaf was introduced in 22 Forest Divisions for the year 1971-72 (1971 Season) with the passing of the A.P.M.F.P. (Regulation of Trade) Act 1971. In spite of unfavourable circumstances during the season like high gale, hail storm and early heavy rains which dislocated the collections and shortened the period of collection the Department was able to collect 2,54,664 standard bags which fetched a gross revenue of Rs. 334.86 lakhs at a total expenditure of Rs. 115.27 lakhs or a net revenue of Rs. 219.59 lakhs for the season, against the average of Rs.148.62 lakhs for the previous five years and Rs. 115 lakhs for 1970 season derived by the Department when the leaf was put to sale by public auction.

50. A unique feature of the scheme is that employment potential of more than 60 lakhs man-days is created for collection, handling, curing, transport etc., during the non-agricultural season of 40 to 50 days for which Rs. 101.98 lakhs were spent by the Government and 76 to 80 lakhs by the purchasers during the 1971 season.

51. During 1972-73 *i.e.*, 1972 season which has just come to a close Rs. 190.07 lakhs were sanctioned for the scheme apart from Rs. 12.066 lakhs on staff. The scheme is expected to fetch at least Rs. 382 lakhs by way of gross revenue against Rs. 367 lakhs collected last year and a net revenue of Rs. 250 lakhs. There is an increase in expenditure to a tune of Rs. 31.50 lakhs in 1972-73 due to increase in the collection charges by Rs. 10 per standard bag. This will directly benefit the villagers especially the tribals.

1972-73 సంవత్సరపు అటవీశాఖ డిమాండ్‌పై వివరణ

ఆదాయ వ్యయాలు

1. 1971-72 లో సవరించబడిన అంచనాలో ఆశించిన ఆదాయం రూ. 854 లక్షలు కాగా, రూ. 957 లక్షలు మొత్తం లభించింది. 1972-73 లో సాధించవలసిన ఆదాయం రూ. 965 లక్షలుగా నిర్ణయించబడింది.

2. 1971-72 లో అటవీశాఖల బడ్జెటులోచేసిన కేటాయింపు రూ. 496.06 లక్షలు కాగా 1972-73 బడ్జెటులో ((ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర, కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలకు కలిపి) అడవుల నిర్వహణ, అభివృద్ధుల నిమిత్తం రూ. 574.762 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో అడవుల పెంపకపు పథకాలు, పెట్టుబడి వినియోగం నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రణాళికా రంగంలో రూ. 61.00 లక్షలు, భూసార రక్షణ కోసం రూ. 8 లక్షలు కేటాయించబడినాయి. కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాల క్రింద 1972-73 కు రూ. 47.92 లక్షలు మొత్తం సమకూర్చబడింది :

ప్రణాళిక	1971-72 అసలు (రూ. లక్షలలో)	1971-72 సవరించినవి (రూ. లక్షలలో)	1972-73 బడ్జెటు (రూ. లక్షలలో)
(ఎ) రాష్ట్ర రంగం :			
1. అడవుల పెంపకపు పథకాలు	55.44	55.44	58.00
2. పెట్టుబడి వినియోగము ...	9.56	9.56	3 00
	65.00	65.00	61 00
3. భూసార రక్షణ	8.00	8.00	8.00
(బి) కేంద్ర ప్రతిపాదత పథకాలు	15.53	15.53	27.92

3. ఆటవీప్రాంతాలు :—రాష్ట్రంలో మొత్తం 64,889.28 చదరపు కిలోమీటర్ల ఆటవీప్రాంతం వున్నది. అందులో 45,290.53 చదరపు కిలోమీటర్ల రిజర్వు అడవులు, 18,075 95 చదరపు కిలోమీటర్ల రిజర్వుభూములు, 1,522.85 చదరపు కిలో మీటర్ల ప్రకటించని ప్రాంతాలు చేరివున్నాయి. మొత్తం భూవైశాల్యంలో ఇది దాదాపు 24 శాతం జాతీయ అటవీ విధానంద్వారా నిర్ణయించిన జాతీయ ప్రమాణం 33⅓ శాతానికి ఇది చాలా తక్కువ.

4. భూమిలేని వేదలకోసం, నీటిపారుదల, జలవిద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల క్రింది భూములు ముంపుకు గురికావడంవల్ల నిర్వాసితులైన వ్యక్తుల పునరావాసం కోసం 1970-71 లో 64,000 హెక్టార్లు (1,60,000 ఎకరాలు), 1971-72 లో 20,536.00 హెక్టార్లు (205.36 చదరపు కిలో మీటర్లు) మేరకు అడవి భూములు రిజర్వేషనునుండి తొలగించబడ్డాయి.

5. కాఫీ తోటలు :—ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 491 60 హెక్టార్లలో (1,229 ఎకరాలు) కాఫీ తోటలు ఉన్నాయి. వాటిని కొనసాగించడంతో పాటు 1972-73 లో 122 హెక్టార్లలో (305 ఎకరాలు) కాఫీ తోటలు వేయాలని సంకల్పించబడింది.

6. 1970-71 లో 256 టన్నుల కాఫీ పంట లభించింది. దీనివల్ల రూ. 13.40 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది. 1971-72 లో 60 టన్నుల శుభ్రమైన కాఫీ పంట లభించగా ఇటీవలే చానిని కాఫీబోర్డు పూలుకు తరలించడం జరిగింది. దీనివల్ల చాలావు రూ. 2.70 లక్షల ఆదాయం లభించగలదని ఆశించబడుతున్నది. కాఫీ పంట రెండేళ్లకొకసారి దిగుబడి తగ్గడమన్నది ఒక సమస్యగా పరిణమించింది. కాఫీబోర్డు నిపుణుల తోడ్పాటుతో అనువైన సాగుపద్ధతులు అనుసరించడంద్వారా ఈ సమస్యను పరిష్కరించేందుకు అటవీశాఖ కృషి చేస్తున్నది.

7. విశాఖపట్నం, రంప ఏజన్సీ ప్రాంతాలయందలి కాఫీతోటల పెంపకంలో ఇప్పటివరకు లభించిన ఫలితాలు మిక్కిలి ప్రోత్సాహకరంగా ఉన్నాయి. కాఫీ బోర్డుకు చెందిన సాంకేతిక నిపుణులు మన తోటలను తరచుగా సందర్శిస్తూ ఈ రంగంలో మనం సాధిస్తున్న ప్రగతిని శ్రద్ధతో గమనిస్తున్నారు. మన కాఫీ తోటలు ఇతరచోట్ల మామూలుగా పెంచబడుతున్న ఉత్తమమైన కాఫీతోటలకు సమానమైనవిగా ఈ నిపుణులు ప్రకటించారు.

8. సిలోన్ నుంచి స్వదేశానికి పంపబడిన భారతీయులకు పునరావాసం కల్పించేందుకుగాను భారత ప్రభుత్వ పునరావాస మంత్రిత్వశాఖ 810.0 హెక్టార్ల (2 025 ఎకరాలు) అదనపు ప్రాంతంలో కాఫీ తోటలు వేయడానికి ఒక పథకాన్ని ఆమోదించింది. ఈ పథకాన్ని అమలుపరచే నిమిత్తం భారత ప్రభుత్వం రూ 106 577 లక్షల ఋణ సహాయాన్నికూడా మంజూరుచేసింది. వడ్డీతోసహా అసలు మొత్తం తిరిగి చెల్లింపును 1983 వరకు నిలుపుదలచేసే సౌకర్యంకూడ కల్పించింది. ఈ ఋణంపై 6½ శాతం వడ్డీ చెల్లించవలసి ఉంటుంది.

9. ఈ తోటలలో సిలోన్ నుంచి స్వదేశానికి పంపబడిన 600 భారతీయుల కుటుంబాలకు రాష్ట్రం ఉపాధివసతి కల్పించవలసి ఉంటుంది,

10. ఈ పథకం పూర్తిగా అమలు అయిన మీదట 3,200 ఎకరాలలో కాఫీ తోటలు ఉండగలవు. ఈ తోటలలో సంవత్సరం పొడవున ప్రతిరోజు 2,000 మంది కూలీలకు ఉపాధివసతి లభించగలదని, పాలకు రూ. 38 లక్షల మొత్తం ఆదాయం. రూ. 12.6 లక్షల నికర ఆదాయం రాగలదని ఆశించబడుతున్నది.

11. చేకు, ఇతర తోటలు :—1971-72 లో 2,951 హెక్టార్లలో (7,377 ఎకరాలు) నానారకాల చెట్లను పడగొట్టి చేకు వేయడం జరిగింది. 1972-73 లో 3,414 హెక్టార్లలో (8,535 ఎకరాలు) చేకు నాటాలని ప్రతిపాదించబడింది.

12. యూకలిప్టస్, వెదురువంటి త్వరగా పెరిగే వృక్షాలు నాటే పథకం రాష్ట్ర రంగంక్రింద కొనసాగించబడుతుంది. 1971-72 లో 2,221 హెక్టార్లలో (5,552 ఎకరాలు) పై వృక్షాలు నాటడం జరిగింది. 1972-73 లో 2,769 హెక్టార్లలో (6,922 ఎకరాలు) వాటిని నాటాలని సంకల్పించబడింది.

13. 1971-72 లో 676 హెక్టార్లలో (1,699 ఎకరాలు) పరుగుడు చెట్లు నాటడం జరిగింది. 1972-73 లో 500 హెక్టార్లలో (1,250 ఎకరాలు) వాటిని నాటాలని తలపెట్టబడింది.

14. ఎర్రచందనము తోటలు :—1971-72 లో 52 హెక్టార్లలో (130 ఎకరాలు) ఎర్రచందనపు తోటలు పెంచబడ్డాయి. 1972-73 లో 72 హెక్టార్లలో (180 ఎకరాలు) ఈ చెట్లు నాటాలని ప్రతిపాదించబడింది.

15. బర్మా తోటలు :—1971-72 లో 20 హెక్టార్లలో (50 ఎకరాలు) బర్మా తోటలు వేయడం జరిగింది. 1972-73 లో 40 హెక్టార్లలో (100 ఎకరాలు) ఈ తోటలు వేయాలని సంకల్పించబడింది.

16. మాచ్‌ఖండ్ జేసిమలో చెట్లు కొట్టివేసిన కొండలనుండి నేల కోరివేతను అరికట్టే ఉద్దేశ్యంతోను, ఆదివాసులు స్థిర వ్యవసాయానికి అలవాటు పడేటట్లు చేసే ఉద్దేశ్యంతోను 1960-61 లో ప్రారంభించబడిన భూసార రక్షణ పనులు కొనసాగించబడుతున్నాయి 1971-72 లో రూ. 13.46 లక్షల వ్యయంతో ఈ పథకం అమలుపరచబడింది. అటవీ రంగం క్రింద 644 హెక్టార్లు (1,610 ఎకరాలు) పొడు, భూమి ప్రాంతాలలో చెట్లు నాటబడ్డాయి. వ్యవసాయ రంగం క్రింద 141.32 హెక్టార్లలో (353.30 ఎకరాలు) రాతి దిమ్మమడులు, 229.42 హెక్టార్లలో (573.55 ఎకరాలు) అంతస్తు కట్టలు, 30 కిలో మీటర్లకు పైగా వాగుకట్టల రక్షణ, 299 కిలో మీటర్లకు పైగా మొక్కల సంరక్షణ పనులు చేయబడ్డాయి. 1972-73 లో ఈ పథకం కొనసాగించడానికి బడ్జెటులో రూ. 12.75 లక్షల మొత్తం సమకూర్చబడింది కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం క్రింది పనులు కోరివేత ప్రమాదపు అంచనానుబట్టి నిర్ణయించిన ప్రాధాన్యతా క్రమానికి పరిమితమై ఉంటాయి. అయితే ప్రాధాన్యతాక్రమంలో చేరని ప్రాంతాలలో వెదురు, పిల్వీరు, ఓక్ చెట్లు నాటడంవంటి సవాయిక పథకాలు రాష్ట్ర ప్రణాళికా రంగం క్రింద అమలు పరచబడుతున్నాయి.

17. రబ్బరు తోటలు :—గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా తూర్పు గోదావరి జిల్లా మారేడుమిల్లిలో రబ్బరు బోర్డు నరళరా చేసిన ఎక్కువ దిగుబడి నిచ్చే సంకరజాతి రబ్బరు మొక్కలను 84 హెక్టార్లలో (85 ఎకరాలు) ప్రయోగాత్మక ప్రాతిపదికై పెంచడం జరిగింది. ప్రయోగాత్మక ప్రాతిపదికై వాటిన ఈ తోటలు రెండు మూడు ఏండ్లు గడచిన తరువాత ఇచ్చే ఫలితాలను

గమనిస్తారు. రబ్బరు బోర్డు సాంకేతిక అధికారుల పెద్ద ఎత్తున రబ్బరు తోటలు పెంచడం సాధ్యమని ధృవీకరించిన మీదట నిధుల లభ్యతనుబట్టి పెద్ద ఎత్తున ఈ తోటలు పెంచేందుకు నిర్ణయం గైకొనబడుతుంది.

18. మిరియపు తోటలు :—తళి పెరంబాలోని మిరియపు పరిశోధన సంస్థ నుండి పొందిన మొక్కలతో 1962 నుండి అటవీ శాఖ ప్రయోగాత్మకంగా మిరియపు తోటలను పెంచుతున్నది. ఇప్పటివరకు నామమాత్రపు ఖర్చుతో 80,000 మిరియపు తీగలు నాటబడ్డాయి. 1971 జూనులో కేరళ నుండి సంకర జాతి వన్నియార్ రకానికి చెందిన 15,000 తీగలను సంపాదించడం జరిగింది. అవి వివిధ కాఫీ ఎస్టేట్లలో నాటబడ్డాయి. పెంచబడిన ఈ నర్సరీలు రాష్ట్రంలో ముందు పెంచబోయే తోటల అవసరాలను తీర్చగలవు.

19. అటవీ వనర్ల సర్వే :—కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం క్రింద, అటవీ వనర్ల సర్వేపార్టీ నల్లమలై పారిశ్రామిక అరగాణి ప్రాంతాన్ని సర్వే చేసింది. ప్రస్తుతం ఈ పార్టీ రాయలసీమ ప్రాంతంలోని శేషాచలం కొండలలో పారిశ్రామికావకాశాలను గురించి సర్వే చేస్తున్నది. 1973 ఆఖరుకు ముందుగా పార్టీ తన పనిని పూర్తి చేసి నివేదికను అందజేయగలదని ఆశించబడుతున్నది.

20. అనావృష్టికి గురి అయ్యే ప్రాంతాలలో కార్యక్రమం :—భారత ప్రభుత్వం, ఎప్పుడూ అనావృష్టికి గురి అయ్యే ప్రాంతాలైన కర్నూలు, కడప, అనంతపురం, చిత్తూరు, మహబూబ్‌నగరు జిల్లాలలో అనావృష్టికి గురి అయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం అమలును మంజూరు చేసింది. ఈ ప్రాంతాలలో కోరత పరిస్థితులను తగ్గించడానికీ, వీలైతే వాటిని పూర్తిగా నిర్మూలించడానికీ దీనివల్ల వీలుపడుతుంది.

ఈ జిల్లాలలో శాశ్వత సివిలు పనుల నిర్మాణం జరుగుతుంది ; ఉత్పత్తి దోహదకారిగాను, ఎక్కువమంది కార్మికులకు పనికల్పించే అవకాశాలున్న పనులు చేపట్టబడతాయి. అనావృష్టికి గురిఅయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం భారత ప్రభుత్వం నుండి 100 శాతం సహాయాన్ని పొందడానికి అర్హమైవుంది. భారత ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వరిపాలనాత్మక ఆమోదాన్ని ఆధారంగా జేసుకొని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అడవుల రంగం క్రింద స్థూలంగా ఈ దిగువ కార్యక్రమాలను కొనసాగించే నిమిత్తం 1971-72 లో రూ.24.45 లక్షల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసింది.

1. జేత్రాలలో అటవీ పెంపకం.
2. భూసారాన్ని తేమను కాపాడేపనులు. పచ్చిమేత అభివృద్ధి, మంచి గుంధపు చెట్ల పెంపకం.
3. దిబ్బల పర్వాటుతో ఇసుకకోతను అరికట్టడం.
4. అడవుల పెంపకం.

1971-72 లో రూ. 21.27 లక్షల మొత్తం ఖర్చుపెట్టబడింది 5.84 లక్షల మనిషి దినముల మేరకు పనులు కల్పించబడినవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం,

1972-73 లో అటవీ రంగానికి రూ 24.62 లక్షల మొత్తాన్ని తాత్కాలికంగా కేటాయించింది. 1971.72 లో ఉన్నటువంటి పనులనే కొనసాగించడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

హైదరాబాదులోని బ్యూలాజికల్ పార్కు :—21. వన్యప్రాణుల విషయాలపారతీయ మండలి చేసిన సిఫారసులను పురస్కరించుకొని వన్యప్రాణుల సంరక్షణ అవశ్యకతను గురించి ప్రజలకు తెలియపరచే ఉద్దేశంతో 1959 అక్టోబరులో నెహ్రూజూలాజికల్ పార్కు నెలకొల్పబడింది. అప్పటినుంచి ఈ పార్కు శీఘ్రగతిని అభివృద్ధి చెందుతున్నది. 22. ప్రస్తుతం నెహ్రూ జూలాజికల్ పార్కు ఘనదేశములోని అతిపెద్దపార్కులలో ఒకటి. దీని విస్తీర్ణం 302 ఎకరాలు. ఈ పార్కును దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుండి వచ్చినవారు. విదేశి పర్యాటకులు ఏటా దాదాపు 8 లక్షల మందిసందర్శిస్తున్నారు. 1970-71 లో రూ. 2.72 లక్షలు, 1971-72 లో 3 19 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది. 23. 1971-72 లో వివిధరకాలైన దేశీయ, విదేశ జంతువులు, పక్షులు కొనుగోలు చేయబడినాయి. కోతులకు బోనులు, పక్షులు సంచరించడానికి వీలయ్యే పంజరాలతో పాటు అనేక రకాల జంతువులు ఉండేరీతి చుట్టుగోడలు కట్టబడినాయి. 24. పర్యాటన, పౌర విమానయాన కేంద్రమంత్రి డాక్టర్ సరోజినీ మహిషి ప్రదర్శించిన అమితాశక్తివలన నెహ్రూ జూలాజికల్ పార్కులో సింహాల పార్కును ఏర్పాటుచేసే నిమిత్తం భారత ప్రభుత్వం నుండి 6 లక్షల రూపాయల గ్రాంటును పొందడానికి సాధ్యపడింది. ఈ పార్కులో సింహాలు స్వేచ్ఛగా తిరగాడతాయి. సందర్శకులు కార్లలో లేదా స్టేషను వ్యాగన్లలో. పార్కు చుట్టూ తిరిగి చూడవచ్చును. ఈ పని ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో పూర్తిగాకాగలదని అశించబడుతున్నది. 25. జియోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా వారి పర్యవేక్షణ క్రింద, నెహ్రూ జూలాజికల్ పార్కులో ప్రాగైతిహాసిక జంతువుల పార్కు ఏర్పాటుచేయబడుతుంది. వాస్తవ పరిమాణంలో ఫైబర్ గ్లాసుతో చేసిన ప్రాగైతిహాసిక కాలంనాటి సమూనాలు ఈ పార్కులో ప్రదర్శించబడతాయి. మనదేశంలో ఈ మాదిరి పార్కు ఏర్పాటు కావడం ఇదే. ప్రస్తుతం ఒక నమూనా పూర్తి చేయబడింది. దీనికి భారత ప్రభుత్వ ఉక్కు గనుల మంత్రి శ్రీ షా నవాజ్ ఖాన్ 1972 జూలై మొదటివారంలో ప్రారంభోత్సవం చేసినారు.

వన్య ప్రాణులు :-26. 1971-72 లో వేట పర్మిట్లు ఏవీ జారీ చేయబడలేదు. రాష్ట్రవన్య మృగ సలహామండలి సమావేశంలో తీర్మానించిన విధంగా అడవులన్నిటిలో వేటాడకుండా నిషేధించడం జరిగింది. అయినా సంవత్సరంలో రెండు సందర్భాలలో విదేశీయులు చిర్మల్ డివిజన్‌లో ఒక కారెమును వేటాడానికి, నాగర్ కర్నూల్ డివిజన్‌లో జంతువులను వేటాడానికి ప్రభుత్వం అనుమతించడం జరిగింది. అంతేకాకుండ ఆదిలాబాద్ కలెక్టరు నీరిపూర్ తాలూకాలో మనుషులపైబడి చంపేదిగా ప్రకటించిన ఒక పులిని 1972 లో కాల్చి చంపారు.

సహకార సంఘాలు :-27. 1970-71 నుండి అడవుల సహకార సంఘాలు బహిరంగ వేలంలో పాల్గొని తమ అవసరాలను పొందాలని వాటిని కోరడం

జర్గింది. బ్బ్లారంగ వేలంలో అత్యధిక పాటదారులైన సంఘాలకు కాలు మొత్తాలలో 10 శాతము తగ్గింపు సబ్సిడీగ అనుమతించబడుతుంది. ఈ సబ్సిడీ మొత్తం అసలు కాలు మొత్తం నుంచి తగ్గించబడుతుంది. మిగతా కాలు మొత్తాలకు వాయిదాలు నిర్ణయించబడతాయి. 16-1-1970 తేదీగల ఆహార వ్యవసాయ శాఖ జి.యు.నెం 4513/ అడవులు III/ 70-7- తో చేర్చి చదివిన, 25-9-1969 తేదీగల ఆహార, వ్యవసాయశాఖ మిస్. నెం.1965 యఫ్ అండ్ ఎ (అడవులు III) జి.ఓ. లో ఇందుకు సంబంధించి ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయి. మొట్టమొదట ఈ పథకం రెండు సంవత్సరాల కాలానికి మంజూరు చేయబడింది. ఈ పద్ధతి సంతృప్తికరంగా పనిచేస్తున్నది. దీని కొనసాగింపు నిమిత్తము ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

1971-72 లో 4 సహకార సంఘాలు వేలంలో పాల్గొని బాదాపు రూ.1,70,000 ల మొత్తానికి 11 కాలు యూనిట్లను పొందాయి.రూ 16,910 ల మొత్తం సంఘాలకు సబ్సిడీగా యివ్వబడుతున్నది.

ఏజెన్సీ అభివృద్ధి:-28, అటవీశాఖ, (శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలందలి ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలోని చిన్నతరహా అటవీ ఫలసాయ మంతటిని విశాఖపట్నంలోని గిరిజన సహకార సంస్థ లిమిటెడుకు నిర్ణయించుకొన్న రేట్ల చొప్పున కొలుకివ్వడం జరుగుతున్నది. (శ్రీకాకుళం,విశాఖపట్నం,కాకినాడ ఏలూరు,ఖమ్మం జిల్లాలోని అన్ని డివిజన్లు, వరంగల్లు, వరంగల్లు జిల్లాలోని మహబూబాబాద్ డివిజన్లలో ఈ సంస్థ కార్యకలాపాలేకాకుండ 1971-72 లో మొదటిసారిగా ఈసంస్థ తన కార్యకలాపాలను ఆదిలాబాదుజిల్లా (ఆదిలాబాదు సర్కిలులో అన్ని అటవీ డివిజన్లు) మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని నాగర్ కర్నూలు, కరీంనగరు జిల్లాలోని కరీంనగరు తూర్పు డివిజనులకు విస్తరించేసింది.

29. అటవీశాఖ నిర్వహించే బహిరంగ వేలంపాటలో ఈ సంస్థకూడ పాల్గొని చిత్తూరు తూర్పు, చిత్తూరు పడమర, నెల్లూరు డివిజన్లలోని కొన్ని చిన్నతరహా అటవీ ఫలసాయపు కాలు యూనిట్లను పొందుతున్నది. ఆదివాసులు లభించిన చోటులలో వారిని ఈ సంస్థ పనికి నియమిస్తున్నది.

30. ఈ సంస్థ (శ్రీకాకుళం డివిజనులో వంటచెఱకు కలపను, చెదురు కూపులను, విశాఖపట్టణం డివిజనులో వేమునుకూడ కాలుకు తీసుకొంది.

31. ఈ సంస్థ 1972-73 లో తన కార్యకలాపాలను చిత్తూరు, గుంటూరు డివిజనులకు విస్తరింపచేయడమేకాకుండ 1971-72లో అది తీసుకున్న కాళ్లు అన్నింటిని కొనసాగించడం జరుగుతుంది.

రక్తచందనం చెక్క:- 32. ఎగుమతి, దిగుమతిసంస్థ మేనేజింగు డైరెక్టరు, ప్రత్యేక కమీషనరు, కొరియా ప్రజారిపబ్లికు వాణిజ్య దౌత్యప్రతినిధి కార్యాలయంతో సంప్రదించి కొరియా బృందం రక్తచందనపు చెక్కయందు ఆసక్తి కలిగిఉన్నారనీ, ఈ చెక్కను దిగుమతి చేసుకొనేవారిలో కొరియా

మొదటిది (జపాన్ కాకుండ) కాగలదని తెలియజేసారు. కొరియాదేశంవారు మచ్చుకు 8 టన్నులు రక్తచందనపు చెక్కను కోరడం జరిగింది.

88. విదేశీయులనుండి ముందు ముందు పెద్ద మొత్తాలకు ఆర్డర్లను పొందే ఉద్దేశంతోను, కేవలం జపాను కొనుగోలుచార్జ్లపై ఆధారపడేబదులు ఇతర దేశాలనుండి ప్రత్యక్ష్యాయ కొనుగోలుచార్జ్లలో మా కొచ్చే టు ను పర్యవేక్షించుకొనే ఉద్దేశంతోను కొరియావారికి టన్ను ఒక్కింటికి రూ. 5,000ల చొ॥న 85 టన్నుల రక్తచందనపు చెక్కను సరఫరా చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండ రక్తచందనపుచెక్కను ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేయడానికిగల అవకాశాన్ని అన్వేషించడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

84. 24-1-72 వ తేదీన రాజంపేటలో జరిగిన అమ్మకాలలో 12,118 టన్నుల "బి" రకపు రక్తచందనపు చెక్క రూ. 11,92లీలకు బహిరంగ వేలంలో విక్రయించబడింది.

కాగితపు మిల్లులకు వెదురు సరఫరా 85. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రెండు కాగితపు మిల్లులున్నాయి :

1. ఆదిలాబాదుజిల్లా సిరిపూర్ కాగజ్‌నగర్‌లోని కాగితపు మిల్లు.
2. తూర్పు గోదావరిజిల్లా, రాజమండ్రిలోని ఆంధ్రప్రదేశ కాగితపు మిల్లు.

86. వెనుకటి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం కుదుర్చుకున్న దీర్ఘకాలిక ఒప్పందంక్రింద, నిర్ణయించుకొన్న రేట్లపై సిరిపూరు కాగితపు మిల్లువారికి సాలీనా ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని వెదురు ప్రాంతాలనుండి దాదాపు 52,000 టన్నుల వెదురు, ఖమ్మంజిల్లానుండి సుమారు 30,000 టన్నుల వెదురు సరఫరా చేయడం జరిగింది. టన్నుకు రూ. 8 చొప్పున 52,000 టన్నులకు ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని వెదురుకు రేటు నిర్ణయించబడింది. ఖమ్మం జిల్లాలోని వెదురు ప్రాంతాలకు నిర్ణయించిన రేట్లు టన్నుకు రూ. 5, 6-50 లు. ఈ దీర్ఘకాలిక కాలు గడువు 31-3-1971 తేదీన ముగిసింది. 31-3-1971 తేదీ తరువాత కూడా సిరిపూరు కాగితపు మిల్లులకు వెదురు సరఫరాను దీర్ఘకాలిక ఒప్పందంపై నవీకరించే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది ; దీర్ఘకాలిక ఒప్పందము కుదిరేవరకు ఆ ప్రాంతంనుండి అంటే ఆదిలాబాదు ఖమ్మం జిల్లాలనుండి 1971 మార్చికి 31వ తేదీ తరువాతకూడా సిరిపూరు కాగితపు మిల్లులకు సంవత్సరానికి 80,000 ల టన్నుల వెదురు సరఫరా చేయబడుతున్నది.

87. అదేవిధంగా దీర్ఘకాలిక ఒప్పందంక్రింద రూ. 5 లక్షల కనీస రాయల్టీపై రాజమండ్రిలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగితము మిల్లులవారికి సాలీనా ఒక లక్ష టన్నుల వెదురు యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఈ రాయల్టీ రేటు మొదటి ఐదు లక్షల టన్నుల వరకు వర్తిస్తుంది. ఆ తరువాత ఐదు సంవత్సరాలకు తక్కువకాని గడువులలో రాయల్టీ రేటును మార్చవచ్చును. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగితము మిల్లులవారు ఇదివరకే మొదటి ఐదు లక్షల టన్నుల వెదురు తీసుకున్నారు. అందుమూలంగా వీరికి రాయల్టీ రేటు సవరణకు సంబంధించిన సమస్యకూడా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

38. కాగితం ఉత్పత్తికి వెదురుతో కలపడానికై గట్టి రకాల కలపను వినియోగానికి సంబంధించి డెహ్రాడూన్‌లోని అటవీ పరిశోధనా సంస్థనిర్వహించిన పరిశోధనల దృష్ట్యానూ, దీని ఫలితాలు పోల్చిశ్వాహకరంగాఉన్న మూలంగాను సిరిపూరు కాగితము మిల్లులవారిని, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగితము మిల్లులవారిని తమ తమ కాగితపు తయారీలో, గట్టి రకాల కలపను వినియోగించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఈ రెండు మిల్లులవారు తమ కర్మాగారాల్లో గట్టి రకాల కలప వాడుక గురించి ప్రయోగాలు జరుపుతున్నారు. సిరిపూరు కాగితము మిల్లుల వారికి ఇదివరకే 5,000 టన్నుల గట్టిరకాల కలప సరఫరా చేయబడింది. సంవత్సరానికి 30,000 టన్నుల సరఫరా చేసే పథకం అటవీశాఖ పరిశీలనలో ఉన్నది.

39. అదేవిధంగా ప్రయోగాపసరాల నిమిత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగితము మిల్లువారికి యూకలిప్టస్, తదితర గట్టిరకాల కలప సరఫరా చేయబడింది.

40. ఇతర శాఖలకు కలప సరఫరా :—40. రాజమండ్రిలోని వికీకృత రంపపు మిల్లు యూనిటు : సీజనింగు, ట్రీట్ మెంటు చేసినతరువాత ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ సర్వశ సంస్థలతోసహా ప్రజానీకం కూడా ఇతర కలపను వాడుక చేసేటట్లు చూడడం రాజమండ్రిలోని వికీకృత యూనిట్ యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశం. కోయబడిన కలపకోసం సంస్థల తరపున ఇండెంట్లు ఉన్నాయి. దూలాలు, దుంగలు, ప్యాక్‌యింటులింగులు, తలుపులు, కిటికీలు, ఫ్రేములు, ఫ్లష్ డోర్‌లు, మున్నగునటువంటి నిర్మాణాలకు వనికివచ్చే కలపసరఫరా కోసం గిరాకీ పరిశీ సంవత్సరం పెరుగుతున్నది. విశాఖపట్టణంలోని పోర్టు ట్రస్టు, విశాఖపట్టణం లోని నావల్ ప్రాజెక్టు డైరెక్టరుజనరలు హైదరాబాదు హౌసింగు బోర్డు, మద్రాసు హౌసింగు బోర్డు, విశాఖపట్టణం హిందుస్థాన్ షిప్‌యార్డు, కేంద్ర గిడ్డంగి సంస్థ, రాష్ట్ర గిడ్డంగిసంస్థ, కాకినాడజిల్లా పరిషత్తు, ఆగ్నేయ రైల్వే హైదరాబాదు పోలీసు గృహనిర్మాణ సంస్థ, బొంబాయి టెలిఫోన్ వర్కుషాపు, కట్నీలోని ఆర్డినెన్సు ఫ్యాక్టరీ, అగ్నిగుండాలలోని హిందుస్థాన్ రాగి గనులను, ప్రధాన ఇండెంటర్లగా పేర్కొనవచ్చును.

41. రాజమండ్రిలోని వికీకృత యూనిటులో 1970—71లో రూ. 9.83 లక్షలు ఖర్చు చేయబడింది. రూ. 26.89 లక్షలు ఆదాయం వచ్చింది. 1971—72 లో రూ. 9.33 లక్షలు వ్యయపరచబడింది. రూ 25.67 లక్షలు ఆదాయం వచ్చింది.

జన్నారంలోని శాశ్వత పథకం :

42. ఆదిలాబాదుజిల్లా జన్నారంలోని రంపపు మిల్లు, కలప డిపోలనుండి ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వ సర్వశ ప్రజలకు చేరు కొండు, కోసిన కలప సరఫరా చేయడం కొనసాగుతుంది. వరంగల్లు, మహబూబ్‌నగరు, నిజామాబాదు,వనపర్తి హైదరాబాదులోని ప్రభుత్వ పాలిటెక్నిక్కులకు 1970—71, 1971—72 లలో రూ. 5.08 లక్షల విలువచేసే కలప కోసిన సైజులు సరఫరా చేయబడ్డాయి.

జన్నారం డిపోనుండి 1971–72లో సరఫరా చేసిన కలప వివరాలు ఈ దిగువ ఇయ్యబడ్డాయి :

		ఘనపు మీటర్లు	రూ.
రౌండు కలప	....	703.888	4,49,924.55
కోసిన సైజులు	....	321.718	2,73,748.89
			7,23,673.44

1971–72 లో రూ. 7,92,948.27 ల విలువచేసే కోసిన సైజులు, పరాటాలు సరఫరా చేయబడ్డాయి. 1970–71 లో పనులు, సిబ్బందిపై రూ. 75 లక్షలు వ్యయపరచబడింది. రూ. 22.89 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది. 1971–72లో పనులు, సిబ్బందికిగాను రూ. 7,89,200 లు ఖర్చు చేయబడింది. రూ. 31.91 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది.

48. జన్నారంలోని ప్రభుత్వ రంపపు మిల్లులో చేకు కలపను కోసిన తరువాత లభించే పరాటాలు (కోసిన చివరి ముక్కలు) వంటి పనికిరాని చేకు కలప ముక్కలు, రంపపుపొట్టు, రైతుల వాస్తవ గృహ ఉపయోగం కోసం ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు నిర్ణయించిన రేటు చొప్పున వారికి వారికి సరఫరా చేయబడుతుంది.

రొట్ట ఎరువు పరిమిట్లు :

44. బండి బరువు ఒక్కింటికి 25 సైలు చొప్పున పంచాయితీలచే పచ్చి రొట్ట ఎరువు పరిమిట్ల అమ్మకం పద్ధతి 1–5–72 తేదీగల ఆహార వ్యవసాయ శాఖవారి జి. ఎం. నెం. 184/అటవీ 111/69–20 లో ఆపుచేయబడింది. దీనికి బదులుగా శాఖకు సంబంధించిన అధికారులు పరిమిట్లను జారీ చేస్తారు.

ప్రజలకు సమకూర్చిన సదుపాయాలు

45. 17–12–1970 తేదీగల ఆహార వ్యవసాయ శాఖ మిస్. నెం. 1781 జి.ఓ. ను అనుసరించి 1970–71లో కరీంనగరు తూర్పు డివిజనులోని మూడేవ పురం రేంజిలో ఎండిపోయిన వంట చెరుకును తీసుకువెళ్ళే పథకం కొనసాగించ బడింది. పరిమిట్‌కు రూ. 2 ల చొప్పున 468 పరిమిట్లు జారీ చేయబడ్డాయి. 31–1–1972 తేదీగల ఆహార వ్యవసాయ (అటవీ III) శాఖ మిస్. నెం. 120 జి. ఓ. తో 1971–72 లో ఈ పథకం కొనసాగించబడుతున్నది.

46. జన్నారం డివిజనులో ఫిన్నింగు కూపులనుండి స్థానిక వర్గీజులకు వంట చెరకు సరఫరా నిమిత్తం 1971–72 లో ఒక ఏడాదికి పథకం 9–8–1971 తేదీగల ఆర్. టి. నెం. 758 ఆహార, వ్యవసాయ అటవీ III జి. ఓ. మంజూరు చేయబడింది. వంట చెరకు బండి బరువు ఒక్కింటికి రూ 7–50 లు, తల బరువు ఒక్కింటికి 0.40 సైలు రేట్లు చొప్పున చార్జి చేయబడుతుంది.

47. అగ్ని ప్రమాదాలు, వరదలువంటి ప్రకృతి వైపరీత్యముల మూలంగా ధ్వంసమైన గుడిసెల నిర్మాణంకోసం కలప, వెదురు మున్నగునవి 2,245 మంది హస్తకులకు ఈ సంవత్సరం ఉచితంగా మంజూరు చేయబడ్డాయి. వీరికి పంపిణి చేసిన అటవీ ఉత్పత్తుల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

1.	కలప	...	503 22 ఘనపు మీటర్లు 1,930 స్తంభాలు
2.	వెదురు		1,775.80 టన్నులు 1,485 స్తంభాలు
3.	కప్పుగడ్డి		1,235 బండ్ల బరువు
4.	ఇతర ఉప్పత్తి	...	4.00 టన్నులు

ఉచితంగా మేపుకోవడం :

48. తోటలు, నిషిద్ధ ప్రాంతాలు మినహా, 14-10-1968 తేదీగల ఆహార వ్యవసాయశాఖ మిస్. నెం. 387 జి.ఓ. ప్రకారంగా 1-4-1969 నుండి రాష్ట్ర మంతటా ఉచితంగా పశువులను మేపుకోవడం అనుమతించబడింది. రిజర్వు అడవులలో మేకలను మేపటం నిషేధించబడింది. నాగరి కర్నూలు డివిజన్‌లోని పద్ర్ ఫ్లాకు, నల్గొండ డివిజనులోని సిడగల్లు ఫ్లాకులలో కొన్ని ప్రత్యేక ఫ్లాకులందు మాత్రం మేకలను మేపుకోవటానికి అనుమతించడం జరిగింది. దీనిపై రూ.15,994ల మొత్తం వసూలు చేయబడింది

49. 1971 ఆంధ్రప్రదేశ్ చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తుల (వ్యాపార క్రమబద్ధీకరణ చట్టం చేయబడటంతో 1971-72లో (1971 సీజనుకు) బీడీ ఆకుల వ్యాపార క్రమబద్ధీకరణ పథకం ప్రవేశపెట్టబడింది. గాలిదుమారం, వడగండ్ల వాన, ముందుగానే భారీవర్షాల మూలంగా ఆకుల సేకరణకు ఆటంకం కలిగింది. సేకరణ రోజులుకూడా తగ్గిపోయాయి అయినప్పటికీ శాఖ 2,54,604 ప్రమాణిక సంచులను సేకరించగలిగింది. దీనిమూలంగా వెరశి 394.89 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది, దీనిలో మొత్తం రూ. 115 27 లక్షలు ఖర్చుకాగా నికరాదాయం రూ. 219.59 లక్షలు లభించింది, కాగా గత 5 సంవత్సరాలకు వచ్చిన సగటు ఆదాయం రూ. 148.62 లక్షలు. బీడీ ఆకుల విక్రయం కోసం బహిరంగ వేలంలో పెట్టినప్పుడు 1970 సీజనులో శాఖకు రూ. 115 లక్షలు వచ్చింది.

50. వ్యవసాయపు పనులులేని కాలంలో 40 నుండి 50 రోజులపాటు బీడీ ఆకుల సేకరణ ఒక చోటకు చేర్చడం, క్యూరింగు, రవాణా మున్నగునటు వంటి పాటికోసం 60 లక్షల మించిన మనిషి దినాల పని లభించడం అన్నది ఈ పథకంలోని విశేషం. ఈ సీజనులో ప్రభుత్వం రూ. 101.93 లక్షలు వ్యయ పరిచింది. కొనుగోలుదారులు 76 నుండి 80 లక్షలు ఖర్చుచేశారు.

51. ఇటీవలే ముగిసిన 1972-73 కాలం అనగా 1972 సీజనులో నిల్వుండికి మంజూరుచేసిన రూ. 12 66 లక్షలుగాక ఈ పథకంకోసం రూ. 190.07 లక్షలు మంజూరు చేయబడింది. ఈ పథకం మూలంగా గత సంవత్సరం వెరశి ఆదాయం రూ. 367 లక్షలు. నికరాదాయం రూ 250 లక్షలు లభించింది. కాగా ఈ సంవత్సరం రవీసం రూ. 382 లక్షల వెరశి ఆదాయం రాగలదని ఆశించబడుతున్నది. సేకరణ ఛార్జి ప్రమాణపు సంచి ఒక్కింటికి రూ. 10 ల వరకు పెరగడం మూలంగా 1972-73లో రూ. 81.50 లక్షల మేరకు ఖర్చులో పెరుగుదల వున్నది. దీనివల్ల గ్రామవాసులు ప్రత్యేకించి ఆదివాసులు నేరుగా లాభం పొందుతారు.

DEMAND FOR GRANTS 1972-73

DEMAND XXI-FISHERIES: RS. 1,31,78,700

Mr. Speaker Sir,

An amount of Rs. 1,37.78,700 is proposed for expenditure on the various activities of the Fisheries Department during the year, 1972-73—Rs. 1,31,78,700 under the present demand XXI-Fisheries, Rs. 5.00 lakhs under demand XLVII 'Capital Outly' and Rs. 1.0 Lakh under demand LVI' Loans and Advances' Out of Rs. 1,31,78,700 under the present demand an amount of Rs. 55.50,000 is earmarked for the various schemes included in the Annual Plan for 1972-73 and Rs. 76,28,700 towards Non-Plan expenditure. The total State Plan for the year 1972-73 for Fisheries development would however be Rs. 56,50,000, if an amount of Rs. 1 00 Lakh under Loans and Advances' is also included. On the non-Plan side on amount of Rs. 76,28 200 which has been asked for includes an expenditure of Rs. 17,70.700 towards the Mysore Government's share of expenditure on Fisheries Scheme under the Tungabhadra reservoir.

An amount of Rs. 5.00 Lakhs included under '96-Capital outlay' is towards the Centrally sponsored scheme on landing and berthing facilities in our State. The sum of Rs. 1.00 Lakhs proposed under 'Loan and Advances' in the State Plan is towards financial aid to Fishermen Co-operative Societies in the State.

Against this, the anticipated revenue receipts of the Department is Rs. 33,68,300. An abstract of the total budget proposed for the Fisheries Department is given below:—

Head of Account	Demand No.	Amount
I. Plan:		Rs.
81-Agriculture-m.		
Fisheries ..	.. XXI	55,50,000
Loans and Advances ..	.. LVI	1,00,000
96-Capital Outlay	.. XLVII	5,00,000
II. Non-Plan:		
81-Agriculture-m.		
Fisheries ..	.. XXI	76,28,700
Gross Plan & Non-Plan ..	..	1,37,78,700
Deduct share of Mysore State Government	XXI	17,70,700
Grand total Plan & Non-Plan	..	1,20,08,000
III. Receipts: XXV-Agriculture-b.		
Fisheries ..	..	33,68,3 0

Out of the Rs 56.50 Lakhs provided in the State Plan for 1972-73, an amount of Rs. 51.60 Lakhs is proposed to be utilised on schemes relating to Marine Fisheries Development, while an amount of Rs. 16.53 Lakhs is intended for the development of Inland Fisheries Besides this, as indicated earlier, an amount of Rs. 1.00 Lakhs under 'Loans and Advances' will be utilised towards the grant of loans to

Fishermen Co-operative Societies in the State. The balance amount of Rs. 7.37 Lakhs is proposed to be utilised schemes relating to training, Marketing and Statistics, Welfare Activities and other miscellaneous items. An abstract of expenditure on the State Plan on the broad activities relating to Fisheries Development is furnished hereunder :—

	(Rs. in Lakhs)
(i) Development of Marine Fisheries	31.60
(ii) Development of Inland Fisheries	16.53
(iii) Training	1.50
(iv) Strengthening of Co operatives —	1.25
(v) Miscellaneous including Marketing, Administration, etc.	4.12
Total ..	55.50
Add loans to Fishermen Co-operative Societies under loans and advances	1.00
Total State Plan Rs. ..	56.50

MARINE FISHERIES

Boat Building Yard, Kakinada :

The main directions in which the development of marine fisheries is proposed to be achieved in the State are (a) encouragement of the use of mechanised vessels for fishing, (b) development of infra-structural facilities like fishing harbours, landing facilities, fishing points etc., (c) provision of roads connecting consuming centres, (d) supply of craft and tackle for marine fishing etc.

The bulk of the expenditure on the development of Marine Fisheries in the State Plan will be on the construction of mechanised boats in the Boart Building Yard, Kakinada in which till the end of 1971-72, 374 mechanised boats have already been constructed. The boats are of various designs and various lengths. During the current year also an amount of Rs. 41.10 lakhs has been provided for the construction of as many as 30 mechanised boats for supply to fishermen on hire-purchase system. Members are aware that the mechanised boats have proved very effective in bringing a larger and better catches. There has been persistent demand for increased supply of these mechanised boats both from Fishermen Co-operative Societies as well as individual fishermen some of whom have been trained in Fisheries technology. I might also add that there has been a great demand for our boats from other States also.

Agricultural Refinance Corporation Scheme :—The Andhra Fishermen Central Co-operative Society Ltd., has drawn up a three-year programme for purchase of 45 mechanised boats at a cost of Rs. 37.08 Lakhs financed from the Agricultural Refinance Corporation at the rate of 15 boats per year. To enable the Andhra Fishermen Central Co-operative Society to acquire these mechanised boats at the rate of 15 per year, the Government as an inducement has offered to pay a

subsidy of Rs. 4 Lakhs during this year on the purchase of mechanised boats from the Boat Building Yard, Kakinada.

Supply of Indigenous Craft :—Since the cost of mechanised boat is high and since all people cannot afford to go in for mechanised boats and also in view of the fact that mechanised fishing vassels are not suitable for all areas, the Government have included a scheme in the plan to assist smaller fishermen in the purchase of indigenous craft, by offering them incentives by way of subsidy. In the present demand an amount of Rs. 3 Lakhs is included to wards such subsidy for the purchase of indigenous craft by smaller fishermen. So far, we have distributed 2,053 indigenous crafts valued at 9.37 lakhs.

Investigation and Preparation of Project Reports for Fishing Harbours:-While mechanisation of fishing vessels is no doubt the most important aspect of the development of mairne fisheries, ultimately the success of mechanisation would very much depend upon harbour facilites and facilities for fishing points that we are able to provide to the fishermen. Keeping this in view,an attempt is being made to investigate and prepare project reports for the construction of fishing harbours at appropriate places along the coast line. For this purpose the State Plan for the year 1972-73 in the fisheries sector provides an amount of Rs. 2·00 Lakhs. Along with the preparation of project reports for the construction of fishing harbours it is also proposed by the Government of India to conduct systematic and scientific hydrographic survey of the fishing areas in the State. For this purpose also, an amount of Rs. 1.00 Lakh is being provided in the State Plan towards the State Government's share of expenditure.

Private Sector and Marine Fisheries:—Ultimately the extent and pace of development of marine fisheries will depend upon the enterprise and initiative shown by the fishermen themselves in commercialising fishing as an industry. The potentialities of marine fisheries have been realised and a number of industrialists have already started exploitation of marine fisheries wealth in our State. M/s. Union Carbide have two large trawlers-cum-Factory ships which are fishing along our coast. They have plans for the establishment of a big fisheries complex at Visakhapatnam. Delhi Cloth Mills have prepared two detailed project reports which when implemented would result in investment of considerable capital in fishing industry. The East Coast Marine Products have brought some small trawlers and are operating from Kakinada. Messrs. George Meizo are constructing ice-cum freezing and storage plants at Visakhapatnam.New India Fisheries too is operating 2 large trawlers for processing and exporting prawns. M/s. Sriram Refrigeration is operating a 57' steel trawler for fishing at Visakhapatnam. M/s. Dolphines Ltd., propose to operate large trawlers from Visakhapatnam and Kakinada. A few enterprenuers have come forward from our State to form a new Company called East Coast Shrimps Fishery Corporation and are trying to secure Japanese Collaboration for their large scale venture. All these efforts in the private sector have done considerable good to the fishing industry in our State. They have provided large scale employment opportunities both for our fishermen as well as others in the shore establishments. They have also enabled the local fishermen to be trained in fishing in modern fishing vessels. They have demonstrated to the local fishermen the benefits of modern technology and

have created in them an awareness that they should also go in for these modern fishing craft and tackle. The total quantities of catches have considerably increased and it is gratifying to note that the much needed foreign exchange is being earned by the export of prawns from our State Unfortunately all the prawns obtained in our shores are being sent to other States like Madras and Kerala from where they are being exported to foreign countries. Had we developed an export industry in our own State, the credit of earning the foreign exchange would remain to us and the resulting foreign exchange facilities would be available for the development of fishing industry in our State. Last year, we have been able to export directly from our shores a quantity of 50 tonnes of frozen prawns. The estimated quantity of prawns caught from our coastline and exported outside the State was about 474 m. tons during the year 1970 and 1022 m. tons during the year 1971 Efforts are being made by the Department of Fisheries to induce some of the foreign ships with refrigeration facilities to call at our ports so that the direct exports of prawns from our own shores could be augmented.

Fishing Harbours:—One of the greatest bottle necks in the speedy development of marine fisheries has been lack of fishing harbours in our State. While we have a long coast line we have hardly two or three fishing harbours and even there, there are no adequate facilities for the berthing of the increasing number of mechanised fishing vessels. In this connection, the House is aware that as a part of the Visakhapatnam outer harbour project we are planning a fishing harbour at a cost of about Rs. 3 crores. Recently I had discussions with the Union Minister for Agriculture to expedite the starting of work on this fising harbours work so that along with the completion of Visakhapatnam outer harbour project, the fishing harbour would also have been completed. I am happy to announce that the Ministry of Shipping and Transport has already given technical clearance for the Visakhapatnam fishing Harbour project and the proposal is now before the expenditure Finance Committee for their approval. I hope before long we will have the approval of Government of India and soon after, the work would be started on the fishing Harbour project at Visakhapatnam. While this is a major project, along with it we need similar fishing harbour facilities all along our coast line. A number of sites have been located for the development of harbour facilities and they are as follows:—

Baruva	Srikakulam Dt.
Calingapatnam	
Bhimunipatnam	Visakhapatnam Dt.
Lawson's Bay	
Vodacheepurupalli	
Pudimadaka	
Danaipeta	East Godavari Dt.
Kakinada	

Narsapur	.. ..	West Godavari Dt.
Machilipatnam		
Sorlagondi		Krishna Dt.
Nizampatnam	.. ..	Guntur Dt.
Vodarevu		
Kothapatnam		Prakasam Dt.
Ramayyapatnam		
Durgarajapatnam	.. ..	Nellore Dt.

The United Nations Development Programme pre invest nent survey team visited the State and they have located the harbours at Kakinada, Nizampatnam and Narsapur as being highly potential for the development of fishing harbour facilities. Their investigation in respect of Ramayyapatnam is also in progress. The Port Authorities have taken the development programme of Machilipatnam Port. The Department of Fish eries would take this opportunity to develop fisheries at Machilipatnam.

Members of this House would be happy to know that even the United Nations Development Programme team had paid some complements on the work done in our State for the development of Fisheries. On the development of marine fisheries they have held that signicant and obviously long-term changes had taken place with regard to both fishing operations and also shore based activities. They have further concluded that the encouragement given to traditional fishermen both by the Department and a new category of fish buyer was having a substantial effect on the livelihood of such fishermen and also concomitent beneficial effects on village life. This is no mean complement on the work done for the development of fisheries in our State. But still I admit, that much more remains to be achieved and efforts are being taken in this direction.

Inland Fisheries:

Coming to the Inland Fisherise, I have asked for Rs. 16.53 Lakhs for the development of Inland Fisheries. The only way of augmenting fish production in the Inland water resources of the State is through an efficient system of stocking our various waters. For this purpose we need adequate quantities of seed. Fish seed could be produced either by the traditional method of collecting them, in the season, from the rivers or by producing them through induced breeding in the seed farms. To stock adequately we need more than 30 crores of fingerlings. Obviously this is too tall a task for achievement is a short period. Even to stock our perenial sources we need considerable quantities of fish seed. I must admit that we have not been able to meet our requirements even partly. During the year 1971-72 our production of fingerlings was nearer 5 millions which was far inadequate for our water resources. We have therefore planned to produce at least 17 million fingerlings during the current year, 1972-73. Here we have two problems; one is production of adequate quantities of fingerlings and another is the response of the agencies concerned to

stock their water resources. While seed production itself has lot of limitations, since we do not have adequate number of seed farms and collection of fry from the rivers is also not adequate, we also have the difficulty of lifting the fingerlings from our seed farms in time to be stocked in the various water sources. A prompt lifting of the fingerlings from our seed production centres would increase our production. Absence of this has also our tailed production even from our limited capacity. We are looking into this problems and we hope that we should be able to solve them. This major portion of the amount earmarked for the development of inland fisheries is for the improvement of fish farms, construction of nurseries etc., for increasing the production of seed both quantitative and qualitative. As much as Rs. 10·28 lakhs is earmarked for this purpose out of which Rs. 5 lakhs has been obtained from the Special Telangana Development funds for the improvement of nurseries in Telangana. We also propose to augment the supply of fingerlings by activising certain private entreprenuers in the production of seed. We have earmarked a sum of about Rs. 0.50 Lakhs for granting them subsidy on the suppply of inputs for the production of seed. In the current year we have also planned to devote special attention for the development of inland fisheries in the backward regions of coastal Andhra area and for this purpose proposed an amount of Rs. 5.0 Lakhs in the annual plan for 1972-73.

Research:

We have provided an amount of Rs. 0.80 Lakhs in a State plan to conduct research on Inland Fisheries in our big reservoirs like Nagarjunasagar and Pochampad.

Training:

Fishing like any other industry needs trained men for modernisation of the vocation. Government have established 3 Fishery Institutions at Kakinada, Warangal and Penakacherla in Ananthapur District. The Institute at Kakinada has an in-take capacity of 20 for training boys in fisheries technology. The institutions at Warangal and Ananthapur train 20 boys in each batch of 3 months duration in Inland Fisheries. Thus both these institutions atWarangal and Anantapur District turn out 120 boys in each centre a year. Besides this, departmental officers will be deputed for higher training at the Central Institute of Fisheries Education, Bombay. Government of India's Regional Training Centre at Hyderabad and to Central Institute of Fisheries Operatives at Ernakulam. An amount of Rs. 1.50 lakhs has been provided in the plan towards the cost of training during the current year.

Fisheries Co-operatives :—In the current year we also propose to strengthen fisheries co-operatives. An amount of Rs. 1.75 lakhs has been provided in the State Plan : Rs. 1.50 Lakhs towards share capital assistance to the Andhra Fishermen Central Co-operative Society Ltd., and Rs. 25,000 towards the managerial assistance.

Miscellaneous Schemes :—A small amount of Rs. 4.12 Lakhs, which I admit is far too inadequate for this purpose to be utilised toward various welfare activities as also development of marketing and statistics. From this amount amenities like provision of roads, drinking water facilities etc., including development of marketing and statistics is sought to be provided.

Non-Plan :—The non-plan expenditure of Rs. 76.287 Lakhs is for the maintenance of the staff of the Department as well as the Institutions of the Department which have been established in the earlier plan periods. As stated earlier this non-plan expenditure included provision of Rs. 17.707 Lakhs towards the share of Mysore Government's expenditure on Tungabhadra reservoir scheme. Expenditure on Institutions like Fish Farms, research stations, processing institutions and other will be met from the non-plan provision in the Budget.

Honourable Members are aware that while our fishery resources and potential for development are great, exploitation of this resources, so far has not been very satisfactory. On the one side we have not been able to exploit our fisheries wealth to the optimum and on the other the fishermen condtions remain anything but satisfactory. In the past we have not been able to do anything substantial and significant towards ameliorating living conditions of the fishermen. Their professional risks are great and the occupational hazards are too many. There is no other profession in the State which carries with it such a high risk with such low returns. We have recently held a Seminar on Fisheries to take stock of our problems relating to Fisheries development and also to seek solutions for optimum utilisation of our existing resources keeping in view the fact that the development of fishermen who in the ultimate analysis is much more important than development of the fishing industry itself. Their living conditions are some time much worse than the living conditions of scheduled caste swhose welfare, the Government have taken on itself as a primary responsibility. While we are aware of the need fo improving the socio-economic conditions of the scheduled castes we have completely lost sight of one section of the community whose needs are as great if not more. I have recently made a suggestion that fishermen should be treated on a par with the scheduled caste population in matters relating to educational facilities and other facilities like provision of houses, drinking water and medical facilities. We have tentatively come to the conclusion that their case is equally strong and therefore justify treatment of them on a par with the Scheduled Castes. I am happy to announce to the House that before long we will be able to issue orders that the fishermen should also be entitled for similar treatment.

We have not been able to do much either for the fishing industry or the fishermen on account of lack of resources but I agree that for all times we cannot plead lack of reasources for neglecting this industry and fishermen. I have therefore advised my Directorate to work out a scheme keeping in view the needs of smaller fishermen.

We have drawn up a broad plan for assisting 30,000 families, 10,000 with the supply of Navas and nets and 20,000 with the supply of Catamarans and nets. The cost of a Nava with nets is about Rs. 7,500 while that of a catamaran with nets is about Rs. 4,500. The total outlay works out to Rs. 16.5 crores. We feel that there is a great urgency to implement this programme for the benefit of the weaker among the weakest section of the community namely fishermen. Personally I would like to get through this programme in a period of five years which means an outlay of about Rs. 3.3 crores per year.

The strategy to raise the necessary resources is being worked out and we will examine the extent to which this programme can be gone through. Obviously, the resources of the State cannot finance this project fully. We have to think of Institutional finance and all these aspects are under examination.

I would like to submit that we have reached a point where we can ill afford to increase the presure on our scarce resource of land. Not only can we not accommodate the increasing population on land but economically water is a better resource than land. An acre of land certainly gives by way of fish much more than one acre of land. Not only this, we need fish to remove the nutritional deficiency in our population. I depend upon the support of the members of this House to secure a larger outlay in the coming years for the development of this sector, so vital to the health of the community. Fish is necessary for the population and hence the outlay we need should not be grudged for the development of fisheries. For the development of marine fisheries a little more of technology, a little more of capital and a lot more of private enterprise would enable us to harvest the large fishery resources which Nature has endowed us so generously.

With a long coast line of about 1000 KMs. and a fishing ground of about 30,000 KMs. the resources are bountiful. A little more attention to the development of this resource would be in the larger interests of the State. The Government is aware of the potentialities as well as the need for a better exploitation of this resource and is keen on re-orienting its policy towards it. The Government is also aware the need to raise the living standards of the so far neglected fishermen. With a little more outlay on fisheries development and a little effort on the part of the Department and a greater awareness among the people of the need for this protein food, we should be able before long, to usher in an era of 'BLUE REVOLUTION' and make it as much as a success as the 'green revolution' in Agriculture and 'white revolution' in dairying and milk supply.

THANKING YOU.